

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - FEBRUARI 2007
NUMMER 1 - JAARGANG 86

REDACTIONEEL

Henk Viscaal

Wat bezielt een mens om zich met de regelmaat van de klok zuchtend en steunend achter een computer te hijsen, een aantal artikelen in een stramienpagina te plaatsen, een hoeveelheid foto's te bewerken, die nadien ook in diezelfde pagina te plaatsen, ten slotte van het geheel een PDF-file te maken en deze in te branden op een CD en deze naar de drukkerij te sturen. En dan, als klap op de vuurpijl beweren dat het een leuke bezigheid was.

Het belangrijkste moment breekt aan wanneer het kant en klare tijdschrift door de post bezorgd wordt. Razendsnel de plastic hoes verwijderen (ik heb altijd ruzie met die dingen omdat ik waarschijnlijk te ongeduldig ben) en naar het uiteindelijke resultaat kijken.

Sommige afbeeldingen zijn precies zo van de pers gekomen zoals ik het me voorgesteld had, terwijl andere afbeeldingen toch weer wat tegenvallen. We moeten toch maar weer eens een aantal handvatten aanreiken voor de fotografen onder ons om betere resultaten te boeken.

Bekijk ik echter de cactustijdschriften waar ik op geabonneerd ben, dan bekruipt mij soms een bepaald gevoel van trots wanneer ik dit werk vergelijk met wat ik zelf gewrocht heb. Maar ook hier valt of staat het geheel met de kwaliteit van de afbeeldingen, oftewel, hoe goed of minder goed was de fotograaf. Bij opnames op de vindplaats van cactussen en vetplanten ben je vaak, door een (te) strak tijdschema, overgeleverd aan de op dat moment heersende lichtomstandigheden. Een beroepsfotograaf kan, om een opdracht uit te voeren, op een bepaalde plek wachten tot de voor hem meest gunstige lichtomstandigheden om te fotograferen zijn aangebroken.

Na zo'n 6 jaar met de opmaak van ons tijdschrift bezig te zijn geweest, krijg je zo af en toe de kriebels wanneer je een fraai tijdschrift onder ogen krijgt en je gaat denken hoe dit of dat wel niet zou staan in ons eigen tijdschrift.

Rob, de echtgenoot van de penningmeester van onze afdeling, zei het een keer heel fraai. "Ik kan precies zien wanneer jij weer een leuk speeltje hebt ontdekt in Photoshop of InDesign".

Dat klopt, want in de aard van dit beestje zit opgesloten dat, wanneer hij iets ziet wat hem aanstaat, de uitdaging om dat ook te kunnen direct in werking wordt gezet.

Hier moet natuurlijk het verstand zegevieren, want zou je iedere keer met wat nieuws komen dan verdwijnt het eigene, dus vertrouwde beeld van ons tijdschrift. Aan de andere kant; dit is zowel de sterke kant van ons tijdschrift, maar tevens de zwakke kant. We hebben met een zo breed scala van mensen te maken die ons tijdschrift lezen, dat we bijna voor de haast onmogelijke taak staan om iedereen tevreden te stellen.

Rest mij nog het volgende punt aan te halen: "Ook het leven van een redacteur, hoe vervelend dat ook klinkt, is eindig". Nu hoop ik natuurlijk 100 jaar te worden, maar de eerlijkheid gebiedt dat ik deze werkzaamheden natuurlijk niet tot in lengte van dagen kan blijven voortzetten. Het belangrijkste punt hierbij is dat de continuïteit van het tijdschrift gewaarborgd moet worden. Dit kan uiteindelijk alleen wanneer er iemand bereid is om een aantal jaren met mij samen het tijdschrift te bewerken, om, wanneer de tijd daar is, de taak volledig over te nemen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een eventuele kandidaat over voldoende tijd beschikt en met vallen en opstaan wil proberen om de opmaak van ons tijdschrift onder de knie te krijgen.

JONG GELEERD

TILLANDSIA'S...WEER EENS IETS ANDERS.

Johanna Smit-Reesink

Nu, midden in de winter, bloeien in de kas een paar tillandsia's. Die wil ik jullie graag laten zien en er ook iets over vertellen.

Het zijn geen cactussen of vetplanten, maar soms zie je, als je de kans krijgt op pad te gaan in de woestijn, ineens bovenop of aan een cereus een heel ander plantje. Je kunt je ogen bijna niet geloven, want het is een aan de bromelia's verwante plant en daar verwacht je van dat hij in het tropisch regenwoud leeft!

Tillandsia's zijn epifyten. Dat betekent, dat ze op andere planten leven. Er zijn wel 500 verschillende soorten tillandsia's, dus het is niet zo gek, dat er een paar verdwaald zijn in de woestijn. Deze soorten hebben bijna geen vocht en voedsel nodig. Ze kunnen leven van wat verteerd blad, een beetje waterdamp nu en dan en een enkele keer een vogelpoepje voor een feestmaaltijd die een hele tijd duurt.

De kerstversiering, die je op de achtergrond van de illustratie ziet, is een *Tillandsia usneoides*. Die hangt inderdaad in vochtige gebieden in bomen en die heb ik zelfs aan telefoondraden zien hangen. In de zomer krijgen ze heel kleine gele bloempjes.

De planten kunnen vanaf half mei naar buiten. Je kunt ze met bijvoorbeeld reepjes van een oude panty vastbinden op een

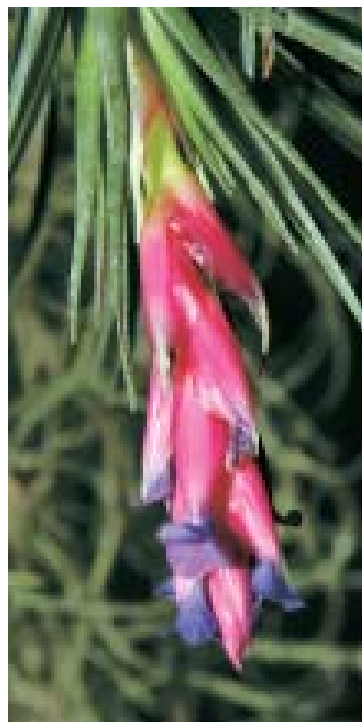
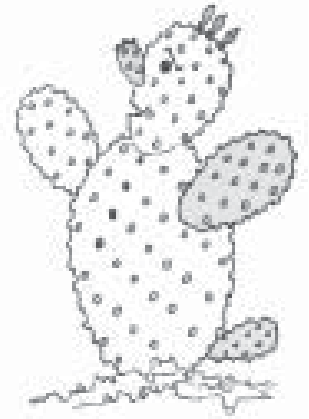
stukje schors van een kurkeik of op knoestig druivenhout. Je hangt ze buiten aan een boomtak of aan een rooster. Je doopt ze tweemaal in het groeiseizoen in verdunde cactusmest. Begin september moeten ze weer naar binnen. In het zomerseizoen moeten ze regelmatig geneveld worden en in de winter een keer per week.

Als het goed gaat bloeit de plant na drie jaar. Daarna komen er drie nieuwe spruiten en sterft het oude gedeelte af.

Probeer de tillandsia's ook maar eens, ze zijn goed te combineren met cactussen en vetplanten.

Tot de volgende keer!

**Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom .**

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

Melocactus neryi

Om deze planten te zoeken moeten we naar Brazilië (Amazonas) waar ze in een vochtig warm klimaat groeien. De planten zijn goed uit zaad op te kweken. Opvallend bij deze soort is dat nadat het cephalium gaat groeien er zaadbessen verschijnen zonder dat ze bloeien en dat de daarin aanwezige zaden toch kiemkrachtig zijn. De planten groeien het beste in een ondiepe stenen schaal in een mineraalrijk substraat en kunnen een flinke watergift verdragen. Ze worden wel 15 cm in doorsnee en 12 cm hoog. Het

cephalium blijft hierna doorgroeien en kan wel 20 cm hoog worden. In de winter houden we de planten wat warmer, 15 °C (binnenshuis) en geven ze om de twee weken van onderaf een klein beetje water. Af en toe nevelen doet deze mooie planten ook goed.

Wilcoxia (echinocereus) albiflora

W. albiflora wordt ook wel als een witbloeiende vorm van *W. poselgeri* beschouwd. Beide planten lijken ook erg veel op elkaar. Tegenwoordig is dit kleine geslacht weer bij *Echinocereus* geplaatst.

De groeiplaatsen van deze planten vinden we in noord Mexico en zuid Texas, waar ze erg moeilijk te vinden zijn als ze niet bloeien. De planten maken een flinke knolwortel en hebben dus een flinke pot nodig. We plaatsen ze in een kiezelachtig grondmengsel en geven tijdens de groei matig water.

De bloemen verschijnen in de zomer op de toppen van de stengels en staan enkele dagen.

Vermeerderen kan door stekken. Deze planten worden vaak geënt. Bij zaaien duurt het enkele jaren voor ze kunnen bloeien. 's Winters houden we ze droog bij een minimum temperatuur van 8 °C. Op zonnige dagen kunnen we dan wat nevelen met lauw water.

Aylostera (Rebutia) heliosa

Bolivia is het moederland van deze kleine bolcactussen. Ze groeien daar tot op wel 2500 m hoogte en zijn dus goed aan veel zon en koude nachten gewend. De plantjes worden maar 3 cm in doorsnee en hebben een erg korte bedooring en tevens een penwortel. In de kas zetten we ze op een zonnige (heliosa) en luchtige plaats. Buiten zijn ze ook goed te kweken.

De 4 cm lange oranje bloemen verschijnen in het voorjaar aan de zijkant van de planten. Als ze ouder worden gaan de planten rijk spruiten en vormen ze mooie groepen. Ze worden ook wel geënt op *Eriocereus jusbertii* en vormen dan grote clusters met tientallen kopjes. Als ze dan bloeien is er van de plant niets meer te zien!

We kunnen ze ook zonder problemen uit zaad vermeerderen. Ze groeien het beste in een zanderig mineraalrijk mengsel waarbij ze regelmatig een flinke watergift krijgen. In de winter houden we ze droog bij een minimum temp. van 5 °C.

Weingartia hediniana

De planten uit dit geslacht zijn over het algemeen niet moeilijk in cultuur. De natuurlijke groeiplaats vinden we in Bolivia. De planten worden ongeveer 10 tot 12 cm in diameter en zijn stevig bedoord met grote areolen. Ook hebben ze een penwortel. Dit geeft aan dat we matig met water moeten zijn. In cultuur groeien ze goed in een doorlatend mengsel, mineraalachtig met wat humus. Ze verlangen een lichte en zonnige plaats in de kas.

De 2 cm grote gele bloemen verschijnen met meerdere tegelijk op de kop van de plant. Ze bloeien meerdere keren per jaar. 's Winters houden we ze goed droog bij een minimum temperatuur van 6 °C. Spruitende planten kunnen we vermeerderen door stekken, anders is zaaien een optie. Dit gaat ook prima en enten is meestal niet nodig.

**Diepeneestraat 4,
4454 BJ Borssele**

OP ZOEK NAAR GROEIPLAATSEN VAN ECHINOCEREUS NICHOLII

Henk Ruinaard

Het is niet zo moeilijk om een plant te vinden die maar in een beperkt gebied en op goed omschreven groeiplaatsen voorkomt. Toch geeft het veel voldoening als je grote groepen van zo'n plant vindt die dan ook nog fraai in bloei staan. Het verhaal van een zoeker die beloond werd.

Echinocereus nicholii (Benson) Parfitt behoort binnen het geslacht *Echinocereus* tot de sectie *Erectii* en meer in het bijzonder tot de engelmännii-groep. Volgens de beschrijving in de monografie ECHINOCE-REUS van Wolfgang Blum, Michael Lange, Werner Rischer en Jürgen Rutow (Blum et al 1998) komt *Echinocereus nicholii* voor in de Sonora Desert, Zuid-Arizona en in

Noord-Sonora in Mexico. De bekendste groeiplaats is die van het holotype (de zg. type-standplaats), namelijk de Silver Bell Mountains ten noordwesten van Tucson in Arizona (Felix, 2005). Een bijna even bekende groeiplaats is die in het Organ Pipe Cactus National Monument in het zuiden van Arizona op de grens met Mexico. Deze groeiplaatsen liggen hemelsbreed ca.

Afb. 1: Zware bedoorning en bloem van *Echinocereus nicholii*

125 km van elkaar. Verder naar het noordwesten komt *E. nicholii* niet meer voor. In zuidelijke en oostelijke richting strekt het verspreidingsgebied van *E. nicholii* zich ongeveer over dezelfde afstand vanaf de groeiplaatsen in Organ Pipe Cactus N.M. uit, zodat grofweg gesproken kan worden van een verspreidingsgebied met een straal van ca. 150 km rondom de groeiplaatsen in Organ Pipe Cactus N.M.

E. nicholii is oorspronkelijk door Benson in 1944 beschreven als één van de talrijke variëteiten van *E. engelmannii*, maar werd in 1987 door Parfitt als zelfstandige soort erkend op grond van het feit dat *E. nicholii* diploïd is terwijl *E. engelmannii* (evenals b.v. *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus*) tetraploïd is. [Met ploidie wordt aangeduid hoe vaak de chromosomen in de cellen van een plant, dier of mens voorkomen. Mensen hebben b.v. 23 chromosomen die in paren voorkomen. Men noemt dit diploïd ($2 \times 23 = 46$ chromosomen). De meeste

cactussen hebben maar 11 verschillende chromosomen die bij de meeste soorten $2x$ voorkomen, dus diploïd: $2 \times 11 = 22$ chromosomen. Er zijn echter ook cactussen waarbij ieder chromosoom $3x$ voorkomt = triploïd, of $4x$ voorkomt = tetraploïd of zelfs $6x$ voorkomt = hexaploïd. Het verschil in ploidie, dus tussen diploïd, triploïd, tetraploïd en hexaploïd, is duidelijk te meten en wordt door botanici erkend als een onderscheidend kenmerk tussen de soorten van een geslacht (Fürsch, 2006).]

E. nicholii onderscheidt zich morfologisch van *E. engelmannii* ssp. *engelmannii* en *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* door zijn zéér krachtige, goudgele bedoorning en zijn lichtere paars-rose bloem (afb. 1). *E. nicholii* vormt grote groepen met tot polsdikke scheuten van maximaal ca. 70 cm lang (afb. 2). De bloeitijd strekt zich over meerdere weken uit, waarbij de afzonderlijke bloemen aan één plant elkaar continu opvolgen.

Afb. 2: Grote Echinocereus nicholii groep

Afb. 3: Landschap langs de Ajo Mountain Drive

Tot zover de theorie, maar nu de praktijk. Als je al het voorgaande in de boeken hebt gelezen, wil je zo'n plant ook wel eens in het echt zien. Daarvoor biedt het Organ Pipe Cactus National Monument uitstekende mogelijkheden. Organ Pipe Cactus N.M. is genoemd naar *Stenocereus thurberi* die bij ons ook wel de 'orgelpijpcactus' wordt genoemd. Een bezoek aan dit "National Monument" is zéér de moeite waard, niet alleen vanwege *Stenocereus thurberi*, maar ook vanwege het ruige landschap waarin de Saguaro (*Carnegiea gigantea*) eigenlijk prominenter aanwezig is dan de "Organ Pipe Cactus" (afb. 3). Zoals de meeste Nationale Parken en Nationale Monumenten in de USA heeft Organ Pipe Cactus N.M. een goed ingericht Visitors Center waar routebeschrijvingen van twee rondritten verkrijgbaar zijn. De Ajo Mountain Drive is 34 km lang en loopt, zoals de naam suggereert, naar de Ajo Mountains en in een

grote bocht weer terug naar het Visitors Center. De Puerto Blanco Drive is 85 km lang en loopt westwaarts om de Puerto Blanco Mountains en langs de Mexicaanse grens weer terug naar het Visitors Center.

Bij mijn eerste bezoek op 25 maart 2002 had ik al dia's genomen van *E. nicholii* langs de Ajo Mountain Drive, maar toen stonden de planten nog in knop (afb. 4) en heb ik slechts één bloem kunnen ontdekken.

Bij mijn tweede bezoek op 23 april 2005 wilde ik nu wel eens zien of *E. nicholii* ook langs de Puerto Blanco Drive te vinden is. Aan het begin van de "Puerto Blanca Scenic Drive" moet een entree-enveloppe ingevuld worden met \$ 8 als toegangsbijdrage. De weg is afwisselend verhard en onverhard waardoor het rijden met een normale huurauto niet zo plezierig is, maar daar staat tegenover dat het landschap schitterend is.

Afb. 4: Knop van Echinocereus nicholii

Behalve van *Stenocereus thurberi* valt hier ook te genieten van *Echinocereus engelmannii* ssp. *fasciculatus*, *Carnegiea gigantea*, *Opuntia imbricata* en *Opuntia fulgida*. Helaas blijkt na ca. 4 “miles” de weg afgesloten te zijn en zit er niets anders op dan om te keren.

Bij terugkeer in het Visitors Center vertelt de ranger dat deze afsluiting al meer dan twee jaar van kracht is (ik had een oude kaart bij me en niet om de nieuwe gevraagd) vanwege veranderingen in het wegensysteem. In dit gebied trekken veel Mexicanen illegaal de grens over en worden de auto's op Highway 85, die van de Mexicaanse grens naar het noorden loopt, regelmatig gecontroleerd op meereizende illegalen. Ik kom er niet achter of deze afsluiting een gevolg van het strengere opsporingsbeleid is, maar er blijft in elk geval als alternatief alleen de Ajo Mountain Drive over. Ook dit is een voor het groot-

ste deel onverharde weg, waarop slechts met een snelheid van 15 mijl/uur gereden kan worden. Dat geeft wel mooi de tijd om tijdens het rijden om je heen te kijken. In de eerste paar kilometers is *E. nicholii* nog niet te vinden maar komt wel op diverse plaatsen *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* voor. Van mijn vorige bezoek weet ik nog dat *E. nicholii* aan de linkerkant van de weg te vinden is vanaf uitzichtpunt 10 van de routebeschrijving. De groepen van *E. nicholii* die ik daar ook nu weer aantref verdienen niet de schoonheidsprijs, maar gelukkig staan ze nu wel in bloei en kan ik enkele zéér fraaie bloemen (digitaal) fotograferen (afb. 5). Na een rustpauze rijd ik door in de veronderstelling dat ik het nu wel gezien heb, maar dan blijken er plotseling aan de rechterkant van de weg ook nog grote groepen van *E. nicholii* te staan. Deze groepen zien er veel beter uit en bloeien veel uitbundiger dan die van de

vorige stopplaats. Hoewel deze groepen in of op een roodachtig gesteente staan (afb. 2), lijkt ze dat alleen maar goed te doen. Dit is een groeiplaats zoals je die hoopt tegen te komen (afb. 6), afwisselend van begroeiing en met veel bloeiende groepen van de gezochte cactussoort.

Na nog veel meer foto's raak je toch een keer uitgekeken en gaat de reis weer verder langs de Ajo Mountain Drive. Ook verder langs de Ajo Mountain Drive is *E. nicholii* in redelijke aantallen te vinden, maar na een paar kilometer houdt dat op en komt *E. nicholii* niet meer voor langs deze stoffige weg. Er staan wel roze-paars bloeiende echino's, maar dat blijkt *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* te zijn (afb. 7). Ook verder op de terugweg naar het Visitors Center komt alleen nog *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* voor, die daar wel samen groeit met grote aantallen van de "Teddybear Cactus" (*Opuntia bigelovii*). In elk geval is mijn zoektocht geslaagd; *E. nicholii* heeft een plaats en een gezicht gekregen.

Naschrift: Het is op zijn minst opmerkelijk te noemen dat *E. nicholii* en *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* zo dicht bij elkaar groeien en in dezelfde tijd bloeien. Dat zou tot hybridisatie kunnen leiden. In dit geval zou de diploïde *E. nicholii* samen met de tetraploïde *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* triploïde planten moeten opleveren. Of dit ook echt gebeurt is nog niet onderzocht. Met de middelen die nu ter beschikking staan (Ruinaard, 2006) zal dit gemakke-

Linksboven:

Afb. 5: Bloemen van *Echinocereus nicholii*

Linksmidden:

Afb. 6: Groeiplaats van *Echinocereus nicholii*

Linksonder:

Afb. 7: *Echinocereus engelmannii* ssp. *fasciculatus*

lijker gaan en kunnen we in de toekomst wellicht vaststellen in hoeverre er in de natuur hybridisaties van *E. nicholii* en *E. engelmannii* ssp. *fasciculatus* voorkomen of in cultuur deze soorten met elkaar gekruist kunnen worden.

Naschrift redactie: Een kruising van een diploïde plant met een tetraploïde plant kan succesvol zijn. Er ontstaat dan een triploïde nakomeling. Meestal zijn triploïden echter steriel omdat er problemen ontstaan bij de vorming van de geslachtscellen want cellen met 3 sets chromosomen zijn immers niet in twee gelijke helften te splitsen. De twee oudersoorten blijven dus in zo'n geval genetisch gescheiden (RB).

Literatuur:

- Blum, W., Lange, M., Rischer, W., Rutow, J. (1998). *Echinocereus*. p. 69-70. Eigen uitgave, gedrukt bij fa.Proost N.V., Turnhout.
- Felix, D. (2005). *Echinocereus nicholii* (Benson) Parfitt ssp. *nicholii* in de Silver Bell Mountains. *Der Echinocereusfreund* 18 (4): 100-102.
- Fürsch, H. (2006). Polyploidy als Artkriterium? *Der Echinocereusfreund* 19 (4): 128-129.
- Ruinaard, H. (2006). Messung des DNA-Gehalts und der Ploidität der Gattung *Echinocereus* mittels Flow Cytometry. *Der Echinocereusfreund* 19 (3): 102-106.

Henk Ruinaard
Molenweg 29
6133 XM Sittard
henk.ruinaard@tiscali.nl

Foto's van de schrijver

MAMMILLARIA ALBIFLORA

Jan Jaap de Morree

Als de behoefte ontstaat om eens een echte uitdaging aan te gaan in mammillarialand, dan is *Mammillaria albiflora* een voortreffelijke kandidaat. Ik zeg dat maar even, omdat ik na een zaaipoging van zaden van het clichéfonds heel wat te verdu-

ren heb gehad om dan eindelijk eens zelf bloemen te krijgen in deze lastige soort. Optimistisch schafte ik in 1990 een zakje zaden aan en zaaide ze verwachtingsvol uit. Na de opkomst van drie plantjes van de tien zaden was ik erg verrukt, want de

Afb. 1: Mammillaria albiflora met de karakteristieke bedoorning en onderzijde van de bloem.

soort is moeilijk.

Een jaar later was er nog maar 1 speldeknoop over, die verder gelukkig in leven bleef. In een vijf cm potje groeide de plant elk jaar een paar millimeter en omdat ik dwangmatig elke aanvechting om te enten onderdruk, moest ik geduldig wachten tot mijn op eigen wortel groeiende *albiflora* zou gaan bloeien.

Daar werd een lelijke streep doorheen getrokken, toen ik op een kwade dag merkte dat het 2 cm lange plantje op de doornbundeltjes in de kop een paar rode stipjes vertoonde. Met een smalle pincet boog ik de tepels in de kop wat opzij. De hele epidermis was bruin en kurkachtig verhard door toedoen van bijtend ongedierte. De prachtige dichte bedoorning was een superieure camouflage geweest voor het kruipend tuig. Zuchtend greep ik naar de vergifspuit en doodde de spint die genadeloos had toegeslagen..

Aanzienlijk teleurgesteld plukte ik doornbundeltjes van een groot deel van het plantje af, zodat ik zicht had op eventueel heroptreden van de plaag. Het plantje, bedoeld om een hagelwit bolcactusje te zijn, was totaal onaantrekkelijk geworden voor de echte liefhebber. Maar net als bij Greenpeace-donateurs, stroomt bij mij het echte 'natuurbehoudbloed' door de aderen en gaf ik voortdurend goede zorgen...

Wat schetste mijn verbazing toen de beschadigde kop na twee jaar ineens drie jonge, prachtig van doorns voorziene kopjes produceerde. Met een jaarlijkse massai-behandeling (spint-bestrijdingsmiddel) groeide de plant verder voorspoedig. Doordat aan de basis alle doorns ontbraken, bleven de doornbundels van de nieuwgroei prachtig wit.

De plant onderscheidt zich van *Mammillaria herrerae*, die ook opvallende gelijkvormige doornbundeltjes heeft door de grootte van de plant en de bloemkleur en -vorm. *M. herrerae* heeft een forsere habitus en er staan tot 100 teruggeslagen doorns in een areool, terwijl de kleinere *M.*

albiflora er tot 60 stuks heeft. De *albiflora*-bloem luistert niet geheel naar de naam *albiflora* (= witte bloem). De overwegend witte bloembladeren zijn voorzien van een lichtroze middenstreep, de meeldraden zijn geel en de stempel groen. De kleinere *herrerae*-bloemen zijn lila met een paarse middenstreep, gele meeldraden en een donkergroene stempel. In de literatuur is er nogal wat wisseling in lumpen of splitten, maar met het boek van Pilbeam en Hunts nieuwe Lexicon zijn de twee taxa als verschillende soorten erkend.

Maar nu was het wachten op bloei bij de zich voorspoedig ontwikkelende plant. Na 15 jaar geduld had ik in 2006 eindelijk succes. Er vormden zich een aantal knoppen. Waarschijnlijk is mijn geduld onnodig lang op de proef gesteld door een ondeskundige behandeling van deze moeilijke *mammillaria*. In Pilbeams boek: 'Mammillaria' staat onomwonden omschreven dat de planten in Engeland uiterst moeilijk in bloei te krijgen zijn. Pilbeam zou een bloeiend cluster van *M. albiflora* op een cactusshow onmiddellijk de prijs 'best in show' geven. Tegelijk vermeldt hij dat turfmoel of humus in de potgrond uit den boze zijn en een mineraal substraat met wat kalk sterk is aan te bevelen. Ik had deze opmerkingen serieus genomen en begin 2005 het plantje in minerale aarde gezet.

Zoals te zien is bij de afbeeldingen is de bloem groter dan de diameter van de afzonderlijke kopjes van de plant. In afbeelding twee gaat het plantenlichaam dan ook schuil achter de twee volledig geopende bloemen. Aan de andere kop wachten nog twee knoppen op hun beurt.

Nu ik dit stukje schrijf is de plant alweer lang uitgebloeid en in winterrust. Ondanks de risico's van vocht op de plant in de herfst heb ik net twee dagen geleden weer een noodzakelijke behandeling met spintbestrijdingsmiddel moeten toepassen. Mijn hele kas is gewoonlijk spintvrij, maar *M. albiflora* en *M. herrerae* zijn uiterst gevoelig en dus weer eens het slachtoffer

geworden.

Hopelijk levert het me uiteindelijk 9 kopjes op deze plant op, zodat ze nog meer gaat bloeien.

Literatuur:

Pilbeam, J. (1999). Mammillaria. The cactus file book 8. Nuffield press Oxford.

Hunt, D. (2006). The New Cactus Lexicon. Milborne Port.

**Koperwieklaan 19
2261 CL Leidschendam.
morree@wanadoo.nl**

Noot van de red.

Mammillaria albiflora is in 1931 als var. van *Mammillaria herrerae* beschreven door Werdermann.

Backeberg verhief de plant ± 1937 tot aparte soort. De discussie over welke status de juiste is, duurt tot op de dag van vandaag voort.

L.B.

Afb. 2: De volledig geopende bloemen

VERKLARING VOOR BLADKLEUREN IN AGAVE AMERICANA

B.J.M. Zonneveld

Introductie:

Agaven zijn planten van Amerika en omliggende eilanden en daar al heel lang bij mensen in gebruik. Bekend zijn de productie van vezels, alcoholische dranken als tequila en recent de isolatie van steroïden.

Sinds Columbus Amerika ontdekte hebben agaven zich over de hele wereld verspreid en we vinden ze nu in elk land met een geschikt klimaat. In het westen worden ze voornamelijk vanwege hun sierwaarde gehouden.

De voornaamste publicaties over de naamgeving van agaven zijn die van Trelease (1913), die vooral de agaven van de Caraïben beschreef, Berger (1915), die alle soorten beschreef die op dat moment bekend waren, en Gentry (1982), die de agaven van het vasteland van Amerika beschreef. Meer recent heeft Ullrich (1990a, 1990b, 1990c, 1991a, 1991b) verschillende artikelen over agaven geschreven. Ook Peter Kuppen heeft er het nodige over geschreven voor Succulenta en laten we ook Wim Alsemgeest niet vergeten, die ook de nodige informatie over agaven aan Succulenta heeft bijgedragen. Hetzelfde geldt voor Wagenaar-Hummelinck (1936, 1993), die ook de agaven van de Caraïben bestudeerde.

Het genus *Agave* L. omvat nu ongeveer 200 soorten en vormt een polyploïde (met veel genomen) serie met een basischromosoomaantal van $x=30$ en soorten die van diploïd (met twee genomen) tot octoploïd (met 8 genomen) lopen (Pinskava & Baker, 1985). Een genoom is het haploïde aantal chromosomen oftewel een set waarin elk chromosoom eenmaal aanwezig is. We hebben 24 diploïde planten gevonden met ongeveer 8 picogram

DNA (1 picogram = pg = een miljoenste van een miljoenste gram), 11 tetraploïden (met vier genomen) met ongeveer 16 pg, 2 pentaploïden (met vijf genomen) met ongeveer 20 pg and 6 hexaploïden (met zes genomen) met ongeveer 24 pg. In *A. parryi* Engelm. hebben we diploïde, tetraploïde en hexaploïde taxa gevonden. *A. pumila* De Smet ex Baker wordt verondersteld een triploïde (met drie genomen) kruising te zijn tussen de diploïde *A. victoriae-reginae* en de tetraploïde *A. lechuguilla* Torrey. De tetraploïde hoeveelheid DNA die gevonden is in *A. pumila* kan het beste verklaard worden door aan te nemen dat er ook tetraploïde exemplaren van *A. victoriae-reginae* bestaan. Van *A. nickelsiae* Gosselin, een synoniem van *A. victoriae-reginae*, is al aangetoond dat hij tetraploïd is (Granick, 1944). Het feit dat in Tanzania de diploïde *A. amaniensis* (Eggli 2001) (volgens mij is dat een synoniem van *A. angustifolia*) wordt gebruikt als vezelproducent, terwijl in Mexico de pentaploïde *A. fourcroydes* en in Brazilië de pentaploïde *A. sisalana* wordt

Afb. 1: *Agave americana* 'albomediapicta' GWG

Afb. 2: *Agave americana* 'auromarginata' YGG

gebruikt, heeft misschien te maken met het verschil in gebruik: van zachte vezels voor kleding en harde vezels voor touw.

In een stamboom, gebaseerd op de basevolgorde in het DNA staan *Agave*, *M Manfreda*, *Furcraea* en *Hesperaloe* (alle vier met $x=30$) heel dicht bij elkaar. Verder weg staan *Yucca* ($x=30$), *Camassia* ($x=15$) en *Xanthorrhoea* ($x=11$). Verbazingwekkend is dat *Hosta* met zijn dunne blad, hoewel ook met $x=30$, in dezelfde stamboom thuis hoort.

Agaven zijn populair als kamer- en terrasplanten en er zijn verschillende bonte vormen beschreven.

Het ontstaan en de vererving van bonte agaven

Planten zijn opgebouwd uit drie lagen

L1, L2 en L3 genaamd, die genetisch van elkaar kunnen verschillen. Is dat het geval dan spreken we van chimeren of genetische mozaïeken. Dit van elkaar verschillen is het meest duidelijk als we met chloroplast-mutaties te maken hebben, waardoor er bijvoorbeeld een gele rand kan ontstaan. Andere mogelijkheden zijn een verschil in het aantal genomen per laag. Men spreekt dan van ploïdie-chimeren. Ook kunnen de lagen biochemisch, bijvoorbeeld in een enkel enzym, verschillen. Deze drie lagen hebben geen direct verband met het aantal cellagen. In het blad van *Hosta* zitten 9 cellagen. Toch spreken we maar van drie verschillende lagen L1, L2 en L3. Er is ook nog een verschil tussen dicotylen zoals cactussen en vele vetplanten en monocotylen met meestal evenwijdig lopende nerven zoals *Sanseveria*, *Agave*, *Hosta*, bolgewas-

Afb. 3: Agave americana 'aureomediopicta' GYG

sen enz .

Alle drie de lagen gaan volledig over elkaar zoals een handschoen over een hand. Bij dicotylen vormt de L1 alleen een doorzichtige epidermis en alleen in de huidmondjes vinden we bladgroenkorrels (chloroplasten). De L2 ligt daar onder en zorgt voor de vorming van gameten en dus uiteindelijk voor het zaad. De L3 vormt de bulk van de plant en hieruit ontstaan ook de wortels. Monocotylen verschillen hierin dat de epidermis wel bladgroen heeft in alle cellen en meestal een flink deel van de bladrand vormt. Dit zien we natuurlijk alleen als bijvoorbeeld de L1 een afwijkende kleur heeft.

Hoe komen we nu aan bonte planten, behalve gewoon kopen/krijgen? We spreken hier niet over planten die bont zijn omdat ze een virus bevatten zoals in *Aucuba*.

Ook niet over planten die van nature bont blad hebben, zoals sommige begonia's of ledebouria's. Uitgaande van een normale groene plant is er een mutatie nodig om gele of witte chloroplasten te doen ontstaan. Tenzij dit in een zeer vroeg stadium in een kiem gebeurt zien we dit als zogenaamde gestreepte planten zoals in afb. 1. Deze zijn instabiel en gaan na verloop van tijd over naar planten met een gele rand of een geel centrum. Dit gebeurt vooral bij de uitlopers. Deze gestreepte planten zijn ook belangrijk omdat eigenlijk alleen deze planten via de moeder weer bonte zaailingen geven. Een agave met een gele rand heeft de L2 nog steeds groen en zal dus groene zaailingen geven. Een agave met een geel centrum heeft de L2 vaak geel en zal dus alleen gele zaailingen geven die doodgaan. Hier zien we duidelijk het

Afb. 4: *Agave americana* 'aureomediopicta' GYY

verschil optreden met een bonte dicotyl zoals bijvoorbeeld de klimop 'Goldherz' met geel centrum. De groene rand in deze plant is niet de L1 (die vormt geen rand in dicotylen) maar de L2. Dit betekent dat als we 'Goldherz' zaaien, we alleen groene nakomelingen krijgen. Uitgaande van zo'n gestreepte plant kunnen we uitlopers krijgen die gestreept zijn, of een geel centrum hebben en misschien zelfs een gele rand. De laatste is volgens mij al heel oud en misschien ooit in het wild gevonden.

Uitgaande van groen, geel en wit hebben we bij agaven en de meeste monocotylen de volgende mogelijkheden: De L1 is geel of wit. Dit geeft een gele of witte rand (afb. 2). Als we groen met G, geel met Y (van yellow) en wit met W aangeven voor de drie verschillende lagen, kunnen we deze plant aangeven als YGG. De gele rand is

algemeen in *Agave americana*, maar een zuiver witte rand heb ik nog nooit gezien.

De L2 is geel (GYG). Dit geeft een geel centrum zoals in afb. 3. Merk op dat de groene L3 er nog doorheen schemert! Hieruit, of direct uit een gestreepte plant, ontstaan ook uitlopers waar niet alleen de L2 maar ook de L3 geel is (GYY) (afb. 4). Deze planten hebben een mooier geel centrum, maar door de gele L3 heeft hij moeite om goed wortels te maken! Uit planten met alleen een gele rand van de L1 ontstaan ook bleke uitlopers, waar zowel de L1 als de L2 geel is (YYG) (afb. 5).

Alleen het groen van de L3 schemert er nog doorheen. Deze planten groeien niet best.

Tenslotte hebben we de *Agave americana* met een zuiver witte L2 waar overigens de groene L3 nauwelijks doorheen

Afb. 5: Agave americana 'aureostriata' YYG

schemert, maar goed te zien is als je een blad doorsnijdt. Het ligt voor de hand dat deze ook regelmatig uitlopers geeft die GWW zijn maar waarschijnlijk worden die niet opgemerkt en ze groeien waarschijnlijk slechter. Al deze verschillende kleuren ontstaan als in de groeipunt de lagen van plaats verwisselen of als een nieuwe scheut uit maar twee of een laag ontstaat. Bij bonte struiken zien we regelmatig op die manier gele of groene scheuten ontstaan.

Dit zijn dus geen atavismen of terugmutaties maar ze ontstaan door een herschikking van lagen. Hoe zouden we al deze kleurtjes moeten noemen? Eigenlijk horen deze cultivars (want dat zijn het) een fantasienaam, dat wil zeggen een niet-Latijnse naam, te hebben.

Echter, sommige hadden deze naam al

vóór 1959, toen deze regel is bedacht en deze namen blijven dus geldig. Toch wil ik hier een aantal alternatieven voorstellen voor agaven die de zaak kunnen verduidelijken, met tussen haakjes de geldige naam.

Gele rand: 'Aureomarginata' (Marginata)

{Witte rand: 'Albomarginata'}

Geel centrum: 'Aureomediopicta' (Mediopicta)

Wit centrum: 'Albomediopicta' (Mediopicta Alba)

Geel gestreept 'Aureostriata' (Striata)

{Wit gestreept 'Albostriata'}

De planten tussen accolades bestaan (nog) niet, voorzover ik weet. We zouden de voorgestelde namen ook alleen als groepsnaam kunnen gebruiken Bijvoorbeeld : Agave (Aureomarginata Groep). Het is dan toepasbaar voor alle bonte agaven.

Afb. 6: Sanseveria trifasciata (tegenlicht)

Het is duidelijk dat niet alle vormen hier genoemd worden. We hebben nog geen naam voor de GYY plant en de YYG plant, en datzelfde geldt voor een eventuele GWW (levensvatbaar?) of WWG (levensvatbaar?) plant. Overigens vinden we dezelfde soort kleurcombinaties in *Sanseveria trifasciata*. De meest bekende is ook hier die met een gele rand (Laurentii genaamd) maar ook een met een geel centrum is in cultuur, genaamd 'Forescate'. Er is ook een sanseveria met een wit gestreept/wit centrum, die 'Bantell's Sensation' genoemd is. Die zou ik wel willen ruilen voor een stek van 'Forescate'. Bij de bonte kortbladige typen zien we nog meer kleurcombinaties.

Literatuur:

- Alsemgeest W. (2002). Ervaringen met agaven in cultuur, deel 1 en 2. *Succulenta* 81 (2): 84-88; 81 (3): 102-106.
- Berger, A. (1915). *Die Agaven. Beiträge zu einer Monographie.* Gustaph Fischer Verlag, Jena, Duitsland.
- Bogler, D. J. & Simpson, B. B. (1995). A chloroplast study of the Agavaceae. *Syst. Bot.* 20 (2): 191-205.
- Bogler, D. J. & Simpson, B. B. (1996). Phylogeny of the Agavaceae based on its rDNA sequence variation. *Am. J. Bot.* 83 (9): 1225-1235.
- Eggl, U. (ed.) (2001). *Illustrated Handbook of Succulent plants: The monocotyledons.* Springer Verlag, Duitsland.
- Granick, E. (1944). A karyosystematic study of the genus *Agave*. *Am. J. Bot.* 31: 283-298.
- Gentry, H. S. (1982). *Agaves of Continental North America.* The University of Arizona Press, Tucson, USA.
- Kuppen, P. J. K. (1999-2000). *Agaven. What's in a name.* Deel 1-6. *Succulenta* 78 (4): 173-177; 78 (5): 219-224; 78 (6): 274-280; 79 (2): 80-90; 79 (3): 138-143; 79 (5): 182-188.
- Pinkava, D. J. & Baker, M. A. (1985). Chromosome and hybridisation studies of *Agaves*. *Desert plants* 7: 93-100.
- Trelease, W. (1913). *Agave in the West Indies.* Mem. Nat. Ac. Sci. vol XI, Washington, USA.
- Ullrich, B. (1990a). *Agave attenuata* Salm-Dyck op haar natuurlijke groeiplaatsen. *Succulenta* 69 (6): 122-127.
- Ullrich, B. (1990b). *Agave striata* Zuccarini ssp. *stricta* (Salm-Dyck) Ullrich stat. nov. *KuaS* 41 (5): Karteikarte 14.
- Ullrich, B. (1990c). Anmerkungen zu *Agave parviflora* Torrey und *Agave hartmanii* S. Watson. *KuaS* 41 (7): 133-136.
- Ullrich, B. (1991a). De taxonomische rangschikking van *Agave nizandensis* Cutak. *Succulenta* 70 (4): 89-92; 70 (6): 144.
- Ullrich, B. (1991b). De systematische positie van *Agave felgeri* Gentry. *Succulenta* 70 (7/8): 147-150.
- Wagenaar-Hummelinck, P. (1936). Note on *Agave* in the Netherlands West Indies and North Venezuela, Aruba, Curacao, Bonaire and some part of the South American continent. *Rec. Trav. Bot. Neerl.* 35: 14-28.
- Wagenaar-Hummelinck, P. (1993). *Agaves op Curaçao, Aruba en Bonaire, deel 1-3.* *Succulenta* 72: 5-11; 104-109; 214-223.
- Zonneveld, B. J. M. & Van Iren, F. (2001). Genome size and pollen viability as taxonomic criteria: application to the genus *Hosta*. *Plant Biol.* 3: 176-185.

Clusius lab, RU Leiden,

Wassenaarse weg 64,

2333 AL Leiden.

email: Zonneveld@rubim.Leidenuniv.nl

GIBBAEUM HEATHII

Ton Pullen

Tijdens onze eerste Afrikareis in 2002 vonden we in de Kleine Karoo een populatie van dit schitterende vetplantje. Graag wil ik de lezers van Succulenta kennis laten maken met deze mooie soort.

Het geslacht *Gibbaeum* – de naam is afgeleid van gibbus, dat knobbelig of bultig betekent- komt met ongeveer 16 soorten voor in de Kleine Karoo en de omliggende gebieden in Zuid-Afrika. De planten groeien daar op stenige plekken, dikwijls tussen brokken kwartsiet, waar ze vanwege de kleurgelijkenis vaak moeilijk te vinden zijn.

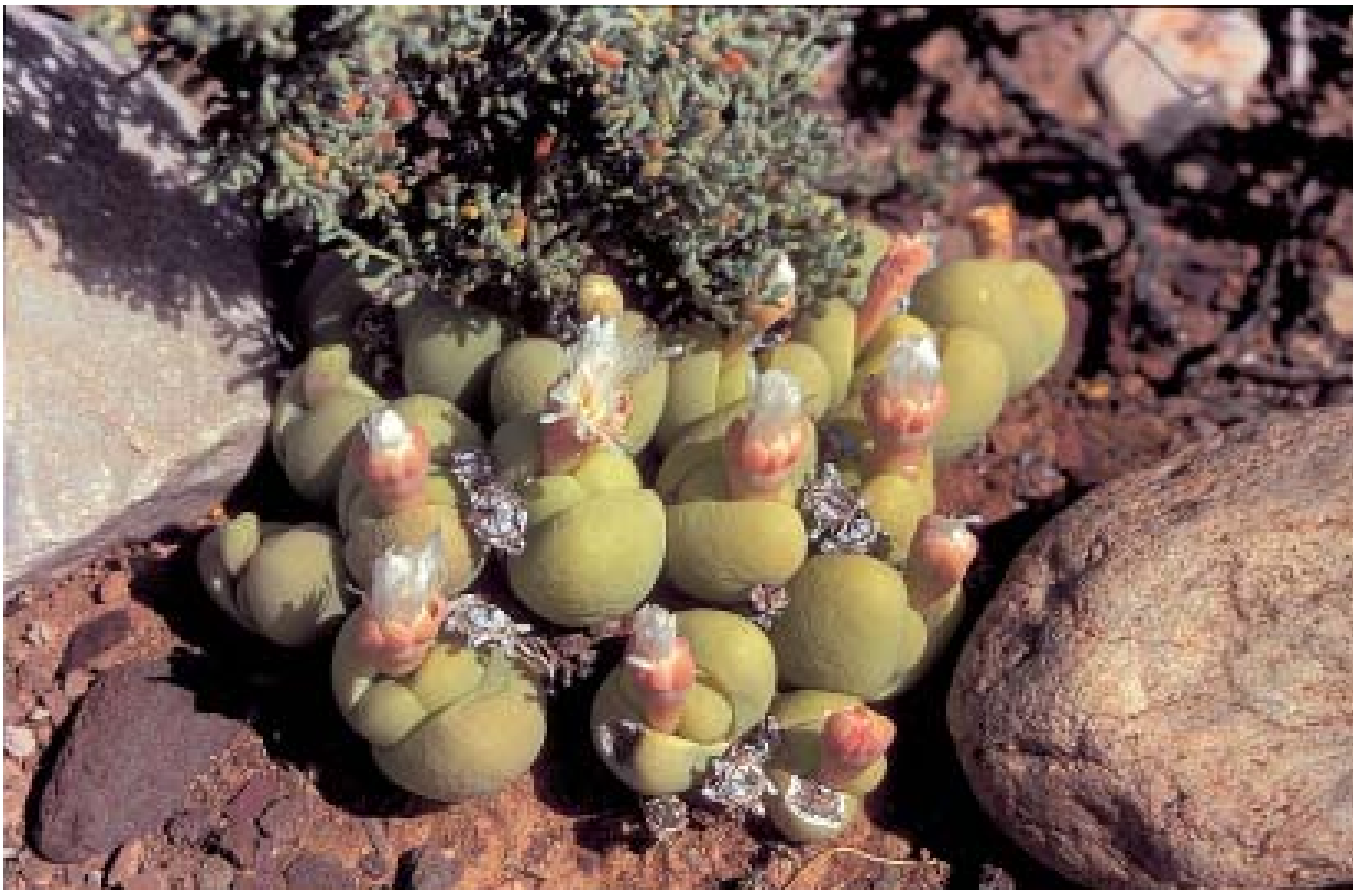
In hun vaderland kunnen de planten zowel 's winters als ook 's zomers regen krijgen, er valt tussen de 100 – 600 mm per jaar.

Planten uit dit geslacht hebben een min of meer asymmetrisch uiterlijk. Van één bladpaar zijn de beide bladeren verschillend van grootte en vorm. Bij het groter worden vormen de planten grote compacte klompen.

De soort *Gibbaeum heathii* is vernoemd naar iemand met de familienaam Heath, verdere biografische bijzonderheden over deze persoon zijn mij niet bekend.

De planten van deze soort groeien solitair of vormen mettertijd grotere, dichte

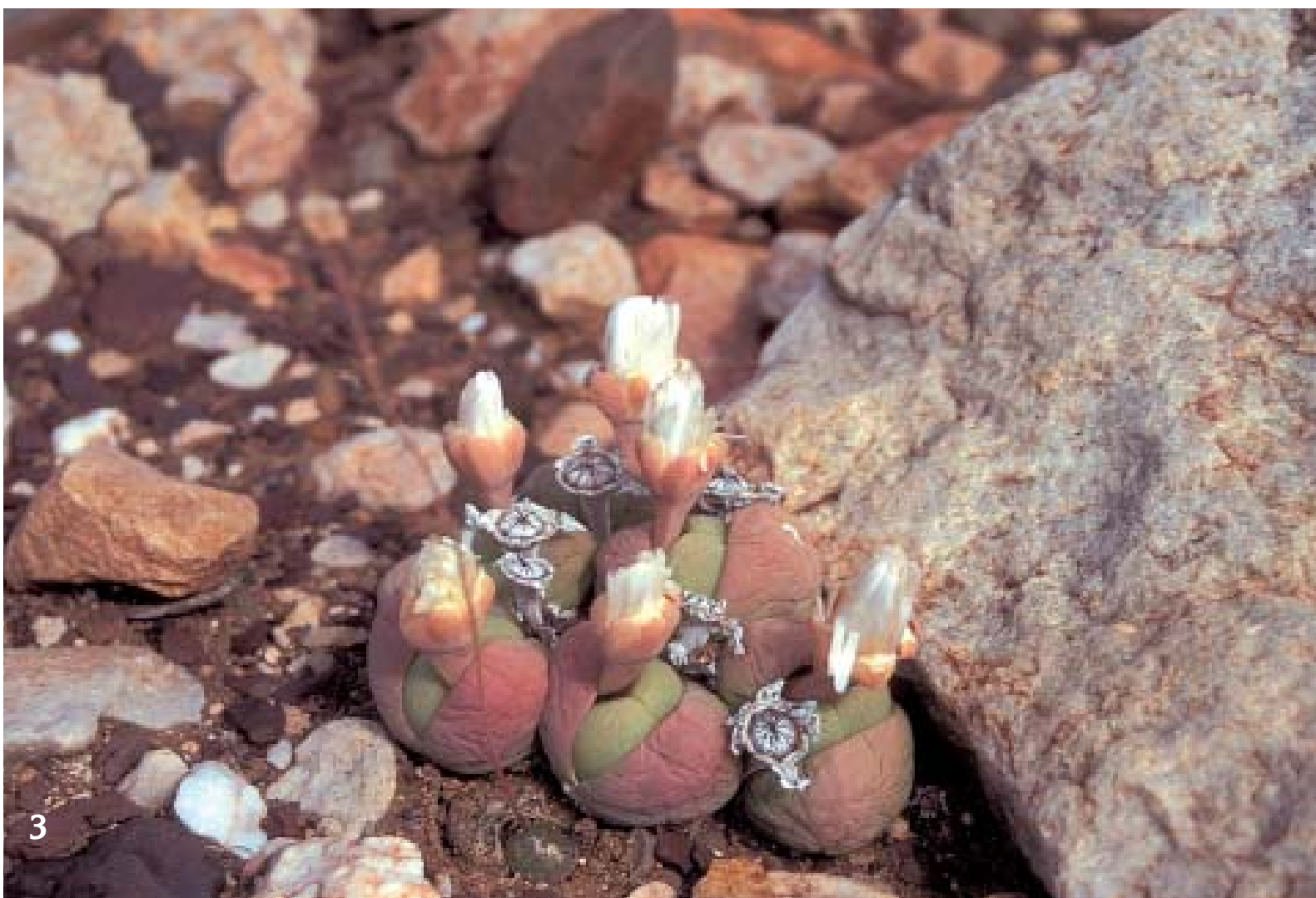
Afb. 1: *Gibbaeum heathii*, Kleine Karoo, 3 okt. 2002

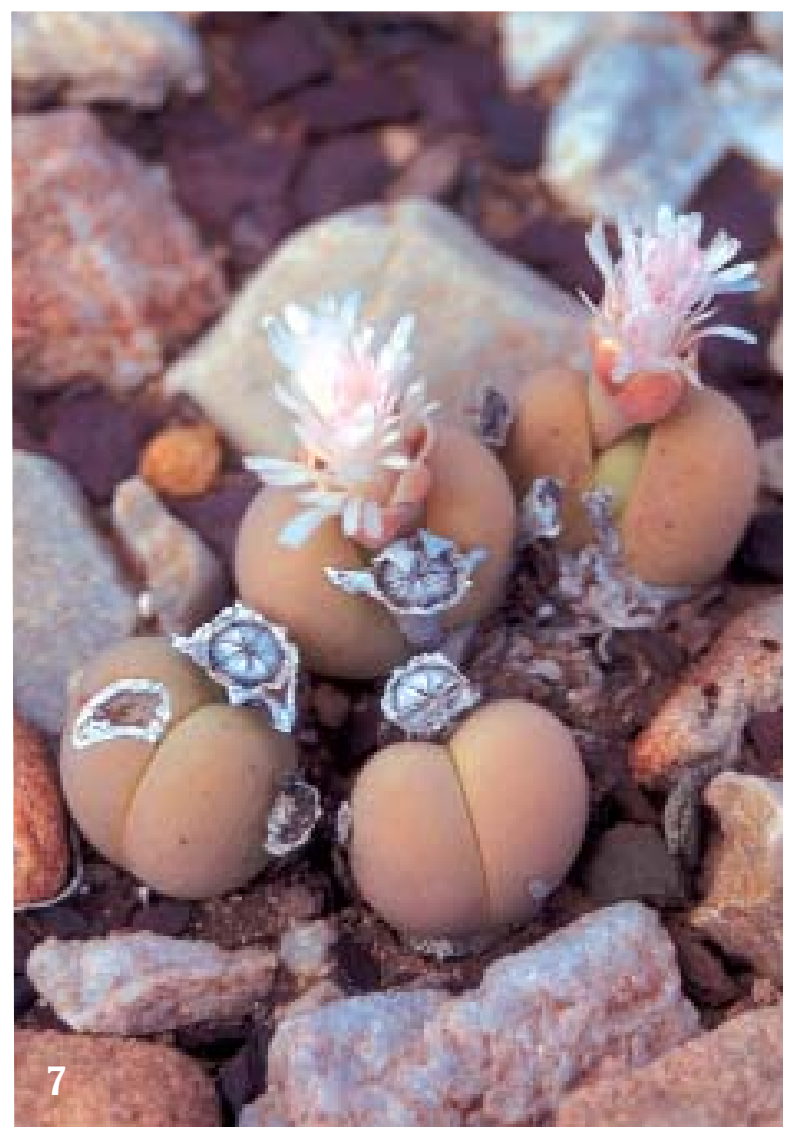
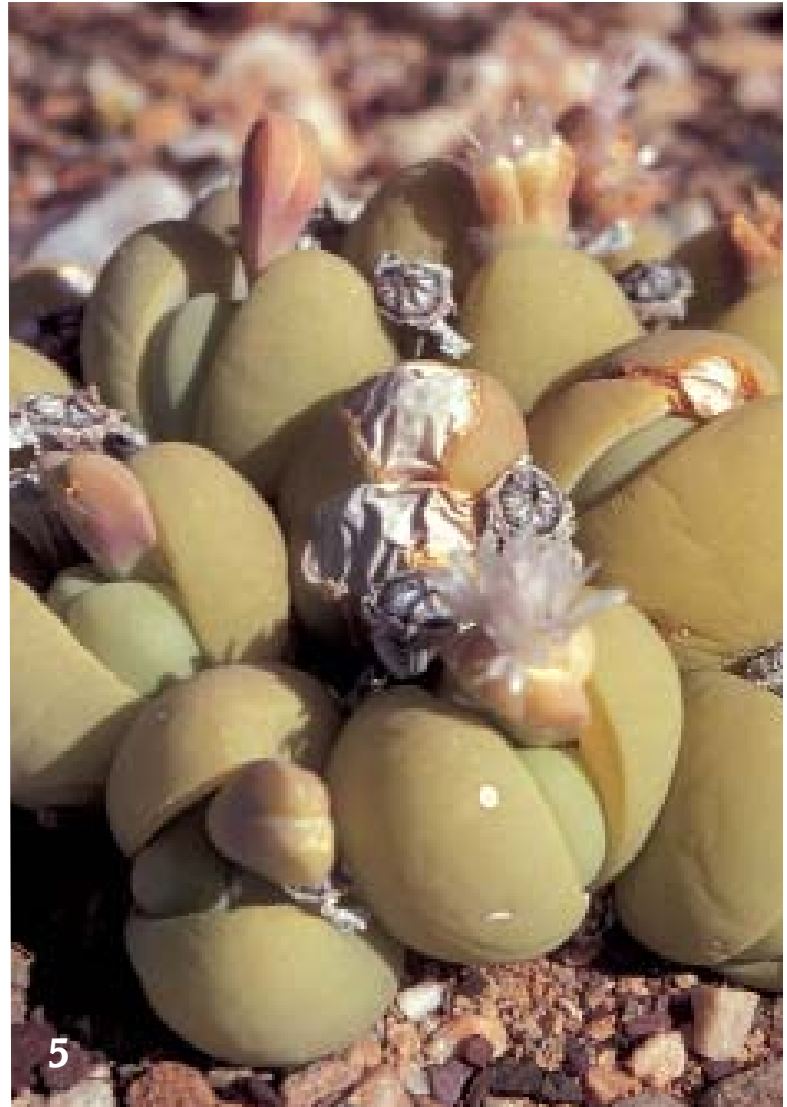

Afb. 2,3,4,5,6 en 7: *Gibbaeum heathii*, Kleine Karoo, 3 okt. 2002

Foto's van de schrijver

clusters. Elk afzonderlijk plantje bestaat uit 2 bladeren, die aan de basis met elkaar vergroeid zijn en samen een bolvormig tot halfbolvormig geheel vormen. De beide bladeren van zo'n bladpaar zijn dikwijls niet even groot, soms is er echter weinig verschil te zien. Het bladoppervlak is glad en grijsgroen, soms roze tot rozerood aangelopen. De bloemen hebben een diameter van zo'n 3 cm en kunnen alle kleuren tussen wit en magenta hebben.

In de natuur valt de bloeitijd in onze vroege herfst, september – oktober. In hun vaderland is het dan overigens voorjaar! De planten bloeien aan het begin van hun vegetatieperiode.

Deze soort is erg variabel. Het wekt dan ook geen verwondering, dat er verschillende vormen beschreven zijn. Jacobsen (1960) vermeldt een tweetal variëteiten: *G. heathii* var. *elevatum* en *G. heathii* var. *major*. Zoals de namen al aangeven is de eerste wat langgerechter, de tweede groter dan de soort. Op een internetsite vond ik de naam *G. heathii* var. *majus*. Deze laatste is om taalkundige redenen te verkiezen boven *major*. Overigens worden deze variëteitsnamen niet door iedereen erkend.

Cultuur:

Deze soort is niet moeilijk in de cultuur. Met enige ervaring zijn de planten goed uit zaad op te kweken. Ook stekken schijnen redelijk gemakkelijk te bewortelen volgens de boeken. Zelf heb ik daar geen ervaring mee.

Al in de zeventiger jaren heb ik uit zaden, afkomstig van de firma van Donkelaar uit Werkendam, een aantal planten opgekweekt. De planten hebben jaren lang in het zaaipotje gestaan en zijn eenmaal overgeplant in een 9 cm pot met voornamelijk scherp zand en een klein beetje potgrond. Noltee & de Graaf (1983) bevelen klei in het substraat aan, naast humusbestanddelen en minstens 50 % grove, minerale bestanddelen. Ook moderne substraten zullen ongetwijfeld voldoen. Een meng-

sel van lavagruis, bimskies en 10% klei is prima. Eventueel kan men er wat vermiculite doorheen mengen om het wat lichter te maken.

De planten hebben veel licht nodig en een niet al te lage temperatuur. Volgens sommige boekjes mag de temperatuur niet onder de 15 °C dalen, maar in mijn kas, waar de planten weliswaar hoog onder het glas staan, kan de temperatuur incidenteel tot een graad of 6 dalen.

Deze planten gedragen zich als wintergroeiers. Dus houden we ze in de zomer (vrijwel) droog. Vanaf september kunt u wat gaan gieten, zoals geldt voor veel Zuid-Afrikaanse vetplanten. Planten geven meestal zelf aan wanneer ze willen gaan groeien, zodat dit een goed moment is met water geven te starten. Gedurende de winter houden we de planten enigszins aan de praat, meestal is een beetje water eens per maand of per twee maanden voldoende, de verdamping is bij lage temperatuur toch gering. Vanaf de maand maart verminderen we de watergift.

De planten op bijgaande foto's vonden wij in de Kleine Karoo, op 3 oktober 2004. In hetzelfde terrein groeien *Glottiphyllum regium*, *Crassula congesta*, *C. columnaris*, *C. muscosa*, *C. tecta*, *Bulbine mesembryanthoides*, *Sarcocaulon crassicaule*, *Conophytum truncatum*, *Cerochlamys pachyphylla*, *Hoodia piliformis*, *Tylecodon reticulatus* en *Haworthia blackburniae*. Een echt succulentenparadijs, nietwaar?

Literatuur:

- Jaarsveld, E.J. van & Villiers Pienaar, U. de. (2000). Vijgies, Gems of the field. Venegono.
Jacobsen, H. (1960). A Handbook of Succulent Plants, Vol.III. London.
Nel, G.C. (1953). The Gibbaeum Handbook. London.
Noltee, F. & Graaf, A. de. (1983). Succulenta 62 (4): 70-71.
Smith, G. et al. (1998) Mesems of the world. Pretoria.

**Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen.**

AFWIJKEND GEDRAG (4)

Jan Essers

Er zijn al diverse vormen en afwijkingen in deze reeks de revue gepasseerd. Toch meen ik dat de plant, die ik in dit artikel voor wil stellen, een wel zeer bijzondere plaats inneemt.

De kwalificatie “gedrocht” lijkt mij de beste naamgeving.

Het zal een jaar of 5 geleden zijn, dat ik deze plant verwierf. Hij stond uiteraard niet op eigen wortel. Julienne Jacobs, de bezitter van deze plant, had hem geënt op een cereus-onderstam. De plant had ze verworven bij “Kakteengärtnerei Plapp” te Jesendorf-Duitsland, zonder verdere gegevens. Het zal bij haar wel net zo gegaan zijn als het mij nu ook gebeurde: als plantenliefhebber intrigeert je zo’n aparte vorm, er

worden her en der stekjes meegenomen en steeds verder verspreid. De eerste bezitters zullen wellicht nog wel een goed etiket met gegevens hebben gehad. Bij verdere verspreiding zijn etiketten onleesbaar geworden of verdwenen. Als men zich dan voor zo’n plant gaat interesseren staat men voor een heleboel raadsels.

Wat is het nu eigenlijk voor een soort plant?

Afb. 1: Een normale plantbeschrijving is niet mogelijk

Afb. 2: Ontwikkeling tot een normale cristaat

Een normale plantbeschrijving is uiteraard niet van toepassing, zoals te zien is op afb. 1.

Het plantenlichaam bestaat uit een aantal wormvormige uitsteeksels, paars-grijs van kleur, aan het uiteinde voorzien van fel rode "lantaarntjes". Ze zijn vooral in het voorjaar fel van kleur, net felle rode lampjes en een echte blikvanger. Het lijkt net een "red-light district", maar dan voor cactussen! Wie weet?

Op een enkele plaats verschijnt een lichte, zeer fijne bedoorning, mogelijk een verwijzing naar de afkomst. Verderop in dit artikel meer hier over.

Verdere ontwikkelingen:

Onze "Queen of grafting", Juliënne Jacobs, kon het niet nalaten om ook van deze plant enkele stekjes te enten. De eerste geënte stek ontwikkelde zich tot

een normale bandvormige cristaat, op een *Harrisia jusbertii*-onderstam (zie afb.2). Op de randen ervan is een iets lichtrode verkleuring te zien.

De andere ent daarentegen ontwikkelde toch weer die wormvormige uitsteeksels zoals bij de moederplant. Ook hier weer de aanzet van een lichte bedoorning (zie afb.3). Deze ent staat op een *cereus*-onderstam.

Op afb. 4 is een andere plant, een broertje of zusje van de hier besproken plant, in een later stadium van verdere ontwikkeling te zien. Deze foto toont een verdere uitgroei op diverse plekken van de oorspronkelijke plant. Wij zien al echte tuberkels en ook mooie witte bedoorning op de areolen. Mogelijk een *mammillaria*? Zo ja, welke soort?

Andere plant, mogelijk dezelfde afkomst. Op onze jaarvergadering in 1995 te

Afb. 3: Een aanzet tot lichte bedooring

Utrecht kocht ik van Gerrit Melissen een plant, die sterk mijn aandacht trok: een vormenloos kluwen van ineengedrongen monstrueuze koppen. Het etiket vermeldde de naam: *Mammillaria bocasana* 'Fred', vermoedelijk een cultivar benaming (zie afb.5). Op de nieuwgroei is ook iets van een rode verkleuring te zien.

Deze plant heeft uiterlijk veel overeenkomst met de bovenvermelde plant en men zou kunnen denken dat ook deze plant een *mammillaria* als voorouder heeft.

Een groot verschil is er echter wel, namelijk de wormvormige uitsteeksels met fel rode uiteinden bij de plant van Juliënne Jacobs t.o.v. de ineengedrongen koppen bij de plant van Gerrit Melissen. Dus toch nog maar even verder gezocht en daarvoor te rade gegaan bij de eerder genoemde Herr Plapp.

Na diverse E-mails bevestigt hij dat de

cultivar "Fred" inderdaad een *Mammillaria bocasana* is. Deze kwam in zijn bezit vanuit Engeland. De plant werd op zijn kwekerij veelvuldig vermeerderd, wat steeds weer andere vormen opleverde, ook als ze op eigen wortel staan. Dit zijn de cultivars met de rode lantaarntjes

Mammillaria bocasana 'Fred' stamt oorspronkelijk vermoedelijk uit de U.S.A. Afb. 6 is daar een voorbeeld van (foto afkomstig van A. Plapp), maar nu dus met geelachtige lantarentjes.

Volgens Albert Plapp zijn de echte afkomst en gegevens niet meer te achterhalen. Er zijn ook "Fred" klonen bekend uit Japan. Deze lijken sprekend op de plant van Gerrit Melissen. Verder noemt hij nog een cultivar met de naam 'Caterpincy N.L.', die een ontwikkeling is vanuit *Mammillaria painteri*. Diverse foto's van al deze planten circuleren reeds op internet en worden

Afb. 4: Een broertje of een zusje?

Afb. 5: Mammillaria bocasana 'Fred'

Foto's Henk Ruinaard

door liefhebbers op EBAY gebruikt of misbruikt voor de verkoop van eigen planten.

Interessant artikel in het Duitse tijdschrift K.u.a.S.:

Een mogelijke verklaring is te vinden in K.u.a.S. van april 2005. Hierin beschrijft Dieter Schäferle een belevens met Echinopsis-hybriden. Begin van de 80-er jaren had hij 10 planten, waaronder enige Echinopsis-hybriden, röntgenstraling laten ondergaan. In 1999 moest hij onderstammen hebben. Hij nam zaad van oudere Echinopsis-planten, onder andere ook van de bestraalde planten. Er kiemden ongeveer 1500 zaailingen. Er werden 200 zaailingen uitgezet om als onderstam te dienen.

Hiervan onderscheidden zich 5 exemplaren met een duidelijke afwijking. Er was direct een kamvormontwikkeling te zien in een kleurgamma van olijfgroen-bruin-roodbruin en er was geen bedooring. Enige vergroeiingen zijn zelfs rupsvormig en vertonen in wezen dus eenzelfde ontwikkeling als mijn boven beschreven plant.

Dieter Schäferle stelt de vraag of na 20 jaar (!) de röntgenstraling de veroorzaker van deze mutatie zou kunnen zijn? Bewijs is er niet en er blijft dus nog veel te onderzoeken voor onze deskundigen op het gebied van de genetica.

Nieuws uit België:

Telefonisch ontving ik van Juliënne Jacobs nog een interessante mededeling. Een 10-tal jaren geleden heeft zij een *Gymnocalycium mihanovichii* met röntgenstralen laten bewerken. Sinds enige tijd ontwikkelen zich vreemde, vrij grote

uitgroeisels! Verdere gegevens zijn mij op dit moment niet bekend, maar de nabije toekomst zal ons nog enige verrassingen bezorgen! We zijn benieuwd!

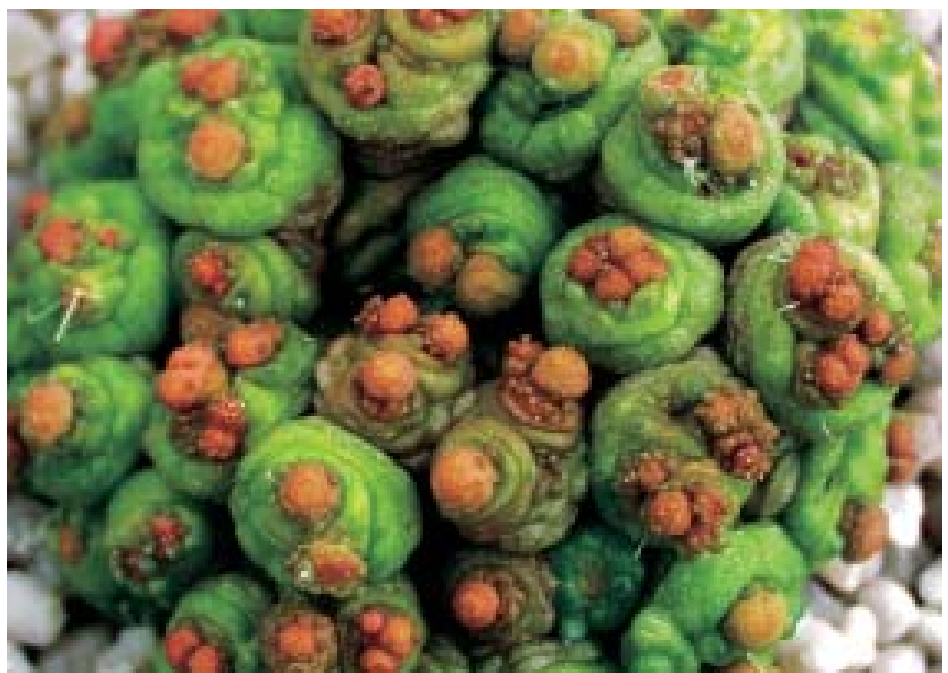
De komende jaren zullen zeker nog wat stekken geënt en/of op eigen wortel gezet worden, zeker ook van de nieuwe door-groei, die zich aan het ontwikkelen is. Dat kan misschien wat meer duidelijkheid verschaffen over dit afwijkend gedrag en de continue afwijkingen bij vermeerderingen.

Literatuur:

Schäferle, D. (2005). Kakteen-Mutationen durch Röntgenstrahlen? K.u.a.S 56:4: 95 en 96.

Henk Ruinaard wordt wederom zéér bedankt voor zijn assistentie en foto's.

**Hokkelenbergstraat 8
6444 AG Brunssum
essers.jan@hetnet.nl**

Afb. 6: Mammillaria bocasana 'Fred' uit de USA

Foto A. Plapp

NEUZEN IN ARGENTINIË (3)

Arend van der Snee

Herinnert U zich nog wat Paul schreef over de Argentijnen en hun wegen? Nou, ook wij wisten er wel weer raad mee, met rare fratsen uithalen dan!

Hoewel het niet beleefd is om jezelf voorop te zetten, moet het in dit geval toch maar, omdat het van mij wel een stommi-teit was en dat van Paul maar een foutje. Uspallata hadden we een eindje achter ons

gelaten, toen van de andere kant een auto naderde waarvan de bestuurder uit het raam naar ons gebaarde om te stoppen. Toen we dat gedaan hadden werd aan een hand een zwarte tas uit het raam gehou-

den en gevraagd of we die kenden. Nou, ik maar al te goed! Mijn fototas!

In de haast had ik hem bij vertrek in de hal van het hotelletje laten staan! De bestuurder van de andere auto was de eigenaar van het betreffende hotel. Hij was ons achterna ge-gaan en omdat wij niet de kortste route hadden genomen en onderweg nog naar planten hadden gezocht, was hij ons onge-zien voorbij gereden. Als ik het spul in ontvangst neem en het met een be-dankje meen af te kunnen doen, tikt Paul mij op de vingers. De man heeft toch heel wat moeite gedaan om mijn spullen terug te bezorgen! Ik zoek wat geld bij elkaar en wil dat geven. Paul vraagt zich hardop af of het mij niet meer waard is dat ik mijn spullen terug heb. Terecht natuurlijk, camera's zijn te vervan-gen, maar alle opnamen natuurlijk niet! Beschaamd

Afb. 1. Trichocereus strigosus

grijp ik een ander bedrag, waarmee ook Paul kan instemmen en geef dat aan de man. Als ik dit opschrijf krijg ik weer een beetje schaamrood op mijn kaken.

Wat Paul uithaalde was hiermee in de verste verte niet te vergelijken, maar meer om te lachen, wat ik dan ook heb gedaan. Hij spreekt (en verstaat) aanzienlijk beter Spaans dan ik doe. Maar toen hij in een hotelletje bij de receptie meldde dat er geen zeep in de badkamer was, gebruikte hij het woord *sopa* (soep). Het juffie achter de balie keek of ze water zag branden, ik schoot in de lach en Paul keek verbouwereerd naar ons tot het ook tot hem doordrong waarom wij zo reageerden.

Ergens daartussendoor hadden wij ook nog planten gevonden. Op twee of drie plaatsen waren we al planten tegengekomen die duidelijk hetzelfde waren. Bloemknoppen geen gebrek, maar bloei-

en? Nee dus. En dan is determineren, in elk geval voor mij, een haast onmogelijke opgave. Ze hadden wel iets van *Lobivia huascha*, die niet zover van de plaats waar wij ons bevonden volgens de literatuur voorkomt. Dat zou dus mogelijk moeten zijn, maar die knoppen! Ze wekten de indruk tot witte bloemen uit te groeien en dat zou de hele zaak veranderen. Nu is er een spreekwoord dat zegt : Geluk is met de domme! Gezien de vorige twee alinea's hoor ik daar zeker en Paul een beetje toe. Het zal u dus niet verbazen dat ik wat later tegen Paul zei te stoppen, omdat ik meende op een hellinkje wat te zien bloeien en jawel, daar stonden ze, de witte bloemen. Toen was dus duidelijk waar het om ging: *Trichocereus strigosus* (afb. 1 en 2). (Ter plekke schijnen ze "vossenstaart" of "kaarsen van de maagd" genoemd te worden.) Ik begreep toen niet en nu nauwelijks waarom ik die planten nooit in een verzameling was tegengekomen. Volgens de beschrij-

Afb. 2. *Trichocereus strigosus*

ving van Kiesling vormen ze hopen van 60 (100) cm hoog en 1 m doorsnee. Zo groot heb ik ze niet gezien, maar flinke planten worden het wel; de grootste die ik zag was naar schatting 35 cm hoog en 60 cm in doorsnee. Is dat de reden dat “men” ze niet in de verzameling heeft? Zelf heb ik ze inmiddels gezaaid. De bloemen verschijnen zijdelings en zijn volgens Kiesling 20-22 cm lang. Een doorsnee geeft hij niet maar die schat ik op 12-15 cm. De doorns zijn naaldvormig, enigszins buigzaam, in grote aantallen voorkomend en heel variabel in kleur en afmeting, onregelmatig ingeplant, wit-, geel- of rozeachtig tot donker matrood. Randdoorns 9-16, 1 tot 5 cm lang; middendoorns ca. 4 tot 7 cm lang.

Kiesling vermeldt nog dat hij in de omgeving van San Antonio de Valle Fétil een exemplaar met korte gele bloemen (RK 4296) vond, waarvan wij veronderstellen dat het een afwijkende vorm van deze soort is en niet *T. andalgalensis* (F.A.C. Weber) Britton & Rose, een soort die in Catamarca groeit.

Nog wat later vonden we planten waarvan het me niet verbaasde ze niet in verzamelingen te zijn tegengekomen, n.l.

Afb. 3. Trichocereus candicans

Foto's van de schrijver tenzij anders aangegeven

Trichocereus candicans (afb. 3 en 4). Hoewel we een behoorlijk aantal van deze planten vonden, heb ik er niet één gezien waar niet flink wat aan mankeerde.

Gaten, bruine plekken, halfdode planten, zelfs geen spruit van meer dan één jaar waar niks op aan te merken was. De meer dan 10 cm dikke, bleekgroene stammen gaan al heel snel kruipen; 60 cm hoge hopen, zoals Kiesling beschrijft, heb ik niet gezien, hooguit de helft. Ze hebben opvallend grote, viltige areolen, ca. 1,5 cm doorsnee. Doorns priemvormig, doorgaans recht, geel tot lichtbruin, sommige met donkerdere banden; 9-12 randoorns van 2 tot 6 cm, 4 middendoorns, veel dikker en 3 tot 11 cm lang. De bloemen moeten een doorsnee van 11 tot 19 cm hebben maar ik heb niets gezien wat maar in de buurt van die 19 cm kwam.

Zaadbessen hebben we aan beide planten uiteraard niet gevonden, wat jammer is als ik de beschrijvingen lees. Die van *T. strigosus* hebben een doorsnee van 4-6,5 cm en zijn geel tot oranjeachtig; die van *T. candicans* zijn rond tot iets gerekt, goudgeel tot rood. Toch nog iets moois aan deze plant!

We zijn maar snel verder gegaan in de hoop nog mooie planten of andere leuke zaken tegen te komen. Of dat lukte, daarover leest u een volgende keer.

Rechts:

Afb. 4. Trichocereus candicans

Foto Paul Laney.

HET GESLACHT *SCLEROCACTUS* BRITTON & ROSE (2)

Fritz Hochstätter

SECTIE PARVIFLORI HOCHSTÄTTER

Piante Grasse 19(1): voorpagina, 2-19 (1999)

Type: *Sclerocactus parviflorus* Clover & Jotter

Zaden meer afgerond dan van de andere sectie, min of meer zonder kam aan de rugzijde, oppervlakte met kegelvormige tot halfbolvormige papillen, hilum klein tot groot.

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter ssp. *parviflorus*

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter ssp. *havasupaiensis* (Clover) Hochstätter

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter ssp. *terrae-canyonae* (Heil) Heil & Porter

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter ssp. *variiflorus* Hochstätter

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter ssp. *macrospermus* Hochstätter

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose ssp. *whipplei*

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose ssp. *busekii* (L. Benson)

Hochstätter

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose subvar. *aztecia* Hochstätter

Sclerocactus glaucus (Purpus) L. Benson

Sclerocactus wrightiae L. Benson

Sleutel voor de taxa van de sectie Parviflori

- 1A. Bedoorning in jeugd stadium behaard 2
1B. Bedoorning onbehaard gedurende de gehele levenscyclus van de plant 3
- 2A. Middendoorns 3-5, waarvan er één enigszins gehaakt kan zijn, niet papierachtig, bloemen trechtervormig, paars ***Sclerocactus glaucus***
2B. Middendoorns 3-10, waarvan 1-3 gehaakt, 1-2 papierachtig; bloemen buisvormig, geel, of wit tot geel, of paars 4
- 3A. Lichaam volwassen plant 6 cm; 3-4 middendoorns, 1 gehaakt; bloemen geel tot wit tot paars; zaden tot 4,5 mm lang en breed ***Sclerocactus wrightiae***
3B. Volwassen plant 10- 45 cm groot, zaden 3,5 mm lang en 4 mm breed 5
- 4A. Bloemen paars; 6-10 middendoorns ***Sclerocactus whipplei* subv. *aztecia***
4B. Bloemen wit tot geel; 3-5 middendoorns 6
- 5A. Volwassen plant 10 cm groot; 2-4 middendoorns, hiervan is er een gehaakt en een papierachtig; bloemen geel tot wit, tot paars; zaden 2 mm lang ***Sclerocactus parviflorus* ssp. *variiflorus***
5B. Volwassen planten groter dan 15 cm, 3-8 middendoorns, 0-5 gehaakt, niet papierachtig 7
- 6A. Bloemen geel, lichaam tot 14 cm lang, 1 papierachtige middendoorn, tot 7 cm lang en 2 mm breed aan de basis ***Sclerocactus whipplei* ssp. *whipplei***

- 6B. Bloemen wit tot bleek geel, lichaam tot 8 cm lang, 1-2 papierachtige middendoorns, tot 4 cm lang en 2 mm breed aan de basis ***Sclerocactus whipplei* ssp. *busekii***
- 7A. Volwassen planten tot 18 cm groot; 3-5 middendoorns waarvan er een gehaakt is; bloemen roze tot paars; zaden 3,5 mm lang en 4 mm breed
Sclerocactus parviflorus* ssp. *macrospermus
- 7B. Volwassen plant groter dan 20 cm; zaden tot 3,5 mm lang maar minder breed **8**
- 8A. Bloemen geel tot groenachtig; volwassen plant tot 25 cm groot; 3-6 middendoorns waarvan 1-2 gehaakt; zaden 2,5 mm lang ***Sclerocactus parviflorus* ssp. *terrae-canyonae***
- 8B. Bloemen paars tot rood tot wit; volwassen plant groter dan 26 cm; 3-8 middendoorns, 0-5 gehaakt; zaden tot 3,5 mm lang **9**
- 9A. Volwassen planten tot 45 cm groot; 3-6 middendoorns, waarvan 0-4 gehaakt; bloemen paars tot rood tot wit, tot 8 cm in doorsnede; zaden tot 3,5 mm lang
Sclerocactus parviflorus* ssp. *parviflorus
- 9B. Volwassen planten tot 30 cm groot; 4-8 middendoorns, waarvan 3-5 gehaakt; bloemen paars tot wit, tot 3 mm in doorsnede; zaden tot 3 mm lang
Sclerocactus parviflorus* ssp. *havasupaiensis

Van *Sclerocactus parviflorus* worden de volgende ondersoorten onderscheiden:

Sclerocactus parviflorus ssp. *parviflorus*

Sclerocactus parviflorus ssp. *havasupaiensis*

Sclerocactus parviflorus ssp. *terrae-canyonae*

Sclerocactus parviflorus ssp. *macrospermus*

Sclerocactus parviflorus ssp. *variiflorus*

Al deze taxa hebben een in alle groeistadia gladde bedoorning, 2-8 middendoorns, waarvan er tenminste één sterk gehaakt is; bloemen trechtervormig of buisvormig of klokvormig, geel, groenachtig, wit, roze, rood of paars.

Sleutel voor de ondersoorten van *Sclerocactus parviflorus*

- 1A. 4-8 middendoorns, 3-5 gehaakt; bloemen paars tot wit; endemisch in de centrale Grand Canyon, Arizona ***Sclerocactus parviflorus* ssp. *havasupaiensis***
- 1B. 6 of minder middendoorns, 4 of minder ervan gehaakt **2**
- 2A. Volwassen planten tot 10 cm groot; 2-4 middendoorns, hiervan is er één gehaakt en één papierachtig; bloemen geel tot wit tot roze; zaden 2 mm lang
Sclerocactus parviflorus* ssp. *variiflorus
- 2B. Volwassen planten groter dan 15 cm; 3-6 middendoorns, 0-4 gehaakt, geen enkele papierachtig **3**
- 3A. Zaden tot 3,5 mm lang en 4 mm breed; volwassen planten tot 18 cm groot; 3-5 middendoorns, één hiervan is gehaakt; bloemen roze tot paars
Sclerocactus parviflorus* ssp. *macrospermus
- 3B. Zaden tot 3,5 mm lang maar minder breed, volwassen planten tenminste 20 cm, 3-6 middendoorns, 0-4 gehaakt **4**

- 4A. Bloemen geel tot groenachtig; volwassen planten tot 25 cm groot; 3-6 middendoorns, hiervan zijn er 1-2 gehaakt
Sclerocactus parviflorus ssp. *terrae-canyonae*
- 4B. Bloemen paars tot rood tot wit; volwassen planten tot 45 cm groot; 3-6 middendoorns, hiervan 0-4 gehaakt
Sclerocactus parviflorus ssp. *parviflorus*

SCLEROCACTUS PARVIFLORUS CLOVER & JOTTER SSP. PARVIFLORUS

Eagle claw cactus, Devil's claw cactus
Bull. Torrey Bot. Club 68: 419, f. 8 (1941)

Synoniemen:

Sclerocactus intermedius Peebles. Leaflet. West. Bot. 5: 191 (1949)

Echinocactus parviflorus (Clover & Jotter) L. Benson. Cacti of Arizona. ed. 2: 102 (1950)

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose var. *intermedius* (Peebles) L. Benson. Cact. Succ. J (US) 38: 102 (1966)

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter var. *intermedius* (Peebles) Woodruff & L. Benson Cact. Succ. J.(US) 48(3): 133 (1976)

Sclerocactus contortus Heil. Cact. & Succ. J. (US) 51: 25-30 (1979)

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter var. *blessingiae* Earle. Saguaroland Bull. 34 (3): 29 (1980)

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter subsp. *intermedius* (Peebles) Heil & Porter. Haseltonia 2: 28-29 (1994)

Type:

Clover & Jotter 2398, ingang van Forbidden Canyon in Glen Canyon, boven Lee's Ferry, Canyon van de Colorado. Komt 20 mijl boven Moki Creek rijkelijk voor en is redelijk algemeen langs de San Juan rivier.

(Holotype MICH; isotype US 2346042)

Het representatieve materiaal dat verder bestudeerd is komt uit het noorden van Arizona, het noord-oosten en midden van New Mexico en vanuit het midden naar het oosten en het zuiden in Utah.

Om deze plant in het wild te beschermen worden er geen exacte vindplaatsgegevens vermeld.

Beschrijving:

Lichaam enkelvoudig, bolvormig, eivormig tot cilindervormig, tot uitgerekt cilindervormig, licht- tot donkergroen, 8-45 cm lang, 5-15 cm in diameter; ribben 8-14, vaak met kleine knobbels, golvend en spiraalsgewijs geplaatst bij sommige vormen op latere leeftijd, vaak onopvallend door de dichte bedoorning; middendoorns 3-6, 0-4 gehaakt, onregelmatig geplaatst, 1-2 recht of gebogen, de 2 buitenste afgeplat, korter, gebogen, 4-8 cm lang, wit, strokleurig, bruinachtig, roze, roodachtig, of grijs, 4-8 cm lang, 1-1,5 mm breed; randdoorns 4-16, verweven met de middendoorns, onregelmatig gerangschikt, wit, strokleurig, grijs, bruin tot paarsachtig roze, 2-6 cm lang, 1 mm breed aan de basis, naaldvormig of ovaal tot ruitvormig in doorsnede.

Bloemen rond de kop gevormd, trechtervormig tot buisvormig, 2-7 cm lang, 4-8 cm in doorsnede, roze tot paars, lavendel, rood, wit, buitenste bloembladen in ieder van deze kleuren voorkomend met strepen van roze tot paars, groen tot bruin, randen wit, rond of onregelmatig getand, 2,5-5 cm lang, 0,6-1,2 cm breed; binnenste bloembladen in iedere van de hierboven genoemde kleuren, zelden wit, 2-5,5 cm lang, uiteinde ovaal tot lancetvormig; stijl roze tot paars, groen, met kleine tepelvormige uitsteeksels, 1,5-3 cm lang; stempellobben 6-10, roze tot paars, geel, groenachtig, bruinachtig of wit; helmraden paars, geel, groen; helmknoppen geel.

Vruchten rond tot langwerpig of eivormig, groen, bruin, roodachtig overgaand naar roze, dunwandig met kleine schubben

Afb. 1: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *havasupaiensis* fh 51.2

Afb. 3: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *variiflorus* fh 56 AZ

Afb. 2: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *terrae-canyonae* fh 69.42 UT

Afb. 4: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *macrospermus* fh 69.03 UT

wanneer ze droog zijn, 12-25 mm lang, 6-12 mm in diameter, onregelmatig open-springend, of opdrogend en dan jaren lang tussen de dichte bedoorning blijvend, of aan de voet van de plant vallend.

Zaden donker rood tot bruin tot zwart, niervormig, hard, met kleine knobbeltjes, 1,5-3,5 mm lang en minder breed; 20-80 zaden per vrucht.

Bloeitijd april tot mei.

Verspreiding:

In het vierlandengebied Arizona, Colorado, New Mexico, Utah, in bossen met dennen en jeneverbessen in de lager en hoger gelegen gedeeltes van de Navajo woestijn. Vaak langs de grote rivieren zoals de Colorado rivier, de Green rivier, de San Juan rivier, de Freemont rivier, de Gunnison rivier, de woestijn, de plateau's hoog in de bergen, tussen weidegras, dichte woestrijnstruiken (*Artemisia*, *Larrea tridentata*), spaarzaam in dennenbossen op rotsachtige gravelhellingen, op kalksteen en graniet-ondergrond, tussen zwarte basaltblokken en op rood of geel fijn zand, op hoogtes van 1000-2300 m. Groeit samen met *Navajoa peeblesiana*, *Toumeyia papyracantha*, *Pediocactus sileri*, *Pediocactus bradyi* ssp. *bradyi*, *Pediocactus bradyi* ssp. *despainii*, *Pediocactus simpsonii*, *Escobaria missouriensis* en andere soorten, *Echinocereus*-soorten en andere cactussen, *Yucca nana*, *Yucca harrimaniae*, *Yucca angustissima* ssp. *angustissima*, *Yucca angustissima* ssp. *toftiae* en *Yucca baileyi*.

Bespreking:

Clover & Jotter beschreven deze soort in 1941. Van alle soorten van *Sclerocactus* is *Sclerocactus parviflorus* het wijdst verspreid. Zijn voorkomen strekt zich uit van het midden tot het noorden van Arizona, van zuid tot noord New Mexico, van het zuiden tot centraal Colorado, het zuiden van Utah tot het noordwesten van Utah. De verscheidenheid van de groepen op de verschillende vindplaatsen in zo'n groot

verspreidingsgebied verklaart waarom de taxonomie zo verwarrend is geweest. Een overvloed aan beschrijvingen van verscheidene soorten en variëteiten is gepubliceerd, met name in de jaren '40, '50 en '60 door Clover, Peebles en Benson, gevolgd in de jaren '70 en '80 door Benson, Heil en Earle. Meer recentelijk zijn taxonomische revisies gepubliceerd in 1994 en 2000 (Heil & Porter) en door Hochstätter (1983 tot heden). Verschil in benadering van diverse auteurs heeft ertoe geleid dat sommige planten met iets afwijkende kenmerken een aparte taxonomische status hebben gekregen.

Groepen van relatief kleinere, lager groeiende, bolvormige planten komen in ieder van de hierboven genoemde staten op verschillende hoogtes voor en ook in verschillende grondsoorten. De grootste exemplaren kunnen gevonden worden in de ongerepte natuur van Zuid Utah en Noord Arizona; ze worden daar tot 45 cm groot.

In bepaalde streken waar *Sclerocactus parviflorus* groeit zijn de winters extreem streng, tot -20 °C.

wordt vervolgd.

Vertaling en bewerking Henk Viscaal en Rob Bregman.

**Postfach 410201
D68242, Mannheim, Duitsland.
8598 North Modena Canyon Road
Beryl, Utah 84714
USA**

DE CACTUSFAMILIE (DEEL 1)

Eric j.m. Piens

1. Woord vooraf

Toen in “Bradleya 1986”, het jaarboek van het Britse “Cactus and Succulent Journal”, een revisie door David R. Hunt en Nigel P. Taylor werd gepubliceerd van een nieuwe classificatie der cactusgeslachten, heb ik vrijwel onmiddellijk gereageerd in het toenmalige Belgisch nationaal tijdschrift “Cactus” (Piens 1987). Het aantal geslachten werd toen (voorlopig) teruggebracht tot 88.

Onder de titel “Heeft uw *Chamaecereus silvestrii* (*Lobivia-Echinopsis*) reeds gebloeid?” wou ik op een wat hilarische wijze mijn verwondering, mijn ongeloof, mijn onbegrip en mijn verzet onder de liefhebbers verspreiden. Evenwel was ik er toen reeds van overtuigd dat het aantal soorten in bepaalde geslachten sterk diende te verminderen. Het leek mij toen belangrijker om de vloedgolf van nieuwe beschrijvingen en dito namen te stoppen.

Pas een jaar voordien had een bedrijvige C.D. Rowley de ‘bananencactus’ *C. silvestrii* ondergebracht bij *Lobivia*, of de heren Hunt en Taylor zagen alle *lobivia*’s onder het geslacht *Echinopsis*. Zoals bekend waren er meer drastische ingrepen, denken we maar aan het samenvoegen van *Parodia* en *Notocactus* en de sulco’s onder het geslacht *Rebutia*.

Het bekende notofielen-tijdschrift “Internoto” en andere parodiaverzamelaars deden ook een duit in het zakje. Pro en contra, zoals elke vernieuwing veroorzaakt. Voor we het goed beseften, schreven we 1990 en zowaar verscheen er een aangepaste consensus (Hunt & Taylor 1990).

Blossfeldia liliputana bv was uit het geslacht *Parodia* gelicht, om er maar eentje te noemen. Van sommige samengevoegde cereussoorten werd er soms een species weggenomen en opnieuw opgevoerd als een zelfstandig geslacht.

De teller stond toen op 93 geslachten. Nigel Taylor, al of niet met zijn echtgenote Daniela Zappi, stortte zich op diverse geslachten, o.a. *Echinocereus*, om daarin, en bij andere geslachten, het aantal

Afb. 1: *Chamaecereus silvestrii* ssp. *lutea* in de verzameling van Roger Pouillon

soorten te minderen en als synoniemen te degraderen.

David Hunt van zijn kant ging op de ingeslagen weg door en zo kregen we in 1992 de eerste CITES Cactaceae Checklist, in 1997 amendementen (Hunt 1997), gevolgd in 1999 door de CITES second edition. Als ik het goed heb zijn we intussen terug aan 100 geslachten, mogelijk wat meer als we Edward F. Anderson (2001) erop naslaan. Dit nieuwe boek (5 kg zwaar) wordt door menigeen de nieuwe Backeberg genoemd. Anderen doen er wat denigrerend over als “de consensus in woord en beeld”. Als altijd voor en tegen.

Dit werk heeft mijn inzichten over de arbeid van Hunt en Taylor doen herzien. Uiteraard blijven mijn bedenkingen wat *Parodia/Notocactus* betreft. Hun eigen woorden “helaas zijn er geen praktische

middelen waarbij *Notocactus* van *Parodia* kan gescheiden worden” blijven we wetenschap op zijn smalst vinden. Maar er is hoop!

Lazen we daar niet in een Amerikaans tijdschrift dat N. Taylor, D. Hunt (opnieuw zij) en G. Charles werken aan “The New Cactus Lexicon” (Hunt et al. 2006) als opvolger van Backeberts “Lexikon”? Er is ondermeer ook sprake dat het geslacht *Islaya* uit de verzameltrommel *Erioseyca* van Fred Kattermann zou worden gelicht. En ... *Sulcorebutia* subg. van *Rebutia* i.p.v. een synoniem!!! Als dat geen goed nieuws is.

2. Onderfamilies, afdelingen (klassen), geslachten.

Het is de bedoeling in de delen 2 en 3 slechts de kogelvormige planten nader te belichten, dus met uitsluiting van alle ce-

Afb. 2: Echinocereus spec. in de verzameling van Jan Wouters

reus (kaarsvormige) soorten evenals schijf-
vormige (opuntia's) en epifyten.

De familie Cactaceae, volgens A.L. de
Jussieu 1789, kent vier onderfamilies:

A. **PERESKIOIDEAE** - K. Schumann
1898, met één geslacht: *Pereskia* P. Miller
1754, 17 species uit Zuid-Mexico, de Caraïben en Centraal Amerika, Zuid-Amerika ten oosten van de Andes.

B. **MAIHUENIOIDEAE** - P. Fearn 1996,
met één geslacht: *Maihuenia* (Philip F.A.C.
Weber) K. Schumann 1898 in Argentinië
en Chili.

C. **OPUNTIOIDEAE** - K. Schumann
1898, met 15 geslachten voorkomend van
Canada tot Noord-Amerika, de Caraïben,
Centraal Amerika tot de zuidpunt van Zuid-
Amerika.

D. **CACTOIDEAE** met 9 afdelingen of

klassen:

- 1) *Calymmantheae* - Wallace 2001, één geslacht *Calymmanthium*, in de Andes van Noord-Peru.
- 2) *Hylocereeae* - Buxbaum 1958, met 6 klimmende, epifytische geslachten uit de tropische wouden van Centraal Amerika.
- 3) *Cereeae* - Salm-Dyck 1845, met 11 cereusvormige geslachten, uit het midden en oosten van Zuid-Amerika. (zie deel 2).
- 4) *Trichocereae* - Buxbaum 1958, met 20 cereusachtige geslachten, waarbij een natuurhybride, en 7 bolvormige geslachten, voorkomend ten zuiden van de evenaar in Zuid-Amerika en de Galápagos Eilanden. Bespreking van de 7 kogelvormige planten in deel 2.
- 5) *Notocacteae* - Buxbaum 1958, met 9 geslachten waarop nader zal worden ingegaan in deel 3 van deze bijdrage.

Afb. 3: *Pereskia spec.* in Casa Palmex op San Miguel de La Palma

**Afb. 4: *Hylocereus undatus*?
8 verdiepingen hoog tegen
een hotelgevel op Madeira**

9): *Cactaceae*.- omvangrijkste klasse met 26 geslachten van bol- en kogelvormige soorten uit de Verenigde Staten, Mexico, Canada, Cariben, Venezuela en Colombia (deel 4 en 5).

Literatuur

- (1) Anderson, E.F. (2001). The Cactus Family. Timber Press, Portland, Oregon.
- (2) Hunt, D.R. & Taylor, N.P. (1986). The genera of the Cactaceae, towards a new consensus. *Bradleya* 4: 65-78.
- (3) Hunt, D.R. & Taylor, N.P. (1990). Progress towards consensus. *Bradleya* 8: 85-107.
- (4) Hunt, D.R. (1997). Further amendments to Cites Cactaceae Checklist.
- (5) Hunt, D.R., Taylor, N.P. & Charles, G. (2003). The New Cactus Lexicon. CSJ (US) 75.
- (6) Piens, E.J.M. (1987). Heeft uw *Chamaecereus silvestrii* reeds gebloeid? *Cactus* 19 (12): 42-44.

(wordt vervolgd)

Voorkomen: uitsluitend Zuid-Amerika.

- 6) *Rhipsalideae* - A.P. de Candolle 1828, met 4 geslachten voorkomend in Noord-Amerika en één species, *Rhipsalis baccifera*, in de Oude Wereld (Afrika).
- 7) *Browningieae* - Buxbaum 1966, met 5 cereusgeslachten in het Andesgebied en de Galápagos Eilanden.
- 8) *Pachycereeae* - Buxbaum 1958, met 13 cereusgeslachten en twee natuurhybriden, voornamelijk voorkomend in Mexico en het zuiden van de USA, maar ook in de Caraïben, centraal Amerika en Zuid-Amerika tot Venezuela.
Tenslotte nog

**Verlorenbroodstraat 27,
B9820 Merelbeke.
België.**

Afb. 5: *Trichocereus* spec. in de verzameling van Irnee Nuyt

Foto's van de schrijver

CD-ROM BESPREKING.

Henk Viscaal

Yucca Agavaceae

Fritz Hochstätter.

€ 49

Voor een boekenliefhebber als ik ben, is het natuurlijk weer eens iets heel anders om een "boekwerk" op CD te krijgen.

Vol goede moed de CD dus in de computer gestopt. Jammer, geen autoplay.

Dan maar met "Deze Computer" de inhoud van de CD bekeken. Legio afbeeldingen passeren dan de revue en een groot aantal htm-bestanden.

Tot zo ver was er nog geen enkele logica in het geheel te ontdekken.

Dus maar flink afbeeldingen en htm-bestanden aangeklikt en heel langzaam begon het te dagen.

In het venster, boven de afbeeldingen bevonden zich pijltoetsen waarmee een vorige of een volgende afbeelding te voorschijn te halen was.

Zo af en toe kwam er bij het aanklikken van een htm-bestand ook een stuk tekst te voorschijn dat verder voor mij nog weinig zinnig overkwam. Totdat ik het htm-bestand "yucca links.htm" aanklikte.

Er verscheen nu een pagina met als titel "Startseite" en waar de diverse onderwerpen op de CD aangegeven stonden. De diverse onderwerpen zijn interactief.

Voordat we aan het eigenlijke werk van de Yucca's gaan beginnen even een aantal onderwerpen doorwerken. Bij deze onderwerpen kan men kiezen of men de tekst in het Duits of in het Engels wil hebben.

De onderwerpen zijn achtereenvolgens; een inleiding, ecologie, bestuiving, taxonomie, cultuur, veldnummers, tuin en yucca, winterharde yucca's, landschap, vrienden, verschillende onderwerpen (in dit geval schilderwerken van indianen) en kaarten.

We komen dan bij het onderdeel aan dat de titel van de CD al aangaf, de yucca's.

Na de indeling in secties en series worden de afzonderlijke soorten uit de series behandeld. Ook hier is de naam van de soort weer interactief en zodra deze naam is aangeklikt verschijnt er een afbeelding van de plant. Ook nu kan er, al naar gelang de hoeveelheid afbeeldingen, met behulp van de pijltoetsen boven de afbeelding, de vorige of de volgende afbeelding opgehaald worden. Op de laatste afbeelding van een serie plaatjes staat duidelijk vermeld dat dit de laatste uit die serie is.

De kwaliteit van de meeste foto's is redelijk tot goed, terwijl er toch een aantal opnames tussen zit die beslist beter hadden moeten zijn. Nu is het natuurlijk wel zo dat wanneer je meer dan 1000 foto's hebt er zo af en toe wel eens een van mindere kwaliteit tussen kan zitten.

Jammer dat men al doende het werken met de CD moet door krijgen. Mijns inziens was het erg handig geweest wanneer er op de achterzijde van de CD een kleine gebruiksaanwijzing had gestaan.

**Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.**

SUCCULENTEN NIEUWTJES

Ton Pullen

De uitgeverij van het bekende tijdschrift **Cactus & Co.** heeft wederom een boekje het licht doen zien. *Madagascar, a paradise at risk*, door M. Teissier, T. Botta & C. Blanchy. Uitgave: Cactus & Co. Libri. Tradate, 2006. ISBN 10 88 95018 07 9. 64 pp. Formaat A5. Prijs: € 12,00.

Dit boekje is een soort reisverslag van een tocht, die door de drie auteurs in het voorjaar van 2005 gemaakt is. De tekst en de vele foto's getuigen van het feit, dat deze mensen niet met oogkleppen voor over het Rode Eiland gelopen hebben, maar behalve voor de planten ook oog hadden voor de cultuur, de mensen en de dieren van dit schitterende eiland.

Madagaskar is bijzonder rijk aan succulente planten, waarvan er zeer veel endemisch zijn. Planten als aloë's, euphorbia's, adansonia's, pachypodiums, didierea's, uncarina's, kalanchoe's en alluaudia's passeren de revue, waarbij de tekst dient als ondersteuning van het verhaal, dat door de vele foto's verteld wordt.

In het tijdschrift **Cactus & Co.** [10 – 3, 2006] wordt *Melocactus conoideus* besproken door Delanoy. Chalet behandelt *Echinocereus metornii*. Forster doet hetzelfde met *Agave potatorum*.

Ook het Italiaanse **Piante Grasse** heeft als supplement bij het aprilnummer van 2006 een boekje uitgegeven over het geslacht *Ariocarpus* en aanverwante genera. Het is geschreven door W. van Heek & W. Strecker en telt 80 pagina's. Dit werkje is rijkelijk geïllustreerd met schitterende foto's.

In **Cactaceae Systematics Initiatives** 21 staan weer bijzonder veel naamscombinatie van de hand van het duo Hunt & Taylor. Metzinger maakt een nieuwe naamscombinatie

in *Frailea*:

F. pygmaea ssp. *tuyensis*. Kiesling & Metzinger publiceren *Frailea mammifera* ssp. *angelesiae* als nieuw taxon.

In het Duitstalige **Kakteen und andere Sukkulanten** [57 – 8, augustus 2006] staat een bijdrage van Etter & Kristen over hun zoektocht naar ariocarpussen in Mexico. Czerwinski verhaalt over de succulente planten van Namibië. Het volgende nummer [**KuaS** 57 – 9, september 2006] opent met de nieuwbeschrijving van *Parodia uhligiana* door Diers & Rausch. Een tweede nieuwbeschrijving betreft *Sulcorebutia azurduyensis* Gertel, Jucker & de Vries, uit Bolivia. Brand bespreekt *Momordica rostrata*.

De volgende aflevering [**KuaS** 57 – 10, oktober 2006] opent met een bijdrage van Illert over Big Bend National Park in Texas. Ettelt & Riedel behandelen *Echinopsis klingleriana*. Machado combineert *Arrojadoa multiflora* ssp. *hofackeriana* om tot *Micranthocereus hofackerianus*. Hils houdt zich bezig met de zeldzame succulent *Matelea cyclophylla*.

Het novembernummer [**KuaS** 57 – 11, nov. 2006] opent met een beschrijving van de cactusflora van het Venezolaanse Nationaal Park Cerro Saroche, een artikel van Schmuck.

Hils behandelt het genus *Greenovia*. Diers & Beckert zijn de auteurs van de nieuwe soort *Parodia pilayaensis* uit Bolivia. Noack bespreekt *Neowerdermannia vorwerkii*.

Het Franstalige periodiek **Succulentés** [3, augustus 2006] bevat een tweetal nieuwbeschrijvingen. Descoings beschrijft *Kalanchoe maromokotrensensis* van Madagaskar als nieuwe soort. Deze plant heeft schitterende rood-wit gestreepte

bloemen. De tweede nieuwbeschrijving betreft *Aloe castilloniae* Castillon, ook al van Madagaskar afkomstig.

Berthet toont ons *Tristerix aphyllus*, een parasiet uit de *Loranthaceae*-familie, die parasiteert op *Trichocereus*.

In het volgende nummer [**Succulent** 4, november 2006] wordt een nieuwe subspecies in *Mammillaria* gepubliceerd: *Mammillaria vagaspina* ssp. *immersa* Meszaros & Szutorisz.

Descouings brengt een tweetal nieuwe kalanchoë-hybriden voor het voetlicht: *K. x richaudii* en *K. x lokarana*

In het Tsjechische blad **Kaktusy** [42 – 3, 2006] kent Slaba een nieuwe status toe aan een *Sulcorebutia*-variëteit, die voortaan als *Sulcorebutia verticillacantha* ssp. *cuprea* door het leven zal gaan. Knize, Seda & Riha brengen *Rebutia heliosa* ssp. *teresae* als nieuw taxon voor het voetlicht.

Euphorbia World [2 – 1, april 2006] brengt een tweetal artikel over boomvormende euphorbia's. Ewest stelt *Euphorbia tuckeyana* van de Kaapverdise eilanden voor. Braun behandelt *E. estevesii* uit Brazilië. Vrskovy doet hetzelfde met *Jatropha glandulifera* uit India.

CactusWorld [24 – 3, sept. 2006] opent met de nieuwbeschrijving van *Sulcorebutia tarabucoensis* ssp. *patriciae*, door De Vries & Gertel. Rodgerson behandelt *Conophytum bruynsii*. Ostolaza et al. wijden een artikel aan de cactusflora van het stroomgebied van de Pativica-rivier, Peru. *Aloe antonii* wordt door Castillon beschreven als nieuwe soort van Madagaskar. Walter & Mächler reviseren de taxonomie rond *Eriosyce napina*, waarbij *E. napina* ssp. *riparia* als nieuw taxon wordt voorgesteld. Klaassen behandelt een drietal succulente euphorbia's uit Chili.

Het Amerikaanse **Cactus & Succulent Journal** [78 – 5, 2006] bevat de nieuw-

beschrijving van *Aloe koenenii* Lavranos & Koch, een nieuwe soort uit Jordanië. Gurvich, Demaio & Giorgis wijden een artikel aan de bolcactussen van de bergen rond Cordoba, Argentinië. Kelaidis behandelt het geslacht *Rosularia*.

Avonia [24 – 2, 2006] opent met een bijdrage over de succulenten van de kaapverdise eilanden van de hand van W. Ewest. Eguiarte et al. zijn toe aan deel 2 van hun verhandelingen over de natuurlijke historie van *Agave*.

In het Zuid-Afrikaanse vetplantentijdschrift **Aloe** [43 – 2&3, 2006] beschrijven Van Jaarsveld en Van Wyk *Pelargonium vanderwaltii*, afkomstig uit de Otjhipabergen in Namibia, als nieuwe soort. Dezelfde auteurs publiceren ook de nieuwbeschrijving van *Drimia loedolffiae*. Tenslotte brengen zij ook *Aloe challisii* uit Mpumalanga als nieuwe soort voor het voetlicht. Dit laatste artikel wordt vergezeld van een checklist op de rotsbewonende aloësoorten van zuidelijk Afrika. Van Jaarsveld stelt voor *Plectranthus ramosior* – vroeger een variëteit onder *P. madagascariensis* – de status van soort te verlenen. Williamson publiceert de resultaten van een expeditie naar het noord-oosten van Zambia.

McMaster & Dold besteden aandacht aan de onlangs nieuwbeschreven *Ceropegia macmasteri*.

Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen

SUMMARY

Rob Bregman

This first 2007 issue of *Succulenta* is opened by editor Henk Viscaal. With every new issue he is curious about the quality of the color pictures because that is the work he finds most difficult to do.

The column for youngsters by Johanna Smit-Reesink is about tillandsias.

Bertus Spee discusses four flowering cacti in his collection, e.g. *Melocactus neryi*, *Wilcoxia (Echinocereus) albiflora*, *Aylostera (Rebutia) heliosa* and *Weingartia hediniana*.

Henk Ruinaard reports about his search for *Echinocereus nicholii* in the Organ Pipe National Monument in Arizona, USA.

Jan Jaap de Morree outlines his difficulties in cultivating *Mammillaria albiflora*. Even grafted, it took 16 years before his plant produced its first flower.

A scientific contribution is presented by Ben Zonneveld. He explains that yellow and white leaves or leaf margins in *Agave americana* are caused by the fact that these leaf parts are genetically different.

In the Kleine Karoo, South Africa, Ton Pullen found *Gibbaeum heathii*.

Jan Essers shows us some very oddly shaped cacti, which have sprung up in sowings. Many of such plants appear to be forms of *Mammillaria bocasana*.

Arend van der Snee and his companion Paul Laney bring the third part of their adventures in Argentina. This time they came across populations of *Trichocereus (Echinopsis) strigosus* and *T.(E.) candicans*.

After a ten months delay Fritz Hochstätter continues his study of the genus *Sclerocactus* with part 2, in which he deals with the section *parviflori*. The first taxon to be discussed in this section is *S. parviflorus* ssp. *parviflorus*.

Eric Piens starts a series of articles about the current nomenclature and taxonomy in the Cactaceae family, as adopted in the recent works by Ted Anderson and David Hunt.

Fritz Hochstätter has put his extensive work on the genus *Yucca* on a CD ROM. Henk Viscaal makes some comments on this.

Ton Pullen reviews the other recent issues of journals on succulent plants.

**Hector Petersenstraat 7
1112 LJ Diemen**

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues; address changes
to:

D. H. Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

Henk Viscaal	Redactioneel.....	2
Johanna Smit-	Jong geleerd	
Reesink	Tillandsia.. weer eens iets anders.....	3
Bertus Spee	Voor het voetlicht (30).....	4
Henk Ruinaard	Zoektocht naar de groeiplaatsen van Echinocereus nichollii.....	6
Jan Jaap de Morree	Mammillaria albiflora.....	12
Ben Zonneveld	Verklaring voor de bladkleuren in Agave americana.....	15
Ton Pullen	Gibbaeum heathii.....	21
Jan Essers	Afwijkend gedrag (4).....	25
Arend van der Snee	Neuzen in Argentinië (3).....	30
Fritz Hochstätter	Het geslacht Sclerocactus (vervolg).....	34
Eric j.m. Piens	De cactusfamilie (deel 1).....	39
Henk Viscaal	CD-rom bespreking.....	44
Ton Pullen	Succulentennieuwtjes.....	45
Rob Bregman	Summary.....	47

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:
gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:
Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Redactie:
H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
E-mail: hviscaal@hetnet.nl
C.A.L. Bercht
E-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
E-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
E-mail: Morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; E-mail:
Zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Sclerocactus parviflorus ssp.
macrospermus fh 69.02 UT

Foto Fritz Hochstätter

SUCCULENTA

A close-up photograph of a succulent plant. The plant features thick, rounded, reddish-pink leaves. A large, central flower head is covered in numerous fine, white, hair-like spines. The plant is growing in a rocky, arid environment with some dry, greyish twigs and soil visible in the background.

ISSN 0039-4467 - APRIL 2007
NUMMER 2 - JAARGANG 86

REDACTIONEEL

Ben Zonneveld

Wanneer ik dit schrijf, 8 februari, valt de eerste sneeuw van deze winter. Het dwarrelt met grote vlokken naar beneden, alles heerlijk in slaap brengend onder een witte deken. Is dit het beeld dat er ook is van Succulenta? Het ledental loopt nog steeds terug, ouderen verdwijnen, vaak noodgedwongen en jongeren, zo ze zich al aanmelden, vinden het niet prettig om op een bejaardensoos te zijn. Dit levert natuurlijk een vicieuze cirkel op. Er komen geen jongeren vanwege de leeftijd van de rest en omdat ze snel afhaken vindt er ook geen verjonging plaats. Het aantal mensen dat nog een bestuursfunctie wil is niet erg groot om het eufemistisch te zeggen. Men verwacht dat Balkenende er echter maar 14 dagen over doet om 16 ministers en evenzovele staatssecretarissen bij elkaar te krijgen. Moeten we er dan maar in berusten en denken net als met de CO₂, we kunnen er als individu toch niets tegen doen? Toch heeft Succulenta voor de liefhebbers veel te bieden. Een prachtig blad met interessante informatie, clubavonden bij u in de buurt waar interessante lezingen of andere bezigheden plaats vinden en mogelijkheden om plantenboeken te lenen of te kopen. Waarom lukt het dan niet om meer mensen voor de hobby te interesseren? Is het misschien niet flitsend genoeg? Veel mensen hebben bij voorbaat al een antipathie tegen die prikdingen en waarschuwen hun kinderen ervoor, net als voor brandnetels. We zouden meer op de prachtige vormen moeten wijzen. Laat kinderen ook eens over cactussen aaien waar geen stekels op zitten. Waarom delen we niet gratis een bloeiend cactusje uit aan alle kinderen die een beurs bezoeken? Als er weer prachtige bloemen op zitten laat dat dan vol trots aan uw burens, kennissen en vrienden zien. Zet op verjaardagen een bloeiende plant op de salontafel. Misschien is het een idee om bij iedereen met cactussen voor het raam een gratis nummer in de bus te doen. Je staat er versteld van hoeveel mensen niet eens van het bestaan van Succulenta afweten. Neem eens plantenvrienden, kennissen of burens mee naar een lezing. Misschien worden ze erdoor gegrepen. U ziet, er zijn best wel mogelijkheden om onze hobby wat meer voor het voetlicht te brengen. Ongetwijfeld worden sommige suggesties al plaatselijk in praktijk gebracht. Tot die mensen zou ik zeggen: "Ga er mee door, het heeft vast effect op den duur". Tot de anderen zou ik zeggen: "Probeer het ook eens". Het milieu en alles wat daar mee samenhangt, is weer helemaal in. Per slot van rekening hebben vele cactussen en vetplanten net zo hard aandacht en bescherming nodig als de mus, de tureluur of de blauwe tonijn. Misschien hebben we dan volgend jaar weer twee duizend leden.

JONG GELEERD

MAMMILLARIA STAMPFERI ..NOG EVEN GEDULD EN DAN

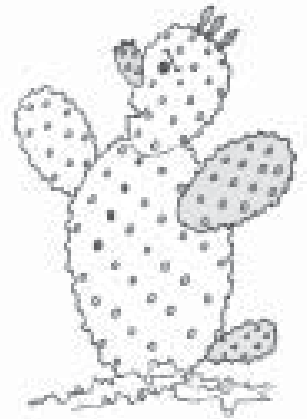
Johanna Smit-Reesink

Begin februari ontdekte ik in de kas dat deze mammillaria al knoppen had! Nadat Henk Viscaal en ik plannen hadden gemaakt voor het aprilnummer van Succulenta heeft hij weer snel een paar mooie opnamen gemaakt, zodat jullie kunnen meegenieten van de mooie plant. Terwijl jullie dit lezen bloeit hij natuurlijk al lang! Mammillaria's hebben tepeltjes (vandaar de naam Mammillaria). Ze maken kransen van bloempjes. *M. stampferi* wordt niet groter dan 4 cm hoog en 6 cm in doorsnee. Ze kunnen wel spruiten, maar dat komt niet zoveel voor. Voor zo'n kleine plant zijn de tepels vrij groot. Ze hebben een bijzonder mooie bedorning. Op de tepels zitten 20 tot 30 witte doorns en de bruine, centrale doorn is 10-12 mm lang en heeft een gemene haak! De bloemen zijn ongeveer 2 cm groot en zijn zalmroze. Het schijnt de vroegst bloeiende mammillaria te zijn! Dus als jullie dit lezen staat hij al lang in bloei! De planten komen voor in Durango in Mexico. Ze groeien op ongeveer 2600 m hoogte. Daaruit kun je opmaken dat ze gewend zijn aan grote temperatuurverschillen en fel licht! Om ze te kweken en zo lang mogelijk gezond te houden kun je gewone cactusgrond gebruiken met een beetje klei en scherp zand. Dan staan ze lekker stevig in de grond. Je dekt ze af met wat aquariumgrind om de hals te beschermen tegen vocht. Op een zonnige dag vroeg in het voorjaar begin je met wat te nevelen voordat de zon erop staat. En als het echt warmer wordt ga je van onderaf wat water geven. Pas als ze echt droog zijn geef je weer water. Gebruik een cocktailprikker in de aarde om te zien of de plant droog staat. Na half september houd je de planten droog. Ze mogen best zon hebben,

maar zet ze op een plekje waar het niet warm wordt. Bijvoorbeeld op de vensterbank in een zonnige, niet verwarmde kamer. Veel succes en tot de volgende keer!

**Prins Willem Alexander-
laan 104,
6721 AE Bennekom**

**Afb. 1: Bloemknop van
Mammillaria
stampferi**

Afb. 2: Mammillaria stampferi

Foto's Henk Viscaal

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

Thelocactus bicolor v. bolaensis

Deze mooie zwaarbedoornde vorm van *T. bicolor* vinden we in de omgeving van de Sierra Bolain in het zuiden van de deelstaat Coahuila in Mexico. Deze planten kunnen in de natuur wel 40 cm hoog worden en af en toe spruiten ze aan de basis. Ze groeien meestal op kale steenachtige heuvels en daarom planten we ze in cultuur in een goed doorlatend mineraalrijk grondmengsel.

's Zomers kunnen ze regelmatig een flinke watergift verdragen. Hier-tussendoor de potkluft steeds op laten drogen. Een plaats in de volle zon en veel frisse lucht zal de mooie witte bedoorning van deze planten ten

goede komen. 's Winters houden we ze helemaal droog bij een minimum temperatuur van 5°C, gedurende de zomer zullen dan regelmatig de 5 cm grote bloemen verschijnen, bij mooi weer zelfs tot in oktober. Deze planten zijn prima uit zaad op te kweken en groeien probleemloos op. Enten is niet nodig en wordt alleen gedaan om snel bloeibare planten te krijgen. Als deze planten spruiten kunnen ze ook gestekt worden. De moederplant wordt er dan echter niet mooier op.

Dyckia marnier-lapostolli

Dit aparte geslacht is afkomstig uit Brazilië en lijkt veel op de hechtia's die in Mexico voorkomen. Deze geslachten vallen onder de *Bromeliaceae* en kunnen prima tegen veel zon en droogte. Ze komen zodoende altijd voor in cactusgebieden. De grijze rozetten zijn al van verre te zien in de felle zon. De rozetten kunnen tot 25 cm in doorsnede worden en spruiten aan de basis. Zo kunnen ze hele grote pollen vormen met tientallen rozetten. Ze groeien het best in een mengsel van potgrond met wat extra leem en bij voorkeur in een ondiepe schaal.

De aarvormige bloeiwijze stelt weinig voor en is bezet met heel kleine bloemen, ze bloeien in de zomer. Deze planten zijn goed uit zaad op te kweken al groeien ze vrij langzaam. Stekken gaat een stuk vlugger. Hiertoe nemen we jonge rozetten van de moederplant en laten deze bewortelen op vochtig grof zand of lava. In de winter houden we ze boven de 10 °C en geven om de paar weken een klein beetje water van onderen, ook een regelmatige nevelbeurt doet deze planten goed. Als we ze te droog houden zullen de onderste bladeren gaan verdrogen.

Echeveria laui

Dit is ongetwijfeld de mooiste echeveria's. De herkomst van deze planten is Mexico, waar ze groeien tegen de steile zandsteenrotsen van de Tommelin canyon in de deelstaat Oaxaca. In cultuur planten we ze dus in een zanderig, goed doorlatend substraat en geven matig water. Bij voorkeur van onderen, zodat de dikbepoederde bladeren niet beschadigen (ook niet met je vingers aan zitten). In Oaxaca kan het erg warm zijn, ook in de winter, zodat we *Echeveria laui* beter niet onder de 10 °C laten overwinteren. Op een koele lichte slaapkamer b.v. gaat prima. We kunnen ze dan ook tweewekelijks een klein beetje vocht geven. Zo zullen de onderste bladeren niet te veel verdrogen. Als ze toch te warm staan, willen ze nog wel eens gaan bloeien. Normaal gebeurt dit in augustus-september. Vermeerderen kan door zaaien; verse zaden geven het beste resultaat. Bladstekken zijn ook goed mogelijk en stukjes van de bloeistengel met blaadjes kunnen ook beworteld worden direct na de bloei. Echeveria's dienen we om de paar jaar te verpotten, daar ze een erg fijn wortelgestel hebben en hierdoor de potkluit helemaal vervilt.

Sulcorebutia

De planten uit dit geslacht zijn bijna altijd herkenbaar aan de langwerpige areolen met vaak korte aanliggende bedoorning. Het moederland van dit geslacht is Bolivia, de planten groeien hier tot ver boven de 3000 m boven zeeniveau en zijn dus goed tegen kou bestand. Ze hebben een flinke penwortel waardoor ze met heel weinig water toe kunnen. We planten ze in een vrij diepe pot in een kiezelrijk doorlatend substraat en geven in de zomer om de paar weken flink water en laten de wortelkluit steeds helemaal opdrogen. In de winter kunnen ze temperaturen tot 0 °C verdragen

mits ze volledig droog gehouden worden. In het voorjaar zullen ze dan uitbundig bloeien in de meest verschillende felle kleuren. Vermeerderen kan door zaaien, verse zaden kiemen het best. Het zijn echter geen snelle groeiers. Ook stekken is mogelijk daar deze planten op latere leeftijd flink spruiten. Om snel bloeibare planten te krijgen worden ze vaak geënt. Neem hiervoor geen snelgroeïende entstam want dan krijg je enorme grote clusters en de bloei blijft achterwege.

In de zomer kunnen deze mooie planten prima buiten gekweekt worden. Zet ze wel een beetje schuin zodat een teveel aan regenwater er niet in blijft staan.

**Diepenestraat 4,
4454 BJ Borssele.**

Foto's van de schrijver

OP DE VINDPLAATSEN VAN HET GESLACHT *UEBELMANNIA* BUINING

Werner van Heek

De eerste berichten over het geslacht *Uebelmannia* zijn al van lang geleden, hoewel toen nog onder andere benamingen. Al in 1938 werd de typesoort van het latere geslacht *Uebelmannia*. *U. gummifera* door Dr. Mello-Barreto in de Braziliaanse staat Minas Gerais ontdekt en in 1949 door Backeberg & Voll als *Parodia gummifera* beschreven. Echter, circa 100 jaar eerder had de directeur van de Botanische Tuin van Hamburg, Prof. J.G.C. Lehmann, de staat Minas Gerais bezocht en daar planten verzameld die hij aanduidde als *Echinocactus centeterius*, *E. hybocentrus* en *E. pachycentrus*. Dr. Pfeiffer publiceerde deze namen in *Enumeratio Cact. Diagnostica* in 1837. Men kan ervan uitgaan, dat tot deze namen de huidige soorten *U. gummifera*, *U. meninensis* en *U. buiningii* gerekend kunnen worden. Een definitieve, eenduidige opheldering is echter – zeker ook door latere aanvullingen en verwisselingen – nauwelijks meer mogelijk.

Ook Friedrich Ritter was op de groeiplaats van "*Parodia*" *gummifera* en wilde later deze bijzondere soort – vanwege de onder de epidermis voorkomende holtes gevuld met een kleverige, geleachtige vloeistof – onder de naam *Gummocactus* beschrijven.

Het was de gedreven Nederlandse

Van boven naar beneden:

Afb. 1: Penha da Franca

Afb. 2: Het landschap rond Penha da Franca met kwartsvlaktes

Afb. 3: *Uebelmannia gummifera* in het avondzonnetje

Afb. 4: Uebelmannia gummifera met knoppen

cactusonderzoeker Albert F.H. Buining die in 1967 in Succulenta het nieuwe geslacht *Uebelmannia* opstelde met als typesoort *U. gummifera* (Backbg. & Voll) Buining. Het geslacht is genoemd ter ere van de Zwitserse cactushandelaar en veldonderzoeker

Werner Uebelmann. In 1995 maakten zowel Nyffeler als ook Braun & Esteves een nadere onderverdeling van het geslacht en erkennen nog maar drie soorten in twee ondergeslachten.

Geslacht Uebelmannia Buining

ondergeslacht

Uebelmannia Braun & Esteves

U. gummifera

U. buiningii

ondergeslacht

Leopoldhorstia Braun & Esteves

U. pectinifera

**Karakterisering van de ondergeslachten
Uebelmannia Leopoldhorstia**

habitat : Kwartsgruis
epidermis: Duidelijke, forse holtes met een kleverige massa
ribben : Sterk in knobbels verdeeld
bloemen: Helgeel, relatief groot

Rotsspleten met humus
Kleine holtes met een kleverige massa
Duidelijk, verticaal verlopend
Geelgroen, zeer klein

Op de linkerpagina:
Hierboven:

Afb. 5: *Uebelmannia gummifera gigantea* in bloei
Afb. 6: *Uebelmannia gummifera* in bloei

UEBELMANNIA GUMMIFERA (BACKEBERG & VOLL) BUINING

Ongeveer 120 km ten oosten van Diamantina, in de glooiende heuvels van de Serra Negra dan wel de Serra do Ambrósio, vindt men op witte kwartsvelden talrijke groeiplaatsen van *Uebelmannia*'s. Bij het dorp Penha da Franca worden deze kwartslagen afgegraven voor bouw materiaal; grote hoeveelheden worden afgevoerd. Deze kwartslagen zijn enkele meters dik en bijna spierwit. Het zonlicht wordt aan de oppervlakte extreem sterk gereflecteerd. Al enkele centimeters onder het oppervlak is dit grofkorrelige kwartsgruis relatief koel en vochtig. De erop groeiende *U. gummifera* (HU 282 type) voeden zich als in een hydrocultuur

met zeer lange vezelwortels. Verschillende analyses hebben uiteenlopende hoeveelheden humus aangetoond, maar altijd een behoorlijk grote ionenactiviteit. Als begeleidende flora treft men zeer dikwijls *Vellozia* aan met hun verhoudingsgewijs grote, meestal helblauwe bloemen. Uitroeiing van de soort hoeft men hier vooralsnog niet te vrezen; in de wijde omgeving zijn vele van deze kwartsvelden gevonden. Op de verschillende groeiplaatsen komt *U. gummifera* relatief vaak voor met een dichtheid van 0,5 tot 1 plant per vierkante meter. De planten op de vindplaatsen bij Penha da Franca zijn bijna bolvormig met een hoogte van ongeveer 10 cm. De epi-

Afb. 7: Uebelmannia gummifera; holtes met kleverige massa

Foto's van de schrijver

dermis is extreem hard, groen tot grijs, met een gelig wollige schedel, waaruit de grote diepe gele bloemen naar voren komen. Het voorkomen van veel mos en korstmossen geeft aan dat de luchtvochtigheid ter plekke zeer hoog is.

Slechts een paar kilometer verderop van Penha da Franca vindt men eenzelfde kwartsveld, maar hier worden de vellozia's duidelijk groter en ook de talrijke uebelmannia's (bekend als *U. gummifera* var. *gigantea* n.n (HU 859)) hebben hier duidelijk grotere afmetingen. Planten met een hoogte tot 60 cm zijn geen uitzondering. Soms zakken ze door hun eigen gewicht om, waarbij de kop dan weer verticaal omhoog groeit. De bedoorning en de bloemen wijken nauwelijks af van die van de typeplanten bij Penha da Franca. Interessant is hier wel de bodemgesteldheid. Het is hetzelfde

kwartsgruis met dezelfde korrelgrootte, maar het doet veel grauwer aan. Klaarblijkelijk is het percentage humuszuren in de bodem veel hoger vanwege de hier veel groter wordende vellozia's.

In de cultuur moet men wortelechte *U. gummifera* in 100% mineraal substraat kweken. Puimsteen (bimskies) heeft zich uitstekend bewezen. Ook in de winter moet men zorgen voor een gelijk blijvende lichte bodemvochtigheid, zodat de vezelwortels niet uitdrogen. Als de temperatuur hoger wordt dan 12 °C, moet men ook in de winter wat nevelen, bij voorkeur als de zon schijnt.

(wordt vervolgd)

Am Scherfenbrand 165,

D 51375 Leverkusen.

Duitsland.

(vert. Ludwig Bercht)

VETPLANTEN VAN DE KLEINE KAROO

Frans Noltee

CRASSULA BARBATA

Net zoals bij mensen zijn er planten die er op een of andere manier uitspringen. Bij mensen zeggen we dan, al naar gelang de omstandigheden, dat zo'n persoon charme, personality, aantrekkingskracht, sex-appeal, charisma heeft. Bij planten komen we meestal niet verder dan adjectieven als leuk, mooi, aantrekkelijk, interessant of bijzonder. Een vetplant waarop eigenlijk al die termen wel van toepassing zijn is *Crassula barbata*, een soort die al in 1778 door Thunberg werd beschreven. Toen 75 jaar geleden het deel over vetplanten in de bekende reeks Verkade-albums verscheen, werd de soort als volgt

door de schrijver voor het voetlicht gehaald: "Het Baardig-Dikblad, *C. barbata*, is ook een dwergje (net als *C. hemisphaerica* FN), en nog vreemder van uiterlijk. Als het plantje volop in de zon gekweekt is in een droge omgeving, heeft het veel weg van een klein, wollig kogelcactusje. Dat komt omdat de blaadjes zo dicht en stijf tegen elkander liggen, dat het plantje een halfbolvormige gestalte krijgt, bedekt door een zachte haarbekleding. Het geval is n.l., dat de randen der naar binnen omgekromde, tongvormige blaadjes met lange witte haren zijn afgezet, die door den dichten bladstand ineen grijpen en den indruk van een

Afb. 1: *Crassula barbata*

Hierboven: **Afb. 3: Crassula barbata**

Links **Afb. 2: Crassula barbata in bloei**

Foto Neil Curry

halfroond kogeltje nog versterken. Bij den bloei wordt deze indruk verbroken, als de bebladerde bloemstengel omhoog komt en daarbij ook de rozetblaadjes min of meer uiteenwijken; een soort van “demasqué” dus.”

Aan deze mooie impressionistische beschrijving kunnen nog de volgende gegevens worden toegevoegd. De rozetten zijn meestal niet vertakt en worden zonder bloeiwijze tot 3 cm hoog. De zachte, groene tot grijsgroene bladeren zijn omgekeerd eirond tot bijna cirkelrond met een ronde tot min of meer afgeknotte top. Oude bladeren kunnen tot 4 cm breed en tot 2,5 cm lang zijn. Zelfs binnen dezelfde populatie is er vaak een grote variatie in vorm en afmetingen van de bladeren. Ze zijn onbehaard, afgezien van de wimpers, die 3-5 mm lang zijn. De buisvormige, zoet geurende bloemen zijn wit, vaak met een roze gloed. Ze

staan in een lange aarvormige bloeiwijze van 16-30 cm hoog en verschijnen in Zuid-Afrika in het voorjaar en de vroege zomer (september-november). De planten zijn monocarp, wat een deftige manier is om te zeggen dat ze na de bloei afsterven. *Crassula barbata* is wijd verspreid en algemeen op rotshellingen in het zuidwesten van de Grote Karoo, van de oostelijke Cederbergen tot nabij Prince Albert. In de Kleine Karoo is hij bekend van de omgeving van Calitzdorp en Ladismith.

De soort wijkt af van alle andere crassula's door de lengte van de wimpers. Deze zijn soms gelijkmatig verdeeld over de hele bladrand en soms gegroepeerd in kwastjes die gemakkelijk afbreken. Het is aan deze lange wimpers dat de plant zijn Afrikaanse namen wolrosie en baardrosie te danken heeft. Hoewel de plantjes er erg teer uitzien schreef Dr. Rudolf Marloth, die zoveel

heeft gedaan om interesse te wekken voor de Zuidafrikaanse plantenwereld, het volgende: "Planten van *C. barbata*, verzameld tussen rotsen bij Beaufort-West als kleine pluizige bolletjes, waren negen maanden lang tussen de bladeren van een boek bewaard toen ze begonnen uit te lopen". Wanneer we het over *C. barbata* hebben bedoelen we eigenlijk altijd *C. barbata* ssp. *barbata*. Er bestaat nog een andere ondersoort, *C. barbata* ssp. *broomii*, maar die is alleen bekend van de bergen bij Victoria West en komt ook in de cultuur voor zover ik weet zelden of nooit voor. De bladeren zijn hier breed omgekeerd eirond, 3-4 cm breed en 1-3,5 cm lang, terwijl de wimpers korter dan 1 mm zijn. *C. broomii* werd in 1975 door Toelken als ondersoort bij *C. barbata* gevoegd. Tien jaar later merkte hij in deel 14 van de Flora of Southern Africa op dat alle kenmerken die de twee ondersoorten van elkaar onderscheiden nogal variabel zijn, zodat de taxa misschien in elkaar overlopen. Geen erge solide basis voor de opdeling in twee ondersoorten lijkt me, maar bij mijn weten heeft niemand tot nu toe voorgesteld ze samen te voegen.

Crassula's die min of meer op *C. barbata* lijken zijn te vinden in de sectie *Rosulares*:

planten met meestal platte, zachte, bewimperde bladeren en korte vlezig stengels die zich tijdens de bloei aanmerkelijk verlengen. De meest bekende soorten zijn *C. capitella*, *C. hemisphaerica*, *C. obovata*, *C. orbicularis*, *C. socialis* en *C. tomentosa*. Vooral laatstgenoemde heeft veel weg van *C. barbata*; de stengel en de kelkbladeren zijn bij deze soort echter bedekt met haren.

Wat betreft de behandeling het volgende. Hoewel de temperaturen in het gebied van herkomst vooral in de zomer behoorlijk kunnen oplopen (tot zo'n 40 °C) kan het voor *C. barbata* in een kas toch makkelijk te warm worden. In de rusttijd ('s zomers op het noordelijk halfrond) zal een enigszins beschaduwde standplaats in de kas dan ook het beste zijn. Als u de planten in huis of buiten kweekt zal de temperatuur geen probleem vormen. In de groeitijd moet zoveel mogelijk licht gegeven worden om de plantjes mooi compact te houden. Vermeerdering kan plaats vinden door zaad en door jonge rozetjes, die soms ook op de bloemstengel verschijnen.

**P.O. Box 35,
Calitzdorp 6660,
Zuid Afrika.**

Afb. 5: Crassula barbata

Foto's van de schrijver

AGAVE VICTORIAE-REGINAE

Wim Alsemgeest, Jos van Roosbroeck en Theo van 't Walderveen

Deze agave behoort tot één van de meest bekende en fraaiste agaven. Praktisch iedere succulentenliefhebber heeft wel één of meerdere exemplaren van deze soort in de verzameling staan. Maar wist u dat deze plant bij zijn ontdekking heel veel te weeg heeft gebracht? Ook blijken er toch duidelijk vier vormen te zijn, groeiend op drie verschillende standplaatsen. Het wordt dus tijd dat we u eens wat meer laten weten van deze fantastische planten.

Het eerste exemplaar van deze soort werd vanuit Mexico in Europa ingevoerd in 1872 door de Fransman Victor Considérant. Hij won er een grote zilveren medaille mee op de tuinbouwtentoonstelling

in Parijs. Helaas ging de plant in de winter die volgde als gevolg van te grote vochtigheid dood. In het najaar van 1874 lukte het hem opnieuw om deze soort te importeren, en wel 12 stuks. Het grootste exemplaar

Afb. 1: Agave victoriae-reginae, compacte vorm van Viesca Coahuila

Foto Bertus Spee

Afb. 2: Een winkelstraat in Santa Catarina

ging naar de Jardin des Plantes te Parijs. Zeven stuks gingen naar kwekerij Louis Desmet te Gent. Desmet ging vervolgens in 1875 met de planten naar de internationale tentoonstelling in Keulen en stelde de planten aan het publiek voor als *Agave nova species*. Als heel slimme Belg en dus

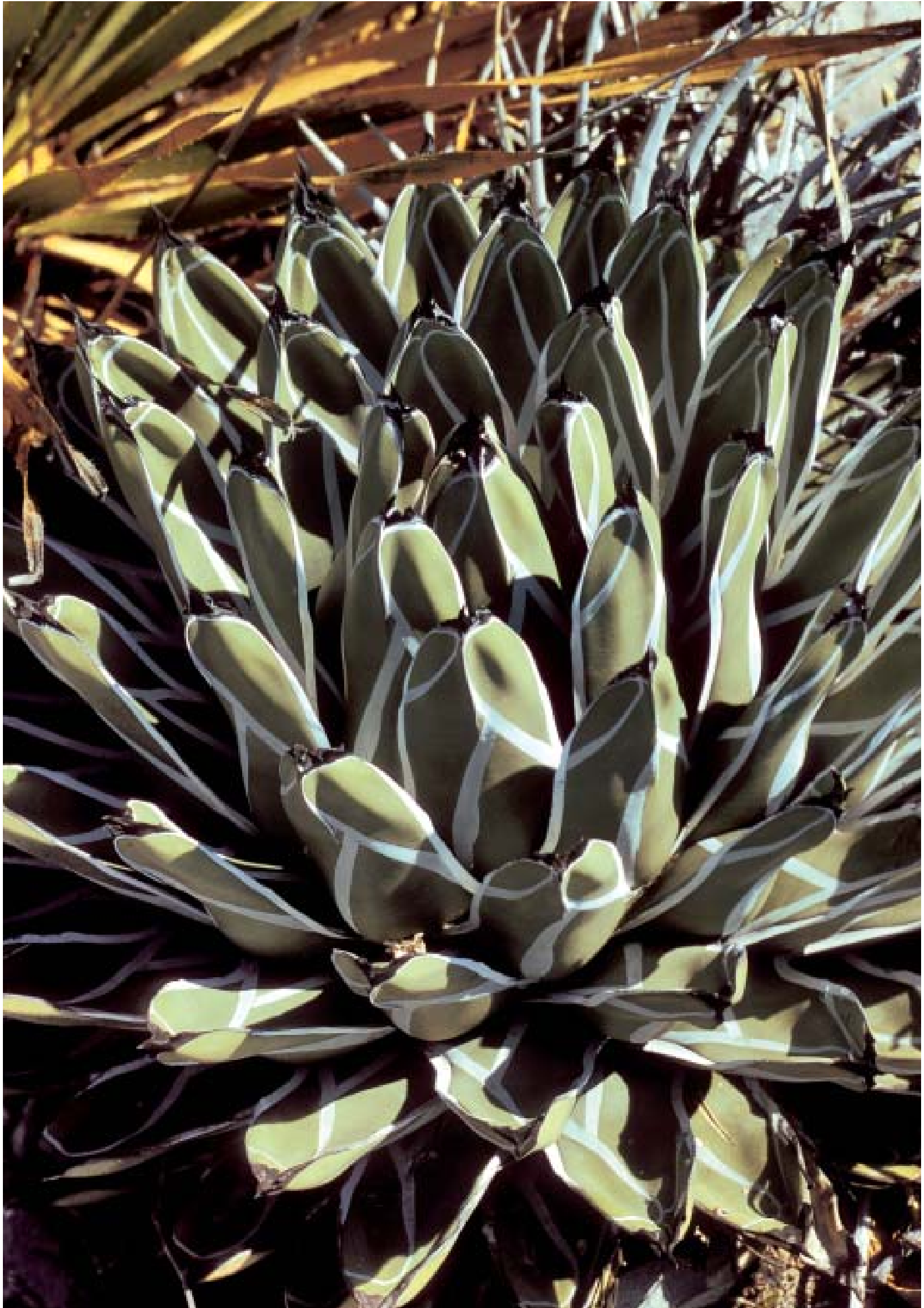

Afb. 3: *Agave victoriae-reginae* fa. *viridis*

heel verstandig, verkocht hij voordat de winter begon zijn zeven exemplaren snel door aan de vermogende agaveliefhebber Peacock in Engeland. Deze maakte met de planten goede sier op de oktobervergadering van de Royal Horticultural Society. Daar verwierf hij er een certificaat 1e klasse mee. Vervolgens verzocht Peacock of hij de nieuwe nog steeds onbeschreven plant naar Hare Majesteit Koningin Victoria mocht benoemen. Toen hij daar toestemming voor kreeg, verscheen op 16 oktober 1875 van de hand van de botanicus T. Moore (1821-1887), hortulanus te Chelsea en redacteur van de *Gardener's Chronicle*, in dat tijdschrift de beschrijving van deze soort als "**Agave Victoriae-Reginae**". Toen dit ter ore kwam van de Fransman Élie-Abel Carrière, die redacteur was van de Franse concurrent "*Revue horticole*", ontstak deze in woede en voelde zich in zijn nationale eer gekrenkt. Tenslotte was de plant eerst in Parijs geweest. Hij legde de gehele geschiedenis rond de import van deze planten bloot in zijn tijdschrift maar probeerde de plant ook van zijn koninklijke benaming te beroven en doopte de naam om in "**Agave consideranti**"! Helaas voor hem was hij daarmee te laat en zijn publicatie werd ongeldig verklaard. Sinds die tijd is het nooit meer goed gekomen tussen de Fransen en de Engelsen. August J.J. Breitung heeft in 1968 in de *C.&S. J. (US)* rond deze soort maar liefst acht verschillende vormen beschreven. Maar in de praktijk blijkt echter niemand wat te snappen van die verschillen. De typevindplaats van deze soort ligt bij de grote stad Monterey in de staat Nuevo Leon, in het noorden van Mexico. Eén van de auteurs is samen met Gerrit Melissen in 2005 op die standplaats geweest. Ze groeien in de Huasteca Canyon. Om daar te komen moet

Hiernaast: Afb. 4: *Agave victoriae-reginae* fa. *ferdinandi-regis*

Afb. 3 en 4 gefotografeerd bij Sotillo Coahuilla

Afb. 5: *Agave victoriae-reginae* op de vindplaats bij Monterey in de Huasteca Canyon

je echter via het voorstadsje Santa Catarina door een nauwe winkelstraat rijden. Vele plantenliefhebbers konden maar nooit de weg erheen vinden, ook wij hebben gezocht. Uiteindelijk via de Avenue Miquel Alleman konden we de ingang van de canyon bereiken. Men heeft daar inmiddels een soort vakantiepark van gemaakt. Het is een prachtig gebied met enorme pieken van bijna witte bergen en hierop groeien ook onze agaven. Helaas konden we niet bij de planten komen. Kennelijk zijn alle bereikbare planten al weggehaald! We besloten toen maar door te rijden, maar verderop was de weg geblokkeerd door een slagboom met bewaking. Wij deden net of onze neus bloedde en men liet ons door; gewoon even zwaaien en vriendelijk lachen doen wonderen. De weg veranderde

in een grof steenpad met kuilen en alweer een slagboom. Deze was onbewaakt en we besloten daarom ook maar gewoon door te rijden. Maar ook hier konden we niet bij de planten komen. Wel zagen wij een stel Amerikanen die met klimtouwen in de weer waren om langs de steile rots-wanden omhoog te klimmen, maar dat deden ze niet om de agaven te bekijken. We besloten om zo'n tien kilometer door te hobbelen. Ons gehuurde Fordje hield zich kranig; later bleek Combirent niet zo blij, maar dat was later. Inmiddels werd het dal breder en zagen wij in de verte wat lagere heuvels opdoemen waar het mogelijk moest zijn om op te klauteren. Hier stonden ze dan ook, eindelijk gemakkelijk bereikbaar. *Agave victoriae-reginae* blijkt ook in de natuur een schitterende plant

Afb. 6: *Agave victoriae-reginae* fa. *ferdinandi-regis* op de vindplaats bij Saltillo

te zijn, de één nog mooier dan de ander. Ook groeide hier *Echinocereus armatus* die juist stond te bloeien. We hadden de smaak te pakken en besloten nog verder de canyon in te rijden. Weer een slagboom, maar ook hier geen bewaking. Wel reden er enorme zandwagens heen en weer. Nog zo'n drie kilometer verder bleek een enorme stuwdam in aanbouw te zijn. Daar die grote vrachtwagens ook dwars over die dam reden, besloten wij om dat ook maar te doen. Aan de andere kant van de dam bleek ons Fordje te zijn veranderd in een Dinky Toy, zo enorm is die stuwdam. Links en rechts had men kennelijk stukken wand opgeblazen; zo konden wij op een uiterst gemakkelijke wijze opnieuw bij onze geliefde planten komen en hebben we vele foto's gemaakt. Maar wat is ons nu

opgevallen? De planten, die hier groeien op een vlakke heuvel, zijn de meer groene vormen en worden best wel groot, tot zo'n 70 cm in diameter. De planten die aan de steile wanden groeien blijven natuurlijk kleiner. De dag ervoor waren wij bij Saltillo ook op deze plant gestoten; het viel ons toen al op dat de planten daar pas voorkwamen op grotere hoogte. Eerst kwamen we enkele exemplaren tegen zonder de bekende tekeningen op het blad. Deze vormen zijn in omloop met de naam *A. victoriae-reginae* var. *viridis* Breitung. ("viridis" betekent groen.) Verder omhoog groeiden dan weer de vormen met de strepen op het blad; echter, dit waren duidelijk planten die een veel meer grauwgroene kleur hebben. Ook hebben de planten geen enkele eindstengel maar meestal drie, donkerzwart

Afb. 7: Agave victoriae-reginae bonte vorm uit de verzameling van Cock Grootsholten

van kleur. De bekende strepen op het blad zijn duidelijk veel breder dan bij de vormen in de Huasteca Canyon. In het boekje van Thomas Heller op pagina 123 staat een afbeelding van deze twee vormen naast elkaar. Je kunt op deze afbeelding ook goed de verschillen zien. De vorm uit Saltillo benoemt hij als *A. ferdinandi-regis* A. Berger. Bertus Spee en zijn kornuiten zijn bij de standplaats geweest van de meest westelijk voorkomende vorm. Deze vorm

Afb. 8: Agave victoriae-reginae uit de verzameling van Nico Uittenbroek

groeit uitsluitend hoog in de bergen aan steile wanden bij Viesca in de staat Coahuila. Dit gebied is echter veel droger dan bij Saltillo en in de Huasteca Canyon. De planten die hier groeien hebben dan ook een uiterst compacte groeiwijze en blijven veel meer bolronde. Bernd Ullrich maakt in de KuaS 1991 no. 11 melding van nog een standplaats ten zuidoosten van de stad Durango in de gelijknamige staat. We hebben daar echter nooit gegevens van kunnen krijgen. Ook heeft in KuaS 1990 no. 5 een keer een afbeelding gestaan van deze soort tezamen met *Astrophytum myriostigma* f. *columnare*. Bij de afbeelding stond vermeld dat deze was gemaakt bij Huizache. Nu bleek later dat deze afbeelding in een privé-verzameling is gemaakt in Mexico! Zo zie je maar, een vergissing is snel gemaakt. Om er nu achter te komen of deze verschillen ook in cultuur gehandhaafd blijven, zullen we de ontwikkeling van

Afb. 9: Het Fordje voor de stuwdam

deze planten aan de hand van planten en/of zaden met standplaatsgegevens moeten onderzoeken.

Voorlopig ziet het er naar uit dat er vier vormen zijn: - de vorm van Viesca, in de staat Coahuila, een prachtige ronde, compacte vorm; - twee vormen van Saltillo, veel meer oostelijk in Coahuila; de eerste vorm op de standplaats bij Saltillo is *A. forma ferdinandi-regis*, een prachtige vorm met meer grauwgroen blad, dikkere strepen op het blad een veelal drie korte, zwarte eindstekels. Deze vorm heeft duidelijk minder bladeren dan het type van deze soort. Hoewel deze vorm als een aparte soort werd beschreven, geven wij er de voorkeur aan de plant te zien als een vorm van *A. victoriae-reginae*. - De tweede vorm op die standplaats is forma *viridis*, een vorm zonder die typische witte strepen op het blad. Mogelijk is deze vorm ontstaan uit een kruising van *A. victoriae-reginae* forma *ferdinandi-regis* en *A. lechuguila*. In de literatuur lees je echter dat het een hybride is tussen *A. victoriae-reginae* en *A. lechuguila*. Op die standplaats groeit echter uitsluitend de forma *ferdinandi-regis*. Deze "hybride" is mogelijk dezelfde plant die sinds kort ook in omloop is onder de naam *Agave "pointed traveller"*. - De vierde vorm is die van de Huasteca Canyon, nog verder oostelijk in Mexico in de staat Nuevo Leon. Dit is de meest typische, meer groene vorm die wat groter wordt, tot 70 cm in diameter, veelal met één enkele eindstekel. Het aantal bladen is duidelijk groter dan bij de vorm van Saltillo.

Daarnaast zijn er individuele vormen die bijzonder fraai zijn. Dit zijn veelal geselecteerde planten uit enorme zaaisels. Ook zijn er inmiddels de meest fraaie bonte vormen in omloop. Tot slot moet vermeld worden dat al lange tijd een natuurhybride in omloop is van *A. victoriae-reginae* met *A. scabra* (inmiddels is *A. scabra* een synoniem van *A. asperrima*). Al vele jaren wordt deze hybride op het Europese continent

verhandeld onder de naam *Agave nigra*. Deze plant duikt sinds kort ook op onder de naam "Sharkskin". Er is echter ook een Engelse *Agave nigra* in omloop maar dit blijkt een geheel andere plant te zijn. Deze Engelse hybride duikt sinds kort nu ook op onder de naam "Pointed Traveller". Deze hybride wordt beschouwd als een kruising van *A. victoriae-reginae* met *A. lechuguila*. Deze plant is te herkennen aan de streepjes aan de onderzijde van het blad. Het zou ons echter niet verbazen als dit de reeds langere tijd bekende natuurhybride is van Saltillo, dus *A. victoriae-reginae* f. *viridis*. Op dit moment hebben wij alleen een vrij jonge stek in de verzameling. We kijken vol verwachting uit of we het bij het juiste eind hebben. Zo blijft onze hobby boeien!

Literatuur:

- Breitung, A.J. J. (1968). The Agaves. The Cactus and Succulent Journal Yearbook. Abbey Garden Press.
- Heller, Th. (2003). Agaven. Natur und Tier Verlag GmbH, Münster.
- Irish, M. & Irish, G. (2000). Agaves and related Plants - A Gardener's Guide. Timber Press, Portland, Oregon.
- Janse, J. A. (1942). Agaven. Cactussen en Vetplanten 8: 51-56.
- Thiede, J. (2001). Agavaceae. In: Egli, U. (ed.), Sukkulentenlexikon, Bd 1, Einkeimblättrige Pflanzen (Monocotyledonen). Ulmer, Stuttgart.
- Ullrich, B. (1991). Zum Verbreitungsgebiet von *Agave victoriae-reginae*
- T. Moore. K.u.a.S. 42 (11): 262-263.
- Ullrich, B. (1991). *Agave victoriae-reginae*
- T. Moore. K.u.a.S. Karteikarte 7.

Websites:

www.agavaceae.com
The International Plant Names Index (IPNI),
<http://www.ipni.org>
Stadhouderslaan 3,
3417 TT Montfoort.
Email: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

DE CACTUSFAMILIE (DEEL 2)

Eric J. M. Piens

Klasse (tribus) 3, Cereeae - Salm-Dyck 1845 (beperkt behandeld tot 2 van de 11 geslachten)

MELOCACTUS - Link & Otto 1827

Dit zijn populaire cephaliumdragende cactussen die bij sommige soorten een cephalium kunnen ontwikkelen hoger dan de plant. Daarin worden jaarlijks de bloemen en vruchten geproduceerd, wanneer eenmaal de plant geslachtsrijp is. Dit stadium wordt bereikt als de vorming van z'on cephalium een aanvang neemt. Wildplanten zijn (gelukkig) op latere leeftijd moeilijk te verplaatsen. Waarschijnlijk waren ze de eerste cactussen die door Europeanen werden waargenomen toen die landden in de nieuwe wereld in de late 15^e eeuw. Een eeuw later kwamen ze reeds voor in Engelse collecties. Ze droegen toen de naam *Echinomelocactus*. De latere naam *Melocactus* stamt van het Grieks "melon". Carolus Linnaeus noemde in zijn "Species Plantarum" van 1753 22 cactussoorten *Melocactus*. Pas in 1827 werden ze door Heinrich Link en Christoph Otto definitief en geldig beschreven. Een eerste studie werd door Friedrich Miquel reeds in 1840 met 34 species gepubliceerd. Door verdere en latere studies bleek dat van die 34 slechts 6 soorten konden worden behouden. Uiteraard ging dit aantal opnieuw stijgen tot ongeveer 100. Hedentendage blijven daarvan nog ongeveer 33 soorten over (waarvan een naar een landgenoot als *Melocactus lanssensianus* - Braun 1986 werd genoemd) plus 2 hybriden en bijna 20 subspecies. Het is ook bekend dat het plantenlichaam van een melocactus niet verder groeit eens de vorming van het cephalium een feit is. De meest indrukwekkende species - door zijn spierwit cepha-

lium - blijft voor mij *Melocactus schatzlei*, in 1982 door Hans Till en R. Gruber genoemd naar de Oostenrijker Stefan Schatzl.

UEBELMANNIA - Buining 1967

De ontdekking van *Uebelmannia pectinifera* in Minas Gerais, Brazilië was spectaculair door zijn habitus. Een donker paars lichaam en scherpe ribbels met kamvormige bedoorning. Ter ere van de Zwitser Werner Uebelmann werd diens naam door Albert Buining gekozen voor de beschrijving van een nieuw geslacht. De type-plant was wellicht nog verrassender. Een uit Brazilië stammende plant, in 1950 door Curt Backeberg en Otto Voll beschreven als *Parodia gummifera*, werd de type-plant. Aanvankelijk ondergebracht in de klasse *Notocactae* werd dat niet langer houdbaar na studies in Zürich van Reto Nyffeler (1997) en DNA-onderzoek door Robert Wallace en werd het geslacht aan de *Cereeae* toegevoegd. De drie species zijn *U. buiningii* - Donald, *U. gummifera* - Buining en *U. pectinifera* - Buining. Deze laatste heeft nog twee subsp. *flavispina* en *horrida* en is bovendien opgenomen in de lijst Appendix 1 van CITES. De soort *U. meninensis* - Buining is synoniem van *U. gummifera*; de var. *pseudopectinifera* - Buining en *multicostata* - Buining & Brederoo horen onder *U. pectinifera*.

Klasse (tribus) 4, Trichocereeae - Buxbaum 1958 (beperkt behandeld tot 7 van de 27 geslachten)

ACANTHOCALYCIUM - Backeberg 1935

In de eerste consensus van Hunt en Taylor (1986) verdween het door Curt Bac-

keberg gecreëerde geslacht *Acanthocalycium* (hij koos als type *A. spiniflorum*, oorspronkelijk beschreven als *Echinocactus spiniflorus*). Backeberg beschreef het geslacht *Acanthocalycium* voor negen species uit Argentinië, die voorheen als *Echinopsis*-soorten door de wereld gingen. De naam *Acanthocalycium* leidde hij af van het Griekse “akantha” = stekelig en “kalyx” = kelk, refererend aan de doornige knoppen. De meeste botanici alsook de “International Cactaceae Systematics Group” (vervolgens ICS) waren onzeker het geslacht aldus te aanvaarden of definitief en globaal in het genus *Echinopsis* onder te brengen. *Acanthocalycium* werd opnieuw door diezelfde Hunt en Taylor (consensus 1990) aanvaard op basis van verdere informatie, veld- en DNA-onderzoek. David Hunt (1997) noemde in zijn amendementen van de checklist het geslacht als “voorlopig aanvaardbaar”. Het aantal soorten werd evenwel van 9 teruggebracht naar 3. Het zijn dagbloeiers met witte, over roze tot rode bloemen.

Afb. 1: *Acanthocalycium violaceum*

DISCOCACTUS - Pfeiffer 1837

Het ene geslacht is niet het andere, met andere woorden sommige soorten genieten meer populariteit dan bv. het volgende besproken genus. Een nadeel voor *Discocactus* is dan dat er veel onnodige namen worden gepubliceerd. Ludwig Pfeif-

fer (1805-1877), arts in Kassel, Duitsland en Cuba-reiziger (1839) koos voor de naamgeving het Griekse “discos” voor de vlakke vorm van de planten, refererend aan de discus/schijfvorm. De type-plant was *Cactus placentiformis* en werd dus *Discocactus placentiformis*. Tot 1898 waren er slechts negen soorten. Pierre Braun (1978-79) publiceerde een herziening met liefst 153 taxa. In Albert Buinings boek (1980) werden alle tot dan bekende namen opgesomd. N. Taylor vond in 1981 een meer rationale classificatie noodzakelijk. Pierre Braun en Eddie Esteves Pereira (1993) bevestigden in hun publicaties voor 24 soorten. De ICS aanvaardde op aangeven van N. Taylor en D. Zappi slechts 7 species, tot groot ongenoegen van talrijke verzamelaars. Ongeveer 65 soorten of namen zijn komen te vervallen. Disco's zijn zomerse nachtbloeiërs die hun uitsluitend witte bloemen ontsluiten in een vooraf gevormd cephalium. Afkomst: Brazilië, oostelijk Bolivia en het noord-oosten van Paraguay.

ECHINOPSIS - Zuccarini 1837

Een van de grootste geslachten uit Zuid-Amerika dat definitief werd aanvaard door de ICS-groep. Het herbergt zeker niet de fraaiste soorten en wordt daardoor soms wat minachtend benaderd. Nochtans zijn het (te tekortstondige) mooie bloeiërs. Er bestaan vele kruisingen, waarvan diverse worden gebruikt als onderstammen. De geboren Münchener Joseph Gerhard Zuccarini (1797-1848), met een van oorsprong Italiaanse vader, was professor in de botanie in zijn geboorteland en -stad. Voor de beschrijving in 1837 koos hij *Echinopsis eyriesii*, naar het Griekse “echinos” of (zee)egel en “opsis” als gelijkend op. Alexander Eyries was een cactuskweker in Le Naure - Frankrijk. N. Britton en J. Rose voegden 28 soorten toe aan het geslacht en 20 species van *Lobivia* die uiteindelijk ook tot het geslacht zouden gaan behoren. Vincenzo Ricobono (1861-1943) was

de geestelijke vader van *Trichocereus*. H. Friedrich (1974) en Wolfgang Glaetzle (1983) toonden aan dat de geslachten *Helianthocereus*, *Hymenorebutia*, *Pseudolobivia*, *Soehrensia* en *Trichocereus* dienden te worden opgenomen bij *Echinopsis*. Dat stuitte op nogal wat controverse, o.a. van Gordon Rowley (1974) en Walter Rausch (1975). Pogingen van Mats Hjertson om ook *Rebutia* bij *Echinopsis* onder te brengen werden verijdeld door de ICS-groep. Momenteel omvat *Echinopsis* 128 species en een natuurhybride, waarvan de lange buisvormige bloemen zich zowel 's avonds als overdag ontvouwen. 14 Namen worden als synoniem beschouwd. De planten hebben hun habitats in Centraal- en Zuid-Amerika, in Peru, Bolivia, Brazilië, Paraguay, Uruguay en Argentinië.

GYMNOCALYCIUM - Pfeiffer ex Mittler 1844

Samen met *Mammillaria* en (ex) *Notochactus* behoort het geslacht *Gymnocalycium* tot de meest verzamelde cactussen door hobbyisten. Toen Ludwig Pfeiffer het geslacht beschreef - enkel voor drie stuks - koos hij als type *Echinocactus denudatus*. Toentertijd was het merendeel van de gekende planten voor het grootste part bedacht met de naam *Echinocactus*. Alweer werd gekozen voor het Grieks “gymnos” = naakt en “kalyx” = kelk, verwijzend naar de naakte bloembuis, in tegenstelling tot vele andere die haren of stekels kunnen dragen. Ook hier heeft hun populariteit geleid tot veel namen en publicaties. De Oostenrijker Gerhart Frank in 1976-77, de Tsjech Bohumil Schütz (1986) en de Brit John Pilbeam (1995) publiceerden interessante bijdragen over het geslacht. Het belangrijkste kwam nochtans van Detlev Metzinger, Massimo Meregalli en Roberto Kiesling in 1995. Metzinger et al. en andere auteurs hebben de ICS-groep beïnvloed om 71 soorten te aanvaarden. De studiegroep “Gymnocalycium” in Oostenrijk, met bekende namen

Afb. 2: Gymnocalycium baldianum

als: Hans Till, Helmut Amerhauser en Gert Neuhuber, heeft meegewerkt aan de grote toename van beschrijvingen. De bloemkleuren gaan van wit, over geel en roze, tot diep rood en purper. Habitats (vindplaatsen): Zuid-Amerika in Bolivia, Argentinië, Paraguay, Uruguay en Zuid-Brazilië.

MATUCANA - Britton & Rose 1922

Dit geslacht met asymmetrische bloemvorm is uitvoerig bestudeerd door de Nederlander Rob Bregman (1996), verbonden aan de Universiteit van Amsterdam. De geslachtsnaam stamt van de gelijkkluidende stad in Peru. Van de door hem 19 erkende soorten werden er nog 17 behouden door de ICS. De bloemkleur is overwegend rood, soms geel en uitzonderlijk roze. De planten kunnen kort cilindrisch of zuilvormig worden. De bloemen zijn dag en nacht geopend. *Matucana* staat in dichte relatie met *Oroya* en *Oreocereus*, mogelijk ook

met *Denmoza*. De affiniteit van *Matucana* met andere Zuidamerikaanse geslachten of soorten is niet duidelijk. Voorkomen: de Andes in Peru.

OROYA - Britton & Rose 1922

Een geslacht van grote bolvormige soorten uit de Peruaanse Andes, waar veel vocht en koude kan voorkomen maar eveneens sterke zonbestraling op ± 4.000 meter. August Weberbauer was de eerste die een species vond nabij de stad Oroya. De plant werd in 1903 door Karl Schumann *Echinocactus peruvianus* genoemd. Britton & Rose beschreven een eender type als *Oroya* in hun "The Cactaceae" (1922). En *Echinocactus borchersii* Bödeker 1933 werd pas in 1959 door C. Backeberg omgecombineerd tot *Oroya borchersii*. De grote hoogte van de habitats en de zon zullen wel verantwoordelijk zijn voor de sterke bedoorning. Andere soorten als *O. laxiareolata* en *O. gibbosa*, om er maar twee te noemen, horen allemaal bij *O. peruviana*. Het is een geslacht van kogelcactussen waarvan de doorsnede 30 cm kan bereiken, en dat door Hunt & Taylor was ondergebracht bij *Oreocereus*, een geslacht van zuilcactussen waarbij *Oreocereus maxinius* - Backeberg, zo'n drie meter hoogte en twintig cm doorsnede kan hebben. Rob Bregman (Succulenta 1992) betoogt in het tweede deel van zijn artikelenreeks over de Borzicactinae, dat we *Oroya* niet in de verzamelingen hoeven te brengen omwille van hun 'uitbundige' bloei. Bloerijp worden ze slechts na minstens twaalf jaar en allen bloeien bij daglicht.

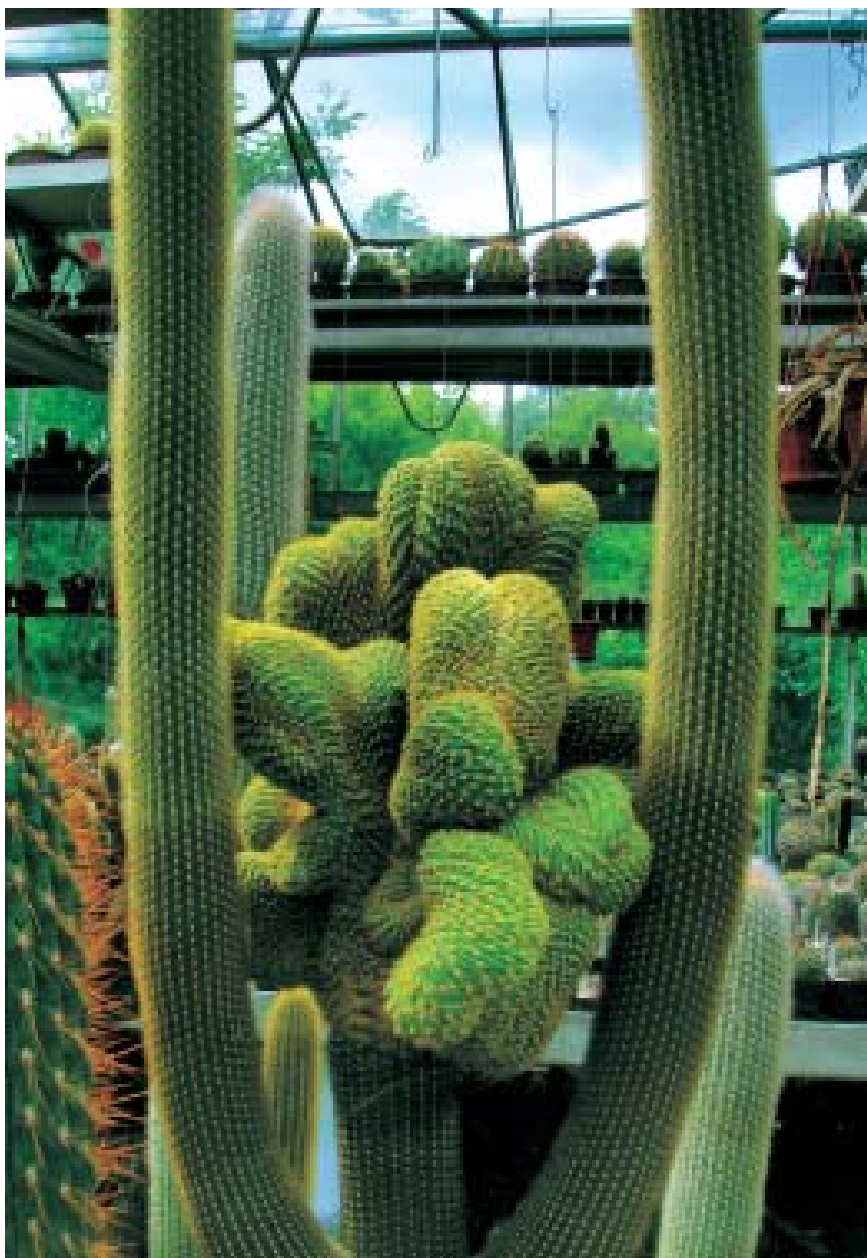
REBUTIA - K. Schumann 1895

Bijzonder populair geslacht uit Zuid-Amerika met kleine ronde vormen, makkelijk groeiend, solitair of in clusters, en bloemrijk. *Rebutia* was opgesplitst in zes ondergeslachten, elk met zeer veel soorten.

Sinds de consensus van Hunt en Taylor zijn deze allemaal samengevoegd, zelfs *Sulcorebutia* inclus. Domingo Cárdenas, een groot parodia specialist, wou van geen sulco's weten. Ze zullen waarschijnlijk eerlang terug worden afgesplitst als ondergeslacht van *Rebutia*. Het geslacht werd in 1895 genoemd naar Fransman Pierre Rebut, uiteraard als ondergeslacht van *Echinocactus*. Van de paar honderd namen werd slechts een 40-tal behouden als soortnaam. *Rebutia*'s vormen hun knoppen aan de schaduwzijde van het plantenlichaam. Het zijn

dagbloeiers met kleuren van wit over geel en oranje tot rood en magenta, zelfs tweekleurig. Een aan te bevelen werk is de gids van John Pilbeam (1985).

**Verlorenbroodstraat 27,
9820 Merelbeke (Gent)
België.**

Afb. 3: *Rebutia nitida*

Afb. 4: *Weberbaurocereus cristaat*

Foto's van de schrijver

CLEISTOCACTUS SAMAIPATANUS

KRACHTIG EN PRACHTIG

Albert Pilot

Wat een mooie plant, wat een prachtige bloemen! Een probleemloze cactus, die een groot deel van het jaar knoppen ontwikkelt, al snel groeien die uit tot prachtige, intens rood-violet gekleurde bloemen. Een juweeltje in mijn kas!

Ik vind deze cactus bijzonder om twee redenen: ten eerste de stevigheid en kracht, waarmee de plant zich ontwikkelt in stammen en uitlopers, en ten tweede het uiterlijk, de vorm en de kleur van de bloem. *Cleistocactus samaipatanus* ziet er mooi uit, precies zoals ik verwacht van een cactus en zoals ik ze beschrijf aan mensen die (te) weinig weten van cactussen. Dit is een echte cactus, die stevig groeit, zich krachtig ontwikkelt, uitlopers vormt die er mogen zijn, waar je u tegen zegt omdat

ze een mooie en prikkelende bedoorning hebben, met stammen die over een flinke lengte uitgroeien in gebogen vormen. Ze wekken niet alleen de verwachting dat ze een grote plant gaan worden, dat worden ze ook! Kortom een sieraad voor de kas, waar je graag bezoekers opmerkzaam op maakt. En dan de bloemen, die regelmatig verschijnen, in ieder geval een aantal malen per jaar, in grote hoeveelheden. Vaak vroeg in het jaar komen er al knoppen (afb. 1), maar ook aan het eind van de

Afb. 1: Een knop van zo'n 1/2 cm

zomer bloeide deze cactus weer. De harige knoppen groeien prachtig uit en vertonen al snel kleur (afb. 2). De rode en naar violet neigende kleuren van de bloem zijn prachtig intens en heel opvallend in hun nuances. Ze zijn moeilijk goed in een foto vast te leggen want om de een of andere reden kan een fotoafdruk ze niet levens-echt weergeven. Bij digitale fotografie gaat het al beter, maar de drukkers van boeken en tijdschriften hebben er ook veel moeite mee. Ik hoop dat de afdrukken in Succulenta de nuances goed weergeven, maar

het blijft papier en drukinkt. Dus u moet ze gewoon zelf in het echt gaan zien, bij voorkeur door deze plant zelf te kweken. Moeilijk is dat gelukkig helemaal niet. Ook jonge planten kunnen al bloemen voortbrengen. De stralende donkerrode bloemen verschijnen dus in groten getale, zowel bij de schedeltop als lager op de stammen (afb. 3). Ze zijn 4,5 cm lang en 3,5 cm breed. Het zijn zeer sterk zygomorfe bloemen, waarvan de buis licht ineengedrukt en S-vormig is. Ieder bloemblaadje is afgezet met een wit randje. De helmknoppen en lange helmraden zijn donkerrood tot paars, evenals het stuifmeel, de helmhokjes violet. De stempel is licht geelgroen. Werkelijk een sieraad in de verzameling (afb. 4). Zygomorfe bloemen zijn tweezijdig symmetrisch, waarbij de zoom van de bloem scheef is, zodat de bovenste bloemblaadjes uitsteken boven de onderste. In het eenvoudigste geval is de receptaculum-buis eenmaal gebogen of S-vormig met al of niet afgeschuinde mond. Een andere mogelijkheid is een ongelijke vorming van de bloemdekbladen, zoals bij de extreem zygomorfe bloemen van *Schlumbergera truncata* optreedt.

pen en lange helmraden zijn donkerrood tot paars, evenals het stuifmeel, de helmhokjes violet. De stempel is licht geelgroen. Werkelijk een sieraad in de verzameling (afb. 4). Zygomorfe bloemen zijn tweezijdig symmetrisch, waarbij de zoom van de bloem scheef is, zodat de bovenste bloemblaadjes uitsteken boven de onderste. In het eenvoudigste geval is de receptaculum-buis eenmaal gebogen of S-vormig met al of niet afgeschuinde mond. Een andere mogelijkheid is een ongelijke vorming van de bloemdekbladen, zoals bij de extreem zygomorfe bloemen van *Schlumbergera truncata* optreedt.

Groei en bloei:

In de natuur groeit deze cactus in Bolivia bij Santa Cruz op ongeveer 2000 m hoogte op de oostelijke hellingen van de Andes. Het gebied waar deze soort voorkomt is

Afb. 2: De knopontwikkeling zet door

beperkt en valt deels samen met andere cleistocactussoorten (Bregman, 1994). In de kas gelden de volgende aanwijzingen. Een zonnige plaats. 's Zomers warm met een hoge luchtvochtigheid en volop water geven. Overwinteren bij 8 °C en niet volledig laten uitdrogen in de winter, anders raken ze moeilijk weer aan de groei, want de groeipunt en de wortels kunnen bij volledige uitdroging afsterven. Nevelen, vooral in het voorjaar. Geef ze goede voedzame, humusrijke grond met wat kiezel of

1:1 grof zand en humus (pH = 6) en een zo groot mogelijke pot of plant ze in de volle grond. De aarde niet volledig verwijderen bij het verplanten. Ze hebben een zeer groot wortelgestel. Zaaïen en stekken op vochtig zand gaat probleemloos. De plant is geschikt voor de woonkamer en voor hydrocultuur. De eerste jaren groeit de plant rechtop, daarna neemt hij een liggende of hangende groeiwijze aan.

Historie en beschrijving:

Deze cactus werd in 1951 beschreven door de Boliviaanse botanicus Prof. Marin Cardenás, met als vindplaats Samaipata in de provincie Florida van Bolivia, ten westen van Santa Cruz, als *Bolivicereus samaipatanus*. Recent zijn veel soorten toegevoegd aan *Cleistocactus* waaronder *Hildewintera*, *Akersia* en *Bolivicereus*, *Borzicactus* deels, *Wintera*, *Wintero-cereus* etc. *Cleistocactus samaipatanus* vormt kleine, vertakt groeiende zuilen, die al aan de basis zijstammen vormen, zodat er kleine groepen ontstaan. Meestal slechts tot 70 cm hoogte (maar ook 150 cm wordt gemeld) met een doorsnede van 3-4 cm. Deze cactus heeft 14-16 lage, iets ingesneden ribben. De lichtbruine, viltige areolen groeien met intervallen van 5 mm en alternerend met die op aanliggende ribben, zodat ze een indruk creëren van zowel verticale als transversale golven. De areolen hebben

Afb. 3: De bloem, volledig geopend

Afb. 4: Close-up van de bloem *C. samaipatanus*

Foto's van de schrijver

tot 20 fijne naaldvormige, niet even lange geelbruine doorns (tussen 4 en 30 mm bij de centrale doorns). De vrucht is bolrond, 9-11 mm lang, 7-9 mm breed, dicht wit- en bruin wollig. De bloemen ontstaan lateraal en groeien bijna horizontaal. De buis is harig, vooral aan de basis. Er is een variëteit die bekend staan als multiflorus, 50-70 cm lang wordt, met minder doorns maar met talrijker bloemen. Andere verwante soorten zijn: *C. sepium* en *C. serpens*. *C. serpens* groeit in Noord-Peru, heeft 2-3 cm dikke takken, hangt of ligt op de grond, en kruipt tot 2 m ver, waarbij over de hele lengte wortels gevormd worden. Deze soort heeft 8-12 ribben met 10-15 randdoorns en meestal 1-2 middendoorns, en heeft 4 cm lange, rode, zygomorfe bloemen (Pullen,

1992). In een verslag van een bezoek aan Samaipata beschreef Bercht in 2002 in *Succulenta* een bijzondere vondst van een andere Boliviereus, die de inlandse naam droeg van Cola de mono, wat apenstaart betekent en gezien de foto een treffende naam is. Ook die had rode bloemen. Recente verwijzingen daarnaar en foto's (prachtig!) zijn via internet te vinden, met name via de ingang *Hildewintera colademononis*. Zie ook Kiesling & Metzling (2004), en Diers & Krahn (2003).

Literatuur:

- Anderson, E.F. (2001) *The Cactus Family*. Portland: Timber Press.
- Bechtel, H. ((1989) *Cactussen en andere succulenten*. Baarn: Thieme.
- Bercht, L. (2002) *Cola de mono* – Een prachtige slangencactus. *Succulenta* 80: 279-280.
- Bregman, R. (1994) *Borzicactinae*, 8. *Bolivocereus samaipatanus*. *Succulenta* 73: 20-21.
- Diers, L., & Krahn, W. (2003) *Kakteen und andere Sukkulenten* 54:(8) 221.
- Kiesling, R. & Metzling, D. (2004) An amazing species of *Hildewintera* (Cactaceae) - characters and systematic position. *Cactus and Succulent Journal of America*: 76, 1.
- Pizetti, M. (1985) *Guide to Cacti and Succulents*. New York: Simon and Schuster.
- Pullen, A.B. (1992) *Bolivocereus serpens* (HBK) Backbg. *Succulenta* 71: 20-21.

**Berkenlaan 13,
3707 BA Zeist**

E-mail:

albert_pilot@hotmail.com

OP DE VINDPLAATS VAN ... (1)

MAMMILLARIA MAGNIFICA BUCHENAU

André van Zuijlen

In februari 2006, op de voorlaatste dag van ons verblijf in Zuid-Mexico, bezochten we de vindplaats van *Mammillaria magnifica* bij Chalcatzingo. Deze plaats is vooral bekend vanwege de archeologische vondsten in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Voor ons was het bezoek echter vooral bedoeld om een van de mooiste mammillaria's met eigen ogen te zien. Niet alleen zagen we *Mammillaria magnifica* in al zijn glorie, maar bovendien was de natuur ter plaatse ook nog eens heel erg mooi, getuige bijgaand verslag.

In februari 2006 verbleven we met zes cactusliefhebbers 18 dagen in de twee zuidelijke provincies van Mexico, namelijk Puebla en Oaxaca. De reis was wat betreft natuur en planten een grandioos succes. Gebieden zoals de Tehuacan Vallei en de Tommelin Canyon zijn voor liefhebbers van succulenten een waar paradijs, waar vooral de cactussen het landschap overheersen. Dat zijn

natuurlijk de opvallende grote zuilcactus-
sen, zoals *Cephalocereus hoppenstedtii* en
vooral de soms gigantisch grote *Pachycereus
weberi*. Maar er zijn hier ook vele kleinere
cactussoorten te vinden, waarbij de vele
witte soorten uit de groep rond *Mammillaria
supertexta* vaak de aandacht trekken. Na van

Afb. 1: Het pad dat naar de beroemde reliëfs voert, onder aan de middelste berg, de heilige Cerro Chalcatzingo, vanwege een bron aan de voet van de berg

Afb. 2: Fraaie, sterk vervormde stammen bij *Bursera moreletensis*

bergen. Onderaan twee van deze bergen, de Cerro Gayo en de Cerro Chalcatzingo, bevindt zich de nederzetting (zie afb.1). Deze plaats was een van de meest belangrijke nederzettingen van de Olmec, een volk dat omstreeks 1500 voor Christus zich vanaf de kust in deze regio vestigde. De Olmecen dreven handel met de lokale bevolking en droegen hun godsdienst uit. De hoofdgod van de Olmecen was de jaguar en deze is dan ook op nog veel plaatsen aan te treffen. De lokale bevolking begon Olmec-kunst te maken rond 900 AD. Vooral de beeldhouwwerken hebben veel informatie verschaft over deze pre-Spaanse cultuur uit centraal Mexico, die heeft bestaan tussen 1500 en 100 AD en op zijn hoogtepunt was tussen 700 en 500 AD. Daarna begon de bevolking geleidelijk terug te lopen. Deze terugloop viel samen met het vestigen van groepjes

het vele moois te hebben genoten, was het de bedoeling op de laatste dag in elk geval een vindplaats van *Mammillaria magnifica* te bezoeken, die vlakbij Chalcatzingo moest liggen.

De naam “Chalcatzingo” komt uit het Nahuatl en kan drie dingen betekenen: “De meest geprezen plaats door Chalcas” of “De plaats met het heilige water” of “Plaats van waardevolle jade stenen”. De stad ligt op ongeveer 1400 meter hoogte en ca. 120 km ten zuidoosten van Mexico-stad in het Morelosdal in de staat Morelos. Het landschap wordt overheerst door drie vrijstaande

Afb. 3: De eerste bereikbare *Mammillaria magnifica*, groeiend aan de stam van een *Stenocereus*

boeren in kleine nederzettingen. Een aantal niet al te best bewaarde tempels, pleinen en een balspeelveld hebben de tijd overleefd. Het grootste object is een ongeveer 70 m² groot vierkant platform, waar graven van hooggeplaatste personen werden opgegraven. Chalcatzingo is nooit goed onderzocht en de toekomst is hoogst onzeker. De plaats wordt bedreigd door oprukkende bebouwing en de archeologische plaats zelf wordt regelmatig vernield door plaatselijk vee, dat op het terrein terecht komt. Het meest bekend is Chalcatzingo door de reliëfgravures. De beroemdste daarvan ligt hoog op de helling van Cerro Chalcatzingo en wordt “de waterdancers” genoemd. Deze groep wordt gedomineerd door de bekendste tekening, namelijk “El Rey” (de koning). Er is een klein museum

bij de parkeerplaats met een aantal archeologische structuren, zoals o.a. een piramide met een ronde basis.

Op deze parkeerplaats parkeerden we op de 27e februari al vroeg onze auto. We dachten even ongezien over te kunnen steken naar de achter de nederzetting liggende bergen, maar dat was er niet bij. We werden teruggeroepen en pas nadat we per persoon 30 peso's hadden betaald, mochten we ons vrij op en over het terrein bewegen. Overigens hebben de meesten van de groep weinig tot niets gezien van de archeologische objecten

Afb. 4: Eén van de vele mooie groepjes *Mammillaria magnifica* aan de achterkant van de Cerro Chalcatzingo

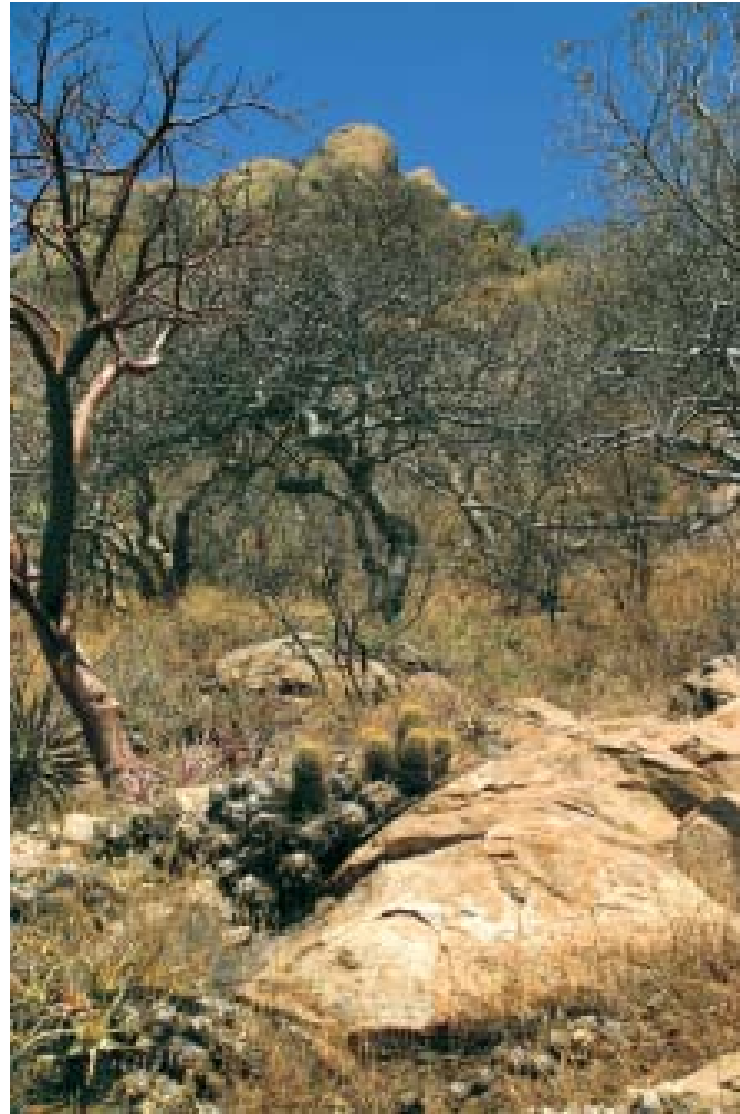
hier. Onze aandacht werd getrokken door de twee dicht bij elkaar liggende bergen (Cerro Gayo en Chalcatzingo), waar wij de aanwezigheid van *Mammillaria magnifica* vermoedden. In eerste instantie wachtte ons echter een teleurstelling. Tegen de bergwand van de dichtstbijzijnde berg (Cerro Chalcatzingo) groeiden weliswaar forse clusters *Mammillaria magnifica*, maar op een dusdanige hoogte dat ze zelfs met een forse telelens niet mooi op de foto waren te krijgen. Bij het verkennen van deze eerste berg aan de achterkant bleek het niet mogelijk te zijn om via de bovenkant naar de voorzijde te komen. De rotsen waren gewoonweg te steil. Wel zagen we hier aan de achterkant veel mooi gevormde lage bomen van *Bursera morelensis* met fraaie, witte en sterk gevormde stammen (zie afb.2). Aangezien we ruim tijd hadden uitgetrokken om

deze vindplaats te bekijken, besloten we met een aantal van de groep om ook om de tweede berg, de Cerro Gayo, heen te lopen. Later bleek dit een goede keuze te zijn geweest. Vooral op het aflopende gedeelte aan de achterkant van deze berg was het volop genieten van de natuur. Diverse agaven, zuilcactussen en senecio's bleken hier te groeien. Maar het belangrijkste was dat hier, meestal gewoon vrijstaand, mooie planten van *Mammillaria magnifica* werden gevonden. De eerste die we van dichtbij zagen stond overigens broederlijk aan de voet van een *Stenocereus* (zie afb. 3). Wat verderop vonden we veel meer planten, vaak in groepen van drie tot vijf koppen (zie afb. 4 en 5).

De originele beschrijving van *Mammillaria magnifica* gebeurde pas in 1967 door Buchenau in *Cact. Suc. Mex.* 12(1): 3. Enige naspeuring in alle Succulenta's

vanaf 1967 leverde slechts één resultaat op. Weliswaar wordt de naam wel een keertje genoemd, maar slechts die ene keer wordt er ook iets over de plant zelf gezegd. In het kader van een serie over taxonomie wijdt Jan Jaap de Morree op pagina 204 van Succulenta No. 10 uit oktober 1991 maar liefst vier regels aan deze soort. Dit gebeurt onder de titel “Het geslacht *Mammillaria*; een uitleg voor de (nog) niet gespecialiseerde liefhebber (III). Ondanks de opmerking dat het een gewilde plant zou zijn, is er verder in Succulenta nooit aandacht aan besteed.

Volgens de cactusboeken (o.a. Anderson 2001) is *Mammillaria magnifica* een groepenvormende plant. De stammen zijn rond, tot 40 cm hoog en 7 à 9 cm in diameter. De tuberkels zijn piramidevormig of conisch en de axillen bevatten bij de jonge planten witte of gele wol. Er zijn 4 tot 5 centrale doorns, maar dat kunnen er ook 8 zijn. De laagste hiervan is de langste en is gehaakt. De andere doorns zijn korter en hebben een geelbruine tot bruine kleur. Er zijn 18 tot 24 radiale doorns en deze zijn glaswit tot gelig. De bloemen verschijnen in april/mei en zijn paarsrood, 20 mm lang met een diameter van 11 à 12 mm. De vruchten zijn knotsvormig en roze met een groene punt. De zaden zijn bruin. *Mammillaria magnifica* komt voor in de Mexicaanse staten Puebla en Morelos. Werner Reppenhagen (1992) is op exact dezelfde plaats geweest als wij. Hij geeft als ondertekst voor de bijgevoegde foto zelfs aan dat deze soort blijkbaar alleen groeit in de bergen bij Chalcatzingo in Morelos. Hij noemt exact de doorgang tussen de twee bergen, de Cerro Chalcatzingo en de Cerro de Gayo. De mooiste planten worden gevonden op de terrasvormige zuidwesthellingen. Hier vond Reppenhagen groepen planten met soms zelfs 40 spruiten. Hij noemt de soort een luie bloeier, waarbij sommige nooit

Afb. 5: De manier waarop *Mammillaria magnifica* veelal op deze vindplaats groeit

Afb. 6: *Agave horrida* en *Senecio preacox* tegen een rots

bloeien, terwijl bij ouder planten sommige zijspruiten soms een bloemenkrans met talrijke bloemen vormen.

Volgens John Pilbeam (1999) is deze plant, sinds zijn introductie in 1967, redelijk vaak te zien in cultuur en wordt er regelmatig zaad aangeboden. Jonge planten vormen in cultuur geen enkel probleem. Als men de plant de mogelijkheid biedt om een groep te vormen, ontstaat een fraaie plant met prachtige lange, gele bedoorning. Om dit te bereiken hebben de planten als ze een hoogte bereiken van ca. 20 cm veel aandacht nodig. Liefst worden ze dan opgepot in een ruime, ondiepe pot, zodat

Afb. 7: Het (landbouw)landschap aan de achterkant van de bergen bij Chalcatzingo
Foto's van de schrijver

de op willekeurige plaatsen ontstane zijstammen de ruimte krijgen goed door te groeien. Pas dan krijgt men de planten die hun naam "magnifica" meer dan waar maken. Reppenhagen vermeldt op de vindplaats een gemiddelde jaartemperatuur van 22 °C met slechts kleine verschillen door het jaar heen. Zelfs in januari is de gemiddelde maandtemperatuur nog 19 °C. Toen wij er in februari rondwandelden was het met zeker 30 °C zelfs aardig heet.

Op dezelfde bergen troffen we nog talrijke andere cactussen, agaven en andere succulenten aan. De voornaamste daarvan waren *Agave horrida*, *Hechtia podantha*, *Myrtillocactus geometrizans*, *Stenocereus dumortieri* of *treleasii* en *Senecio preacox* (zie afb. 6). De wandeling langs, door en om deze bergen heen was in elk geval (net als de mammillaria met

dezelfde naam) magnifiek. Het was hier volop genieten. Hoogste tijd om weer te vertrekken.

We dachten dat we uiteindelijk ongeveer bij het beginpunt uit zouden komen als we om de berg heen waren gelopen. Tot onze verbazing was het landschap waarop we uitkeken echter compleet anders dan in het begin (zie afb. 7). Gelukkig had ik bij uitzondering de GPS-coördinaten van de beginpositie bij het archeologische centrum opgeslagen. Het bleek dat we ongeveer 2 kilometer waren afgedwaald van ons startpunt. Wel weer fraai was dat vanaf deze positie de vulkaan Popocatepetl te zien was (vaag op de foto onder de wolk aan de linkerkant). Met de GPS in de hand konden we via een uitgestrekt akkerbouwgebied in één rechte lijn naar de VW-bus teruggelopen. Zoals eerder opgemerkt was

het aardig heet en had niet iedereen voldoende water meegenomen. Dat is een van de risico's van het zoeken naar planten. Al zoekend raak je het richtingsgevoel kwijt en al snel ben je veel verder afgedwaald dan je eigenlijk wilt. Maar voor een mooie plant zoals *Mammillaria magnifica* heb je dat graag over. Deze fraaie cactus en de schitterende omgeving waarin deze groeit, maken een bezoek aan deze vindplaats meer dan de moeite waard.

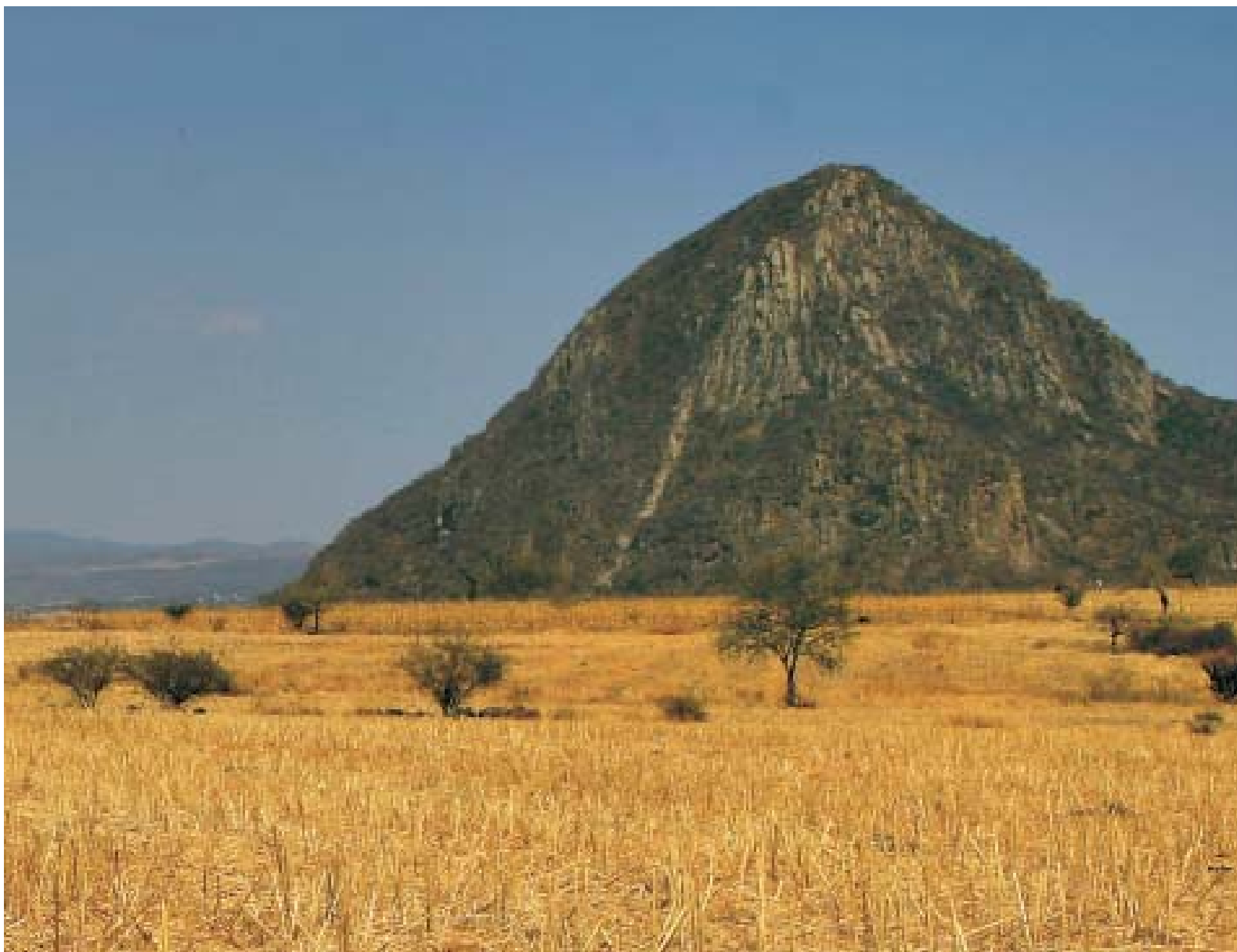
Literatuur:

Anderson, E. F. (2001). The Cactus Family

Pilbeam, J. (1999). *Mammillaria*, The Cactus File Handbook (6)

Reppenhagen, W. (1992). Die Gattung *Mammillaria*. Band 2

**Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.**

HET GESLACHT SCLEROCACTUS BRITTON & ROSE (3)

Fritz Hochstätter

DE ONDERSOORTEN VAN SCLEROCACTUS WHIPPLEI

Van *Sclerocactus whipplei* worden nu drie ondersoorten onderscheiden, namelijk

Sclerocactus whipplei* ssp. *whipplei* *Sclerocactus whipplei* ssp. *busekii* *Sclerocactus whipplei* ssp. *cloveriae

Sleutel tot de ondersoorten van *Sclerocactus whipplei*

- 1A. Bloem purper; middendoorns 6-10 ***S. whipplei* ssp. *cloverae***
1B. Bloem wit tot geel; middendoorns 3-5 **2**
- 2A. Bloem geel; plant tot 14 cm hoog; 1 papierachtige middendoorn, tot 7 cm lang en 2 mm dik aan de voet ***S. whipplei* ssp. *whipplei***
2B. Bloem wit tot lichtgeel; plant tot 8 cm hoog; 1-2 papierachtige middendoorns, tot 4 cm lang en 0,2 cm dik aan de voet ***S. whipplei* ssp. *busekii***

SCLEROCACTUS WHIPPLEI (ENGELMANN & BIGELOW) BRITTON & ROSE SSP. WHIPPLEI

“Whipple’s Cactus”, “Fishhook Cactus”,
“Depressed-spherical Cactus” *Cactaceae* 3:
217 (1922)

Synoniemen:

Echinocactus whipplei Engelmann & Bigelow. *Proc. Amer. Acad.* 3: 271 (1857, voordruk 1856). *Sclerocactus whipplei* (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose var. *pygmaeus* Peebles. *Leafl. West. Bot.* 5: 192 (1949). *Pediocactus whipplei* (Engelmann & Bigelow) Arp. *Cact. Succ. J. (US)* 44: 222 (1972).

Type:

(volgens L. Benson, 1982) Colorado Chiquito, 3 december 1853, Bigelow (zonder naam), gedeponerd in MO; isotype in POM, nummer 317813.

Overig bestudeerd materiaal:

Arizona, midden tot noorden: fh 53.0, fh 53.1, 1600 m; fh 53.3, 1500 m; fh 53.4, 1800 m; fh 53.5, fh 53.10, 1550 m; fh 53.11, 1600 m; fh 53.12, 1530 m; fh 53.13, 1900 m; fh 54, fh 55, 1800 m; fh 55.2, fh 55.5, 1900 m; fh 55.6, fh 58, 1600 m. Zuid Utah: fh 55.6, 1500 m. Om deze plant in de natuur te beschermen,

Afb. 1: Sclerocactus whipplei fh 53.10

worden hier geen nadere vindplaatsgegevens vermeld.

Beschrijving:

Plant enkelvoudig, plat-bolvormig, 5-14 cm lang, 4-12 cm in diameter, groen; ribben 12-14, soms in spiralen, knobbelig, areolen wollig, bedoorning dicht (bij oude planten); middendoorns 4-5, onregelmatig gerangschikt, typisch 1 papierachtig die in het jeugd stadium als eerste verschijnt, tot 7 cm lang, tot 2 mm dik aan de basis, strokleurig, rechtop of zijwaarts gericht; 1 middendoorn gehaakt, rechtop of opzij gericht, 4-6 cm lang, grijs, bruin en roodbruin; 2-3 opzij gerichte middendoorns, tot 4 cm lang, grijs, bruin en roodbruin; randdoorns 6-12, onregelmatig gerangschikt, 1-3 cm lang, wit tot grijs met bruine top. Bloem breed-buisvormig, geel, 1,5-3 cm lang, 2,5-3,5 cm breed, als jonge plant

bloeibaar, bij volwassen planten gaat de bloem tussen de dichte bedoorning zelden volledig open; buitenste bloemblaadjes met bruine, groene of rode middenstrepen en gele rand; binnenste bloemblaadjes geel of roodachtig, karakteristiek laat op de dag openend; stijl groen en lichtgeel, bedekt met zeer kleine haartjes; stempellobben geel tot lichtgroen, 5-6. Vrucht bolrond, 0,5-1,5 cm lang en breed, groen, in rijpe toestand geel tot geelbruin, onregelmatig openscheurend of opdrogend. Zaad donkergrijs tot zwart, niervormig, oppervlak met kleine papillen, 1-2,5 mm lang en breed, rijp in 4-6 weken, 10-30 zaden per vrucht. Bloeitijd april/mei.

Voorkomen

In midden tot noordoost Arizona en zuidoost Utah, in reservaten van de Navajo-indianen, op stenige tot zandige heuvels,

randen van canyons en tafelbergen, in open dennen-jeneverbesvegetaties, op 1500-1900 m hoogte. Groeit samen met *Sclerocactus parviflorus*, *Navajoa peeblesiana*, *Toumeyia papyracantha*, *Escobaria missouriensis* ssp. *navajoensis*, *Echinocereus fendleri*, verschillende soorten *Opuntia*, *Yucca angustissima* en *Y. baileyi*. *S. whipplei* ssp. *whipplei* is in de natuur bedreigd.

Opmerkingen:

Het taxonomisch verleden van deze plant is nogal wazig. Na de eerste beschrijving door Engelmann in 1857 als *Echinocactus whipplei*, brachten Britton en Rose in 1922 de plant over naar hun nieuwe geslacht *Sclerocactus*. Een tamelijk gedrukt-bolvormige vorm uit Noord-Arizona werd in 1949 door Peebles als var. *pygmaeus* beschreven. Benson bracht enige duidelijkheid met zijn revisie van *Sclerocactus* (1966, 1982). *Sclerocactus whipplei* ssp. *whipplei*, met zijn typische gedrukt-bolvormige uiterlijk, een prominente en papierachtige middendoorn, en gele, brede buisvormige bloemen, is beperkt tot een gebied in Noord-Arizona en Zuid-Utah

waarin een aantal indianenreservaten liggen. Van belang is het tijdstip van openen van de bloem. Dit gebeurt laat op de dag, net als bij *S. spinosior*, maar anders dan bij *S. parviflorus*, waarvan de bloei voor het middaguur al begint. Daarnaast bloeien zowel *S. whipplei* en *S. spinosior* al als jonge plant, vlak voor de ontwikkeling van de papierachtige middendoorns. Bij oudere planten verhindert de dichte bedoorning dat de bloemen volledig opengaan. Deze soort groeit tussen het gras. In de droge tijd is het dan moeilijk om deze soort (zonder bloemen) te vinden. De papieren middendoorns verhogen de camouflage aanzienlijk. Ten noorden van Kayenta groeit *Sclerocactus whipplei* ssp. *whipplei* samen met *S. parviflorus*, maar hybridisatie is nooit op deze groeiplaats waargenomen. Op sommige groeiplaatsen kwam deze soort vroeger in grote aantallen voor. Nu is hij bijna uitgestorven als gevolg van veeteelt-activiteiten. De plant is, zoals alle sclerocactussen, aangepast aan een droog klimaat, waarin slechts 200-280 mm regen per jaar valt. Deze soort is vernoemd naar majoor A. W. Whipple en kan temperaturen tot -18 °C verdragen.

SCLEROCACTUS WHIPPLEI (ENGELMANN & BIGELOW) BRITTON & ROSE SSP. BUSEKII HOCHSTÄTTER

“Busek’s Cactus”, “Paria Plateau Cactus”
Succulenta 74 (1): 38-44 (1995)

Synoniemen:

Sclerocactus pubispinus var. *sileri* L. Benson. *Cacti of Arizona* 3: 23, 179 (1969).
Sclerocactus sileri (L. Benson) Heil & Porter. *Haseltonia* 2: 39 (1994).

Type:

Paria Plateau, Arizona, F. Hochstätter. fh 52.1, 27 november 1994, gedeponneerd in HBG.

Overig representatief materiaal:

Noord-Arizona: fh 52.1, 1700 m; fh 52.6,

1600 m; fh 52.7, 1800 m. Om deze plant in het wild te beschermen, worden hier geen nadere vindplaatsgegevens vermeld.

Beschrijving:

Plant enkelvoudig, bolvormig tot iets langwerpig, groen tot grijsgroen, 4-8 cm lang, 3-5 cm dik; ribben 10-14, niet duidelijk te onderscheiden, knobbelig; areolen met weinig wol; bedoorning minder dicht bij oudere planten; middendoorns 3-5, variabel gerangschikt, omhoog of zijwaarts gericht, gebogen, 1-2 gehaakt, 1,5-3,5 cm lang, 1-2 afgeplat, papierachtig, wit tot geelbruin met bruine puntige top, 2-4 cm lang; randdoorns 8-12, onregelmatig

Afb. 2: Sclerocactus whipplei ssp. busekii

gerangschikt, wit tot grijs, naaldvormig, op doorsnede rond of elliptisch, 1-2 cm lang. Bloem breed-buisvormig, wit tot lichtgeel, 2-3 cm lang en breed, 5-10 rondom de kop uit het bovenste deel van het areool verschijnend; buitenste periantbladeren met bruinachtige en gelige rand, afgerond tot iets lancetvormig met puntige top, 1-2 cm lang, 1 cm breed; binnenste periantbladeren wit tot lichtgeel en bruinachtig, lancetvormig tot afgerond, 1,2-2,5 cm lang, 1 cm breed, laat op de dag openend (net als *ssp. whipplei*) en als jonge plant al bloeibaar; stijl geel tot groen, 12-20 mm lang, 1 mm dik, met zeer kleine maar duidelijk zichtbare papillen; stempellobben 6, geel tot groen, 1-2 mm lang; helmhokjes geel, 1 mm lang; vruchtbeginsel 3-8 mm lang. Vrucht bolrond tot eivormig, groen, in rijpe toestand geelbruin tot roodachtig, 1-2,5 cm lang en breed, onregelmatig openenscheurend of inschrompelend. Zaad als bij

ssp. whipplei, in 4 weken rijp, 10-20 zaden per vrucht (in de natuur). Zoals bij andere sclerocactus-soorten blijven de zaden vele (tot tientallen) jaren kiemkrachtig. Bloeitijd april/mei.

Voorkomen:

Alleen in Arizona, in de Navajo-woestijn, Paria Plateau, in rotsachtige en zandige bodem op hellend terrein, in open dennen- en jeneverbesbestanden op 1600-1900 meter hoogte. Groeit samen met *Pediocactus paradinei*, *Navajoa peeblesiana*, *Escobaria missouriensis* var. *marstonii*, *E. vivipara* var. *kaibabbensis*, diverse soorten *Echinocereus* en *Opuntia*, *Yucca baccata* en een niet gedetermineerde yucca-soort. *Sclerocactus whipplei ssp. busekii* loopt in de natuur gevaar uit te sterven.

Opmerkingen:

Het eerste exemplaar van *ssp. busekii*

was waarschijnlijk ontdekt door Siler in 1880, aan de noordrand van de Navajo-woestijn in Arizona. Het herbariummateriaal bestaat uit dichtbedoornde planten uit Zuid-Utah maar daar komen deze planten nu niet meer voor. In de jaren '60, '70 en '80 hebben verschillende onderzoekers planten gevonden op het Paria Plateau. Uit nadere studies in de midden jaren '80 aan natuurplanten en uit natuurzaad opgekweekte cultuurplanten bleek dat de planten van het Paria Plateau tussen *Sclerocactus spinosior* en *S. whipplei* ssp. *whipplei* in staan. In tegenstelling tot andere sclerocactus-soorten, zoals *S. parviflorus*, gaan de bloemen van *S. whipplei* ssp. *busekii* pas laat op de dag open - een typisch kenmerk van ssp. *whipplei*. Ook in andere kenmerken, zoals bedoorniging, bloeibaarheid als jonge plant, en

bloemmorfologie, lijkt ssp. *busekii* op ssp. *whipplei*. Verschillen met ssp. *whipplei* zijn het later tot ontwikkeling komen van de gehaakte middendoorns en het iets later in bloei komen. In de natuur is deze ondersoort zeldzaam; de enkelvoudige, bloeiende jonge of volwassen planten zijn pas te vinden na goed zoeken. Het gevaar van uitsterven is zeer groot. Daarnaast hebben de planten te lijden van vraat door insectenlarven. Gezien deze kwetsbaarheid en zeldzaamheid zou de plant op Appendix 1 van de Conventie van Washington moeten worden geplaatst. De plant is vernoemd naar Josef Busek, een groot kenner van het geslacht *Sclerocactus*, die gedurende de jaren '70 vele veldstudies deed. *S. whipplei* ssp. *busekii* is hier vorstbestendig tot -18 °C.

SCLEROCACTUS WHIPPLEI (ENGELMANN & BIGELOW) BRITTON & ROSE SSP. CLOVERAE (HEIL & PORTER) HOCHSTÄTTER COMB. NOV. "AZTEC CACTUS"

Basioniem:

Sclerocactus cloverae Heil & Porter ssp. *cloverae*. *Haseltonia* 2: 31-33 (1994), gespeld als "cloveriae". Met de beschrijving van ssp. *brackii* (blz. 33) is automatisch ssp. *cloverae* gevalideerd.

Synoniemen:

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose var. *heilii* Castetter, Pierce & Schwerin. *Cact. Succ. J (US)* 48: 79 (1976). *Sclerocactus whipplei* (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose var. *reevesii* Castetter, Pierce & Schwerin. *Cact. Succ. J. (US)* 48: 80 (1976). *Sclerocactus cloveriae* Heil & Porter ssp. *brackii* Heil & Porter. *Haseltonia* 2: 33 (1994). *Sclerocactus whipplei* (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose subvar. *aztecica* Hochstätter. *Piante Grasse* 17 (3): 228-231 (1998). *Sclerocactus whipplei* (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose ssp. *heilii* (Castetter, Pierce & Schwerin) Hunt (2005)

nom. incorr. (art. 11.4, 11.6).

Type:

K. Heil 3903 (UNM 49874, isotype in SJNM), Noord San Juan Co., New Mexico.

Overig bestudeerd materiaal:

Noord New Mexico: fh 44, 1900 m; fh 44.1, 1900 m; fh 44.2, grens New Mexico-Colorado, 1950 m; fh 44.3, 1710 m; fh 45; fh 46, 2000 m; fh 47, 1900 m; fh 48, 1900 m; fh 49, 1800 m. Zuid Colorado: fh 28.1, 1950 m. Om de planten in de natuur te beschermen, worden hier geen nadere vindplaatsgegevens vermeld.

Beschrijving

Plantenlichaam enkelvoudig, bolrond tot verlengd-cylindrisch, als jonge plant eivormig, groen of grijsgroen, 2,5-25 (35) cm lang, 2-20 cm dik; wortels vezelig, net onder de grond vertakkend; ribben 12-14, met meer of minder ontwikkelde knobbels die 3-15 mm lang en breed zijn; areolen

Afb. 3: *Sclerocactus whipplei* ssp. *cloverae* fh46

rond tot elliptisch, wit tot grijs, wollig, 3-6 mm lang en breed; middendoorns 6-10, strokleurig, bruin en beige met donkerder top, variabel gerangschikt, 1-3 gehaakt, recht of gekromd; 2 middendoorns afgeplat, papierachtig, wit tot geelbruin, 1,5-5 cm lang, tot 1,5 mm dik aan de voet; jonge doorns crèmekleurig tot roodbruin. Bloem breed-buisvormig, 2-4 cm lang, 1,5-3,5 cm breed, licht- tot donkerpurper, 3-12 (15) in aantal, rondom het groeipunt uit het bovenste deel van het areool; groeiende knoppen zijn groenig tot bruinachtig; buitenste periantbladeren purper met bruine middenstreep, afgerond tot langwerpige, met gepunte top, 2-4 cm lang, 1,5-3,5 cm breed; binnenste periantbladeren purper, afgerond lancetvormig, gerafeld, 1,5-3 cm lang; stijl roze en purper, 15-20 mm lang, bezet met zeer kleine maar duidelijk zichtbare papillen; stempellobben 5-10, purper, 1-3 mm lang; helmraden wit en purper-

roze, 5-15 mm lang; helmhokjes geel, 1 mm lang, 0,5 mm breed; vruchtbeginsel tijdens de bloei 3-8 mm lang. Vrucht bolrond tot eivormig, groen, in rijpe toestand geelbruin tot roodachtig, 5-16 mm lang, 4-12 mm dik, met gewimperde of getande schubben, onregelmatig openscheurend of verschrompelend. Zaad zwart (in onrijpe toestand roodbruin), hard, knobbelig, 1,5-3 mm lang, 2-3,5 mm breed, niervormig, rijp in 4-5 weken, op de groeiplaatsen 10-40 zaden per vrucht die verscheidene jaren kiemkrachtig blijven. Bloeitijd mei.

Voorkomen:

New Mexico, Colorado: in de gematigde zone van het Colorado Plateau, in de bergboszone in het westelijk deel van de Rocky Mountains, in een beperkt gebied met het centrum rond het Aztec Ruines National Monument, bij de San Juan River, Los Pinos River en Las Animas River, op de

tafelberg en op lage, stenige zandheuvels tussen "sagebrush"-struiken en verspreid voorkomende dennen en jeneverbessen. Groeit samen met *Toumeyia papyracantha*, *Escobaria vivipara* var. *arizonica*, *Echinocereus triglochidiatus* var. *gonacanthus*, *Escobaria missouriensis*, diverse soorten *Opuntia*, *Yucca baileyi* en andere yucasoorten, op 1500-2200 m hoogte. *Sclerocactus whipplei* ssp. *cloverae* wordt in zijn voortbestaan bedreigd.

Opmerkingen Eén van de eersten die planten van dit interessante taxon ontdekte was B. Reeves in de jaren '60. Castetter, Pierce en Schwerin beschreven dit materiaal in 1976 als twee variëteiten (var. *heilii* en var. *reevesii*) van *Sclerocactus whipplei*. De correcte classificatie van deze planten bleef enkele jaren de gemoederen bezig houden, waarna in 1994 Heil en Porter deze plant tot soort opwaardeerden, *Sclerocactus cloverae*, met een ondersoort *brackii*. Er is echter onvoldoende reden om een aparte soort te onderscheiden. Hochstätter (1998) introduceerde voor deze planten een subvariëteit *aztecia* van *S. whipplei*. Nu is hij tot de conclusie gekomen dat hiervoor de rang van ondersoort beter op zijn plaats is. Deze conclusie is

gebaseerd op vele studies. Daaruit bleek dat er sterke overeenkomst bestaat met ssp. *whipplei* in plantmorfologie, bedoorning, zaden en bloemmorfologie. Ook hebben ze beide de neiging om in de juveniele fase te blijven steken maar desondanks te bloeien en zaad te zetten. Dit verschijnsel wordt ook waargenomen in de sectie *Parviflori* (*S. glaucus*) en de sectie *Sclerocactus* (*S. pubispinus* en *S. spinosior*). De verschillen met *S. parviflorus* zijn te vinden in de kleur en vorm van de bloem, bloeitijd, plantenlichaam, bedoorning en zaden. Hoewel de noordelijke populaties van ssp. *cloverae* niet ver van *S. parviflorus* vandaan groeien, zijn de bloeiperioden verschillend. Dit verschijnsel doet zich ook in cultuur voor als beide planten onder dezelfde omstandigheden gekweekt worden. De populatie op de typische kleiheuvels van de Kutz Canyon (fh 49) vertoont een compactere groei en bedoorning. Dit kan toegeschreven worden aan bepaalde bodem- en klimaatfactoren, waardoor de planten langer in de juveniele fase blijven. Volwassen planten van deze en andere lokaties zijn echter veel moeilijker van elkaar te onderscheiden. Ssp. *cloverae* is vorstbestendig tot -20 °C.

Vertaling en bewerking:
Rob Bregman
Foto's van de schrijver

Postfach 410201,
D68242, Mannheim,
Duitsland.
8598 North Modena
Canyon Road,
Beryl, Utah 84714
USA

Afb. 4: Sclerocactus
whipplei ssp.
cloverae fh 49

Rechts:

Afb. 5: Sclerocactus
whipplei ssp.
cloverae fh 49

BOEKBESPREKING

Ton Pullen

Ariocarpus et cetera, The special, smaller genera of Mexican cacti. Door John Pilbeam & Bill Weightman. Formaat 210 x 275 mm, 140 pp. 250 kleurenfoto's. ISBN 0-902099-78-7. Uitgave: British Cactus & Succulent Society, Hornchurch 2006.

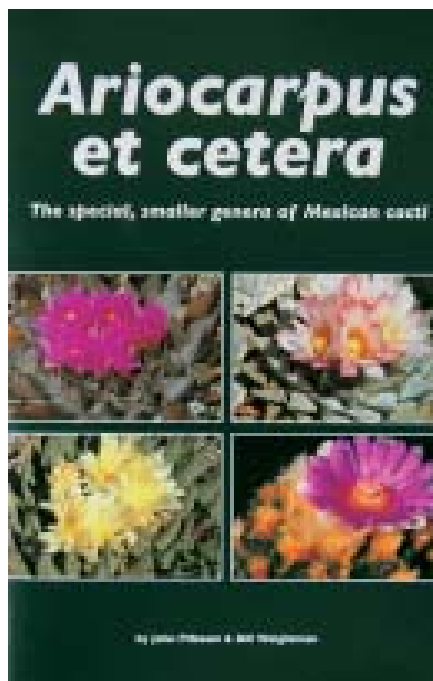
Wederom heeft John Pilbeam een boek toegevoegd aan zijn al imposante oeuvre. Het onderhavige boek behandelt, behalve het geslacht *Ariocarpus*, ook de genera *Acharagma*, *Astrophytum*, *Aztekium*, *Cumarinia*, *Epithelantha*, *Geohintonia*, *Leuchtenbergia*, *Lophophora*, *Neolloydia*, *Obregonia*, *Ortegocactus*, *Pelecyphora*, *Stenocactus*, *Strombocactus*, *Toumeyia* en *Turbinicarpus*. In grote lijnen zijn dit planten, die we vroeger omschreven als zeldzame, kleine, moeilijk te kweken, Mexicaanse geslachten. Het boek opent met een introductie, waarin ook uitgelegd wordt waarom voor deze geslachten gekozen is, een kort hoofdstuk met cultuurwijzingen, een kaartje van Mexico en de aangrenzende delen van de Verenigde Staten en een checklist van de behandelde geslachten en soorten. Daarna volgt een alfabetische bespreking van de bovengenoemde geslachten en de daarin geplaatste soorten. Daarin worden een korte bibliografie van de soort (met synoniemen), een beschrijving, aanwijzingen omtrent de verspreiding en eventueel afwijkende cultuurwijzingen gepresenteerd. Van elke soort zijn meerdere foto's opgenomen, zowel van cultuurplanten als ook van "wilde" planten. De keuze voor deze geslachten lijkt enigszins willekeurig. Waarom bijvoorbeeld wel het geslacht *Ste-*

nocactus (vroeger bekend onder de naam *Echinofossulocactus*) opgenomen en niet, om maar eens wat te noemen, *Escobaria*? Het is verleidelijk de hier gebezigde naamgeving eens te vergelijken met die in het onlangs verschenen standaardwerk *The New Cactus Lexicon* (Hunt c.s., 2006). *Ariocarpus confusus* wordt door Hunt als synoniem onder *A. retusus* gesteld, Pilbeam erkent dit taxon als subspecies onder *A. retusus*. In *Epithelantha micromeris* wordt

een vijftal subspecies erkend, terwijl Hunt hierover zegt, dat er nader veldonderzoek nodig is om vast te stellen of de variaties de status van subspecies verdienen. In *Lophophora* erkent Pilbeam, in tegenstelling tot Hunt, het taxon *L. diffusa* var. *koehresii*. Het genus *Toumeyia* wordt door Pilbeam als zelfstandig geslacht erkend, terwijl Hunt dit onderbrengt in *Sclerocactus*. Pilbeam verdeelt *Turbinicarpus* in 3 subgenera, Hunt houdt het bij 2. Kleinere foutjes zijn bij een

boek als dit nauwelijks te vermijden. Zo staat in de checklist *S. vaupelii*, terwijl in de tekst de correcte naam *S. vaupelianus* gebruikt wordt. Overigens is het een prima uitgevoerd boekwerk, met uitstekende foto's. Een aanwinst voor onze boekenkast en aanbevolen voor alle liefhebbers van Mexicaanse cactusplanten. U kunt dit boek bestellen bij de Succulenta-boekenbeurs (Wim Alsemgeest) voor de prijs van 45 Euro.

**Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen.**

SUMMARY

Rob Bregman

In his editorial, Ben Zonneveld expresses his worries about the decreasing number of members of our society, particularly the lack of young ones. He suggests to make more propaganda in order to attract more youngsters.

In her column for our young members Johanna Smit-Reesink deals with *Mammillaria stampferi*. Bertus Spee shows us another four interesting succulents in his collection, viz. *Thelocactus bicolor* var. *bolaensis*, *Dyckia marnier-lapostolli*, *Echeveria laui* and *Sulcorebutia*.

Werner van Heek discusses the genus *Uebelmannia*. He pays special attention to the natural habitats in Brazil. The first species to be detailed is *U. gummifera*. This article is to be continued in the next issue.

The leaf succulent *Crassula barbata* from the Little Karoo in South Africa is dealt with by Frans Noltee.

Wim Alsemgeest, Jos van Roosbroeck and Theo van 't Walderveen outline how they found beautiful populations of *Agave victoriae-reginae* in Mexico. Based on their observations they recognise four different morphological forms.

Eric J.M. Piens brings the second part of his taxonomic overview of the globular South American cacti, in reaction to the recent books by Anderson and Hunt.

Albert Pilot continues his series of articles about the development from bud to flower. This time he shows his enthusiasm for the ceroid cactus *Cleistocactus (Bolivicereus) samaipatanus*.

André van Zuijlen visited the habitat of *Mammillaria magnifica* in southern Mexico.

Fritz Hochstätter presents part 3 of his treatment of the genus *Sclerocactus*. This part deals with the three subspecies of *S. whipplei*. The ssp. *cloverae* is transferred from sub-variety rank to subspecies.

Ton Pullen reviews a new book on *Ariocarpus* and other small Mexican genera by John Pilbeam.

**Hector Petersenstraat 7,
1112 LJ Diemen.**

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues; address changes
to:

D.H. Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

Ben Zonneveld	Redactioneel.....	50
Johanna Smit-Reesink	Jong geleerd Mammillaria stampferi.....	51
Bertus Spee	Voor het voetlicht (31).....	52
Werner van Heek	Op de vindplaatsen van het geslacht Uebelmannia	54
Frans Noltee	Crassula barbata.....	59
Wim Alsemgeest	Agave victoriae-reginae	63
Eric j.m. Piens	De cactusfamilie (deel 2).....	70
Albert Pilot	Cleistocactus samaipatanus	75
André van Zuijlen	Op de vindplaats van - (1).....	79
Fritz Hochstätter	Het geslacht Sclerocactus (3).....	86
Ton Pullen	Boekbespreking.....	94
Rob Bregman	Summary.....	95

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
E-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
E-mail: hviscaal@hetnet.nl
C.A.L. Bercht
E-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
E-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
E-mail: Morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; E-mail:
B.J.M.Zonneveld@biology.leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Crassula barbata

Foto Neil Curry

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - JUNI 2007
NUMMER 3 - JAARGANG 86

REDACTIONEEL

Jan Jaap de Morree

Het was nodig, erg nodig. Al vier jaar stond de verzameling in te kleine potjes te trappelen van ongeduld om verpot te worden. Mijn deskundig oog had de tekenen al lang waargenomen. Hoewel ik probeer met regenwater te gieten, is dit met de huidige verzengende zomers niet te realiseren. De kraan doet het altijd, maar geeft in deze contereien een dosis kalk die zich knisperend afzet op de rand van de eertijds zwarte potjes. Een paar soorten houden van kalk en die blijven doorbijten om het hoofd boven water te houden. Andere planten houden de groei voor gezien. Een verwoede zoektocht naar substraat en potjes had precies op tijd succes en in de zeer aangename aprilmaand was het goed toeven in de tuin. Een hoog tafeltje met verse potgrond en potjes en een grote afvalemmer op een stoel waren de attributen die voorkomen dat je rug na een lang weekend toe is aan een rustoord. Een waar genoeg was het om te constateren dat er absoluut geen enkele wortelluis te bekennen was in de stofdroge potkluiten. Al de losse droge aarde viel zonder veel geknijp en geschud van de wortels af. Overal waren op de oude wortels verse wortelpunten zichtbaar. Die komen in de licht vochtige nieuwe aarde direct aan hun trekken. Even een preventieve spuiting tegen een verscholen spint zoals kortgeleden beschreven is in ons tijdschrift. Na de droge winterperiode en aansluitend mooie lente blijft dat een gevaar. Maar als u dit leest staan alle planten alweer gespannen en vol bloemen in hun verse aarde. De plastic potjes zijn een keer door de schoonmaakazijn gegaan en wachten op een ruilplant of een nieuwe stek. Tijd voor een succulente zomer.

JONG GELEERD

HATORA X GRAESERI "CASTOR"

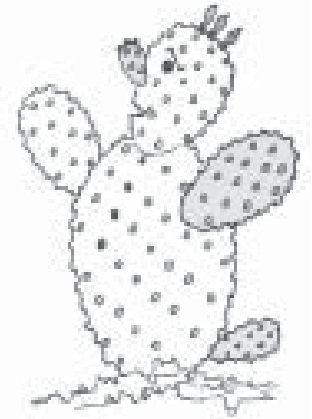
Johanna Smit-Reesink

Vorig jaar kocht ik tijdens een open dag bij een kwekerij in Wijchen dit heel mooi bloeiende plantje. In tegenstelling tot de Kerstcactus wordt *Rhipsalidopsis* ook wel Paascactus genoemd. Hij begint inderdaad in maart te bloeien en gaat maandenlang door! Aan de naam kun je zien dat het een kruising is. Dat houdt voor ons in dat hij wel door stek te vermeerderen is en niet door zaad. Het is een plant met heel stevige glanzende bladeren met een donker randje. Dat maakt, dat hij ook wanneer hij niet bloeit er aantrekkelijk uitziet. Al heel vroeg in het voorjaar verschijnen de knoppen. Oorspronkelijk komen Hatioraplanten uit Brazilië en ze groeien onder dezelfde omstandigheden als bromelia's en orchideeën. Dus warm, een beetje vochtige atmosfeer en een beetje zure losse grond.

Als je onderin de pot wat kleikorreltjes legt kun je overmatig natte grond vermijden. Verder hebben ze geen lange droge periodes nodig. Je kunt ze heel goed op een vensterbank zetten met wat ochtendzon. Je kunt ze "soortecht" vermeerderen door bladstek. Dan neem je wat blaadjes, laat ze een dagje drogen met wat stekpoeder op de wondjes en daarna zet je ze in stekgrond. Goed verzorgen en dan maar afwachten wanneer ze gaan groeien! Later willen ze natuurlijk af en toe ook wel een beetje cactusmest.

Doe je best! Veel succes en tot de volgende keer!

**Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom.**

***Rhipsalidopsis graeseri* "Castor"**

Foto Henk Viscaal

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

Lewisia rediviva

Ongetwijfeld de mooiste soort van dit kleine geslacht dat van oorsprong groeit in het noordwesten van de Verenigde Staten. Deze planten vormen een flinke dikke penwortel en in het voorjaar groeien vanuit de top dunne succulente blaadjes welke al spoedig bedekt worden door de prachtige 5 cm grote rose tot witte bloemen. Na de bloei verdrogen de bladeren al spoedig en gaat de plant in rust tot het volgend voorjaar, in de natuur zitten deze planten de hele winter onder een dik pak sneeuw en als dit smelt komen ze al snel tot leven.

We planten ze bij voorkeur in een

diepe stenen pot in een mineraalrijk doorlatend substraat en geven ze een plaats buiten waar ze 's morgens een paar uur zon krijgen. In de winter houden we ze droog onder een afdak of in de kas, ze kunnen prima tegen vorst. In vroeger tijden werd de knol van deze planten verzameld door de Indianen omdat deze eetbaar is. De inheemse naam is bitterwortel. Vermeerderen kan goed uit zaad mits dit verkrijgbaar is.

Delosperma nubigenum

Nubigenum betekent in de wolken groeiend, dus zullen deze planten wel op flinke hoogte groeien in het land van herkomst Zuid Afrika. Deze planten vormen grote platgroeierende pollen en maken enorme dikke penwortels als ze vrij uitgeplant staan in de rotstuin. We planten ze dan ook in een dikke laag grof zand zodat het teveel aan water goed weg kan. Ook in stenen of terracotta schalen groeien ze prima. Een plaats in de volle zon is wel aan te bevelen willen we de heldergele bloemen zien verschijnen. Deze gaan na het middaguur

pas open. Deze planten kunnen goed tegen kou en als ze droog staan kunnen ze ook enkele graden vorst verdragen. Een glasplaatje over de plant is wel aan te raden. Ik heb deze planten zelf al enkele jaren in de rotstuin overwinterd, maar een paar te natte winters hebben ze toch geen goed gedaan. Schalen met planten kunnen. We in de winter gewoon in de kas plaatsen en droog houden. Vermeerderen kan door zaaien wanneer zaad verkrijgbaar is en anders door te stekken.

Sedum spathulifolium.

Deze rijkelijk spruitende plant is afkomstig uit Noord Amerika waar ze vrij hoog op de Sierra Nevada groeien tot 1700 meter. Spathulifolium betekent met spatelvormige bladeren. Deze planten zijn prima winterhard en kunnen gewoon buiten overwinteren. We planten ze in de rotstuint, of in een ondiepe stenen schaal in een zanderig doorlatend grondmengsel en geven ze een zo zonnig mogelijke plaats, ze zullen dan mooi compact groeien. De kleine gele bloemschermen verschijnen in het voorjaar maar van zaden geen enkel spoor. Vermeerderen gaat ook prima door te stekken. Na de bloei kunnen de verdroogde stengels afgeknipt worden en tevens het nodige stekmateriaal. We laten de stekken wortelen op vochtig grof zand. Als de planten te nat staan wil de wortelhals wel eens rotten. We kunnen de planten dan ook weer als stek behandelen. In het najaar kunnen de larven van de Taxuskever de wortels aanvreten, we kunnen deze kevers vangen door een uitgeholde aardappel bij de planten te leggen. Hier kruipen ze graag onder en kunnen zo opgeruimd worden.

Rosularia chrysantha.

Deze planten komen we ook wel tegen als *Sedum pallida*, maar dat is geen correcte naam. Ze worden gevonden in het zuidwesten van Turkije waar ze groeien tot op 2500 meter hoogte. Dit zijn dus prima planten voor de rotstuint of platte stenen schalen. We planten ze in een zanderig goed doorlatend grondmengsel en geven ze een zonnige plaats. De dicht op elkaar groeiende rozetten worden 2 tot 3 cm groot en zijn bezet met lichtgroene kort behaarde blaadjes. De aarvormige bloeiwijze verschijnt vroeg in de zomer en is bezet met kleine lichtgele 5-lobbige bloemen. De bloei kan meer dan een week duren. Zaden heb ik nog nooit gezien. Ook in de zaadlijsten kom je deze planten zelden tegen, zodat vermeerderen alleen mogelijk is d.m.v. stekken. Dit gaat het best in het voorjaar als de planten aan de groei gaan. We leggen de afgenomen rozetten op vochtig brekerzand of lavagruis. Ze zullen spoedig wortelen. Deze planten kunnen goed tegen vorst maar met onze natte winters wel opletten dat het teveel aan water goed weg kan zakken. In de herfst ook regelmatig controleren op Taxuskevers.

Diepeneestraat 4, 4454 BJ Borssele.

Foto's van de schrijver.

LEUCHTENBERGIA PRINCIPIS

Jan ten Have

De extreem hete maand juli 2006. Knopvorming in de oksels tussen de tuberkels! Monotypisch, maar toch mammillaria-eigenschappen?

In de maand juli 2006 was de temperatuur in mijn kas overdag onder het tablet 40 °C. Een halve meter boven het tablet 50 graden. Op die hoogte staan, aan de westkant van de kas, mijn leuchtenbergia's.

Onder andere twee 35 jaar oude planten, waarvan één op eigen wortel. De andere is geënt op *Eriocereus jusbertii*. Qua uiterlijk en grootte is er weinig verschil tussen deze twee leuchtenbergia's.

Beide hebben dit jaar al gebloeid. De plant op eigen wortel heeft gebloeid met één bloem, de geënte plant met twee bloemen. Half juli waren deze bloemen uitgebloeid. Inmiddels ging er bij de geënte plant weer een bloem open. Tot mijn verbazing kwam de bloembuis niet, zoals gebruikelijk uit de top van de tuberkel, maar uit de oksel tussen twee tuberkels.

Binnen een week kwamen er nog elf

Afb. 1: Links en middenachter: de twee 35 jaar oude planten. Rechts achter: een afwijkende plant uit een zaaisel over gebleven (\pm 20 jaar oud). Wil niet bloeien. Rechtsvoor: door mij gezaaid (\pm 7 jaar oud). Heeft een paar jaar een ander kosthuis gehad. Heeft bij mij inmiddels gebloeid. De gebroken vingers komen helaas nooit meer goed. De drie kleine planten zijn ruim twee jaar oud

Afb. 2: Plant van boven gezien. Twee “normale” bloemknoppen. Rechtsvoor: de knop onder uit de oksel

knoppen tussen de oksels te voorschijn. Drie ervan hebben de grootte van een knikker bereikt. Voor de andere knoppen is het, door het koele donkere augustusweer, slechts bij te voorschijnkomen gebleven. Ik stelde mijzelf de vraag: “Waarom heeft de geënte plant wèl al die knoppen geproduceerd en de andere niet, terwijl voor beiden de condities gelijk zijn?” Het volgende zou kunnen. Juist in deze hete julimaand heb ik alle planten in de kas veel water (met meststoffen) gegeven. Om de volgende redenen: Mijn planten waren dit jaar laat aan de groei gekomen. Ik verwachtte geen stagnatie in de groei en het water zou in die hitte toch snel verdampen. Ook de leuchtenbergia’s hebben volop water gehad. De geënte plant had geen ondergrondse wortelknol en kon dus direct het water gebruiken voor de voortplanting (= knopvorming). De plant op eigen wortel zal

eerst het overleven veilig gaan stellen door middel van opslag van het aangeboden water in de wortelknol. Door verslechtering van het weer in augustus is deze plant niet meer toegekomen aan knopvorming. Een andere reden dan bovenstaande kan ik niet bedenken. Nog maar net had ik wat ik tijdens de hete julimaand over *Leuchtenbergia* had waargenomen op papier gezet, toen het decembernummer van *Succulenta* in de bus viel. In dit decembernummer stond het artikel van Eric j.m. Piens: “Quo Vadis, Leuchtenbergia? Waar gaat ge heen?” Tijdens het lezen heb ik bewondering gekregen voor de vasthoudendheid van Eric Piens om meer te weten te komen over *Leuchtenbergia*. Jammer dat het zoeken en vragen zo weinig resultaat heeft opgeleverd. Zelf heb ik qua groei en bloei bij *Leuchtenbergia* nooit moeilijkheden gehad. Door te vertellen over mijn ervaringen en

Afb. 3: Deze knoppen verdrongen elkaar om te voorschijn te komen. Door het weer in augustus zijn ze helaas niet tot bloei gekomen

bevindingen kan ik wellicht een bijdrage leveren in het beantwoorden van de vragen die er rond *Leuchtenbergia* bestaan.

In 1967 ben ik lid van Succulenta geworden. Kort daarna van de afdeling IJsselstreek/Twente. In 1971 heb ik voor het eerst leuchtenbergia gezaaid en ben met drie zaailingen verder gegaan. Eén van deze drie heb ik geënt op *Eriocereus justbertii*. Vijf jaar na het zaaien hadden alle drie planten op dezelfde dag één bloem. De zaadbessen van deze drie bevatten samen 510 zaden. Eén van deze drie planten, 25 jaar oud, heeft kort na het verpotten afgehaakt. De andere twee zijn de laatste 10 jaar niet meer verpot en ik ben het voorlopig ook niet van plan. De planten staan in een 13-centimeter containerpot. Veel misverstand is denk ik ontstaan door leuchtenbergia's uiterlijk steeds weer te vergelijken met een Agave. Agaves zie je

op alle mogelijke plaatsen in onze kassen staan. Leuchtenbergia's ook. Maar wat voor veel agaves wel kan, kan voor leuchtenbergia niet!! Leuchtenbergia hoort minimaal 50 centimeter boven het tablet te staan aan de westzijde in de kas, de pot beschermen door de late middagzon. De potkluit blijft zo nog lang warm. Deze "warme voeten" zijn van essentieel belang voor de groei en bloei van leuchtenbergia. Leuchtenbergia heeft, zoals iedereen weet, maar één soort, maar.... vele standplaatsen. Op wat voor standplaats u de leuchtenbergia ook zet, aan de "warme voeten" behoefte moet in ieder geval worden voldaan. Op de natuurlijke groeiplaats staat de Leuchtenbergia tussen het lange gras. Dit lange gras beschermt de plant onder andere tegen het verbranden door de felle zonnestrallen. Ook in onze kassen zullen wij de plant hiertegen moeten beschermen.

Een leuchtenbergia wil wel “warme voeten”, maar felle zon zal leiden tot het veel te vroeg afbreken van de tuberkels. Want het is niet normaal dat de stam steeds hoger wordt door afgebroken tuberkels. Afhankelijk van de standplaats zal een ieder voor zich maatregelen moeten nemen om de plant te beschermen tegen de felle zon. De overwintertemperatuur is bij mij in de kas tussen de 7 en 9 °C. Mijn op *Eriocereus jusbertii* gente leuchtenbergia moet gedurende de rusttijd af en toe wat water hebben. De anderen krijgen bij mij af en toe wat water onderop de schotel, afhankelijk van het winterweer. Om een maximum aan groei en bloei te bereiken, moeten we het de Leuchtenbergia zo goed mogelijk naar de zin maken. Want geen groei dit jaar, betekent volgend jaar geen bloei. Het bereiken van de maximale groei en bloei wordt voornamelijk bepaald door het klimaat van de standplaats. Bijvoorbeeld: een wisselvallig zeeklimaat kan minder bloemen geven dan een landklimaat met zijn vaak lange hete zomers. Van het gras in ons gazon weten wij dat het niet meer groeit bij een temperatuur lager dan 10 °C. Wij merken dat aan het feit dat wij niet meer hoeven te maaien. Maar, wanneer begint de groeistop bij een leuchtenbergia? Ligt deze misschien veel hoger dan 10 °C? Zo ja, dan zou dit de reden van het verdorren van de knoppen kunnen zijn. Wat in die richting wijst is de snelle knoppengroei bij mijn 35 jaar oude plant in de hete julimaand, gevolgd door een plotse linge groeistop vanwege de lage temperatuur in augustus vorig jaar. Verdrogen kan niet, wij zorgen namelijk voor de watergift. Vaak wordt als advies gegeven het zaad voor te weken. Ik heb dit nooit gedaan.

Afb. 4: De uitgebloeide bloem met wat verdorde knoppen

Foto's van de schrijver

De eerste keer heb ik Leuchtenbergia gezaaid met gekocht zaad. Alle andere keren met zaad van eigen planten. Het is beter de zaailingen bij het verspenen niet verder dan de wortels in de grond te zetten, anders mis je later de korte stam. Tot slot nog dit. Er wordt soms geëxperimenteerd met Leuchtenbergia tijdens de winterrust. Men probeert de plant dan bij extreem lage temperaturen te laten overleven. Ik begrijp niet waarom men dit probeert, aangezien een leuchtenbergia zo'n warmteminnende plant is. Zoals ik al eerder vermeldde: Een leuchtenbergia houdt van “warme voeten”!

**Ritbroekdwarsstraat 37,
7312 DR Apeldoorn**

VETPLANTEN VAN DE KLEINE KAROO

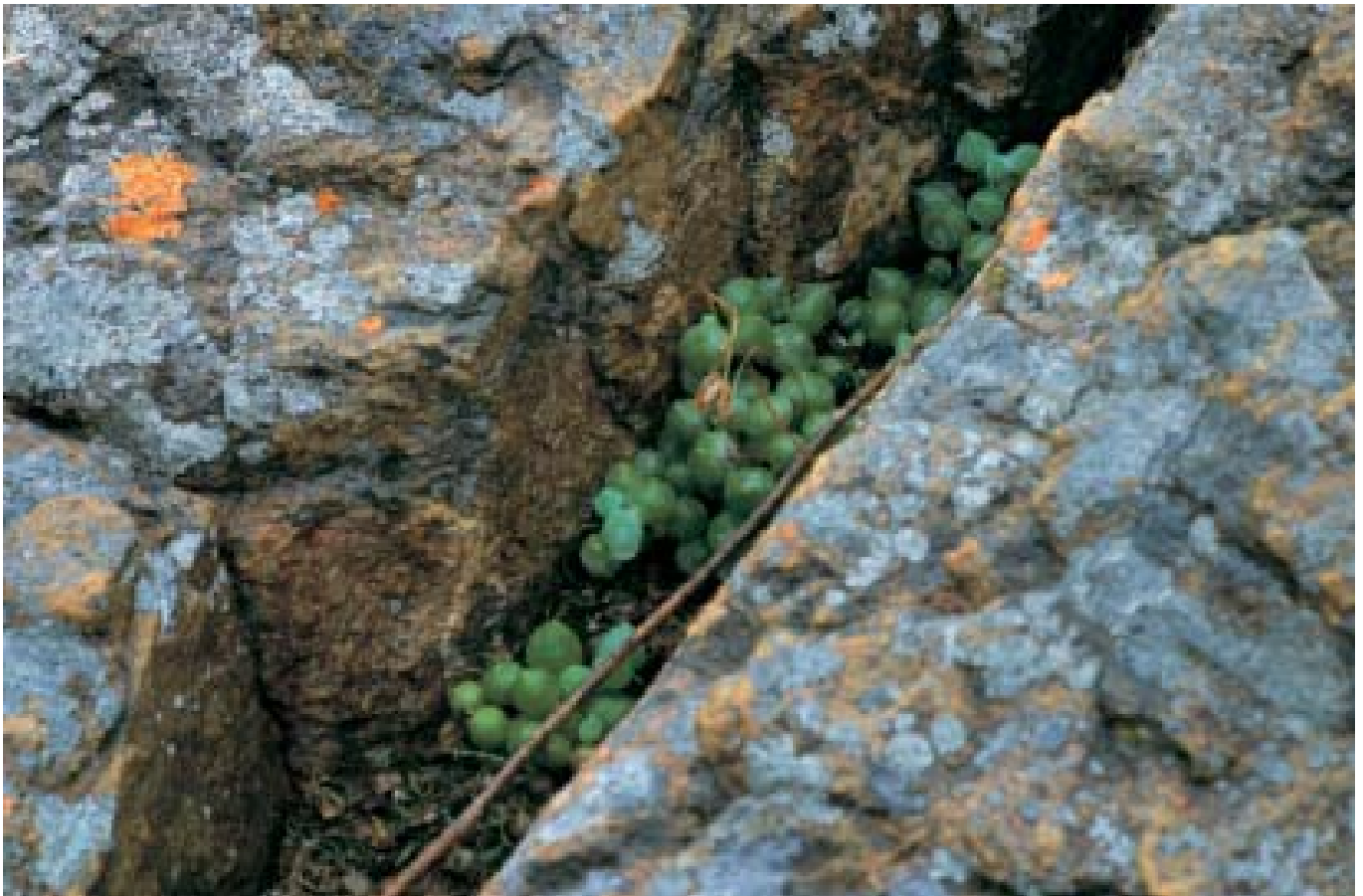
Frans Noltee

SENECIO CITRIFORMIS EN SCAPOSUS

Een van de mooie dingen van het wonen in de Kleine Karoo is het feit dat je omringd bent door allerlei interessante vetplanten. Omdat er nogal wat lokale mensen zijn die belang stellen in de planten die hier groeien ben ik regelmatig in staat samen met een of meer andere belangstellenden een halve of hele dag in het veld door te brengen. Zo bracht ik eind mei vorig jaar samen met drie anderen een bezoek aan een boerderij tussen Ladismith en Riversdal. Bij het woord boerderij moet u zich uiteraard iets anders voorstellen dan wat daaronder in Nederland wordt verstaan. In de Karoo is het meestal niet meer dan een flink stuk grond met wat paden erop, meestal omheind en soms met

een of meer gebouwen. In de Grote Karoo wordt het terrein meestal met schapen begraaasd, maar hier in de buurt zijn het helaas vaak struisvogels. Helaas, omdat deze dieren in tegenstelling tot andere landbouwhuisdieren de aanwezige planten met wortel en tak uitroeien, in plaats van alleen de bovengrondse delen af te vreten. Ze doen dat zelfs al wordt er volop voer aan ze verstrekt. Verder vertrappen ze alles wat hun voor de (grote) voeten komt. Weliswaar komen struisvogels hier van nature voor, maar dat is dan in aantallen van ongeveer 1 dier per hectare. Voor commerciële doeleinden zijn de dichtheden meestal minstens honderd keer zo hoog. Het is niet moeilijk zich de catastrofale gevolgen voor

Afb. 1: Senecio citriformis

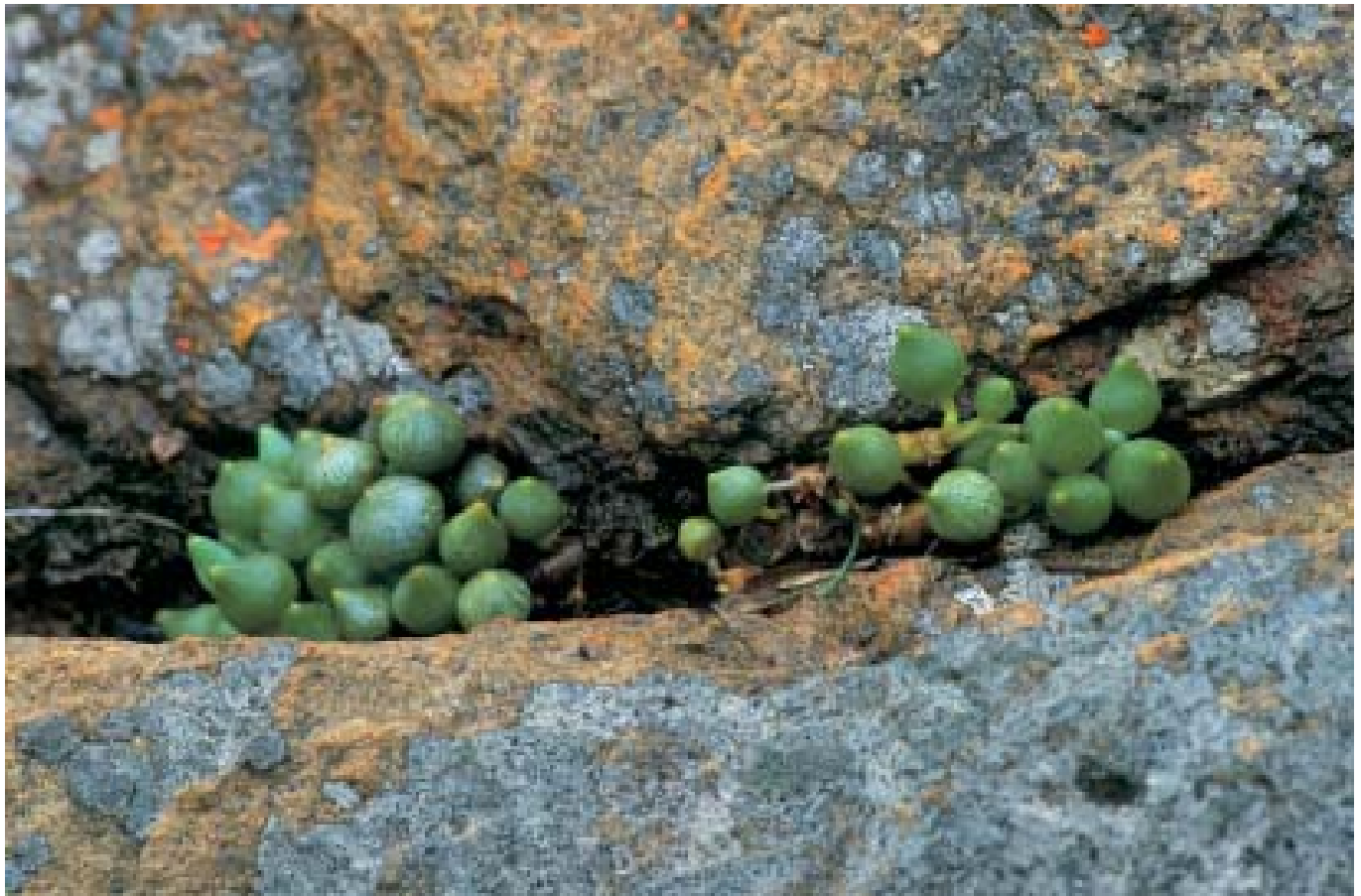
te stellen. Zelfs al wordt een terrein minder dan een jaar op die manier overbeweid, dan nog kan het vele tientallen jaren duren voor het veld zich herstelt. Op de boerderij die wij bezochten was het veld nog in min of meer originele staat. Op zich is dat voor een natuurliefhebber uiteraard al een groot genoeg. In dit geval werd dat nog versterkt doordat een van ons op deze boerderij was opgegroeid en heel veel planten wist te staan. We vonden dan ook in korte tijd een flink aantal interessante soorten waaronder *Conophytum joubertii*, *Crasula barbata*, *Euphorbia atrispina*, *Fockea edulis*, *Gasteria brachyphylla* ssp. *bayeri*, *Hoodia pilifera*, *Othonna carnososa* en de twee *Senecio*'s waar ik nu wat meer aandacht aan wil besteden.

Senecio citriformis

Omdat ik deze soort nooit eerder in het wild had gevonden dacht ik aanvankelijk te doen te hebben met een lid van de *Senecio*

radicans groep (soorten als *hallianus*, *herreanus*, *radicans* en *rowleyanus*). Bij de planten uit deze groep hebben de bladeren een groot venster, soms aangevuld met een aantal doorschijnende lijntjes. Bij het onderhavige plantje waren de lijntjes wel aanwezig, maar van een duidelijk venster was geen sprake. De kleur en vooral de eigenaardige vorm van de bladeren leidden al snel tot de naam *Senecio citriformis*. Het zijn kussenvormende dwergplantjes, met 5-10 cm lange en 3-4 mm dikke, half rechtopstaande of liggende stengels, die ontspringen aan kruipende, vlezige wortelstokken. De bladeren zijn citroenvormig, met een klein puntje aan de top, 1,5-2,5 cm lang en 6-8 mm in doorsnee, blauwgrijs berijpt en voorzien van ongeveer 40 doorschijnende lijntjes. De bladsteel is tot 5 mm lang. De bloeiwijze wordt 5-15 cm hoog en draagt bleek creme-achtig gele bloemhoofdjes. Doordat deze geen randbloemen bezitten, zijn ze maar 3-4 mm in

Afb. 2: Senecio citriformis

Afb. 3: Senecio scaposus var. scaposus

doorsnee. In de natuur verschijnen ze in de zomer (januari en februari). Als vindplaats worden genoemd rotsachtige vlaktes in de uitlopers van de Klein Swartberg. Volgens Gordon Rowley, die de soort in 1956 beschreef, komt de soort ook in Zuid Namibië voor.

Senecio scaposus var. scaposus

Van *S. scaposus* zijn 3 variëteiten bekend, die alle drie in de Oostelijke Kaap-provincie te vinden zijn. De var. *scaposus* is de enige die ook in de Kleine Karoo wordt aangetroffen en dat is dus de variëteit waarover we het hier hebben. Het zijn min of meer stamloze planten, die dichte rozetten vormen. De bladeren zijn (3-) 5-8 (-12) cm lang en 0,4-0,7 (-1) cm lang, min of meer omhoog gebogen, lancetvormig met een puntige top. Jonge bladeren

zijn bedekt met een dicht wit spinnenweb; oudere bladeren zijn kaal en groen. De bloeiwijzen met hun paarsachtige bloemstelen, die ook enigszins met spinnenweb zijn bedekt, worden 30-45 cm hoog en zijn meestal onvertakt. Ze dragen 1-6 grote, opvallende bloemhoofdjes (ongeveer 3,5 cm in doorsnee) waarvan zowel de rand- als de schijfbloemen geel zijn. In de natuur bloeien de planten tussen november en februari. Deze variëteit groeit op rotsachtige droge hellingen en steile wanden van Montagu in het Westen tot Uitenhage in het Oosten.

De twee andere variëteiten zijn var. *ad-doensis* met platte bladpunten en de var. *caulescens* die tot 40 cm hoge stammen vormt en spatelvormige bladpunten heeft.

Volgens de literatuur moet *S. scaposus* in de winter droog gehouden worden. Of dat een goed advies is weet ik niet, maar het doet wat vreemd aan voor een soort die gedeeltelijk in een winterregengebied als het westelijke deel van de Kleine Karoo voorkomt.

**P.O. Box 35,
Calitzdorp 6660,
Zuid Afrika.**

Rechts:

Afb. 4: Senecio scaposus var. scaposus

Hieronder:

Afb. 5: Senecio scaposus var. scaposus

Foto's van de schrijver

OP DE VINDPLAATSEN VAN HET GESLACHT *UEBELMANNIA* BUINING (2)

Werner van Heek

UEBELMANNIA MENINENSIS BUINING

De kleine stad Pedra Menina ligt slechts op een paar kilometer van Penha da Franca op de flanken van de Sierra Negra. Ondanks dat de stad maar uit een paar huizen bestaat zijn hier zowel een functionerende school als ook een kleuterschool. De talrijke, vriendelijke kinderen zijn allen goed gevoed en gekleed; dit is in schril contrast

Afb. 1: *Uebelmannia meninensis* op de vindplaats

met jaren terug. De laatste 20 jaar is het leven op het platteland duidelijk verbeterd. De naam van de plaats is zo goed als zeker afgeleid van de grote, donkere rotsen (Pedra) die men vanuit het dorp kan zien. Dergelijke rotsen zijn een uitzondering in het landschap, dat meer gekarakteriseerd wordt door vlakke groene heuvels en talrijke kwartsvelden. Een onoverzienbare wirwar van aardwegen doorsnijdt het landschap en aangeraden wordt alleen met een zeer goede kennis van de plaatselijke omstandigheden – of met een goed functionerend satellietstelsel – zich in dit gebied te begeven. Het substraat van de kwartsvelden bij Pedra Menina is exact gelijk aan dat bij Penha da Franca; wel is de begeleidende vegetatie totaal verschillend. Op deze kwartsvelden groeit *Uebelmannia meninensis* Buining (HU 108). De grijze planten worden in uitzonderlijke gevallen tot 50 cm hoog en tot 10 cm diameter. De epidermis is bij een eerste aanblik vrijwel gelijk aan die van *U. gummifera*, maar de doorns zijn duidelijk langer. Ook de grote, diepgele bloemen met een doorsnede van maximaal 3 cm zijn vergelijkbaar met die van *U. gummifera*. De schedel, waar de bloemen ontstaan, is sterk bedekt met grijsbruine wol, wat een gelijkenis oproept aan een cephalium. Ook de tot 1 cm dik wordende cellen gevuld met een soort gel onder de huid zijn vergelijkbaar met die bij *U. gummifera*. Men vermoedt dat deze kleverige, gelachtige vloeistof dient ter opvang van schadelijke indringers, maar ook kunnen ze dienen als een voorraadschuur van vocht in de lange droogteperiodes. De planten komen in grote aantallen voor en zien er zeer uniform uit. Angst voor uit-

Afb. 2: Uebelmannia meninensis op de vindplaats

roeiing behoeft men thans nog niet te vrezzen, ofschoon ook hier het kwartsgrind als bouw materiaal wordt gebruikt. Vanwege de gelijkenis wordt de soort thans ook aangemerkt als *U. gummifera* ssp. *meninensis* (Buining) Braun & Esteves Pereira.

Een paar kilometer verwijderd van *U. meninensis*, maar op dezelfde hellingen, is een populatie van deze soort gevonden met een opvallend donkerder, roodbruine epidermis. Deze kleurverandering van de epidermis is echter niet bij alle planten gelijk. Een ander verschil met de typesoort is de lichaamsgrootte, die slechts maximaal 15 cm bedraagt. Bedoorning en bloei is volledig identiek. Buining en Brederoo hebben dit taxon in 1974 in Krainz, Die Kakteen, beschreven als *U. meninensis* var. *rubra* (HU 406).

Een andere, afwijkende vorm van *U. meninensis* uit de Sierra Tromba d'Anta werd bekend als *U. meninensis* aff. HU 281 of als *U. antaensis* n.n. HU 281. Deze planten groeien ook op geïsoleerde kwartsvelden, maar relatief ver verwijderd van die van *U. meninensis*. Ze worden slechts 15 tot 20 cm hoog en het verspreidingsgebied is niet groot. Bij bestudering van deze planten komt men tot de conclusie dat zij gezien kunnen worden als een overgangsvorm tussen *U. gummifera* en *U. meninensis*.

Op alle genoemde vindplaatsen vindt men vaak mossen en korstmossen; dit duidt op een hoge luchtvochtigheid. De vegetatie rond om de kwartsvelden is ook in de droge tijden opvallend groen. Talrijke beekjes tussen de heuvels geven aan dat hier relatief vaak en verhoudingsgewijs

veel regen valt, dat natuurlijk in de meters diepe kwartsvelden voor een langere tijd als een milde vochtigheid wordt vastgehouden. Dit moet men ook in gedachten nemen voor de cultuur van deze planten in onze kassen. Nevelen – ook bij zonneschijn in de winter – en een beetje vochtigheid van het volledig minerale substraat is bij een cultuur op eigen wortel noodzakelijk.

In dit uitgestrekte, onoverzienbare groene heuvelgebied bevinden zich vele rundveeboerderijen met sappige groene weiden. Toch is er nog genoeg ruimte voor wilde dieren, zoals de Onca (een grote roofkat), die ook voor de mens gevaarlijk kan zijn en waarvoor men door de plaatselijke bevolking wordt gewaarschuwd. Daarbij komt een groot arsenaal van typisch Braziliaanse gifslangen; vaak ziet men deze doodgereden liggen op de weinige geasfalteerde wegen, waar ze vanwege de hogere temperaturen vaak de nacht doorbrengen. Omdat men in de kleine dorpen nauwelijks serum kan krijgen tegen slangenbeten, bekruipt je bij het zoeken naar cactussen altijd een onaangenaam gevoel.

De plaatselijke bevolking is zeer hulpbereid, maar in het begin een beetje op afstand. Oorzaak zijn de grootgrondbezitters die ondanks wettelijke regels over de verdeling van de gronden de kleine boeren door straf- en doodseskaders van hun boerderijtjes proberen te verdrijven.

(wordt vervolgd)

**Am Scherfenbrand 165,
D 51375 Leverkusen,
Duitsland.**

(vert.: Ludwig Bercht)

Links van boven naar beneden:

Afb. 3 en 4: *Uebelmannia meninensis* op de vindplaats

Afb. 5: *Uebelmannia meninensis rubra* HU 406 op de vindplaats

Afb. 6: *Uebelmannia meninensis rubra* HU 406 in cultuur

Afb. 7 en 8: *Uebelmannia antoaensis*; boven de vindplaats en onder de plant Foto's van de schrijver

EUPHORBIA HORWOODII

Rikus van Veldhuisen.

Somalië spreekt bij veel succulentenliefhebbers zeer tot de verbeelding. Dit heeft meerdere redenen. Somalië is een zeer moeilijke en gevaarlijke reisbestemming en het is bovendien de herkomst van een groot aantal zeldzame, moeilijk te cultiveren en bizar gevormde ultrasucculente planten. De uitgestorven gewaande en later terug gevonden *Whitesloanea crassa* is hier een voorbeeld van. Ook de familie van de Euphorbiaceae kent enkele juweeltjes uit Somalië: *Euphorbia turbiniformis*, *E. atrox*, *E. columnaris* en *E. ponderosa* zijn er slechts enkele van. Ook *Euphorbia horwoodii* hoort in dit rijtje thuis.

Afb. 1: De bekendste vorm van *Euphorbia horwoodii* in cultuur is deze met stevige takken en de bandvormige verticale tekening

Veel beschreven soort.

In diverse artikelen is in de loop der jaren al vaak beschreven hoe deze soort in 1973 door Frank Horwood is ontdekt (Carter, 1978). De gedaantewisseling van *Euphorbia horwoodii* is legendarisch. Vrijwel alle planten, die gevonden zijn in de natuur, zijn plat bolvormig, terwijl slechts enkele planten uit de natuur en alle in cultuur zijnde planten een bedoornd struikje vormen. Als men de bolvormige planten uit de natuur goed bekijkt kan men de zijarmen, of beter de plaats waar ze horen te zitten, herkennen. De plant is echter wel degelijk nog steeds een afgeplatte bol en de zijarmen zijn als het ware in de bol gedrukt. De doornschildjes met de doorns laten gemakkelijk los en zijn vaak geheel verdwenen. De gelijkenis van *Euphorbia horwoodii* in dit stadium met *Euphorbia turbiniformis* is treffend. Zodra een dergelijke plant in cultuur komt, groeien de armen uit de bol en groeit ze uit tot een vertakt bedoornd struikje. De takjes zijn in verhouding dik en stevig en voorzien van een prachtige tekening, wat mede bijdraagt aan de populariteit van deze plant bij liefhebbers.

Natuurlijk verspreidingsgebied.

Euphorbia horwoodii is onlosmakelijk verbonden aan Frank Horwood, vanzelfsprekend door de naam. Het is echter zeer waarschijnlijk dat Frank Horwood niet de ontdekker van deze plant is. John Lavranos heeft namelijk 55 kilometer zuidelijk van Garoe één enkele

Van boven naar beneden:

Afb. 2: De vorm van afbeelding 1 met al wat oudere cyathia met de vrij lange bloemstelen; de zeer jonge vruchten komen al te voorschijn

Afb. 3: De vorm van afbeelding 1 met de gesteelde en teruggeslagen vruchten

Afb. 4: Een geënte plant van *Euphorbia horwoodii* B&L 589

bolvormige plant gevonden, die waarschijnlijk ook *Euphorbia horwoodii* was (Horwood, 1976). Deze enkele plant heeft echter de reis niet overleefd.

Daarom is deze vondst nooit de boeken in gegaan als *Euphorbia horwoodii*. Later tijdens dezelfde reis vond Frank Horwood 50 kilometer oostelijk van Sinugif opnieuw een bolvormige *Euphorbia*. Aanvankelijk dacht men met een vorm van *Euphorbia turbiniformis* te doen te hebben en er werd niet al te veel aandacht aan besteed. Slechts weinig planten werden verzameld en deze kregen het verzamelnummer Lavranos & Horwood 10153. Er werd één plant gevonden, die het bolvormige groeistadium achter zich gelaten had en uitgegroeid was tot een klein struikje. Gedacht werd dat dit een hybride was, wat op zich een logische gedachte is. *Euphorbia horwoodii* heeft een groot natuurlijk groeigebied, want de typevindplaats is meer dan 300 kilometer verwijderd van de vorige vindplaats. De typevindplaats is namelijk 90 kilometer zuidwestelijk van Isskushuban en het typemateriaal heeft het veldnummer Lavranos & Horwood 10188 gekregen.

Observaties in cultuur.

Het bovenstaande relaas is slechts een korte samenvatting van hetgeen in diverse artikelen in de loop der jaren is geschreven over *Euphorbia horwoodii*. Daar dit alles al eerder is belicht in diverse artikelen is dit op zich geen reden

Van boven naar onderen:

Afb. 5: De afwijkende grijze vorm met het verzamelnummer B&L 887, welke eveneens verkregen is met de naam *Euphorbia horwoodii*

Afb. 6: De bloeiwijze van de B&L 887 - plant valt op door de kortere bloemstelen en grotere honingklieren

Afb. 7: De jonge vrucht is al goed zichtbaar terwijl de bloei van de mannelijke bloem nog niet voorbij is

voor uw schrijver om de pen weer eens ter hand te nemen en deze prachtige soort onder uw aandacht te brengen. Wel degelijk is er een aantal zaken te melden over de in cultuur zijnde planten met de benaming *Euphorbia horwoodii*, welke niet eerder onder de aandacht van de geïnteresseerde liefhebber zijn gebracht.

Drie verschillende vormen.

De oudste in omloop zijnde vorm van *Euphorbia horwoodii* kenmerkt zich door het vormen van dikke stevige takjes met een zeer opvallende tekening. De verticale rijen doornschildjes worden verbonden door een zeer donkergroene band, welke zeer mooi aftekent met de tussenliggende licht grijs-groene band. Bij een volzonnige cultuur of enige mate van stress hebben de takjes snel de neiging paars te verkleuren. De bloeiwijzen kenmerken zich door hun lange bloemstelen. Omdat ik aanneem dat deze kloon als eerste in cultuur was, ligt het voor de hand dat dit een vermeerdering is van de planten van één van beide vindplaatsen, die in 1973 door John Lavranos en Frank Horwood zijn bezocht. In 1985 en 1986 heeft een wat grotere groep Somalië en de genoemde vindplaatsen van *Euphorbia horwoodii* opnieuw bezocht. Het tijdens deze reizen verzamelde materi-

Van boven naar beneden:

- Afb. 8:** Eén jaar oude zaailingen van *Euphorbia horwoodii* in de verzameling van Jaap Keijzer. Let op, er staan meer zaailingen op dan u denkt
- Afb. 9:** Eén van de zaailingen van afbeelding 8, enkele maanden na het enten. De bol is niet zo rond als bij planten in de natuur. Let ook op de stervormige bedoorning
- Afb. 10:** Eén jaar na het enten beginnen de zijtakken te groeien van dit prachtig getekende juweeltje

Afb. 11: Deze plant is in zijn derde levensjaar en in volle groei, nu zeven centimeter in doorsnede en de zijtakken zetten goed door

aal is in de U.S.A. vermeerderd en onder liefhebbers verspreid. Dit materiaal kreeg de aanduiding B&L mee, wat stond voor de verzamelaars Jerry Barad en Seymour Linden. Met name de reis van 1986 is uitgebreid beschreven in het zeer lezenswaardige artikel in het *Euphorbia Journal* (Linden, 1994). Twee verschillende vormen, verkregen onder de naam *Euphorbia horwoodii* en voorzien van een B&L-nummer, zijn al gedurende meerdere jaren een deel van mijn euphorbiaverzameling. Als eerste wil ik aan u voorstellen *Euphorbia horwoodii* B&L 589. Deze vorm kenmerkt zich door dunnere en veel minder stevige takjes, die ook veel lichter van kleur zijn en een minder opvallende tekende teke-

ning bezitten. Deze tekening vormt geen verticale band op de takjes, maar heeft een onregelmatig vlekkenpatroon. Verder is opvallend dat de doorns krom zijn en naar beneden gebogen. Ze groeit het snelst van de hier genoemde klonen, maar komt bij mij in cultuur niet tot bloei. Een tak zonder groeipunt gaat makkelijk spruiten op de bloeiogen en vormt dan zaailingachtige spruiten. Deze spruiten hebben, net als zaailingen vier doorns per doornschildje.

De tweede plant met een B&L-nummer is *Euphorbia* species affinis *horwoodii* B&L 887. Net als de eerste beschreven vorm heeft ook B&L 887 vrij stevige takjes, die de neiging hebben om vrij sterk verticaal omhoog te groeien als ze geënt zijn. Ze

zijn grijs van kleur met, als ze in de volle zon gekweekt worden, slechts een lichte zweem van groen. De tekening is lang niet zo uitgesproken en veel minder opvallend. Wel verkleuren ze naar paars bij veel zon of stress. De takjes zijn van minder en van kortere doorntjes voorzien. Van de drie hier besproken vormen bloeit B&L 887 het gemakkelijkst en heeft de opvallendste bloeiwijze met wat grotere en helderder honingklieren. Deze vorm B&L 887 is dermate afwijkend van de beide andere dat ik mij moeilijk voor kan stellen dat zij tot de soort *Euphorbia horwoodii* behoort. Als het werkelijk het geval is, dan zal deze vorm een andere natuurlijke vindplaats hebben. In de genoemde publicaties worden echter telkens dezelfde vindplaatsen genoemd. *Euphorbia horwoodii* heeft een zeer groot verspreidingsgebied in de natuur. Veel euphorbia's uit deze verwantschapsgroep kenmerken zich juist door een zeer klein verspreidingsgebied of zijn zelfs alleen van de typevindplaats bekend. Om dit op te helderen is nog wel wat veldonderzoek nodig. Helaas kan ik de standplaatsgegevens van B&L 589 en B&L 887 niet achterhalen. Nauwkeurige nalezing van de artikelen van Carter (1994) en Linden (1994) leverden geen aanwijzingen op en navraag heeft tot op heden ook niets opgeleverd.

Twee verschijningsvormen:

Euphorbia horwoodii wordt ook wel de euphorbia met de twee gezichten genoemd, de bol en het stevige vertakte struikje (Jenkins, 1998). Het voor een euphorbia kleine zaad vormt na kieming een klein, kleverig zaailingetje, waar de zaadhuid op blijft zitten. Hierdoor blijft zand en stof op de zaailing zitten. Logischerwijze beschermt dit de zaailing tegen het extreme klimaat waarin ze moet opgroeien en dit maakt de zaailing ook zeer moeilijk te vinden. Deze overlevingsstrategie is kenmerkend voor deze hele verwante groep van euphorbia's uit deze regio. *Euphorbia horwoodii*-zaailingen behoren tot één van de moeilijkste soorten euphorbia om op te

Afb. 12: Een zaailing van *Euphorbia horwoodii* op eigen wortel in haar derde jaar, die haar bolvormige jeugd stadium 'vergeten' heeft

kweken uit zaad tot een volwassen plant in ons West-Europese klimaat. De zeer grote behoefte aan licht en warmte in relatie tot de geringe grootte, trage groei en gevoeligheid voor rotten bij een te langdurige vochtigheid zijn hier de oorzaak van. Geheel in tegenstelling tot enige realiteitszin vormt dit dus de ware uitdaging, ach hoe pijnlijk. Later behoort deze zaailing dan uit te groeien tot een bolvorm, het al eerder genoemde jeugd stadium. Wij hebben echter meerdere malen waar genomen dat zaailingen van *Euphorbia horwoodii* niet altijd uitgroeien tot een bol maar soms direct een takje vormen, zoals geënte cultuurplanten dat doen. Ook hebben deze zaailingen doornschildjes met de vier ster-vormige doorntjes. Helaas hebben we van de enkele keren dat we zaad konden oogsten van *Euphorbia horwoodii* de verschillende vormen niet apart gehouden. Of deze

Afb. 13: Een geënte zaailing van *Euphorbia horwoodii* zonder enige bedoorning. Deze plant vertoont zeer grote gelijkenis met de nauw verwante *Euphorbia gymnocalycioides* (hybride?)

Foto's van de schrijver

voor *Euphorbia horwoodii* afwijkende groei-vorm veroorzaakt wordt door onze cultuur of gerelateerd is aan een bepaalde vorm is dus jammer genoeg niet duidelijk.

Spruiten van cultuurplanten:

In het bovenstaande is al melding gemaakt van de opvallende wijze van spruiten van de B&L 589-planten. Er zijn grote overeenkomsten met de twee-keer-stekken methode, zoals bij planten uit de secties *Medusae* en *Triacanthium* al uitvoerig beschreven in *Succulenta* (Van Veldhuisen, 2003 en 2005). Dat deze kopspruiten terugvallen naar het jeugd stadium is het best te zien aan het feit dat de bedoorning aanliggend is en een doornschildje voorzien is van vier doortjes die in een stervorm geplaatst zijn. De doortjes vallen ook zeer gemakkelijk af. Het stekken van dergelijke kopjes is mij tot op heden nog niet gelukt, maar als zo'n klein kopje geënt wordt groeit ze vrij snel uit tot een vertakt struikje. De groeiwijze blijft echter dan vrij compact en is ook dichter van uit de basis vertakt. Dit resulteert in een mooiere plant

dan wanneer een zijarm geënt wordt. Ook beide andere klonen hebben deze eigenschap, maar bij deze verloopt het proces veel moeizamer en minder duidelijk.

Afsluitend zou ik willen stellen dat het voor de geïnteresseerde liefhebber zeer de moeite waard is om alle drie de klonen te kweken. Het zijn verschillende en goed herkenbare afzonderlijke vormen, die tot de fraaiste en meest bijzondere planten van het geslacht *Euphorbia* behoren. Dat er bij een zo veelvuldig gecultiveerde euphorbia nog zoveel valt te ontdekken ervaar ik als heel bijzonder.

Literatuur:

- Carter, Susan, (1978). Succulent *Euphorbia* of Somalia – Part 3, *Cactus & Succulent Journal* (U.S.), Vol. L, nr. 1, p. 25 – 29.
- Carter, Susan, (1994). *Euphorbia* hunting in Somalia, *The Euphorbia Journal*, Vol. 9, p. 84 – 93.
- Horwood, F. K., (1976). Succulent Safari to Somalia, *Cactus & Succulent Journal* (U.S.).
- Jenkins, Tom, (1998). Two Faces of *Euphorbia horwoodii*, *British Cactus and Succulent Journal*, Vol. 16, (4), p. 221.
- Linden, Seymour, (1994). Somalia 1986, *The Euphorbia Journal*, p. 94 – 123.
- Marx, Gerhard, (1992). *Euphorbia horwoodii* Carter & Lavranos, *The Euphorbia Study Group Bulletin* 1, p. 23 – 26.
- Veldhuisen, Rikus van, (2003). *Euphorbia* Subgenus *Euphorbia* Sectie *Triacanthium* Jacobsen, *Succulenta* 82 (5), p. 229- 233, meerdere afleveringen.
- Veldhuisen, Rikus van, (2005). *Euphorbia gorgonis*, *Succulenta* 84 (3), p. 135 – 141, meerdere afleveringen.

Samuel Gerssenlaan 63,

3861 HB Nijkerk.

Rikus@u4ba.nl

www.euphorbia.eu

MELOCACTUS MULEQUENSIS BUINING & BREDEROO

Geert Eerkens

Het is nodig nog eens aandacht te schenken aan deze soort, temeer daar deze zelffertiele soort gecombineerd wordt met een zelfsteriele soort (*M. deinacanthus*). Het lijkt mij dat dit niet juist kan zijn.

Korte beschrijving naar eigen plant:

Plant aan de basis ca. 17 cm in diameter en ca. 12 cm hoog. Aantal ribben 10; afstand van de ribben ca. 5 cm en ook zo breed, ca. 2 cm hoog. Areolen ovaalrond, iets in de rib verzonken en op een afstand van ca. 2 cm van elkaar; jonge areolen met korte witgelige wol die later verweert. Naar beneden toe zijn de areolen kaal. Bedoorniging tamelijk dicht met vrijwel rechte, stevige, roodbruine doorns. Naar beneden toe verweert deze bedoorniging. Randoorns 10 à 11, van ca. 3-4 cm lengte, de onderste

ca. 4 à 5 cm lang. Middendoorns 4, ietwat korter en robuuster met een dikte van 1 à 1,5 mm. Cephalium ca. 6,5 cm in diameter met witte wol en korte roodbruinige borstels die vooral naar de rand toe dicht op een staan. De bloem (in goed geopende toestand) heeft een diameter van 14 mm en is 23 mm lang, rood, naar beneden toe bijna wit. Vruchtbeginsel wit, bekervormig, 3 mm lang en 2 mm dik. Nectarkamer bijna wit, 5 mm lang, aan de binnenkant 2 mm in diameter. Bloemblaadjes 1 mm breed, lancetvormig. Bloembuis 9 mm

Afb. 1: Melocactus mulequensis Buining & Bredero (HU 122)

Afb. 2: Close-up van het cephalium van *Melocactus mulequensis*

Foto's van de schrijver

lang. De stamper en de meeldraden zijn ongeveer even lang. De meeldraden zijn over een lengte van 5 mm rondom in de wand van de bloembuis ingeplant. Vrucht ca 20 mm lang, bij het dekseltje ca. 10 mm in diameter, kort-knotsvormig en holrond (concaaf), glanzend rood en naar beneden toe overgaand in een witte punt van ca. 5 mm lang. Aantal zaden per vrucht ca. 50 à 60. Zaden zwart-glanzend, rond en 1 mm dik. Deze soort is zelffertil! Het veldnummer is HU 122.

Habitat:

Ten oosten van Caitité bij Muléque, Bahia, op en in spleten van rotsen, gelegen in Caatingabos op 500 m hoogte.

Cultuur:

In de beschrijving van Buining en Brederoo wordt de kleur van de bloem aangeduid met licht-paarsrood en van de vrucht donker-paarsrood. Dit zijn opvallende kleuren. Ik ben ervan overtuigd dat dit veroorzaakt wordt door het hoge mineraal-

gehalte in de bodem van de habitat. Dit is een aanwijzing in welke grond we *M. mulequensis* moeten kweken. Het beste dus in een mengsel van lava, bimskies, hydrokorrels en, indien men het te pakken kan krijgen, verweerd graniet en Tsjechisch bergzand, en met vanzelfsprekend ook bladgrond (Caatingabos). Minimumtemperatuur ca. 12 à 15 °C.

Opmerking:

Melocactus mulequensis (platrond, tamelijk grote rode vrucht, zelffertil) kan niet verwant zijn met *Melocactus deinacanthus* (zuilvormig, klein wit vruchtje, zelfsteriel). Mogelijk zijn de botanische regels veranderd, waarvan we in het verre Suriname geen weet hebben!

Literatuur

Succulenta 55: 46-51 (1976).

**Tamanredjo km 17,5,
District Commewijne Suriname**

CALIBANUS HOOKERI, GEEN PLANT OM MEE TE NEMEN

Bertus Spee

Mijn interesse in dit monotypische geslacht stamt al van 1989, toen ik de plant voor het eerst bij Holly Gate Cactus Nursery in Ashington zag tijdens een tripje door Engeland.

Daar stond een prachtig exemplaar in de mooie verzameling.

Wat doe je dan als fanatiek zaaier?

Zelf proberen te zaaien natuurlijk. Het volgende jaar kreeg ik een tiental zaden opgestuurd van Southwest Seeds (voor 40 pence), ook uit Engeland. Het is een adres voor aparte zaden. Al spoedig werden deze

zaden gezaaid en na een week kiemden er drie. Het werden enkele dunne grassprietjes, meer was er niet te zien en dit zou jarenlang zo blijven. Onder de grond vormde zich echter al een knolletje (caudex) en na

Afb. 1: Calibanus hookeri, de overgebleven zaailingen

Afb. 2: Calibanus hookeri, eindelijk gevonden

enkele malen verpotten werd dit knolletje steeds hoger geplaatst zodat de knol bovengronds kwam te staan. Intussen waren er al twee zaailingen weggevallen zodat in 1997 nogmaals een portie van 10 zaden gezaaid werd. Het resultaat hiervan was 1 plantje en dit heb ik samen met het overgebleven plantje van het eerste zaaisel nog steeds in de verzameling staan. Deze planten worden flink hard gekweekt en zijn nu in 2006, 4 en 5 cm in diameter. De oudste plant heeft inmiddels 3 vegetatiepunten en het zijn echt langzame groeiers (afb.1).

Nu heb ik de laatste jaren Mexico een paar keer doorkruist en dus werd er ook met havixsogen rondgekeken of deze planten ergens groeiden. Een groeiplaats was trouwens in de verste verte niet bekend. Eenmaal vond ik iets wat er enigszins op leek, hetzelfde stugge blad en een flinke

knol. Nader onderzoek leerde dat dit *Nolina microcarpa* was. Van een calibanus na drie reizen nog steeds geen spoor.

Intussen was het 2005 geworden en weer werd er een flink stuk van Mexico onderzocht. Op woensdag 12 oktober waren we onderweg van CD del Maiz naar Tula. Over veelal onverharde wegen passeerden we de grens tussen de deelstaten San Luis Potosi en Tamaulipas. Het liep al naar het einde van de middag toen er bij enkele heuvels een laatste stop gemaakt werd. Ik liep de heuvel rechts van de weg op en na een twintigtal meters vielen plotseling enkele pollen stug grijsgroen gras op tussen de andere vegetatie. Totaal onverwacht stond ik midden tussen een flinke populatie *Calibanus hookeri*.

Eindelijk gevonden !!! (afb.2). De dikke houtachtige voet van sommige van deze

Afb . 3: De naam Calibanus meer dan waardig

planten heeft een doorsnede van 1 meter bij een hoogte van 50 cm met bovenop een dichte bos stugge grijsgroene sprieten van 50 cm hoog. Tussen de struiken staan ook diverse kleinere exemplaren. Hierbij is nog geen caudex zichtbaar deze zal nog wel ondergronds zitten.

Al rondkijkend loop ik nu tegen een exemplaar op van 1 m hoog en bijna 3 m breed, ongelooflijk wat een monster. De naam *Calibanus* (zie verderop) meer dan waardig (afb.3), als ik er bovenop sta en aan mijn eigen kleine plantjes denk, moet dit geval minstens 500 jaar oud zijn. Van bloei of zaden is jammer genoeg niets te zien en een plant meenemen is ook geen optie, dus houd ik het maar bij een aantal dia's (afb.4, close up van de voet)

Ik kijk ook verder op deze heuvel rond maar verderop groeit geen enkele caliba-

nus meer, wel nog *Thelocactus tulense*, *Agave striata* en hechtia's. Hierna rijden we voldaan door naar Tula, weer is een wens vervuld.

De geschiedenis:

Deze planten zijn ontdekt omstreeks 1859 en werden ingedeeld bij de familie der *Nolinaceae*. De naam *Calibanus* stamt van 1911 en is ontleend aan het monster Caliban van Shakespeare. De naam *hookeri* verwijst naar Sir William Jackson Hooker (1785-1865) voormalig directeur van Kew Gardens in Londen.

Gedurende lange tijd werd deze plant niet meer gevonden, totdat ze in 1968 opnieuw ontdekt werd door Glass en Foster. Als groeiplaatsen werden genoemd de deelstaten San Luis Potosi en Hidalgo, waar planten gevonden zouden zijn met

Afb. 4: Close-up van de voet van *Calibanus hookeri*

Foto's van de schrijver

een diameter van 5 meter! Of zouden ze de omtrek bedoelen?

Cultuur:

Aangezien deze planten langzaam groeien en maar een korte groeiperiode hebben, dienen ze met enige zorg behandeld te worden. Ze groeien het best op leemachtig goed doorlatend substraat, op een vrij zonnige plaats met veel frisse lucht in de kas. Tijdens de groei geven we af en toe flink water en laten tussendoor de grond goed droog worden. De bloeiwijze van deze planten lijkt het meest op die van het geslacht *Dasyilirion*. De plant vormt een stevige stengel bezet met trossen kleine roze bloemen. Er zijn mannelijke en vrouwelijke planten, deze verschillen wat betreft de bloemvorm. Ze bloeien in de zomer. De planten zijn niet kougevoelig en kunnen, mits drooggehouden, als ze wat ouder zijn minimumtemperaturen van 0 °C verdragen.

Vermeerderen kan alleen uit zaad en geeft weinig tot geen problemen. Zoals bij de meeste geslachten kent ook deze plant een aantal synoniemen:

- Dasyilirion hookeri* 1859,
- Beaucarnea hookeri* 1872
- Calibanus caespitosus* 1906
- Calibanus hookeri* 1911
- Nolina hookeri* 1990

Ook is er nog steeds onenigheid over de familie waar dit geslacht onder hoort. De verschillende auteurs plaatsen deze plant onder andere bij de *Agavaceae*, *Liliaceae*, *Dracacenaceae* en *Nolinaceae*. Wie er gelijk heeft zal mij een worst wezen (in dit geval een *Calibanus*). Het is en blijft een bijzondere plant.

**Diepenestraat 4,
4454 BJ Borssele**

ALOE MOSSURILENSIS ELLERT NOM. PROV. EEN LANG OVER HET HOOFD GEZIENE NIEUWE SOORT UIT NOORD MOZAMBIQUE.

Anthoñ Ellert

Semper aliquid novi ex Africa - Plinius

Ergens in het begin van de jaren '60 bezocht de bijzondere en onversaagde plantenzieker en verzamelaar Larry Leach de baai van Mossuril in de provincie Nampula, een destijds tamelijk afgelegen deel van de noordkust van Mozambique in Oost Afrika. Vandaar bracht hij enkele exemplaren van een aloë mee naar zijn huis in Salisbury, in Rhodesia (nu Harare, Zimbabwe). Deze plant is tot dusver onbeschreven gebleven.

Sinds de ontdekking heeft deze plant in cultuur slechts één of misschien twee keer gebloeid. Om de een of andere reden vertikte de plant het om alle kenmerken die nodig zijn voor een nieuwbeschrijving te vertonen. In een artikel over *Aloe vituensis* in 1970 vergelijkt Larry Leach deze soort met de plant van Mossuril en schrijft dat beide planten even "moeilijk" zijn in cultuur. Dit artikel is, zoals met alles wat Larry Leach publiceert het geval is, zeer uitvoerig, maar om onduidelijke redenen vermeldt hij niet de bloemkleur. Ik was in de gelukkige omstandigheid om in de jaren '70 een stek van deze problematische plant te pakken te krijgen en ik heb hem sindsdien in mijn verzameling staan. Gelukkig vormt de plant veel zijspruiten zodat vele stekken apart konden worden opgekweekt. Uiteraard behoren al deze planten tot één kloon. Tijdens de winter van 1994 in Zimbabwe (mei-juli) stond een groot exemplaar met vele stekken, dat ik in Bulawayo in cultuur had staan, op het punt om te gaan bloeien, maar in dat jaar

beleefden we een onverwachte koudeperiode met temperaturen die zakten tot min 17 °C. Alweer waren er dus geen bloemen beschikbaar voor een beschrijving en een aanzienlijk deel van mijn verzameling succulente planten legde dat jaar het loodje. Gelukkig bleven een paar stekken in leven, ook na mijn verhuizing naar Tucson, Arizona (U.S.) in 2001. In januari-maart 2005 vormde één van de planten een bloeistengel zodat eindelijk aan een beschrijving kon worden begonnen. Het is vreemd dat een plant zo lang in cultuur is (1960 tot 2000) zonder ooit beschreven te zijn maar toch schijnt het vaker te zijn gebeurd met andere planten (Len Newton, persoonlijke mededeling). Ik besloot een jaar te wachten in de hoop dat een tweede bloei meer gegevens voor de beschrijving zou opleveren. In maart 2006 werden er drie bloeistengels gevormd. Het was ook de bedoeling om de bloemen te bestuiven zodat de plant vruchten zou produceren om de beschrijving te completeren. Hoewel vele aloë's gemakkelijk hybridiseren en dus stuifmeel van andere soorten accepteren, lukte het maar niet om vruchten te krijgen. Vele

Afb. 2: Close-up van een enkele rozet in de zomer

soorten werden gebruikt voor de bestuiving maar kennelijk was geen van deze planten geschikt als bestuiver. Eindelijk, gelukkig, werd er één vrucht gevormd maar helaas werd de vrucht afgestoten voordat deze volledig tot ontwikkeling was gekomen. Weer had ik dus geen zaden, maar wel een summier beschrijving van de (onrijpe) vrucht. Deze nieuwe soort lijkt het meest op *Aloe vituensis* Baker, een niet zo bekende soort uit Kenya en Soedan. De verschillen met *A. vituensis* zijn (kenmerken van *A. vituensis* tussen haakjes): - stengel rechtop en sterk vertakt (omlaag buigend en weinig vertakt) - meer en grotere bladeren per stengel - bloeistengel opvallend dicht bezet met witte stippen, vlekken of lijntjes, vertakt tot 7 zijtakken (bloeiwijze onvertakt) - bloeiwijze ijl (tamelijk dicht) - bloemsteeltjes langer - iets grotere stippen en vlekken op de bloem-

Afb. 1: Close-up van de bloemtros met duidelijke schutblaadjes en gevlekte bloemdelen.

blaadjes. Van de 31 andere aloë-soorten die in Mozambique voorkomen is *A. suffulta* de enige die enigszins lijkt op de nieuwe soort van Mossuril. Beide soorten hebben lange slanke bloeiwijzen en roze bloemblaadjes. Van de elders in Afrika en op Socotra voorkomende aloë's vertonen alleen *A. parvidens*, *A. deserti* en *A. squarrosa* een oppervlakkige gelijkenis met deze nieuwe soort.

Beschrijving:

(Gebaseerd op planten van één kloon, in cultuur in Bulawayo, Zimbabwe; Tucson [Arizona], USA en Port Edward, Zuid-Afrika.)

Plant spruitend, met 50-60 koppen. Stam succulent, rechtop, 40-60 cm lang, 1-4 cm dik, bebladerd over 30-40 cm, spruitend vanuit de basis net op of onder de grond. Blad glad aanvoelend, 25-50 per rozet, in het centrum van de rozet tamelijk dicht op elkaar, oudere bladeren

Afb. 3: Aloe mossurilensis in cultuur

verder uit elkaar (2-3 cm) langs de stengel als de plant groeit, min of meer stengelomvattend aan de basis, langwerpig en geleidelijk versmallend, 30-40 cm lang en in het breedste gedeelte 3-5 cm breed, rechtop tot spreidend, pas in oude toestand omlaag hangend; bladschede rondom de stam lichtgroen tot licht-bruinroze met groene of licht-bruinroze strepen; bladoppervlak aan de bovenzijde vlak, hol of (meestal) bol, enigszins gegroefd naar de top toe, groen of olijfgroen tot bruinroze met lijnvormige tot zwak-ellipsvormige witte tot groenwitte vlekken die in onregelmatige banden of groepen gerangschikt zijn; bladoppervlak aan de onderzijde meestal duidelijker gebold dan de bovenzijde, zelfde bladtekening als aan de bovenzijde maar duidelijk veel lichter van kleur; bladrand lichtgroen tot rozewit of roodbruin, golvend, getand, tussen de tanden recht; tanden omhoog gericht, in een scherpe punt uitlopend, driehoekig of gehaakt, bruinrood of rozewit (niet oran-

jebruin), 3-5 mm lang, 6-15 mm uit elkaar; blad uitlopend in een scherpe punt met 1 of 2 bruinrode tanden. In de rusttijd verkleuren de bladeren naar donker bruinroze tot donkerbruin met donkerroze tekening; sap kleurloos, mat-groengeel opdrogend. Bloeiwijze

Op de linkerpagina:

Afb. 4: Detail van de bladeren met verschillend vlekkenpatroon op onder-en bovenzijde

Afb. 5: Plant met winterkleuren en bruinrode tanden

Afb. 6. Close-up van een bloem met uitstekende meeldraden

Foto's van de schrijver

Hiernaast:

Afb. 7: Cultuurplant met opvallend lange en slanke bloemstengel Foto Alexandre Viossat

één voor één verschijnend, rechtop, tot 160 cm lang; zijtakken max. 7, 2-10 cm uit elkaar, met een ongeveer rechthoekig schutblaadje; bloeiwijzesteel tot 106 cm lang, zeer slank, ca. 12 mm dik, iets afgeplat tot aan de eerste zijtak op ca. 2/3 van de totale lengte van de bloeiwijze, hoekig of zwak gevleugeld, later rond, lichtgroen aan de voet maar daarboven rozebruin en dicht bezet met kleine witte stippen, vlekken en strepen; deelbloeiwijze ijl, met 35-40 bloemen, cilindrisch, ca. 9 cm lang, ca. 6 cm breed (onder elke eerste bloem van elke deelbloeiwijze bevinden zich twee schutblaadjes zonder bloemen); bloemknop rozebruin met gele en grijsblauwe top, omhoog staand, na opengaan knikkend; schutbladen breed-eivormig, puntig, soms met een tandje aan één of beide zijden, ca. 17 mm lang, tot 12 mm breed, bol en vlezig (aanvankelijk volledig de bloeiwijzesteel bedekkend), licht geelgroen tot grijsblauw, met ca. 8 eerst groene, later bruine tot zwarte nerven, rand wit. De steriele schutblaadjes kunnen meer nerven hebben en zijn minder duidelijk bol en iets groter, de onderste ca. 35 x 25 mm, nerven prominenter aan de bovenzijde van het schutblad. Bloemsteeltje ca. 16 mm lang, bruinroze met witte stippen en vlekjes, later mat geel. Bloem ca. 8 mm in doorsnede aan de basis, daarboven versmald tot ca. 5 mm en 12-13 mm breed bij de opening. Bloemblaadjes roze tot zeer licht bruinroze, ca. 30 mm lang, verlengd driehoekig en iets gekromd; buitenste krans van bloemblaadjes vanaf de basis voor 2/3 deel met elkaar vergroeid, met 1-2 onduidelijke nerven vanaf de top tot ca. 1/4 deel van de lengte; binnenste krans van bloemblaadjes met een duidelijke middennerf die bijna tot de top doorloopt. Helmdraden rozewit; helmhokjes lichtgeel met oranje pollen, 5-6 mm uitstekend. Vruchtbeginsel 8-9 mm lang, 2-3 mm breed, min of meer lancetvormig, groen, met enigszins ruw oppervlak. Stijl geelroze; stempel wit, 1-2 mm uitstekend. Vrucht (niet geheel rijp) groen,

glad, ellipsvormig, 28x14 mm.

Deze nieuwe soort wordt hier voorgesteld als voorlopig geaccepteerd (“nomen provisorum”) omdat geen kenmerken betreffende de rijpe vrucht en de zaden beschikbaar waren. Zodra dat het geval is, zal ik de ontbrekende gegevens toevoegen en de plant als nieuwe soort publiceren.

Dankzegging:

Ik bedank hierbij de volgende personen: Professor Len Newton van de Kenyatta Universiteit in Nairobi voor de foto's van *Aloe vituensis*, beiden voor hun voortdurende aanmoediging en adviezen ten aanzien van botanische zaken; Dr. Dave Palzkill uit Tucson voor het beschikbaar stellen van kasruimte, met name in de winter; Alexandre Viossat voor de foto's van *Aloe mossurilensis* in zijn collectie in Port Edward, Zuid-Afrika, die daar in het Afrikaanse kustklimaat ogenschijnlijk veel beter groeit waardoor de beschrijving completer kon worden.

Literatuur:

- Holmes, S.C. (1994) FTEA Aloaceae: 46. Balkema, Rotterdam.
- Leach, L.C. (1970) The identity of *Aloe vituensis* Baker. *J. S. Afr. Bot.* 36 (2): 57-62.
- Newton, L.E. (2001) in: Egli, U. *Illustrated handbook of succulent plants*: 184. Springer, Berlin.
- Reynolds, G.W. (1966) The aloes of tropical Africa and Madagascar: 529. The Aloe Book Fund, Mbabane.

Anthon Ellert,
4433 West Pyracantha
Tucson, Arizona 85741 (USA)
E-mail: ngulube@dakotacom.net

Afb. 8: Op de voorpagina:

Close-up van knoppen met hun unieke rangschikking van de schutblaadjes die de zich ontwikkelende bloemen totaal bedekken.

Foto: Alexandre Viossat.

DE CACTUSFAMILIE (DEEL 3)

Eric j.m. Piens

Klasse (tribus) 5,

Notocactaeae - Buxbaum 1958

AUSTROCACTUS - Britton & Rose 1922

Het bekende duo Nathaniel Britton en Joseph Rose beschreven dit geslacht uit Argentinië en kozen daarvoor het Latijnse "austro", wat zuiden wil zeggen. In feite wil het zeggen dat de cactus stamt uit Zuid-Amerika. J. Enderle en F. Buxbaum (1982) plaatsen dit geslacht in de door hen opgestelde tribus *Notocactaeae*, waarover een discussie werd gevoerd door de Internationale Cactus Systematiek Groep, kortweg I.C.S. Vijf species zijn in dit geslacht opgenomen. Het geslacht is verwant met *Corryocactus*. *Austrocactus* komt voor in het zuiden en westen van Argentinië plus centraal en west Chili. A. Hoffmann was reeds in 1989 van oordeel dat de Chileense soorten kwetsbaar zijn geworden in hun verstoorde habitats en er mogelijk zelfs een is uitgestorven in het wild.

BLOSSFELDIA - Werdermann 1937

Een geslacht met de kleinste cactusjes, aanvankelijk bestaande uit zes soorten. De habitats liggen in Argentinië en Bolivia, gecamoufleerd in rotsspleten. Hun verspreidingsgebied is meer dan 1.000 km, gaande van het zuiden in Bolivia langs de oostkant van de Andes tot het noorden en soms noordwesten van Argentinië, op hoogtes variërend tussen 1.200 en 3.500 meter. Het zijn witbloeiende, zomerse dagbloeiërs en zelfbestuivers omdat in feite de bloemen zich niet openen voor dat doel. Bij de herziening van Hunt en Taylor in 1986 werd nog slechts één soort weerhouden en ondergebracht bij *Parodia*, als *P. liliputana*. In 1990 was dat alweer voorbij en

werd *Blossfeldia* opnieuw een zelfstandig geslacht; de vijf andere soorten werden synoniemen van *B. liliputana*. De soort werd in 1936 in Argentinië ontdekt door het duo Oreste Marsoner (*Rebutia marsoneri*) en Harry Blossfeld, wiens naam een jaar later werd gebruikt door de beschrijver Erich Werdermann.

CINTIA - Knize & Riha 1996

Een vreemde verschijning als cactus zonder doornen (of bijna zonder) waardoor het plantje me eerder doet denken aan een degeneratie. Wat nog vreemder lijkt is het feit dat de species door Karel Knize reeds in 1969 is ontdekt op 4.000 m. hoogte nabij Otavi in Bolivia en we tot 1996 hebben moeten wachten op een beschrijving. Deze schijnbaar vergeten en onbekende cactus werd door Knize zelf en Jan Riha beschreven, 27 jaar na de ontdekking en bedacht met de naam van de stad Cinti. Nogmaals mysterieus is dat het verder afgelegen Cinti werd gekozen als naam en niet de vindplaats Otavi in Potosi. Mijn scepsis zal er waarschijnlijk niet vreemd aan zijn. Jan Riha en Baldo (1998) hebben het synoniem *Copiapoa knizei* gecreëerd.

COPIAPOA - Britton & Rose 1922

Een impressievol cactusgeslacht uit de Atacama-woestijn in het noorden van Chili, waar ze variaties kunnen vertonen van kleine eenlingen tot enorme clusters van honderd en meer koppen. Het was de Duitse botanicus Rudolph Philippi (1808-1904) met Italiaans klinkende familienaam, die midden 19e eeuw drie species beschreef, uiteraard zoals toen nog ge-

bruikelijk onder *Echinocactus*. Veel later, in 1914, verzamelde dr. Rose in het noorden van de genoemde woestijn diverse soorten die hij in 1922 samen met collega Rose beschreef onder de naam *Copiapoa*, naar de stad Copiapo waar veel van deze cactussoorten voorkwamen. Verschillende soorten ontwikkelen een krijtwitte waslaag of dicht doornepak als bescherming tegen

de zon in de kurkdroge woestijn. Regenval is er een grote zeldzaamheid; de planten benutten de dagelijkse mist afkomstig van de nabije oceaan. F. Ritter en anderen beschreven menige soort.

Diverse wetenschappers als N. Taylor, M. Meregalli, R. Schulz en A. Hoffmann besteedden studies aan het geslacht. Revisies werden uitgevoerd door Graham Charles (1992) en Fred Kattermann. In David Hunts checklist van 1999 zijn er 26 species opgenomen van deze uitsluitend in Atacama voorkomende cactussen.

ERIOSYCE - Philippi

1872

Dit geslacht werd voornamelijk door toedoen van Fred Kattermann (1994), een ingenieur waarvan me niet is bekend wat zijn botanische opleiding is, een verzamelgeslacht van elf Peruaanse en Chileense geslachten, gaande van *Neochilenia* tot *Islaya*. Geruchten worden verspreid dat het laatstgenoemde geslacht opnieuw zelfstandig zal worden. Kattermann deed jarenlang veldwerk en waarschijnlijk zullen de systematische analyses van Robert Wallace zijn werk hebben ondersteund. Een studie van Reto Nyffeler en Urs Egli in 1997 over het geslacht *Eriosyce* bevestigden Kattermann's inzichten, behalve wat het

Afb. 1: Copiapoa cinerea ssp. alba

Foto van de schrijver

geslacht *Islaya* betreft. Rudolph Philippi beschreef het geslacht reeds in 1872, zich steunend op het Grieks “erion” (wol) en “syce” (vijg). Het werk van F. Ritter tijdens de jaren 1979-81 in het westen van Zuid-Amerika leidde tot verscheidene nieuwe soortnamen. Desondanks werden slechts 35 namen behouden.

FRAILEA - Britton & Rose 1922

Dit geslacht bracht nogal wat opwinding teweeg toen explorators van Zuid-Amerika in de 19 de eeuw deze plantjes ontdekten. Er waren toen al soorten bekend in Noord-Amerika, vandaar. Het was pas in de volgende eeuw dat er door wetenschappers verschillen werden genoteerd bij de planten van de twee continenten.

N. Britton en J. Rose beschreven menige soort in hun vierdelig werk (1919-1923), waarbij acht van die species werden ondergebracht bij *Echinocactus* dat later *Frailea* werd (*Frailea cataphracta*). De naam is ter ere van Manuel Fraile, die instond voor de cactuscollectie van het US Department of Agriculture in Washington. Er werden in onze tijden geen publicaties geopenbaard. De ICS-groep aanvaardde de mening van Detlev Metzinger en Andreas Hofacker (onderzoekers in het veld) en erkende 17 species van de ongeveer 50 beschreven planten.

NEOWERDERMANNIA - Fric 1930

Dit geslacht was aanvankelijk gelinkt aan *Gymnocalycium* en zelfs geplaatst bij *Weingartia*. Dat geslacht werd door de ICS niet erkend en bij *Rebutia* ingedeeld. De typesoort (*N. vorwerkii*) van dit slechts uit twee species bestaande geslacht werd beschreven door Alberto Voitech Fric (uitspraak: friets) en genoemd naar de Duitse Prof. Erich Werdermann. Zijn naam diende te worden voorafgegaan door “neo” (nieuw) omdat *Werdermannia* reeds was gebruikt voor andere Zuid-Amerikaanse

planten (mosterd- en koolzaadachtigen). Het zijn dagbloeiers in lente en zomer, met habitats in zuid Bolivia en dan meestal ook in noord Argentinië, Peru en Chili.

PARODIA - Spegazzini 1923

Hierover werd sedert de concensus van 1986 en 1992 reeds zoveel gehandeld in diverse bijdragen en verschillende tijdschriften dat we ons tot vermelding van dit gegeven willen beperken.

**Verlorenbroodstraat 27,
B-9820 Merelbeke-Gent
België.**

COCHINILLELUIZEN VAN NABIJ

Jan Jaap de Morree

Soms is een artikel een uitdaging om zelf wat te gaan speuren. In het oktobernummer van Succulenta jaargang 2000 las ik het artikel van Rob Bregman over Lanzarote. In de laatste alinea beschrijft hij een kwekerij van cochinilleluizen op schijfopuntias voor het winnen van karmijn.

Schildluizen en wortelluizen, bladluizen en wolluizen ken ik uit ervaring, maar er zat geen foto bij van de karmijnluizen (*Dactylopius coccus* of *Coccus cacti*), die blijkbaar de moeite van het kweken waard zijn (waren). Mijn belangstelling in vage randverschijnselen was gewekt. De karmijnluis is lang gekweekt voor de (wijn)rode kleurstof karmijn (crimson).

Afb. 1: Cochinilleluizen op een schijfactus

Om een kilo karmijn te produceren heb je zo'n 155.000 luizen nodig. Deze worden van opuntiaschijven geoogst, gewassen, gekookt, gedroogd en tot poeder gemalen. De niet giftige kleurstof (E120) wordt nu veel gebruikt in vlees, worsten, kipproducten, marinades, alcoholische drankjes, gebak, koekjes, desserts, jam, gelatine, sappen, verschillende kazen, sauzen en snoep. Campari dankt zijn kleur ook aan de luis. Tevens wordt karmijn voor cosmetica gebruikt. Haar- en huidproducten, lippenstift en zalfjes worden vaak gekleurd met karmijn. De Spanjaarden ontdekten de karmijnluis bij de indianen en hadden lang een monopolie op de kleurstof. De bron werd geheim gehouden en op de kleurstof werd een embargo geplaatst. Niemand buiten de Spanjaarden mocht de kleurstof importeren. Vlaanderen, als textielland en partner van Spanje kon wel Cochinille gebruiken, maar aartsvijand Engeland bv. niet. De schildluis legde voor Spanje dan ook geen windeieren; na goud en zilver was karmijn de belangrijkste stof uit Zuid Amerika. Op Madeira kwam ik ze tegen als zwarte erwten in vuilwitte plakken op opuntiaschijven langs de kant van de wegen. Het is eigenlijk een tamelijk smerig gezicht. De kweek is sinds de synthetische anilinekleurstoffen ernstig in verval geraakt, maar de luizen laten zich niet meer van Madeira en de Canarische eilanden verwijderen. Opvallend is dat ze in goed

onderhouden tuinen en parken vrijwel niet te vinden zijn, maar in wegbermen en op achterafgelegen veldjes in dorpen juist wel. Blijkbaar is er een zekere mate van bestrijding in de geciviliseerde gebieden. In de veronderstelling dat ik de kleurstof kon gebruiken bij het aquarelleren, nam ik een aantal luizen mee naar huis. Ik wilde ze ook aan mijn tekendocent laten zien. Thuis zou ik er dan een foto van nemen voor Succulenta, maar de reis in een fotokoker-tje was ze niet goed gekomen. De verleiding om ze los te laten op een schijfcactus thuis heb ik dus door het vroegtijdig verscheiden van de diertjes niet hoeven bedwingen. Gelukkig maar ook, gezien de smerige resultaten die de beesten op succulenten teweegbrengen. Je zult je verzameling maar zien veranderen in een plakkerige cochinillekwekerij. Dit jaar vond ik op het Canarische eiland La Palma weer volop karmijnluizen op de opuntias. Dit leek me toch hét moment om mijn voor-nemen ten uitvoer te brengen; foto's van ze te maken voor Succulenta. Nesten vol met vrouwtjes omgeven met spinsel en overal op de opuntiaschijven minutieus kleine

larfjes krioelend over het bladoppervlak. De volwassen dieren zijn zwart en voorzien van ribbels als een michelinmanne-tje. De beweeglijkheid is nihil. Ze hokken maar wat bij elkaar en zuigen het sap van de cactus, dat ze omzetten in een dieprode pasta die ze in hun lijf hebben opgeslagen. Het is me niet duidelijk waarom de dieren die productie volhouden. Ze lijken me voor vogels smakelijke dikke bessen die een-zelfde kleurige inhoud bevatten als vlier-bessen. De opuntias hebben geen doorns van betekenis, dus ze zijn gemakkelijk te verorberen. Misschien ligt het aan de smaak, maar u begrijpt dat ik – hoewel ik bereid ben veel exotische zaken te nuttigen - daar weerstand tegen heb kunnen bieden. Stom natuurlijk, want na de moleculaire keuken als vernieuwing in de Horeca, zou de creatie van cochinille-ijs met geconfijte luizen snel een trend kunnen worden. Maar de foto's zijn tenminste gelukt.

**Koperwieklaan 19 2261 CL,
Leidschendam**

Afb. 2:
**De luizen van
dichtbij gezien**

VIER CACTUSOORTEN UIT ARGENTINIË

Henk Krijnen

Lobivia jajoiana var. *nigrostoma*. Deze plant is genoemd naar de heer Jajo en groeit in Noord-Argentinië, provincie Salta op ongeveer 3000 m hoogte. Bijzonder mooi is het contrast van de in drie rijen gestelde meeldraden met de zwarte keel en de dikke zwarte ring (hymen). Deze variëteit bloeit geel. Er is ook een roodbloeiende vorm.

Gymnocalycium schickendantzii Deze soort heeft een enorm verspreidingsgebied in het midden van Argentinië. De plant is olijfgroen van kleur. De 12 ribben zijn verdeeld in tamelijk grote knobbels. Op deze knobbels bevindt zich een dwarsgroef. De witte bloemen verschijnen bij deze soort niet in het centrum, maar veel lager.

Parodia penicillata Deze parodia is zeer wollig met witte doorns. De bloemen zijn donkerrood en glanzend. Deze cactus groeit in de provincies Salta o.a. bij Cafayate. De plant is in 1951 ontdekt door H. Fehser.

Lobivia jajoiana var. *paucicostata* Deze soort is donkergroen, ongeveer 5 cm dik, 6 cm hoog en heeft 25 scherpe ribben. De bloemen zijn violetoze met een donkere keel. Dit is ook een mooie soort.

Literatuur:

Haage, W. (1963). Het praktische cactusboek. Thieme, Zutphen.

**Prof. Struyckenlaan 14,
3741 EZ Baarn**

SUCCULENTENNIEUWTJES

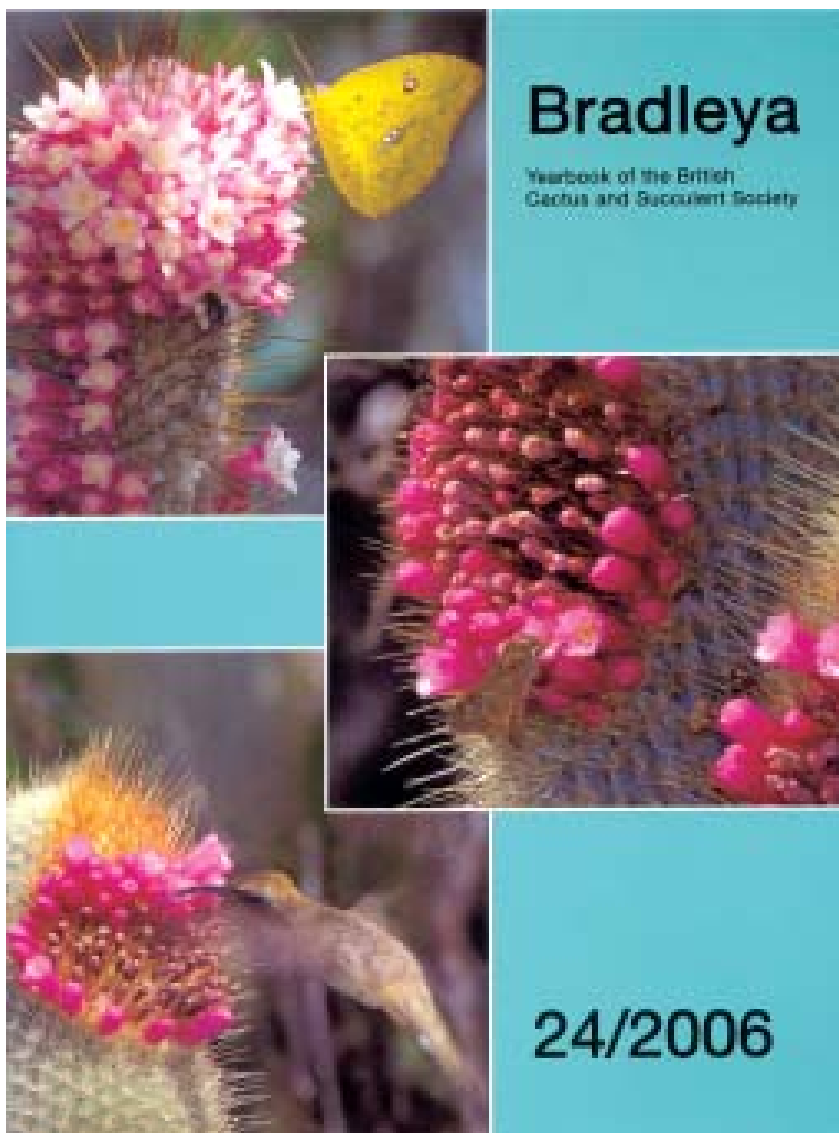
Ton Pullen

Bradleya, Yearbook of the British Cactus and Succulent Society [23-2005] opent met de nieuwbeschrijving van *Eriocyce caligophila* Pinto. Pinto & Kirberg wijden een artikel aan de toestand van *Eriocyce*-populaties in Chili. Smith & Steyn schrijven over de verspreiding en taxonomie van *Aloe dichotoma*. Zij geven een determinatiesleutel op de boom- aloë's van zuidelijk Afrika, waarbij zij *A. dichotoma*, *A. pillansii* en *A. ramosissima* als goede soorten beschouwen. *Aloe jawiyon* is een nieuwe soort, gevonden in Socotra, en hier

als zodanig beschreven door Christie et al. Gorelick & Doan houden zich bezig met de verspreiding van *Ferocactus emoryi* in Arizona. Machado et al. publiceren een bijdrage over de taxonomie van *Discocactus* in de Braziliaanse deelstaat Bahia. Crook & Mottram zijn toe aan deel 11 van hun *Opuntia*-index. Thomson reviseert het geslacht *Melocactus* van Curaçao en Bonaire. *Ruschiella* wordt door Cornelia Klak als nieuw geslacht binnen de *Aizoaceae* voorgesteld; zij maakt bovendien een aantal nieuwe naamscombinaties in dit genus, als-

mede in *Phiambolia* en *Phyllobolus* en wijdt een aantal regels aan de taxonomische positie van *Lampranthus mutatus*. Hartmann beschrijft een nieuwe onderzoeksmethode, die leidt tot de conclusie, dat *Trichodiadema neethlingiae* moet worden omgedoopt tot *Delosperma neethlingiae*.

Bradleya 24 [2006] brengt een bijdrage van mesem-specialiste Heidrun Hartmann over de aanpassingen van planten uit deze familie, die verzonken in de bodem leven. Het artikel gaat vergezeld van een groot aantal verspreidingskaartjes van soorten uit deze groep en een determinatiesleutel. Aona et al. wijden een artikel aan de bestuivingsbiologie in *Micranthocereus*. Melo-de Pinna et al. houden zich bezig met de tracheïden in het houtige weefsel van Braziliaanse cactussen. Een ander

artikel betreffende de plantanatomie van *Blossfeldia* komt uit de pen van Mauseth. Dezelfde auteur bespreekt houtstructuren in de onderfamilie *Opuntioidea*. Santos-Diaz et al. schrijven over de invloed van externe factoren op de morfogenese van *Ariocarpus kotschoubeyanus*. Krogstrup et al. beschrijven een nieuwe methode om *Adenia goetzii* vegetatief te vermeerderen. Hankey & Smith behandelen de cultuur en vermeerdering van *Chortolirion angolense*. Castillon publiceert een tweetal nieuwe aloë's van Madagaskar: *Aloe charlotteae* en *A. mitsioana*. Newton vond een nieuwe aloë in Noord-Kenia: *Aloe rendilliorum*. Sotomayor et al. beschrijven de ontdekking van een nieuwe vindplaats voor *Pelecyphora strobiliformis* in San Luis Potosi. Tenslotte schrijven Metzinger & Kiesling over de diversiteit, biologie en taxonomie van *Frailea*.

K.u.a.S. [57 – 12, dec. 2006] bevat een bijdrage van Braun & Esteves met nieuws over *Discocactus diersianus*. Obermaier bespreekt een tweetal cactussoorten uit Canada: *Escobaria vivipara* en *Opuntia fragilis*. Pfendbach laat ons meegenieten van haar reis door de Chileense Atacama-woestijn. Het volgende nummer **K.u.a.S.** [58 – 1, 2007] bevat een bijdrage van Czerwinski, waarin hij verhaalt van zijn reis door Neder-Californië.

Het Franstalige **Succulentés** [No. 4, 2006] brengt een bijdrage van Descoings, waarin hij een tweetal nieuwe cultivars in *Kalanchoe* voorstelt: *K. x richaudii* en *K. x lokarana*. Allorge behandelt bloemen en vruchten van baobabs. *Mammillaria vagaspina* ssp. *immersa* Meszaros & Szutorisz is een nieuwe subspecies uit Veracruz, Mexico. In het volgende nummer **Succulentés** [1 – febr. 2007] publiceert Delange een artikel over de *Cycadaceae*. Bonnefand behandelt *Pediocactus*. Fontaine bespreekt de cactusflora van de Boliviaanse kustwoestijnen.

Het Tsjechische tijdschrift **Kaktusy** publiceert een 'Special 2006', die geheel gewijd is aan *Gymnocalycium spegazzinii*. In het reguliere tijdschrift **Kaktusy** [43 – 4, 2006] stelt Slaba wederom enkele naamswijzigingen voor in *Sulcorebutia*.

Euphorbia World [2 – 2, aug. 2006] brengt een bijdrage van Rikus van Veldhuisen over *Euphorbia* subgenus *Euphorbia* section *Triacanthum*. Haevermans houdt zich bezig met de taxonomie van *Euphorbia pyrifolia*. Williamson bericht over enkele interessante succulente euphorbia's van zuidelijk Centraal Afrika. **Euphorbia World** [2 – 3, dec. 2006] opent met een bijdrage van Williamson over euphorbias uit Zambia. *Euphorbia gammaranii* wordt als nieuwe soort voorgesteld. Van Veldhuisen is toe aan deel 2 van zijn bovengenoemd artikel.

CactusWorld [24 – 4, dec. 2006] opent met een artikel, waarin verhaald wordt van de ontdekking van een nieuwe vindplaats van *Echinocactus grusonii*, een bijdrage van het echtpaar Fitz Maurice, J. Etter & M. Kristen. Charazo, Tapia-Munoz & Navare-Flores berichten over een nieuwe vindplaats van *Heliocereus cinnabarinus* in Veracruz, Mexico. Walter, Charles & Mächler beschrijven *Copiapoa angustiflora* als nieuwe soort. Zij geven tevens een vergelijkingstabel voor andere, verwante soorten en een tabel van de soorten, die zij aantreffen in de streek tussen Las Lomias en Tigrillo, Chili. Een derde tabel brengt de geschiedenis van *C. esmeraldana* en *C. angustiflora* in beeld. Lavranos & McCoy publiceren *Aloe eximia* als nieuwe soort. Rowley brengt een uitvoerig artikel over soorten en cultivars in het geslacht *Lophophora*. Jonkers wijdt een bijdrage aan struikvormige euphorbia's met een hoog bonsai-potentieel. Mottram rapporteert over de Internationale Conventie, die in augustus 2006 plaatsvond. Veel foto's van

coryfeeën uit de wereld van cactussen en vetplanten en beschrijvingen van interessante voordrachten. Na het lezen van dit artikel blijven mij twee vragen over: Waarom waren er geen Nederlanders en waarom kunnen wij zoiets niet organiseren in Nederland?

Het Amerikaanse **Cactus & Succulent Journal** [78 – 6, nov./dec. 2006] is geheel gewijd aan planten met een kruipende of hangende groeiwijze. Deze planten zijn vaak heel geschikt om als ‘hanging basket’ te worden gekweekt. Dikwijls zijn dit planten, die op hun natuurlijke groeiplaats op rotsen en kliffen groeien. Etter & Martin nemen de Mexicaanse klifbewonende vetplanten voor hun rekening. Kohlschreiber houdt zich onledig met epifytische cactussen. Van Jaarsveld bespreekt de cultuur van Zuid-afrikaanse vetplanten met een hangende groeiwijze. Deze auteur heeft er de laatste jaren een sport van gemaakt om op allerlei rotsachtige plaatsen nieuwe succulente planten te ontdekken. Hij geeft een aantal tabellen, waarin geschikte planten per familie gerangschikt zijn. Benadom bespreekt de eveneens geschikte tillandsia’s. Braun & Esteves doen hetzelfde met de zuid-amerikaanse hangende cactusplanten. Stephenson neemt de sedums en aanverwanten voor zijn rekening. Roberts geeft cultuuraanwijzingen voor succulenten met hangende groeiwijze. Tenslotte bespreekt Van Jaarsveld de klifbewonende succulent *Othonna triplinervia*.

Cactus & Co [10 – 4, dec. 2006] opent met een artikel van Anaya over Isla Magdalena en de daar aangetroffen cactuspopulaties. Pfendbach brengt een eveneens schitterend geïllustreerd artikel over de Boliviaanse cactusparadijzen. Johan Pot bericht over zijn onderzoek met behulp van iso-enzymanalyse naar de verwantschap van een groot aantal Boliviaanse en Noord-Argentijnse cactuspopulaties, vooral van *sulcorebutia*’s en aanverwante

genera. Chalet behandelt *Echinocereus pulchellus* ssp. *venustus*.

Avonia [24 – 3, 2006] opent met een artikel van Versteeg over winterharde planten uit de geslachten *Hylotelephium*, *Phedimus*, *Rhodiola* en *Sedum*. Richter bespreekt kustbewonende halofyten (planten, die weliswaar niet succulent zijn, maar er veel op lijken, vanwege het feit, dat zij in een zout milieu groeien). Het echtpaar Dedow is toe aan deel 4 van hun reisbeschrijving (Zuid-Afrika).

In het **Mesemb Study Group Bulletin** [21 – 4, 2006] beschrijft Shimada een tweetal Lithops-cultivars: *L. gesinae* var. *anna* ‘Hanaward’ en *L. lesliei* ssp. *lesliei* var. *venteri* ‘Ventergreen’.

International Cactus Adventures 73, [jan. 2007] brengt de nieuwbeschrijving van de volgende nieuwe taxa: *Peperomia cuchumatana*, *P. moralesii* en *P. linaresii* worden voorgesteld door Veliz Perez. Lodé brengt *Aloe koenenii* als subspecies onder bij *A. porphyrostachys*. De nieuwe naam wordt derhalve: *Aloe porphyrostachys* ssp. *koenenii*.

Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen.

SUMMARY

Rob Bregman

Jan Jaap de Morree leads things off with his editorial on repotting almost his entire plant collection during his recovery from an operation.

In her column for our youngsters Johanna Smit-Reesink deals with *Hatiora X graeseri* "Castor".

Bertus Spee draws our attention to four rock garden succulents, viz. *Lewisia rediviva*, *Delosperma nubigenum*, *Sedum spathulifolium* and *Rosularia chrysantha*. Jan ten Have discovered a mammillaria-like feature in *Leuchtenbergia principis*, in that one of his plants produced flowers from the axils rather than from the areoles at the tubercle tips. Frans Noltee continues his series of articles on the succulent plants of the Little Karoo, South Africa, with the leaf succulents *Senecio citrifolius* and *S. scaposus* (Asteraceae). Werner van Heek presents part two of his contribution on the Brazilian genus *Uebelmannia*. This time *U. meninensis* is being briefly described and nicely illustrated by habitat-taken pictures. Rikus van Veldhuisen discusses *Euphorbia horwoodii* from Somalia. Three clones appear to be in cultivation; all three are morphologically different.

Geert Eerkens explains why *Melocactus mulequensis* and *M. deinacanthus* cannot be conspecific, since the former is self-fertile and the latter is self-sterile. A second contribution by Bertus Spee is about the caudex plant *Calibanus hookeri* (Agavaceae), which he found at last in Mexico.

Anthon Ellert describes a new *Aloe* species, *Aloe mossurilensis* from the northern coastal area of Mozambique. However, the description is provisional because characters concerning the ripe fruits and the seeds are not available yet.

In part 3 of his series of articles about modern taxonomy of the South American globular cacti, Eric J.M. Piens deals with *Austrocactus*, *Blossfeldia*, *Cintia*, *Copiapoa*, *Eriocyce*, *Frailea*, *Neowerdermannia* and *Parodia*.

Jan Jaap de Morree reports about the cochénille red dye production by louses on *Opuntia* in the Canary Islands.

Henk Krijnen shows us four cacti in full bloom in his collection, viz. *Lobivia jajoiana* var. *nigrostoma*, *Gymnocalycium schickendantzii*, *Parodia penicillata* and *Lobivia jajoiana* var. *paucicostata*.

Ton Pullen reviews the recent issues of some other journals on succulent plants.

**Hector Petersenstraat 7,
1112 LJ Diemen.**

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues; address changes
to:

D.H. Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
E-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
E-mail: hviscaal@hetnet.nl
C.A.L. Bercht
E-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
E-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
E-mail: Morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; E-mail:
B.J.M.Zonneveld@biology.
leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Aloe mossurilensis, de knoppen

Foto Alexandre Viossat

Jan Jaap de Morree	Redactioneel.....	98
Johanna Smit -	Jong geleerd	
Reesink	Hatoria x graeseri.....	99
Bertus Spee	Voor het voetlicht (32).....	100
Jan ten Have	Leuchtenbergia principis.....	102
Frans Noltee	Vetplanten van de Kleine Karoo	
	Senecio citrifomis en scaposus	106
Werner van Heek	Op de vindplaatsen van het geslacht	
	Uebelmannia (2).....	110
Rikus van Veldhuisen	Euphorbia horwoodii.....	114
Geert Eerkens	Melocactus mulequensis	121
Bertus Spee	Calibanus hookeri, geen plant om mee te	
	nemen	123
Anthon Ellert	Aloe mossurilensis Ellert nom. prov.	
	Een lang over het hoofd geziene soort uit	
	Noord Mozambique.....	127
Eric j.m. Piens	De cactusfamilie (deel 3).....	133
Jan Jaap de Morree	Cochinilleluis	136
Henk Krijnen	4 Soorten cactussen uit Argentinië.....	138
Ton Pullen	Succulentennieuwtjes.....	140
Rob Bregman	Summary.....	143

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - AUGUSTUS 2007
NUMMER 4 - JAARGANG 86

REDACTIONEEL

Ludwig Bercht

Als ik dit schrijf is het half juni. De bloei in mijn kas is dit jaar vroeg losgebarsten vanwege het mooie weer maar gaat nog steeds in volle omvang door. Dat betekent bij de collectie die ik mag hebben; veel werk aan de winkel. Het bestuiven van de bloemen – om het juiste moment te treffen elke dag maar weer – kost ongeveer anderhalf uur per dag. Het is oppassen dat je geen fouten maakt door per ongeluk de verkeerde planten met elkaar te bestuiven. Als dat gebeurt, verwijder ik ogenblikkelijk de stempel zodat ik nog wel van de bloem kan genieten maar geen vrucht krijg. Daarnaast worden van verschillende bloemen zowel van buiten als ook doorgesneden digitale foto's gemaakt. Direct dezelfde avond worden de foto's van de nodige informatie voorzien en opgeslagen.

En dan pas begint het grote puzzelwerk. De vorm, bouw, kleur en andere kenmerken van de bloemen tezamen met de karakteristieken van het zaad zijn belangrijke elementen in de studie naar verwantschappen tussen soorten. Natuurlijk, als men geld heeft dan kunnen ook technieken als DNA-analyse, isoenzym-analyse, raster elektronen microscopie etc. worden ingezet, maar voor de gewone liefhebber kan men uit bloem en zaad al vele conclusies trekken. De geobserveerde kenmerken - en dat zijn er vele – worden in tabellen opgetekend en vervolgens met elkaar vergeleken. De computer is daarbij een handig en bijna noodzakelijk hulpmiddel. Uitermate belangrijk bij het vergelijken van gegevens van twee planten is het geven van gewichtswaarde aan een kenmerk. Horen de zaden tot twee verschillende zaadtypen, dan mogen zeer veel andere kenmerken met elkaar overeenkomen, maar een directe verwantschap kan direct worden uitgesloten. Verschillende bloembladkleuren kunnen binnen het ene geslacht zeer doorslaggevend zijn, maar bij een ander geslacht weinig betekenis hebben. Belangrijk is ook kritisch te blijven: zijn de waargenomen kenmerken constant of een toevallige afwijking of uitzondering? Het is een heerlijk gevoel als men een bepaalde afstammingslijn voor een aantal soorten gaat ontdekken en nog prettiger is het als je vrienden vindt die je opvattingen delen. Zo heb ik onlangs een hele zaterdag gevuld met het bediscussiëren van bloemsnedes van *Gymnocalycium baldianum* en mogelijke verwante soorten. Honderden bloemsnedes passeerden het scherm, soms werden de planten erbij gehaald, maar toen het tijd werd de soms verhitte discussies te blussen met een drankje en een barbecue, kon toch een eerste schets gemaakt worden. Bij gelegenheid zal hierover worden bericht.

Al met al ook een prachtig aspect van onze hobby; voor gek word je toch al verklaard dus dit kan er nog wel bij.

O ja, nog een kleine hartekreet. Hebt u bijzondere planten, zoals met bekende natuurlijke groeiplaatsen, houd deze niet alleen voor uzelf, maar laat anderen hierin delen. De zaden zijn daartoe een goed middel. Succulenta heeft voor de verspreiding ervan een prachtige instelling, het Clichéfonds, maar ook commerciële lijsten hoeven niet te worden vergeten, als ze maar in omloop komen.

JONG GELEERD

MAMMILLARIA CARMENAE

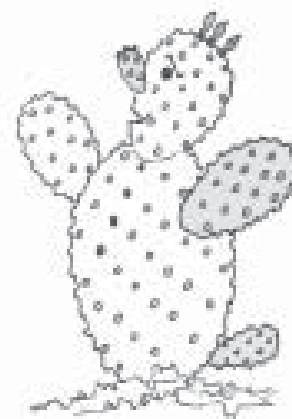
Johanna Smit-Reesink

Over mammillaria's kunnen we wel blijven praten en schrijven. Het is het grootste cactusgeslacht dat er is. Vandaag heb ik gekozen voor *Mammillaria carmenae*. Deze mammillaria's komen voor in Mexico in Tamaulipas, tussen Ciudad Victoria en Jaumave op de ranch "La Rega". Ze krijgen veel kopjes, die een hele cluster vormen. De doorns staan in bundeltjes van wel 100 doortjes bij elkaar en kunnen, afhankelijk van de plaats waar ze voorkomen, wat verschillend van kleur zijn. Mijn plant heeft onderaan witte doorns, die naar boven overgaan naar licht oranjebruin. Er zijn ook veel goudgele vormen. De bloempjes zijn crèmekleurig en ze bloeien in het voorjaar weken lang.

Mammillaria's zijn gemakkelijk te kweken uit zaad en ook als planten heb je er

veel plezier van. Als je goed voor ze zorgt zien ze er altijd mooi uit. En als extra beloning: Hoe beter je voor ze zorgt, hoe meer bloeikransen de planten krijgen! In de zomer willen ze graag veel zon, warmte en regelmatig water. In de winter kun je ze het beste op een lichte plaats, koel en droog houden. Verpot ze in het voorjaar in wat cactusgrond met een beetje klei en scherp zand en strooi dat af met licht aquariumgrind. Dat is goed om de wortelhals te beschermen tegen vocht en het staat ook mooi.

P.S. Ik ben nieuwsgierig of er iemand is die het niet eens is met de naam van de plant: Laat het mij dan even weten: e-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Prins Willem Alexander-
laan 104,
6721 AE Bennekom

Afb. 2: De bloem van *Mammillaria carmenae*

Afb. 1: *Mammillaria carmenae*

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

nodig. Ze zullen dan wel sneller groeien maar ook veel groter worden. We kweken ze op in een mineraalrijk en goed doorlatend substraat. Met water geven moeten we spaarzaam zijn, vooral in het voorjaar. Deze planten kunnen bij teveel water zo openscheuren. Een zonnige en luchtige plaats in de kas zal ze zeker ten goede komen en vroeg in het voorjaar kunnen we op zonnige dagen wat nevelen met lauw water. In de winter moeten we deze plantjes volkomen droog houden bij een minimumtemperatuur van 5 °C.

Turbinicarpus krainzianus ssp. *minimus*

Dit kleine plantje heeft als moederland Mexico en groeit in een onherbergzaam gebied in de deelstaat Hidalgo. Het is nog niet zo lang geleden dat ze daar ontdekt zijn, niet verwonderlijk want ze blijven heel klein, tot maximaal 3 cm hoog.

Als zaailing groeien ze heel dun en langgerekt. Na 3 jaar worden ze knotsvormig en kunnen dan ook al bloeien. Op latere leeftijd kunnen ze ook flink gaan spruiten.

Deze planten zijn prima uit zaad op te kweken en groeien goed op eigen wortel. Enten is eigenlijk niet

Copiapoa hypogaea

Chili is het moederland van deze opvallend donker gekleurde planten. Ze groeien hier dicht aan de kust in de buurt van Antofagasta en krijgen hun vocht van de ochtendnevels die vanuit zee tegen de heuvels van het Andesgebergte aan drijven.

In cultuur zijn we dan ook erg zuinig met water. Regelmatig nevelen is wel aan te bevelen. Deze plantjes worden maar tot 5 cm groot en hebben een flinke dikke penwortel (*hypogaea* betekent ondergronds). We planten ze daarom in een vrij diepe pot in een zanderig, mineraalrijk

grondmengsel en geven om de 2 weken matig water. Ze bloeien al vroeg in de zomer. Vermeerderen is goed mogelijk door zaaien en geeft weinig problemen. Ze groeien prima op eigen wortel. Deze planten spruiten zelden, dus stekken zal weinig opleveren.

We plaatsen deze planten op een luchtige en zonnige plaats in de kas. In de winter houden we ze droog en licht bij een minimumtemperatuur van 8 tot 10 °C.

Parodia microsperma

Parodia's worden tegenwoordig met de notocactussen in één geslacht geplaatst, voor mij om een onduidelijke reden. Zo zijn de zaden van deze planten veel kleiner (microsperma) en ook de bloemen hebben verschillende kenmerken. Kijk maar naar de stamper. De groeiplaats van deze parodia ligt in het berggebied in het noorden van Argentinië. Ze kunnen daar wel 20 cm hoog worden.

In de winter houden we ze droog bij een minimumtemperatuur van 6 °C. Tijdens de groeiperiode geven we regelmatig water, telkens als de potkluit opgedroogd is. Deze planten groeien het best in een zanderig substraat met redelijk veel leem. De 4 cm grote gele bloemen verschijnen vroeg in de zomer met enkele tegelijk. Ze blijven meerdere dagen open. Vermeerderen gaat prima door zaaien. De kleine zaden kiemen al bij een temperatuur van 20 °C en groeien vrij snel; enten is niet nodig. Daar deze planten zelden spruiten, kunnen we er niet van stekken.

Astrophytum myriostigma

Astrophytum is maar een klein geslacht met enkele bijzonder mooie soorten (myriostigma betekent: met talloze puntjes). Iedereen kent deze witbevlokte planten wel met de 5 ribben. Het moederland van de plant is Mexico waar ze voorkomen in enkele deelstaten op de oostelijke Sierra Madre. Gek genoeg groeien ze daar altijd onder de struiken.

In ons klimaat kunnen ze echter probleemloos volle zon verdragen en zullen ze gemakkelijk in bloei komen. Van mei tot september bloeien ze elke maand wel een keer met grote gele bloemen. De apart gevormde, grote bruine zaden kunnen direct van de plant af al gezaaid worden en kunnen na 1 tot 2 dagen al kiemen. De zaailingen geven we de eerste jaren wat schaduw. Het zijn geen snelle groeiers. We planten ze in een doorlatend, mineraalrijk substraat met wat extra kalk en geven regelmatig een flinke scheut water. Tussendoor laten we de wortelkluit goed drogen. Ook af en toe nevelen zal deze planten goed doen. Van oktober tot maart kunnen we ze droog houden bij een minimumtemperatuur van 10 °C.

Diepeneestraat 44,
4454 BJ Borsele

Diepeneestraat 44,
4454 BJ Borsele

HET GESLACHT SCLEROCACTUS (4)

Fritz Hochstätter

SCLEROCACTUS PARVIFLORUS CLOVER & JOTTER SSP. HAVASUPAIENSIS (CLOVER)
HOCHSTÄTTER

"Clover's cactus", "Inner Grand Canyon cactus"
Succulenta 74 (1): 38-44 (1995)

Synoniemen

Sclerocactus havasupaiensis Clover. Am. J. Bot. 29: 172, f. 1-2 (1942).

Sclerocactus havasupaiensis Clover var. *roseus* Clover. Am. J. Bot. 29: 172 (1942).

Echinocactus parviflorus (Clover & Jotter) L. Benson var. *roseus* (Clover) L. Benson. Cacti of Arizona 2: 102 (1950).

Echinocactus parviflorus (Clover & Jotter) L. Benson var. *havasupaiensis* (Clover) L. Benson. Cacti of Arizona 2: 104 (1950).

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose var. *roseus* (Clover) L. Benson. Cact. Succ. J. (US) 38: 104 (1966).

Type

Clover 6404 (Mich.), verzameld door William Belknap jr., 26 april 1941, op de top van de Supai-bergen in de Havasupai Canyon, Arizona.

Isotypen Mich (zonder nummer); US 2346047, 2346049; POM 275262, 286506, 311353.

Overig bestudeerd materiaal

Arizona, Grand Canyon: fh 52.2, fh 52.3, 1620 m; fh 52.4, 1180 m; fh 52.5, 1090 m; fh 52.51, 1000 m.

Om deze plant in het wild te beschermen worden hier geen details van de vindplaatsen gegeven.

Beschrijving

Plantenlichaam enkelvoudig, verlengd, groen, 5-30 cm lang, 3-11 cm doorsnee; wortels vezelig, tot 20-40 cm, net onder de grond vertakkend; ribben 10-14, knob-

belig, in spiralen; areolen aan de top van de knobbels, in de nieuwgroei wit tot grijs, wollig, rond tot elliptisch, 6 mm lang, 4 mm breed, later kaal. Middendoorns 4-8 waarvan 3-5 gehaakt, rood, 3-6 cm lang; 2-4 middendoorns buigzaam, recht of zijwaarts gebogen, 3-5 cm lang, roodachtig, bruinachtig en goudkleurig; randdoorns onregelmatig gerangschikt, 4-8, wit, 3-6 cm lang; de bedoorning van jonge planten is roodachtig tot goudkleurig en lijkt op die van *S. polyancistrus*.

Bloem groot, klokvormig, purper tot wit, 3-5,5 cm lang, 3 cm breed, verschijnend rondom het groeipunt uit het bovenste deel van het areool, aantal 10-30; buitenste periantblaadjes afgerond, purper met witte rand; binnenste periantblaadjes lancetvormig, gerafeld, purper, in het midden wit tot geel, aan de onderzijde groen, 2-3 cm lang, 1,5 cm breed; stijl geel tot wit, 10-12 mm lang; stempellobben 5-8, geel tot wit, 2 mm lang; helmdraden geel, wit en groen, 5 mm lang; helmhokjes geel, 1 mm lang.

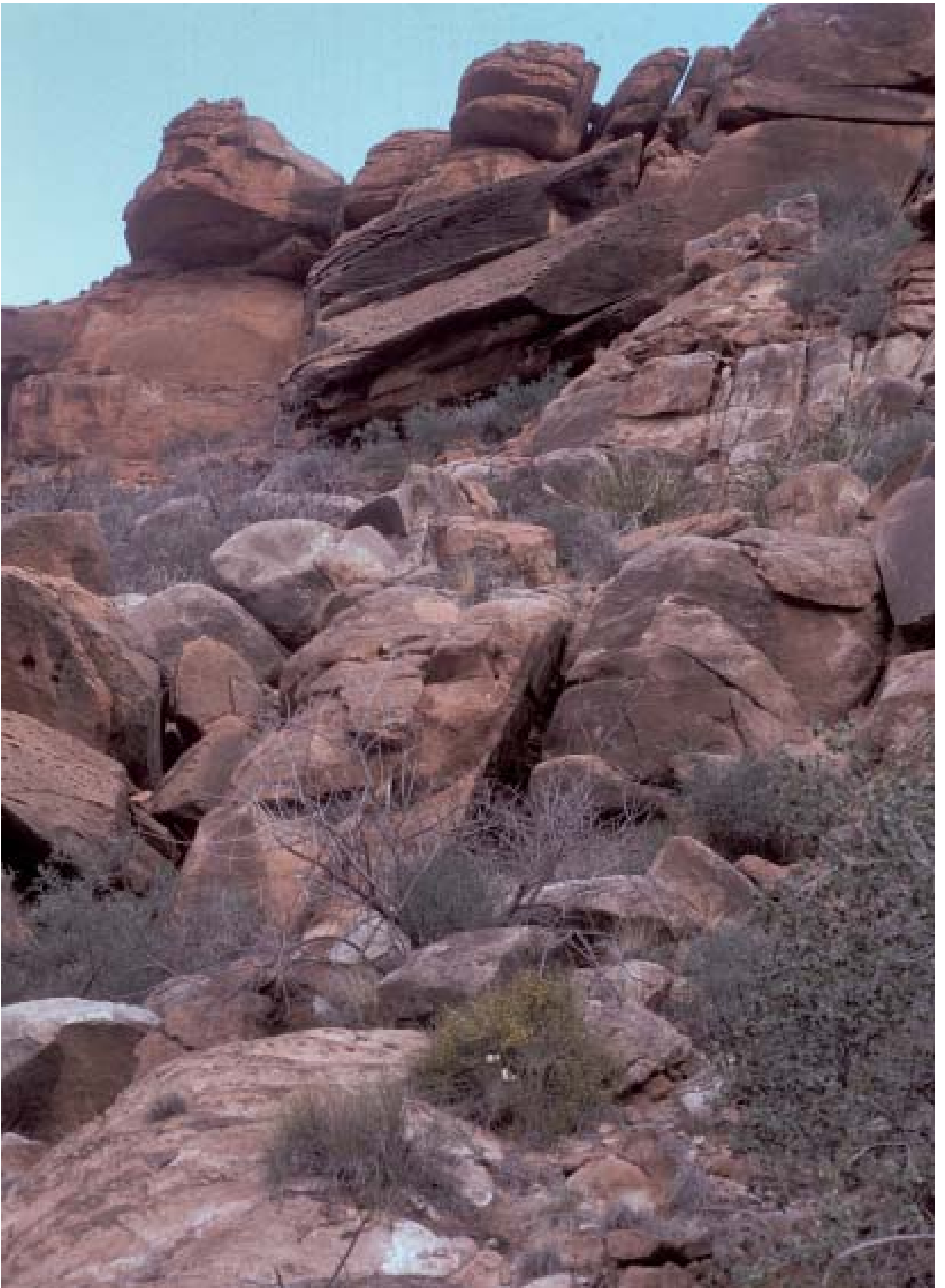
Vrucht langwerpig, groen, in rijpe toestand geel tot lichtbruin, 15 mm lang, 5 mm breed, onregelmatig openscheurend.

Zaad knobbelig, zwart tot roodbruin, 1,5-3 mm lang, 1,5 mm breed; in de natuur 10-50 zaden per vrucht.

Bloeiperiode
april/mei.

Voorkomen

Arizona, endemisch in de Grand Canyon, op zandsteenrotsen tussen laag struikgewas ("sagebrush"), in rode zandige bodem.

Afb. 1: De vindplaats van *Sclerocactus parviflorus* ssp. *havasupaiensis* fh 52.2

Afb. 2: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *havasupaiensis* fh. 52.2

Samengroeiend met *Mammillaria tetran-cistra*, diverse soorten *Opuntia*, *Agave utahensis* var. *kaibabensis*, *Yucca baccata* ssp. *vespertina* en verschillende andere *Yucca*-soorten op 1090-1700 m hoogte.

Deze alleen in de Grand Canyon voorkomende ondersoort wordt sterk in zijn voortbestaan bedreigd.

Opmerkingen

Clover, de eerste ontdekker van deze plant in 1940, vermeldde gelijkenis met *Sclerocactus parviflorus*, ondanks vele verschillen.

Nieuw materiaal werd gevonden door Shafer een jaar later op dezelfde groei-plaats. Het type-exemplaar werd verzameld door Belknap in 1941.

In 1942 beschreef Clover deze planten als *Sclerocactus havasupaiensis*, met een variëteit (*Sclerocactus havasupaiensis* var. *roseus*). Benson (1950) classificeerde deze soort als *Echinocactus parviflorus* var. *havasupaiensis* en stelde ook Clovers variëteit *roseus* onder *E. parviflorus*. Later

wijzigde hij zijn standpunt en plaatste beide variëteiten in *Sclerocactus parviflorus*. Hij merkte op dat gezien het weinige beschikbare materiaal nader onderzoek nodig was om de variatiebreedte van deze planten vast te stellen.

50 Jaar na Clovers vondst, in de vroege zomer van 1990, herontdekte Hochstätter de plant in het centrale deel van de Grand Canyon tijdens een riskante tocht.

S. parviflorus ssp. *havasupaiensis* lijkt oppervlakkig op *S. polyancistrus*, die niet ver weg in Death Valley groeit. Deze gelijkenis is bij jonge planten duidelijk te zien aan de vorm en rangschikking van rand- en middendoorns.

Volwassen exemplaren zijn in de natuur zeldzaam. Ze komen verspreid voor tussen kniehoge "sagebrush" (*Artemisia*) bosjes. Deze habitat wordt omgeven door een fantastisch berglandschap, zodat de planten in feite geografisch geïsoleerd zijn.

Deze ondersoort is vernoemd naar de Havasupai Canyon waar de planten groeien. Ze zijn winterhard tot -16°C .

SCLEROCACTUS PARVIFLORUS CLOVER & JOTTER SSP. TERRAE-CANYONAE (HEIL)
HEIL & PORTER
"Eagle Claw Cactus, Canyonland"
Haseltonia 2: 29 (1994)

Synoniemen

Sclerocactus terrae-canyonae Heil. Cact. Succ. J. (US) 51: 25-30 (1979).

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter fa. *terrae-canyonae* (Heil) Hochstätter. Cactaceae-Review, IRT 1 (1): 4-19 (1998).

Type

K. Heil (zonder nummer), Trachyte Wash, ca. 10 mijl ten Zuiden van Natural Bridges National Monument, San Juan Co., Utah, UNM 64283.

Isotypen in UNM onder nummer 64279 en in SJNM.

Overig bestudeerd materiaal

Utah: fh 69.4, 2000 m; fh 69.40, 1750 m; fh 69.41, 1650 m; fh 69.42, fh 69.43, fh 69.45, fh 69.1.0.5.

Om deze plant in de natuur te beschermen, worden hier geen exacte vindplaatsgegevens vermeld.

Beschrijving

Plantenlichaam enkelvoudig, bolvormig tot ovaal, groen, 8-25 cm lang, 5-15 cm in doorsnee; ribben knobbelig, later soms enigszins gespiraliseerd; middendoorns 3-6 waarvan 2-4 onregelmatig gerangschikt, soms 1-2 gehaakt of gebogen, wit tot grijs of bruinachtig tot roodachtig, soms purper tot roze, 2-9 cm lang, tot 2 mm dik; randdoorns 8-12, wit tot grijs.

Bloem klokvormig, geel tot lichtgeel, zelden wit met roze middenstreep, 2-3 cm lang en breed; periantblaadjes geel tot groen, lancetvormig tot rond; stijl geel tot groen, 10 mm lang.

Afb. 3: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *terrae-canyonae* fh 694

Vrucht rond, bruin tot geelbruin, in rijpe toestand 15 mm lang en breed, onregelmatig openscheurend.

Zaad donkerbruin tot zwart, niervormig, hard, knobbelig, 2,5 mm lang, 1,5 mm breed. Bloeitijd juni.

Voorkomen

Utah, op zandsteenrotsen, lava en in zwart basaltiek terrein tussen "sagebrush"-struikgewas, in roodachtige grond bij de Colorado rivier, Fremont rivier en Dirty Devil rivier. Samengroeiend met *Pediocactus simpsonii*, *Escobaria vivipara* var. *arizonica*, *Opuntia*-soorten, *Yucca harrimaniae*, *Y. angustissima* en diverse andere soorten *Yucca* op 1600-

2100 m hoogte.

De weinige neerslag die de planten krijgen (zo'n 150-200 mm), valt voornamelijk in de vorm van korte hevige donderbuien. De planten kunnen de bitter koude wintermaanden overleven omdat ze dan bedekt zijn door een beschermend sneeuwdek.

De plant is genoemd naar de groeiplaats en is extreem vorstbestendig, tot -20 °C of lager. *Sclerocactus parviflorus* ssp. *terrae-canyonae* is nu een bedreigde plant als gevolg van de aanleg van motels, hotels, tankstations en toeristische routes om toeristen te laten genieten van het schitterende landschap.

Opmerkingen

Het oudste gedocumenteerde materiaal van dit taxon (in POM) is afkomstig van L.H. Boker die in 1969 in de hogere delen van Utah verzamelde. Heil beschreef in 1979 deze plant als nieuwe soort.

Benson (1982) schreef dat de plant nauw verwant moet zijn met *S. whipplei* en *S. parviflorus*; de voornaamste verschillen zijn te vinden in de kleur van bloem en vrucht, en in de doornlengte.

Heil en Porter brachten later (1994) de plant terug tot ondersoort van *S. parviflorus*. Zij kwamen tot deze conclusie op grond van nader onderzoek, ook van herbariummateriaal.

Deze planten groeien op naar verhouding grote hoogte en komen als gevolg daarvan ook later in bloei. Normaal gesproken begint de bloeitijd niet eerder dan de maand juni. Op sommige plaatsen groeit ssp. *terrae-canyonae* samen met *Pediocactus simpsonii*. Het is interessant te constateren dat deze soort in het voorjaar al aan de groei is, gebloeid heeft en zaad heeft gevormd terwijl ssp. *terrae-canyonae* dan nog in winterrust verkeert.

Kenmerkend voor deze ondersoort zijn de gele of lichtgroene bloemen.

Afb. 4: *Sclerocactus parviflorus* ssp. *macrospermus* fh 69.02 op de vindplaats

SCLEROCACTUS PARVIFLORUS CLOVER & JOTTER SSP. MACROSPERMUS
(HOCHSTÄTTER) HOCHSTÄTTER

"Green River Cactus"

Cactaceae-Review, IRT 1 (1): 4-19 (1998)

Basioniem

Sclerocactus parviflorus Clover & Jotter

fa. *macrospermus*

Hochstätter. Cactaceae-Review, IRT 1 (1): 4-19 (1998).

Type

fh 69.02, Green River, Utah, 1200 m, 15 juni 1997, verzameld door F. Hochstätter, gedeponerd in SRP.

Overig bestudeerd materiaal

Utah: fh 69.02, fh 69.03, 1250 m.

Om deze plant in het wild te beschermen, worden geen nadere vindplaatsgegevens vermeld.

Beschrijving

Plantenlichaam enkelvoudig, bolvormig tot ovaal, grijsblauw, tot 18 cm lang, tot 15 cm breed; ribben 10-14, knobbelig, in spiralen; middendoorns 3-5, rechtop of zijwaarts gericht, 1 gehaakt, onregelmatig gerangschikt, 3-7,5 cm lang, wit, grijs en bruin; randdoorns 8-12, onregelmatig gerangschikt, 1-3 cm lang, wit tot grijs.

Bloem rondom het groeipunt, 10-15 in aantal, klokvormig, roze tot purper, tot 3-4 cm lang en breed; periantblaadjes van dezelfde kleur.

Vrucht rond, groenachtig, in rijpe toestand geschubd, 10-14 mm lang en breed.

Zaad hard, knobbelig, niervormig, zwart, 3,5 mm lang, 4 mm breed, 1,5 mm dik (de grootste zaden in het geslacht).

Bloeitijd mei.

Voorkomen

Utah, endemisch in de streek van de Green River, in typisch open en vlak terrein, in zandige bodem, op 1200-1300 m hoogte.

Sclerocactus parviflorus ssp. *macrospermus* wordt in de natuur in zijn voortbestaan bedreigd.

Opmerkingen

M.E. Jones ontdekte deze plant in 1894 langs de Green River in Utah.

Ook Heil verzamelde materiaal (SJNM 2215) in april 1983 bij de stad Green River, dat ten onrechte was gedetermineerd als *Sclerocactus parviflorus* var. *intermedius* (een synoniem van *S. parviflorus* ssp. *parviflorus*).

In tegenstelling tot andere taxa in het *S. parviflorus*-complex groeit de ssp. *macrospermus* slechts heel lokaal in het gebied van de Green River. De plant komt alleen voor in een klein gebied op lagere hoogte (1200-1300 m) in het midoosten van Utah.

Met name de ongewoon grote zaden zijn kenmerkend voor deze ondersoort. Ze zijn met de zaden van *S. wrightiae* de grootste in het geslacht.

De grote bloemen zijn vooral opvallend als ze aan jonge planten verschijnen; zelfs heel jonge planten kunnen al bloeien.

In hoger gelegen delen naar het oosten (Crescent Junction) en westen (San Rafael Reef) overlapt het groeigebied van ssp. *macrospermus* dat van ssp. *parviflorus*. Naar het zuidoosten komen planten voor die kenmerken vertonen van *S. wrightiae*.

Dit taxon is genoemd naar zijn grote zaden. De planten zijn extreem vorstbestendig, tot -18 °C.

vertaling en bewerking: Rob Bregman

Postfach 410201

D68242, Mannheim, Duitsland.

8598 North Modena Canyon Road.

Beryl, Utah 84714, USA.

OP DE VINDPLAATSEN VAN HET GESLACHT UEBELMANNIA (3)

Werner van Heek

Uebelmannia buiningii Donald (HU 141)

Terecht werd deze kleine, bijzondere plant benoemd naar zijn vinder Albert F. H. Buining.

Buining en Horst vonden deze planten op 1 december 1966 in de Serra Negra zoals alle vertegenwoordigers van het ondergeslacht *Uebelmannia*. John Donald beschreef de nieuwe soort in 1968 in *Nat. Cact. Succ. Journ.* 23:2.

Met zijn slechts maximaal 8 cm diameter en bij uitzondering 12 cm hoogte is het de kleinste tot nu toe bekende *uebelmannia*. De epidermis is meestal roodbruin tot

chocoladekleurig, maar ook kan men in de natuur groene en groenrode planten aantreffen. De planten met een roodbruine epidermis zijn echter zonder meer het

Afb.1 De vindplaats van *Uebelmannia buiningii*

talrijkst. De vier dorens per areool staan meestal kruisgewijs. De gele bloemen op de geelbruin bewolde schedel zijn met hun 2 cm kleiner dan bij *U. gummifera* en *U. meninensis*. Ook deze soort bezit de typische "gummicellen" onder de epidermis. *U. buiningii* lijkt in zijn uiterlijk sterk op *U. meninensis* var. *rubra* en is voor een ongeofende liefhebber daarvan nauwelijks te onderscheiden. Evenals bij de andere vertegenwoordigers van het ondergeslacht *Uebelmannia* groeit *U. buiningii* bij voorkeur in kwartsgruis, echter men vindt ook planten in de overgangsgebieden waar een hoger humuspercentage aanwezig is. De genoemde soort groeit op zeer kleine perceeltjes van enkele honderden vierkante meters. Tot nu toe zijn slechts drie (mogelijk vier) van deze kleine plekken bekend. De verschillen tussen de *buiningii*-planten van de vindplaatsen is uiterst gering. De

onder het veldnummer HU 860 bekend geworden *U. buiningii* is misschien iets sterker bedoornd en misschien is ook zijn epidermis nog sterker gekleurd dan van de typevindplaats.

Sinds de ontdekking van deze soort is de plantdichtheid op de vindplaatsen duidelijk afgenomen en men kan zeker van een echte bedreiging spreken. Op de vindplaatsen van *U. buiningii*, die slechts enkele kilometers verwijderd liggen van die van *U. gummifera* en *U. meninensis*, ziet men zeer decoratieve *Pilosocereus werdermannianus* ssp. *densilanatus*, die al eerder door Friedrich Ritter gevonden werden en ook door hem zijn beschreven. Deze mooie planten zijn doorgaans van witte wol voorzien, groeien in groepen tot een hoogte van ongeveer 1,40 m en doen sterk aan de *Espostoa*'s uit Peru denken.

In tegenstelling tot *U. gummifera* en

Afb. 2: De vindplaats van *Uebelmannia buiningii* met *Pilosocereus werdermannianus* ssp. *densilanatus*

Afb. 3: Uebelmannia buiningii met groene epidermis
Afb. 4: Uebelmannia buiningii in bloei.

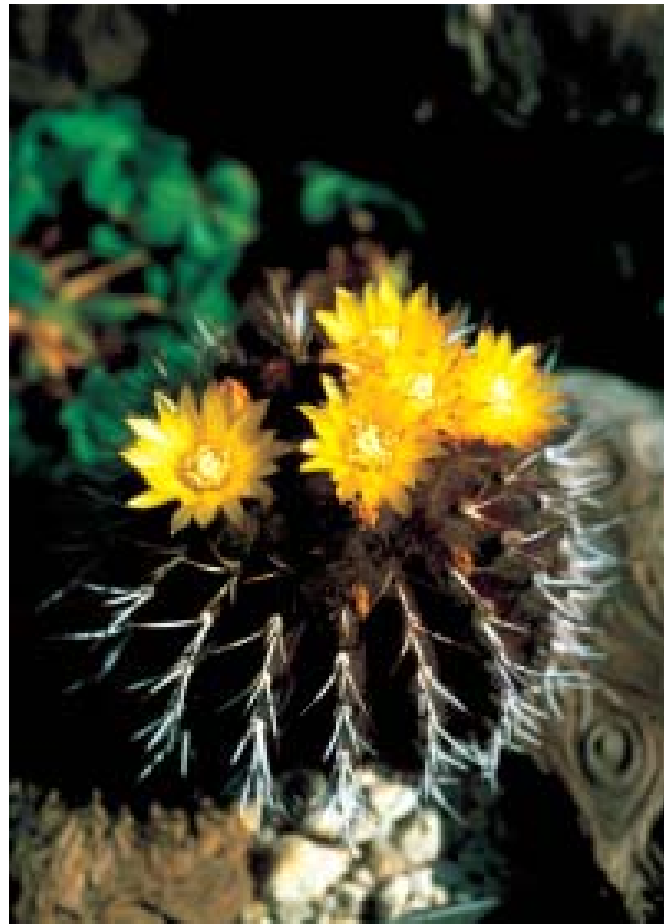

Afb. 5: Bloeiende Uebelmannia buiningii op de vindplaats

Afb. 6: Nogmaals bloeiende Uebelmannia buiningii op de vindplaats

U. meninensis bloeit U. buiningii in cultuur relatief gemakkelijk en maakt na de bestuiving ook zeer willig vruchten met kiemkrachtige zaden. Zoals bij alle soorten van dit ondergeslacht is de cultuur op eigen wortel op den duur problematisch. Een zuiver mineraal substraat zoals bij voorbeeld bims Kies is zeker het meest geschikt. Aan te bevelen is echter de jonge zaailingen te enten op *Pereskia velutina* en dan later om te enten op *Eriocereus justbertii* of een *echinopsis*. Dan verkrijgt men probleemloze cultuurplanten, die regelmatig bloeien en vrucht zetten. Als men uit esthetisch oogpunt de gehele onderstam in het substraat wil laten verdwijnen, is dat geen enkel probleem. In de winter de temperatuur niet onder de 10 °C laten komen, ook niet bij de geënte planten.

Afb. 7: Uebelmannia buiningii, cultuurplant

Am Scherfenbrand 165
D 51375 Leverkusen
Duitsland

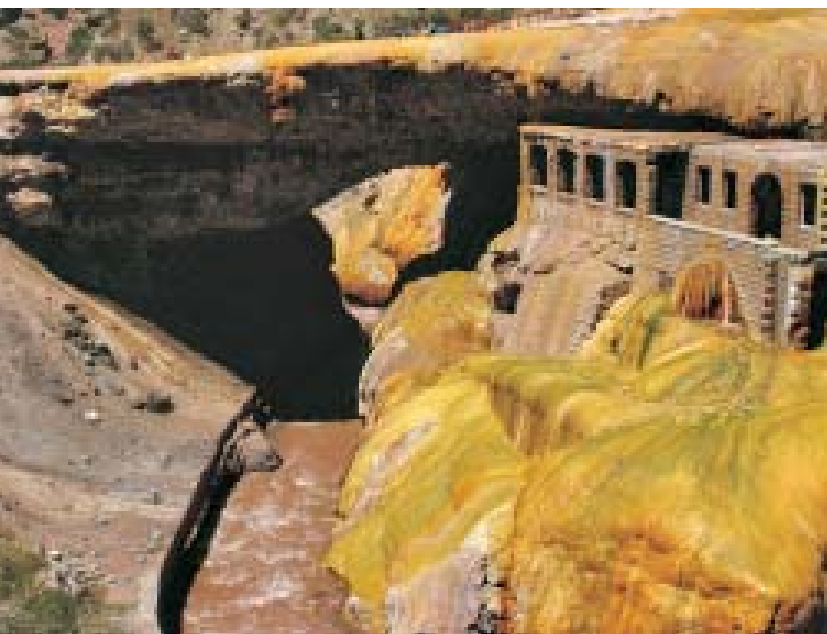
vertaling: Ludwig Bercht

NEUZEN IN ARGENTINIË (4)

DENMOZA RHODACANTHA

Paul C. Laney

Arend en ik nemen U ditmaal mee naar het westen van Argentinië, waar het Andesgebergte de overgang vormt naar Chili. In deze bergen groeien enkele zeer mooie cactussen, waarvan wij U in dit en een volgend artikel het een en ander zullen vertellen. In dit artikel zullen we *Denmoza rhodacantha* belichten.

Het schrijven van dit artikel was deze keer niet eenvoudig. Niet omdat er weinig informatie over *Denmoza rhodacantha* te vinden was, maar omdat mijn medeauteur Arend van der Snee, na een lang ziekbed helaas op 71-jarige leeftijd overleden is. Al tijdens onze tocht door Argentinië kampte Arend met gezondheidsproblemen: Hij had het snel benauwd en sliep onnatuurlijk veel. Na zijn thuiskomst vertoefde hij enkele malen in het ziekenhuis. Zijn toestand ging de laatste maanden echter snel achteruit en enkele beroertes hebben Arend helaas op 1 februari 2007 geveeld. Ik zal tijdens het schrijven van de toekomstige artikelen Arends aanwezigheid missen, want Arend was een oude rot in het vak. Hoewel hij geen groot spreker was, had hij wel veel kennis en nam hij de tijd zich in een soort te verdiepen. Zijn vasthoudendheid was kenmerkend voor hem, evenals zijn liefde voor de planten en de muziek uit Argentinië. *Lobivia's* en *Mercedes Sosa* waren zijn favorieten. Ik mocht het geluk hebben om samen met hem zijn laatste tocht

Afb. 1: Het hotel met thermale baden

Afb. 2: Een natuurlijke brug over de Rio Las Cuevas

door Argentinië te maken. Hoewel Arend niet meer lijfelijk aanwezig is, zullen enkele planten aan hem doen herinneren, waaronder *Denmoza rhodacantha*. Als u Arend kende dan begrijpt U wel waarom.

Alvorens op zoek te gaan naar *Denmoza rhodacantha* maakten wij een uitstapje naar Puente del Inca vlak bij de Chileense grens. Puente del Inca is een natuurlijke brug over de Rio Las Cuevas (afb.2), die bestaat uit sedimenten van een teruggetrokken gletsjer. In 1925 werd hier een hotel gebouwd met thermale baden (afb.1), maar deze werden vernietigd tijdens de aardbeving van 1953. Charles Darwin is hier ook nog geweest, en maakte hier enkele fraaie tekeningen. Tegenwoordig is het een toeristische attractie, die de moeite van het bezoeken meer dan waard is. Wij vonden hier op een marktkraam nog een nieuwe cactus, nl. "cactu sin espina" (= doornloze cactussen) (afb.3). We waren benieuwd wat de Nederlandse douane gezegd zou hebben, als we zo'n prachtexemplaar gekocht zouden hebben en in onze koffers mee naar Nederland genomen hadden. Uiteindelijk durfden we de gok niet aan.

Na ons bezoek aan Puente del Inca togen we terug naar Uspallata, waar we noordwaarts reden richting San Juan. De weg leidde ons door de oude gletsjervelden van het Andesgebergte, die aan beide zijden overgingen in het echte gebergte. Hier is de plaats waar men de meeste kans heeft om *Denmoza rhodacantha* tegen te komen. Het duurde dan ook niet lang voordat we

Van boven naar beneden:

Afb. 3: Op de markt zijn doornloze cactussen te koop

Afb. 4 en 5: *Denmoza rhodacantha*

Afb. 6: Denmoza rhodacantha bloemen

Rechts: Afb. 7: Denmoza rhodacantha

het eerste exemplaar vonden (afb.4en5)

Denmoza rhodacantha werd in 1834 door Salm-Dyck beschreven onder de naam *Echinocactus rhodacanthus*. Vervolgens veranderde de plant regelmatig van naam, o.a. *Echinopsis rhodacanthus*, *Denmoza erythrocephala*, *Cereus erythrocephalus*, *Pilocereus erythrocephalus*, *Cereus rhodacanthus*, *Cleistocactus rhodacanthus*, doch kreeg hij uiteindelijk in 1922 van Britton en Rose zijn huidige naam. De naam Denmoza is een anagram van de westelijke Argentijnse plaats en gelijknamige provincie Mendoza. De plant is daar waarschijnlijk in 1821 door John Gilles ontdekt. Heden ten dage zijn er in de directe omgeving van de plaats Mendoza door de wijnbouw weinig tot geen cactussen meer te vinden. De stad Mendoza werd op 2 maart 1561 door Pedro de

Castillo gesticht. Het verbaast mij daarom nog steeds, dat deze toch wel prominent aanwezige plant niet voor 1821 bekend was, want zowel de inwoners als bezoekers moeten de plant in de periode tussen de stichting en de ontdekking/beschrijving toch opgemerkt hebben. Misschien heeft de beruchte aardbeving van 1861 al het oude materiaal wel vernietigd.

De planten hebben hun verspreiding van Mendoza tot aan de grens met Bolivia. Zelf hebben we de planten alleen in de provincies Mendoza en San Juan gezien. In 1983 zag ik ze ten zuidwesten van de stad Mendoza en Arend en ik zagen ze in 2004 toen we van Uspallata naar Pismanta (via San Juan) reden. Denmoza's groeien in het algemeen op hoogtes van 2000 – 3500 meter. Ze groeien altijd tegen de berghellingen aan. Maar wel in het laagste

gebied. We hebben ze nog nooit op de top van een berg en of heuvel zien groeien.

Het zijn in de natuur zuilvormig groeiende planten, die wel een hoogte van 2 meter kunnen bereiken bij een doorsnede van 40 cm. Als ze in de cultuur nog jong zijn, hebben de planten een typische ei-vorm, die we bij planten uit de natuur niet hebben waargenomen. Kenmerkend zijn de rode zygomorfe bloemen, die een beetje aan "hondenpikkies" (afb.6 en 13) doen denken. Althans dat was mijn eerste indruk toen ik een bloeiende plant in 1983 zag.

Denmoza is nu weer een monotypisch geslacht, met alleen *rhodacantha* als enige geldige soort. Maar vroeger waren ook *Denmoza dulcis pauli* (C.F. Först.) Werderm. 1927, en *Denmoza erythrocephala* (K.Schum.) A.Berger 1929 beschreven. Over *Denmoza dulcis pauli* is niet veel (zeg maar niets) bekend en *Denmoza erythrocephala* wordt gezien als een leeftijdsstadium van *Denmoza rhodacantha*, hoewel de zaden van *Denmoza rhodacantha* groter schijnen te zijn. Over het algemeen geldt dat als de planten ouder worden, de doorns minder rood zijn, en een grijzer aanzien krijgen. (afb.7 t/m 12)

Er zijn verschillende kruisingen bekend. O.a. met *Seticereus icosagonus* en *Cleistocactus strausii*. Ook schijnen *Submatucana intertexta* en *Borzicactus* een *Denmoza rhodacantha* te kunnen bevruchten zodat deze rijpe zaadbessen produceert.

Wat velen van ons niet weten, is dat *Denmoza rhodacantha* hallucinerende stoffen bevat: nl. 4-hydroxy-N,N,N-trimethyl-PEA. (afb.14)

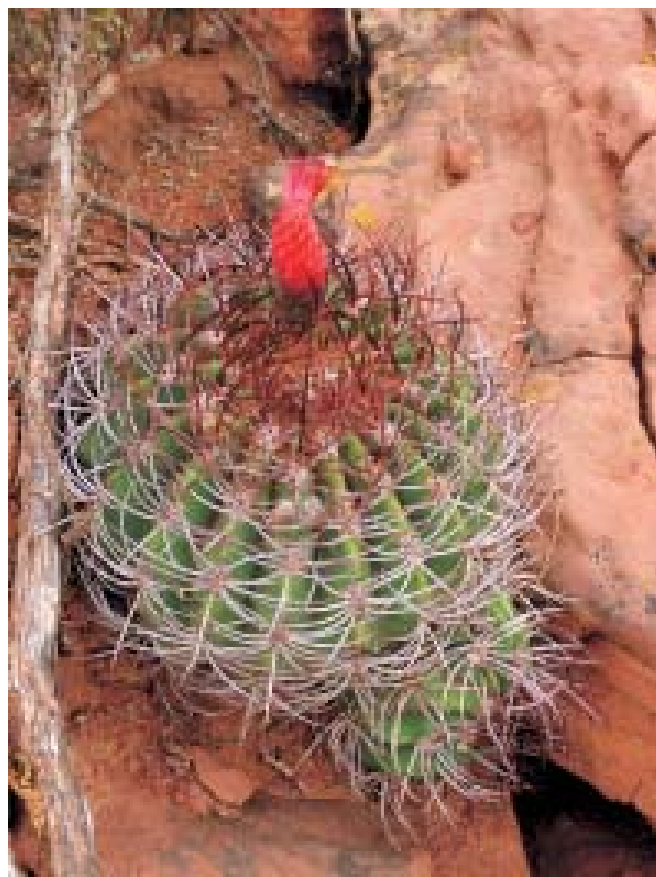
In de cultuur is *Denmoza rhodacantha* geen gemakkelijke plant. De plant

Afb. 8,9,10: *Denmoza rhodacantha*

vereist een zeer lichte en winderige omgeving, die in een kas moeilijk te verkrijgen is. Het beste is dan ook om de planten van het voorjaar tot en met de herfst buiten te zetten op een zonnige plek. Ze kunnen dan al voor hun 10de levensjaar bloeien. Het zaaien gaat erg makkelijk en binnen enkele maanden staan uw zaai bakjes vol met jonge zaailingen. In de cultuur worden ze

nooit erg groot en kunnen zeker vele jaren vooruit in een maximale potgrootte van 11 cm, zodat eigenlijk iedereen deze plant in zijn/haar collectie behoort te hebben.

Graaf Floris 37,
1276 XA Huizen.

Afb. 11: Denmoza rhodacantha

Afb. 12: Denmoza rhodacantha

Afb. 14: De chemische formule

ALOE PARVULA

Ton Pullen

Deze leuke, kleine aloësoort is afkomstig van het grote eiland Madagaskar, dat in de Indische Oceaan voor de oostkust van het Afrikaanse continent ligt.

Madagaskar is bekend om de vele kleinblijvende aloësoorten, die er te vinden zijn. Ik doel dan op soorten als *Aloe albiflora*, *A. bellatula*, *A. rauhii*, *A. haworthioides*, *A. descoingsii* en nog een paar meer.

Met de regelmaat van de klok worden er nog steeds nieuwe vondsten beschreven.

Zo niet de soort, die het onderwerp vormt van deze bijdrage, *Aloe parvula*.

Al in 1908, zo'n honderd jaar geleden dus, werd deze soort beschreven door Alwin Berger (1871-1931), een bekend Duits botanicus, die nogal wat over succulente planten gepubliceerd heeft. De soortsaanduiding *parvula* betekent: erg klein, nietig. *Aloe parvula* behoort tot de familie *Aloaceae* (of volgens sommigen *Asphodelaceae*). Synoniemen zijn: *Lemeea parvula*, *Aloe sempervivoides*.

Aloe parvula is beschreven als een kleinblijvende, stengelloze rozet, die soms via zijspruiten kleine groepen kan vormen. Elke rozet, die een diameter van zo'n 15 – 20 cm kan bereiken, bestaat uit maximaal 24 blaadjes, die min of meer driehoekig en enigszins behaard zijn. De bladeren zijn grijs-groen van kleur, dikwijls meer grijs dan groen, soms paarsrood aangelopen. De bladranden zijn min of meer getand. De bloeiwijze is maximaal 35 cm lang, onvertakt, en draagt de hangende, koraalrode, gesteelde bloemen (zie afb. 2).

Aloe parvula is zoals gezegd afkomstig van het eiland Madagaskar, waar ze

Afb. 1: *Aloe parvula*

groeit op een hoogte van plm. 2000 m. in de omgeving van Fianarantsoa.

In de kas levert de plant geen bijzondere problemen. Ik kweek mijn beide plantjes in halfschaduw, geef 's zomers matig water, houd ze 's winters aan de droge kant, maar niet stofdroog en zet ze dicht bij de warmtebron. Een aantal malen heb ik deze en soortgelijke plantjes overwinterd in de vensterbank van mijn werkkamer en mijns inziens verdient dat de voorkeur. Vanwege de wat hogere temperatuur vragen ze dan wel nu en dan wat water, liefst op het schoteltje. Planten, die 's winters wat te koud staan en iets te veel water krijgen raken gemakkelijk van de wortel. Als de rozet nog intact is moet deze goed drogen, waarna hij opnieuw beworteld kan worden. Vermeerderen is mogelijk door zijspruiten bij het verpotten voorzichtig los te maken en als stek te behandelen. Het opsplitsen van een clustertje en opnieuw bewortelen van de zijstekken gaat ook heel goed binnenshuis in het vroege voorjaar.

Het meeste succes met zo'n operatie heeft men echter meestal aan het einde van onze zomer, zoals dat geldt voor veel planten van het zuidelijk halfrond.

Zaaien is natuurlijk ook mogelijk, mits men aan betrouwbaar zaad kan komen.

In mijn verzameling staan twee exemplaren van deze soort. Zij groeien in een 9 cm vierkante pot in een goed drainerend grondmengsel, dat enige humus, naast minerale bestanddelen en veel grof zand en fijn grind bevat. De planten worden uitsluitend van onder af gegoten. De foto's zijn gemaakt van een bloeiende plant in november 2006. Daaruit zou men kunnen concluderen, dat het in onze contreien een najaarsbloeiër is. Het tweede exemplaar in mijn kas bloeit echter op het moment, dat ik deze regels schrijf: half mei 2007.

Aloe parvula is te kruisen met sommige andere kleinblijvende aloësoorten van Madagascar.

Literatuur:

Berger, A. (1908): Liliaceae – Asphodeloideae- Aloineae. In: Engler, A. (ed.): Das Pflanzenreich IV. Leipzig.

Newton, L.E. (2001): Aloaceae in: Egli (ed.): Illustrated Handbook of Succulent Plants. Monocotyledons. Berlin.

Rauh, W. (1979): Die grossartige Welt der Sukkulente, 2. Auflage. Berlin.

Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen.

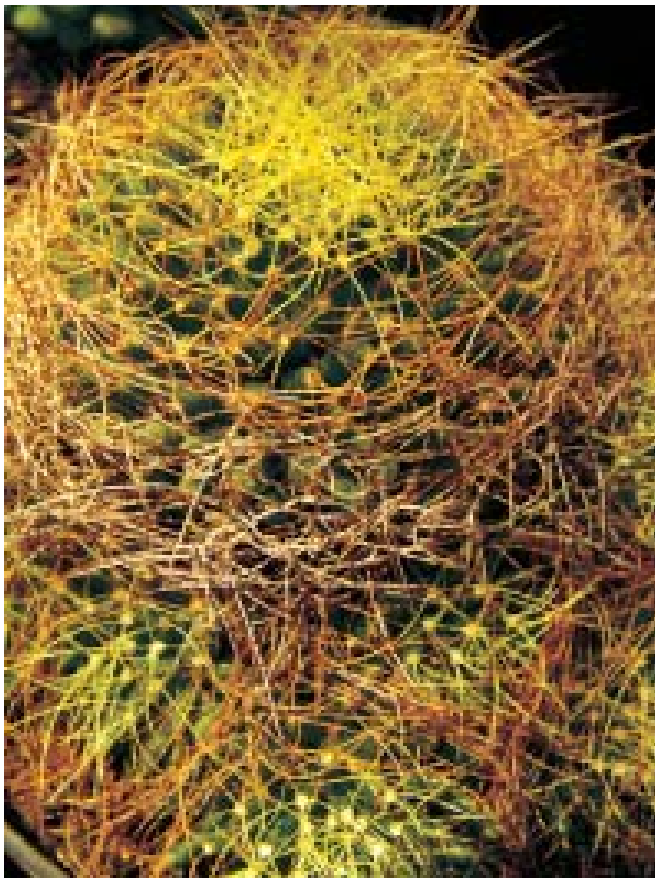

Afb. 2: *Aloe parvula*, de bloeiwijze
Foto's van de schrijver

'DOLICHOHELE' CAMPTOTRICHA EN MAMMILLARIA DECIPIENS

Jan Jaap de Morree

Dit jaar vier ik het veertigjarig bestaan van mijn succulentencollectie. Een korte terugblik zonder veel omhaal. Daarna ga ik gewoon door met verzamelen. Welke planten stonden aan de basis van mijn hobby en heb ik die nog steeds? Vier planten waren de start en ik had ze, samen met mijn vader, gekocht op een markt in Rotterdam. Een gente *Euphorbia obesa*, een *Mammillaria plumosa*, een *Gymnocalycium mihanovichii* en een *Dolichothele camptotricha*.

Afb. 1: *Mammillaria camptotricha* met de war-rige strogele bedoorning (*M. decipiens* ssp. *camptotricha*).

Ik heb ze nog steeds; sterker nog, ik heb er een aantal in veelvoud verspreid door de kas. *Euphorbia obesa* heeft al 3 generaties opgeleverd doordat de moederplant steeds zaden gaf die vrolijk kiemen. Na 15 jaar viel ze van haar onderstam en heeft nooit meer geworteld. Inmiddels had ik 8 nakomelingen bewaard die steeds groter werden. Die hebben nu al weer een derde generatie van 40 planten opgeleverd.

Mammillaria plumosa was tot vorige zomer een grote plant in een schaal, maar een kolonie mieren in de schaal heeft de showplant de das omgedaan. Daaruit zijn nu 10 stekken weer prima aan de groei.

Gymnocalycium mihanovichii stond als een rood bolletje op een *selenicereus* onderstam en die wilde niet graag koud overwinteren. De chlorofylloze plant kon het zelf niet redden, dus die heb ik niet meer. Daar heb ik ook geen spijt van, want aan alle rare kleurkanaries, cristaten en variegate planten heb ik een grondige hekel.

Hoe zit het dan met mijn *Dolichothele camptotricha*? Een plant met prachtige gekrulde doorns (*camptotricha* = met gebogen haren). De naam is sowieso van de aardbodem verdwenen, sinds de plant is

herbeschreven als *Mammillaria decipiens* subsp. *camptotricha* (zie verder in de tekst). Maar ik heb hem nog wel in mijn verzameling. Een kleintje met prachtige, lange, kronkelige, strogele randdoorns. Per areool zijn er steeds vier, terwijl een middendoorn ontbreekt.

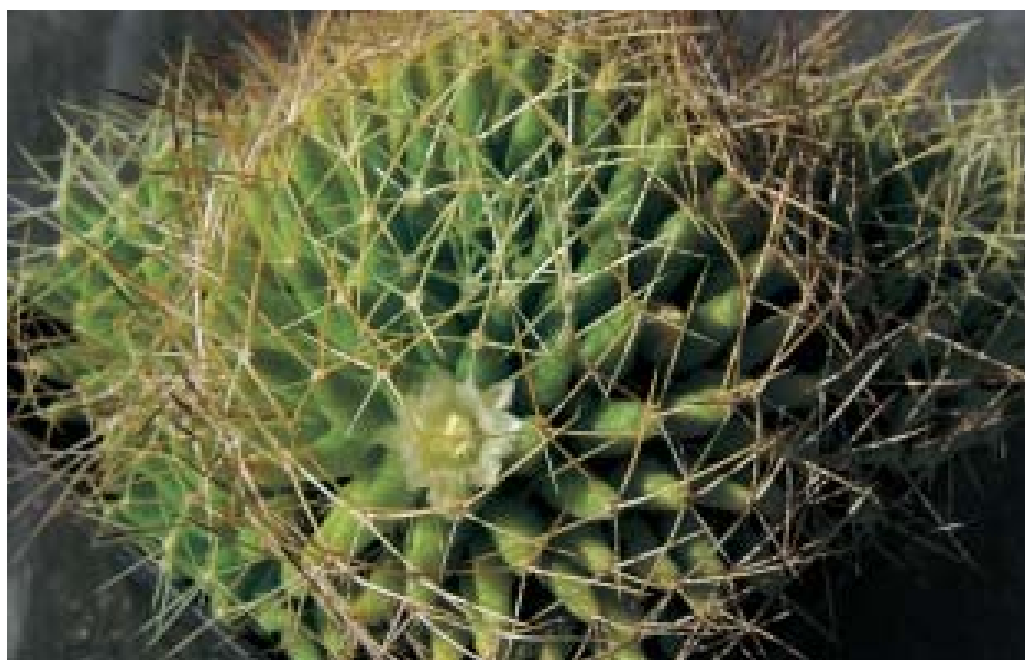
Na zoveel jaar had dat toch een enorme pol moeten zijn in een afwas-teiltje? Ik weet niet hoe die Engelsen het altijd op cactusshows voor elkaar krijgen, maar bij mijn planten die pogen om grote pollen te worden, hangt altijd een zwaard van Damokles boven het hoofd. Ik neem achteloos van zo'n cluster een paar stekken en voor je het weet gaat dan de moederplant ten gronde (infectie, rotting????). Een verweesde bewortelde stek is dan ineens noodgedwongen weer een nieuw begin. Al met al hebben de planten uit de prille beginperiode voor het grootste deel de kwellingen van de tijd doorstaan.

Van boven naar beneden

Afb. 2: De *M. camptotricha*-vorm met donkere bedoorning

Afb. 3: *Mammillaria albescens* van Herman Rubingh

Afb. 4: *Mammillaria decipiens* ssp. *camptotricha* met korte dikke randdoorns

Afb. 5: *Mammillaria decipiens*, de saaie vorm

Mammillaria decipiens subsp. *camptotricha* (vroeger dus *Dolichothele camptotricha*) is wel een van mijn lievelingsplanten (afbeelding 1). Bij de cactushandelaar op de markt bij Rotterdam Blaak vond ik hem tussen allerlei groene stekelbollen heel apart. Door de jaren heen verwachtte ik wel een steeds meer langgerekt plantenlichaam te zien ontwikkelen. Vreemd genoeg maakte de plant wel veel zijspruiten, maar werd nooit veel hoger. De reden daarvan blijkt, dat wat er boven nieuw aangroeit, er onderaan door indroging van de afzonderlijke tepels weer afgaat. Het resultaat is een onontwarbare kluwen in-eengevlochten doorns aan de basis van de plant. Een prachtig gezicht. De naam van de plant is dan ook niet voor niets sinds de Verkade-albums 'vogelnestcactus'. De

kleine witte bloemen geuren heerlijk (Hunt: delicately scented).

Door de jaren heen zag ik in andere collecties ook mooie *camptotricha*-vormen. Bij Cor Visser in Ede stond een plant met donker vosbruine doorns, terwijl de plant meestal strogele doorns heeft op de afbeeldingen in de literatuur (afbeelding 2). Bij de heer Rubingh vond ik planten met wel heel lange tepels en kleine doortjes. Daar zag ik in de pot een steeketiket met de naam *Mammillaria albescens* voor een plant die toch wel behoorlijk leek op mijn *camptotricha* (afbeelding 3). Toen dacht ik enthousiast: 'Hé, een *Dolichothele camptotricha* met kleine rechte doorns' en meende een uitzondering op de *camptotricha*'s gevonden te hebben.

Een eindje verderop in het tablet stond

Afb. 6: *Mammillaria decipiens* ssp. *camptotricha* bij de heer Van Laak

een dolichothele die mijn vreugde nog vergrootte (afbeelding 4). Een duidelijke *camptotricha* maar met hele korte dikke doortjes op de lange tepels. Alsof ze niet wilden doorgroeien. Toen werd me duidelijk dat er een grote variatie in doornbouw bestond bij een groep planten die ik toen nog niet verder kon benoemen. Natuurlijk kreeg ik van Rubingh van beide planten een stek mee naar huis.

Slaan we het boek *Mammillaria* van John Pilbeam en het nieuwe *Lexicon* van Hunt erop na, dan blijkt dat *D. camptotricha* bij beiden tegenwoordig als ondersoort is ondergebracht bij *Mammillaria decipiens*; nl. als *M. decipiens* ssp. *camptotricha*. Het was wel even een schok voor me dat zo'n fascinerende plant onder de saaie *M. decipiens* is gevoegd, maar waarschijnlijk terecht.

Toen ik begon met verzamelen, had ik al snel een *M. decipiens* in mijn verzameling (afbeelding 5). Dat is niet zo vreemd, want deze plant vormt snel forse clusters, zodat een geroutineerde verzamelaar heel eenvoudig een stek kan afdraaien voor een beginneling. Het is zo'n saai clustervormend plantje met wat verveeld uitstekende doorns en kleine witte bloempjes. Naast de gemiddeld 7 witte randdoorns is er ook een zwarte middendoorn. Pilbeam verzucht over deze plant: '*M. decipiens*, one of the dullest species from a collector's point of view' (een van de saaiste planten voor de verzamelaar).

Aangezien ik toen nog meer ging voor notocactussen en parodia's met hun veel spectaculairdere bloei, verdween deze *decipiens*-plant uit de collectie. De lange

tepels die de planten gemeen hebben met de andere voormalige dolichotheles, zoals *D. longimamma*, *D. baumii*, *D. melaleuca* en *D. sphaerica* zijn geen doorslaggevend kenmerk om de groep buiten de mammillarias te houden (voor ik het vergeet; dolichothele = met lange tepels). Opvallend verschil binnen de oude groep Dolichothele was dat de bloemen (bloemetjes) van *M. decipiens* en *D. camptotricha* wit en onbetekenend zijn, terwijl de andere dolichotheles stuk voor stuk grote felgele bloemen produceren.

De tegenwoordige *M. decipiens* subsp. *camptotricha* is samen met de typesoort *M. decipiens* gegroepeerd onder de serie decipientes in het subgenus Mammillaria, waartoe ook de boven reeds genoemde *M. albescens* onder de nieuwe naam *M. decipiens* ssp. *albescens* wordt gerekend.

Als afronding van de diversiteit in de vormen is dan *M. decipiens* ssp. *camptotricha* nog een hele mooie plant, die ik op de open dag van de afdeling Den Haag e.o. zag bij de heer Van Laak in Honselersdijk (afbeelding 6) Deze plant is, mijns inziens, uiteindelijk nog mooier dan de kort beoordeelde vorm van de heer Rubingh.

Het is wel even wennen aan de diversiteit van rand- en middendoorns binnen de soort, want *M. decipiens* ssp. *decipiens* heeft 5-11 randdoorns en een middendoorn, *M. decipiens* ssp. *albescens* heeft 3-5 randdoorns en soms een middendoorn en *M. decipiens* ssp. *camptotricha* heeft 3-5 (veelal 4) randdoorns en de middendoorn ontbreekt. En nog is het niet zo strikt, want bij Henk Viscaal vond ik een *M. decipiens* ssp. *albescens* met 10 randdoorns en een heel lange middendoorn (afbeelding 7).

Wat gebeurde er overigens met de grootbloemigen? De geelbloeiende dolichotheles zijn door Pilbeam ook tot Mammillaria hernoemd en samengebracht in het kleine subgenus Dolichothele om ze gezamenlijk te onderscheiden. Hunt gaat daar vervolgens vlekkeloos in mee en noemt alle geelbloeiende dolichotheles ook Mam-

millaria in eveneens een subgenus Dolichothele. De geslachtsnaam Dolichothele kunnen we dus gevoeglijk gaan verwijderen van onze etiketten.

Wat mij altijd blijft fascineren aan mijn *camptotricha*-*albescens*-*decipiens*-complex is de heerlijke geur van de bloemen. Is het een hyacint, is het hoyageur?

Koperwieklaan 19,
2261 CL Leidschendam.
Morree@wanadoo.nl

Afb. 7: Mammillaria decipiens ssp. albescens bij
Henk Viscaal

Foto's van de schrijver

CACTUSSEN IN AUSTRALIË

Dirk Jan en Paulien Stegink

PROFIEL VAN EEN AUSTRALISCH SUCCULENTALID

Toen wij in 1992 naar Australië emigreerden waren onze gedachten niet in eerste instantie bij onze cactussen. Hoewel er een container van 16 m² met verhuisspullen op een schip van Nederland naar Melbourne ging, zaten daar helaas geen cactussen in. Australië is een eiland en heeft als zodanig de mogelijkheid om ongewenste planten, dieren, ziekten

en plagen buiten de deur te houden. De quarantainereglementen zijn dan ook erg strikt en planten zomaar meenemen is verboden. De Nederlandse verzameling, zaaisels en kasje werden verkocht, de boeken (en het lidmaatschap van Succulenta) gingen mee, en wij begonnen aan ons nieuwe leven Down Under. De cactushobby kwam even op een laag pitje te staan.

De eerste jaren brachten wij door in het zuiden van Australië, rond Melbourne, waar het klimaat mediterraan is. Maar aangezien wij druk waren met baby's, ons eerste eigen huis en ons nieuwe land verkennen, kwam de cactushobby niet veel verder dan een paar plaatselijk gekochte mammillaria's, een Echinocactus grusonii en enkele epiphyllumstekken van een Australische achterlicht. Toch bleef het cactusvlammetje branden, mede doordat de Succulenta trouw in de bus bleef vallen.

Begin 1998 verhuisden we - om werkredenen - naar de subtropen, 2000 km naar het noorden, en daar sloeg de cactuskriebel weer toe. Het klimaat leent zich er goed voor. De verdamping is veel groter dan de neerslag en de zon is er 360 dagen per jaar. De plumeria's groeien hier als bomen in de plantsoenen, de Koningin van de Nacht groeit tot hoog in de bomen en Agave attenuata is een populaire tuinplant.

Om de tropische zon een beetje buiten de deur te houden is ons huis aan de noord- (=zon!) zijde voorzien van een lange veranda. Daar zijn we op schragentafels met onze cactussen

Afb. 1: Plumeria

begonnen. Een van de eerste moeilijkheden waar wij tegenaan liepen was het vinden van leuke cactussoorten. Dit ligt voor een groot deel aan de bevolkingsverdeling in Australië. Ter illustratie: in Australië wonen ongeveer 19 miljoen mensen; niet zo heel veel meer dan er in Nederland wonen. Maar deze mensen zitten verspreid over een gebied zo groot als de Verenigde Staten.

Afb. 2: de cactuskas

Verreweg de meeste mensen wonen in vijf ver uiteen liggende miljoenensteden langs de zuidkust van het continent: Melbourne, Sydney, Adelaide, Brisbane en Perth. Zodra je je buiten deze miljoenensteden begeeft wordt het ineens erg rustig op de weg. Wij wonen in een dorp van 12000 inwoners, 600 kilometer ten noorden van Brisbane, de dichtstbijzijnde grote stad.

De wetten van vraag en aanbod gelden ook voor de cactushandel en de paar cactushandelaren die er zijn in Australië, bevinden zich juist in de buurt van de genoemde grote steden. Daarbuiten valt op cactusgebied niet veel te beleven. De hele cactushobby lijkt in Australië nog in de kinderschoenen te staan, want het sortenaanbod is - zelfs in de grote steden - niet erg groot.

Cactuszaden mogen met een beetje moeite wel ingevoerd worden, als ze op de lijst van AQIS (de Australische quarantainedienst) als toegestane soort vermeld staan. Wij kwamen dus al spoedig aankloppen bij het Clichéfonds en begonnen enthousiast zaden te bestellen. Maar al gauw kwamen wij het tweede probleem tegen: het klimaatverschil met

Nederland. Als de zaadlijst van Succulenta in december uitkomt is het hier middenin de zomer dat wil zeggen dat het 's nachts boven de 25 °C is en overdag rond de 35 °C. Te heet voor de meeste zaden om te kiemen, leerden wij door schade en schande. Wij moeten dus wachten totdat het 's nachts beneden de 20 °C zakt en overdag beneden de 27 °C. Dat is meestal zo rond Pasen. Dan gaan er 3000 zaden de grond in en ondanks wat uitval bij de opkomst en ook weer bij het verspenen groeit de verzameling toch gestaag door.

Zo begonnen wij onze verzameling met zaibakken vol zaad uit Nederland, en binnen korte tijd werd de veranda te klein. Er moest dus een heuse cactuskas komen. In ons klimaat hebben we eigenlijk alleen een dak tegen tropische buien in het regenseizoen nodig. We plaatsten dus een frame van 12 bij 6 meter en maakten er een plastic dak op. Al gauw bleek dat de tropische zon wat teveel van het goede was, maar dat was eenvoudig op te lossen door schaduwgaas onder het dak te spannen.

Zoals verwacht doen de melocactussen het uitstekend hier, maar andere soorten die wij in Nederland heel gemakkelijk vonden zoals

Afb. 3: Cactuspotten

Afb. 4: Aanleg van de tuin

over weersomslag na wattergift (rot!) of vorst. Hier is er zoveel zon en droogte dat we moeten oppassen dat we niet te weinig water geven. Aardewerken potten zijn ongeschikt; die drogen veel te snel uit. Alles in plastic potten dus. Liefst vierkant, dan staan ze mooi dicht tegen elkaar aan en wordt de grond niet zo heet.

In de laatste paar jaar zijn cactussen en met name vetplanten meer in de aandacht van het Australische publiek gekomen. De meeste Australiërs hebben de beschikking over een tuin en de cactus als interessante toevoeging aan de tuin begint langzaam terrein te winnen. Voor een deel heeft dat wellicht te maken met de nu al 10 jaar durende droogte, die nu over bijna het hele continent toe heeft geslagen. De cactus heeft de naam goed tegen droogte te kunnen en dat spreekt aan. Met name ook jonge mensen - met weinig tijd of neiging om te tuinieren - worden aangesproken door de voordelen van deze nieuwe trend. Recentelijk hebben

rebutia's en sulcorebutia's, zijn hier maar met moeite boven de grond te krijgen.

Momenteel hebben we zo'n 1000 planten in de kas staan, waarvan er veel van bloeibare grootte zijn. De mammillaria's bloeien erg gewillig. Notocactussen doen het ook goed en ook Ariocarpus heeft het goed naar de zin.

De verzorging van de planten is hier heel anders. In Nederland was er de zorg

we een stukje van onze tuin (waar voornamelijk dadel- en kokospalmen, grevillea's, eucalyptusbomen, banksia's, en andere endemische struiken in staan) veranderd in een cactustuin.

Wij zitten hier op ongeveer 60 cm wit duinzand, dat ligt op een ondoordringbare ondergrond van graniet. Ondanks de uitstekende afwatering van die 60 cm en de verdamping van 10 mm per dag kan het bij

heel zware tropische buien toch voorkomen, dat de grond helemaal verzadigd is. Daarom hebben we onze cactustuin verhoogd aangelegd. Grote granieten keien vormen de muur om de tuin heen, en het bed zelf is een arm zanderig mengsel. Als afdekking gebruiken we lokale leisteen, die we met een mokertje in kleine stukjes breken. Zo blijft de grond dan redelijk koel en blijft het water net lang genoeg beschikbaar voor de planten

Van onze eerste zaaisels waren al aardig wat planten groot genoeg om de tuin in te kunnen. De eerste *Agave filifera*, *Coleocephalocereus*, melocactussen en *Echinopsis* zijn er intussen aangeslagen. We hebben ook een plumeria en een *Dracaena draco* boompje gezet die het leuk doen.

Het is een hele verandering van een klein glazen kasje met gas-kachel in Nederland naar een open kas met plastic dak en cactussen in de tuin hier in Queensland. En wij vinden het zo leuk dat wij alweer plannen hebben voor een tweede en derde bed met cactussen. Ook blijven we Succulenta-zaad zaaien: Dit jaar hebben we het zaad in de koelkast bewaard van december tot na de Pasen en het komt nu (eind mei) goed op. We hebben weer wat bijgeleerd!

43 Silverton Drive,
Tannum Sands 4680,
Queensland Australia.
stegink@tpg.com.au

Afb. 5: De cactustuin

Foto's van de schrijver

EINDELIJK WEER BIJ EEN AFDELING

Jan Jaap de Morree

Heel lang was ik verspreid wonend lid van Succulenta. Door omstandigheden beviel me dat prima, maar alleen is ook maar alleen.

In de zestiger jaren was ik samen met mijn vader regelmatig te vinden in de houten kas in de achtertuin in Breda. Hij was al voor de oorlog met cactussen bezig geweest en bij De Laet in Contich had hij de eerste planten gevonden. Bij mij sloeg het virus ook aan. In 1967 besloot ik samen met Cor Visser om lid te worden van Succulenta en bezochten we de afdelingbijeenkomsten in West Brabant. Ik studeerde al in Amsterdam en de verzameling was

thuis in goede handen van mijn vader. De kersverse kwekerij van Cyriel de Herdt was niet ver over de grens en op de brommer reden we naar die wereld van importen zoals woestbedoornde copiapoa's en reusachtige matucanas. De eerste *Notocactus rutilans*, *Mammillaria rhodantha* var. *ruberima* en een *echinofossulocactus* import met wel heel lange middendoorns plaatste ik tussen de planten die mijn vader eerder had aangeschaft.

Afb 1: Discussie over de meegebrachte planten

De reis van Amsterdam naar Breda in het weekeinde om het wasgoed thuis te (laten) wassen was de eerste twee jaar te combineren met bezoeken aan de Brabantse afdeling waar de heren Defesche, Theunissen, Neutelings en Jansen en Mevrouw Van den Avoird mij wegwijst maakten in cactusland. De andere succulenten waren toen nog niet zo in de belangstelling, alhoewel er door De Boer en Boom toch heel veel artikelen over *Conophytum* en *Lithops* in *Succulenta* werden geplaatst.

Daar leerde ik de kneepjes van het enten en zaaien. De ervaren kenners gaven ook heel wat tips en stekjes. Bij een plantenkeuring viel een *Mammillaria plumosa* die ik had meegebracht zelfs een keer in de prijzen. Een derde prijs achter een grote *Euphorbia obesa* en een *Copiapoa cinerea*. Maar de biologiestudie slokte me op, Cor ging de vliegerij in en ik bleef steeds meer

hangen in Amsterdam. De cactusafdeling in Amsterdam die ik een paar keer bezocht was maar klein. Ik werd vervolgens een eenling die af en toe een cactus op een cactusmarkt meenam en verder wat in de succulentenboeken dook.

Toen mijn moeder naar een flat verhuisde, had ik met de collectie wel een probleem. Als student heb je maar een kleine kamer op een studentenflat en daarna een kamer in de Amsterdamse binnenstad, maar echt plaats voor een vijftigtal planten in een ruimte van 4 bij 5 meter samen met mijn vriendin was geen optie. Mijn verzameling werd ondergebracht bij Cor, die gesetteld was en in zijn achtertuin een kas had gebouwd.

Maar ook ik kreeg een reguliere baan en een huis en het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Eerst plaatste ik de weer van Cor teruggekregen planten in een venster-

Afb 2: De keurmeester aan het werk

bank en al gauw een hangend kasje aan een muur in de bijkeuken. Het glazen dak liet voldoende licht door om de groei erin te houden. Het clichéfonds werd een bron van genoeg en naast het oppoetsen van mijn resterende collectie startte ik met het zaaien van moeilijke soorten. U kent het wel; pelecypora's, aztekiums, turbinicarpussen, obregonia en ariocarpus. Dat was gedoemd om te mislukken als je er niet bovenop zit met je zorg en aandacht.

Intussen kregen we kinderen, ontplooidde ik allerlei tijdvetende ambities en staarde ik, als ik even tijd vrijmaakte, naar een vrij stabiele collectie, waar niet veel dynamiek van afstraalde. Heel af en toe (drie maal in totaal) bezocht ik de afdelingsbijeenkomsten van Den Haag als ik in Succulenta een aankondiging zag van een stevige spreker. Ik herinner me Wim Alsemgeest nog, die in de jaren tachtig dus al actief was met Thelocactus- en Matucana-lezingen.

Een ommezwaai kwam, toen ik – ik weet absoluut niet meer hoe – in de redactie van Succulenta verzeild raakte. Dat was een heel aangename bezigheid. De hoofdredacteur Ludwig Bercht kwam elke maand 's avonds de volgende Succulenta plakken, nadat we eerst een voedzame maaltijd hadden genuttigd. Losse stroken tekst en foto's plakten we op witte vellen met behulp van een pritt-stift. (Heel wat meer gedoe dan de D.T.P.- of andere aanverwante bewerkingen op de computer vandaag). Dat was een mooie afleiding naast mijn drukke baan.

Soms ging ik naar de Goudse cactusbeurs, die vreemd genoeg helemaal niet in Gouda, maar in Reeuwijk gehouden werd en ik werd fanatiek bezoeker van de Leidse cactusbeurs in de mooie hortus in Leiden. Maar dat waren maar twee bezoeken aan een cactusevenement per jaar. Ik zaaide wat en raakte de zaailingen aan niemand kwijt, omdat ik verder niemand kende en ook geen tijd had voor intensiever bezig zijn met de hobby. Wel had ik wat tijd om artikelen voor Succulenta te schrijven.

Schrijven vind ik erg leuk en naast beroepsmatig schrijven is het een heerlijke tijdpassering die op elk moment van de dag – nacht - kan worden gebezigd.

Terwijl de collectie een tevreden bestaan leidde in een inmiddels geplaatst kasje in de achtertuin was ik meer bezig met lezen over de biologie van cactussen en verdiepte ik me in de o zo merkwaardige wereld van de systematiek van cactussen. Tot mijn grote verbazing bleek de beschrijving van cactussen vooral een bezigheid van zeer enthousiaste amateurs. Heel soms kwam er een rasechte bioloog aan te pas, maar met als meest markant voorbeeld van Backeberg, kwamen er vervolgens steeds maar meer cactofielen zoals Weskamp, Kattermann, Lau, Reppenhagen, Pilbeam, Hochstätter, etc. die zich een eind in de rondte verzamelden en soorten publiceerden zonder systematische studie volgens de nieuwste inzichten over geslacht en soortbegrip.

Daarin werd ik ook meegesleurd en vlamde de intensiteit van het echte verzamelen op toen onder de enthousiaste sturing van de heer Rubingh en de Mammillariawerkgroep Noord we diepgaand op het geslacht Mammillaria ingingen. Bijeenkomsten bij de werkgroepleden maakten me naast enthousiast over de systematiek ook gewoon jaloers. Wat een collecties, wat een oppervlakten, maar ik kende mijn beperkingen qua ruimte en tijd.

Ik was meer en meer een papieren cactuskenner geworden, dan een bezitter van een grote sappige collectie. In meer dan dertig jaar leek ik gedoemd om met een steeds groter wordende kennis van het cactusgeslacht wat geïsoleerd naar eigen planten te staren en stukjes te schrijven.

De redactietijd gaf me naast redactievergaderingen in Hoog Catherijne in Utrecht ook de mogelijkheid om op bijeenkomsten van de redactie bij steeds een van de redactieleden te kijken in hun diverse kassen. Daar kwam de discussie over het wel en wee van cactussen op de echte

liefhebbersmanier aan de orde. Nu bleek wat ik gemist had. Overleg, goede tips en het uitwisselen van zaailingen en plantjes. De naar binnengekeerde manier van verzamelen had - achteraf bezien - te weinig vruchten afgeworpen.

Vastbesloten om hier verandering in te brengen, ging ik naar een bijeenkomst van de afdeling Den Haag en omstreken. Alle vooroordelen zette ik overboord. Hoezo wist ik alles toch al over stekken en grondsoorten, over de strijd om namen op etiketten. Hoezo had ik er geen zin in om een cactus te laten keuren in een wedstrijd om de mooiste cactussen.

Mijn uitgangspunten waren verkeerd geweest. Misschien konden andere leden gebruik maken van mijn kennis, kon ik beginners op weg helpen met advies, wilden ze wel zaailingen die ik overhad. Het resultaat van die ommezwaai was indrukwekkend. De afdeling bleek een aanzienlijke club enthousiaste mensen, die me tot nu toe heel veel plezier en inhoud schenkt. Het hartelijke welkom gaf bij mij de doorslag. Zelfs heb ik me laten overhalen tot meedoen aan een Bingo-avond in de decembermaand. Mijns inziens wel een branchevreemde bezigheid voor een cactusclub, maar het uitwisselen van ideeën tussen de bedrijven door maakte zelfs zo'n avond tot een succulentenavond. Tot mijn positieve verbijstering is de jaarcontributie maar 12,50 euro. Hoe is het mogelijk dat daar ook nog lezingen van deskundige sprekers mee kunnen worden verzorgd. (Dat komt onder meer door die bingo!).

Om de cirkel rond te maken: Afgelopen bijeenkomst was er een plantenkeuring met Peter van de Weerd als deskundige jury. Zoals de

foto's laten zien, kweet hij zich bijzonder van zijn taak. In de verwachting dat velen met gigagrote cactussen zonder een smetje de strijd zouden aanbinden, had ik mijn oude *Aztekium ritteri* (op eigen wortel) in een plastic zakje op de fiets meegenomen om tenminste een bijdrage te leveren. Dat leverde me een zachtpaarse oorkonde op met de derde prijs bij de keuring van de cactussen. (Déjà vu na meerdere decennia: de afdeling West Brabant revisited?)

Mijn vrouw heeft sinds kort de gevatte opmerking: 'Ga je vanavond weer naar je bingoavondje of aan de schrijverij?' De keuze is niet moeilijk. Mochten verspreid wonende leden – en dat zijn er heel wat bij Succulenta – iets voelen kriebelen van een opkomend enthousiasme, dan hoop ik dat in uw buurt ook een levendige afdeling bestaat om u bij aan te sluiten. Ik deed het veel te laat.

Koperwieklaan 19,
2261 CL Leidschendam

Afb. 3: Over de uitslag is geen discussie mogelijk

Foto's van de schrijver

CLEISTOCACTUS STRAUSII

Albert Goossens

Reeds bij onze vorige reizen in Bolivia hadden we de gelegenheid deze soort enkele malen te bewonderen. Zij gedijt er op de steile rotswanden langs de Argentijnse grens, tussen Tarija en Santa Cruz, op een hoogte van 1200 à 2000 m. De bodem bestaat er vooral uit vulkanisch gesteente.

Tijdens onze laatste reis, op 28-11-2006, stopten we op een gegeven ogenblik bij een prachtig biotoop waar grote groepen strausii's zich als witte toortsen tegen de sterk hellende bergflanken aftekenden.

Bij het beklimmen troffen we aanvankelijk tussen het struikgewas grote, krachtige, lichtgroen gekleurde groepen *Trichocereus schickendantzii* aan. Aan de basis waren ze rijkelijk voorzien van spruiten. Meerdere hoge koppen bereikten zelfs een hoogte van ca. 100 cm bij een doorsnee tot 10 cm. Aan de top van de planten ontwikkelden zich grote zwartwollige bloemknoppen; bij nader inzien waren sommige ervan zelfs reeds de voorbije dagen uitgebloeid. Ook bemerkten we verscheidene exemplaren van *Echinopsis mamillosa* met een doorsnee tot ca. 20 cm, allemaal in knop. Voor het ontluiken van de bloemen waren we echter één of twee dagen te vroeg, jammer!

Mijn interesse ging evenwel vooral uit naar *Cleistocactus strausii*. Bijgevolg moesten we nog verder klimmen. Die "witte cereusachtige", daar wilden we bij geraken. Het zou niet eenvoudig zijn gezien het vrij dicht en doornig struikgewas, de enorme rotsblokken, de bijzonder lastige steile helling en het fotomateriaal dat om de hals bengelde. Maar toch voelt men zich in die omstandigheden terug jong en gedreven.

Afb. 1: *Cleistocactus strausii* op de vindplaats

Al vlug viel het ons op dat *Trichocereus schickendantzii* en *Echinopsis mamillosa* haast uitsluitend voorkomen op de lagere gedeelten van de helling.

Uiteindelijk kwamen we oog in oog met het ultieme doel van onze beklimming. Het waren stuk voor stuk prachtexemplaren, zuiver wit van kleur en aanzienlijk wolliger dan in onze verzamelingen. Zelfs de langere middendoorns waren opmerkelijk wit. Sommige *trausii*'s stonden reeds prachtig in volle bloei, andere waren reeds goed voorzien van knoppen en soms van de eerste pas ontloken bloemen, wat het geheel nog attractiever maakte. Het viel me ook op dat er geen beschadigde exemplaren op te merken waren. Steeds diep ademhalend, rustig genietend en de tijd nemend om de emoties omwille van al dat moois te verwerken werden natuurlijk ook dia's genomen voor het thuisfront.

Historisch overzicht

Cleistocactus komt van het Grieks "kleistos" wat gesloten betekent en verwijst naar het bijzondere kenmerk van de bloemen. De soortnaam *trausii* werd toegekend ter ere van de in 1862 geboren cactusliefhebber L. Straus uit Bruchsal. *C. trausii* werd voor het eerst beschreven in 1907 door Heese in "Gartenflora" onder de geslachtsnaam *Pilocereus*. Nadien maakte deze species nog een omweg langs *Cereus*, *Borzicactus*, *Denmoza* tot ze uiteindelijk door Backeberg in 1935 onder *Cleistocactus* werd geklasseerd, het geslacht waarbij ze onmiskenbaar thuishoort.

De eerste planten werden reeds in 1904 door R. Fiebrig uit Bolivia naar het Botanisch Museum in Berlijn gezonden. De helft van de zending was bestemd voor de koopman E. Heese. Heese verklaarde later dat de oorspronkelijke importplanten uitge-

Afb. 2: *Echinopsis mamillosa*

sproken wollig waren en bruinlichtgele middendoorns vertoonden. Hij vermeldde ook dat in cultuur in de loop der jaren de wollige areolen verdwenen en de middendoorns verbleekten tot wit. Ikzelf zag jaren geleden (ca. 1970) in Nederland eens een lading importen, kopstukken van ca. 50 cm lengte met eveneens uitzonderlijk wollige areolen.

Het is zeer merkwaardig dat de vindplaats van *C. strausii* in de natuur vele jaren zoek was; het enige aanknopingspunt was Bolivia. Na een rondvraag hierover meldde een zekere I. Dörfler (Wenen) in D.K.G. 1930 p. 32 dat volgens een bericht van Frič de planten teruggevonden waren. Backeberg, die zelf aanwezig was bij het uitpakken van de Frič-importen bij Dörfler, stelde echter dat het hier ging om de typische *C. jujuyensis*, een opinie waarvan hij nog meer overtuigd geraakte na het uitzaaien van de importzaden. In deel II van "Die Cactaceae" concludeert hij dan ook: "tot hiertoe nog niet teruggevonden".

Ondanks alles zou *C. strausii* in de loop der jaren zijn plaats veroveren in de verzamelingen. En in welke kas bevindt hij zich niet op een ereplaats? Of behoort deze witte toortsactus niet tot de eerst aangeschafte soorten? Deze slanke rechtopgroeiende zuilcactus is werkelijk een prachtstuk en zorgt voor een aangename afwisseling tussen onze bolcactussen.

Wanneer men tegen de zon in naar de kop van een dergelijke plant kijkt, lijkt het

of de natuur ons een nieuw wonder van de schepping laat aanschouwen. Het valt dan op hoe de frisgroene stam overvloedig met glasachtige witte borstels is bedekt, waaruit de naar onder gebogen, iets langere, geelachtige, priemvormige naalden te voorschijn komen. De lange karmijnrode bloemen completeren daarbij nog het geheel. Ze zijn nauw buisvormig, halen de lengte van ca. één vinger en vertonen

Afb. 3: *Cleistocactus strausii* met *Trichocereus schickendantzii*

Foto's van de schrijver

aan de basis een roodbruine beharing. De meeldraden en bijzonder de stamper reiken tot buiten de bloem. Wie zou onbewogen kunnen blijven voor een dergelijke opening van natuurlijk schoon?

Cultuur

C. strausii is een vlot groeiende en weinig gevoelige soort. Hij verlangt tijdens de groeiperiode veel zon en daarbij ook rijkelijk water en een goed doorlatend substraat. In de winter 6 à 10 °C. Bij een warmere overwintering, bijv. ca. 13 °C, is het aanbevolen hem niet te droog te houden.

Eertijds noteerde ik heel wat gegevens over mijn planten en daarbij constateerde ik een heel sterke groei bij *C. strausii*. Zo had ik begin 1959 een exemplaar dat het jaar voordien zeer sterk gegroeid was en een zijscheut had gevormd. De hoogte bedroeg 52 cm en de zijscheut was 6 cm lang. Begin 1960 was de hoofdstam 58 cm en de zijscheut 44 cm. Einde 1960 was de hoofdstam 82 cm en de zijscheut 69 cm. Einde 1961 was de hoofdstam 98 cm en de zijscheut 88 cm. Het is ook mogelijk de groei af te remmen waardoor de bloei bevorderd wordt. Hiertoe volstaat het om in het begin van het jaar bij het omplanten de meeste wortels weg te snijden. Dit resulteert in meer bloemen en dus ook in een grotere zaadopbrengst.

Vermeerdering

C. strausii laat zich het best vermeerderen door uitzaaien. Het stekken verloopt bij deze soort iets moeizamer. Hij wordt tegenwoordig in alle kwekerijen over de hele wereld met tienduizenden gezaaid en is enorm populair wegens zijn fraai doornkleed en de gemakkelijke kweek. Vaak biedt men hem aan per drie exemplaren van verschillende hoogten tussen ca. 15 à 20 cm in één grote pot.

Gezien de snelle groei testte ik hem ooit uit als onderstam. De eigen cristaatvorm net als *Brasilicactus haselbergii* deden het er in ieder geval prima op. De onderstam

werd niet leeggezogen en leek zeer resistent.

Korte beschrijving

C. strausii groeit zuilvormig, later aan de basis spruitend, tot 2 m hoog. Het aantal ribben varieert van 25 tot 30. De kleur is frisgroen. De areolen staan 15 mm uit elkaar, zijn witviltig en dragen 30 à 40 tot 17 mm lange witte haarfijne borstels en 4 opwaarts gerichte licht geelachtige, 2 cm lange middendoorns.

De buisvormige bloemen, die meestal uit de jongere maar soms ook uit oudere areolen ontstaan, zijn gewoonlijk 8 à 9 cm lang, wijnrood en roodbruin behaard. Meeldraden wit-rood, stamper 6 à 6,5 cm lang. De 12 stamperlobben zijn groenachtig en 4 à 5 mm lang.

De roodachtig gekleurde vrucht is een weinig wollig. De verdroogde bloemresten blijven zitten aan het uiteinde. Het vruchtvlees is wit.

De zaden zijn klein en glimmend zwart.

C. strausii is zelffertil, m.a.w. één plant volstaat voor zaadwinning. Zelf verkies ik toch steeds een kruisbestuiving tussen verschillende klonen omdat dit sterkere nakomelingen oplevert.

Geen enkele liefhebber, jong of oud, zou deze blikvanger mogen missen. Hij behoort tot de boegbeelden van de cactusfamilie en kan ons winter en zomer bekoren door zijn sierlijke structuur en de merkwaardige bloemen.

Albert Goossens,
Mechelsebaan 134,
B-2570 Duffel Antwerpen,
België.

CINTIA KNIZEI

Jef Hooyberghs

Bij onze laatste reis naar Bolivia in het najaar van 2006 was het vinden in de natuur van *Cintia knizei* één van de uitdagingen. Daarom werd vooraf uitgebreid nagegaan waar we moesten zoeken. Hierbij traden wel wat problemen op. Bij de beschrijving werd de omgeving van het dorp Otavi, op 4000 m hoogte, opgegeven. Dit deed ons echter twijfelen. Otavi ligt in het departement Potosi, provincie Linares.

De naam *Cintia* komt echter van de provincie Cinti. In het departement Chuquisaca liggen de provincies Cinti Sur (zuid) en Cinti Nor (noord). Het leek daarom eerder aangewezen om in deze provincies te zoeken. Uit verdere informatie bleek dat bij de beschrijving opzettelijk een verkeerde vindplaats is opgegeven, om de planten te beschermen. Het bleek dat deze plantjes rond Padcoyo (ca. 40 km zuidoost van Otavi en gelegen in de provincie Cinti Nor) zouden groeien, zowel ten noorden als ten zuiden van het dorp.

Op donderdag 23 november 2006 reden we van Sucre naar Camargo (ca. 280 km). We passeerden Millares, waar *Blossfeldia liliputana* en *Gymnocalycium pflanzii* var. *millaresii* groeien. Daar spendeerden we verscheidene uren. Achteraf was de weg slecht. Het had flink geregend, zodat de rivieren gezwollen waren. We passeerden tientallen vado's (plaatsen waar we met de auto door de rivier moesten rijden).

Er zat vaak veel stroming in het water. Met onze Toyota Landcruiser was dit echter wel haalbaar. Met een gewone personenauto was het op sommige plaatsen gevaarlijk geweest. Door dit alles verloren we veel tijd, zodat het reeds late namiddag was toen we Padcoyo passeerden.

Bovendien was het fris en regenachtig. We hebben toen nog een uur gezocht naar *Cintia* maar niets gevonden.

We zouden echter op de terugweg naar het noorden opnieuw Padcoyo passeren. We reden op donderdag 30 november van Camargo naar Potosi.

Nu waren we in de voormiddag in Padcoyo en het was bovendien prima weer. We hadden de tijd om uitgebreid te zoeken. Op een heuvel ten zuiden van Padcoyo startten we het zoeken. Er groeien daar veel planten van *Weingartia westii*. Ook een vorm van *Parodia maassii* en een *Lobivia* sp. Na een kwartiertje wenkte Albert. En inderdaad, hij had *Cintia knizei* gevonden, 200 meter verder dan tot waar we de vorige week hadden gezocht. Ze zaten diep in de grond en waren echt moeilijk te zien tussen de stenen. Bovendien stond er geen enkele plant in bloei. Achteraf vonden we op een heuvel ten noorden van Padcoyo dezelfde plantjes, nu zelfs in grotere getale.

Cintia knizei werd in 1969 ontdekt door de Tsjech Karel Knize. Hij vond het eerste plantje louter toevallig. Het hing aan de doornen van een uitgegraven *parodia*. Hij meende dat het een zaailing was van een *sulcorebutia* of *weingartia*. Daardoor schonk hij er weinig aandacht aan en de plantjes geraakten in de vergetelheid. Bij een bezoek enkele jaren later aan deze streek vond hij echter verscheidene populaties van deze plantjes. Ze groeiden allemaal op ongeveer 4000 m hoogte tussen stenen op heuvelachtig terrein. Hij gaf ze 3 verschillende namen, nl. *Cintia knizei*, *Cintia napina* (bij Otavi, 4000 m) en *Cintia subterranea* (bij Lecori, 4200 m). Aan de juistheid van de vindplaatsen twijfelen we sterk. Uiteindelijk werd er slechts één plantje geldig beschreven in 1995, nl. *Cintia knizei*, in *Kaktusy* door Jan Riha. De planten van de verschillende vindplaatsen lijken zeer sterk op elkaar (zelfde bloemen, zelfde bloeitijd), zodat we van één soort

Afb. 1: *Cintia knizei* op de vindplaats

kunnen spreken. Er werd hiervoor een nieuw geslacht opgericht, nl. *Cintia*, genoemd naar de vindplaats (provincie Cinti Nor).

Er zou enige verwantschap bestaan met *Copiapoa*. De bloem is zeker gelijkend. *Copiapoa*'s groeien echter aan de westkant van de Andes. Halda noemt in 1998 deze plant toch *Copiapoa knizei*. Ook de naam *Rebutia cintia* (Hjertson, 2003) komt voor. Het meest verwant lijkt *Cintia knizei* echter met *Neowerdermannia vorwerkii*. Deze cactus groeit in ongeveer dezelfde omgeving en omstandigheden. Typisch voor beide planten is dat de areolen niet op de tuberkels staan, maar er tussen. De vruchten zijn ook gelijkend.

Korte beschrijving

Solitair dwergplantje. Tot 5 cm doormeter in cultuur, in de natuur 2 à 3 cm. Groeit vlak tot rond in de natuur. Geënt wordt

Cintia meer gerekt.

De tuberkels zijn in verhouding groot en afgerond. De kleur gaat van olijfgroen tot purper en bruin, afhankelijk van het groeiseizoen en de hoeveelheid neerslag. De top is wollig. De basis verkurkt met de ouderdom. De areolen zijn ook wollig en verzonken tussen de tuberkels. Bij jonge plantjes zijn er 5 à 6 doornen, die met de ouderdom volledig verdwijnen. De wortel is peenvormig en kan tot 10 cm lang worden.

De bloem is geel, 3 à 4 cm doormeter, verschijnt uit de kop van de plant. Ze lijkt op een *copiapoabloem*. *Cintia knizei* is een dagbloeier. De bloemen blijven enkele dagen intact.

De vrucht is verlengd, naakt, droog met dunne vruchtwand. Ze blijft lang aan de plant. De zaden zijn ca. 1,2 mm lang en 0,7 mm breed.

Vindplaats op grote hoogte (4000 m). Dit houdt in dat er grote temperatuurschom-

melingen voorkomen. Overdag warmt de bodem sterk op door de intense zonnestralen. 's Nachts komt er in de winterperiode vaak vorst voor. Dit duurt echter slechts enkele uren. De opgewarmde bodem geeft dan deze warmte terug, zodat de planten niet bevriezen.

Op die hoogte is het ook vaak zeer winderig. Cintia is dus zeker niet koudegevoelig. De bijbegroeiing is beperkt. Zoals vermeld groeien in dezelfde omgeving *Weingartia westii*, *Parodia maassii*, een *Lobivia* sp. en *Oreocereus celsianus*. Verder kleine grassen en een beperkte alpiene begroeiing. De heuvels zijn niet steil en vlot begaanbaar. Ze liggen wel vol stenen, bedekt met mos. Struiken of bomen komen er niet voor. De neerslag is gering. Het regenseizoen loopt van november tot maart, in de zuidelijke zomer. De rest van het jaar regent het praktisch niet. Deze cactussen krimpen dan sterk en worden bedekt met stof en kleine stenen en zijn niet meer te vinden. Door de sappen in de penwortel kunnen ze deze lange maanden overleven. Toen wij daar waren (eind november) hadden de planten reeds regen gehad. Ze waren dan ook opgezwollen en

zaten boven of gelijk met de grond. Bloemen hebben we niet gezien. Waarschijnlijk waren we daarvoor enkele weken te vroeg. Zaailingen (enkele mm groot) waren wel vlot te vinden. Aanvankelijk dachten we met een kleine *rebutia* of *sulcorebutia* te doen te hebben. Deze zaailingen waren volledig bedoornd, vandaar onze twijfel. Bij nader toezien waren ze wel te herkennen als *Cintia knizei*.

Cultuur

Niet koudegevoelig. Overwinteren bij 5°C is voldoende. Ze verdragen volle zon. In de winter volledig droog houden. In de zomer spaarzaam water geven.

Omdat deze plant nog niet zo lang in de verzamelingen vertegenwoordigd is, wordt zij nog dikwijls geënt op allerlei onderstammen. Het nadeel hiervan is dat *Cintia knizei* daardoor vaak cilindervormig vervormt en zeer gevoelig is voor openbarsten na de gietbeurten. Dergelijke opengebarsten exemplaren groeien evenwel zonder problemen door en produceren dan vaak talrijke stekken die men kan afenten of bewortelen. Wil men deze nadelen echter vermijden dan moet een wortelechte cultuur overwogen worden. Dit is niet al te lastig indien men een voldoende diepe pot en een zeer poreus substraat gebruikt.

Kanariestraat 25,
2400 Mol.
België.

Afb. 2: *Cintia knizei*

Foto's van de schrijver

SUCCULENTENNIEUWTJES

Ton Pullen

Het Amerikaanse *Cactus & Succulent Journal* [79 – 1, 2007] bevat een bijdrage van Craib over *Aloe verecunda*. Dezelfde auteur bespreekt *Pterodiscus ngamicus*. Dortort behandelt de zogenaamde kleine Mexicaanse geslachten.

In het volgende nummer [C. & S.J. 79 – 2, 2007] behandelt Masilko de succulenten uit het Amerikaans/Mexicaanse grensgebied. Roberts geeft tips voor de cultuur van *mammillaria*'s.

Alsterworthia International [7 – 1, 2007] brengt de nieuwbeschrijving van *Haworthia mortonii* Breuer. Capela & Rulkens berichten over de vondst van een mogelijk nieuwe aloë in Mozambique. Vooralsnog blijft de plant onbenoemd. Een behoorlijk aantal cultivars in *Haworthia*, *Gasteria* en *Aloe* passeert de revue. Hargreaves bespreekt de kortstammige aloë's van Botswana.

De bekende *Haworthia*-kenner Bruce Bayer heeft *Haworthia Update*, vol. 3, in 2 delen, het licht doen zien. Het omvat 174 pp. A4 en 500 foto's. De prijs is £ 49,50.

Internoto [28 – 1, 2007] bevat een nieuwe naamscombinatie: *Wigginsia calvescens* (N.Gerloff & Nilson) F.Font.

Het Duitstalige periodiek *K.u.a.S* [58 – 2, 2007] opent met een bijdrage van Diers & Kühhas over *Pygmaeocereus bieblii*. Momberger behandelt *Astrophytum capricorne* var. *crassispinum*, een omstreden naam.

De volgende aflevering van dit tijdschrift [K.u.a.S. 43 – 3, 2007] brengt de nieuwbeschrijving van *Aloe fianarantsoae*, afkomstig van Madagaskar. Diers publiceert *Pygmaeocereus bieblii* var. *kuehhasii*

als nieuw taxon. Brand stelt *Ornithogalum juncifolium* voor. Hils wijdt een bijdrage aan kleurig bloeiende notocactus-vormen; Niestradt doet iets dergelijks met *epiphyllum*hybriden.

Het volgende nummer [K.u.a.S 43 – 5, mei 2007] opent met een bijdrage van het echtpaar Ohr over de *echinocereus*soorten van Noord-Mexico en Baja California. Albers & Metzling schrijven een uitgebreid artikel over *Apteranthes burchardii*, een plant die vroeger *Caralluma burchardii* genoemd werd. Lechner & Draxler zijn in Bolivia op zoek geweest naar sulco's; zij berichten hier over hun vondsten. Werz besteedt aandacht aan *Turbinicarpus alonsoi*.

International Cactus Adventures [No 74, april 2007] bevat een bijdrage van Duthion over de succulenten van de Kaap Verdische eilanden. Ostolaza besteedt aandacht aan *Euphorbia weberbaueri*, uit Peru. Chazaro-Basanez et al. brengen *Agave vazquezgarciae* uit Jalisco, Mexico voor het voetlicht. Lodé bespreekt de weinig bekende halfsucculent *Kunkeliella subsucculenta* (Santalaceae) van Tenerife.

Ruime aandacht in dit nummer voor Dr Alfred B. Lau, die op 27 februari in Vera Cruz is overleden aan de gevolgen van een hartaanval.

In het Tsjechische tijdschrift *Kaktusy* [43 – 1, 2007] brengt Riha een nieuwe, kortbedoornde cultivar van *Mammillaria camptotricha* onder onze aandacht. Deze vorm is 'brevispina' gedoopt. Slaba & Sorba publiceren nieuwe variëteiten onder *Sulcorebutia pulchra*: *S. pulchra* var. *longispina* en *S. pulchra* var. *albiareolata*. Dit tijdschrift heeft ook weer een special uitgebracht, deze keer geheel gewijd aan het genus *Sempervivum*, geschreven door

Hadrava & Miklanek. Het bevat een aantal nieuwe naamscombinaties.

Het vetplantentijdschrift *Avonia* [25 – 1, 2007] bevat een artikel van Versteeg over het geslacht *Prometeum*, dat soorten bevat, die beter bekend zijn onder de namen *Rosularia* en *Sedum*. Lutz behandelt *Shepherdia rotundifolia*, een weinig bekende struikvormige succulent uit Utah, USA.

Het Engelse blad *Cactusworld* [25 – 1, maart 2007] opent met een bijdrage van Machado over de frailea's van San Luis Potosi. Castillon brengt de nieuwbeschrijving van *Aloe ambrensis*.

Quail komt met een ander nieuwtje: roze bloeiende *astrophytums*! MacMillan houdt zich onledig met het geslacht *Rhipsalis*. Fearn begint een serie over de flora van de Canarische eilanden. In dit eerste deel veel aandacht voor *Caralluma burchardii* en *Euphorbia handiensis* van Fuerteventura. Castillon & Castillon berichten over hun recente ontdekking van de eerste wilde populatie van *Moringa hildebrandtii* op Madagaskar. Bruyns bezoekt Senegal en vertelt iets over zijn vondsten.

In het Franstalige periodiek *Succulentas* [No.2, mei 2007] publiceert Descoings een nieuwe definitie van het genus *Kalanchoe*. Hij deelt het geslacht op in 3 subgenera, karakteriseert deze en geeft een lijstje met alle soorten, waarbij aangegeven wordt tot welk subgenus zij gerekend moeten worden. Bonnefond is toe aan het tweede deel van zijn beschouwingen over de *pediocactus*-soorten uit de Verenigde Staten.

Tegelijkertijd is er een 'special' verschenen, getiteld *Les Euphorbes de Madagascar*, met tekst van Norbert Rebmann en veel foto's. Het is een boekje van 48 pagina's geworden. Lijkt me een must voor elke *euphorbia*-liefhebber.

Cactus & Co [11 – 1, maart 2007] is geheel gewijd aan het geslacht *Ariocarpus*. De tekst is van Chalet, het deel over de

cultuur is geschreven door Cattabriga.

Aloe, het tijdschrift van de Vetplantvereniging van Zuid-Afrika [43 – 4, 2006] bevat weer een flink aantal nieuwbeschrijvingen: *Aeollanthus haumannii*, een plant uit de lipbloemenfamilie, wordt voorgesteld door Van Jaarsveld & van Wyk. Deze soort groeit van nature in Namibië. *Ledebouria venterii*, uit het dal van de Gouritzrivier in Zuid-Afrika, wordt beschreven door hetzelfde auteursduo. Samen met Venter beschrijven zij ook *Ledebouria cremnophila* uit de Barberton-regio. Williamson beschrijft tenslotte een tweetal nieuwe *Bulbine* species: *Bulbine capensis* en *B. stolonifera*.

Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen.

Rectificatie

Op pagina 132 van het vorige nummer staat ten onrechte bij het artikel over *Aloe mossurilensis* van Anthon Ellert de naam Holmes S.C.

Dit moet zijn Carter S.

SUMMARY

Rob Bregman

This time's editorial is by Ludwig Bercht. Having a large collection as he does, he describes the lot of work he has to do in his greenhouse such as pollinating, sectioning flowers, taking photographs, studying seeds, etc.

In her column for youngsters Johanna Smit-Reesink deals with *Mammillaria carmenae*.

Bertus Spee shows us four interesting cacti in his collection, viz. *Turbincarpus krainzianus* ssp. *minimus*, *Copiapoa hypogaea*, *Parodia microsperma* and *Astrophytum myriostigma*.

With part four, Fritz Hochstätter continues his extensive study of the genus *Sclerocactus*. The three subspecies of *S. parviflorus* (ssp. *havasupaiensis*, ssp. *terraecanyonae* and *S. macrospermus*, successively) are being depicted and briefly described.

Another ongoing series of articles is about the Brazilian genus *Uebelmannia* by Werner van Heek. He outlines the habitats and the natural variation in *U. buiningii*.

Paul Laney reports about a trip to the Mendoza region in northern Argentina where he found the barrel cactus *Denmoza rhodacantha*. This impressive plant seems to produce a hallucinating substance, of which the chemical formula is given.

The small *Aloe parvula* from Madagascar is presented by Ton Pullen.

Jan Jaap de Morree contributes twice to this *Succulenta* edition. His first article is about the different forms of *Dolichothele camptotricha* (syn. *Mammillaria decipiens* ssp. *camptotricha*). In his second article, he looks back at 40 years of being a succulent plant hobbyist.

Dirk Jan and Paulien Stegink emigrated to Australia and picked up their hobby again to grow succulents. They describe the totally different circumstances under which the plants are being cultivated.

Albert Goossens reports about *Cleistocactus strausii* in Bolivia.

Another traveller to Bolivia is Jef Hooyberghs who searched and finally found the rare dwarf cactus *Cintia knizei*.

As usual, Ton Pullen reviews the latest issues of several other journals on succulent plants.

Hector Petersenstraat 7
1112 LJ Diemen

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues; address changes
to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

Ludwig Bercht	Redactioneel.....	146
Johanna Smit-Reesink	Jong geleerd Mammillaria carmenae.....	147
Bertus Spee	Voor het voetlicht (33).....	148
Fritz Hochstätter	Het geslacht Sclerocactus (4).....	150
Werner van Heek	Op de vindplaats van het geslacht Uebelmannia	156
Paul Laney	Neuzen in Argentinië (4)	160
Ton Pullen	Aloe parvula.....	166
Jan Jaap de Morree	Dolichothele camptotricha en Mammillaria decipiens.....	168
Dirk Jan en Paulien Stegink	Cactussen in Australië Profiel van een Australisch Succulentlid.....	174
Jan Jaap de Morree	Eindelijk weer bij een afdeling.....	178
Albert Goossens	Cleistocactus strausii.....	182
Jef Hooyberghs	Cintia knizei.....	186
Ton Pullen	Succulentennieuwtjes.....	189
Rob Bregman	Summary.....	191

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
E-mail: hviscaal@hetnet.nl
C.A.L. Bercht
E-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
E-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
E-mail: Morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; E-mail:
B.J.M.Zonneveld@biology.leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Denmoza rhodacantha

Foto Paul Laney

SUCCULENTA

ISSN 0039-4467 - OKTOBER 2007
NUMMER 5 - JAARGANG 86

REDACTIONEEL

HET JAAR VAN LINNAEUS

Ton Pullen

Het kan U niet ontgaan zijn: 2007 is het Linnaeusjaar. Dit jaar wordt herdacht, dat de beroemde Zweedse arts en botanicus Carolus Linnaeus 300 jaar geleden, in 1707 dus, werd geboren.

Terecht wordt veel aandacht besteed aan deze herdenking. Langs de A28 zag ik, ter hoogte van Harderwijk, een billboard langs de snelweg met de tekst "Linnaeus was hier". Harderwijk, de stad waar hij promoveerde, organiseert dit jaar een groot aantal activiteiten ter ere van haar beroemde promovendus.

Speciale exposities zijn ingericht in verschillende musea in binnen- en buitenland.

Al in maart van dit jaar bezochten wij een kleine, maar schitterende tentoonstelling in het Teyler's Museum in Haarlem (het oudste museum van Nederland en een museum zoals een museum behoort te zijn). Ook in het buitenland is Linnaeus' jubileum niet onopgemerkt gebleven. De Royal Botanic Garden van Edinburgh organiseerde zelfs een reeks evenementen, variërend van exposities, lezingen en films tot een Linnaeus Birthday Picnic, uiteraard op Linnaeus' geboortedag, 23 mei.

Na de expositie in Teyler's Museum bekeken te hebben kocht ik in het museumwinkeltje een aantal boeken. Eén ervan draagt als titel 'Namen noemen' en is geschreven door Anna Pavord, een Engelse journaliste met speciale belangstelling voor botanica.

In dit boek behandelt zij de geschiedenis van de botanie en met name van de naamgeving van planten, vanaf de Griekse oudheid (Aristoteles en Theophrastus) tot en met John Ray († 1705).

Een prachtig vormgegeven boekwerk met schitterende en weinig gepubliceerde reproducties.

Jammer genoeg eindigt het verhaal van Pavord bij de dageraad van de huidige taxonomie, Linnaeus (*1707) komt pas in de epiloog aan bod.

De grote verdienste van Linnaeus is natuurlijk geweest, dat hij een internationaal bruikbaar systeem voor de naamgeving van dieren en planten (de binominale nomenclatuur) uitgewerkt heeft en in de tiende editie van zijn boek *Systema Naturae* de basis gelegd heeft voor een nog steeds bruikbare taxonomie.

Het Linnaeusjaar heeft terecht ook in de pers veel aandacht gekregen. Het boek van Pavord is gunstig gerecenseerd. NRC-Handelsblad besteedt in haar wetenschapsbijlage een hele pagina aan Linnaeus en zijn belang voor de plantennomenclatuur. Ook andere dag-, week- en maandbladen blijven niet achter.

Ook wij, als liefhebbers van cactussen en andere vetplanten, hebben met de Linnaeaanse nomenclatuur te maken. We mopperen wel eens op die lastige 'latijnse namen'. We bezigen wel eens wat lelijke woorden, als de taxonomen weer eens een naam gewijzigd hebben. Maar we moeten beseffen, dat dit alles slechts rimpels zijn in het heldere water, dat de systematiek in de natuur te bieden heeft. En dat alles dank zij Linnaeus.

Anna Pavord: *Namen noemen*. Over het scheppen van orde in het plantenrijk.

Uitg. Anthos, 472 pp. Prijs: € 44,95.

JONG GELEERD...

DUDLEYA DENSIFLORA

Johanna Smit-Reesink

Dudleya's behoren tot de enorme familie Crassulaceae. In het wild komen ze voor in Californië, Arizona en Mexico. Dudleya's vormen rozetten en hebben gewoonlijk bepoederde blaadjes. Dudleya densiflora heeft dicht opeen staande blaadjes.

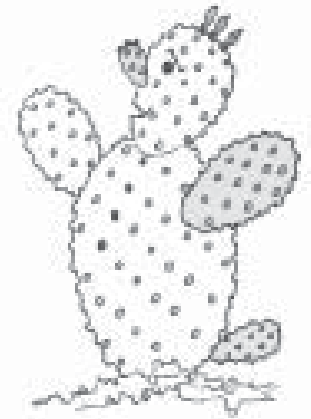
Als ze gaaf zijn, zijn ze ook heel mooi van vorm. Met de blaadjes moet je heel voorzichtig omgaan, want als je ze aanraakt gaat het poeder eraf en krijg je er als het ware "vetvlekken" op, die niet meer verdwijnen. Het poeder heet in het latijn farina, wat zoveel betekent als meel. Het poeder helpt de plant vocht (uit de lucht natuurlijk) vast te houden in het blad en het niet te verliezen door verdamping. Verder worden ze erdoor beschermd tegen te veel en te scherp zonlicht. Ze komen veel voor in rotsspleten en (het is bijna niet te geloven) ik heb ze gezien in verticale rotsspleten grenzend aan de zee!

In de rustperiode sluiten de rozetten zich gedeeltelijk. Dudleya's verliezen hun oude, opgedroogde blaadjes niet, misschien wel om het stammetje te beschermen. Ze groeien gedurende onze zomer en bloeien aan het eind daarvan met veel, kleine groen-gele stervormige bloemen aan een of meer lange bloemstengels. Hoe kleiner de soort hoe meer stammetjes!

De planten hoef je in de winter niet warm te houden, maar ze willen natuurlijk niet bevriezen. Je kunt ze in een gewoon cactusmengsel met

onderin wat kleikorrels of potscherfjes kweken en - niet te vergeten - ze afstroomen met wat aquariumgrind. In het voorjaar ga je ze voorzichtig wat water geven, zo eens in de week en na de zomer bouw je dat weer af, zodat ze in de winter droog staan. Doe je best en veel plezier ermee!

Prins Willem Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Dudleya densiflora

Foto Chris Geris

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

Cumulopuntia rossiana ssp. *fuauxiana*

Deze miniatuur opuntia is afkomstig uit Bolivia en ook hier is van toepassing hoe kleiner de planten hoe langer de namen. We komen deze plant ook wel tegen als *Tephrocactus*.

De typische Opuntia bloem is hierbij ook goed herkenbaar. De eivormige leden van dit plantje worden maximaal 1 cm groot. Ze groeien erg langzaam. De bloeitijd valt in juni-juli als de planten heel veel zon krijgen. We planten ze in een doorlatend mineraalrijk grondmengsel in een hoge pot, dit vanwege de penwortel die ze vormen.

Vroeg in het voorjaar beginnen we al te nevelen als het zonnig is en dan om de 2 weken een flinke scheut water. In de winter houden we ze goed droog, ze kunnen dan makkelijk enkele graden vorst verdragen. Zaaïen is niet gemakkelijk. Zoals bij alle opuntia's kiemen de harde zaden moeilijk of vaak pas na enkele jaren.

Stekken gaat daarentegen prima. Dit is een ideaal plantje voor mensen met ruimtegebrek. In een 6,5 cm potje kunnen ze jaren groeien.

Titanopsis hugo-schlechteri.

Het bijzondere geslacht *Titanopsis* behoort tot de grote groep der Mesems. De naam betekent "op kalk gelijkend" en deze planten zijn zeer herkenbaar aan de opvallend getekende bovenranden van de bladeren. Het moederland van deze leuke plantjes is Namibië. De planten vormen op oudere leeftijd clusters van kleine rozetten aan vlezig stengels. Geven we deze planten een zonnige plaats, dan verschijnen vroeg in de herfst de mooie gele bloemen. Deze openen zich pas na het middaguur. Ze groeien het best in een zanderig substraat

en vragen een matige watergift, bij voorkeur langs onder. In de wintertijd houden we ze droog bij een minimum temperatuur van 6 °C.

De planten zijn ook goed uit zaad op te kweken, al wordt dit heel weinig aangeboden. Stekken is ook mogelijk. De stekken laten we wortelen in vochtig grof zand of bims, de beste tijd hiervoor is omstreeks juni.

Ariocarpus kotschoubeyanus var. *albiflorus*

Een lange naam voor dit kleine juweeltje dat op de natuurlijke groeiplaats bij Tula in de staat Hidalgo (Mexico) bijna niet meer te vinden is. Gelukkig worden ze in cultuur ook gekweekt en zodoende regelmatig te koop aangeboden. Dit plantje bloeide afgelopen jaar al halverwege september en heeft maar liefst 6 bloemen voortgebracht. Deze planten worden maximaal 4 cm in doorsnede en vormen ondergronds een grote dikke penwortel.

We planten ze bij voorkeur in een zanderig lemig grondmengsel in een wat hogere pot en geven om de 2 tot 3 weken flink water zodat in de tussentijd de potkluit goed kan drogen.

Een zonnige en luchtige plaats in de kas is aan te raden willen we ze in bloei zien komen.

Deze plantjes zijn goed uit zaad op te kweken, hoewel ze erg langzaam groeien. Het meeste gebeurt ondergronds, waar zich de grote penwortel vormt. Vaak worden deze planten geënt op *Pereskioopsis* om ze sneller te laten groeien. Op eigen wortel kweken is echter veel leuker.

Na de bloei in oktober houden we ze volledig droog tot het volgend voorjaar, in de winter kunnen ze minimum temperatuur van 5 °C. verdragen.

Orostachys spinosus

Deze mooie plantjes zijn afkomstig uit midden Azië, ze vormen 5 cm grote grijsgroene rozetten met een ingezonken hart. Als ze na 2 tot 3 jaar bloeibaar zijn, verschijnt uit het hart een lange bloemaar met tientallen kleine gele bloemetjes die van beneden naar boven toe enkele weken bloeien. Na de bloei sterft de plant af en is het mogelijk om gelijk met de verse zaden nieuwe plantjes te kweken.

Deze planten worden geacht winterhard te zijn maar tegen onze natte winters zijn ze slecht bestand. Het is dus maar beter ze in de kas overwinteren met af en toe een klein beetje water als het zonnig is. In het voorjaar kunnen ze weer naar buiten. We planten ze bij voorkeur in een ondiepe stenen schaal in een zanderig doorlatend substraat en geven ze een plekje met veel zon.

Diepeneestraat 4,
4454 BJ Borssele.

ZUINIG OMGAAN MET LICHT

Henk Ruinaard

Naast warmte is licht één van de belangrijkste variabelen die we in onze (hobby)kassen kunnen beïnvloeden om de omstandigheden van de oorspronkelijke groeiplaatsen van onze succulenten zo goed mogelijk te benaderen. Daar de lichtomstandigheden in Nederland niet kunnen tippen aan die op de groeiplaatsen is het van belang om met het beschikbare licht zuinig om te gaan.

Hoe goed we ook proberen de natuurlijke groeiomstandigheden van succulenten in onze kassen te imiteren, er ontbreekt toch altijd wel iets. Aan water, grondmengsel, voeding en warmte kunnen we wel iets doen, maar ondanks al onze goede bedoelingen kunnen we niets veranderen aan het feit dat we in Nederland minder zonnuren, minder zonne-intensiteit (dus minder licht) en minder UV-straling beschikbaar hebben.

Dankzij onze (broei)kassen kunnen we heel goed voor warmte zorgen; in de zomer geleverd door de zon en in de winter door onze verwarmingsapparaten. Dat we die warmte 's zomers kunnen opwekken of vasthouden hebben we te danken aan het doorzichtige afdekkingsmateriaal van onze kassen. Traditioneel is dat glas, maar tegenwoordig zie je steeds vaker dubbelwandige kunststof platen.

Deze doorzichtige afdekkingsmaterialen hebben helaas ook een nadeel; ze houden een deel van het licht tegen. Op zich lijkt dat geen probleem, maar we moeten ons wel steeds realiseren dat we toch al minder licht beschikbaar hebben dan op de groeiplaatsen.

In de dagelijkse praktijk hebben we gewoon te maken met de maximaal beschikbare hoeveelheid licht op de plaats waar

onze kas staat. Het is echter wel belangrijk om die zo optimaal mogelijk te benutten.

Dit wordt voor een groot deel bepaald door het lichtverlies dat optreedt in de afdekkingsmaterialen van de kas. In de meeste gevallen is dat tuinbouwglas. Op het eerste gezicht lijkt het dat al het licht door het glas heen gaat, maar als je gaat meten blijkt de lichtdoorlaatbaarheid van 4 mm glas 92% te zijn. Met andere woorden er treedt een verlies van 8% op. Dit wordt niet zozeer veroorzaakt door verlies in het glas zelf, maar door het verschil in brekingsindex tussen lucht en glas. Bij iedere overgang van lucht naar glas en van glas naar lucht treedt 4% verlies op t.g.v. reflexie. Dat is bij dubbelglas ook zo, maar dan gebeurt dit bij iedere ruit, dus $2 \times 8\% = 16\%$ lichtverlies. Dit principe geldt ook voor andere transparante materialen zoals b.v. kunststof folies. De bekende noppenfolie of luchtkussenfolie, die als isolatiefolie wordt aangebracht geeft dus ook een lichtverlies van 16%.

Met het blote oog zie je dat allemaal niet zo goed, want onze pupillen stellen de lichtsterkte die het oog binnenkomt automatisch in. Maar onze planten merken dat verlies wel degelijk. Dit is b.v. te zien aan een langgerekte groei van de planten. Er is blijkbaar wel voldoende vocht en warmte voor de groei maar de planten

gaan “zoeken naar meer licht” door sneller in de lengte te groeien (zie foto). Meer licht bevordert een gedrongen en natuurlijke groei en dat is waar we naar streven.

Vooraf ultraviolet licht is hiervoor verantwoordelijk. In het hooggebergte hebben alle planten een korte gedrongen groeiwijze door het relatief hoge gehalte aan UV-straling. De hoogte waarop de planten groeien is dus belangrijk voor hun uiterlijk, want hoe hoger de groeiplaats des te meer UV-straling er aanwezig is. Dat is een conditie die we in onze lage landen niet kunnen nabootsen, dus we zullen het moeten doen met de in Nederland (en België) beschikbare hoeveelheid UV-straling.

Voor een maximale beschikbaarheid van UV-straling is de UV-doorlaatbaarheid van het afdekkingsmateriaal belangrijk. De UV-doorlaatbaarheid van een afdekkingsmateriaal is totaal verschillend van de lichtdoorlaatbaarheid. Een bekend voorbeeld is glas, dat een zéér goede lichtdoorlaatbaarheid heeft, maar een slechte UV-doorlaatbaarheid. Vaak wordt er dan ook op gewezen dat je achter glas niet bruin wordt. De UV-doorlaatbaarheid van glas is echter niet helemaal nul dus er komt nog wel wat UV-straling door glas heen. Speciale glassoorten (kwartsglas) hebben een goede UV-doorlaatbaarheid en ook kunststoffen zoals Lage Dichtheid Poly Etheen (LDPE, b.v. landbouwfolie), en speciale typen Poly Methyl Meth Acrylaat (PMMA of Perspex) hebben een betere UV-doorlaatbaarheid dan gewoon tuinbouwglas. Poly Vinyl Chloride (PVC) plaat en Poly Carbonaat (PC) plaat hebben een slechtere UV-doorlaatbaarheid dan tuinbouwglas.

Theoretisch heeft een kas, die bedekt is met één laag LDPE folie van 100 micron dikte (= 0,1 mm) de beste papieren, namelijk een zéér goede lichtdoorlaatbaarheid en ook een zéér goede UV-doorlaatbaarheid. In de praktijk gaat dit echter snel kapot en je ziet bij succulentenliefhebbers eigenlijk voornamelijk kassen die bedekt

zijn met glas, soms met dubbelwandige PC plaat en bij uitzondering met dubbelwandige PMMA plaat. Dubbelwandigheid is niet alleen een nadeel voor de lichtdoorlaatbaarheid, maar ook voor de UV-doorlaatbaarheid en is als zodanig eigenlijk niet aan te bevelen als een zo gering mogelijk licht/UV verlies belangrijk is.

Een zwaar onderschatte lichtvreter is de vervuiling van het afdekmateriaal. Een lichte vervuiling van de ruiten kan al snel een lichtverlies van 10% opleveren. Bij wat meer vervuilde ruiten kan dat wel oplopen tot 30%. Tot mijn eigen schrik bemerkte ik dat die vervuiling niet alleen aan de buitenkant zit, maar ook aan de binnenkant van de kas. Op de binnenkant condenseert regelmatig vocht en dat leidt op den duur tot algvorming op het glas. Na een paar jaar levert dat een dunne groene waas op.

Een veel gevreesd nadeel van (te) veel zonlicht is verbranding in het vroege voorjaar of op de heetste dagen van de zomer.

Verbranding in het voorjaar treedt met name op bij planten die niet gewend zijn aan veel zonlicht, bijvoorbeeld omdat ze onder een tablet gestaan hebben en bij planten die te droog staan en dan aan de volle (al flink sterke) voorjaarszon worden blootgesteld. Eén en ander is te vergelijken met de menselijke huid die na een zonloze winter ook niet direct langdurig blootgesteld moet worden aan de volle zon. Na een gewenningsperiode, steeds wat langer in de zon, past de huid zich aan en worden de meeste mensen niet meer zo rood als een kreeft. Bij succulenten werkt dat ook zo. Planten die eraan gewend zijn om altijd in de volle zon te staan zullen na een (zo licht mogelijke) overwintering de voorjaarszon best wel kunnen verdragen.

Meestal kan bij succulenten verbranding voorkomen worden door nevelen op zonnige voorjaarsdagen. Dit voorkomt dat de huid te veel uitdroogt en voorkomt daarmee verbranding.

Afb. 1: Hier is duidelijk gezocht naar licht

Er is wel verschil in gevoeligheid voor verbranding tussen verschillende geslachten en soorten. Planten die op de groeiplaatsen altijd in de schaduw staan moeten in de kas ook niet in de volle zon gezet worden. Dat is bij mensen ook het geval. Bijvoorbeeld op de Spaanse stranden pik je de rood verbrande hoofden en ruggen van de Engelse toeristen er direct uit tussen de gebruide Spanjaarden.

Verbrandingen op de heetste dagen van de zomer zijn het gevolg van de te hoge temperaturen in de kas. Zelfs met alle ramen en deur(en) open kan de temperatuur dan gemakkelijk tot ver boven de 50 °C oplopen. De beste remedie tegen deze oververhitting is koelen, b.v. door te nevelen, door middel van koelventilatoren of door afschermen van de zon met schermdoek of door kalken van de ruiten.

In de zomer van 2006 liepen de buitentemperaturen in Limburg op tot 35 °C en werd het in mijn kas ruimschoots 50 °C. Om verbrandingen te voorkomen heb ik toen voor het eerst in 20 jaar geschermd met enigszins vervuilde noppenfolie. Het lichtverlies dat dit tot gevolg had was zelfs met het menselijk oog duidelijk te zien. Ook de afkoeling die dit met zich meebracht was goed merkbaar.

De lezer van dit artikel zal zich misschien afvragen wat hij kan doen met al deze feiten. Daarom wil ik een paar aanbevelingen doen waarvan velen mogelijk vinden dat

het "open deuren" zijn.

1. regelmatig de ramen wassen, zowel buiten als binnen
2. isolatiefolies en overbodige afdekfolies in de zomer verwijderen
3. schaduw veroorzakende objecten verwijderen

Ad.1: Ramen wassen is het belangrijkste voor de dakramen, de staande wanden dragen iets minder bij aan de totale lichtopbrengst in de kas. Helaas zijn de ramen aan de binnenkant vaak niet toegankelijk tengevolge van alle plankjes en rekjes die in de loop van de jaren erbij geknutseld zijn. Houdt er wel rekening mee dat deze ook licht wegnemen voor de planten die eronder staan.

Ad.2 : Bedenk altijd dat elke extra laag transparant materiaal 8% extra lichtverlies oplevert.

Ad.3: Het is niet altijd of vaak niet mogelijk om schaduw veroorzakende objecten zoals heggen en muren weg te halen. Heggen, bomen of struiken kunnen wel kort gehouden worden en losse voorwerpen (ladders, reserve ruiten e.d.) kunnen weggezet worden.

Tenslotte is het belangrijk dat U zelf de regie in handen houdt. Als U minder licht wilt door b.v. te schermen, doe dat dan bewust en niet omdat een dikke laag stof dit al voor u doet. Mijn boodschap is dus: wees je ervan bewust dat er altijd lichtverlies in de kas optreedt, dus probeer dit zo veel mogelijk te voorkomen. Ga niet alleen zuinig om met energie, maar ga ook zuinig om met licht.

Email: henk.ruinaard@tiscali.nl

AF EN TOE EEN SCHEUTJE WATER..... (3).

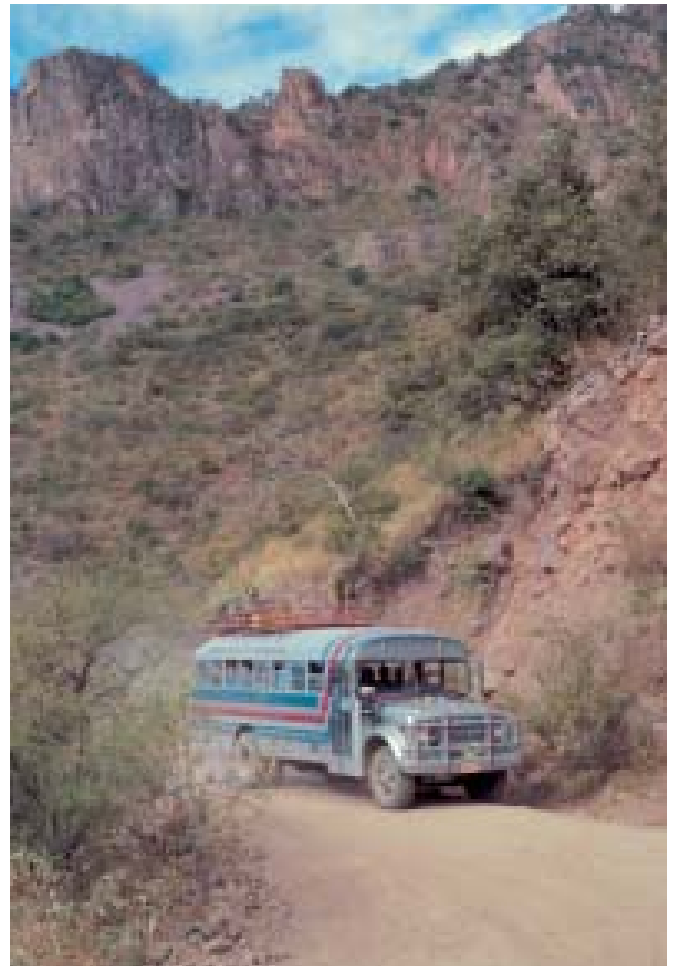
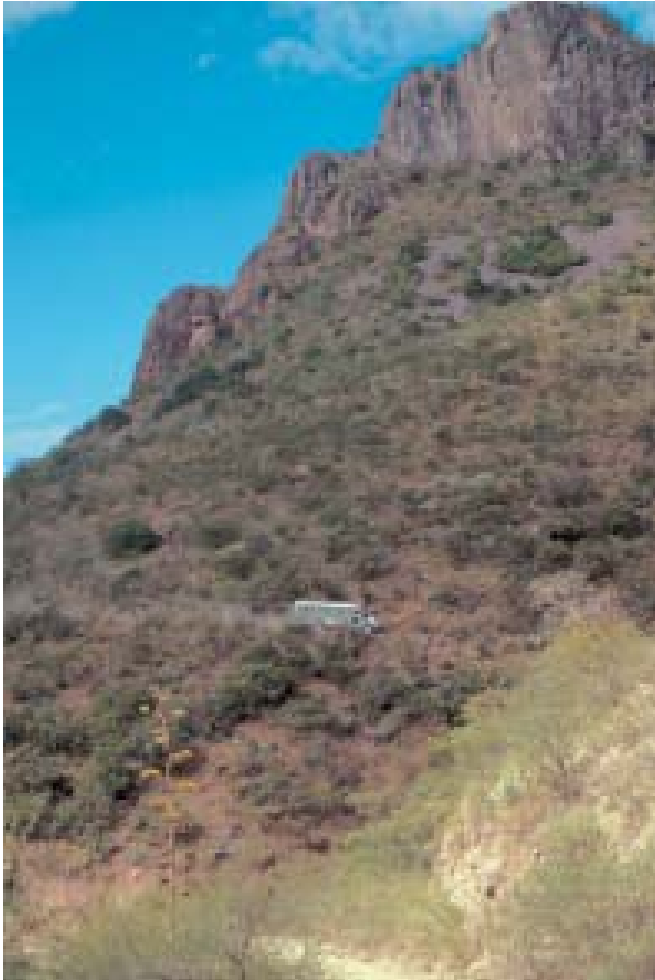
Wolter ten Hoeve

De nacht in de blokhut bij Basaseachic is koud geweest, het ijs zit dik op de ruiten van de auto. Geen wonder, het is al begin november en Basaseachic ligt op meer dan twee kilometer hoogte in de Sierra Madre Occidental. Aangezien Mexicaanse huurauto's geen ijskrabber aan boord hebben, zit er niets anders op dan met een cassettebandje in de vrieskou de ruiten ijsvrij te maken. En dan te bedenken dat hier vlakbij, nog geen 200 meter lager een vorm van *Mammillaria hertrichiana* groeit. Wel op een beschutte plaats en overdag flink wat zon, maar toch, sommige cactussen kunnen veel meer kou hebben dan wij soms denken.

We willen vandaag naar Creel rijden, de kortste weg gaat binnendoor over een onverharde weg van bijna 100 km. Volgens mijn Mexico-boek is dat zeker een uur korter dan over de verharde weg die een grote boog maakt. Gelukkig is de onverharde weg van uitstekende kwaliteit, want we kunnen vlot doorrijden en daarna is het nog maar 30 km over de verharde weg naar Creel. De tocht voert door een zwaar bebost en zeer bergachtig gebied dat rijk is aan canyons met af en toe een stukje waarvan je denkt, hier zouden wel eens cactussen kunnen groeien. Inderdaad tref je op de zonnige en droge rotsachtige plaatsen wat agaves en cactussen aan, maar soorten als *Mammillaria saboae* of *Mammillaria longiflora* ontdekken we niet. Omdat we behoorlijk hoog zitten, tussen de twee- en drieduizend meter, is het uit de zon erg fris. Zo rond elf uur 's ochtends zie je op beschaduwde plaatsen zelfs nog ijs liggen.

Creel is eigenlijk het toeristische centrum van de Sierra Madre Occidental. Nou ja, toeristisch, er lopen wat buitenlanders rond en er zijn diverse restaurantjes, maar

verder ademt Creel nog de sfeer van een rustig Mexicaans stadje in de bergen. Het toerisme is echter wel enigszins in opkomst want er wordt een KOA-camping gebouwd. Dat zijn behoorlijk luxe campings die je in Amerika regelmatig tegenkomt. Wij overnachten goedkoop en dus primitief in een heel eenvoudig pensionnetje. Het water van de gemeenschappelijke douche is gelukkig niet zo koud dat je er niet onder kunt staan en er staan bedden in de kamers, dus het zal best weer lukken. In deze afgelegen streken worden steeds meer wegen geasfalteerd. Zodoende kunnen we 's middags naar El Divisadero rijden, een bekend uitkijkpunt voor toeristen in de trein van Los Mochis naar Chihuahua. Deze beroemde treinrit voert dwars door de Sierra Madre Occidental en biedt mooie uitzichten op allerlei canyons in dit gebied. Een jaar eerder was de route Creel - El Divisadero niet fatsoenlijk te berijden met een gewone personenauto, nu is het grootste deel geasfalteerd en de nog onverharde stukken zijn redelijk goed te berijden. Maar over naar de volgende dag, want daarover gaat eigenlijk dit verhaal.

Afb. 1 en 2: De bus is in aantocht

We willen die dag naar Batopilas gaan. Nou zegt Batopilas u misschien niet zoveel, maar dit plaatsje is al meer dan 350 jaar oud en ligt diep weggedoken in de Sierra Madre Occidental. Aan het eind van de 19e eeuw was er een enorme bloeiperiode door zilvervondsten en dit afgelegen plaatsje was toen de tweede plaats in Mexico die elektriciteit had. Nu, ruim 100 jaar later, is er zelfs geen straatverlichting! Om een idee te geven van de afgelegen ligging van Batopilas: het zilver werd vroeger op muilezels geladen en een karavaan ging elke maand op weg naar de grote stad Chihuahua, een tocht die acht dagen duurde, vijf dagen per muilezel en drie dagen per trein. Batopilas heeft dus echt wel wat voor de niet al te verweerde toerist. Het is echter niet gemakkelijk om er te komen, want 20 jaar geleden werd de onverharde weg van Creel naar Batopilas pas aangelegd. Mijn reisboek zegt dan ook

dat de bustocht erheen je al de helft van het plezier bezorgt. De bus gaat de ene dag heen en de volgende dag weer terug. Ook las ik over deze route dat mensen met een zwak hart hier niet langs moeten gaan omdat de zeer smalle weg nogal bochtig is en langs afgronden gaat. En je zult net na een haarspeldbocht opeens een tegenligger voor je ontwaren! Plotsklaps remmen op een gravelweg, lekker! Wilde je er met de auto heengaan dan moest je dat met een vierwiel aangedreven auto doen met een hoge wielbasis. Maar, zo voegde de schrijver eraan toe, hij had ook mensen het met minder dan een vierwiel aangedreven auto zien doen en dat was die mensen ook nog gelukt. Reden genoeg dus voor ons om die tocht te ondernemen met onze gewone Nissan Tsuru. We hadden tenslotte al meer onverharde wegen gehad (ja dan zie je de natuur op zijn mooist) dus dit moest er ook nog bij kunnen. De bodemplaat was toch al

ietwat gladgeschuurd door die andere onverharde wegen.

Nadat we 's ochtends in Creel de tank met loodvrije benzine volgegooid hebben en de pomphouder ons vertelt dat de weg de eerste 70 km tot aan Samachic geasfalteerd is, gaan we op reis. De weg is soms heel erg kronkelig doordat we allerlei canyons kruisen. Via het in de laagstaande novemberzon idyllisch aan- doende Lago Arareco

(helaas, geen tijd om om dit meer heen te wandelen) bereiken we uiteindelijk Samachic. Vanaf dat punt moeten we ongeveer 70 km over een onverharde weg. De eerste 35 km gaan weer over een golvend terrein, soms is het weggetje niet veel breder dan onze auto. Na een scherpe bocht hebben we opeens een tegenligger voor onze neus. Allebei boven op de rem, een meter van elkaar komen we tot stilstand. Heel voorzichtig kunnen we elkaar net passeren.

De weg gaat verder, we krijgen een lange afdaling, want we moeten zo'n 1000 meter naar beneden, naar de bodem van de canyon. Dat betekent veel haarspeldbochten en steile hellingen, Een eindje naar beneden zien we de eerste zuilcactussen, want in het dal is het droger en warmer dan bovenaan de canyon. Verder naar onderen moeten we vaak heel voorzichtig rijden omdat de weg erg oneffen en rotsachtig is. Regelmatig schuren we over wat rotsen. Met een auto met hogere wielbasis hadden we dit veel vlotter kunnen doen. Onderaan in het dal steken we de rivier over. Op het frame van de houten brug zijn stevige balken gemonteerd. Terwijl de één aanwijzingen geeft, rijdt de ander met de

Afb. 3: De ruine van het kasteel van de eigenaar van de zilvermijnen

auto over de brug, precies over de balken. Later krijgen we nog eens zo'n brug. Het parcours lijkt me uitstekend geschikt voor zoiets als de Camel Trophy. De laatste 20 km gaan bij de rivier langs over een zeer rotsachtige weg. Nou ja, bij de rivier langs... Het ene moment loopt de weg vlak langs de rivier, het volgende moment ligt de rivier honderd meter in de diepte.

Op een gegeven moment merken we dat we een lekke band hebben. Dat komt door de zeer rotsachtige weg of door een spijker die uit de brug omhoog stak. Ik voel er veel voor om terug te gaan, want in Batopilas is volgens mijn boekje geen garage. Op dat moment passeert ons een Amerikaanse motorrijder. Hij weet ons te vertellen dat ze in Batopilas wel een bandje kunnen plakken, op zijn reiscomputer kan hij zien dat we nog maar 7 km hoeven te rijden. Dus toch maar weer verder. Nog voorzigtiger rijdend komen we uiteindelijk in Batopilas aan, de bandenstop niet meegerekend hebben we over de 70 km iets meer dan 3 uur gedaan. Gelukkig kan ons bandje daar geplakt worden voor omgerekend ongeveer tien gulden, en dat is inclusief ruime fooi. U begrijpt waar ik voortaan heen moet wan-

Afb. 4: De weg slingert zich de diepte in

neer ik een leuke band heb.

Met enige moeite vinden we een hotel om te overnachten. Die middag besluiten we om nog een stevige wandeling te maken langs de rivier. Het weer ziet er wat dreigend uit en inderdaad begint het op een gegeven moment te regenen, zelfs zo hard dat we moeten schuilen onder wat rotsen. Intussen hebben we wel een exemplaar van *Mammillaria gueldemania* en diverse *Mammillaria craigii* gevonden. Daarnaast groeien er ferocactussen en zoveel zuilcactussen tussen het struikgewas dat we door de cactussen het bos niet meer zien. Het wordt gelukkig weer droog en we wandelen verder. Op een gegeven moment besluiten we terug te keren, we zijn dan net bij wat huisjes langsgeslagen met enkele jongemannen die

wat bedreigend overkomen. Omdat we mensen de rivier zien oversteken besluiten we door de rivier te waden en dan langs de rivier terug te gaan. Na een kwartiertje zo gelopen te hebben ontdek ik opeens dat het water de verkeerde kant op stroomt! Ook de berg die we op de heenweg in de verte zagen, zien we nog steeds voor onze neus. Blijkbaar zijn we een vertakking van de rivier overgestoken en zijn we daarna zo gedraaid dat we weer precies dezelfde kant op gingen. Dan toch maar weer over het land terug. We proberen de weg te vinden waar we eerder die dag langs reden. Die weg moet ergens aan deze kant van de rivier lopen, maar het begint intussen ook al wat schemerig te worden. We komen op een gegeven moment bij een klein onverhard weggetje waar we van enige afstand al een auto over hadden zien rijden. Dit weggetje volgend komen we uiteindelijk bij de grotere onverharde weg, dat moet gewoon de goede weg wel zijn. In het halfdonker volgen we deze weg. Na ruim een kwartier lopen zien we in de verte Batopilas opdoemen. Hè, hè, gelukkig. In het stikdonker komen we eindelijk in Batopilas aan. Hm, volgende keer toch maar een zaklamp en een kompas meenemen.

We lopen meteen door naar een restaurant. Dat stelt hier niet veel voor, maar iets is beter dan niets. We zijn wat aan de late kant, daardoor zijn de drankjes al op en een pilsje is hier officieel helemaal niet te krijgen, want Batopilas is een drooggelegd dorp. Ach, honger maakt rauwe bonen zoet en we kunnen in ieder geval iets eten. Vanuit het restaurant kunnen we horen dat er opnieuw een beste bui losbarst. Het hoost en het bliksemt. En ik maar denken dat het droge seizoen hier allang aangebroken was.

Na het eten moeten we meer dan

Afb. 5: In de Sierra Madre- een wereld aan canyons

een kilometer terug wandelen naar ons hotel. De winkeltjes zijn ook al dicht dus drinken kunnen we ook niet inslaan. Door het stikdonker (inderdaad, geen straatverlichting) en de motregen wandelen we terug. Af en toe stappen we in een diepe plas. Gelukkig is het niet koud en op de kamer hebben we droge kleren. Ik slaap onrustig die nacht en regelmatig hoor ik weer de regen kletteren. Ik zie in gedachten al beelden van een weg die geblokkeerd is door omlaag gestorte rotsen. En er is maar één weg van Batopilas naar de bewoonde wereld. De volgende ochtend is het gelukkig droog en lijkt de zon af en toe door te breken. Toch vind ik dat we maar zo snel mogelijk weg moeten want ik vertrouw het weer niet. En over twee dagen gaat ons vliegtuig terug naar Nederland! Mijn ontbijt bestaat noodgedwongen uit wat cornflakes

en cola (zonder bestek). Tja, de winkels zijn nog niet open om acht uur.

De eerste 20 km langs de rivier halen we een gemiddelde van 15 km/uur. Af en toe moet mijn collega Wijnand wat kleine rotsen aan de kant leggen die ons in de weg liggen. Maar het is nog droog al wordt het wel donkerder om ons heen. Al vrij vlot haalt dezelfde motorrijder van gisteren ons in, een half uur later volgen nog twee collega's van hem. Daarachter moeten nog meer jongens van die club zitten, die zijn minder ervaren, dus die gaan niet zo snel. Vanuit het rivierdal moeten we daarna weer 1000 meter omhoog via haarspeldbochten en steile hellingen. We zijn nog maar net begonnen aan de klim wanneer de regen opnieuw losbarst. En het regent hard! Wat de vorige dag nog een 'mooi' zand- en gravelpad was begint steeds meer op een

glijbaan te lijken. Toch de Camel Trophy? Wijnand ziet het rijden helemaal niet zitten vandaag, dus dat mag ik steeds doen. We glibberen in de eerste versnelling naar boven, alleen op een paar korte rechte stukjes durf ik hem in de tweede versnelling te zetten. Eén keer merk ik dat de auto van achteren een beetje wegglijdt, verder gaat hij toch redelijk recht vooruit en houden we gelukkig net genoeg snelheid om door te blijven rijden. Want ik weet niet of de auto op zo'n gladde helling vanuit stilstand op gang te krijgen is. Wijnand vindt het maar wat eng wanneer hij weer aan de kant zit waar de afgrond naast hem is. Ik vind zo'n tocht wel wat hebben en voel me geen moment angstig of onzeker (heb ik ook geen tijd voor), maar toch ben ik blij wanneer we boven zijn. Er gaat een dankgebed naar boven wanneer we veilig boven

Afb. 6,7 en 8: In het dal komen zuilcactussen voor

gekomen zijn. Wijnand verklaart later dat het goed ging omdat ik een kerstkindje ben (geboren op 25 december). Wanneer we een half uur later vertrokken waren betwijfel ik of we het hadden gehaald!

Nu is het alleen nog maar 35 km over een weg die meestal ietsje breder en minder kronkelig is en minder steile hellingen heeft. Af en toe kan ik zelfs wel 50 km/uur rijden. In de stromende regen komen we uiteindelijk na dik 3 uur op de verharde weg uit. Daar is een café waar we een bakje thee kunnen drinken. Daar zitten ook de drie Amerikanen die ons onderweg op hun motoren gepasseerd zijn. Zij zaten te wachten op hun minder ervaren collega's. Ja, zeiden ze tegen ons, we vroegen ons af of jullie het zouden halen!

De eerste Amerikaan weet ons te vertellen dat de hele verdere weg van Samachic tot Hidalgo del Parral geasfalteerd is en dat er onderweg ook loodvrije benzine te koop is, anders zouden we meer dan 200 km moeten omrijden. Na een half uur besluiten we verder te gaan. Het hele volgende stuk van wel 200 km door de bergen naar Hidalgo del Parral rijden we door de regen. Pas vlak voor Parral wordt het droog.

O ja, die minder ervaren Amerikanen waren na dat half uur in het café nog niet gearriveerd. Ik had medelijden met hen, wij hadden tenminste nog vier wielen onder ons en zij maar twee. Zouden zij het die dag nog gehaald hebben?

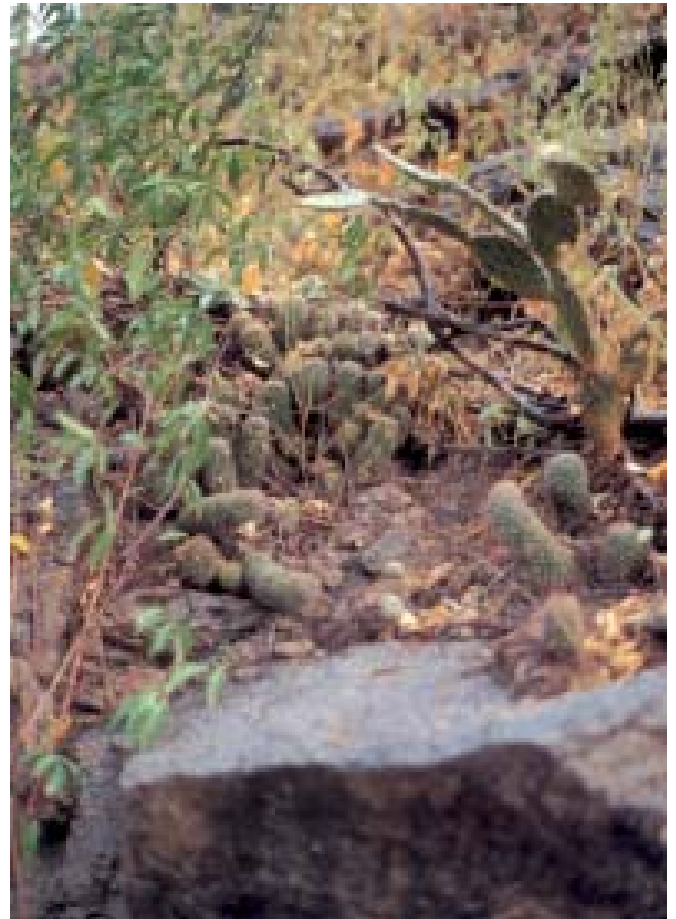
Vreebergen 2,
9403 ES Assen.

E.mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Van boven naar beneden:

Afb. 9: Mammillaria gueldemanniiana (sheldoni)

Afb. 10: Tijdens de afdaling wordt de Rio Batopil zichtbaar

OP DE VINDPLAATSEN VAN HET GESLACHT UEBELMANNIA (4)

Werner van Heek

UEBELMANNIA FLAVISPINA BUINING & BREDEROO (HU 361)

De nieuwbeschrijving van *Uebelmannia flavispina* in *Succulenta* in 1973 was aanleiding tot een forse verstoring van de relatie tussen F. Ritter en A. Buining. Volgens F. Ritter had Eddie Waras uit Sao Paulo deze planten ontdekt en had hem gevraagd deze als *U. warasii* te beschrijven. Ritter deelde dat aan Buining mede die daarmee instemde. Zonder verdere afstemming vooraf verscheen dan toch in *Succulenta* de nieuwbeschrijving van deze soort door Buining en Brederoo onder de benaming *U. flavispina*. Hiermee zou verhinderd zijn

dat de "plantenrover" Waras geëerd zou worden door een plant naar hem te benoemen. Tot zover de uiteenzetting van Ritter in zijn boek *Kakteen in Südamerika* (band 1, pagina 212).

In tegenstelling tot *U. pectinifera* Buining groeit *U. flavispina* in vlakke gebieden in de spleten van vlakke rotsplaten te midden van talrijke aardorchideeën. De planten tonen een voorkeur voor humus met kwartszand. De planten zijn meestal bolvormig, maar worden op hogere leeftijd

Afb. 1: De vindplaats van *Uebelmannia flavispina*

wat zuilvormig, tot een hoogte van ongeveer 15 cm. Typisch voor de planten zijn de goudbruine dorens, vooral in de nieuwgroei, die echter op den duur vergrijzen. In de cultuur behouden de planten veel langer hun honingkleurige dorens en zien er dan uit als gouddoornige bollen. In afwijking van "pectinifera" wijzen de meestal ongeordende doorns in alle richtingen en geven daarmee de planten een ruig aanzien. Met het toenemen van de leeftijd schijnen de doorns zich bij enkele planten toch weer naar één zijde te richten, waarmee het uiterlijk dat van *U. pectinifera* benadert. De kleine gele bloemen verschijnen tussen de goudgele schedelwol. Door de stand van de dorens zijn de bloemen niet voor alle typen van bestuivers bereikbaar.

Als vindplaats is voor *U. flavispina* aangegeven "westelijk van Diamantina bij Barao de Quacuy". In de nabijheid van deze plaats vindt men deze planten hier

en daar tussen vlakke rotsplaten. Een andere vindplaats ligt enkele kilometers verderop en werd door Uebelmann vermeld als *U. flavispina* var. *longispina* n.n. HU 856. Deze planten zijn vrijwel identiek met de typeplanten en wie voldoende tijd heeft kan hier – alhoewel zeer zeldzaam – prachtige cristaten vinden. De lengte van de dorens is bij onderlinge vergelijking per vindplaats zeer variabel. Aan de rand van het verspreidingsgebied vindt men op de hoger gelegen vindplaatsen planten met bijzonder opvallende doorns.

In 1995 werd in Succulenta *U. flavispina* door Braun en Esteves ombenoemd tot *U. pectinifera* ssp. *flavispina* (Buining & Bredero) Braun et Esteves.

Doordat er verscheidene grote vindplaatsarealen bestaan is er vooralsnog geen angst voor een spoedige uitroeiing in de natuur, ofschoon vindplaatsen in de nabijheid van wegen al een duidelijke achter-

Afb. 2: *Uebelmannia flavispina* op de vindplaats (Type HU 361)

uitgang in de plantendichtheid vertonen.

Tijdens mijn talrijke bezoeken aan het groeigebied werd enkele jaren geleden een populatie ontdekt waarvan de planten zich duidelijk van de typevorm onderscheiden. Ook enkele kilometers meer in westelijke richting ontdekten we afwijkende planten, die sterk herinnerden aan de nog onbeschreven HU 1400, afkomstig uit het gebied ten oosten van Bocaiuva.

Am Scherfenbrand 165,
D 51375 Leverkusen,
Duitsland.

(Vert.: Ludwig Bercht)

Op de linkerpagina:

Afb. 3: Uebelmannia flavispina op de vindplaats in bloei (HU 856)

Hiernaast van boven naar beneden:

Afb. 4: Uebelmannia flavispina op de vindplaats in bloei (HU 856)

Afb. 5: Cristaatvorm van Uebelmannia flavispina op de vindplaats

Afb. 6: Kulturplant van Uebelmannia flavispina

Foto's van de schrijver

TWEE MYSTERIEUZE MATUCANA'S

Rob Bregman

Na de twee weinig bekende matucana's in het laatste decemберnummer is het nu de beurt aan twee planten die, behalve dat ze weinig bekend zijn, ook nog steeds het geheim bewaren waarom ze na hun ontdekking nooit meer teruggevonden zijn.

Matucana tarapotensis n.n.

Deze plant is al sinds zijn ontdekking door Karel Knize in de jaren '70 van de vorige eeuw een groot raadsel. De soortnaam "tarapotensis" is ongeldig want de plant is nooit geldig beschreven, vandaar dat "n.n." (dat staat voor "nomen nudum", letterlijk "kale naam", zo maar een naam).

De plant schijnt gevonden te zijn bij het stadje Tarapoto, in het noordoosten van Peru (departement Amazonas) op slechts 500 meter boven zeeniveau. Die locatie alleen al is uiterst merkwaardig, want niet alleen is dat 300 km verwijderd van de dichtstbijzijnde groeiplaatsen van andere matucana's maar ook lijkt het klimaat totaal ongeschikt te zijn voor terrestrische cactussen in het algemeen, in die zin dat het daarvoor waarschijnlijk veel te nat is. Het gebied maakt immers deel uit van het tropisch regenwoud van het Amazone-bekken.

Na de vondst van Knize, die onder het veldnummer KK 1602 in zijn catalogus verscheen met de provisorische naam "Submatucana spec. Tarapoto", is het voor zover ik weet niemand meer gelukt om deze planten terug te vinden. Ik heb de afgelopen jaren contact gehad met verschillende Peru-gangers en Matucana-liefhebbers, waaronder de Peruaanse botanici Carlos Ostolaza en Olivier Klopfenstein, maar geen van hen kon mijn vragen beant-

woorden. En met Karel Knize heb ik ook vroeger al nooit contact kunnen krijgen.

We kunnen dus niet anders dan uitgaan van de planten die nu in cultuur zijn. Zaden zijn gelukkig overal te koop, helaas niet bij ons Clichéfonds maar wel bij o.a. de bekende Duitse kwekerijen. Ik heb zelf maar één plant, zo'n 20 jaar geleden door Peter Melis gezaaid.

Hij staat geënt en is nu ca. 15 cm groot. Als de plant niet bloeit, is het niet bepaald een schoonheid, vind ik zelf. Een grijsgroene bol met lelijke kurkplekken en enkele verspreide korte doortjes in de nieuwgroei die bij aanraking gemakkelijk afvalen, meer stelt het niet voor. Wat dat betreft houdt de plant ongeveer het midden tussen *M. madisoniorum* en *M. paucicostata* en heeft nog het meest weg van *M. pujupatii*. Door die relatieve kaalheid is de plant bij platte bak-cultuur bovendien een makkelijke prooi voor slakken. De bloei maakt het allemaal een stuk aantrekkelijker want de bloemen verschijnen gewillig en lijken op die van *M. paucicostata*. De kleur is echter wat intenser en donkerder rood.

Op grond van de zaadvorm is de plant (voorlopig) ingedeeld bij *M. pujupatii*.

Afb. 1: *Matucana tarapotensis* n.n. KK 1602

Foto R. Bregman

Matucana villarica n.n.

Min of meer hetzelfde verhaal als voor *M. tarapotensis* kunnen we ophangen voor *Matucana villarica*. Ook deze plant is alleen bekend van de Knize-veldnummerlijst onder nummer KK 580, is nooit geldig beschreven, is niet door andere cactuszoekers gevonden en groeit (of groeide?) geïsoleerd van andere *Matucana*-populaties.

Villarica is een plaatsje hoog in de Andes in het departement Huancayo in centraal Peru op 4000 meter hoogte. Het bijzondere daaraan, afgezien van de grote hoogte, is dat het aan de oostzijde van de westelijke Andes-bergketen (de Cordillera Occidental) ligt, terwijl alle andere *matucana*'s in dit deel van Peru aan de westzijde te vinden zijn. We hebben het dan over *Matucana haynei*, een zeer variabele soort met een groot verspreidingsgebied die met een aantal vormen (of, zo men wil, ecotypen) op de westelijke hellingen vertegenwoordigd is. Je vraagt je dan natuurlijk af hoe *M. villarica* erin geslaagd is die bergketen over te steken want dan moeten er bergtoppen van bijna 5000 m hoog overwonnen worden. Dat is voor *matucana*'s onmogelijk, althans nu en met het huidige klimaat. Die vestiging zou een paar miljoen jaar geleden gebeurd kunnen zijn, toen de Andes nog niet zo hoog was als nu, maar toen bestonden er vermoedelijk nog geen *matucana*'s. Of het is een verdwaalde vogel geweest die een paar zaden heeft meegenomen. Dat zullen we wel nooit te weten komen, maar gezien het feit dat de plant nauwelijks verschilt van de typische *M. haynei* moet de vestiging bij *Villarica* relatief kort geleden gebeurd zijn. De vogel-hypothese lijkt dus de meest waarschijnlijke.

Matucana villarica wordt nu beschouwd als een vorm van *M. haynei*.

Alle kenmerken vallen volledig binnen de variatiebreedte van deze soort. De planten zijn prachtig dicht wit bedoornd. De bedoorning vormt een fraai contrast met de

vuurrode bloemen.

Ook van deze plant zijn de zaden bij de bekende leveranciers voor een schappelijke prijs te koop. Net als in het geval van *M. tarapotensis* moeten dat dus allemaal zaden zijn van cultuurplanten die afstammen van de Knize-planten.

De cultuur is probleemloos. Gezien de grote hoogte van de groeiplaats zou de plant zelfs 's zomers in de open lucht gekweekt kunnen worden maar daar heb ik nog geen ervaring mee opgedaan. Veiligheidshalve toch maar in de kas maar wel oppassen voor te hoge temperaturen.

Ik blijf zitten met de prangende vraag waarom *M. tarapotensis* en *M. villarica* na hun ontdekking nooit meer gevonden zijn. Tegenwoordig gaan bij wijze van spreken hele volksstammen naar Zuid-Amerika om cactussen te zoeken, al mag je tegenwoordig geen planten meer meenemen, maar toch heeft niemand ze teruggevonden. Heeft Knize destijds alle planten uitgespit of zijn ze gewoon zo moeilijk te vinden? Of zijn de planten om andere redenen (wegenaanleg, huizenbouw, ontginning) verdwenen? Of kloppen de opgegeven vindplaatsen niet? Vragen en nog eens vragen.... Als iemand hier iets meer over weet, zou ik dat graag horen.

Hector Petersenstraat 7
1112 LJ Diemen

Afb. 2. *Matucana villarica* n.n. KK 580.

Foto W. Alsemgeest.

VETPLANTEN VAN DE KAROO

Frans Noltee

PHYLLOBOLUS RESURGENS EN OTHONNA AURICULIFOLIA

Oplettend als u bent hebt u natuurlijk onmiddellijk gezien dat de naam van deze artikelenreeks enigszins gewijzigd is. In plaats van "Kleine Karoo" staat er nu nog slechts "Karoo". Aangezien u niet alleen oplettend maar ook weetgierig bent zal ik u uitleggen wat de reden hiervoor is.

Begin vorig jaar begon bij mijn vrouw en mij de gedachte op te komen dat het misschien leuk zou zijn om een stukje grond in een ander deel van het land te hebben om daar zo nu en dan wat tijd door te brengen. Een soort van vakantieverblijf dus, ook al word je als gepensioneerde natuurlijk gedacht altijd vakantie te hebben. Van het een kwam het ander en al heel gauw waren we iedere week minstens een dag op pad om allerlei stukken grond te bekijken. Al met al bleek het een heel gedoe te zijn om iets geschikts te vinden: één was te groot of te klein, het ander te ver weg, het volgende te

duur of niet aantrekkelijk genoeg wat betreft ligging of natuurschoon; en allemaal vielen ze tegen wat betreft plantengroei.

Na maanden zoeken vonden we echter toch iets dat aan alle voorwaarden voldeed en zo werden we de eigenaar van Aasvoelbos, een boerderij nabij Matjiesfontein in de zuidwestpunt van de Grote Karoo.

Zoals al eerder vermeld (Succulenta juni 2007) is een boerderij in de Karoo meestal niet meer dan een flink stuk grond met wat paden erop, soms met een of meer gebouwen en meestal begraasd met schapen. Aasvoelbos (een aasvoel is een gier in het

Afb. 1: Het landschap in Aasvoelbos

Afb. 2,3 en 4: Nogmaals een indruk van het landschap

Afrikaans) voldoet geheel aan die beschrijving, zij het dat er nu geen schapen meer grazen. Het terrein is bijna 1700 ha groot ofwel ongeveer 6 km lang en bijna 3 km diep. Het grootste deel ligt op een hoogte van omstreeks 950 m, maar aan de zuidkant wordt de grens gevormd door een bergrug van rond de 1200 m.

Het klimaat is hier wat extremer dan in de Kleine Karoo. Dat wil vooral zeggen kouder in de winter en met minder regenval (gemiddeld 166 mm per jaar). Doordat ongeveer 2/3 van de neerslag valt van maart tot en met augustus wordt dit deel

Afb. 5: *Phyllobolus resurgens* op de vindplaats

van de Karoo beschouwd als winterregen-gebied.

Als gevolg daarvan is de omgeving rijk aan vetplanten (en bolgewassen). Alleen al aan vetplanten heb ik tot nu bijna 140

Afb. 6: *Phyllobolus resurgens*

soorten op de boerderij gevonden.

Het zal duidelijk zijn dat ik sinds de aankoop van het terrein veel tijd besteed aan het zoeken naar en het fotograferen van de planten die er voorkomen. Daardoor wordt het steeds interessanter om mij bij het schrijven van artikelen niet te beperken tot de Kleine Karoo, maar ook planten uit de Grote Karoo aan bod te laten komen. En via deze lange omweg zijn we dan uitgekomen bij de reden voor de naamsverandering van deze serie.

Phyllobolus resurgens

Toen ik in mei vorig jaar voor het eerst op Aasvoelbos kwam trof ik daar allerlei planten aan die ik niet meteen kon thuisbrengen. Een daarvan leek nogal wat op *Delosperma sphalmantoides*, een soort

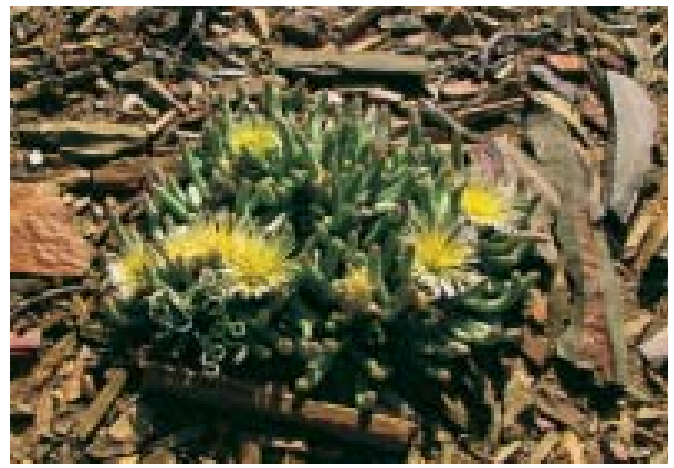
Afb. 7: *Phyllobolus resurgens* in knop

die alleen bekend is van de Komsbergpas nabij Sutherland, hemelsbreed een afstand van zo'n 60 km. Achteraf bleek het *Phyllobolus resurgens* te zijn, die inderdaad veel van die soort wegheeft (sphalmantoides betekent "op *Sphalmanthus* gelijkend" en *Sphalmanthus* is een oude naam voor *Phyllobolus*).

Tijdens het genoemde bezoek was er weinig tijd om de planten wat nader te bekijken, en het duurde tot oktober voor ik weer op dezelfde plaats was. Dat wil zeggen, ik wist vrijwel zeker dat het dezelfde plek was, maar hoe goed ik ook zocht, ik kon de planten niet meer vinden. Het duurde tot maart van dit jaar voor ik weer exemplaren van deze soort vond, en nu bleken ze op allerlei plaatsen te groeien en zelfs met flinke aantallen. Pas nu drong het tot me door dat ik te maken had met een van de zeer weinige caudexplanten uit de Mesemfamilie en dat ze in de zomer bovengronds afsterven en pas aan het begin van het volgende groeiseizoen (dat wil zeggen in het najaar) weer boven de grond komen. Zelfs de soortaanduiding wijst daarop ("resurgens" betekent zoiets als "weer te voorschijn komend").

Deze soort werd door N.S. Pillans ontdekt nabij Matjiesfontein en in 1909 door Kensit beschreven als *Mesembryanthemum resurgens*.

In 1928 bracht G. Schwantes hem over naar het geslacht *Phyllobolus*, dat 3 jaar

Afb. 8: *Phyllobolus resurgens* in bloei

daarvoor door N. E. Brown was opgericht.

Op grond van het uiterlijk kunnen we de ruim dertig soorten van dit geslacht in 3 heel verschillende groepen verdelen.

De eerste groep bevat struikjes tot een meter hoog en is daardoor voor de gemiddelde vetplantenliefhebber weinig interessant.

De tweede groep bestaat uit slechts 1 soort (met 2 ondersoorten), die beter bekend is onder de naam *Dactyloopsis*.

De derde groep bestaat uit planten met ondergrondse knollen en soms een bovengrondse caudex. Dit is dus de groep waartoe onze soort behoort.

P. resurgens vormt compacte planten tot 3 cm hoog. De dikke caudex is met kurk bedekt en draagt korte stengels met vrijwel onzichtbare internodien.

De bijna cilindrische, lijnvormige tot smal eivormige bladeren worden tot 5 cm lang en 4 mm in doorsnee en staan in groepjes bijeen; ze zijn zoals bij de meeste soorten uit het geslacht bedekt met opvallende papillen, die er soms uitzien als haren.

De tot 4 cm grote bloemen verschijnen in de natuur van juni tot september en hebben een eigenaardige kleur, die kan variëren van groenachtig geel tot bleek zalmroze, met een donkerder bruinachtig oranje hart. Ze hebben een duidelijke geur, die soms verandert naarmate de bloemen ouder worden en ze sluiten zich in de

Afb 9: *Phyllobolus resurgens*, de bloem

avond.

Voorzover ik weet is deze soort nauwelijks in cultuur. In de natuur komt hij daarentegen wijdverspreid voor in het winterregengebied van de Noordelijke en Westelijke Kaaprovincie, van Namaqualand in het Noorden tot Ceres en Laingsburg in het Zuiden. De planten hebben net als de volgende soort een voorkeur voor rotsachtige hellingen en andere stenige grondsoorten.

Othonna auriculifolia

Aangezien de meeste othonna's in het winterregengebied van zuidelijk Afrika voorkomen is het niet verbazend dat er ook een aantal soorten in het westelijk deel van de Grote Karoo te vinden is.

Tot nu toe heb ik op Aasvoelbos 6 soorten aangetroffen. De naar mijn gevoel mooiste daarvan -en waarschijnlijk ook de meest bijzondere- is *O. auriculifolia*.

Dit is een geofyt met een knolvormige caudex die een of meer groeipunten vormt maar geen bovengrondse vertakkingen heeft.

De rechtopstaande of spreidende bladeren hebben een korte bladsteel, vormen rozetten en zijn min of meer langwerpig, 5-10 cm lang en 1,8-2,5 cm breed; ze zijn getand tot onregelmatig diep ingesneden (zoals de bladeren van een paardenbloem), succulent, grijsgroen berijpt en vaak voorzien van een golvende roze tot rode rand.

Pas wanneer de bloemen verschijnen (van april tot september) kunnen we zien dat deze planten tot de familie van de Samengesteldbloemigen (*Asteraceae*)

behoren.

De bloeiwijze heeft stevige bloemstelen van 5-15 cm hoog, met 1 of enkele klok-vormige bloemhoofdjes, die tot 2 cm of meer in doorsnee zijn.

Volgens de literatuur zijn er 12-14 lintbloemen, maar in werkelijkheid zijn het er 9 tot 18; ze zijn groenachtig geel, vaak met bruine tot rode nerven aan de onderkant. De buisbloemen zijn geel, maar in het knopstadium hebben ze een heel donkerpaarse kleur, wat prachtig contrasteert met de rest van de plant; zeer zelden zijn ze lichter van kleur (zie foto). Een van de foto's toont een bloem die niet rond is maar bandvormig verbreed.

O. auriculifolia is bekend van het Bokkeveld Escarpment* en de westelijke Karoo tot de Klein Swartberge op "stenige kleihellingen en vlakke stukken".

Op Aasvoelbos komt hij veel voor op zogenaamde rantjies. Dit zijn lange, dikwijls onderbroken, lijnen in het landschap waar smalle restanten van een hard gesteente aan de ene kant enkele centimeters tot decimeters uitsteken boven het aangrenzende maaiveld. Aan de andere kant ligt dan een

vlakke strook grond op dezelfde hoogte als het rechtopstaande stuk gesteente. Als de rantjies dicht bij elkaar liggen worden op die manier een soort trappen gevormd. Het effect is moeilijk te beschrijven, maar een blik op de bijbehorende foto's zal denk ik meteen duidelijk maken hoe dit verschijnsel er uit ziet.

Volgens Rowley zijn er twee variëteiten:

-- var. *auriculifolia*, waarbij de bladsteel kort is, de bladeren langwerpig en de bloemhoofdjes groot, terwijl de lintbloemen groenachtig geel zijn met dikwijls rode of bruine nerven aan de onderkant en

-- var. *arctotoides*, waarbij de bladstelen even lang zijn als de bladeren, die omgekeerd lancetvormig tot idem eirond zijn en maar weinig ingesneden, terwijl de lintbloemen als geel van boven en donkergeel van onderen worden beschreven.

Ik moet zeggen dat de verschillen me nauwelijks voldoende lijken voor een verdeling in twee variëteiten. Dit gevoel wordt nog versterkt door het feit dat het bij de honderden planten die ik gezien heb dikwijls onmogelijk is om te zeggen of de bladeren nu als langwerpig of als omgekeerd lancetvormig c.q. eirond beschouwd

Afb. 10: *Othonna auriculifolia* op de vindplaats

moeten worden. Ook de mate waarin de bladeren zijn ingesneden varieert sterk.

Helaas zijn geophyten als *O. auriculifolia* slechts uit zaad te vermeerderen (afgezien misschien van weefselkweek), zodat het wel altijd een zeldzame soort in de verzamelingen zal blijven.

* Dit is de westelijke rand van het Bokkeveldplateau, waar dat plotseling afdaalt naar de Knersvlakte, goed te zien als u van Vanrhynsdorp naar Niewoudtville rijdt (andersom mag ook!)

Postbox 35,
Calitzdorp 6660,
South Africa.

Afb. 11: *Othonna auriculifolia* in bloei

Foto's van de schrijver

ZADEN ZUIGEN

Jan Jaap de Morree

Cactuszaden zijn maar klein. De vruchten zijn ook vaak kwetsbaar, zodat eenvoudig plukken en de zaden eruit halen niet altijd tot de makkelijke mogelijkheden behoort.

Veel rijpe en droge vruchten klappen zijdelings open en de zaden verdwijnen tussen de tuberkels, tussen wol of gewoon op de grond in de potjes.

Bij veel soorten is dat geen probleem, want er wordt veel zaad geproduceerd, terwijl dat helemaal niet de bedoeling is. In een open kas met rondzwermende vliegen en bijen is bestuiving van bloemen snel gedaan en absoluut niet soortspecifiek. Hoe vaak komt het niet voor dat op een warme dag meerdere soorten van hetzelfde geslacht vrolijk bloeien en elkaar onderling door insecten laten bestuiven. Dat vliegend materieel is een bedreiging voor de soortechtheid van zaden van liefhebbers.

Maar met dit artikel is het juist de bedoeling dat onder goed gecontroleerde omstandigheden bestuiving optreedt en zaden ook zinvol gewonnen kunnen worden. Moeilijk te verkrijgen soorten of planten met veldnummers die nog niet in omloop zijn, zijn een mooi resultaat als zich zaadzetting en rijping voordoen. Met een schone pincet, een wattenstaafje of luciferstokje is het goed mogelijk om meerdere planten van dezelfde soort onderling te bestuiven. Terwijl de kas gesloten is of planten in huis worden bestoven en weggezet om vrucht te zetten.

Maar hoe krijg je de rijpe zaden te pakken? Veel cactussen hebben mooie grote en droge vruchten waarin de zaden goed bewaard zijn. Bij ariocarpus, turbinicarpussen, pelecyphora's, strombocactus en mammillaria's met in het plantenlichaam verborgen vruchten, is het winnen van

zaden een heel gedoe. Het schudden boven een krant of uitpriegelen met een pincet is slavenwerk en vaak springt een net goed vastgepakt zaadje uit de klemmende omarming van een pincet weg, een onzekere toekomst tegemoet.

Voor dit soort ongemak is een mooie oplossing, die vast al her en der in gebruik is. De oplossing voor beschreven ongemakken is de zaadzuiger. Vast nergens te koop, maar dat hoeft ook niet. Met eenvoudige middelen is zo'n apparaatje snel te maken.

Benodigdheden zijn

- een klein flesje met een redelijk brede hals.
- een goed passende kurk van kunststof (of echte kurk).
- een dunne siliconenslang van een meter lengte (zoals voor een bruissteentje in een aquarium).
- boormachine of handboor met houtboortje ter dikte van de slang.

Knip de siliconenslang in twee stukken. Boor twee gaten in de lengterichting door de kurk, waar de twee slangen er naast elkaar een klein stukje doorheen kunnen worden gestoken. Plaats de kurk op het flesje.

Het ene slangetje tussen de lippen en het andere slangetje tussen de cactusdoorns door in de nabijheid van of in de droge vrucht die zaden bevat. Elk redelijk klein zaad kan met gemak door de slang heen worden aangezogen. Er hoeft maar heel zachtjes te worden gezogen. Omdat de zaden met de luchtstroom via het slangetje in het flesje uitkomen, vallen de zaadjes op de bodem en komen ze niet in de mond. Zo zijn

ook de losliggende zaden bij een pelecypora of een Encephalocarpus strobiliformis stuk voor stuk tussen de schubben uit te halen. Bij de grootbloemige mammilaria's zoals *M. theresae*, *M. goldii*, *M. longiflora* en *M. luethyi* zijn de diep in het plantenlichaam gelegen rijpe zaden ook weg te halen zonder de planten te beschadigen. Mijn laatste succes is de oogst van 30 zaden uit de kleine *M. luethyi* die vorig jaar in Succulenta met twee bloemen stond afgebeeld. De zaden zijn inmiddels

gezaaid en binnen 3 weken ontkiemd. Blijkbaar is *M. luethyi* zelffertil. Dat is bij deze plant een groot goed, omdat het snijden van stekken bij deze op eigen wortel langzaam groeiende plantjes wel even op zich laat wachten.

Met behulp van een afbeelding is een en ander hopelijk duidelijk geïllustreerd.

Koperwieklaan 19,
2261 CL Leidschendam.

Zaden zuigen

Foto van de schrijver

AGAVE XYLONACANTHA EN AGAVE HETERACANTHA

Wim Alsemgeest, Jos van Roosbroeck en Theo van 't Walderveen

Een stukje geschiedenis:

Agave xylonacantha is zoals zo vele agaven lang geleden beschreven, in dit geval door de beroemde vorst Salm-Dyck in 1853 op zijn kasteel bij Düsseldorf.

Omdat in die tijd iedere plant die uit een ver exotisch land kwam als een kostbaar juweel werd gezien, wat in feite ook zo was, werd zo'n plant met alle égards omgeven.

Zo kwamen vele planten, die later tot een en dezelfde plantensoort bleken te behoren in min of meer dezelfde periode bij verschillende botanische tuinen maar ook bij verschillende, veelal vermogende liefhebbers terecht. Die waren natuurlijk zo verguld met zo'n plant dat werkelijk alle mogelijke moeite werd gedaan om die plant een nog hoger aanzien te geven. Pampanini, Jacobi, Regel en Berger, om er maar een paar te noemen, beschreven op die manier veel planten die later veelal tot één en dezelfde soort bleken te behoren.

De onderlinge communicatie ging in die tijd nu eenmaal wat langzamer dan nu via razend snelle internetsystemen. Dat laatste had men toen zeker niet kunnen dromen! De afspraak is dat bij latere nieuwbeschrijvingen, de oudste en dus de eerst beschreven naam van een bepaalde plantensoort geldig is. Alle latere beschrijvingen behorende bij dezelfde soort vervallen dus. Nu zijn vele botanici, maar ook vele amateurs nog steeds bezig orde in deze chaos te brengen. Volgens de laatste inzichten heeft de hier beschreven soort maar liefst 20 synoniemen, waarmee dus alles gezegd is!

Oude, inmiddels ongeldige namen blijven voortdurend opduiken. Op zich ook weer niet erg, als je ontdekt dat mogelijk bij zo'n oude nu ongeldige naam een plant behoort

die mogelijk een afstammeling is van een originele plant uit die tijd!

Vandaar dat de planten die nu in de botanische tuinen aanwezig zijn zeer waardevol zijn. Zij zijn toch beter in staat dan de vele amateurs om planten eeuwenlang voort te laten bestaan, dat mogen we althans hopen.

Onze plant:

Waarom spreken we over Agave xylonacantha als "onze plant"?

Planten in onze verzamelingen onder de naam A. xylonacantha zie je altijd als grauwgroene planten met een lichtgroene middenstreep op het blad. Aan de onderkant van het blad zie je verscheidene dunne streepjes lopen, en het blad voelt vooral aan de onderkant ook ruw en bobbelig aan. Behalve de gemene eindstekel staan op de bladranden vrij forse randstekels met een brede basis. Veelal zijn de randstekels dubbel uitgevoerd, men noemt dit over het algemeen dan dubbel getand en die tanden zijn ook nog vaak hoekig van vorm. De bloeiwijze is aarvormig, dus een smalle kolom van bloemen, waardoor deze soort bij het ondergeslacht Littaëa is ingedeeld. Dit zijn de meest typische en belangrijke kenmerken van deze plant.

De bladranden zijn eerst bruin om later te verkleuren naar grijs; samen met de verkleurende tanden wordt de plant dan pas fraai, vooral als de plant wat meer in het blad komt te zitten. Er wordt dan een warrige rozet gevormd waardoor deze

vorm goed te herkennen is. We hebben het hier duidelijk over vorm, omdat we stilaan tot de conclusie komen dat onze *A. xylonacantha*, die wij veelal in onze verzamelingen hebben, niet de meest typische of zo u wilt "echte" *A. xylonacantha* is, maar daarover later meer. Vanaf nu noemen wij hem even "onze plant"!

Warrige groei van het blad:
Ook zijn er van "onze plant" klein blijvende vormen in omloop. Veelal onder de naam *Agave xylonacantha* var. *minor*, maar ook als *A. univittata* en *A. univittata* var. *minor*.

Een duidelijke foto van "onze plant" is afgedrukt in het boekje van Thomas Heller op blz. 128.

Een andere opvallende eigenschap van "onze plant" is het volgende. Ze heeft een kruin waaruit de nieuwe bladeren groeien, deze maken zich één voor één los van de kruin, blijven natuurlijk aan de basis hangen en groeien vervolgens in min- of meerdere mate horizontaal verder.

Het eigenaardige bij deze vorm is nu, dat de kruin van de plant niet rechtop blijft staan, maar dat deze als het ware heen en weer wordt geslingerd en dan horizontaal een blad achterlaat. Om vervolgens weer naar de overkant van de kruin te groeien en daar het volgende blad achter te laten, heel bijzonder! We denken daarom dat daar ook die typische warrige groei vandaan

Van boven naar beneden:

Afb. 1: Ook als jonge plant is een duidelijk verschil waarneembaar, links de groene *A. heteracantha*, rechts zaailing *A. xylonacantha*

Afb. 2: "Onze plant" Nu *A. heteracantha*, zoals die in vele verzamelingen voorkomt

Afb. 3: De echte *A. xylonacantha* verzameling Jos van Roosbroek

komt. Dit verschijnsel kun je ook waarnemen in onze verzamelingen bij planten die we hebben staan onder de naam *A. xylonacantha* „minor”, *A. univittata* en *A. univittata* var. *minor*.

Is “onze plant” nu *A. xylonacantha* of *A. lophantha*?

Ons inziens lijkt “onze plant” veel op *A. lophantha* (soms ook wel *A. univittata* genoemd, echter de naam “*A. univittata*” is inmiddels vervallen). Ze wordt er ook vaak mee verward, sterker nog, ze hybridiseert er mee, zoals ook met *A. lecheguilla*, *A. ghiesbreghtii*, *A. filifera* en *A. attenuata*. Het is natuurlijk nu ook heel moeilijk om inzicht te krijgen in de planten die wij nu in onze verzamelingen hebben, terwijl ze al zo lang geleden ingevoerd en beschreven zijn. Curieus is het verhaal dat te lezen is in Berger’s “Die Agaven” uit 1915: Luitenant-generaal Jacobi zag dat bij Baron Kerchove, *A. univittata* (d.i. *A. lophantha*) en *A. xylonacantha* gelijktijdig bloeiden en ook naast elkaar waren geplaatst. Vervolgens is er een hoeveelheid kiemkrachtige zaden geoogst waaruit honderden planten zijn voortgekomen! Het kan dus best zijn dat “onze plant” hieruit is voortgekomen.

Agave lophantha onderscheidt zich vooral door de kleinere tandjes, ook al zijn ze soms net als bij *A. xylonacantha* dubbel. De tanden bij “onze plant” zijn vooral

Afb. 4: *Agave xylonacantha* uit Curt.Bot.Mag (met dank aan Roy Mottram)

ook veel groter en grover van vorm en zij verkleuren naar geel tot grijs; men spreekt soms ook wel van “verhoutende bedoorniging”.

Een ander belangrijk kenmerk van *A. lophantha* is het vlakke blad. Vele agaven hebben aan de bovenzijde een meer uitgehoud blad, zo ook “onze plant”.

oplossen van de puzzels. We hebben er althans veel plezier in en daar gaat het uiteindelijk om! *Agave xylonacantha* komt in de natuur voor op zo'n 900 meter hoogte op de Oostelijke bergrug in Mexico de Sierra Madre Oriental. Dat is een lange bergrug die loopt van Noord tot Zuid Mexico.

A. xylonacantha komt echter op verschillende standplaatsen voor die wel honderden kilometers uit elkaar liggen. U zult begrijpen dat er daardoor ook verschillende vormen ontstaan. Zo hebben wij een fraaie kolonie van deze soort gefotografeerd in het grensgebied tussen de staten Hidalgo en Querétaro tussen Zimapán en Bella Vista del Río, nog vóór de tunnel vlak voor het stuwmeer. In een haakse bocht van de weg zagen wij een kale schuin aflopende heuvel waar zich door erosie richels hadden gevormd. In die richels hadden, behalve *Agave xylonacantha*, zich ook

Afb. 5: *A. xylonacantha* bij de afgrond van de Rio Moctezuma

Op de standplaatsen:

We gaan verder met onze twijfels over "onze plant" zoals die dus veelal onder *Agave xylonacantha* in de verzamelingen voorkomt.

Wij leven nu in een tijd dat vele amateurs, zoals wij, in staat zijn de planten in de natuur op te zoeken en hopen dan ook een klein steentje bij te dragen aan het

cactussen gevestigd, o.a. *Mammillaria elongata*, *Neolloydia conoidea*, *Echinocereus pentalophus* en *Astrophytum ornatum*. De agaven waren natuurlijk al van verre te zien, een prachtig gezicht.

Ons viel op dat er slechts enkele grauwgroen gekleurde planten op deze standplaats stonden, maar ook hier zag je veel vaker de prachtige meer groengrijs gekleurde planten. Behalve de "gewone"

vormen stonden er werkelijk schitterende, prachtig bedoornde en compacte planten tussen. Echte juweeltjes!

Op die heuvel stond ondanks het feit dat het al november was een plant in bloei met, in tegenstelling tot wat in de beschrijving van deze soort staat, een vrij korte bloei, zie de afbeelding. Volgens de beschrijving zou de bloeistengel tot zo'n 6 meter hoog moeten worden. Zoals u kunt zien op de afbeelding waar Wim bij staat, houdt het bij deze plant op bij zo'n 2,5 meter.

We zijn twee jaar later nogmaals op die heuvel geweest en vonden toen geen *A. xylonacantha* meer met zo'n korte bloemstengel. Eerst dachten we met een afwijkende vorm te doen te hebben. Inmiddels zijn we tot de conclusie gekomen dat kennelijk de bloeistengel in het beginstadium is afgebroken. Zo zie je maar hoe snel een verwarring kan ontstaan.

Ook zijn we op een standplaats geweest bij San Luis Potosi, in de buurt waar de bekende "Globe Trotters" op hun website de standplaats van *A. xylonacantha* aangeven. De planten die daar groeien zijn grote planten met meer een groengele kleur, wel hebben zij ook die dubbele "tanden" en die ruwe bobbelige rug van het blad. Vooral dat groengrijze hadden deze planten daar niet.

Afb. 6: *A. xylonacantha* in bloei in de Baranca de Metztitlan

Een derde standplaats die wij bezocht hebben, is de beroemde Baranca de Los Venados bij Meztitlan, het gebied waar de grijsaardcactus, *Cephalocactus senilis* groeit.

In dit gebied hangt *A. xylonacantha* aan de wanden, we hebben daar alleen de groengrijze planten gezien, geen groene! Het zijn daar echte rotswandgroeiers, ze groeien op nagenoeg steile bergwanden,

hierdoor vervormen de planten en het blad gaat helemaal draaien. Ook hebben de planten slechts enkele, dus een veel geringer aantal, bladeren. De bladeren worden vrij lang; het worden daardoor vrij lelijke planten, niet zo geschikt voor de vensterbank zouden we zeggen. De planten die plat op de grond groeien, hebben dat torderen van het blad veel minder; maar toch zit dat draaien van het blad kennelijk in de genen want ook in cultuur blijven ze dat doen. Het zijn zulke lelijke planten dat niemand ze wil hebben, alleen Cok Groot-scholten heeft er eentje in de verzameling. Ook bij Bella Vista Del Rio had je nog een nagenoeg steile bergwand waar ze tegenaan groeien. Ook daar zag je het verschijnsel van het draaiend blad. Logisch eigenlijk als je bedenkt dat de planten aan bijna verticale wanden hangen.

Nu moet u dat draaien van het blad vanwege het feit dat de planten aan steile berghellingen groeien, niet verwarren met de warrige groei van "onze plant".

Als je nu de alleroudste nieuw-beschrijvingen bij dit verhaal pakt, valt het op dat de *A. xylonacantha* planten, die aan de wanden hangen en veel minder blad hebben, veel meer bij die oude beschrijvingen passen. We drukken die oude beschrijvingen bij ons verhaal hierbij ook af.

Ons inziens is dus de "echte" *A. xylonacantha* de "lelijke" vorm die aan de steile bergwanden hangt in de Barranca de Meztitlan, maar ook bij Bella Vista Del Rio. In de "bijbel" van de agaven, het beroemde boek van Howard S. Gentry, lezen we: de soort "is abundant on the limestone slopes in the Barranca de Meztitlan, not far from the great mines of Real del Monte".

Real del Monte ligt vrij kort boven Pachuca, ook in de staat Hidalgo.

Inmiddels komen ook jonge zaailingen met meer precieze standplaatsgegevens in omloop en dan valt op dat de jonge planten al meer dat grijsgroene hebben, in tegenstelling tot de jonge stekken van "onze plant", die veel groener zijn.

Wat is onze plant?

Wat is dan de *Agave* die wij tot nu toe steeds als *A. xylonacantha* hebben gehouden, dus hoe heet nu "onze plant"? Is "onze plant" *A. heteracantha*?

Alwin Berger:

Berger beschreef alle *Agaven* aan de hand van de planten die in cultuur groeiden in La Mortola, ook wel de Hanbury Gardens genoemd, bij Bordighera aan de Italiaanse Riviera.

Onlangs kwamen we in het bezit van een kopie van het tijdschrift "Die Gartenwelt" van september 1898. Daarin staat een beschrijving van de hand van Alwin Berger van *A. heteracantha* met een foto.

Bij de afbeelding staat tekst "Seite 553", de tekst staat echter op pagina 593.

De afgebeelde plant en de beschrijving ervan brengen ons erg dicht bij "onze plant".

Berger heeft geprobeerd de "echte" *A. heteracantha*, die door Zuccarini is beschreven in 1833, te achterhalen. Dat is hem echter niet gelukt.

Omdat Jacobi en Salm-Dyck de plant in bezit hebben gehad en Salm-Dyck sprak van een gestreepte vorm, besluit Berger zijn plant te beschrijven als *A. heteracantha* A. Berger.

Om de verwarring echter nog groter te maken blijken er drie verschillende beschrijvingen te bestaan van *A. heteracantha*, telkens voor een andere plant.

1. *A. heteracantha* Baker, *Gardeners' Chronicle*, 1877: 369, fig. 59. Deze naam is als synoniem ondergebracht bij *A. ensifera* door H. S. Gentry (Gentry, 1982)
2. *A. heteracantha* Hort. Deze naam is ondergebracht bij *A. lecheguilla* door Gentry in 1982.
3. *A. heteracantha* Zucc., *Acad. Caes. Leop. Carol.* 1833 (?), 16(2):675. Deze naam is ondergebracht bij *A.*

lophantha door Gentry eveneens in 1982. Alleen in de tekst lees je nergens waarom hij dat gedaan heeft.

De eerste twee soorten *A. heteracantha* vallen na bestudering van de literatuur af.

Omdat de afbeelding van Alwin Berger's *A. heteracantha*, gemaakt in La Mortola en gepubliceerd in "Die Gartenwelt" uit 1898, erg veel op "onze plant" lijkt en vervolgens ook de beschrijving precies past, vinden wij onze conclusie gerechtvaardigd dat "onze plant" nu gezien moet worden als *Agave heteracantha* A. Berger.

August J. J. Breitung:

Tot slot dan de foto in het boek van Breitung van *A. univittata* var. *carchariodonta*, foto 22.

Deze plant lijkt veel op de *A. xylonacantha* zoals ze voorkomen bij San Luis Potosi.

Slaan we het boek van Gentry er op na dan vinden we deze soort als synoniem van *A. xylonacantha*. Daar zijn we dus snel mee klaar.

Curtis's Botanical Magazine:

De prachtige gekleurde tekening uit Curtis's Botanical Magazin, die we ook hierbij afdrukken "met dank aan Roy Mottram", is aangewezen als de typeplant van *A. xylonacantha*. Het is een tekening gemaakt naar een plant óók afkomstig van het gebied bij Real del Monte. Dat is dus niet ver weg van de Barranca de Mezquitlan.

Omdat op de tekening ook de bloeistengel is afgebeeld, krijg je als je kijkt naar de bladeren in de kruin het idee dat deze plant veel lijkt op de plant die wij dus in cultuur hebben en steeds houden voor *A. xylonacantha*, dus "onze plant".

Bij een *Agave* in bloei moet je echter bedenken dat het blad in de kruin verandert, het wordt dunner en smaller. Deze tekening is gemaakt naar een plant bloeiend in de beroemde tuinen van Kew in 1876.

Als je kijkt naar de onderste bladeren van de plant op die tekening zie je het

meer typische blad van *A. xylonacantha*. Het blad draait ook, wat op een rotswandbewoner duidt. Hierdoor is deze tekening dan ook goed te voldoen als lectotype voor *A. xylonacantha*.

De planten die groeien bij San Luis Potosi zijn weer heel andere vormen. Deze planten zijn veel groter en geelgroener van kleur, met wel weer opnieuw die typische dubbele tanden; ook zij behoren ongetwijfeld ook tot de *A. xylonacantha* vormen. Alleen niet tot het type dat groeit in de Barranca de Mezquitlan, en helemaal niet als rotswandbewoner.

John G. Baker:

Tot slot vinden we ook nog *A. xylonacantha* in het boek van Baker uit 1888. Baker werkte in Kew Gardens.

Maar Baker heeft in 1879, dus elf jaar eerder en drie jaar na de tekening van de bloeiende plant in Kew, ook een boekje uitgegeven dat uit het Engels in het Italiaans is vertaald door V. Ricasoli. Hierin staan verschillende tekeningen, o.a. ook van een "*A. xilacantha*", maar deze naam mist dus een o en een n. De naam is synoniem met *A. xylonacantha*. Althans het moet een verschrijving zijn geweest want bij de naam "*A. xilacantha*" staat ook: "Salm-Dyck - Bot. Mag. t. 5660 - Gard. Chron. fig. 81, vol. VII, p. 527", precies als bij *A. xylonacantha*.

De tekening blijkt een overdruk te zijn uit de "Gardeners' Chronicle"; je ziet hier een typische rotswandplant.

Alleen heeft deze plant wel erg smal blad! Of de tekening is gewoon verkleind. Wel zie je in de uitvergroting van de bladrand de tanden een maal dubbel, hoewel maar net, en wat hoekig.

Conclusie:

Al met al komen we na al deze overwegingen tot de conclusie dat *A. xylonacantha* nogal variabel is. Hierdoor is het ook niet verwonderlijk dat ook wij lange tijd dachten dat "onze plant" een vorm was van *A. xylonacantha*.

Agave xylonacantha Nob.

Agave "met houten bedooring" Nob.

A. acculis, folies elongates recurvato- deflexis squarrose divergentibus rigidis asperis cinereo virescentibus, sensim attenuatis supra concavusculis subtus convexis apicem versus carinulatis et triquetro- productes, margine cinctis lignosa repando- grandidentata; dentibus cinerascenti- brunnie remotis compressis deltoideis magnitudine et directione variis, spina terminali subpollicari rigidissima brunnea; scapo simplice, floribus laxa racemimosis. Nob

Deze *Agave* vormt geen stam; de bladeren zijn lang, terug- en omlaaggebogen, afstaand spreidend, stug, ruw, grijsgroen en worden geleidelijk dunner; ze zijn aan de bovenzijde iets hol, aan de onderkant gewelfd, naar de top toe gekield en driekantig uitlopend; hun rand is houtachtig en voorzien van naar boven gebogen grote tanden; deze tanden zijn grijsbruin, ze staan uit elkaar en zijn samengedrukt, driehoekig, terwijl hun grootte en richting varieert; de einddoorn is bijna een duim lang, zeer stug en bruin; de bloemstengel is enkel, de bloemen staan in losse trossen.

Scapus gracilis basi diametro vix 9- lineal, et pedes 5- 6 altus, simplex, viridis, glaber, inferne bracties sterilibus acuminates instructus. Flores in racemum laxum dispositi, erecti, breve pedicellati, saepe germinati et bractea basi lata, apice acuminata, pallide violacea suffulti. Perianthium sesquipollicem longum, perviride, inferne tubulosum, tubulosum, tubo supra germen parum constricto, apice sexpartitum, laciniis erectis, strictis, angustis, obtusiusculis, viridibus, 6-7 lineas longis. Stamina basi laciniarum inserta, et longe exserta; filamentis rubro- fuscis, erectis, filiformibus, sesquipolliceni longis; antheris magnis, linearibus, flavis, versatilibus. Stylus filiformis, erectus, staminibus brevior, stigma trigono- globulosum. Capsule parvula, trigona. Flores inodod. Nob.

De sierlijke bloemstengel heeft aan de basis een doorsnee van nauwelijks 9 lijn en is 5-6 voet hoog; hij is enkel, groen, kaal en onderaan voorzien van steriele spitse brakteeën (dekbladeren). De bloemen staan opgericht verspreid in een losse tros, ze zijn kortgesteeld vaak gekieemd en gesteund door een aan de basis brede en aan de top spitse, lichtviolet braktee. Het bloemdek is anderhalve duim lang, donkergroen, onderaan buisvormig, de bloembuis is boven het vruchtbeginsel enigszins ingesnoerd; de (bloem)top is in zessen verdeeld, de bloemslippen (bladeren) zijn omhoog gericht, stijf, smal, enigszins stomp, groen en 6 - 7 lijn lang. De meeldraden zijn in de basis van de bloembladeren ingeplant en steken ver uit; de helmraden zijn roodbruin, opgericht, draadvormig en anderhalve duim lang; de helmknoppen zijn groot, 1 lijn lang, geel en beweeglijk. De stempel is draadvormig, opgericht, korter dan de meeldraden, de stamper is driehoekig- kogelig. De vrucht is klein, driehoekig. De bloemen zijn geurloos. Nob.

Een Latijnse diagnose van de plant met vertaling

Op een en de zelfde plek vlakbij Bella Vista Del Rio in Mexico kun je die variatie waarnemen.

Inmiddels komen er wat jonge zaailingen in cultuur met preciezer standplaats gegevens.

Het valt dan op dat de "echte" *A. xylonacantha*, ook als zaailing die groengrijze kleur heeft van het plantenlichaam. We hebben althans nog geen groene exemplaren gezien. Logisch eigenlijk, want op

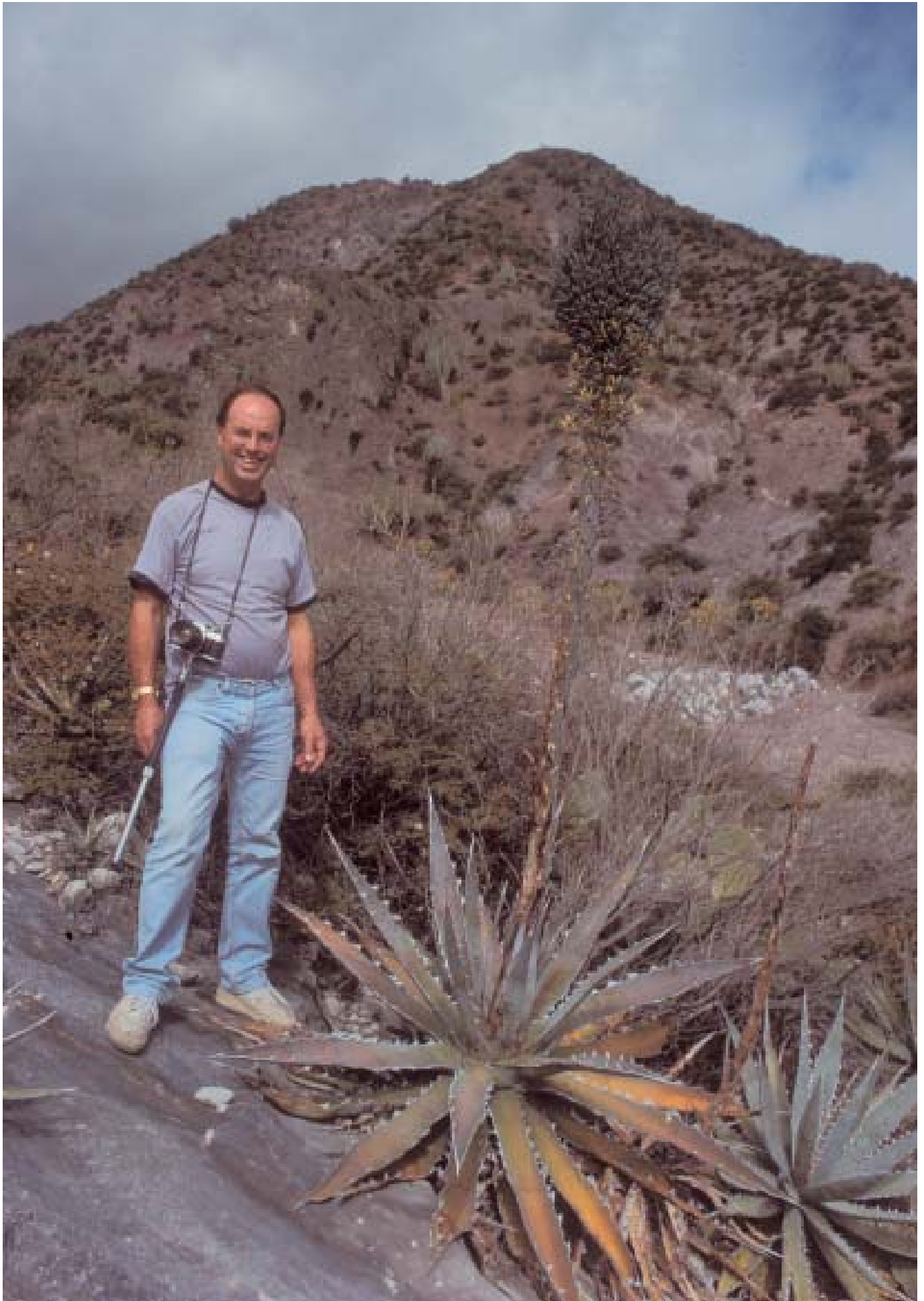
diverse standplaatsen stond ook maar een enkele groene variëteit.

Samenvattend zou je dan kunnen stellen:

De meest typische *A. xylonacantha* groeit in de Barraca De Meztitlan als een rotswandplant met een krom rozet, en weinig bladeren. Die draaiende groei van het blad moet u niet verwarren met die warrige

Op de rechterpagina:

Afb. 7: Een van de auteurs op een vindplaats

groei van *A. heteracantha*.

Op vlakke terreinen groeien ook vormen met volle, normale rozetten en meer bladeren.

De planten zijn ook groengrijs van kleur.

Bij Bella Vista Del Rio groeien, behalve dezelfde vormen als in de Barranca Metz-titlan, ook schitterende miniatuurvormen en een enkele groene vorm.

Tussen San Luis Potosi en Rio Verde groeien dan de meer geelgroene vormen.

Bij Alwin Berger lezen we op blz. 114 dat C. A. Purpus planten onder de naam *A. xylonacantha* heeft verzameld in San Luis Potosi.

Omdat "onze plant" zo veel afwijkt van de echte "*A. xylonacantha*" zijn we dus naarstig op zoek gegaan of "onze plant" mogelijk bij een ander taxon hoort. We concluderen dat dit inderdaad zo is en beschouwen "onze plant" nu dus als een originele *A. heteracantha* Zucc.

Dat neemt niet weg dat "onze plant" als *A. heteracantha* een fraaie plant is.

Ook zijn er klein blijvende vormen van *A. heteracantha* in omloop, aanbevolen wordt om deze vormen "minor" te noemen.

Tot slot de vraag, waar komt "onze plant" die we nu noemen *A. heteracantha* in de natuur voor?

Dat zal wel even een grote vraag blijven.

De kans is behoorlijk groot dat "onze" *A. heteracantha* een hybride is ontstaan bij Baron Kerchove.

Cultuur:

Hoe doet *A. heteracantha* het in cultuur?

De *A. heteracantha* vormen zijn vrij sterk. Gerard Wammes uit IJsselstein vertelde mij het verhaal dat hij deze plant in het najaar helemaal vergeten was naar binnen te halen. Dat kwam omdat hij in een pot was gepoot die aan een regenpijp was opgehangen. Hij zag de plant daarom volledig over het hoofd.

Toen hij de plant uiteindelijk toch op-

merkte, bracht hij hem snel naar binnen, de potkluit was echter compleet bevroren!

Maar de plant heeft daar totaal geen schade van ondervonden!

We denken, dat juist omdat deze plant zo sterk is, hij een grotere kans heeft gekregen om hier in Europa te overleven. Vandaar dat je hem ook wel veelvuldig in verzamelingen tegenkomt.

Hij groeit bijzonder gemakkelijk en snel en maakt vele stekken; een echte aanrader!

In de winter van 2006/2007 hebben we de plant gewoon probleemloos buiten laten staan, wel onder een afdak natuurlijk, want vocht is het meest funest. Deze winter was overigens wel erg zacht.

Het is echter beter om de plant in cultuur vorstvrij te overwinteren. In de zomer regelmatig water geven en een weinig mest. In het voorjaar uitkijken met verbranden, beter is de planten eerst in de schaduw te houden tot zij aan de groei zijn, daarna pas zullen zij langzaam aan het licht kunnen wennen.

Synoniemen van *A. xylonacantha*:

Agave amurensis Jacobi (een dwergvorm)
Agave carchariodonta Pampanini (1907)
Agave cornuta Hort. Belg. ex Besaucele
Agave heteracantha var. *splendens* (Jacobi) Terracciano
Agave kochii Jacobi (1866)
Agave hybrida Hort. ex Baker (een kruising)
Agave maximilliana Hort. ex Besaucele (een dwergvorm)
Agave noli-tangere A. Berger (1915)
Agave perbella Hort. ex Baker
Agave splendens Jacobi (1870)
Agave univittata var. *carchariodonta* (Pampanini) Breitung
Agave vanderdonckii Hort. ex Baker
Agave vittata Regel (1858)
Agave xylacantha Hort.
Agave xylonacantha var. *horizontalis* Hort. ex Berger

Agave xylonacantha var. *latifolia* Jacobi
Agave xylonacantha var. *macracantha*
 Jacobi
Agave xylonacantha var. *mediopicta* Tre-
 lease
Agave xylonacantha var. *torta* Jacobi
Agave xylonacantha var. *vittata* Jacobi

Literatuur:

- Alsemgeest, W. (2002): Ervaringen met agaven in cultuur(2). *Succulenta*, 81 (3): 106.
- Baker, Dottore J. G. (1879): *Succinto della Monografia delle Agave* (vertaald uit het Engels door V. Ricasoli). *Bull. Soc. Toscana Orticultura*, IV, Firenze.
- Baker, J. G. (1877): The Genus *Agave*. *The Gardeners' Chronicle*, N.S. 2, vol., p. 527, fig.81.
- Baker, J. G. (1888): *Handbook of the Amaryllideae: including the Alstroemerieae and Agaveae*, p.168. Bell, London.
- Berger, A. (1915): *Die Agaven – Beiträge zu einer Monographie*. Fischer, Jena (Idem, ergänzter Nachdruck der 1. Auflage, 1988, Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, New York).
- Berger, A. (1898): *Agaven - von Alwin Berger Kurator des Akklimatisationsgartens zu La Mortola*. *Die Gartenwelt*, Jg. 2, September 1898, no.49 und 51.
- Breitung, A. J. J. (1968): *The Agaves*. *The Cactus and Succulent Journal Yearbook*. Abbey Garden Press.
- Curtis's Botanical Magazine*, 18, vol., t.(with text): *Agave xylonacantha*.
- Etter, J. & Kristen, M. (2004): *A Roundtrip Through San Luis Potosi*. *Cactus&Co*, 8 (2): 69-86.
- Garcia-Mendoza, A. (2002): *Distribution of Agave (Agavaceae) in Mexico*. *C.&S.J.(US)*, 74 (4): 178.
- Gentry, H. S. (1982): *Agaves of the continental North America*. The University of Arizona Press, Tucson.
- Hamburger Garten- und Blumenzeitung* (Verlag Robert Kittler, Hamburg), 1864, Jg. 20, S. 550-551.
- Heller, Th. (2003): *Agaven*. Natur und Tier Verlag GmbH, Münster
- Irish, M. & G. Irish (2000): *Agaves and related Plants – A Gardeners' Guide*. Timber Press, Portland Oregon.
- Jacobi, Generalleutnant G. A. von (1864): *Versuch zu einer systematischen Ordnung der Agaven*. *Hamburger Garten- und Blumenzeitung* (Verlag Robert Kittler, Hamburg), S. 455-466, 498-515, 539-562.
- Jacobi, Generalleutnant G. A. von (1866): *Herzug zu einer systematischen Ordnung der Agaven*. *Hamburger Garten- und Blumenzeitung* (Verlag Robert Kittler, Hamburg), S. 114-123, 167-178, 209-222, 261-273, 320-331, 353-361, 404-413.
- Jacobi, G.A. von (1867): *Agave xylonacantha*. *Hamburger Garten- und Blumenzeitung* (Verlag Robert Kittler, Hamburg), S. 555-556.
- Jacobi, G. A. von (1869): *Nachtrag zu dem Versuch einer systematischen Ordnung der Agaven*. *Abhandlungen der Schlesischen Gesellschaft für vaterländische Cultur. Abtheilung für Naturwissenschaften und Medicin* (Breslau), S. 138-176.
- Jacobi, G. A. von (1872): *Zweiter Nachtrag zu dem Versuch einer systematischen Ordnung der Agaven*. *Abhandlungen der Schlesischen Gesellschaft für vaterländische Cultur. Abtheilung für Naturwissenschaften und Medicin*, Breslau, S. 147-175.
- Jacobsen, H. (1955): *Handbuch der sukkulenten Pflanzen*. Fischer, Jena.
- Korevaar, L.C. et al. (1983): *Wat betekent die naam. Botanisch Latijn toegankelijk gemaakt*. Kon.Van Poll, Roosendaal.
- Thiede, J. (2001): *Agavaceae*. In Eggli, U. (Hrsg.), *Sukkulenten-Lexikon, Bd. 1, Einkeimblättrige Pflanzen (Monocotyledonen)*. Ulmer, Stuttgart.
- Ullrich, B. (1991): *Agavensystematik für das I.O.S.-Lexicon* (1. Vorschlag) 3/1991.

Websites:

www.agaves.nl

[www. Agave pages](http://www.Agave pages)

www.agavacea.com

The International Plant Names Index (IPNI):

<http://www.ipni.org>

Met dank aan Sjef Theunissen die ons geholpen heeft met de vertaling van de originele nieuwbeschrijving van *Agave xylonacantha*.

MAMMILLARIA GIGANTEA

Ton Pullen

Soms raak ik gefascineerd door plantennamen, die op extremen duiden. Superlatieven als maxima, enormis, gigantea, spinosissima of juist het omgekeerde, minima, pumila, minutissima, pygmaea, nuda etc. maken mij nieuwsgierig naar de plant, die achter die naam schuil gaat.

Waarschijnlijk is dat de reden geweest, dat ik, hoewel niet gespecialiseerd in mammillaria, in 1997 zaden aangeschaft heb van *Mammillaria gigantea*.

Deze zaden zijn goed gekiemd, de zaailingen groeiden voorspoedig, en nu, 10 jaar later, vult de enige plant, die ik nog in de kas heb, een vierkante pot van 13 cm.

De plant bloeit elk jaar in april/mei.

Nomenclatuur:

Mammillaria gigantea is in 1898 beschreven door Dr Karl Schumann (1851-1904). In de literatuur wordt ook de naam van H. Hildmann, een Duits cactuskweker, in dit verband genoemd. Craig (1945), Haage (1982) en Pilbeam (1981) noemen Hildmann als auteur, maar Pilbeam (1999) en Anderson (2001) schrijven als auteursnamen Hildmann ex Schumann. Backeberg (1977) noemt de plant in zijn *Kakteenlexikon Mamillaria gigantea* Hildm. (Backeberg spelt de geslachtsnaam nog met één m!). Britton & Rose (1920) hanteren de naam *Neomammillaria gigantea*. Hunt (2006) noemt de plant 'gewoon' *M. gigantea* KSch. 1898.

Mammillaria armatissima, *M. hastifera*, *M. ocotillensis*, *M. saint-pieana* en *M. hamiltonhoylea* worden beschouwd als synoniemen voor *M. gigantea*.

Beschrijving:

Deze soort heeft een plat bolvormig lichaam, dat zelden of nooit spruit. De epi-

dermis is blauwgroen. De meeste auteurs geven afmetingen op van 10 cm hoog bij een diameter van 15 – 17 cm. Een flinke plant, maar niet extreem voor een *mammillaria*. Pilbeam vermeldt, dat de planten wel 25 cm in diameter kunnen worden. Dat past ook beter bij de naam. De tepels zijn stomp, vierhoekig piramidaal, de axillen zijn wollig. De plant bevat witte latex, die bij beschadiging naar buiten treedt.

Er zijn 4 – 6 centrale dorens, stevig, donker geel, bruinwordend na verloop van tijd, tot 20 mm lang. De laagste is de langste. Randdorens – 12, naaldvormig, wit, tot 3 mm lang. De bloemen zijn geelgroen, - 15 mm in diameter. De vrucht is matroze tot groen, de zaden zijn bruin.

Verspreiding:

Deze soort komt van nature voor in Mexico, deelstaten Guanajuato, Durango, San Luis Potosi en Queretaro. De planten groeien op een hoogte tussen 1750 en 2400 m.

In 1994 schrijft Charles Glass in *Succulenta* een artikel over de stichting Cante in San Miquel de Allende, Guanajuato, Mexico. Het is een particulier initiatief,

Afb. 1: *Mammillaria gigantea* in de verzameling van de schrijver

waarbij een groot stuk land is aangekocht om als 'cactusreservaat' te worden ingericht. Glass vertelt in dat artikel onder meer welke cactussoorten er van nature voorkomen. Eén van de genoemde soorten is *Mammillaria gigantea*. Intussen is Charles Glass overleden. Wij bezochten Cante in het voorjaar van 2005. De tuin bestaat nog steeds, maar of de doelstellingen van Glass gehaald zijn/worden is onduidelijk. *Mammillaria gigantea* hebben we in ieder geval - jammer genoeg - niet gezien!

Verzorging:

Mijn plant staat, zoals al mijn cactusplanten, in lavagruis opgepot. Zij krijgt dezelfde behandeling als vrijwel al mijn cactusplanten: 's Winters droog, bij een minimumtemperatuur van 6 °C. In de zomer regelmatig water met voedingsstoffen. Een lichte standplaats is essentieel voor een mooie ontwikkeling van de plant. Wil men de planten echt groot hebben, zodat zij hun naam eer aandoen, zal men regelmatig

moeten verpotten in een grotere pot.

Literatuur:

- Anderson, E.F. (2001): *The Cactus Family*. Portland. p. 418.
- Backeberg, C. (1977): *Das Kakteenlexicon*. Stuttgart. p.239.
- Britton, N.L. & Rose, J.N. (1920): *The Cactaceae IV*. New York. p.84.
- Craig, R.T. (1945): *The Mammillaria Handbook*. Pasadena. p.102.
- Glass, C. (1994): In stand houden door te kopen. *Succulenta* 73 (6), p.262.
- Haage, W. (1982): *Kakteen von A. bis Z*. Leipzig. p.389.
- Hunt, D. (2006): *The New Cactus Lexicon*. Milborne Port. p.158.
- Pilbeam, J. (1981): *Mammillaria, a collector's guide*. London. p.62.
- Pilbeam, J. (1999): *Mammillaria*. Southampton. p. 109.
- Rinkslag 19,
7711 MX Nieuwleusen.

Afb. 2: *Mammillaria gigantea*

Foto's van de schrijver.

SUMMARY

Rob Bregman

Ton Pullen opens this issue with an editorial about the Linnaeus-year. He draws the attention for the book of Anna Pavord.

In her series of articles for the youngsters Johanna Smit-Reesink deals with the description of *Dudleya densifolia*.

Bertus Spee tells us this time something more about: *Cumulopuntia rossiana* ssp. *fuauxiana*, *Titanopsis hugo-schlechteri*, *Ariocarpus kotschoubeyanus* v. *albiflora* and *Orostachys spinosus*.

Henk Ruinaard tells us about the importance of keeping the hothouse windows clean and how to do that.

Wolter ten Hoeve goes on in Part 3 of his story about "A little gift of water", This time he tells us about his trip to Batopilas. The weather conditions there were very bad, but all together everything ended well.

In his series about the genus *Uebelmannia*, Werner van Heek writes this time about *Uebelmannia flavispina*.

Rob Bregman is dealing with the mystery of two plants in the genus *Matucana*, which are *Matucana tarapotensis* n.n. and *Matucana villarica* n.n.

Frans Noltee is dealing this time in his story Succulents of The Karoo with *Phyllobolus resurgens* and *Othonna auriculifolia*.

Wim Alsemgeest, Jos van Roosbroeck and Theo van 't Walderveen are writing about *Agave xylonacantha* and *Agave heteracantha*.

Ton Pullen is finishing this issue with a description of *Mammillaria gigantea*.

ERRATUM SUCCULENTA NR 4, AUGUSTUS 2007.

De foto op pagina 183 is niet *Echinopsis mamillosa*, maar *Weingartia westii* en hoort in feite thuis bij het volgende artikel, namelijk bij Cintia Knizei. Bij het nazicht is dat aan onze aandacht ontsnapt. Een rechtzetting in het volgende nummer lijkt ons wenselijk.

Met vriendelijke groeten,

Albert Goossens en Jef Hooyberghs

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues; address changes
to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

Ton Pullen	Redactioneel - Het jaar van Linnaeus.....	194
Johanna Smit-	Jong geleerd	
Reesink	Dudleya densiflor a.....	195
Bertus Spee	Voor het voetlicht (34).....	196
Henk Ruinaard	Zuinig omgaan met licht.....	198
Wolter ten Hoeve	Af en toe een scheutje water (3).....	201
Werner van Heek	Op de vindplaatsen van het geslacht Uebel- mannia (4) Uebelmannia flavispina	208
Rob Bregman	Twee mysterieuze Matucana's.....	212
Frans Noltee	Vetplanten van de Karoo - Phyllobolus resurgens en Othonna auriculifolia	216
Jan Jaap de Morree	Zaden zuigen.....	223
Wim Alsemgeest	Agave xylonacantha en Agave heteracantha	225
Jos van Roosbroek en Theo van 't Walderveen		
Ton Pullen	Mammillaria gigantea.....	236
Rob Bregman	Summary.....	239

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overna-
me van artikelen is alleen toege-
staan na verkregen toestemming
van de auteur/illustrator en met
een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
E-mail: hviscaal@hetnet.nl
C.A.L. Bercht
E-mail: bercht@nzo.nl
R. Bregman
E-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
E-mail: Morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; E-mail:
B.J.M.Zonneveld@biology.
leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Othonna auriculifolia

Foto Frans Noltee

SUCCULENTA

A photograph of a spiky succulent plant, possibly a species of Agave or Yucca, growing in a natural, rocky environment. The plant has a central cluster of green, pointed leaves with some brown, dried-out leaves at the base. The background shows a large, textured rock formation and several trees with green foliage, suggesting a forest or woodland setting. The overall scene is brightly lit, likely by natural sunlight.

ISSN 0039-4467 - DECEMBER 2007
NUMMER 6 - JAARGANG 86

REDACTIONEEL

DE GEDENKWAARDIGE WINTER VAN 2006/2007

Rob Bregman

De afgelopen winter heeft zoals bekend alle records gebroken. Nog nooit was het zo zacht. Dat hebben we gemerkt! Niet alleen in de portemonnee want de stroomrekening van de kasverwarming was nog nooit zo laag, maar ook hebben bij mij verschillende planten buiten overleefd waar ze in "normale" winters allang het loodje zouden hebben gelegd. Ik heb 's zomers een stuk of 30 (sub)tropische planten in potten in de tuin staan. Die overwinteren op zolder en dat is dus in voor- en najaar altijd een heel gesjouw, twee trappen op en af. Dat wordt mij meestal niet in dank afgenomen vanwege het spoor van dode bladeren, aarde, slakken, regenwormen, spinnen, insecten, etc. dat dit werk in huis achterlaat. Daarom besloot ik om een aantal planten net zo lang buiten te laten staan tot er vorst van enige betekenis zou worden voorspeld.

Dat gebeurde niet en zo bleven een stuk of tien planten de hele winter onbeschermd buiten die allemaal in leven zijn gebleven. Daaronder waren planten als Oleander, Agapanthus, Agave americana, Cassia corymbosa, Albizia lophantha, Brachychiton discolor, en ook een 30 cm hoge Oreocereus celsianus, gewoon in een standaard grondmengsel in een ouderwetse stenen pot. Ik heb drie van zulke planten en het leek mij wel het proberen waard om één plant aan een dergelijk experiment op te offeren. Ik had al eerder dergelijke experimenten gedaan met redelijk koude-ongevoelige soorten waarvan ik er wel eentje kon missen (*Rebutia muscula*, *Matucana polzii*, *Gymnocalycium gibbosum*) of die ik eigenlijk altijd al kwijt wilde maar niet de moed had om het kreng meteen in de bio-bak te kieperen (*Opuntia ficus-indica*). In alle gevallen overleefden de proefkonijnen de winter niet. Daar was ik nooit echt rouwig om want zo kreeg ik weer plaats in mijn kasje voor nieuwe planten die anders tot een plek onder het tablet veroordeeld zouden zijn.

Nu lijkt het tegenwoordig niet zo vreemd dat tropische planten onze Hollandse winter kunnen overleven. De opwarming van de aarde als gevolg van uitstoot van broeikasgasen zorgt ervoor dat strenge winters voorgoed tot het verleden lijken te behoren. Maar toch, een paar graden vorst is de afgelopen winter meerdere keren voorgekomen en daarbij is er behoorlijk wat water naar beneden gekomen. Dat zijn toch omstandigheden die voor cactussen desastreus lijken; vooral die constant natte voeten zijn, zou je zeggen, dodelijk. Het hangt er natuurlijk ook vanaf of je aan de kust woont of in het binnenland. Ik herinner mij een artikel in *Succulenta* van Dirk van Vliet, die, begin jaren '70 toen hij nog in Scheveningen woonde, experimenteerde met (natuurlijk!) notocactussen om die onverwarmd de winter door te krijgen. Hij beschreef in geuren en kleuren de ijspegels die hij 's morgens op de bedoorning aantrof. Veel planten overleefden dat experiment, maar dat kon alleen omdat die planten wél een dak boven hun hoofd hadden en omdat Scheveningen aan de kust ligt. Dat experiment zou bv. in de Achterhoek anders hebben uitgedaakt, zeker in die tijd.

Het zou interessant zijn voor liefhebbers die in de kuststreken wonen (met name Zeeland) om ook eens dergelijke experimenten uit te voeren en hierover in ons blad verslag te doen. Ik ben zeer benieuwd naar de resultaten. Zoals gebruikelijk in december wenst de redactie U allen gezellige feestdagen en een gezond en bloeirijk 2008.

Hector Petersenstraat 7,
1112 LJ Diemen.

JONG GELEERD

STEKJES, STEKJES....ALLEMAAL STEKJES!

Johanna Smit-Reesink

In het winterseizoen kun je fijn plannen maken over hoe je weer aan nieuwe planten kunt komen. Het is verstandig je te verdiepen in het lezen over bepaalde soorten planten, die geschikt zijn voor de omstandigheden waarin je zelf kunt kweken. Zelf zaaien en stekken geeft veel voldoening en is gezellig priegelwerk.

Bij het Zaadfonds van Succulenta kun je rond deze tijd zaden bestellen. Uit de Gids voor de Verzorging van Cactussen en Vetplanten van Ton Pullen kun je een heleboel leren. Van andere leden kun je ook veel tips en goede raad krijgen over de verzorging van bepaalde planten.

Er zijn bijvoorbeeld vetplanten die je midden in de winter zelfs kunt stekken, zoals hoya's met kleine bladeren, rhipsalissen en sommige euphorbia's.

Takjes van Hoya bella kun je bijvoorbeeld stekken. Haal de onderste blaadjes van het stekje af. Met een penseeltje met stekpoeder stip je ze aan. Laat ze een paar dagen drogen en zet ze in kleine glaasjes, gewoon in het licht op de vensterbank. Na een paar weken komen er worteltjes aan. Je moet natuurlijk zorgen dat die niet droog komen te staan. In het voorjaar kun je de stekjes dan met drie of vier tegelijk in potjes oppotten.

Euphorbia's moet je wat langer laten drogen. Je moet ze vooral rechtop houden, want anders groeien ze krom. En denk eraan, dat je het witte melksap niet aanraakt, want dat is giftig.

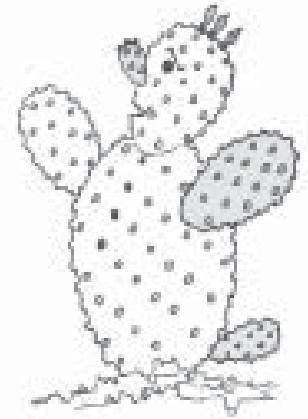
Schlumbergera's en rhipsalissen hoef je maar een paar dagen te laten drogen, voordat je ze opzet. Met stekpoeder wrijf je de wondjes in. Die soorten kun je bij elkaar in een bak zetten, die je vult met wat kleikorrels met daarop een zanderig grondmengsel.

Voorzichtig zijn met water geven! Niet verdrinken en niet laten verdrogen. Denk aan de prikkers! Zo maak je nieuwe plantjes voor jezelf en zoals het bij ons hoort, ook voor anderen!

Ons credo is: Laat je bezoek nooit met lege handen weggaan!

Weer veel plezier en tot de volgende keer!

Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom.

Stekjes van: Pachyphytum, Hoya, Sedum en Euphorbia

Foto's: Henk Viscaal

VOOR HET VOETLICHT

Bertus Spee

Mammillaria baumii

Dit is een plantje dat we maar weinig tegenkomen in cultuur. Het is afkomstig uit het voormalige geslacht *Dolichothele*.

Deze kleine, fijn witbedoornde bolletjes worden maar 3 cm in diameter en kunnen na enige tijd flinke clusters vormen. De grote gele bloemen verschijnen in het voorjaar na een droge winterrust, waarbij de minimumtemperatuur niet onder de 8 °C mag komen.

We planten ze in een goed doorlatend, zanderig, kiezelig substraat en geven matig water; de dikke, vlezige

wortels kunnen slecht tegen te veel nattigheid. Vermeerderen kan door zaaien en stekken. Deze planten worden ook wel geënt maar groeien dan veel groter uit.

De habitat van deze mooie plantjes vinden we in de Mexicaanse deelstaat Tamaulipas, in de omgeving van Jaumave. De soortnaam *baumii* verwijst naar de heer Baum, voormalig tuinbaas van de botanische tuinen in Rostock, Duitsland.

Gymnocalycium bruchii

In het land van herkomst, Argentinië, moeten we dit kleinblijvende plantje zoeken in de Sierra's van Cordoba. Zoals alle *gymnocalyciums* is deze soort goed herkenbaar aan de naakte bloemknoppen. Ze worden maar 3 cm in doorsnede en kunnen flink spruiten, waardoor ze mooie compacte groepjes vormen. De roze bloemen verschijnen al vroeg in het voorjaar.

We plaatsen deze plantjes in een wat diepere pot zodat de penwortel zich goed kan ontwikkelen en geven ze een zanderig, mineraalrijk grond-

mengsel met ook wat humus. Hierin zullen deze planten zich prima thuisvoelen.

In de groeiperiode geven we regelmatig een flinke scheut water waarna we de potkluit weer op laten drogen. Enkele uren zon per dag is meer dan genoeg. Ook hebben deze planten graag frisse lucht; dit kan een aantasting door spintmijt voorkomen. In de winter houden we ze droog bij een minimumtemperatuur van 5 °C. Vermeerderen is goed mogelijk door middel van stekken en ook zaaien gaat prima.

Stenocactus multicostatus

(Echinofossulocactus erectocentrus)

Deze plant ontleent zijn oude naam aan de omhoog gerichte middendoorns die wel 3 cm lang kunnen worden. De 2 cm grote bloemen verschijnen al vroeg in het voorjaar en hebben moeite om door de dichte bedoorning heen te komen. Ze kunnen wel 4 dagen bloeien.

We planten ze in een mineraalrijk grondmengsel en geven ze een zonnige en luchtige plaats. Met regelmatig een flinke watergift zullen ze probleemloos groeien en bloeien. In de winter houden we ze goed droog. Ze kunnen een minimumtemperatuur van 5 °C prima doorstaan. Daar deze planten niet spruiten, kunnen we ze alleen vermeerderen door te zaaien, wat weinig problemen oplevert. Op eigen wortel kunnen ze na 4 tot 5 jaar al bloeien.

Tussen de dunne smalle ribben kunnen zich gemakkelijk vele wolluizen nestelen. Het is dan ook aan te raden deze planten regelmatig te controleren

Echinopsis bridgesii

Het grote geslacht Echinopsis telt meer dan honderd soorten en variëteiten. Ook worden de laatste jaren veel hybriden gekweekt met de mooist gekleurde bloemen. De meeste echinopsissen zijn nachtbloeiërs met grote witte bloemen.

Deze planten groeien hoofdzakelijk in Argentinië en Bolivia met ook enkele soorten in Brazilië, Uruguay en Paraguay.

E. bridgesii is een zeer variabele soort uit de buurt van La Paz in Bolivia. Het zijn probleemloze groeiers en de meeste soorten kunnen in

de winter, mits goed droog gehouden, temperaturen tot 5 °C verdragen.

We planten ze in een doorlatend, mineraalrijk substraat met weinig humus en geven regelmatig flink water in de groeiperiode. Deze planten kunnen 's zomers ook prima buiten gekweekt worden.

Vermeerderen gaat probleemloos door zaaien en van de spruitende soorten kan ook gemakkelijk gestekt worden. Deze stekken maken meestal al wortels aan de moederplant.

Diepeneestraat 4,
4454 BJ Borssele.

OP DE VINDPLAATSEN VAN HET GESLACHT UEBELMANNIA (5)

Werner van Heek

UEBELMANNIA ONDERGESLACHT LEOPOLDOHORSTIA –
U. PECTINIFERA BUINING (HU 106)

Het was wereldwijd voor alle cactusliefhebbers een reusachtige sensatie toen Albert F.H. Buining in 1967 in onze Succulenta het nieuwe geslacht Uebelmannia voorstelde. In het bijzonder zorgde de beschrijving van de zilverig witte, kamdragende U. pectinifera met haar ongebruikelijke habitus en de geheimzinnige en exotisch klinkende vindplaatsaanduiding "Diamantina" voor een ware sensatie.

Omstreeks 1700 waren de steden Ouro Preto (= het zwarte goud) en Diamantina, gelegen in de staat Minas Gerais (= algemene mijnen), het Braziliaanse centrum van ongewoon grote vondsten aan goud en edelstenen. Verscheidene Europese landen hebben hiermee een naderend staatsbankroet kunnen verhinderen. In Diamantina zelf kwam het in die tijd evenwel tot de zogenaamde "hongeroorlog". Ondanks of juist vanwege de omvangrijke goud- en edelsteen-vondsten in de talrijke mijnen van Minas Gerais, had men vele tientallen jaren verzuimd voldoende levensmiddelen te telen voor de vele daar neergestreken mineiros. Derhalve voerden de uitgemergelde mineiros – ondanks het ruime bezit aan goud en edelstenen - een strijd tegen de grootgrondbezitters voor voldoende voeding en levensmiddelen. Ook heden ten dage

Afb. 1: Uebelmannia pectinifera HU 106
op de vindplaats

wordt het witte zand van de Rio Jequintinhonha in de buurt van Diamantina nog steeds bezocht door schatzoekers alsook door de arme plattelandsbevolking. Het witte zand wordt nog steeds uitgewassen in de hoop restanten van goud en edelstenen te vinden.

Thans is Diamantina een klein en met veel toewijding gerestoureerd stadje. Het grote station en enkele prachtig uitziende kerken in de Braziliaanse barok-stijl herinneren aan het grootse en bewogen verleden. Voor de toeristen zijn er voldoende goede hotels en uitstekende restaurants, die voor het lijfelijke welbevinden zorgen. Wie echter zonder precieze vindplaatsinformatie naar *Uebelmannia*'s wil gaan zoeken, zal vaak weinig succes hebben.

Nabij het kleine stadje Mendanha komt een lange, zwarte rotsrug aan de oppervlakte, de vindplaats van *U. pectinifera*. De planten groeien in de met humus gevulde rotsspleten tezamen met talrijke orchideeën en andere bij ons nauwelijks bekende, exotische planten. In de meestal intensieve zonneschijn worden de zwarte rotsen zo heet als in een bakoven; maar er komen ook koele nachten voor waarbij de temperatuur tot onder de 10 graden Celsius daalt en een dikke mist ontstaat die alles tot in de kleinste uithoeken nat maakt. Zodra de zon zo ongeveer rond 11 uur de mistwolken heeft opgelost, droogt het landschap weer zeer snel op en de temperatuur bereikt spoedig waarden van over de 30 graden. De aanwezigheid van mossen en korstmossen zijn een bewijs voor

het optreden van hoge luchtvochtigheden over langere tijdsintervallen.

Enkele kilometers verder – maar op dezelfde rotskam – vindt men dezelfde planten, maar vaak met een groter ribbenaantal van tot 20 ribben. De epidermis van de planten kan hier ook duidelijk groener zijn dan van die op de typevindplaats. Andere verschillen tot het type zijn niet geconstateerd. Deze populatie werd in 1975 in Krainz, "Die Kakteen" beschreven als *U. pectinifera* var. *multicostata* Buining & Brederoo (HU 362).

Een bijzonder mooie standplaatsvorm is de door ons ontdekte *U. pectinifera* HU 850, die gevonden werd aan de weg naar Inhai. Hier zijn de rotsen nog zwarter. De epidermis van de planten is nog meer zilverig. De groengele bloemen neigen bij het verbloeien duidelijk sterker naar geel-

Afb. 2: *Uebelmannia pectinifera* HU 106 op de vindplaats

Afb. 4: *Uebelmannia pectinifera* HU 850 op de vindplaats

Foto's van de schrijver

rood. Zulke standplaatsafwijkingen vallen echter binnen de variabiliteitsbreedte van de soort en rechtvaardigen geenszins een aparte nieuwbeschrijving.

Even voor Inhai vindt men nog weer een heel aparte pectinifera-vorm, die bekend geworden is als *U. pectinifera* var. *heteracantha* n.n. HU 854. Typisch voor deze planten zijn de ongebruikelijk lange dorens en de groene bloemen op de schedel. Voor zover onze kennis gaat, worden deze planten tot 60 cm hoog.

De plantendichtheid op de bekende vindplaatsen is de laatste 20 jaar beduidend afgenomen. De inwoners van Mendanha berichtten over een vrachtwagentransport met vele, metershoge *U. pectinifera* door personen met een Aziatisch uiterlijk.

(vert. Ludwig Bercht)

Afb. 3: *U. pectinifera* v. *multicostata*
HU 362 op de vindplaats

Am Scherfenbrand 165,
D 51375 Leverkusen.
Duitsland.

Afb. 5: *U. pectinifera* var. *heteracantha* n.n.
HU 854

VETPLANTEN VAN DE KAROO

Frans Noltee

ANTIMIMA PUMILA EN A. PYGMAEA

Het geslacht *Antimima* is een onderdeel van de Mesemfamilie (Aizoaceae) en telt op het ogenblik 99 soorten. De meeste daarvan waren vroeger ondergebracht in het grote verzamelgeslacht *Ruschia*. De vruchten van *Antimima*'s zijn echter van een ander type dan die van *Ruschia*'s en ook zijn de planten over het algemeen aanmerkelijk kleiner en compacter dan de gemiddelde *Ruschia*. Dit vindt zijn weerslag in soortnamen als *compacta*, *compressa*, *condensa*, *mimima*, *modesta*, *pumila*, *pusilla* en *pygmaea*.

Afb. 1: *Antimima pumila* op de vindplaats, in de rusttijd

De geslachtsnaam duidt trouwens ook al op de kleine afmetingen: antimimos is een Grieks woord dat nabootsend betekent, in dit geval verwijzend naar de gelijkenis van de typesoort *A. dualis* met *Argyroderma*.

Over het algemeen zijn de planten matvormend, soms kruipend of struikvormig. Vaak hebben ze een compact centrum vanwaaruit lange scheuten ontspringen. Ongeveer de helft van de soorten is heterofiel (zie verklaring op pagina 252). De bladeren zijn glad of voorzien van heel fijne oneffenheden en overdekt met was.

Gewoonlijk staan de bloemen alleen of met ten hoogste 3 bijeen, zelden in goed ontwikkelde bloeiwijzen. Ze zijn roze tot paars, zelden wit, met kleine schutblaadjes op de bloemsteel en ze gaan open in de ochtend en sluiten zich in de avond.

De bloemblaadjes zijn vaak gerangschikt in 5 groepjes. De staminodiën* en meeldraden staan meestal bijeen in een kegel in het midden van de bloem.

Gewoonlijk hebben de vruchten 5 vakken, zelden 6; meestal zijn ze te onderscheiden van *Ruschia*-vruchten door de grote sluitlichamen en de onregelmatig gelobde zwellijsten.

Het geslacht komt vooral voor in het winterregengebied nabij de zuidwest kust van zuidelijk Afrika, van bij Luederitz in Namibië tot het meest westelijke puntje van de Oostkaap. Een soort groeit in de Vrijstaat. De meeste soorten hebben een tamelijk klein verspreidingsgebied.

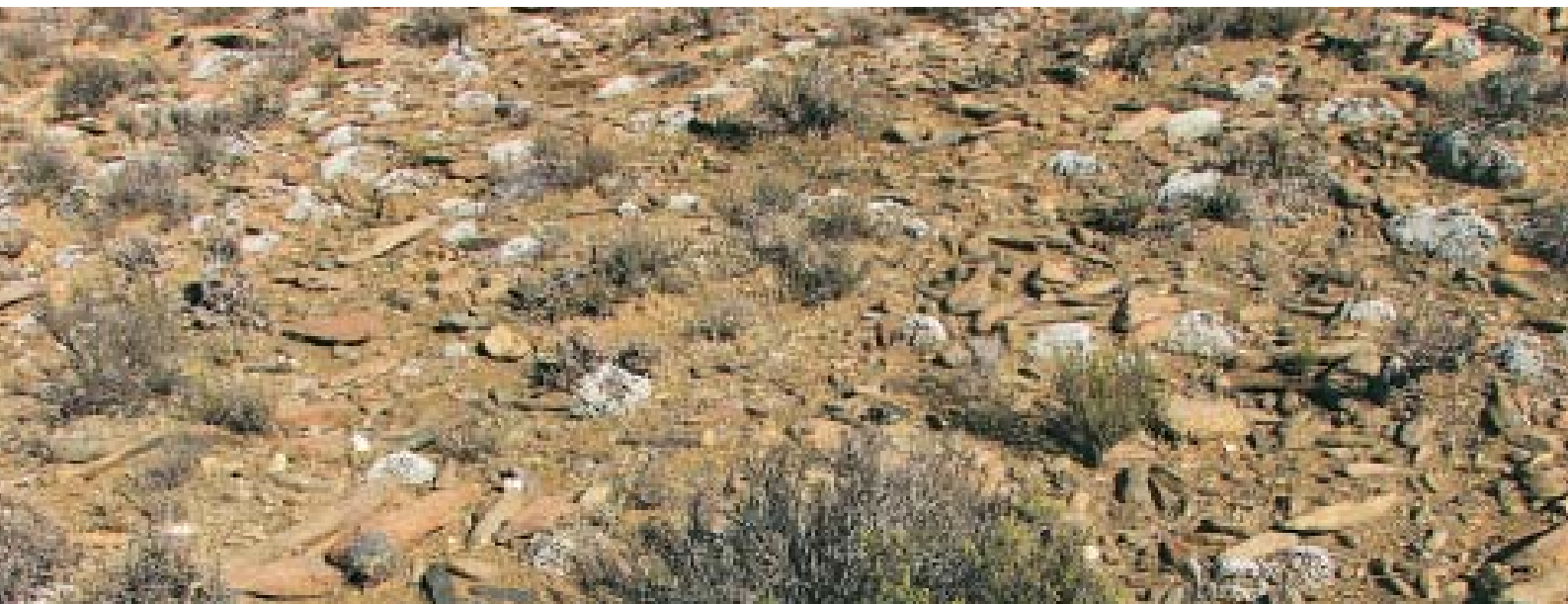
De gemiddelde regenval in het areaal varieert van minder dan 100 tot ongeveer 500 mm per jaar.

Van boven naar beneden

Afb. 2: *Antimima pumila* in de rusttijd

Afb. 3,4,5: *Antimima pumila* in de groeitijd

Afb. 6: Vindplaats van *Antimima pygmaea* in de rusttijd

Heterofyllie is het verschijnsel dat planten verschillende bladvormen voortbrengen. Zo zijn bij sommige water- en moerasplanten de bladeren die zich onder water bevinden dun en langwerpig en/of fijn verdeeld met weinig huidmondjes, terwijl de op het water drijvende bladeren dikker en weinig of niet ingesneden zijn en meer huidmondjes hebben. De functie is waarschijnlijk enerzijds het verminderen van beschadiging door de kracht van het water en anderzijds het bevorderen van de assimilatie.

Binnen de Aizoaceae is heterofyllie kenmerkend voor een aantal geslachten, waarvan sommige er zelfs hun naam aan ontleen (Mitrophyllum, Monilaria).

De betreffende soorten vormen verschillende bladparen al naar gelang die bedoeld zijn voor de groei- dan wel de rusttijd. In de groeitijd zijn de bladeren min of meer uitgespreid en weinig vergroeid. Aan het einde van het groeiseizoen verdrogen ze en worden vervangen door nieuwe paren, die korter zijn en voor een groot deel vergroeid. In de loop van de rusttijd verdrogen deze dan geleidelijk, waardoor ze een beschermend omhulsel vormen voor de nieuwe bladparen die zich erbinnen aan het ontwikkelen zijn.

Antimima pumila:

Deze soort vormt dichte, platte tot halfbolronde groepjes, die in de groeitijd sprekend lijken op kleine, sterkt vertakte *argyroderma*'s.

In de groeitijd zijn de bladeren ongeveer een centimeter lang, bijna ovaal en aan de basis slechts weinig vergroeid. Aan het einde van de groeitijd (winter) verschijnen bladeren die twee aan twee aaneengegroeid zijn en een schede met korte spreidende punten vormen.

De bloemen zijn ongeveer 1,8 cm in doorsnee met bloemblaadjes, staminodien* en meeldraden die roze zijn en wit aan de voet. De bloei vindt vooral plaats in juli en augustus.

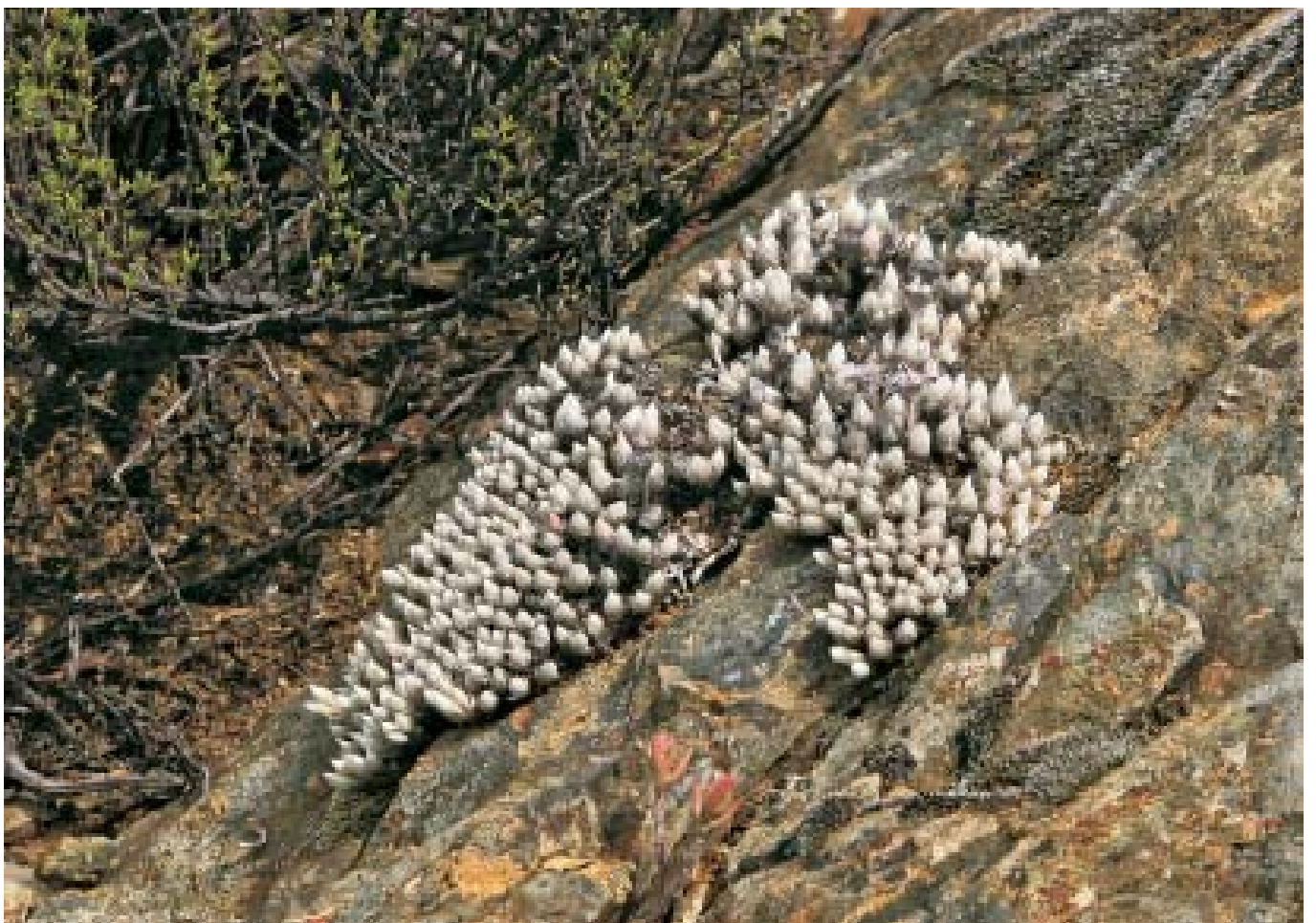
De vruchten hebben 5 hokken.

Antimima pumila komt voor in de districten Ceres, Sutherland en Laingsburg, een relatief klein areaal in de zuidwestpunt van de Grote Karoo. Dit is de oostgrens van het winterregengebied en er valt gemiddeld zo'n 150 mm regen per jaar. De planten worden aangetroffen op verweerde schalie.

Het verschil in uiterlijk tussen planten in de rust en in de groei is zo groot dat Bolus *A. pumila* binnen twee jaar 2x beschreef

Afb. 7: *Antimima pygmaea* aan het einde van de groeitijd (boven)
Afb. 8: *Antimima pygmaea* in de rusttijd (onder)

Afb. 9: *Antimima pygmaea* in de rusttijd

Afb. 10: *Antimima pygmaea* in de rusttijd

Afb. 11: *Antimima pygmaea*

(1x als *pumila* en 1x als *levynsiae*).

Antimima pygmaea:

Dit zijn kleine dwergstruikjes die rijk vertakte platte zoden tot 15 cm in doorsnee vormen.

De bladeren zijn bedekt met een dunne oneffen waslaag. In de groeitijd zijn de bladparen wijduitstaand en weinig vergroeid**.

Aan het einde van de winter verschijnen bladeren die twee aan twee bijna tot aan de toppen vergroeid zijn, 4-5 mm lang en 2-3 mm dik. Dit bladpaar ontwikkelt zich tot een kegelvormig lichaam dat op den duur verdroogt. Hierdoor wordt een soort schede gevormd die een bescherming vormt voor het volgende paar** bladeren dat zich daar tijdens de rusttijd vormt. Het bovenste deel van de schede rafelt na verloop van tijd uiteen en het volgende bladpaar** groeit hier doorheen wanneer de regentijd begint. De toppen van beide bladtypes zijn puntig en van boven gezien driehoekig.

De bloemen staan afzonderlijk op relatief lange stelen, die duidelijk boven de plant uitsteken en zijn voorzien van 6 kelkbladeren. Vreemd genoeg zegt het Illustrated Handbook of Succulent Plants dat de bloemen verder niet bekend zijn, hoewel andere literatuur aangeeft dat ze 1.8 cm in doorsnee zijn en (met een vraagteken) magenta ofwel helderrood. Bij alle planten die ik tot nu toe gezien heb zijn de bloemblaadjes roze met een donkere middenstreep en naar wit verlopend aan de basis. Het hoogtepunt van de bloei is in augustus.

De vruchten hebben 6 hokken.

A. pygmaea komt voor op schaliegellingen in min of meer hetzelfde gebied als *A. pumila* (van Worcester tot Laingsburg).

Op Aasvoelbos groeien beide soor-

ten -dikwijls in grote aantallen- in elkaars nabijheid.

De schedes die op den duur van boven naar onder splijten zijn uniek binnen het geslacht. In de rusttijd zien de planten er daardoor veel interessanter uit dan in de groeiperiode en dat is iets dat we maar heel zelden tegenkomen.

* **Staminodiën:** gemodificeerde, onvruchtbare meeldraden die bij vele mesems tussen de gewone, vruchtbare meeldraden en de bloemblaadjes in staan en ook qua uiterlijk een tussenpositie innemen. (Voor de fijnproevers kan ik nog vermelden dat de organen die er bij mesems als bloemblaadjes uitzien –en die we gemakshalve ook zo noemen- van oorsprong eveneens

meeldraden zijn.)

** Wanneer u de foto's van *A. pygmaea* goed bekijkt zult u zien dat er steeds twee paren van deze "vrije" bladeren gevormd worden, hoewel er in de literatuur over deze soort consequent slechts over 1 paar wordt gesproken.

Voor gegevens over de behandeling van *antimima's* verwijs ik naar de hierbij afgedrukte (vertaalde) bladzij uit mijn CD "Succulents in the wild and in cultivation"

De planten zijn te vermeerderen door zaad (zaaien in het najaar) en door stekken.

Postbox 35,
Calitzdorp 6660,
South Africa

Behandeling van Antimima

Licht	Temperatuur		Tolerantie	Water											
	Dag	Nacht		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
m-h	5	3	m	2	1-2	1	1	0-1	0-1	0-1	1	2	2	2	2

Gewenste lichtintensiteit gedurende de groeiperiode

h : de hele dag volle zon

m : alleen ochtend- of middagzon

Temperatuur – Wintertemperatuur in graden C.

Tolerantie met betrekking tot fouten in de behandeling:

m : over het algemeen redelijk tolerant

Watergift:

2 : normaal (na het water geven de grond laten uildrogen en ongeveer een week droog houden)

1 : gering (na het water geven de grond laten uildrogen en ongeveer een maand droog houden)

0 :volkomen droog houden

(zo nodig de hoeveelheid water in de grond controleren met een vochtmeter)

print back next

NOGMAALS MAMMILLARIA GIGANTEA

Wim Alsemgeest

Naar aanleiding van het artikel van Ton Pullen over deze mammillaria in het oktober-nummer 2007 van Succulenta, bedacht ik dat dit wel eens die mammillaria zou kunnen zijn die wij bij San Luis De La Paz in de staat Guanajuato hebben gevonden. Ik heb me toen verbaasd over deze enorme mammillaria's.

Bertus Spee, Gerrit Melissen en mijn persoontje waren toen op de terugweg vanaf Xichu, de inmiddels beroemde plaats waar Turbinicarpus alonsoi groeit. We hadden nog wat tijd over en op aanwijzingen van Bertus hebben we toen weer eens een zijweggetje genomen, deze keer richting Mazanares, een plaatsje dat niet op de kaart staat zoals zo vele plaatsjes in Mexico.

Na ongeveer 1 km zijn we gestopt en links de heuvel op geklauterd. Het was een fantastische ervaring in een keer veel van deze grote mammillaria's te zien staan. De

hele heuvel was er mee bezaaid! Hoewel je duidelijk kon zien dat er veel vee in dit gebied voorkomt stonden er nog vele ongeschonden planten. Wat dat betreft ben ik voor de toekomst best bezorgd. Ik heb wel eens een roedel geiten naar beneden zien komen. Het leek wel een lawine, de stenen en cactussen rolden er achteraan. De koeien ontwijken kennelijk de planten, maar voor kleine jonge planten ziet het er niet best uit.

Omdat Bertus inmiddels berucht is om zijn klimkwaliteiten, deed ik het maar wat rustiger aan en nadat ik was uitgekeken

Afb. 1: Mammillaria gigantea op de vindplaats

op de heuvel probeerde ik mijn maatjes terug te vinden. Ze waren echter in geen velden of wegen te bekennen. Later bleek dat ze een populatie van de schitterende *Echinocactus horizonthalonius* hadden gevonden. Omdat ik het wachten zat werd kroop ik over een stenen afscheiding en besloot ook het vlakke veld eens te verkennen. In het vlakke terrein stootte ik op een werkelijk schitterende vorm met heel lange bedoorning die spiraalvormig verliep, bovendien bloeide de plant ook nog. Dit is kennelijk echt een uniek exemplaar want er stond (en staat) er maar eentje!

Wat het verhaal rond Cante betreft in het verhaal van Ton, de botanische tuin bij San Miquel de Allende zal best wel blijven bestaan. San Miquel de Allende is een veel bezochte toeristenplaats. Die toeristen moeten ook vermaakt worden, een bezoek aan de botanische tuin is dan ook een leuk uitstapje.

Voor de grote serre ziet er schitterend en verzorgd uit. De tuin zelf viel wat tegen. Sinds verleden jaar heeft men echter veel agaven buiten geplant. Deze planten zijn

kennelijk veel beter in staat om zich aan te passen aan andere buitenomstandigheden dan cactussen. De gehele tuin knapt er duidelijk van op. Daarnaast heeft men een jaar of acht geleden bij Mineral de Pozas een terrein aangekocht waar *Mammillaria albiflora* groeit. Het terrein is omheind met een hekwerk, bedoeld om de planten te beschermen. In 2003 zijn we daar geweest maar konden de planten niet vinden. Volgens Coby en Anjo Keizer zouden ze er wel staan! Inmiddels zijn we in 2005 en 2007 in de buurt van het terrein van Cante wezen zoeken en daar hebben we ze wel gevonden. Hoewel ze niet echt massaal voorkomen hebben ze toch een behoorlijk verspreidingsgebied. Ik kan me voorstellen dat Cante dit plantje wil beschermen, het zijn zulke kleine kwetsbare plantjes.

Ik krijg echter de indruk dat het plantje, als het door vee vertrapt wordt gewoon via zijscheuten weer opnieuw aan de groei gaat!

Stadhouderslaan 3,
3417 TT Montfoort.

Afb. 2: *Mammillaria gigantea*, een bloeiende, lang bedoornde vorm

NACHTBLOEIENDE CONOPHYTUMS

Jan Jaap de Morree

Onze herfst is de bloeitijd voor veel planten uit Zuid Afrika. Van september tot in november komen diverse vetplanten afwisselend in bloei. Terwijl de laatste cactussen, waaronder Ariocarpus en Roseocactus nog bloeien is het in cactusland in de herfst wel zo goed als gedaan.

Maar lithopsen en conophytums samen met argyroderma's en nog vele andere, maken nu pas hun opwachting. Maakt een geheugen voor het tijdstip van het voorjaar aan de andere kant van de globe ze bloeiwillig? Hebben ze een tijdklok in hun

genen? Ik zou het niet weten.

Terwijl ik enthousiast diverse soorten Conophytum in oktober in de volle zon zag ontluiken, bleef een aantal planten hardnekkig weigeren om hun bloemen te openen.

Afb. 1: Conophytum ficiforme met gesloten bloemen overdag

Afb. 2: *Conophytum ficiforme* in bloei om 23.00 uur 's avonds

Ze heten niet voor niets middagbloemen en ik had me er vanwege de naam bij neergelegd dat er 's morgens weinig bloemen opengaan, maar in de middaguren moest het er toch van kunnen komen. Ik zette de weigeraars op een plank in de volle zon en hoopte zo een paar foto's van bloeiende exemplaren te maken. Maar merkwaardig genoeg kon ik tot het avondeten wachten tot ik omviel van de honger, maar voor een paar middagbloeiërs was de middag blijk-

baar nog niet lang genoeg. Aan gebrek aan warmte kan het niet gelegen hebben, want het jaar 2006 heeft een heel mooi najaar gehad. Het bestuiven van planten van de soorten *Conophytum ficiforme* (afb.1) en *Conophytum quaesitum* (afb.3) leek me een raadsel zolang de kelkbladeren zich de hele dag preuts gesloten hielden. De oplossing kwam echter op het moment dat ik 's avonds laat ging controleren of de condensvorming op de kasruiten niet te

Afb. 3: *Conophytum quaesitum* met gesloten bloemen overdag.

sterk was.

Even een intermezzo over vocht in de kas. Als de nachten kouder worden en de temperatuur onder de 5 °C duikt, slaat er nog een forse hoeveelheid vocht neer op de binnenzijde van de kasruiten. Blijkbaar is er nog heel wat verdamping uit de grond, hoewel ik eind september al stop met watergeven en steeds overdag blijf luchten tot het gaat vriezen. Ik heb vroeger planten verloren doordat condensdruppels in het hart van rozetten vielen of in een bak jonge zaailingen drupten. Pas als ik eind november, begin december aan de binnenzijde van de kas noppenfolie heb geplaatst houdt de condensvorming op. Voor degene die 's winters geen planten wil verliezen, is de volgende tip ook nuttig. Hoewel de ontsierende bloemresten uitdagen tot opschonen van de planten, is het verwijderen

van verdorde bloemresten in de herfst- en wintermaanden riskant. De plaats waar de bloem is verwijderd kan door een hoge luchtvochtigheid heel gemakkelijk gaan schimmelen. Haal verdorde bloemen dus al in september weg, zodat de beschadigingen goed kunnen drogen.

Na een TL-buis aangedaan te hebben, zag ik de bloemen van de voornoemde *conophytums* in het donker volledig geopend (afb. 2 en 4). Tegelijk waren ze om het hardst bezig elkaar te beconcurreren met een sterke bloemengeur. De zware geur van iets te ver in hun bloei gevorderde hyacinten kwam van *C. ficiforme* en *C. quaesitum* had een onbestemde geur, die neigt naar, ja, naar wat? Is het camembert overgoten met honing, zijn het zweetsokken? Blijkbaar zijn er toch insecten die er voor vallen.

Afb. 4: *Conophytum quaesitum* in bloei 's avonds om 23.30 uur

Foto's van de schrijver

De bloemen sluiten overdag hun bloemblaadjes, zodat het stuifmeel niet meer te zien is. *C. ficiforme* blijft wel licht geuren. Dat bleek ook wel effectief, want ik was nog geen twee minuten buiten bezig met de opstelling voor een aardige zonnige foto in de buitenlucht, toen er al een zweefvlieg op bloembezoek neerstreek op de meest geopende bloem van de plant (afb.5).

Voor de kritische kijker nog even een toelichting. De foto's zijn wat bedriegelijk omdat de dagopnamen juist nachtopnamen lijken omdat ze een zwarte achtergrond hebben. De dagopnamen met tegenlicht en invullicht met behulp van een klein spiegeltje geven al gelijk veel lekkerder plaatjes dan de nachtopnames. Overdag kan ik spelen met licht, maar voor 's nachts beschik ik niet over dure apparatuur zoals

losse flitsers of een ringflitser.

De nachtopnamen zijn geflitst met de vaste flitser op de camera. Dit levert altijd heel platte resultaten op. De nachtopname van *C. quaesitum* is gemaakt op de keukentafel onder een halogeenlampje. Eigenlijk zijn de twee nachtopnamen heel lelijke foto's vanuit het oogpunt van de fotografie.

De verzamelaar die op een donkere herfstavond zijn kas bezoekt en een paar uitgekende mesems bezit, kan dus behalve een bezorgde blik werpen op de thermometer (vanwege de snel dalende nachttemperaturen) ook genieten van onverwachte bloei.

Koperwieklaan 19,
2261 CL Leidschendam

DE VINDPLAATS VAN ... (2)

MAMMILLARIA PEREZDELAROSAE

André van Zuijlen

Op 6 oktober 2006 zochten we bij Paso de Cuarenta in de staat Jalisco in Mexico naar *Mammillaria perezdelarosae*. We vonden slechts een paar plantjes. Een dag later hadden we veel meer geluk. Ten zuiden van Aguascalientes, nabij El Ocote vonden we wel honderden plantjes van *Mammillaria perezdelarosae*. Een hoogtepunt van deze verder toch al zo succesvolle reis.

In oktober 2006 was ik in de gelukkige omstandigheid, om voor de tweede keer binnen één jaar in Mexico te vertoeven. Nu met een wat ander gezelschap dan de eerste keer (zie *Succulenta* 2 van 2007). Met acht personen in twee auto's zijn we in drieëneenhalve week door het hele westen van Mexico getrokken. In totaal werd 8500 kilometer afgelegd, tussen Villa Ahumada (Sonora) in het noorden, tot Iguala (Guerrero) in het zuiden. Dit ondanks het feit dat we door problemen met de auto's in totaal vijf dagen verplicht op dezelfde plaats (Hermosillo, Sonora) vast zaten.

Op de tweede dag van de reis waren we vanaf Mexico-City gekomen tot in Lagos de Moreno (Jalisco). Voorbij Lagos de Moreno zochten we op de avond van de zesde oktober al tevergeefs naar *M. perezdelarosae*. Deze *mammillaria* vonden we hier dus niet, wel de te verwachten *M. jaliscana* en *M. uncinata*.

De volgende dag reden we van Lagos de Moreno noordwaarts naar El Puesto, waar een vindplaats van *M. perezdelarosae* bekend was. Als we niet met acht personen waren geweest en een behoorlijk terrein hadden afgezocht, hadden we waarschijnlijk helemaal niets gevonden. Slechts één van ons ontdekte een paar plantjes en

tenslotte konden we met meerdere mensen in totaal acht plantjes tellen. Dat waren weliswaar niet veel plantjes en de meeste waren ook nog eens erg klein, maar toch, we hadden deze speciale *mammillaria* in elk geval gezien.

De tocht die dag ging verder onder Aguascalientes door, bij het vliegveld af naar het westen richting Calvillo. Na een aantal stops onderweg stopten we in de buurt van El Ocote, ergens langs de weg in het zicht van een aantal bergen om onze lunch te nuttigen. Tijdens deze lunch kwam een lokale boer (afb.1) zijn ezel halen in de wei tegenover onze stopplaats. Zoals vele Mexicanen was ook deze uit op een praatje. We lieten hem een foto op onze camera zien van *M. perezdelarosae* en hij wees direct op de bergen recht voor ons. Daar zouden ze ook moeten groeien.

Zo trokken twee groepen na de lunch richting deze bergen. De minst goede klimmers naar de wat lagere bergen aan de rechterkant van de weg en de drie betere klimmers naar de wat steiler ogende bergen aan de linkerkant van de weg (afb. 2).

De klim naar boven was alleen al vanwege het uitzicht de moeite waard (zie afb.3). Op de helling naar de bergen groeiden alleen wat struiken en *opuntia*'s. Maar

hogerop, waar het wat rotsachtiger werd, stonden meerdere soorten cactussen, zoals *Echinocereus acifer* (?), prachtige exemplaren van *Mammillaria wagneriana* en af en toe een *Mammillaria jaliscana*. Opvallend waren ook een paar prachtige planten van *Agave filifera*.

Hoger klimmend tussen de steile rotsen troffen we dan opeens tientallen exemplaren aan van *M. perezdelarosae*. Allemaal solitaire planten (afb. 4), waarvan de grootste niet meer dan 10 cm hoog was. Stuk voor stuk perfecte plantjes, vanaf kleine nauwelijks zichtbare zaailingen tot de genoemde plant van 10 cm. Duidelijk was meteen dat de planten hier op geen stukken na zo groot worden als in de verzameling, waar ze wel tot 20 cm hoog uitgroeien. Groeiend op bijna uitsluitend kale rotsen blijven de plantjes hier mooi

Afb. 1: De Mexicaanse boer die wist waar *M. perezdelarosae* groeit

compact en dicht bedoornd. Dit is met recht een van de mooiste *mammillaria's*

Mammillaria perezdelarosae is nog maar recent ontdekt, maar er is al wel behoorlijk veel over gepubliceerd. De nieuwbeschrijving gebeurde door Dr. Helia Bravo en Leia Scheinvar in *Cactaceas y Succulentas Mexicanas* 30 (4), 1985, pag. 76-80. Zij vernoemden de soort naar Jorge Alberto Perez de la Rosa, verbonden aan het Botanisch Instituut van de Universiteit van Guadalajara, die de planten als eerste heeft gevonden. Volgens Hilda J. Arreola Nava, ook verbonden aan datzelfde Botanische Instituut, gebeurde dat in 1985. Het Instituut startte in 1981 met onderzoek naar de flora van Jalisco en vanaf 1985 werden daar ook de Cactaceae bij betrokken. In dat jaar werd bij veldonderzoek bij Villa Hidalgo in noordoost Jalisco deze fraai ogende, zilverkleurige plant ontdekt.

Echter bij het napluizen van alle bestaande literatuur lijkt hier toch iets niet te kloppen. In onze eigen *Succulenta* wordt door E. Lanssens namelijk al op een eerder tijdstip van deze soort melding gemaakt. Met een groep op cactusexpeditie in Mexico zagen zij onderweg tijdens een bezoek bij een vriend in Guadalajara op 3 maart 1984 een "wondermooie" *mammillaria*. Met de nodige aanwijzingen vonden ze de gezochte planten aan de voet van een gebergte op ongeveer 2000 meter hoogte. Op basis van het uiterlijk werd gedacht aan verwantschap met *Mammillaria bombycina*. In hetzelfde nummer van *Succulenta* wordt door Ludwig Bercht een provisorische beschrijving gegeven. Deze is echter onvolledig, vooral door het ontbreken van bloemen. Er werden door H. van Wortel wel REM-opnames gemaakt van de zaden en deze werden vergeleken met die van *M. bombycina*. Op basis van deze foto's werd de conclusie getrokken dat er geen verwantschap was tussen deze twee soorten.

De algemene beschrijving van *M. perezdelarosae* (Hunt 1986, Reppenhagen

Afb. 2: De steile bergen waartussen *M. perezdelarosae* werd gevonden

1992 en Anderson 2001) is als volgt: planten blijven meestal solitair of vormen kleine groepjes. Ze zijn als jonge plant laag bolvormig, later cilindrisch met afmetingen van 4,5 bij 7,5 cm en volgens Reppenhagen zelfs tot 10 cm. De stammen zijn volledig bedekt met doorns, waarvan de 1 tot 2, rode tot zwarte centrale doorns naar beneden staan en waarvan de laagste gehaakt is. Helia Bravo geeft in een vervolg op de nieuwbeschrijving zelfs 9 middendoorns op, maar Reppenhagen vermeldt dat hij er maximaal 3 heeft gezien. Er zijn 30 tot 60 randdoorns (of 46 tot 58), witgeel, naaldvormig en pectinaat geplaatst en daardoor het hele lichaam bedekkend.

De tot 2 cm grote bloemen verschijnen in juni/juli in een krans op de schedel en zijn wit met een roze middenstreep. De kleur van de meeldraden is geel. Vruchten rijpen in ongeveer 6 tot 7 maanden. Ze zijn volgens Reppenhagen wit en volgens

Anderson rood. In een artikel uit 1992 wordt echter het zaad ook als felroze omschreven. De zaden zijn bruinzwart tot zwart.

Duidelijk is dat *M. perezdelarosae* niet erg variabel is. Zowel planten in de natuur als planten in cultuur hebben een typisch, goed herkenbaar uiterlijk. Het grootste verschil tussen natuur- en cultuurplanten lijkt vooral de grootte van de planten, waarbij cultuurplanten veel groter worden. Ook de planten op de vindplaats bij El Ocote waren duidelijk herkenbaar, maar hadden in tegenstelling tot de beschrijvingen hierboven slechts één gehaakte middendoorn (afb. 5).

Vanaf de ontdekking is *M. perezdelarosae* vergeleken met *M. bombycina*, natuurlijk omdat de plant wel enige gelijkenis met deze laatste vertoont. Het vergelijken moest aanvankelijk gebeuren met cultuurplanten van *M. bombycina*, want toen

Afb. 3: Het uitzicht vanaf de vindplaats

Hunt in 1986 zijn revisie van het geslacht *Mammillaria* in *Bradleya* publiceerde, was de plant nog niet herontdekt.

Rogozinski wijst in 1989 in elk geval een vermeende verwantschap met *M. pectinifera* (op grond van de zaadvorm) resoluut af. Maar ook hij moet de conclusie trekken dat het grote verschil in zaadmorfologie een nauwe verwantschap met *M. bombycina* uitsluit. Hij vergelijkt *M. perezdelarosae* nog met *M. moelleriana*, maar deze wordt niet in Jalisco, maar in Zacatecas en Durango gevonden. Ook betreft hij *M. cowperae* (ook *M. moelleriana*?) nog in de vergelijking, maar hier zijn de afwijkingen in voorkomen en beworteling zo mogelijk nog groter. Ik heb zelf overigens deze soorten in de kas allemaal bij elkaar staan en zeker wat betreft het uiterlijk van de planten is er wel een behoorlijke overeenkomst.

In 1992 vergelijkt Fitz Maurice *M. pe-*

rezdelarosae uitgebreid met de door hem dan opnieuw gevonden *M. bombycina*. Hij benadrukt dat de constantheid in vorm van *M. perezdelarosae* erg groot is. Dit ondanks het feit dat het voorkomen op één punt slechts 30 km van dat van *M. bombycina* af ligt. Ook hij moet echter opnieuw constateren dat de zaden onderling wel erg sterk verschillen en dat die van *M. bombycina* meer lijken op die van *M. jaliscana*.

In het artikel in 1992 gaat Hilda J. Arreola Nava ook verder in op de verschillen tussen *M. perezdelarosae* en *M. bombycina*. De laatste werd door Quehl al in 1910/1911 beschreven, echter op basis van geïmporteerde planten. Fitz Maurice vond de planten in Jalisco in eikenbossen tussen 1900 en 2100 meter, groeiend op rotsen in mos en verteerde bladeren. Deze soort, ofschoon soms wel solitair, vormt grote groepen met wel tot 150 koppen.

Daarentegen groei *M. perezdelarosae*

Afb. 4: Typische groei van *M. perezdelarosae* op rotsen

meestal solitair en vormt slechts af en toe spruiten. De planten blijven ook veel kleiner en de doorns bedekken het complete lichaam, wat niet het geval is bij *M. bombycina*. Deze laatste heeft met 35 tot 40 randoorns er dan ook veel minder dan de maximaal 62 tot 70 bij *M. perezdelarosae*. Andere opvallende verschillen tussen beide soorten zijn de bloemkleur, deze is bij *M. bombycina* felroze met donkere middenstreep en bij *M. perezdelarosae* wit tot bleekroze met een bruine of roze middenstreep. Ook de vruchten zijn verschillend van kleur; groenwit bij *M. bombycina* en felroze bij *M. perezdelarosae*. Als laatste dan nog de zaden, die kleiner dan 1 mm zijn bij *M. bombycina* en groter dan 1 mm bij *M. perezdelarosae*.

Desondanks beschouwt Hunt *M. perezdelarosae* als een subspecies onder *M. bombycina*. Hier is het echtpaar Fitz Maurice het echter niet mee eens. Op basis

van hun grote veldkennis komen zij tot de conclusie dat *M. perezdelarosae* een goede soort is. Als je alle bovenstaande informatie bij elkaar ziet zijn er voldoende argumenten om het daar helemaal mee eens te zijn. Hopelijk wordt er in de toekomst nog eens DNA-onderzoek gedaan van de groep rond *perezdelarosae/bombycina* en wordt dit mysterie volledig opgelost.

Ondertussen heeft het echtpaar Fitz Maurice in 2001 wel een nieuwe subspecies toegevoegd aan *M. perezdelarosae*. In de provincie Zacatecas vonden zij sterk op *M. perezdelarosae* lijkende plantjes, die echter veel kleiner blijven en ook niet de typisch gehaakte middendoorn hebben, maar een rechte middendoorn. De groeiwijze op rotsen, het uiterlijk van de planten en de bloeiwijze hebben geleid tot een beschrijving van *M. perezdelarosae* ssp. *andersoniana*. Inderdaad is deze subspecies vernoemd naar de zo bekende Edward

Afb. 5: Planten bij El Ocote met slechts één gehaakte middendoorn

Foto's van de schrijver

F. Anderson, die in 2001 ons verblijdde met *The Cactus Family*.

Deze nieuwe subspecies werd gevonden in de staat Zacatecas, maar daar komt *M. perezdelarosae* niet voor. Die is tot nu toe alleen aangetroffen in Jalisco en Aguascalientes.

De vindplaats bij El Ocote, waar wij op die 8e oktober 2006 waren, ligt hemelsbreed minder dan 20 km van Villa Hidalgo,

waar Jorge Alberto Peres de la Rosa deze soort voor de eerste keer aantrof. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de beschrijving van de wijze van groeien en van het uiterlijk van de planten vrijwel exact overeenkomt met wat wij ter plaatse zagen. El Ocote ligt helemaal in het zuiden van Aguascalientes, ongeveer 25 km ten zuiden van de hoofdstad Aguascalientes. Villa Hidalgo ligt in het noordoosten van

Jalisco en slechts 10 km van de grens met Aguascalientes (zie kaartje).

Als we later bij de auto terugkomen, horen we van de andere groep dat ook aan de andere kant van de weg volop *M. perezdelarosae* groeit. Deze kant was veel gemakkelijker bereikbaar dan de vrij stelde bergen aan de linkerkant van de weg. Toch hadden we geen spijt, want dan hadden we de prachtige uitzichten over dit gebied gemist. Want wat kun je als liefhebber van de natuur (en van cactussen) nog meer wensen. Deze dag bracht het allemaal, prachtige planten in een heel mooie omgeving. Een onvergetelijke ervaring.

Hoefstraat 9,
5345 AM Oss

Literatuur:

- Lanssens, E. (1985). *Succulenta* 64 (3), pag 50
Bravo H. & Scheinvar, L. (1986). *Arbeitskreis für Mammillariafreunde* 10 (3), pag. 102, met een Duitse vertaling van de nieuwbeschrijving
Hunt D. (1986). *Bradleya* 4, pag. 46
Rogozinski, H. (1989). *Arbeitskreis für Mammillariafreunde* 13 (1)
Fitz Maurice, W.A. (1990). *Arbeitskreis für Mammillariafreunde* 14 (6)
Arreola Nava, H.J. (1992). *Arbeitskreis für Mammillariafreunde* (16) 2, pag 62
Reppenhagen, W. (1992). *Die Gattung Mammillaria*. Band 1, pag. 170
Pilbeam, J. (1999). *Mammillaria, The Cactus File Handbook* (6)
Anderson, E. F. (2001). *The Cactus Family*
Fitz Maurice, W.A. & B. (2001). *CSJ USA* 5 (2)
Ten Hoeve, W. (2006). *Reisverslag (persoonlijke notities reis)*

VIER SOORTEN ECHINOCEREUS

H.G. Krijnen

De soorten van dit geslacht groeien in Mexico en de USA. Het zijn weekvlezige, vertakte cactussen die niet moeilijk te kweken zijn, een enkele uitzondering daargelaten.

De bloemen van de meeste soorten zijn groot, ca. 8 cm lang en tot 10 cm in diameter. Op een luchtige plaats blijven de bloemen dikwijls een week of langer goed. Echinocereus heeft bovendien prachtige doorns, die bij veel soorten de ribben geheel bedekken.

Bijzondere kenmerken zijn de groene stempels van de bloemen en de sterk bedoornde vrucht.

1. Echinocereus polyacanthus

Destijds kreeg ik deze soort van wijlen dhr. Rubingh. De bloemen zijn 6 cm groot en prachtig oranje van kleur. Deze soort groeit in Mexico, in de deelstaten Chihuahua en Durango.

2. Echinocereus pentalophus var. ehrenbergii

Deze soort komt uit midden Mexico en wordt bij ons een grote plant door zijn breed uitstaande takken. Ieder jaar bloeit deze cactus met veel bloemen. De kleur is violet met een gele keel.

3. Echinocereus kuenzleri

In 1961 is deze soort ontdekt door Horst Künzler en naar hem genoemd.

Deze soort groeit in de USA, in de staat New Mexico, in de bergen bij Sacramento op 1800-2100 meter hoogte. De soort groeit rechtop en geeft prachtig violette bloemen.

Foto's van de schrijver

4. Echinocereus subterraneus

Bij deze soort hangen de takken naar beneden. De bloemen zijn ca. 4 cm in doorsnede en zijn oranje van kleur. Ook deze soort groeit in Mexico.

Literatuur:

Haage, W. (1963). Het praktische Cactusboek in kleuren. Zutphen
 Haage, W. (1982). Kakteen van A bis Z. Leipzig
 Prof. Struyckenlaan 14,
 3741 EZ Baarn.

ENKELE APARTE SEDUMS

Ben J. M. Zonneveld

Deze keer wil ik u een aantal sedumsoorten en -hybriden voorstellen die men, denk ik, niet elke dag ziet: *Sedum compactum*, *S. humifusum*, *S. morganianum*, *S. burrito* en de hybriden *S. humifusum* x *S. morganianum*, *Graptopetalum amethystinum* x *S. burrito*, *S. morganianum* x *S. burrito* en *S. x rubrotinctum* 'Aurora'. Ze zijn geen van alle winterhard. De soorten komen oorspronkelijk uit Mexico, de hybriden uit Leiden!

Sedum humifusum

Dit is een mooi kruipend plantje dat zelfs over de pot kan gaan hangen. De gele bloempjes zien er hetzelfde uit als die van de bekende muurpeper *S. acre*. Echter dit plantje is wel te kruisen. Ik heb o.a. wel eens kruisingen gemaakt met *S. nutans* en *S. morganianum* (zie hieronder).

Sedum humifusum x *S. morganianum*

Dit is een leuk plantje geworden. Op de foto is hij te zien, liggend "op een bedje" van gastaria's. Alleen zijn de takjes erg dun en breken

Afb. 1: *Sedum compactum* in volle bloei (geen knoppen!)

Sedum compactum

Hij ziet er eigenlijk als een gewone sedum uit. Echter, als hij bloeit toont hij zijn ware aard. In tegenstelling tot de meest sedums zijn en blijven de bloempjes komvormig zoals op de foto te zien is. Dit zijn dus geen knoppen. Het is me nooit gelukt om er kruisingen mee te maken en ik vraag me af, gezien z'n bloemvorm, wat zijn naaste verwanten zijn.

dus makkelijk. Ik heb er nooit bloemen aan gezien. Dat komt wel meer voor bij kruisingen. Vaak bloeit een hybride extra rijk, o.a. omdat er geen zaad wordt gevormd, soms helemaal niet en soms is er geen duidelijk effect.

Graptopetalum amethystinum x *S. burrito*

Deze kruising gaf een onverwacht resultaat. Het is noch een rozet noch een hanger maar een zeer compact groeiend plantje

met dikke grijze blaadjes.

Bij het kruisen van vetplanten streef ik er altijd naar om groen met groen of berijpt met berijpt te kruisen. Dit levert dan mooie groene of mooi berijpte planten op. Als je groen met berijpt combineert heeft het blad een beetje vage grijze tussenkleur, die ik niet mooi vind.

Sedum morganianum x *S. burrito*

Deze kruising heb ik gemaakt om uit te zoeken of het hier om een of twee soorten gaat. Beide planten zijn bij iemand thuis gevonden in Mexico, maar de vindplaats is onbekend. De ene bloeit aan het eind van de tak, de ander opzij, maar dit gaat niet altijd op. *S. burrito* is meer compact met korter en minder makkelijk afvallend blad. Het idee was dat de ouders volledig fertiel waren en als er een (sterk) verminderde fertiliteit wordt gevonden in de hybride, hebben we waarschijnlijk met twee soorten te maken. Inderdaad bleek de hybride niet zo'n hoge pollen-fertiliteit te hebben. Echter toen ik als controle bij de ouders de pollen-fertiliteit bepaalde, hadden die ook een lagere fertiliteit. Dat betekent niet dat het ook hybriden zijn, maar dat de fertiliteit waarschijnlijk is achteruitgegaan door het vele generaties via (blad)stek vermeerderen. Overigens, zoals uit het plaatje blijkt heeft de hybride meer de bladvorm van *S. morganianum*, maar de blaadjes zitten er steviger aan. Ze zijn alle drie heel goed van bladstek te kweken.

Van boven naar beneden:

Afb. 2: *Sedum humifusum*

Afb. 3: *Sedum humifusum* x *S. morganianum* op een bedje van *Gasteria*

Afb. 4: *Graptopetalum amethystinum* x *Sedum burrito*

Sedum x rubrotinctum 'Aurora'

S. x rubrotinctum is een hybride van het koffieboontje, *S. stahlii*. De andere ouder is onbekend maar zou best eens *S. pachyphyllum* kunnen zijn (het borrelneusje). Aan het koffieboontje heb ik bij wijlen de heer Slabbers gezien dat het niet altijd zuivere koffie is omdat er soms een roze takje aan komt. Dat groeide bij mij slecht en ik ben het plantje intussen kwijt, maar bij Cok Grootscholten heb ik een grote plant gezien. Het grappige is nu dat dezelfde mutatie die we bij het koffieboontje vinden ook is terug te vinden bij de hybride *S. x rubrotinctum*. Deze *S. x rubrotinctum* 'Aurora' heeft een prachtige roze kleur maar kan buiten bijna geheel rood kleuren zoals uit dit plaatje blijkt.

Schubertlaan 196,
2324 EC Leiden.

Van boven naar beneden:

Afb. 5: Van l. naar r. *S. burrito*, *S. morganianum* x *S. burrito* en *S. morganianum*

Afb. 6: *Sedum x rubrotinctum* en de mutant 'Aurora'

Afb. 7: *Sedum pachyphyllum*

Rechterpagina:

Afb. 8: *Sedum x rubrotinctum* 'Aurora'

BOEKBESPREKING

Ton Pullen

The Genera *Pediocactus*, *Navajoa*, *Toumeyia*, door F. Hochstätter.
ISBN 978-3-00-021244-4.
Formaat 297 x 225 mm. 384 pp.
Eigen uitgave 2007. Prijs € 110,-.
Taal: Engels, met Duitstalige samenvatting.

Dit kloeke boekwerk van de hand van Fritz Hochstätter is als uitgave vergelijkbaar met zijn werk over het genus *Sclerocactus* (2005), dat besproken is in *Succulenta* 84 (5), p. 227.

Veel opmerkingen, die daar gemaakt zijn, zijn evenzeer van toepassing op het onderhavige boek.

Na een inleiding volgen hoofdstukken over de distributie, een lijst van bedreigde soorten en een overzicht van de taxonomie van de behandelde genera. De bespreking van de verschillende soorten en ondersoorten neemt de volgende 38 pagina's in beslag.

Van *Pediocactus* erkent de auteur 6 soorten en 7 ondersoorten. Het geslacht *Navajoa* omvat één soort met 3 subspecies, terwijl *Toumeyia* slechts één soort bevat.

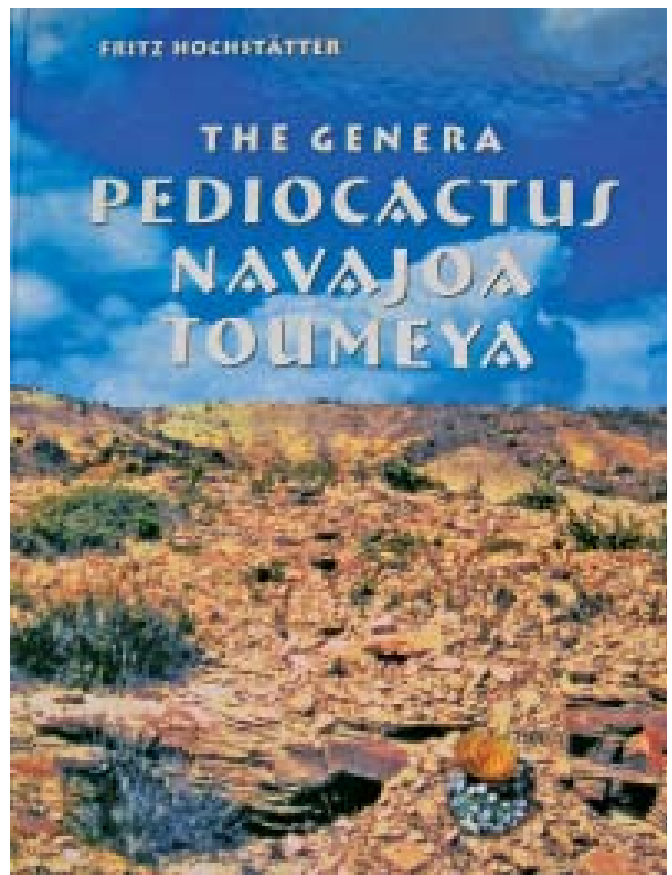
In totaal komen er dus 17 taxa aan bod.

Een kort hoofdstukje over iso-enzym analyse is geschreven door M. Konnert.

G. Frank is verantwoordelijk voor een aantal foto's betreffende de zaadmorfologie.

Het hoofdstuk over de cultuur van deze planten neemt slechts een halve pagina in beslag.

Ruim 240 pagina's zijn ingeruimd voor foto-materiaal en andere afbeeldingen. De tekeningen van Tom Sloan vind ik matig, ze geven weinig informatie over de planten. De foto's zijn zeer wisselend van kwaliteit, door een goede selectie zou het

boek de helft dunner (en veel goedkoper?) geworden zijn, terwijl het informatiegehalte gelijk blijft. Er zijn veel standplaatsopnamen, maar ook foto's van cultuurplanten. Na de fotopagina's volgen nog verspreidingskaarten, foto's van bloemdoorsneden en fotokopieën van nieuwbeschrijvingen.

Een termenlijst, een bibliografie en een overzicht van de veldnummers, waaronder deze planten in omloop komen, sluiten het boek af.

Zoals in de inleiding reeds vermeld is er een samenvatting in het Duits opgenomen.

Samenvattend kan gezegd worden, dat dit boek technisch gesproken goed verzorgd is, maar buitengewoon weinig toevoegt aan de kennis van deze planten. Er staat weinig in wat nog niet eerder door de auteur gepubliceerd is. De prijs is pittig, maar liefhebbers van deze planten zullen het boek zeker willen bezitten.

Bradleya, Yearbook of the British Cactus and Succulent Society, Vol. 25. Uitgave van The British Cactus and Succulent Society, onder redactie van Colin C. Walker. ISBN 0-902099-79-5. 2007.

Deze vijftiendertigste editie van Bradleya wordt terecht als een mijlpaal beschouwd. Daarom is deze jubileumaflevering extra dik, 198 pagina's met een keur aan interessante artikelen over succulente planten.

Ter ere van het jubileum opent dit nummer met niet minder dan een viertal 'editorials'. Colin Walker betreft en passant ook het Linnaeusjubileum in zijn overdenkingen; David Hunt, Gordon Rowley en Nigel Taylor tekenen voor de andere drie.

John Lavranos & Tom McCoy schrijven over de identiteit van *Aloe steudneri* en brengen de nieuwbeschrijving van een daarvan verschillende soort, die zij *Aloe neosteudneri* dopen.

Lavranos, Rakouth & McCoy publiceren *Aloe argyrostachys* uit de bergen van centraal Madagaskar als nieuwe soort.

Jacobs brengt een determinatiesleutel op de soorten van het geslacht *Conophytum*.

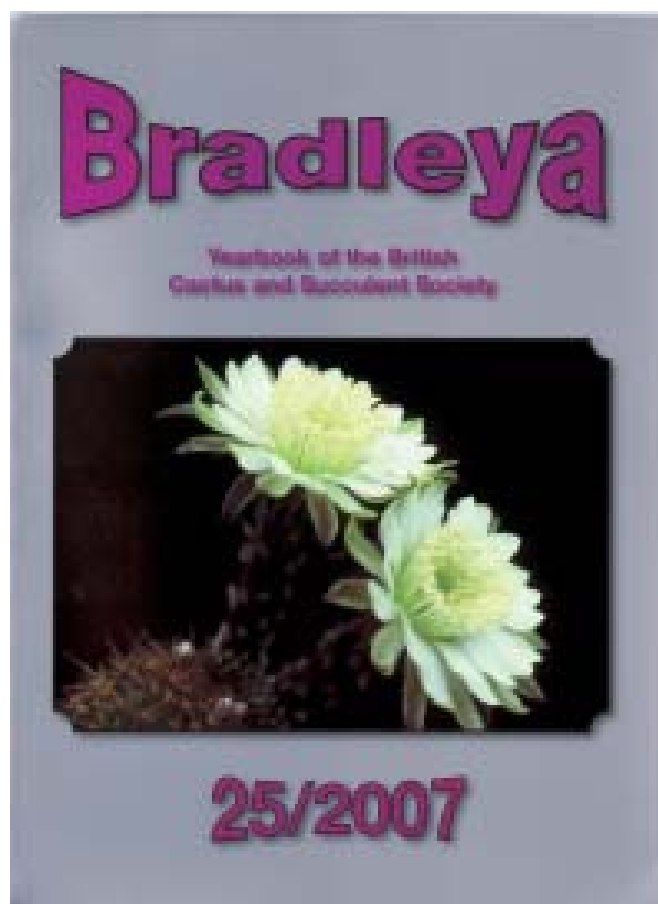
Nandha & Sarasan beschrijven hoe het succes van in-vitro vermeerdering met *Aloe calcairophylla* en *A. polyphylla* verbeterd kan worden door glucose als koolstofbron aan het groeimedium toe te voegen.

Eggl & Nyffeler tonen aan, dat het areaal van *Parodia allosiphon* veel groter is dan tot nu toe bekend was, door de recente vondsten in Uruguay.

Over de taxonomie van het geslacht *Haageocereus* in Peru berichten Calderon, Zappi, Taylor & Ceroni. Zij erkennen nu 9 soorten plus een aantal subspecies.

Taylor bespreekt en toont het neotype van *Echinocactus mammulosus*.

De bloembioologie van *Pilosocereus tuberculatus*, een soort uit noordoost Brazilië, waarvan de bloemen worden bestoven door vleermuizen, wordt uit de doeken gedaan door Rocha, Machado en

Zappi.

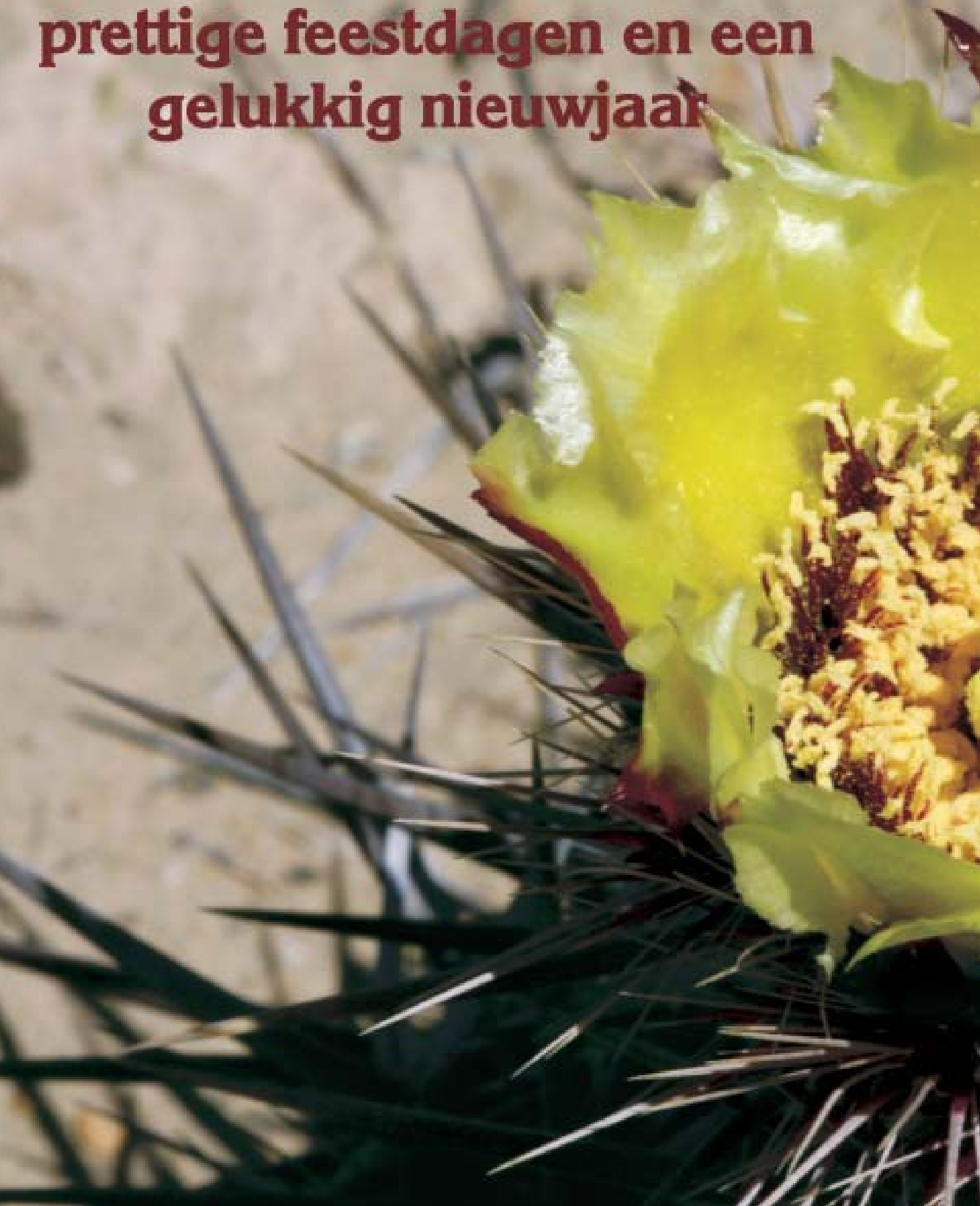
Mesemspecialiste Heidrun Hartmann heeft een uitgebreide studie gemaakt van de planten uit het geslacht *Drosanthemum*. Op grond van haar observaties verdeelt zij dit genus in 8 (nieuwe) subgenera. Verspreidingskaartjes geven een goed beeld van het voorkomen van deze groepen.

Niesler & Hartmann brengen een verhandeling over de anatomie van honingklieren in de bloemen van *Glottiphyllum*.

C. Butterworth, K. Butterworth, W.A. Fitz Maurice & B. Fitz Maurice hebben bij DNA onderzoek, dat onder meer leidde tot de bevinding, dat het gehele rpl16-intron in de chloroplasten van een aantal soorten ontbreekt, ontdekt, dat dit een goed criterium is om verschillende soorten uit het genus *Mammillaria*, series *Stylothelae*, uit elkaar te houden.

Tenslotte melden Smith & Klopper, dat *Agave americana* en *A. sisalana* be-

**De redactieleden van
Succulenta wensen u allen
prettige feestdagen en een
gelukkig nieuwjaar**

SUMMARY

Rob Bregman

My editorial is about the latest winter period, which turned out to be the mildest ever recorded in the Netherlands, so a number of (sub)tropical plants and even an *Oreocereus celsianus* survived outdoor without any cover.

Johanna Smit-Reesink explains to our youngsters that many succulents can be multiplied by means of leaf cuttings.

Bertus Spee presents again four blooming succulents in his collection, viz. *Mammillaria baumii*, *Gymnocalycium bruchii*, *Stenocactus multicostatus* (formerly known as *Echinofossulocactus erectocentrus*) and *Echinopsis bridgesii*.

In his fifth contribution concerning the Brazilian genus *Uebelmannia*, Werner van Heek discusses *U. pectinifera*.

Frans Noltee deals with the mesemb genus *Antimima* from the Karoo region, South Africa. He pays attention to a feature called heterophylly, which means that the plant exhibits different stamen forms. This is the case in about half of the species.

After reading an article in the October edition of *Succulenta*, Wim Alsemgeest finally recognized a large *Mammillaria* that he saw near San Luis de la Paz, Mexico, as *M. gigantea*.

Jan Jaap de Morree observed that two *Conophytum* species (*C. ficiforme* and *C. quae-situm*) open their flowers late in the evening.

Andre van Zuijlen visited two habitats of *Mammillaria perezdelarosae* in the Mexican province of Jalisco. He found a nice population southwest of Aguascalientes just by asking a local farmer.

Henk Krijnen shows us four beautifully flowering *Echinocereus* species, viz. *E. polycanthus*, *E. pentalophus* var. *ehrenbergii*, *E. kuenzleri* and *E. subterraneus*.

Ben Zonneveld reports about the crosses he made with a number of *Sedum* species from Mexico.

The new book on the genera *Pediocactus*, *Navajoa* and *Toumeyia* by Fritz Hochstätter and the 25th *Bradleya* yearbook are reviewed by Ton Pullen.

Finally, as usual in the December issue, all authors, plant names and article titles in all 2007 issues of *Succulenta* are being listed.

Hector Petersenstraat 7
1112 LJ Diemen

INDEX AUTEURS

2007

Alsemgeest, Wim,	63, 225, 256
Bercht, Ludwig,	146
Bregman, Rob,	47, 95, 143, 191, 212, 239, 242, 278
Eerkens, Geert,	121
Ellert, Anthon,	127
Essers, Jan,	25
Goossens, Albert,	182
Have, Jan ten,	102
Heek, Werner van,	54, 110, 156, 208, 246
Hochstätter, Fritz,	34, 86, 150
Hoeve, Wolter ten,	201
Hooyberghs, Jef,	186
Krijnen, Henk,	138, 270
Laney, Paul,	160
Morree, Jan Jaap de,	12, 98, 136, 168, 178, 223, 258
Noltee, Frans,	59, 106, 216, 250
Piense, Eric J.M.,	39, 70, 133
Pilot, Albert,	75
Pullen, Ton,	21, 45, 94, 140, 166, 189, 194, 236, 276
Roosbroeck, Jos van,	225
Ruinaard, Henk,	6, 198
Smit-Reesink, Johanna,	3, 51, 99, 147, 195, 243
Snee, Arend van der,	30
Spee, Bertus,	4, 52, 100, 123, 148, 196, 244
Stegink, Dirk Jan en Paulien,	174
Veldhuisen, Rikus van,	114
Viscaal, Henk,	2, 44
Walderveen, Theo van 't,	225
Zonneveld, Ben,	15, 50, 272
Zuijlen, André van,	79, 263

REGISTER JAARGANG 86 (2007)

ARTIKELEN

INFORMATIEF

Af en toe een scheutje water (3).....	201
Afwijkend gedrag (4).....	25
Cactussen in Australië.....	174
Cochenilleluizen van nabij.....	136
De cactusfamilie (1).....	39
De cactusfamilie (2).....	70
De cactusfamilie (3).....	133
Eindelijk weer bij een afdeling.....	178
Enkele aparte sedums.....	272
Het geslacht <i>Sclerocactus</i> (2).....	34
Het geslacht <i>Sclerocactus</i> (3).....	86
Het geslacht <i>Sclerocactus</i> (4).....	150
Nachtbloeiende conophytums.....	258
Nogmaals <i>Mammillaria gigantea</i>	256
Op de vindplaatsen van het geslacht <i>Uebelmannia</i> (1).....	54
Op de vindplaatsen van het geslacht <i>Uebelmannia</i> (2).....	110
Op de vindplaatsen van het geslacht <i>Uebelmannia</i> (3).....	156
Op de vindplaatsen van het geslacht <i>Uebelmannia</i> (4).....	208
Op de vindplaatsen van het geslacht <i>Uebelmannia</i> (5).....	246
Succulentennieuwtjes.....	45, 140, 189
Twee mysterieuze matucana's.....	212
Verklaring voor de bladkleuren in <i>Agave americana</i>	15
Vetplanten van de Karoo.....	216, 250
Vetplanten van de kleine Karoo.....	59, 106
Vier cactussoorten uit Argentinië.....	138
Vier soorten <i>Echinocereus</i>	270
Voor het voetlicht.....	4, 52, 100, 148, 196, 244
Zaden zuigen.....	223
Zuinig omgaan met licht.....	198

BOEKBESPREKING

<i>Ariocarpus</i> et cetera.....	94
<i>Bradleya</i> 2007.....	277
The genera <i>Pediocactus</i> , <i>Navajoa</i> , <i>Toumeyia</i>	276

CD-ROM BESPREKING

<i>Yucca</i> Agavaceae.....	44
-----------------------------	----

NIEUWBESCHRIJVING

Aloe mossurilensis.....	127
-------------------------	-----

PLANTEN

Agave	
heteracantha.....	225
victoriae-reginae.....	63
xylonacantha.....	225
Aloe	
parvula.....	166
Antimima	
pumila.....	250
pygmaea.....	250
Calibanus	
hookeri.....	123
Cintia	
knizei.....	186
Cleistocactus	
samaipatanus.....	75
straussii.....	182
Crassula	
barbata.....	59
Dolichothele	
camptotricha.....	168
Euphorbia	
horwoodii.....	114
Gibbaeum	
heathii.....	21
Leuchtenbergia	
principis.....	102
Mammillaria	
albiflora.....	12
decipiens.....	168
gigantea.....	236
Melocactus	
mulequensis.....	121
Othonna	
auriculifolia.....	216
Phyllobolus	
resurgens.....	216
Senecio	
citriiformis.....	106
scaposus.....	106
Uebelmannia	
meninensis.....	110

REISVERHALEN

Neuzen in Argentinië (3).....	30
Neuzen in Argentinië (4).....	160
Op de vindplaats van (1).....	79
Op de vindplaats van (2).....	263
Op zoek naar de groeiplaatsen van <i>Echinocereus nicholii</i>	6

JEUGD

Jong geleerd	
Dudleya	
densiflora.....	195
Hattoria x Graeseri "Castor".....	99
Mammillaria	
carmenae.....	147
Mammillaria stampferi...nog even geduld en dan.....	51
Stekje, stekjes...allemaal stekjes.....	243
Tillandsia...weer eens iets anders.....	3

REDACTIONEEL

De gedenkwaardige winter van 2006/2007	242
Het jaar van Linnaeus.....	194
Leden werven.....	50
Observeren	146
Summary.....	47, 95, 143, 191, 239, 280
Vergelijken.....	2
Verpotten	98

INDEX VAN AFBEELDINGEN VAN PLANTEN 2007

- A**
- Acanthocalycium
violaceum.....71
- Agave
americana 'albomediopicta' 15
americana 'aureomediopicta' 17, 18
americana 'aureomediopicta' 17
americana 'aureostriata' 19
americana 'auromarginata' 16
filifera 241
heteracantha 226
horrida..... 83
victoriae-reginae 63, 64, 66, 68
victoriae-reginae fa. ferdinandi-regis 65,
67
xylonacantha 226, 227, 228, 229
- Aloe
mossurilensis..... 97, 128, 129, 130, 131
parvula 166, 167
- Antimima
pumila 250, 251
pygmaea 252, 253, 254
- Ariocarpus
kotschoubeyanus var. albiflorus 197
- Astrophytum
myriostigma 149
- Aylostera
heliosa..... 5
- B**
- Bursera
morelensis 80
- C**
- Calibanus
hookeri..... 123, 124, 125, 126
- Chamaecereus
silvestrii ssp. lutea 39
- Cintia
knizei 187, 188
- Cleistocactus
samaipatanus 75, 76, 77, 78
strausii..... 182, 184
- Conophytum
ficiforme 258, 259, 262
quaesitum 260, 261
- Copiapoa
cinerea ssp. alba..... 134
hypogaea 148
- Crassula
barbata..... 49, 59, 60, 61, 62
- Cumulopuntia
rossiana ssp. fauxiana 196
- D**
- Delosperma
nubigenum..... 100
- Denmoza
rhodacantha..... 145, 161, 162, 163, 164,
165
- Dudleya
densiflora 195
- Dyckia
marnier-lapostolli..... 52
- E**
- Echeveria
loui..... 53
- Echinocereus
albiflorus 4
engelmannii ssp. fasciculatus..... 10
kuenzleri..... 271
nicholii..... 6, 7, 9, 10
pentalophus var. ehrenbergii..... 271
polyacanthus 270
spec..... 40
subterraneus 271
- Echinofossulocactus
erectocentrus..... 245
- Echinopsis
bridgesii..... 245
- Euphorbia 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120,
243
gymnocalycioides..... 120
horwoodii.... 114, 115, 116, 117, 118, 119,
120

G

Gibbaeum	
heathii	21, 22, 23
Graptopetalum	
amethystinum x Sedum burrito.....	273
Gymnocalycium	
baldianum	73
bruchii	244
schickendantzii	138

H

Hoya	243
------------	-----

L

Leuchtenbergia	
principis	102, 103, 104, 105
Lewisia	
rediviva	100
Lobivia	
jajoiana var nigrostoma.....	138
jajoiana var. paucicostata	139

M

Mammillaria	
albescens	169
albiflora.....	12, 14
baumii.....	244
bocasana 'Fred'	28, 29
camptotricha.....	168, 169
carmenae	147
decipiens	169, 170
decipiens ssp. albescens.....	173
decipiens ssp. camptotricha	169, 171
gigantea.....	237, 238, 256, 257
gueldemanniana.....	207
magnifica	81, 82, 83
perezdelarosae	267, 268
sheldonii.....	207
stampferi	51
Matucana	
tarapotensis n.n.....	213
villarica n.n.....	215
Melocactus	
mulequensis.....	121, 122
neryi.....	4

O

Orostachus	
spinosus.....	197
Othonna	
auriculifolia.....	193, 221, 222

P

Pachyphytum	243
Parodia	
microsperma.....	149
penicillata.....	139
Pereskia	
spec.....	41
Phyllobolus	
resurgens	218, 219, 220
Pilocereus	
werdermannianus ssp. densilanatus..	157
Plumeria	174

R

Rebutia	
heliosa.....	5
nitida.....	74
Rhipsalidopsis	
graeseri 'Castor'	99
Rosularia	
chrysacantha	101

S

Sanseveria	
trifasciata	20
Sclerocactus	
parviflorus ssp. havasupaiensis..	37, 151, 152
parviflorus ssp. macrospermus1,	37, 154
parviflorus ssp. terraecanyonae.....	37
parviflorus ssp. terrae-canyonae	153
parviflorus ssp. variiflorus.....	37
whipplei	86, 87
whipplei ssp. busekii.....	89
whipplei ssp. cloverae	91, 92, 93
Sedum.....	101, 243
burrito.....	274
compactum	272

humifusum.....	273	westii.....	183
humifusum x <i>S. morganianum</i>	273	<i>Wilcoxia</i>	
morganianum x <i>S. burrito</i>	274	albiflora.....	4
spathulifolium.....	101		
x rubroinctum	274		
x rubroinctum 'Aurora'	274, 275		
<i>Senecio</i>			
<i>citriiformis</i>	106, 107		
<i>praecox</i>	83		
<i>scaposus</i> var. <i>scaposus</i>	108, 109		
<i>Stenocactus</i>			
<i>multicostatus</i>	245		
<i>Stenocereus</i>	81		
<i>Sulcorebutia</i>	53		

T

<i>Thelocactus</i>	
<i>bicolor</i> v. <i>bolaensis</i>	52
<i>Tillandsia</i>	3
<i>Titanopsis</i>	
<i>hugo-schlechteri</i>	196
<i>Trichocereus</i>	
<i>candicans</i>	32, 33
<i>schickendantzii</i>	184
<i>spec.</i>	43
<i>strigosus</i>	30, 31
<i>Turbinicarpus</i>	
<i>krainzianus</i> ssp. <i>minimus</i>	148

U

<i>Uebelmannia</i>	
<i>antioensis</i>	113
<i>buiningii</i>	158, 159
<i>flavispina</i>	209, 210, 211
<i>gummifera</i>	54, 55, 56, 57, 58
<i>meninensis</i>	110, 111, 112
<i>meninensis rubra</i>	112
<i>pectinifera</i>	246, 247, 249
<i>pectinifera</i> var. <i>multicostata</i>	248

W

<i>Weberbauerocereus</i>	
<i>cristaat</i>	74
<i>Weingartia</i>	
<i>hediniana</i>	5

Inlichtingen over het lidmaatschap en ontvangst van nummers;
adreswijzigingen aan:
Inquiries about membership and receipt of issues; address changes
to:

D.H.Roozegaarde,
Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo (Gld),
Tel.: +31 (0)575 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

Rob Bregman	Redactioneel.....	242
Joop Smit-	Jong geleerd	
Reesink	Stekjes, stekjes..allemaal stekjes	243
Bertus Spee	Voor het voetlicht (35).....	244
Werner van Heek	Op de vindplaats van het geslacht Uebelmannia (5) Uebelmannia pectinifera	246
Frans Noltee	Vetplanten van de Karoo Antimima pumila en A. pygmaea	250
Wim Alsemgeest	Nogmaals Mammillaria gigantea	256
Jan Jaap de Morree	Nachtbloeiende conophytums	258
André van Zuijlen	De vindplaats van (2) Mammillaria perezdelarosae	263
Henk Krijnen	Vier soorten Echinocereus	270
Ben Zonneveld	Enkele aparte sedums.....	272
Ton Pullen	Boekbespreking.....	276
Rob Bregman	Summary.....	278

COLOFON

Http://www.succulenta.nl
e-mail: info@succulenta.nl

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen toestemming van de auteur/illustrator en met een duidelijke bronvermelding.

Redactiesecretariaat:

Mevr. J.M. Smit -Reesink,
Prins Willem Alexanderlaan 104,
6721 AE Bennekom
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

Redactie:

H.W. Viscaal (hoofdredacteur)
E-mail: hviscaal@hetnet.nl
C.A.L. Bercht
E-mail: bercht@hetnet.nl
R. Bregman
E-mail: bregman@science.uva.nl
J.J. de Morree
E-mail: Morree@wanadoo.nl
A.B. Pullen
E-mail: tonpullen@wanadoo.nl
B.J.M. Zonneveld; E-mail:
B.J.M.Zonneveld@biology.
leidenuniv.nl

Vormgeving: H.W. Viscaal

Druk: PlantijnCasparie, Almere

Bij de voorplaat:

Agave filifera in de buurt van
El Ocote

Foto André van Zuijlen

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van
cactussen en andere vetplanten

Succulenta

Februari 2007

In dit nummer:

Adressen 2

Algemene Ledenvergadering 14 april 2007 3

Succulentendag 2 juni 2007 4

Uitleenvoorwaarden bibliotheek 5

Verslag van de ELK 2006 6

Infomap / mededelingen 8

Evenementen 2007 9

Instellingen 10

Vraag en aanbod 11

Afdelingsactiviteiten / Open-deur-dagen 12

Nieuwe leden 13

Advertenties 13 t/m 16

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de
1^e van de even maanden zenden naar:

A. van Zuijlen,
Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.

E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

BESTUUR

Voorzitter:

J. A. Schraets, Geuldersedijk 2,
5944 NH Arcen. Tel. 077 - 4732913
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

Secretaris:

W. ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Penningmeester:

J.E.F. Dekeling, Dr. van Ledestraat 67,
2265 BR Leidschendam
Tel. 070 - 3201530
E-mail: j.dekeling@casema.nl

PR & Promotie:

Mevr. M. van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: m.pieterman@wxs.nl

Tweede voorzitter:

A.J. Arens, Dorpsstraat 714,
1566 EP Assendelft
Tel. 075 - 6873062
E-mail: f.arens@hetnet.nl

Bestuurslid

H. Ruinaard, Molenweg 29,
6133 XM Sittard
Tel. 046 - 4525044
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen
lidmaatschap, adreswijzigingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk
bij de ledenadministrateur:
D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld. Tel. 0575 - 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Nederland/België	€ 26,-
Ned./België jeugdleden	€ 13,-
Europa	€ 35,-
Buiten Europa	€ 40,-
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,-
Nieuwe leden ontvangen gratis de "Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten" door Ton Pullen ter waarde van € 5,-	

FINANCIËLE ZAKEN

Betaling via de bankrekening van
SUCCULENTA Leidschendam:

Nederland:

Postbank : 680596,
IBAN : NL80PSTB0000680596
BIC : PSTBNL21

België:

Postgiro : 000.1141809-22

INFOMAP

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties
voor de infomap zenden naar:
Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss, Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8 pag	€ 29,50
1/4 pag	€ 45,50
1/2 pag	€ 72,50
1/1 pag	€ 125,00

ALGEMENE LEDENVERGADERING 14-04-07

Op zaterdag 14 april 2007 zal de Algemene Ledenvergadering plaatsvinden in Ruurlo. De vergadering wordt georganiseerd door de afdeling Achterhoek en zal worden gehouden in 'De Tapperij' in Ruurlo.

Het voorlopige programma is als volgt:

- 10.00 uur Ontvangst met koffie en thee in de Cactus Oase bij Annie Cactus (Jongermanssteeg 6, Ruurlo, tel. 0573-451817, www.cactusoase.nl). Entree in de Cactus Oase is mogelijk op vertoon van de adresstrook die bij het tijdschrift Succulenta ingesloten is. Vergeet u dus niet om deze adresstrook mee te nemen.
- 10.30-12.15 uur Bezichtiging van de kassen of een fotoworkshop onder leiding van de heer Roosendaal (fotograaf te Ruurlo). De workshop zal bestaan uit een korte inleiding waarna de deelnemers in de kassen met hun camera aan de slag kunnen. Na ca. 45 minuten komen de deelnemers weer bij elkaar en worden de gemaakte foto's behandeld.
- 12.30-13.45 uur Lunch in De Tapperij (Dorpsstraat, Ruurlo). Opgave voor de lunch bij A. Heijnen, Kuipersweg 9, 7107 BC Winterswijk, tel. 0543-564314, e-mail: aheij13@planet.nl. De kosten voor deelname aan de lunch bedragen € 11,-. Dit bedrag kan gestort worden op bankrekening 37 12 37 475 t.n.v. G.J. Heijnen te Winterswijk onder vermelding van 'lunch'.
- 14.00-16.30 uur Algemene Ledenvergadering.

De voorlopige agenda van de Algemene Ledenvergadering is als volgt:

1. Opening.
2. Agenda.
3. Mededelingen.
4. Ingekomen en uitgegane stukken.
5. Verslag Algemene Ledenvergadering d.d. 30 september 2006 (verenigingsnieuws december 2006).
6. Secretarieel jaarverslag 2006.
7. Financieel jaarverslag 2006.
8. Verslag kascommissie.
9. Verkiezing leden kascommissie.
10. Jubilarissen.
11. Instellingen (Clichéfonds).
12. Vaststellen datum en plaats Algemene Ledenvergadering najaar 2007.
13. Rondvraag.
14. Sluiting.

SUCCULENTENDAG 2 JUNI 2007

2 Juni 2007 organiseert Succulenta wederom een Succulentendag op de Open dag bij de firma Ubink. Dit voorjaar zal de uitbreiding van het kassencomplex van de firma voltooid zijn. Hierdoor zal de ruimte waar Succulenta over zal kunnen beschikken nog groter zijn en de opstelling ruimer. Rekent u op een groot succulentenfeest. Veel aanbod, gezelligheid, elkaar ontmoeten en bijpraten. Noteert u deze dag alvast in uw agenda!

PROGRAMMA

9.00	Open voor bezoekers
9.00- 11.00	Inbreng planten voor de keuring
10.30- 11.00	Lezing
11.30-12.30	Live optreden Mexicaanse zangeres Linda Hernández.
12.30-13.30	Keuring en prijsuitreiking
13.30-14.00	Lezing
14.30-15.30	Live optreden Mexicaanse zangeres Linda Hernández..
16.00	Sluiting

De lezingen zullen verzorgd worden door Bertus Spee en Wiebe Bosma.

Inmiddels is het complex voorzien van een intercom, zodat we u tijdig op de aanvang van de lezingen en het optreden van de zangeres kunnen attenderen.

De plantenkeuring zal in 2007 meer professioneel van aard zijn, met meerdere categorieën en prijzen. Hiertoe wordt op dit moment druk aan een reglement gewerkt.

De winnaars kunnen rekenen op een interview in Succulenta en een beker.

Pr zal veel aandacht krijgen. Een grote kraam vol met informatie en PR-artikelen.

Natuurlijk zal de verloting niet ontbreken.

Thee en koffie worden u door de firma Ubink gratis aangeboden, soep en broodjes tegen een redelijke prijs.

Nadere informatie kunt u verwachten in het aprilnummer van Succulenta.

Kraamhuurders kunnen inschrijven bij dhr. Gerard Koerhuis.

Email: g.koerhuis@planet.nl Tel:023-5262624

Kraamhuur 2007: t/m 2 meter € 3.00 per meter, Vanaf 2 meter € 5.00 per meter

In bovenstaand programma kunnen zich nog kleine wijzigingen voordoen.

Organisatie Succulentendag 2007: Afdelingen Amsterdam, Gouda, Haarlem, Zaanstreek, Den Haag en Gooi & Eemland in samenwerking met Handelskwekerij Ubink b.v.

Coördinatie: PR Succulenta

UITLEENVOORWAARDEN BIBLIOTHEEK

Inleidende alinea

De uitleenvoorwaarden zijn:

1. Ieder lid van Succulenta kan niet meer dan drie boeken en/of tijdschriften tegelijk in leen ontvangen. De waarde van de per keer te lenen boeken mag tezamen niet meer dan € 150,- bedragen. Een uitzondering wordt gemaakt voor een boek dat zelf al meer dan € 150,- gekost heeft.
2. De leentijd is ten hoogste drie maanden. Op tijdig verzoek en indien er geen wachtlijst is voor de geleende boeken/tijdschriften, kan deze termijn worden verlengd.
3. De boeken worden door de bibliothecaris aan de lezer franco toegezonden, per jaar zal Succulenta maximaal 3 keer de portokosten betalen. De terugzending is voor rekening van de lezer. Eventuele bijdragen in de kosten zijn echter altijd welkom. Verder verdient het aanbeveling om geleende boeken of tijdschriften zoveel mogelijk naar vergaderingen, etc. mee te nemen, waardoor de hoge porto kosten vermeden kunnen worden.
4. Het is niet geoorloofd in leen ontvangen boeken/tijdschriften aan derden door te zenden, tenzij op uitdrukkelijk verzoek van de bibliothecaris.
5. De lezer verplicht zich beschadigde of verloren geraakte boeken en/of tijdschriften te vergoeden tot het bedrag, dat door het bestuur van Succulenta zal worden vast gesteld.
6. Het maken van aantekeningen in de boeken is niet geoorloofd.
7. De boeken uit de groepen, welke met SP- en W- zijn aangegeven, worden slechts onder bijzondere voorwaarden uitgeleend. U dient hiertoe contact met de bibliothecaris op te nemen.
8. Vermeld steeds bij het aanvragen uw lidmaatschapsnummer.

Adres van de bibliotheek:
Coby Keizer - Zinsmeester
Westeind 96
9636 CE Zuidbroek
Tel: 0598 - 395128
E-mail: anjo.keizer@planet.nl

VERSLAG VAN DE ELK 2006

Op het tweede weekeinde van september 2006 is de Europese Landen Konferentie georganiseerd in Blankenberge, België, en dit voor de 48-ste keer.

Dit jaar hebben we vooral Marc Bostoën gemist waar we voorheen zo prettig mee samenwerkten. Helaas, hij is ons veel te vroeg overleden. Dhr. Ronald Fonteyne heeft zijn functie als secretaris-penningmeester overgenomen.

Nog steeds groeit het aantal standhouders, met dit jaar 423 meter aan tafels (verleden jaar 362). Daarbij is er dus een gigantisch aanbod van planten. Daar het verleden jaar tot een overbevolkte en gevaarlijke situatie leidde, heeft het bestuur besloten om een grote tent op het terrein te laten plaatsen. Dit is een enorm succes gebleken, we hadden in een klap weer plaats genoeg. Wel leidde het uitladen van de planten door de standhouders opnieuw tot wat problemen. Zeker omdat er nu nog minder plaats is voor de auto's om in en uit te laden. Omdat het starten met de verkoop voor niet-standhouders aardig in de hand werd gehouden verliep het toch nog redelijk.

De exposanten konden om 14.00 uur hun plaatsen inrichten en de beurs ging open om 17.00 uur. Alleen standhouders met een button op mochten in de zaal en de tent. Die button kon men verkrijgen bij de kleine ingang aan de achterkant bij de dames Monique van der Velpen en Georgette Geets. Bij het vervolgens weer van het terrein halen en wegzetten van de auto's zorgden opnieuw precies dezelfde mensen voor problemen. Dit jaar hadden we gelukkig wat meer hulp. Naast de leden van het bestuur hielpen nu ook Annie en Jan Linden met hun zoon Eric. Ludo Serneels met zijn zoon en mijn persoontje hadden onze handen dan ook vol om alles in goede banen te geleiden. Bij het sluiten van de beurs en in de nacht is er voor bewaking gezorgd door de zoon van Ludo Serneels.

En dan de lezingen, in België heet dat voordrachten. Omdat ik naast de organisatie ook nog de boekenbeurs voor Succulenta verzorg, heb ik nauwelijks tijd om naar de lezingen te gaan, daarom heb ik Nico Uitenbroek verzocht of hij een kort verslag van alle lezingen wil maken welke hierna verschijnt. Wat dat betreft heb ik komend jaar hulp nodig bij de boekenstand want ik heb niet eens de tijd om even rond te kijken. Er is ook zo veel te zien. Inmiddels heeft Wil de Boer mij toegezegd om te helpen met de boekenstand. Kennelijk is dit evenement erg vermoeiend, of ligt dit aan het Belgisch bier? Sommige vallen zelfs in slaap (grapje zie foto).

Wim Alsemgeest, lid organisatiecommissie

De voordracht die vrijdagavond op het program stond was van de hand van Alain Christophe. Het was een digitale presentatie *waar ik overigens erg in geïnteresseerd en benieuwd naar was. (KAN WEG)* De lezing werd ondersteund met muziek en tussen de plaatjes door, bewegende beelden. De foto's waren genomen op het eiland Socotra (Yemen). Zelden zag ik in een lezing zulke spannende beelden van planten die op het eiland voorkomen. We zagen bizarre vormen van Dracaena's en imposante succulenten die vele meters in doorsnee waren. *Ik heb genoten en zat op het puntje van mijn stoel, maar een punt van kritiek heb ik wel op de bewegende beelden. Filmen is iets anders dan plaatjes schieten, dit ging dus te snel, maar het idee was goed. De beelden werden door een beamer geprojecteerd die volgens mij niet goed afgesteld stond. Ondanks een Franse lezing wat taal betrof, vond ik dit de beste van het weekend. (DIT KAN WEL KORTER)*

Op zaterdag waren er 3 voordrachten te volgen. In de morgen een lezing van de Duitser Ulrich Katz over succulenten, land-

schap en cultuur in Ethiopië. *Technisch ging het helaas fout. Even voor aanvang kwam de spreker erachter dat zijn te dunne diaraampjes vastliepen in de grote projector. Het bracht wat hilariteit in de zaal. Het is zaak van de sprekers om ruim van tevoren even de boel te checken. François Beugnies uit de ELK-commissie is de man die de sprekers begeleidt. (DIT KAN VEEL KORTER, VOEGT NIETS TOE)* De voordracht vond ik persoonlijk niet echt interessant, te veel gebouwen en te weinig planten. Ik heb daarom ook nauwelijks aantekeningen gemaakt.

's Middags een lezing van Derek Trimble uit Engeland met een verhaal over Haworthia's. Deze voordracht heb ik niet gezien daar ik met de groep een trip naar Brugge maakte. Dit is een jaarlijks onderdeel van de ELK. In de wandelgangen bij navraag hoorde ik dat de dia's aan de donkere kant waren. De man wilde ook van alle minimale afwijkingen een soort maken. Een echte splitter dus. Volgens mij creëert een ander mineraalrijk substraat al een verschil in het uiterlijk van een plant. Ik heb begrepen dat het een eenzijdig verhaal is geworden dat voor de echte specialisten interessant was.

Op zaterdagavond vond dan de officiële opening in vier talen plaats door de organisatoren van de ELK. Deze keer had de opening een officieel tintje daar Staf Cools en zijn vrouw Maria in de bloemetjes werden gezet. Staf is al 40 jaar lid van Succulenta. Omdat hij ook al 25 jaar in de organisatie van ELK zit vond het bestuur van Succulenta het zeer gepast om Staf te onderscheiden met een oorkonde. Tegelijkertijd werd hij ook lid van verdienste gemaakt door de voorzitter van Succulenta, de heer J. Schraets. Deze hield dan ook een korte toespraak met een terugblik op Stafs verleden en zijn imposante loopbaan in succulentenland. Daarna werd Mrs. D.

Pritchard, de Engelse vertegenwoordigster uit Engeland door Mrs. Mace verrast met een award voor haar vele verdiensten voor de vereniging.

Hier aansluitend vond de derde voordracht van deze dag plaats. Freddy Lampo hield een lezing met de titel: Freddy's mooiste beelden. Freddy toonde inderdaad zijn mooiste dia's die hij maakte van zijn reizen naar de Saguaro's en de Indianen. We zagen verschillende landschappen uit de vele Zuidwest staten van Amerika de revue passeren. Voor mij en veel anderen een herkenning van een fantastisch landschap met z'n vele succulenten. Jammer vond ik, dat er geen verhaallijn in de voordracht zat. De beelden waren wel erg mooi, zoals we dat van Freddy gewend zijn.

Zondagmorgen hield onze Nederlandse spreker André van Zuylen een lezing over Mexico. De voordracht moet nog wat bewerkt worden, maar was erg interessant. André had mij op voorhand al gevraagd of ik opbouwende kritiek op zijn voordracht kon geven. Dat heb ik gedaan en hoop de lezing nogmaals in de verbeterde versie te aanschouwen. Er zat goed vaart in het verhaal, zodat het niet te saai werd. *Ook hier weer zag je echter bij de landschapbeelden dat de digitale techniek nog niet is zoals je ziet bij de dia voordrachten. Maar ja, wat wil je, een dia bestaat uit 35 megapixels en de beste digitale camera's zitten nu op 15 megapixels. (DIT MAG WEL WEG, WANT IS OOK NIET JUIST)*

Verslag van de voordrachten door Nico Uitenbroek.

S.V.P. CA 15 REGELS KORTER (ALS DE FOTO ER TENMINSTE BIJ MOET. VAN MIJ MAG HET CURSIEVE STUK ER UIT

INFOMAP

Afdeling Achterhoek:

E-mail adres secretaris: aheij13@planet.nl.

Afdeling Brabant-België:

Secretaris: W.B. Folkertsma vervalt, nieuwe secretaris onbekend.

Afdeling Eindhoven:

E-mail adres voorzitter: jahvandijk@yahoo.com; e-mail adres penningmeester: l.neggens@onsnet.nu.

Afdeling Flevozoom:

E-mail adres secretaris/penningmeester: bertus57@planet.nl.

Afdeling Gorinchem – 's-Hertogenbosch:

Penningmeester: Mw. A.H.M. van der Vegt, Zonnedaaw 101, 4007 VC Tiel, tel. 0344-611789, E-mail: bettievandervegt@planet.nl.

Afdeling Haarlem:

E-mail adres penningmeester: arjan.koopman@xs4all.nl.

Afdeling Tilburg:

Voorzitter: J. van de Broek, Nassauplantsoen 13, 5131 GG Alphen, tel. 013-5081937;

Secretaris: J. van Veenendaal, Planetenstraat 18, 5081 TJ Hilvarenbeek, tel. 013-5341079, E-mail: joop.veenendaal@wxs.nl;

Penningmeester: Mw. A. Horevoorts, Schellestraat 4, 5131 RJ Alphen, tel. 013-5082098,

E-mail: th.horevoorts@planet.nl.

Afdeling Voorne-Putten en Rozenburg:

E-mail adres secretaris: L.Stolk1@kpnplanet.nl.

Afdeling West-Brabant:

E-mail adres secretaris: japschippers@home.nl.

Afdeling West-Friesland:

Adres penningmeester: K. Bijlsma, Vangershof 13, 1616 PH Hoogkarspel.

Afdeling Zaanstreek – Waterland:

Penningmeester: Mw. C.Vels, Cederstraat 13, 1505 AB Zaandam, tel. 075-6312248, e-mail: vels_volger@msn.com.

Afdeling Zwolle:

E-mail adres penningmeester: petervsteijn@hotmail.com

Spreekerslijst.

Wim Alsemgeest

Kosten per lezing €50,- incl. reiskosten (ook voor België) Bij grote afstanden graag een overnachting en een hapje eten.

Nieuwe lezingen:

Met zes man door Mexico.

Zuid Afrika voor de 1e keer!

MEDEDELINGEN

AFDELINGSGEGEVENS

(verslagen en ledenlijsten)

De afdelingen wordt verzocht om het jaarverslag over 2006, het financiële verslag over 2006, en de ledenlijst per 1-1-2007 naar ondergetekende te zenden (per post of per e-mail).

Deze bescheiden ontvangt ondergetekende graag zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor 1 april 2005. Het niet inleveren van de gegevens kan tot gevolg hebben dat een afdeling niet stemgerechtigd is op een algemene landelijke vergadering.

W. ten Hoeve, secretaris Succulenta Vreebergen 2, 9403 ES Assen
woltertenhoeve@hetnet.nl

Bericht van overlijden ontvangen van:

D. van Steensel te Monster

L. Kramer te Den Helder

G. Bosveld te Rotterdam

M. de Wel te Herent (B)

G. Lakiere te Diegem (B)

W.H. Andree te Deventer

R. Haaksman te Tiel

EVENEMENTEN 2007

22 t/m 25 februari

Tuinidee 2007 in de Brabanthallen in 's-Hertogenbosch met deelname van de afdeling Gorinchem-'s-Hertogenbosch

21 en 22 april

Open kas bij kwekerij Het Zuiden.
Berkvenseweg 17a Duizel (Eersel.)
Tel. 06-33704693

22 april

Beurs van de afdeling Zaanstreek-Waterland in de scholengemeenschap "De Brug", Saenredamstraat 36 te Assendelft (Zaanstad).

Behalve deskundig advies zijn er ook alle accessoires voor de kweek aanwezig. Er zijn nog een aantal tafels te huur. Informatie bij P. Steyn, tel.0251-31300

28 april

Ruilbeurs van de Cactusvrienden Haspengouw in de Parochiezaal "De Drie Gezusters", Zepperen-Dorp te 3800 Sint-Truiden-Zepperen

6 mei

De Osse cactusbeurs zal opnieuw worden gehouden op de eerste zondag in mei in Wijkcentrum De Hille in Oss
Inlichtingen bij Andre van Zuijlen,
tel. 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

12 mei

Op 12 mei organiseert de afdeling Gouda & Omstreken de Goudse Cactusbeurs. De beurs wordt gehouden in zaal "De Brug" te Reeuwijk-Brug. Bezoekers zijn welkom van 09.00 tot 14.30 uur. Deelnemers kunnen zich opgeven bij Joost van Tilborg, Cronenstein 17, 2804 EK Gouda. Tel. 0182-534093 of per E-mail: jvantilborg@hetnet.nl

12 en 13 mei

Beurs van de afdeling Haarlem

17 mei

Beurs van de afdeling Achterhoek

2 juni

Succulentendag bij de firma Ubink (pag. 4)

17 juni

De Nijmeegse cactus- en vetplantenmarkt wordt op zondag 17 juni (vaderdag) gehouden in het Kolpinghuis in Nijmegen. Inlichtingen bij Theo Heijnsdijk,
E-mail: loes.jap-tjong@wanadoo.nl

12 augustus

De jaarlijkse cactus en vetplantenbeurs van afdeling West-Brabant. Let op dit jaar de 2e zondag, dus 1 week eerder.

Opgeven en informatie bij Evert Smienk 06-52314805 of e-mail EvertSmienk@casema.nl

Locatie nog steeds cafe Marktzicht Markt 50 Etten Leur. Zaal open vanaf 10:00, gratis entree

26 augustus

Beurs van de afdeling IJsselstreek - Twente.

7, 8 en 9 september

Ook in 2007 is er weer een Europese Landenkonferentie in de Duinse Polders te Blankenberge in België.

Deze wordt gehouden op 7, 8 en 9 september, van vrijdagavond tot zondagmiddag. De beurs is op vrijdagavond, zaterdag en zondagmorgen. Op zaterdag en zondag worden er een viertal lezingen gegeven en op zaterdagmiddag kan men een bezoek brengen aan de stad Brugge. Voor inlichtingen over deelname weekend en inschrijving voor de beurs van de ELK kunt u terecht bij Jan en Anny Linden, tel: 045-5220966 of per e-mail annylingen@home.nl

INSTELLINGEN

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een plantenpakketje. Beginners kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakketje per jaar, maximaal 3 jaar). De kosten van een beginnerspakketje bedragen €6,- voor een eerste aanvraag en €8,- voor een volgende aanvraag. De pakketjes zijn aan te vragen door overmaking van €6,- op Postbankrekening 8440933 ten name van G. Koerhuis, Haarlem. Vergeet niet om uw gegevens te vermelden bij uw aanvraag (volledig adres en ook graag telefoonnummer of e-mail adres).

Hebt u speciale wensen met betrekking tot plantjes (bv. alleen cactussen of alleen bepaalde geslachten), dan kunt u dit ook opgeven. Indien mogelijk zal aan het verzoek voldaan worden. Indien zaadporties voorradig zijn, kunnen deze op verzoek meegestuurd worden. Deze zaadporties bestaan uit overgebleven porties van het Clichéfonds.

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaïen en zo doende veel planten over hebben, wordt gevraagd hiervan wat ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag zonder pot of aarde opsturen aan onderstaand adres. De plantjes dienen bij voorkeur minimaal 2 cm in diameter te zijn (afhankelijk van de soort). Portokosten worden vergoed, tenzij u aangeeft dat dit niet nodig is. Graag aangeven hoeveel de portokosten bedragen en graag uw rekeningnummer opgeven. G. Koerhuis, Weteringstraat 34, 2023 RV Haarlem. Tel. 023-5262624, E-mail: g.koerhuis@planet.nl.

VERENIGINGSARTIKELEN

- * **Bewaarband voor Succulenta**
Nieuw € 6,75 per stuk.
- * **Wat betekent die naam?**
Een verklarend woordenboek: € 4,55
- * **Beginnersgids**
Tweede geheel herziene druk (2002)
Prijs € 5,-
- * **Oude jaargangen** (backnumbers of Succulenta)
1955 tot 2000 € 5,- per jaargang
2000 t/m 2005 € 9,- per jaargang

Buitenlandse tijdschriften

- * Aloe Zuid-Afrika 1982 t/m 1990
€ 2,50 per nummer
- * C&S Journal USA 1977 t/m 1986
€ 10,- per jaargang
- * Kakteen und andere Sukkulanten
t/m 1995 voor € 9,- per jaargang
2002 € 15,- per jaargang
- * The National Cactus and Succulent Journal (Engeland). 1969 t/m 1982
€ 5,- per jaargang
- * Belgisch tijdschrift 1969 t/m 1973,
1978 t/m 1984 en 1988 t/m 1991,
1994, 1996 en 1999 € 5,- per jaargang
- * Informationsbrief DDR, 1980 t/m
1986 voor € 5,- per jaargang
- * Tsjechisch tijdschrift Kaktusy, 1986
t/m 2003 voor € 5,- per jaargang
- * Mexicaans tijdschrift Cactaceae, 1997
t/m 2000 voor € 25,- per jaargang
- * Asclepiadaceae, nummers 9 t/m 46
voor € 2,50 per boekje

CD-Roms

- * Succulents in the Wild and in
Cultivation van Frans Noltee I, II en III,
€ 39,70 per stuk
- * Succulenta 1919 t/m 1943 voor € 7,50
- * R.Hoes, African Succulents
3700 afbeeldingen, € 19,50
- * Cactus-base Pro + encyclopedie, € 50
Zie Succulenta oktober 2003
- * Nieuw: Lobivimania van Clazien Bouwman, € 30,-

Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.
 W. Alsemgeest, Succulenta Boekenbeurs.
 Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.
 Gironummer Boekenbeurs:
 199176 t.n.v. W.A. Alsemgeest.
 Succulenta boeken te Montfoort
 Tel. (00 31) (0)348 - 471083
 E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

PR, PROMOTIE & EVENEMENTEN

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten: Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie aan: Marja van der Pieterman - van den Berge Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
 Tel. 078 - 6178978
 E-mail: m.pieterman@wxs.nl

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

Bibliothecaris
 J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,
 9636 CE Zuidbroek. Tel. 0598-395128
 E-mail: anjo.keizer@planet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl
 Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen kopij voor de homepage aanleveren bij: Paul C. Laney, Graaf Floris 37
 1276 XA Huizen. Tel. 035 - 5268618
 E-mail: info@succulenta.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Hoofdredacteur
 Henk Viscaal, Brinklaan 31
 7261 JH Ruurlo. Tel. 0573 - 452005
 E-mail: hviscaal@hetnet.nl
Redactiesecretariaat
 Mevr. J.M. Smit-Reesink
 Prins Willem Alexanderlaan 104
 6721 AE Bennekom. Tel. 0318 - 430099
 E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

VRAAG EN AAN- BOD

AANGEBODEN

Oude nummers van Succulenta, het is inmiddels een grote stapel van ca. 50 cm. Het betreft alle jaargangen vanaf 1992 tot heden. Tegen elk aannemelijk bod via e-mail (statema@tiscali.nl).

Jan Statema, Aardbolhof 5, 3951 EB
 Maarn, tel. 06-53960620

AANGEBODEN EEN DROOMREIS

Wilde u altijd al eens naar Mexico, maar u weet niet hoe u dat moet aanpakken? Ondergetekende wil proberen om eind februari – begin maart een reis te organiseren naar Mexico. In principe is dit voor mensen die daar nog nooit geweest zijn, maar er wel van dromen. De reisduur zal ruim twee weken bedragen. Het is de bedoeling van locatie naar locatie te rijden met een VW Busje voor zes personen.

Inlichtingen: Wim Alsemgeest
 Tel.0348471083.
 E.mail w.a.alsemgeest@hetnet.nl

CACTUSREIS BOLIVIE

Ik wil een cactusreis naar Bolivia organiseren, die eind september-begin oktober 2007 zal plaatsvinden.

Interesse? Mail naar Aat van Uijen,
 aat@ision.nl

AFDELINGSACTIVITEITEN

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	8 feb.	Jaarvergadering	A. Heijnen
	8 mrt.	Praktijkavond	0543-564314
Arnhem	8 feb.	Lezing door Paul Shirley	E. van Die
	8 mrt.	Door eigen leden	0318-483579
Dordrecht	8 feb.	Dialezing door L. Vermeer	S. Storsbergen
	10 of 24 mrt.	Excursie. Geen afdelingsavond.	010-5060456
Fryslân	1 feb.	Mystery guest	H. Sleifer
	13 mrt.	Onderlinge ruilbeurs/zaaien	0512-372750
Gorinchem-	12 feb.	Lezing door Werner van Heek	A. van Zuijlen
's Hertogenbosch	12 mrt.	Lezing door Chel Jamin	0412-630733
's Gravenhage e.o.	13 feb.	Jaarvergadering	Th. van 't Walderveen
	3 mrt.	Promotie Tuincentrum Ockenburg	070-3864916
	13 mrt.	Lezing door Aad Vijverberg	
Gouda e.o.	15 feb.	Jaarvergadering/dia's van leden.	N. Uittenbroek
	15 mrt	Lezing door Bertus Spee	0182-394068
Groningen en Ommelanden	15 feb.	Lezing door Jos Huijzer	W. ten Hoeve
	15 mrt.	Zaaien en thema Euphorbia's	0592-341660
	30 mrt.	Kom in de kas bij Bronsema	
Maas en Peel	27 feb.	Jaarvergadering	M. Senders
	27 mrt.	Lezing door H. Scherlag	0492-546646
Nijmegen	6 feb.	Jaarvergadering + T.Kierkels	R. Maessen
			024-3440425
Tilburg	12 feb	Lezing door Chel Jamin	F. Thijs
			013-5352747
Zaanstreek-	2 feb.	Jaarvergadering	P. Steyn
Waterland	2 mrt.	Lezing Nico Uittenbroek	0251-313009
Zuid-Limburg	6 feb.	Lezing door Henk Ruinaard	A. van Vlodrop
	6 mrt	Lezing door Johan de Vries	045-5690266
Zwolle	13 feb.	Lezing door Ben Zonneveld	H. Huizing
	6 mrt.	Lezing door Nico Uittenbroek	0522-440717

OPEN-DEUR-DAGEN

5 en 6 mei	Robert Bellen, Molenstraat 32 te Alken B Maurice Schoemans, Hamstraat 22 te Hoepertingen B
23 en 24 juni	Maurits Huygaerts, Steenweg op Oosthoven 39, 2300 Turnhout B Jef Verhaegen, Schoolstraat 26, 2300 Turnhout NB Jaak Jeunen, Eikenstraat 49, 2340 Beerse B Willy Gebruers, Hoogland 9, 2275 Lille

NIEUWE LEDEN NOV. - DEC. 2006

Nederland

111138	Bodeker, Dhr. Chr.	Kennemerland 45	1447 BJ	Purmerend
111141	Utrecht, Mw. Lucia van	Veerdam 37	3351 AJ	Papendrecht
111143	Lamers, J.M.H.	Laan ten Catte 130	5673 BC	Nuenen
111134	Cuppen-Smit, Mw. I.	Ringovenhof 30	5865 BM	Venray
111136	Pronk, Dhr. R.M.	Steenweg 98	7531 BX	Enschede
111137	Sluiter, Dhr. J.	Assendorperstraat 227	8012 DN	Zwolle
111140	Warntjes, J.L.	Bentlagestraat 1A	9561 HA	Ter Apel
111133	Laan, Dhr. A.J. van der	Paulus Potterweg 20	9761 HP	Eelde
111135	Lange, Dhr. J.	Hoofdstraat 15	9973 PD	Houwerzijl

Belgie

111144	Citroen, Guy	Minnemolenstraat 36	B-1800	Vilvoorde
111139	Janssen, Dhr. Lodewijk	Dorpsstraat 9	B-2340	Vlimmeren
111132	Smeets, Dhr. Willy	Oudekerkstraat 47	B-3640	Kinrooi
111142	Samyn, Nicolas	Hapjesstraat 10	B-8972	Krombeke

Bericht van overlijden ontvangen van: (zie pag. 7)

Vrijdag's de gehele dag en 's zaterdags tot 14.00 uur geopend voor particulieren.

Cactussen, Euphorbia's en vetplanten van zeer klein tot nokhoogte.

Groot assortiment aardewerk en keramische schalen uit div. landen.

Er is altijd iets te vinden voor de liefhebber!!

Nieuweweg 18
2675 ZH
Honselersdijk
0174-631029
www.cactuskwekerij-vanderlinden.nl

Boeken en tijdschriften

Te koop gevraagd:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten

Aanbiedingen aan: W. Alsemgeest
Stadhouderslaan 3
3417 TT Montfoort
Tel. 0348 - 471083

Te koop gevraagd

Bent u genoodzaakt om welke reden dan ook uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

Cono's Paradise

Dorfstrasse 10, 56729 Nettehöfe Duitsland
 Tel. 00492655-3614 / fax 00492655-941511 of
 E-mail info2006@conos-paradise.com

Wegens verandering van het bedrijf verkopen wij al onze cactussen, en wel als volgt:

- * hangpotten, meest grote Epiphyllum, Aporophyllum en Rhipsalis voor 2 Euro per pot
- * andere cactussen, 5,5 tot 40 voor 30 Euro/m²

Vanaf nu kweken wij uitsluitend Conophytum, Lithops en andere mesems. Wij nemen ook niet meer deel aan beurzen. Bezoekers zijn, op afspraak, het hele jaar welkom, ook op zondag

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen
 vetplanten en
 hulpmaterialen

Kees de Wolf
 Pieter Zeemanlaan 40
 3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
 Fax 0786429791
 E-mail: info@kemkas.nl

Zaterdag 26 mei open kas

Kwekerij: Lindeweg 120
 3334 LA Zwijndrecht

Open: 1e zaterdag van de maand van 11.00 tot 16.00 uur
 Bezoek kas na afspraak

**Handelskwekerij
Ubink bv.**

Gespecialiseerd in cactussen

Open dag

**Zaterdag 2 juni 2007
van 09.00 tot 16.00 uur**

**Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart
Tel. 0297 - 326880
Fax. 0297 - 343089**

Tijdens de open dag zal door een aantal afdelingen van Succulenta een Succulentendag worden georganiseerd.

Via het Verenigingsnieuws wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het blad van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat artikelen van allerlei aard, beschrijvingen van planten en hun omgeving, aanwijzingen voor de cultuur, zaadlijsten, verenigingsnieuws en advertenties van kwekers uit de hele wereld.

Enmaal per jaar wordt Bradleya gepubliceerd voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Het complete lidmaatschap inclusief Bradleya is 37 pond in de EU en 20 pond exclusief Bradleya. Betalingen per cheque of creditkaart.

Verdere informatie bij:
Hon. Membership Secretary
Mr. D. V. Slade, 15 Brenwood Crescent,
Hull Road, York YO1 5HU England
Tel. 00 44 (0) 1904 410512
E-mail: membership@bcss.org.uk

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
Bundesrepublik Deutschland
Telefon 07151 / 4 18 91 · Fax 07151 / 4 67 28
uhlig-kakteen@t-online.de · www.uhlig-kakteen.com

- meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten
- zeldzame planten en zaden
- verzending over de gehele wereld
- bezoekers en groepen van harte welkom
- onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

Privé broeikassen

DENKT U AAN EEN KAS?

Denk dan eens aan een EUROKAS!

EURO-KASSEN zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en STORMVASTE KASSEN die het aanzien méér dan waard zijn. Het assortiment STANDAARD-KASSEN is groot, MUURKASSEN zijn onze SPECIALITEIT en OP MAAT GEMAAKTE KASSEN worden door ons probleemloos geleverd. Luchtraam-automaten, tablettafels, verwarmingstoestellen, gietgoten, etc. behoren alle tot ons leveringsprogramma

Nu op internet:
www.graafland.nl
Utrechtseweg 37
3544 NA Utrecht-west
richting Vleuten

Bezoek onze demonstratietuin

Telefoon: (030) 677 12 67

Documentatie
op aanvraag
toegezonden

Eerst zien.
dan kopen
Een klasse apart

Graafland
VLEUTEN

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van
cactussen en andere vetplanten

Succulenta

April 2007

In dit nummer:

Adressen	18
Bestuurlijk	19
Jaarverslag secretaris	20
Financieel jaarverslag penningmeester	21
Evenementen 2007	23
Algemene Ledenvergadering 14 april 2007	24
Open-deur-dagen	25
Afdelingsactiviteiten	26
Nieuwe leden	27
Succulentendag 2 juni 2007	28
Advertenties	30 t/m 32

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de
1^e van de even maanden zenden naar:

A. van Zuijlen,
Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.

E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

BESTUUR

Voorzitter:

J. A. Schraets, Geuldersedijk 2,
5944 NH Arcen. Tel. 077 - 4732913
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

Secretaris:

W. ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Penningmeester:

J.E.F. Dekeling, Dr. van Ledestraat 67,
2265 BR Leidschendam
Tel. 070 - 3201530
E-mail: j.dekeling@casema.nl

PR & Promotie:

Mevr. M. van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: m.pieterman@wxs.nl

Tweede voorzitter:

A.J. Arens, Dorpsstraat 714,
1566 EP Assendelft
Tel. 075 - 6873062
E-mail: f.arens@hetnet.nl

Bestuurslid

H. Ruinaard, Molenweg 29,
6133 XM Sittard
Tel. 046 - 4525044
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen
lidmaatschap, adreswijzigingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk
bij de ledenadministrateur:
D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld. Tel. 0575 - 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Nederland/België	€ 26,-
Ned./België jeugdleden	€ 13,-
Europa	€ 35,-
Buiten Europa	€ 40,-
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,-
Nieuwe leden ontvangen gratis de "Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten" door Ton Pullen ter waarde van € 5,-	

FINANCIËLE ZAKEN

Betaling via de bankrekening van
Succulenta Leidschendam:

Nederland:

Postbank : 680596,
IBAN : NL80PSTB0000680596
BIC : PSTBNL21

België:

Postgiro : 000.1141809-22

INFOMAP

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties
voor de infomap zenden naar:
Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss, Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8 pag	€ 29,50
1/4 pag	€ 45,50
1/2 pag	€ 72,50
1/1 pag	€ 125,00

BESTUURLIJK

Het is deze keer moeilijk om een stukje te schrijven, waarin mijn gedachten juist zijn weergegeven. Daarvoor zijn enkele redenen. De eerste is, dat mijn handen, door het mooie weer waarschijnlijk, bezig willen zijn met de planten. De vroege lente zal daar wel debet aan zijn. De tweede is, dat ik eigenlijk mijn inzicht over onze vereniging wil weergeven. En dat gaat niet gemakkelijk zonder mogelijk hier en daar op zere tenen te gaan staan.

Wat me in het verleden steeds heeft aangehouden in Succulenta is de inzet van een aantal mensen voor wat zij binnen de vereniging belangrijk vinden. Dit ergaaf ik nog steeds. Een heleboel mensen zetten zich nog steeds zonder eigenbelang in voor wat zij belangrijk vinden.

Wat ik minder aantrekkelijk vind is, dat een deel van die inspanningen door een heleboel leden maar matig gewaardeerd wordt. Ik zou die leden erop willen wijzen, dat de werkzaamheden binnen de vereniging vrijwel allemaal verricht worden door mensen in hun vrije tijd en zonder andere beloning dan eventueel een bedankje van degene die van deze inspanningen profiteert. Overigens ben ik me ervan bewust, dat misschien ook sommige inspanningen door het bestuur niet op hun juiste waarde worden geschat, maar ik ga ervan uit dat dat vooral komt door onwetendheid.

Waarmee ik de meeste moeite heb is de onverschilligheid, waarmee soms de regels, die we als vereniging gemaakt hebben om een goed functioneren van de vereniging mogelijk te maken, genegeerd worden. Ik zal een voorbeeld bespreken, waaruit misschien kan blijken wat me dwars zit. Enige tijd geleden heeft het bestuur een Infobrief naar de afdelingen gestuurd. Deze Infobrieven worden de laatste jaren gebruikt, om iets te vertellen over ontwikkelingen binnen Succulenta en eventueel worden er nieuwe initiatieven in aangekondigd. De bedoeling is, dat de besturen

van de afdeling globaal de inhoud van de Infobrieven aan de leden overbrengen. Bij de laatste brief bleek me uit contact met leden van een aantal afdelingen, dat er met geen woord was gerept over de betreffende Infobrief. Terwijl toch in deze brief enkele zaken werden aangekaart die van belang waren voor een aantal leden. Deze Infobrief is een poging van het bestuur om wat meer contact tussen afdelingen en landelijk bestuur tot stand te brengen en om de leden zo snel mogelijk over ontwikkelingen te informeren.

Het is mogelijk, dat afdelingen het nut van een dergelijke poging niet inzien. In dat geval zou een (negatieve) reactie over de Infobrief het bestuur in ieder geval informatie verschaffen. Op dit moment constateer ik vooral, dat een aantal bestuursleden behoorlijk wat tijd hierin heeft gestoken, terwijl de respons veel minder is dan wat we ons ervan voorgesteld hadden. Het bestuur heeft geen problemen met kritiek op initiatieven, vooral niet, wanneer die kritiek opbouwend is. Alleen stilte vormt, voorzichtig gezegd, geen aansporing om door te gaan en brengt het risico mee, dat het bestuur meer dan nodig ontmoedigd raakt of doorgaat op een weg die door de leden niet gewenst wordt.

Ik hoop nog steeds, dat de stukjes die ik af en toe schrijf als positief gevolg hebben, dat bij een aantal van u het vuurtje brandend blijft. Niet alleen het vuurtje van de succulentenhobby, maar ook de trots dat we met zijn allen een der oudste succulentenverenigingen ter wereld vormen. Met een maandblad dat al bijna 90 jaren verschijnt. En met een aantal leden in heden en verleden, die ook internationaal zeer bekend zijn. En als onze vereniging een club is van vrienden, dan zou het ook mogelijk moeten zijn, dat men vriendschappelijk met elkaar omgaat, dat men elkaar dus helpt en stimuleert in de succulentenhobby

Jack Schraets

JAARVERSLAG SECRETARIS 2006

Het bestuur is in 2006 versterkt met Henk Ruinaard. Zijn taken zullen in eerste instantie op pr gebied liggen en op contact met de redactie van het blad Succulenta. In de toekomst wordt er naar gestreefd om Henk bij het penningmeesterschap te betrekken. In 2006 is er 5 keer door het bestuur vergaderd. Af en toe wordt een instellingsbeheerder of een redactielid uitgenodigd om over het werkkerrein van die persoon te spreken. Zo zijn de redactieleden André van Zuijlen en Henk Viscaal bij één van deze vergaderingen aanwezig geweest en was de bibliothecaresse Coby Keizer bij een andere bestuursvergadering present.

Vanuit het bestuur is er in 2006 één keer een infobrief naar de afdelingen gezonden. De infobrieven dienen vooral om de afdelingsleden, tussen het tweemaandelijks verschijnen van het tijdschrift door, te informeren over relevante lopende zaken. Bij het bestuur bestaat echter de indruk dat de afdelingen de inhoud van de infobrieven niet altijd voldoende naar de leden communiceren.

De voorjaarsvergadering van Succulenta vond plaats in Dordrecht, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van die afdeling. In het verenigingsnieuws van Succulenta heeft de heer Damsma een uitgebreid overzicht gegeven van de geschiedenis van de afdeling Dordrecht. Voorafgaand aan de ledenvergadering konden de aanwezigen een lezing over weefselkweek beluisteren. Deze lezing werd gegeven door Robèrt Wellens. De middag werd in beslag genomen door de ledenvergadering. Naast de standaardonderwerpen werd op deze vergadering de geplande succulentendag bij Ubink besproken. Ook kwam vanuit de pr van Succulenta de wens naar voren om regionale pr medewerkers aan te stellen. In de loop van 2006 heeft dit erin geresulteerd dat Marja van der Pieterman steun krijgt van 6 regio-vertegenwoordigers. Op de voorjaarsvergadering werden mevrouw Van Brussel en de

heren Cools en Viscaal voorgedragen om tot lid van verdienste benoemd te worden. Aldus geschiedde.

De najaarsvergadering werd in Appeltern gehouden. Deze ALV was door de afdeling Nijmegen georganiseerd, wederom ter gelegenheid van een jubileum, namelijk het 70-jarig bestaan. De ochtend van deze bijna zomerse herfstdag kon besteed worden aan het bezichtigen van de kassen van enkele leden van de afdeling Nijmegen. En ook hier vormde het onderwerp pr activiteiten het belangrijkste discussiepunt.

Het succes van de eerste succulentendagen, welke in 2005 in de Tuinen van Appeltern werden gehouden, was aanleiding om in 2006 opnieuw zo iets te organiseren. De koppeling van deze succulentendag aan de al lang bestaande open dag van Ubink is een prima initiatief gebleken getuige de vele tevreden bezoekers.

Van de instellingen van Succulenta hebben de plantencentrale en het Clichéfonds extra aandacht nodig. De plantencentrale heeft te lijden onder hoge portokosten en onder concurrentie van kwekerijen, waardoor beginners minder animo hebben om een pakketje te bestellen. Om de plantencentrale voort te zetten is het van belang dat liefhebbers overtollige jonge planten van goede kwaliteit aanleveren. Het Clichéfonds wordt sinds jaar en dag gerund door Jack Schraets en enkele andere liefhebbers. Jack Schraets is echter van plan om zijn activiteit binnen het Clichéfonds te beëindigen. Indien er geen Succulenta-leden bereid gevonden worden om het Clichéfonds draaiende te houden, dan ziet het er naar uit dat deze instelling haar langste tijd gehad heeft. Over de andere instellingen, zoals bibliotheek, boekenbeurs en website, en over het tijdschrift Succulenta kunnen we alleen maar tevreden zijn.

Wolter ten Hoeve.

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2006

Balans per 31 december (bedragen in euro's)

Activa	2006	2005
Clichéfonds	7598	9515
Boekenmarkt en verenigingsartikelen	6015	8146
Promotie	500	500
Vorderingen /vooruitbetaalde kosten	3650	3240
Gidsen	0	906
Liquide middelen	75902	67528
Bibliotheek	523	
	<hr/>	<hr/>
	94188	89835
Passiva		
Eigen vermogen	53555	51248
Vooruit ontvangen	30375	33406
Schulden/te betalen kosten	10258	5181
	<hr/>	<hr/>
	94188	89835
Eigen vermogen		
Algemene reserve		
Stand begin boekjaar	47583	
Bij voordelig saldo	2307	
	<hr/>	
	49890	
Bestemmingsreserve		
Begin en einde boekjaar	3665	—
	<hr/>	
Eigen vermogen per 31 december	53555	

Toelichting.

In de staat van lasten en baten zijn een aantal bestuurskosten tot één bedrag samengevoegd. Uitleg hierover volgt tijdens de algemene ledenvergadering.

Tijdens deze vergadering zullen door middel van een beamerpresentatie een aantal posten nader worden toegelicht. Dit zijn van de balans o.a. de vorderingen, de liquide middelen en de nog te betalen kosten en van staat van lasten en baten o.a. de inkomsten en van de uitgaven het tijdschrift en de bestuurskosten.

Staat van lasten en baten 2006

Inkomsten	werkelijk 2006	begroting 2006	werkelijk 2005
Contributie	47652	46000	46439
Clichéfonds	1152	2000	2489
Boekenfonds	770	600	720
Rente	872	1000	956
Diversen		1077	
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	51523	49600	50604
Uitgaven			
Tijdschrift	38085	39000	37145
Ledenadministratie	1017	850	849
Bibliotheek	977	500	984
Website	367	500	450
Alg. vergaderingen	2073	2500	2391
Promotiekosten	836	1000	961
Bestuur	5861		
Reizen en vergaderingen		3000	2312
Porto en telefoon		1300	1142
Kantoorbenodigdheden		500	468
Bankkosten		500	273
Diversen		1000	1043
Apperatuur etc.		1500	1230
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	49216	52150	49248
Saldo	2307	-2550	1356

INFOMAP

Afdeling Leiden:
 Voorzitter (ad interim): B. Zonneveld,
 Schubertlaan 196, 2324 EC Leiden, 071-
 5762591, zonneveld@rulbim.leidenuniv.nl.

Afdeling Rotterdam:
 E-mail adres penningmeester:
 bclement@orange.nl.

Sprekerslijst:
 J. Lubbers. Toevoegen lezing 7. De barre
 schoonheid van de Atacama woestijn in
 Noord Chili.

F. Súpplie. In 2007 worden er geen diale-
 zingen gegeven.

EVENEMENTEN 2007

14 april

Algemene Ledenvergadering, in Ruurlo.

21 en 22 april

Open kas bij kwekerij Het Zuiden.
Berkveneseweg 17a Duizel (Eersel).
Tel. 06-33704693

22 april

Beurs van de afdeling Zaanstreek-Waterland in de scholengemeenschap "De Brug", Saenredamstraat 36 te Assendelft (Zaanstad).

Behalve deskundig advies zijn er ook alle accessoires voor de kweek aanwezig.

Er zijn nog een aantal tafels te huur.

Informatie bij P. Steyn, tel.0251-313009

28 april

Ruilbeurs van de Cactusvrienden Haspengouw in de Parochiezaal "De Drie Gezusters", Zepperen-Dorp te 3800 Sint-Truiden-Zepperen

3 t/m 6 mei

Unieke cactus- en vetplantententoonstelling van de afdeling Maas & Peel in tuincentrum Life & Garden, Weg naar Bakel 4, in Helmond. Openingstijden gelijk aan die van het tuincentrum. Info bij Piet Wienen op pwienen@kpnplanet.nl of via www.lifeandegarden.nl

6 mei

De Osse cactusbeurs zal opnieuw worden gehouden op de eerste zondag in mei in Wijkcentrum De Hille in Oss van 10.00 tot 16.00 uur. Inlichtingen bij Andre van Zuijlen, tel. 0412 - 630733

E-mail: succulenta@home.nl

12 mei

Op 12 mei organiseert de afdeling Gouda & Omstreken de Goudse Cactusbeurs.

De beurs wordt gehouden in zaal "De Brug" te Reeuwijk-Brug. Bereikbaar via de A12,

afslag Reeuwijk. Van daaruit zullen wegwijzers u naar de zaal leiden. Bezoekers zijn welkom van 09.00 tot 14.30 uur.

Deelnemers kunnen zich opgeven bij Joost van Tilborg, Cronenstein 17, 2804 EK Gouda. Tel. 0182-534093 of per E-mail: jvantilborg@hetnet.nl

12 en 13 mei

Beurs van de afdeling Haarlem, samen met andere groenverenigingen aan de Kleverlaan 9 te Haarlem. De beurs is open van 11.00 tot 16.00 uur, de toegang is gratis. Inlichtingen bij G.Koerhuis, tel. 023-5262624 of 06-51528453 of via E-mail: g.koerhuis@planet.nl

17 mei

Grote tentoonstelling en beurs van de afdeling De Achterhoek in de Kruidentuin te mallen in Eibergen. Open van 10.00 tot 16.00 uur. De entreeprijs, tevens voor de kruidentuin is 1 Euro. Inlichtingen bij A. Heijnen, tel. 0543-564314 of per E-mail: aheij13@planet.nl

26 mei

Tuinfair op de hofwei van het landgoed Mildenburg te Oostvoorne, met deelname van Succulenta (afdeling Voorne Putten- Rozenburg. Zie voor info: www.bosenburchtfair.nl

1, 2 en 3 juni

De 25ste internationale voorjaarsshow met meer dan 40.000 planten in serre en open lucht Vriendenkring Cactussen en vetplanten, Kasteellei 111 te Wijnegem (Antwerpen). Open van 10.00 tot 18.00 uur, gratis toegang. Info bij J. Jacobs, tel. 0032-3-3537258 of via cactusvetplant@online.be

17 juni

Nijmeegse cactus- en vetplantenmarkt op 17 juni in het Kolpinghuis in Nijmegen.

Inlichtingen bij Theo Heijnsdijk, E-mail: loes.jap-tjong@wanadoo.nl

26 augustus

Beurs van de afdeling IJsselstreek - Twente.

7, 8 en 9 september

Ook in 2007 is er weer een Europese Landenkonferentie (ELK) in de Duinse Polders te Blankenberge in België.

Inlichtingen en inschrijving voor de beurs bij Jan en Anny Lindden, tel: 045-5220966 of per e-mail anny lindden@home.nl

29 en 30 september

De 29e Osnabrucker Cactus- en succulentenbeurs in het Berufsschulzentrum, Natruperstrasse 50 (ingang Stuverstrasse), D-49076 te Osnabruck. Zaterdag open van 12.00 tot 18.00 uur en zondag van 10.00 tot 16.00 uur. Op beide dagen ook interessante dialezingen.

VRAAG EN AANBOD

Te koop

Stekken en een- en tweejarige zaailingen van Aylostera, Digitorebutia, Rebutia en Sulcorebutia. Alles voorzien van veldnummer. Verkooplijst te verkrijgen per e-mail. Cor Noorman, Venus 17, 2651 HR Berkel en Rodenrijs. Tel. 010 - 5120120. E-mail: corilona@hotmail.com

Gezocht

(tegen vergoeding) stekken van de dwergvormen van Sansevieria Trifasciata en Hahnii, bijvoorbeeld "Loopspride". "Jade Dwarf", "Silver Hahnii" etc. Gaarne bericht aan K. Grimmelikhuisen, E-mail: grimvro@hetnet.nl

ALGEMENE LEDENVERGADERING 14-04-07

PROGRAMMA

Op zaterdag 14 april 2007 zal de Algemene Ledenvergadering plaatsvinden in Ruurlo. De vergadering wordt georganiseerd door de afdeling De Achterhoek en zal worden gehouden in 'De Tapperij' in Ruurlo.

In het programma en de agenda, zoals in het februarinummer van Succulenta vermeld, zijn geen wijzigingen opgetreden.

Vergeet u niet om de adresstrook van het tijdschrift Succulenta mee te nemen. Dit is uw entreebewijs voor de Cactus Oase. Zonder entreebewijs dient u de normale toegangsprijs te betalen.

Het verkort weergegeven programma is als volgt:

10.30-12.15 uur Bezichtiging van de kassen van Cactus Oase of een fotoworkshop onder leiding van de heer Roosendaal (fotograaf te Ruurlo).

12.30-13.45 uur Lunch in De Tapperij (Dorpsstraat, Ruurlo).

Opgave voor de lunch bij A. Heijnen, Kuipersweg 9, 7107 BC Winterswijk, tel. 0543-564314, e-mail: aheij13@planet.nl. De kosten voor deelname aan de lunch bedragen € 11,-. Dit bedrag kan gestort worden op bankrekening 37 12 37 475 t.n.v. G.J. Heijnen te Winterswijk onder vermelding van 'lunch'.

14.00-16.30 uur Algemene Ledenvergadering

OPEN-DEUR-DAGEN

- 4 t/m 6 mei Jan Mondelaers, Kattestraat 1G, 2430 Laakdal, Kl.Vorst B
- 5 mei Open dag van de afdeling Zeeland
J. Mesu, Nachtegaalstraat 12, Middelburg
T. de Rijke, Noordweg 444, St. Laurens (Middelburg)
P. v.d. Vrede, Braamstraat 34, Oost-Souburg
G. Spee, Diepeneestraat 4, Borssele
H. Weezepeel, Vlaamseweg 5, 's Heer Arendskerke
K. de Meij, Mauritsstraat 13, Kapelle
- 5 en 6 mei Robert Bellen, Molenstraat 32 te Alken B
Maurice Schoemans, Hamstraat 22 te Hoepertingen B
- 12 mei René Punselie, Jolinkstraat 27, Hoek van Holland
Aad Vijverberg, Broekpolderlaan 65, Honselersdijk
Eduard ter Laak, Zwethkade Zuid 52, Wateringen (Den Hoorn)
Jan en Sisca Koene, Ambachtsweg 76, Wateringen
- 12 en 13 mei Joris Callebert, Tijn Uilenspiegelstraat 11, B-8020 Oostkamp B
- 19 en 20 mei Frank en Diane Thys, Antwerpsedreef 30, B-2980 Zoersel B
- 20 mei Open dag afdeling Maas en Peel, van 10.00 tot 17.00 uur
M. Berkhout, Hoogertstraat 11, Someren
Th. Gommans, Hondsdraf 10, Venray
J. Huijs, Blauwververstraat 40, Horst
H. Knapen, Kortestraat 1, Asten
A. Kurvers, Paterstraat 14, Panningen (met rotstuin)
J. Schets, Verdistraat 28, Deurne
J. Schraets, Geuldersedijk 2, Arcen
J. v.d. Sterren, Industriestraat 70, Reuver (met rotstuin)
P. Wienen, St. Catharinastraat 4b, Leunen
- 1,2 en 3 juni Frank en Diane Thys, Antwerpsedreef 30, B-2980 Zoersel B
- 2 en 3 juni Monique Devisch, G. Gezellelaan 15, 8840 Oosnieuwkerke B
Robert Fonteyne, Kapellestraat 22, 8610 Kortemark B
Fernand Veeckman, Brouckhof-Zuid 7, 8980 Passendal B
Frans Hofkens, Sint Jobsesteenweg 93, 2930 Brasschaat B
- 16 en 17 juni Sonja Dierickx. 't Spieken 11, 9300 Aalst B
- 23 en 24 juni Maurits Huygaerts, Steenweg op Oosthoven 39, 2300 Turnhout B
Jef Verhaegen, Schoolstraat 26, 2300 Turnhout NB
Jaak Jeunen, Eikenstraat 49, 2340 Beerse B
Willy Gebruers, Hoogland 9, 2275 Lille B
Irene Nuyt, Sanderuslaan 21, 9940 Sleidinge B

AFDELINGSACTIVITEITEN

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	12 april	Gastspreker	A. Heijnen
	10 mei	Eigen dia's	0543-564314
Arnhem	12 april	Voorjaarsverloting	E. van Die
	10 mei	Enten en zaailingen keuren	0318-483579
Brabant België	27 april	Lezing door Frank Hoste	W. Folkertsma
	25 mei	Lezing door Kris De Raymaeker	02-6573253
Dordrecht	12 april	Quiz door Ada Schoonderwoerd	S. Storsbergen
	26 mei	Excursie naar Bos & Burchtfair	010-5060456
Flevozoom	16 april	Lezing door Ton Pullen	B. uit de Bosch
	21 mei	Lezing door Ludwig Bercht	0341-420848
Fryslân	10 april	Lezing door Evert Smienk	H. Sleifer
	8 mei	Bezoek Carolien Hunnensen	0512-372750
Gorinchem- 's Hertogenbosch	9 april	Lezing door Andre van Zuijlen	A. van Zuijlen
	19 mei	Cactusreisje naar Duitsland	0412-630733
's Gravenhage e.o.	1 april	Stand bij "Kom in de kas	Th. van 't Walderveen
	10 april	Lezing door Marcel Stolk	070-3864916
Gouda e.o.	8 mei	Thema-avond: op naam brengen	
	19 april	Lezing door Nico Uittenbroek	N. Uittenbroek
Groningen en Ommelanden	24 mei	Lezing door Ben Zonneveld	0182-394068
	19 april	Onderlinge verkoop	W. ten Hoeve
Hoeksche Waard	10 mei	Plantenkeuring / determinatie	0592-341660
	19 mei	Bezoek afd. Bremen (of 9 juni)	
Maas en Peel	12 april	Lezing door Jan Magnin	J. Hoogvliet-Blok
	10 mei	Plant van de maand :Nico Engels	0186-617925
Nijmegen	24 april	Lezing door Werner van Heek	M. Senders
	22 mei	Bijeenkomst in LimianZ	0492-546646
Tilburg	3 april	Lezing door Wim Alsemgeest	R. Maessen
	8 mei	Lezing door Ludwig Bercht	024-3440425
IJsselstreek-Twente	2 april	Zaaïen/enten door eigen leden	F. Thijs
	14 mei	Lezing door Marja v.d. Pieterman	013-5352747
Zaanstreek- Waterland	2 april	Lezing door Jan Lubbers	G. Koelemeijer
	7 mei	Bezoek aan Cactusoase Ruurlo	0572-301414
Zeeland	6 april	Lezing door Wim Alsemgeest	P. Steyn
	11 mei	Lezing Wolter ten Hoeve	0251-313009
Zuid-Limburg	27 april	Lezing door Evert Smienk	H. Weezepoel
	25 mei	Lezing door Bertus Spee	0113-231067
Zwolle	3 april	Lezing door Jan Linden	A. van Vlodrop
	1 mei	Lezing door Ludwig Bercht	045-5690266
	19 mei	Busreisje naar de Kempen	
	10 april	Lezing door Ton Pullen	H. Huizing
	8 mei	Plantenkeuring	0522-440717

NIEUWE LEDEN JAN. - FEB. 2007

Nederland

111157	Linden v.d., Cactuskwekerij	Nieuweweg 18	2675 BC	Honselersdijk
111153	Hoogvorst, Dhr. K.	Ydenhove 148	3341 RK	Hendrik Ido Ambacht
111147	Verhaeren, Herwig	Laagveld 10	4714 HK	Sprundel
111146	Adriaanse, Dhr. J.A.	Piet Heinstraat 1	5151 MS	Drunen
111151	Brouwer, Dhr. J. de	Nieuwland 6	5283 AK	Boxtel
111155	Klijn, Dhr. K.	Terborchstraat 9	6445 XL	Brunssum
111154	Brolsma, Dhr. Foppe	Frans Halsstraat 20	6566 WZ	Millingen a/d Rijn
111156	Vrede, Dhr. T.M. de	Zetveld 79	8447 BB	Heerenveen
111145	Blumers, Dhr. H.M.	Uthof 11	9248 KS	Siegerswoude
111149	Douma, Mevr. K.	Van Akenweg 61	9367 PN	De Wilp

Belgie

111158	Bettens, Guido	Sint-Jozefstraat 27	B-2018	Antwerpen
111148	Vergouwen, Willy	Haverdreef 8	B-2990	Wuustwezel
111150	Arianecactus	Denen 93A	B-9080	Lochristie

Bericht van overlijden ontvangen van:

P.P.J. Coenen te Mechelen
A.v.d. Sneeuw te Lelystad
Hildegard Linssen te Nijmegen

CLICHÉFONDS

Mensen die van plan zijn nog zaden te bestellen, worden verzocht dit te doen vóór 1 mei 2007. Na deze datum zullen er geen zaden meer verzonden worden.

Er zijn enkele tientallen soorten uitverkocht, maar de meeste andere soorten is nog voldoende voorraad aanwezig.

U kunt bestellen per post, maar ook per e-mail op het adres j.a.schraets@hccxnet.nl.

J.A. Schraets, Beheerder Clichéfond
Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen

Te koop gevraagd

Bent u genoodzaakt om welke reden dan ook uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

Boeken en tijdschriften

Te koop gevraagd:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten

Aanbiedingen aan:

W. Alsemgeest
Stadhouderslaan 3
3417 TT Montfoort
Tel. 0348 - 471083

SUCCULENTENDAG 2 JUNI 2007

PROGRAMMA

9.00	Open voor bezoekers
9.00 - 11.00	Inbreng planten voor de keuring
10.30 - 11.00	Lezing door Bertus Spee
11.30 - 12.30	Live optreden Mexicaanse zangeres
12.30 - 13.30	Keuring
13.30 - 13.45	Prijsuitreiking
14.00 - 14.30	Lezing door Wiebe Bosma
14.45 - 15.45	Live optreden Mexicaanse zangeres
16.00	Sluiting

ACTIVITEITEN

- 1 Grote succulentenbeurs met een ruim en gevarieerd aanbod van succulenten.
- 2 Open dag firma Ubink.
Gelegenheid tot bezichtiging van de kwekerij en verkoop van planten. Handelskwekerij Ubink bv is 50.000 m2 groot en er worden 500 verschillende soorten planten gekweekt.
- 3 De afdelingen Amsterdam, Den Haag, Gooi & Eemland, Gouda, Haarlem en Zaanstreek zullen aanwezig zijn met een kraam om zich te presenteren. Er is ook verkoop van planten en hobbyartikelen.
- 4 PR Succulenta zal aanwezig zijn met een kraam om onze hobby te promoten en leden te werven. Verkoop van verenigingsartikelen, potten en mest. Uitleiden van kleurplaten voor kinderen e.d.
- 5 Cactus- en vetplantenkeuring.

Groepsindeling

De planten worden ondergebracht in 8 groepen; aangegeven is welke diameter van potmaat per groep is toegestaan. Het gaat steeds over 1 plant per pot.

1. Groep A: Mammillaria, potmaat 10 tot 20 cm
2. Groep B: Notocactusgroep, potmaat 10 tot 20 cm
3. Groep C: Astrophytum, potmaat 7 tot 15 cm
4. Groep D: Ariocarpus of Strombocactus, potmaat vrij
5. Groep E: Euphorbia, potmaat maximaal 15 cm
6. Groep F: Vetplant met caudex, potmaat tot 30 cm
7. Groep G: Vetplant algemeen, potmaat vanaf 10 cm
8. Groep H: Zuilvormige cactus, plant vanaf 25 cm hoog, potmaat tot 25 cm

Puntentelling : Gekeurd wordt op 6 aspecten

1. Algemene indruk plant.
2. Volwassenheid.
3. Bloei.
4. Afwezigheid van (symptomen van) ziekten en ongedierte.
5. Moeilijkheid van kweken.
6. Presentatie.

**Handelskwekerij
Ubink bv.**

Gespecialiseerd in cactussen

Open dag

Zaterdag 2 juni 2007
van 09.00 tot 16.00 uur

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart
Tel. 0297 - 326880
Fax. 0297 - 343089

Tijdens de open dag zal door een aantal afdelingen van Succulenta een Succulentendag worden georganiseerd.
Via het Verenigingsnieuws wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

Diverse opmerkingen

1. Aanleveren van de planten op zaterdag 2 juni 2007 tussen 09.00 en 11.00 uur.
2. De planten kunnen vanaf 14.00 uur weer worden opgehaald.
3. Per klasse kan een inzender ten hoogste met 3 planten meedoen.
4. De planten moeten tenminste 1 jaar door de inzender zijn verzorgd.
5. Het volledige keuringsreglement ligt ter inzage op de open dag.

Beloning

Per klasse worden 3 prijzen ter beschikking gesteld. Één beker en twee medailles. Van de winnaar met het hoogste aantal punten van de keuring zal een interview met foto in het augustusnummer van Succulenta worden geplaatst.

Publieksbeoordeling

De winnaar daaruit ontvangt de “Klaas Edelman trofee” en € 50,-.

6. Lezingen

10.30 uur: Lezing door Bertus Spee over Mexico.
Schitterende plaatjes “Natuur en cactussen van Mexico”.

14.00 uur Lezing door Wiebe Bosma over Stapelia's.
Titel: Stapelia-achtigen, stank voor dank?

Wiebe heeft twee reizen gemaakt naar de natuurlijke standplaatsen van deze groep vetplanten. In deze lezing gaat hij in op de cultuur van de Stapelia-achtigen in relatie tot de natuurlijke groeiomstandigheden. Óók behandelt hij de ontwikkelingen in de naamgeving en de variatie in kleur en vorm. Hij beantwoordt de vraag: Stinken de bloemen van alle Stapelia-achtigen?

7. Boekenbeurs verzorgd door Wim Alsemgeest.
8. Voorlichting bestrijdingsmiddelen verzorgd door Nico Uittenbroek.
9. Workshop en show “Winterharde succulenten” verzorgd door Nico Uittenbroek.
10. Loterij.

Ook dit jaar belooft het weer een gezellige Succulentendag te worden. Veel aanbod van plantjes, hobbyartikelen en veel activiteiten. Elkaar ontmoeten, bijpraten en genieten van de Mexicaanse zangeres Linda Hernández. In de kantine van de kwekerij zal er gelegenheid zijn voor het nuttigen van een kopje koffie / thee, broodje en kopje soep (koffie en thee zijn gratis).

Plaats: De grote ontvangsthuis van Handelskwekerij Ubink, Mijnsheerenweg 20, Kudelstaart.

Parkeren op het terrein van Ubink en op het parkeerterrein aan de overkant van de weg.

Aan de kant van de weg mag ook, maar niet in de berm!

Kraamhuurders kunnen inschrijven bij Gerard Koerhuis.

Email: g.koerhuis@planet.nl, tel. 023-5262624.

Kraamuur: t/m 2 meter € 3.- per meter, vanaf 2 meter € 5.- per meter.

Uiterlijke inschrijfdatum 1 mei 2007. Er zijn nog plaatsen over, wees er snel bij!

Planten inbrengen tussen 8.00 en 9.00 uur (niet voor 8 uur!), niet eerder inpakken en afruimen dan na 16.00 uur. Tafeluur zal op 2 juni ter plekke worden geïnd.

Organisatie Succulentendag 2007: Afdelingen Amsterdam, Gouda, Haarlem, Zaanstreek, Den Haag en Gooi & Eemland in samenwerking met Handelskwekerij Ubink b.v.

Coördinatie: Pr. Succulenta

Sjaculenta

Zaterdag 30 juni en 1 september
vanaf 9.30 - 17.00 uur

OPEN KAS

Sjaan Storsbergen, Limes 102
3176 TE Poortugaal (bij Rotterdam)

Tel. 010-5060456

Email: sjaculenta@versatel.nl

Wilt u een keer langskomen?
Bel dan even van tevoren

Cactuskwekerij Het Zuiden

Berkvenseweg 17A Duizel
Eersel Nederland
Tel. 0633704693

OPEN DAGEN OP:

Zaterdag 21 en zondag 22 april 2007

Open van 10.00 tot 17.00 uur

Diverse buitenlandse handelaren aanwezig

Wij zijn het hele jaar open van 10.00 tot 17.00 uur

ROUTE : A67 Venlo-Turnhout. Afrit 32 Eersel-

Reuzel, de N284 volgen. Bij 3e verkeerslicht links

en direct rechts, einde straat links. Na 200 m links

de kwekerij

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen
vetplanten en
hulpmaterialen

Kees de Wolf
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
Fax 0786429791
E-mail: info@kemkas.nl

Zaterdag 26 mei open kas

Kwekerij: Lindeweg 120
3334 LA Zwijndrecht

Open: 1e zaterdag van de maand van 11.00 tot 16.00 uur
Bezoek kas na afspraak

Vlindertuin
Berkenhof

een tropisch dagje uit midden in
de "zak van Zuid-Beveland"

Bij Vlindertuin Berkenhof wandelt u langs honderden tropische vlinders en planten in de prachtigste kleuren

1200 m2 overdekte tropische vlindertuin

Gezellige koffieschenkerij waar u een keuze kunt maken uit onze lunchkaart

Prachtige cactustuin, aangelegd door Succulenta afdeling Zeeland

Kijk voor onze openingstijden of andere informatie ook eens op www.vlindertuindeberkenhof.nl

ons adres: Langeweegje 10a 4434 NE Kwadendamme Tel: 0113-649729

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het blad van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat artikelen van allerlei aard, beschrijvingen van planten en hun omgeving, aanwijzingen voor de cultuur, zaadlijsten, verenigingsnieuws en advertenties van kwekers uit de hele wereld.

Enmaal per jaar wordt Bradleya gepubliceerd voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Het complete lidmaatschap inclusief Bradleya is 37 pond in de EU en 20 pond exclusief Bradleya. Betalingen per cheque of creditkaart.

Verdere informatie bij:
Hon. Membership Secretary
Mr. D. V. Slade, 15 Brenwood Crescent,
Hull Road, York YO1 5HU England
Tel. 00 44 (0) 1904 410512
E-mail: membership@bcss.org.uk

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
Bundesrepublik Deutschland
Telefon 07151 / 4 18 91 · Fax 07151 / 4 67 28
uhlig-kakteen@t-online.de · www.uhlig-kakteen.com

- meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten
- zeldzame planten en zaden
- verzending over de gehele wereld
- bezoekers en groepen van harte welkom
- onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

ANNY EN BERT VAN DER MEER
CACTUS OASE
EEN UNIEK-STUKJE WOESTIJN IN HET ACHTERHOEKSE RUURLO

OPENINGSTIJDEN CACTUS OASE
Het hele jaar geopend
ma t/m vr van 09.00 - 17.00 uur
za en zo van 10.00 - 17.00 uur
Van 1 november tot 28 februari
in het weekend graag vooraf
telefonisch aanmelden.

Jongermanssteeg 6, Ruurlo, Tel. 0573 - 451817, www.cactusoase.nl

Privé broeikassen

DENKT U AAN EEN KAS?

Denk dan eens aan een EUROKAS!

EURO-KASSEN zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en STORMVASTE KASSEN die het aanzien méér dan waard zijn. Het assortiment STANDAARD-KASSEN is groot, MUURKASSEN zijn onze SPECIALITEIT en OP MAAT GEMAAKTE KASSEN worden door ons probleemloos geleverd. Luchtraam-automaten, tablettafels, verwarmingstoestellen, gietgoten, etc. behoren alle tot ons leveringsprogramma

Nu op internet:
www.graafland.nl
Utrechtseweg 37
3544 NA Utrecht-west
richting Vleuten

Bezoek onze demonstratietuin

Telefoon: (030) 677 12 67

Documentatie
op aanvraag
toegezonden

Eerst zien.
dan kopen
Een klasse apart

Graafland
VLEUTEN

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van
cactussen en andere vetplanten

Succulenta

Juni 2007

In dit nummer:

Adressen	34
Bestuurlijk	35
Algemene Ledenvergadering 14 april 2007	36
Specialiseren	40
Evenementen 2007	41
Bibliotheek	41
Instellingen	42
Infomap	43
Afdelingsactiviteiten	44
Nieuwe leden / Open-deur-dagen	45
Advertenties	46 t/m 48

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de
1^e van de oneven maanden zenden naar:
A. van Zuijlen,
Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.
E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

BESTUUR

Voorzitter:

J. A. Schraets, Geuldersedijk 2,
5944 NH Arcen. Tel. 077 - 4732913
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

Secretaris:

W. ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Penningmeester:

J.E.F. Dekeling, Dr. van Ledestraat 67,
2265 BR Leidschendam
Tel. 070 - 3201530
E-mail: j.dekeling@casema.nl

PR & Promotie:

Mevr. M. van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: m.pieterman@wxs.nl

Tweede voorzitter:

A.J. Arens, Dorpsstraat 714,
1566 EP Assendelft
Tel. 075 - 6873062
E-mail: f.arens@hetnet.nl

Bestuurslid

H. Ruinaard, Molenweg 29,
6133 XM Sittard
Tel. 046 - 4525044
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen
lidmaatschap, adreswijzigingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk
bij de ledenadministrateur:
D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld. Tel. 0575 - 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Nederland/België	€ 26,-
Ned./België jeugdleden	€ 13,-
Europa	€ 35,-
Buiten Europa	€ 40,-
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,-
Nieuwe leden ontvangen gratis de "Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten" door Ton Pullen ter waarde van € 5,-	

FINANCIËLE ZAKEN

Betaling via de bankrekening van
Succulenta Leidschendam:

Nederland:

Postbank : 680596,
IBAN : NL80PSTB0000680596
BIC : PSTBNL21

België:

Postgiro : 000.1141809-22

INFOMAP

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties
voor de infomap zenden naar:
Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss, Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8 pag	€ 29,50
1/4 pag	€ 45,50
1/2 pag	€ 72,50
1/1 pag	€ 125,00

BESTUURLIJK

Als ik dit schrijf, einde april, is de lente duidelijk aanwezig. Voor onze planten is het weer ideaal. Dat uit zich in een uitbundige knopvorming. Eigenlijk zou u geen tijd moeten hebben om dit stukje te lezen en eigenlijk heb ik geen tijd om het te schrijven. U mag van me aannemen, dat ik nu liever in de kas ben om de nieuwgroei en de bloemen van de planten te bekijken. Maar de lente heeft nog een positief effect, althans op mij. Het geeft me meer energie dan normaal, dus kan ik na het schrijven van dit stukje verder gaan met het bekijken en verzorgen van de planten.

De Algemene Ledenvergadering op 14 april in Ruurlo heb ik als positief ervaren. Dat is meestal zo, want de contacten met medeliefhebbers tussen onze planten zijn stimulerend. De vergadering zelf verliep rustig en de aanwezigen leken tevreden met het gevoerde beleid. Helaas werd er niet ter plekke een oplossing gevonden voor de voortzetting van het Clichéfonds. Maar wèl zijn er nog kansen om voortzetting in een of af andere vorm te realiseren. Er zal zich dan echter iemand in moeten zetten en liefst een groep mensen, die deze oude instelling mede helpen voort-

bestaan. Overigens zijn we wel druk bezig om een oplossing voor dit probleem te zoeken. Misschien kan ik in een volgende bestuurlijk daarover meer vertellen. Tijdens de vergadering werden enkele van de vele leden, die hun 40-jarig jubileum hadden, gehuldigd. Uit hun woorden blijkt hoe verschillend men de hobby beleven kan en op hoeveel verschillende manieren men tot de hobby komen kan. Ondanks de problemen, die ik steeds weer heb met het opspelden van de speldjes, vind ik dit steeds een leuk gedeelte van de vergadering. Wat me overigens nog opviel bij de Algemene Vergadering was het grote aantal aanwezigen. Dat lijkt me een positieve ontwikkeling.

Om optimistisch te eindigen: de terugloop van het aantal leden is in 2006 kleiner geweest dan in de jaren ervoor. Teruggang van leden valt te betreuren, maar als de leden voldoende enthousiast zijn, zullen er uiteindelijk ook weer meer leden komen. Daarvan ben ik overtuigd.

Jack Schraets

BESTUURSVERKIEZING

Op de najaarsvergadering in 2007 (op 27 oktober 2007) eindigt de eerste zittingsperiode van de voorzitter, de heer Jack Schraets. De heer Schraets heeft zich herkiesbaar gesteld.

Tegenkandidaten kunnen zich tot 27 juli 2007 schriftelijk aanmelden bij de secretaris, de heer Wolter ten Hoeve, met inachtneming van hetgeen in artikel 7 van het huishoudelijk reglement vermeld wordt.

Artikel 7, lid 1 en 2 luiden als volgt: Tot drie maanden voor de Algemene Ledenvergadering kunnen kandidaten voor een bestuursfunctie worden aangemeld. De aanmelding dient te worden ondertekend door de indiener(s) – het bestuur van een Afdeling of tien gewone leden – en de kandidaat als teken dat hij of zij een eventuele benoeming zal aanvaarden.

NOTULEN LEDENVERGADERING 14-04-07

1. Opening

Om twee uur wordt de vergadering geopend door de voorzitter, de heer Jack Schraets. Hij heet allen welkom en speciaal de aanwezige jubilarissen. Hij bedankt de familie van der Meer voor de mogelijkheid dat leden van Succulenta kosteloos de Cactus Oase konden bezoeken. De organiserende afdeling De Achterhoek wordt bedankt voor de goede ontvangst. De presentielijst is door 58 personen getekend.

2. Agenda

Er worden geen wijzigingen aangebracht in de gepubliceerde agenda.

3. Mededelingen.

De voorzitter noemt de ledenpas welke met het tijdschrift meegestuurd is. Het streven is om een aantal voordelen aan deze ledenpas te koppelen, bv. kortingen bij kwekers of kortingen op boeken. Er zijn afmeldingen ontvangen van de afgevaardig-

den van de afdeling Amsterdam, Dordrecht, Eindhoven, Fryslân, Den Helder, Leiden, West-Brabant en Zuid-Limburg.

4. Ingekomen en uitgegane stukken

Uit de nalatenschap van de heer Defesche heeft Succulenta een legaat van f 2000,- verkregen (i.e. ca. € 900,-). Eind vorig jaar is er naar de afdelingssecretariaten een infobrief gestuurd. Het blijkt echter dat de inhoud van deze brief maar matig naar de afdelingsleden gecommuniceerd wordt. Gelukkig zijn er ook positieve uitzonderingen. De secretaris doet een oproep aan de afdelingen om in het vervolg de inhoud van de infobrieven op een goede manier aan de leden over te brengen.

5. Verslag Algemene Ledenvergadering d.d. 30 september 2006

Deze notulen, welke in het verenigingsnieuws van Succulenta december 2006 verschenen zijn, geven geen aanleiding tot

opmerkingen. De heer Schraets bedankt de secretaris voor het opstellen van de notulen.

6. Secretarieel jaarverslag 2006

Hier worden geen opmerkingen over gemaakt.

7. Financieel jaarverslag 2006

Dit verslag wordt verlevendigd door een PowerPoint presentatie, opgezet door de heren Dekeling en Ruinaard. De heer Dekeling geeft aan dat 2006 met een positief saldo afgesloten kon worden. Halverwege 2006 was er nog gerekend op een negatief saldo, dit vormde voor het bestuur aanleiding om een contributieverhoging voor te stellen. De later bekend geworden gegevens deden het bestuur besluiten om dit voorstel in te trekken, hetgeen achteraf een goede keuze is geweest gezien het positieve saldo. Met de PowerPoint presentatie wordt de uitsplitsing van de diverse kostenposten verduidelijkt en toegelicht. De post 'Bibliotheek' kent een hogere uitgave dan begroot, maar deze uitgaven zijn gedaan vanuit de voor die post beschikbare reserve. Dat heeft erin geresulteerd dat de bibliotheek nu weer goed draait.

De heer Ubink is van mening dat een rendement van 1,3 % op de liquide middelen aan de lage kant is. De heer Dekeling geeft aan dat de meeste rekeningen van Succulenta roulerende rekeningen zijn en dat het geld, dat langer vastgezet kan worden, op een Robeco-rekening staat. Dit punt zal op een bestuursvergadering nader besproken worden.

De heer Zaunbrecher vraagt zich af wat de specificatie is van de post diversen bij de bestuurskosten. Hij vindt het vreemd overkomen dat een post die 4% van de bestuurskosten uitmaakt wel gespecificeerd is en een post van 16% niet. De heer Dekeling antwoordt dat hij die specificatie niet bij de hand heeft.

Verder worden er nog vragen gesteld over het gepresenteerde meerjarenoverzicht van de inkomsten uit contributie en Cliché-fonds.

8. Verslag kascommissie

De heer Ten Hoeve leest een brief voor van de kascommissie over de zorgvuldige wijze waarop het penningmeesterschap uitgevoerd is, ook wordt het verslag van deze commissie voorgelezen. De aanwezigen stemmen met applaus in met het voorstel van de commissie om de penningmeester te dechargeren.

9. Verkiezing leden kascommissie

De heer Schraets geeft aan dat de kascommissie een nieuw lid nodig heeft. De heer Backhuys is bereid om in deze commissie zitting te nemen, en dit wordt door de aanwezigen met een applaus beloond. De huidige leden, Van Ankeren en Clement, zitten pas een jaar in deze commissie en zullen daarom nog één jaar deel uit blijven maken van de kascommissie.

10. Jubilarissen

De vereniging telt in 2007 maar liefst 24 jubilarissen, 21 leden zijn nu 40 jaar lid en drie leden zijn zelfs 50 jaar lid. Van de genodigde jubilarissen geven zes personen op deze ALV acte de présence. De jubilarissen worden door de voorzitter in alfabetische volgorde voorzien van de jubileumspeld, voorafgegaan door een korte beschrijving van het succulentleven van de betreffende jubilaris. De heer Backhuys is geen afdelingslid, maar na enig googelen bleek genoeg informatie (uitgever, boekhandel) over hem te vinden. De heer Backhuys houdt een korte en duidelijke toespraak waarin hij aangeeft het geen verdienste te vinden om 40 jaar lid te zijn van Succulenta, immers dat komt vanzelf. Veeleer ziet hij het als een verdienste van huidige en vorige besturen en redacties

de heer Baks

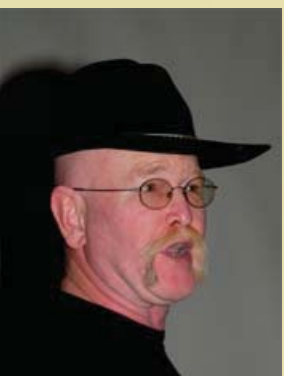
de heer van Elk

de heer ten Have

de heer Korper

de heer van der Weert

om Succulenta gedurende een periode van 40 jaar te laten draaien. De heer Backhuys biedt aan om drie lezingen te houden voor afdelingen. Naast de succulenten heeft de heer Backhuys schelpdieren als hobby. De volgende jubilaris in het rijtje is de heer Van Elk, lid van de afdeling Nijmegen en voormalig bestuurslid van die afdeling. Hij wordt gevolgd door de heer Ten Have die lid is van de afdeling IJsselstreek – Twente en een liefhebber is van Leuchtenbergia. De heer Korpel is met echtgenote en een kennis aanwezig. Omdat hij geen afdelingslid is moest informatie via via ingewonnen worden. Hij blijkt liefhebber van de andere vetplanten te zijn. Veel bekender is de volgende jubilaris, mevrouw Smit – Reesink. Zij heeft al vele jaren haar steentje bijgedragen aan het bestuurlijke werk bij Succulenta (zowel landelijk als binnen een afdeling), daarnaast is zij sterk betrokken bij het redactionele werk. Ze geeft zelf een overzicht van haar historie binnen de succulentenwereld. De heer van der Weerd is

mevrouw Smit-Reesink

de laatste jubilaris die op deze ALV aanwezig is. Hij is lid van de afdeling Amsterdam en kweekt, gedwongen door ruimtegebrek, zijn (winterharde) cactussen aan de straatkant. De aanleiding voor hem om met de hobby te starten, was een radiopraatje van Buining in 1966.

11. Instellingen (Clichéfonds)

De heer Schraets, al 28 jaar lang de beheerder van het Clichéfonds, vindt het de hoogste tijd worden om te stoppen, temeer daar degenen die de zaden tellen steeds meer moeite hebben om het tellen voort te zetten. In de infobrief die eind 2006 aan de afdelingen toegezonden is, is dit punt al aan de afdelingen voorgelegd, overigens met een zeer matige respons. Ook in de rubriek 'Bestuurlijk' (december 2006) is de toekomst van het Clichéfonds aan de orde gesteld. De heer Schraets geeft aan dat er jaarlijks door plm. 300 mensen zaad besteld wordt, dit maakt wel duidelijk dat het Clichéfonds een belangrijke instelling is voor Succulenta. Bovendien bevat de zaadlijst soms speciale soorten zoals de Melocactus-zaden van de heer Eerkens. Voortzetting van het Clichéfonds (de vorm is arbitrair) vindt de heer Schraets daarom zeer zinvol, maar het werk is teveel voor één persoon.

Enkele opmerkingen uit de hierop volgende discussie zijn de volgende:

1. Dit onderwerp moet eerst binnen de afdelingen besproken worden, de afdelingen dienen voor 1 juli te responderen (de heer Van Tilborg).
2. Er moet voor de ALV in najaar 2007 duidelijkheid zijn over de toekomst van het Clichéfonds, anders stopt het Clichéfonds (de heer Dekeling).
3. Kan het Clichéfonds op een alternatieve manier voortgezet worden (de heer Pullen)? De manier waarop het voortgezet wordt, is geheel ter invulling van de nieuwe beheerder (de heer Schraets).

4. Als er binnen een afdeling enkele geïnteresseerden zijn, dan kan aan de naburige afdelingen gevraagd worden of daar misschien ook kandidaten zijn (de heer Biewenga).

5. Laten we reëel zijn, we kunnen er beter mee ophouden (de heer Zaunbrecher).

6. Het zou goed zijn als een werkgroep zich verdiept in deze problematiek en eventueel alternatieven aandraagt (.....).

12. Vaststellen datum en plaats Algemene Ledenvergadering najaar 2007

Deze vergadering wordt gepland op zaterdag 27 oktober en zal georganiseerd worden door de afdeling 's-Gravenhage.

13. Rondvraag

De heer Biewenga biedt aan de vereniging een CD aan welke gemaakt is ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de afdeling Groningen en waarin een stuk geschiedenis van deze afdeling beschreven wordt. Mevrouw Smit – Reesink meldt dat er sinds twee jaar op de website een rubriek voor de kinderen was. Helaas kreeg deze rubriek geen respons, en daarom is de kinderrubriek stopgezet. De heer Koerhuis bedankt namens de plantencentrale degenen die plantjes meegenomen hebben.

14. Sluiting

De heer Schraets sluit de vergadering om 16.40 uur en hij bedankt de afdeling De Achterhoek voor de organisatie van deze dag.

Wolter ten Hoeve, secretaris.

P.S. Van de volgende afdelingen was geen bericht van verhindering ontvangen: Arnhem, Brabant-België, Hoeksche Waard, Rotterdam.

SPECIALISEREN

Nederland vergrijsd in snel tempo, daar kunnen we niet omheen. De politiek en de media wijzen ons er bij voorkeur op wat voor nadelen dat heeft, maar zelf kijken wij liever naar de positieve kanten die daaraan zijn. Ook de Succulentenliefhebber vergrijsd zoals we allemaal kunnen zien bij de bijeenkomsten van onze afdelingen of tijdens de Algemene Leden Vergadering, maar ook daar zitten positieve kanten aan. Als je vergrijsd en misschien al 25 jaar of meer succulenten kweekt ontwikkeld zich vanzelf een voorkeur voor cactussen of andere succulenten en vaak ook nog een voorkeur voor één bepaald geslacht.

In onze vergrijzende hobby zie je daardoor steeds meer “specialisten”. Meestal zie je dat zo’n specialist een steeds grotere verzameling van bijvoorbeeld notocactussen opbouwt, maar daarnaast ook nog wel andere cactussen in zijn kas toelaat. Die andere cactussen zijn dan wel weer opvallend vaak van slechts één of enkele geslachten; een soort tweede en derde specialisatie. Ieder afdelingslid kent wel zo iemand in zijn afdeling.

Specialisten wisselen graag ervaringen of planten of zaden met elkaar uit. Om specialisten met elkaar in contact te brengen zijn er diverse studiegroepen of werkgroepen opgericht. Met name in Duitsland zijn diverse van deze groepen actief zoals bijvoorbeeld de Mammillaria Arbeits Gruppe, de Arbeits Gruppe Echinocereus en de Arbeits Gruppe Gymnocalycium. Die geven dan meestal een ledenlijst uit waarop je kan zien wie er bij jou in de buurt ook in jouw lievelingsplanten gespecialiseerd is. In ons land is dat allemaal wat minder goed georganiseerd en kent men soms binnen de eigen afdeling niet van iedereen zijn persoonlijke voorkeur.

Succulenta Public Relations wil daar verandering in brengen. Het zou prettig zijn als we van onze leden weten waarin zij gespecialiseerd zijn zodat deze informatie met andere leden gedeeld kan worden. Daarom heeft Succulenta PR het initiatief genomen om een lijst op te stellen van liefhebbers met een specialisme. Hiertoe is een vragenlijst opgesteld die naar de secretariaten van alle afdelingen is gestuurd en waarop aangegeven kan worden welk Succulenta lid in welk(e) geslacht(en) gespecialiseerd is. Op basis van de respons wordt een lijst van liefhebbers met een specialisme opgesteld.

Voor geïnteresseerden zal deze lijst volgend jaar bij Succulenta PR op te vragen zijn. De inschrijving op deze lijst is geheel op vrijwillige basis. Om privacy redenen zal de lijst niet op de website komen te staan en uitsluitend opgevraagd kunnen worden door Succulenta leden op voorwaarde dat zij minimaal één jaar lid zijn van Succulenta.

Wij hopen dat iedereen enthousiast aan dit initiatief zal meewerken.

Marja van der Pieterman
Henk Ruinaard

Succulenta PR

EVENEMENTEN 2007

2 juni

Succulentendag bij de firma Ubink
Zie aprilnummer van Succulenta

17 juni

De Nijmeegse cactus- en vetplantenmarkt wordt op zondag 17 juni (vaderdag) gehouden in het Kolpinghuis in Nijmegen. Inlichtingen bij Theo Heijnsdijk, E-mail: loes.jap-tjong@wanadoo.nl

10, 11 en 12 augustus

Cactussen- en succulentenshow door Cactusweelde Antwerpen ter gelegenheid van de vijftigste Lichtfeesten.

Locatie: de wijk Kleine Landeigendom (Bibliotheek - Seringenlaan).

Oper op vrijdag van 10.00 tot 24.00 uur en op zaterdag en zondag van 15.00 tot 24.00 uur.

Inlichtingen bij G. Geets 03/3836736 of bij D. DeRaymaker 03/8445176.

11, 12 en 15 augustus

Tentoonstelling ter gelegenheid van het dertigjarig bestaan van Cactusvrienden Haspengouw in het Sint-Aloysiusinstituut, Kasteelstraat te Zeperen.

12 augustus

De jaarlijkse cactus en vetplantenbeurs van afdeling West-Brabant. Let op dit jaar de 2e zondag, dus één week eerder. Opgeven en informatie bij Evert Smienk 06-52314805 of e-mail: evertsmienk@casema.nl

Locatie: café Marktzicht Markt 50 Etten-Leur. Zaal open vanaf 10:00 uur.

26 augustus

Beurs van de afdeling IJsselstreek - Twente.

7, 8 en 9 september

Ook in 2007 is er weer een Europese Landenkonferentie in de Duinse Polders te Blankenberge in België. De beurs is op vrijdagavond, zaterdag en zondagmorgen. Op

zaterdag en zondag worden er een viertal lezingen gegeven en op zaterdagmiddag kan men een bezoek brengen aan de stad Brugge. Voor inlichtingen over deelname weekend en inschrijving voor de beurs van de ELK kunt u terecht bij Jan en Anny Linden, tel: 045-5220966 of per e-mail annyilinden@home.nl

29 en 30 september

De 29e Osnabrücker Cactus- en succulentenbeurs in het Berufsschulzentrum, Natrüperstrasse 50 (ingang Stüvestrasse), D-49076 te Osnabrück. Zaterdag open van 12.00 tot 18.00 uur en zondag van 10.00 tot 16.00 uur. Op beide dagen ook interessante dialezingen.

BIBLIOTHEEK

Voor de bibliotheek van Succulenta zoek ik enige tijdschriften om jaargangen volledig te kunnen laten inbinden

- 1) Het Amerikaanse Cactus and Succulent Journal, Volume 64, nrs 1 en 2, 1992.
- 2) Het Britse Cactus and Succulent Journal, Volume 13, nr. 2, june 1992.
- 3) The Cactus File, Volume 1, nr.12, febr. 1994.
- 4) Cactaceae Systematic Initiatives (CSI) Volume 13, 2002 en 16, 2003.

Wie heeft een of meer van deze tijdschriften voor de bibliotheek beschikbaar. Ik zou u zeer dankbaar zijn. Eventuele kosten kunnen worden vergoed.

De bibliotecaris,
J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,
9626CE Zuidbroek.
Tel. 0598-395128,
E-mail: anjo.keizer@planet.nl

INSTELLINGEN

PLANTENCENTRALE

Het doel van deze instelling is het helpen van de beginnende cactus- en vetplantenliefhebber met een plantenpakketje. Beginners kunnen een pakketje toegezonden krijgen met ca. 12 soorten plantjes (1 pakketje per jaar, maximaal 3 jaar). De kosten van een beginnerspakketje bedragen €6,- voor een eerste aanvraag en €8,- voor een volgende aanvraag. De pakketjes zijn aan te vragen door overmaking van €6,- op Postbankrekening 8440933 ten name van G. Koerhuis, Haarlem. Vergeet niet om uw gegevens te vermelden bij uw aanvraag (volledig adres en ook graag telefoonnummer of e-mailadres).

Hebt u speciale wensen met betrekking tot plantjes (bv. alleen cactussen of alleen bepaalde geslachten), dan kunt u dit ook opgeven. Indien mogelijk zal aan het verzoek voldaan worden. Indien zaadporties voorradig zijn, kunnen deze op verzoek meegestuurd worden. Deze zaadporties bestaan uit overgebleven porties van het Clichéfonds.

Gevraagd:

Aan liefhebbers die veel zaaien en zo-doende veel planten over hebben, wordt gevraagd hiervan wat ter beschikking te stellen voor de beginnerspakketjes. Plantjes graag zonder pot of aarde opsturen aan onderstaand adres. De plantjes dienen bij voorkeur minimaal 2 cm in diameter te zijn (afhankelijk van de soort).

Portokosten worden vergoed, tenzij u aangeeft dat dit niet nodig is. Graag aangeven hoeveel de portokosten bedragen en graag uw rekeningnummer opgeven. G. Koerhuis, Weteringstraat 34, 2023 RV Haarlem. Tel. 023-5262624, E-mail: g.koerhuis@planet.nl.

VERENIGINGSARTIKELEN

- * **Bewaarband voor Succulenta**
Nieuw € 6,75 per stuk.
- * **Wat betekent die naam?**
Een verklarend woordenboek: € 4,55
- * **Beginnersgids**
Tweede geheel herziene druk (2002)
Prijs € 5,-
- * **Oude jaargangen** (backnumbers of Succulenta)
1955 tot 2000 € 5,- per jaargang
2000 t/m 2005 € 9,- per jaargang

Buitenlandse tijdschriften

- * Aloe Zuid-Afrika 1982 t/m 1990
€ 2,50 per nummer
- * C&S Journal USA 1977 t/m 1986
€ 10,- per jaargang
- * Kakteen und andere Sukkulanten
t/m 1995 voor € 9,- per jaargang
2002 € 15,- per jaargang
- * The National Cactus and Succulent
Journal (Engeland). 1970 t/m 1982
€ 5,- per jaargang
- * Belgisch tijdschrift 1969 t/m 1973,
1978 t/m 1984 en 1988 t/m 1991,
1994, 1996 en 1999 € 5,- per jaargang
- * Informationsbrief DDR, 1980 t/m
1986 voor € 5,- per jaargang
- * Tsjechisch tijdschrift Kaktusy, 1986
t/m 2003 voor € 5,- per jaargang
- * Mexicaans tijdschrift Cactaceae, 1997
t/m 2000 voor € 25,- per jaargang
- * Asclepiadaceae, nummers 9 t/m 46
voor € 2,50 per boekje

CD-Roms

- * Succulents in the Wild and in
Cultivation van Frans Noltee I, II en III,
€ 39,70 per stuk
3700 afbeeldingen, € 19,50
- * Nieuw: Lobivimania van Clazien Bouw-
man, € 30,-

Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.
W. Alsemgeest, Succulenta Boekenbeurs.
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Gironummer Boekenbeurs:
199176 t.n.v. W.A. Alsemgeest.
Succulenta boeken te Montfoort
Tel. (00 31) (0)348 - 471083
E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

PR, PROMOTIE & EVENEMENTEN

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten. Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie aan:
Marja van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: m.pieterman@wxs.nl

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

Bibliothecaris
J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,
9636 CE Zuidbroek. Tel. 0598-395128
E-mail: anjo.keizer@planet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl
Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen kopij voor de homepage aanleveren bij:
Paul C. Laney, Graaf Floris 37
1276 XA Huizen. Tel. 035 - 5268618
E-mail: info@succulenta.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Hoofdredacteur

Henk Viscaal, Brinklaan 31
7261 JH Ruurlo. Tel. 0573 - 452005
E-mail: hviscaal@hetnet.nl

Redactiesecretariaat

Mevr. J.M. Smit-Reesink
Prins Willem Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom. Tel. 0318 - 430099
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

INFOMAP

Sprekerslijst (nieuwe spreker):
Henk Ruinaard, Molenweg 29, 6133 XM
Sittard, 046-4525044,
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

Onderwerpen:

1. Het Echinocereus "Fasciculatus - Komplex" 2006
2. Rondreis Arizona 2005
3. Lanzarote 2005
4. Rondreis Arizona en New Mexico 2003
5. Rondreis Arizona, New Mexico en Texas 2002
6. Echinocereusen in de buurt van Dallas 2001
7. La Palma 2001

Kosten: € 30,- + € 0,20 per gereden en nog te rijden kilometer.

Opmerkingen: De lezingen 1 t/m 3 zijn PowerPoint Presentaties met digitale foto's, geprojecteerd met een door de spreker meegebrachte laptop en beamer.

De lezingen 4 t/m 7 zijn diapresentaties.

De afdeling dient voor een diaprojector en een diascherm te zorgen.

AFDELINGSACTIVITEITEN 2007

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	14 juni	Gastspreker	A. Heijnen
	12 juli	Kas- en tuinavond	0543-564314
Arnhem	14 juni	Lezing door Wim Alsemgeest	E. van Die
	juli	Vakantie	0318-483579
Brabant België	3 juni	Open kas M. Desender-Bruneel	J. Wouters
	9 juni	Busreis	B 016-656485
	29 juni	Ruilbeurs onder eigen leden	
Dordrecht	14 juni	Joop Schotman over Madagascar	S. Storsbergen
	12 juli	Kasje kijken bij Dita en Kees	010-5060456
Drente	6 juni	Open kas bij K. Olde	H. Mecklenfeld
	juli	Vakantie	0523/683170
Flevozoom	18 juni	Kasbezoek in Lelystad	B. uit de Bosch
	juli	Vakantie	0341-420848
Fryslân	2 en 3 juni	Open dagen in het Bos van Ypey	H. Sleifer
		Open van 10.00 tot 15.00 uur	0512-372750
Gorinchem- 's Hertogenbosch 's Gravenhage e.o.	11 juni	Open kas bij Nol Hoevenaar	A. van Zuijlen
	9 juli	Open kas bij Arthur van Tilborg	0412-630733
	12 juni	Clubshow.	Th. van 't Walderveen
Groningen en Ommelanden	10 juli	Open avond bij Jan Westeijn	070-3864916
	9 juni	Bezoek afdeling Bremen?	W. ten Hoeve
Hoeksche Waard	juli	Vakantie	0592-341660
	14 juni	Jaarlijkse bingo-avond	J. Hoogvliet-Blok
Nijmegen	5 juli	Open-kas-avond	0186-617925
	5 juni	Kasbezoek Jan Tuinte	R. Maessen
Tilburg	3 juli	Kasbezoek Thelma Visser	024-3440425
	11 juni	Verzorgd door eigen leden	F. Thijs
West-Brabant	9 juli	Vakantie/clubavond aan huis?	013-5352747
	16 juni	Lezing door Bertus Spee	H. Schippers
IJsselstreek-Twente	juli	Vakantie	0164-257905
	12 juni	Kaskijken bij Henk Roozegaarde	G. Koelemeijer
Zaanstreek- Waterland	2 juli	Excursie	0572-301414
	1 juni	Kasbezoek bij eigen leden	P. Steyn
Zeeland	juli	Vakantie	0251-313009
	2 juni	Excursie	H. Weezepeel
Zuid-Limburg	29 juli	Bijeenkomst op locatie	0113-231067
	5 juni	Lezing door Wolter ten Hoeve	A. van Vlodrop
Zwolle	juli	Vakantie	045-5690266
	2 juni	Excursie	H. Huizing
	juli	Vakantie	0522-440717

NIEUWE LEDEN NOV. - DEC. 2006

Nederland

111159	Toussaint, Dhr. G.	Berckenrode 2	2675 BP	Honselersdijk
111164	Steenland, Mej. P.E.M.	Noordlandseweg 51	2691 KH	's-Gravenzande
111162	Faessen, Ing. G.A.W.	Pauwstraat 13	3281 RN	Numansdorp
111161	Kuijsten, Roos	Besoyenstraat 74	5141 AK	Waalwijk
111160	Kollenburg, Carmen v.	Breybaan 38	6005 NE	Weert
111163	Nieuwhof, Dhr. H.G.	Sluisstraat 47	9636 CB	Zuidbroek
111165	Sloten, Dhr. C. van	Fam.Bronsweg 89	9945 TA	Wagenborgen

Bericht van overlijden ontvangen van:

Marc Bostoën te Zoersel (B)

OPEN-DEUR-DAGEN 2007

- 1,2 en 3 juni Frank en Diane Thys, Antwerpsedreef 30, B-2980 Zoersel B
- 2 en 3 juni Frans Hofkens, Sint Jobsesteenweg 93, b 2930 Brasschaat B
- 16 en 17 juni Sonja Dierickx. 't Spieken 11, b 9300 Aalst B
- 16 en 17 juni Open serre bij Cactusclub Aylostera Aalst van 10.00 tot 17.00 uur
Noenstraat 7a (via losweg), B 9308 Hoftstade Aalst
Op 17 juni is er tevens een cactusbeurs van 10.00 tot 18.00 uur.
- 23 en 24 juni Maurits Huygaerts, Steenweg op Oosthoven 39, B-2300 Turnhout
Jef Verhaegen, Schoolstraat 26, B-2300 Turnhout
Jaak Jeunen, Eikenstraat 49, B-2340 Beerse
- 30 juni Open kas bij Sjaan Storsbergen
Limes 102, 3176 TE Poortugaal (bij Rotterdam)

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen
vetplanten en
hulpmaterialen

Kees de Wolf
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
Fax 0786429791
E-mail: info@kemkas.nl

Zaterdag 25 augustus open kas

Kwekerij: Lindeweg 120
3334 LA Zwijndrecht

Open: 1e zaterdag van de maand van 11.00 tot 16.00 uur
Bezoek kas na afspraak

Vrijdags de gehele dag en 's zaterdags tot 14.00 uur geopend voor particulieren. Cactussen, euphorbia's en vetplanten van zeer klein tot nokhoogte. Groot assortiment aardewerk en keramische schalen uit diverse landen. Er is altijd iets te vinden voor de liefhebber!!

Nieuweweg 18
2675 ZH
Honselersdijk
0174-631029
www.cactuskwekerij-
vanderlinden.nl

Boeken en tijdschriften

Te koop gevraagd:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten

Aanbiedingen aan:

W. Alsemgeest
Stadhouderslaan 3
3417 TT Montfoort
Tel. 0348 - 471083

Te koop gevraagd

Bent u genoodzaakt om welke reden dan ook uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

**Handelskwekerij
Ubink bv.**

Gespecialiseerd in cactussen

Open dag

**Zaterdag 2 juni 2007
van 09.00 tot 16.00 uur**

**Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart
Tel. 0297 - 326880
Fax. 0297 - 343089**

Tijdens de open dag zal door een aantal afdelingen van Succulenta een Succulentendag worden georganiseerd.

Via het Verenigingsnieuws wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

British Cactus & Succulent Society

Het blad van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat artikelen van allerlei aard, beschrijvingen van planten en hun omgeving, aanwijzingen voor de cultuur, zaadlijsten, verenigingsnieuws en advertenties van kwekers uit de hele wereld.

Eenmaal per jaar wordt *Bradleya* gepubliceerd voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Het complete lidmaatschap inclusief *Bradleya* is 37 pond in de EU en 20 pond exclusief *Bradleya*. Betalingen per cheque of creditkaart.

Verdere informatie bij:
 Hon. Membership Secretary
 Mr. D. V. Slade, 15 Brenhwood Crescent,
 Hull Road, York YO1 5HU England
 Tel. 00 44 (0) 1904 410512
 E-mail: membership@bcss.org.uk

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
 Bundesrepublik Deutschland
 Telefon 07151 / 4 18 91 · Fax 07151 / 4 67 28
 uhlig-kakteen@t-online.de · www.uhlig-kakteen.com

- meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten
- zeldzame planten en zaden
- verzending over de gehele wereld
- bezoekers en groepen van harte welkom
- onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

Privé broeikassen

DENKT U AAN EEN KAS?

Denk dan eens aan een EUROKAS!

EURO-KASSEN zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en STORMVASTE KASSEN die het aanzien méér dan waard zijn. Het assortiment STANDAARD-KASSEN is groot, MUURKASSEN zijn onze SPECIALITEIT en OP MAAT GEMAAKTE KASSEN worden door ons probleemloos geleverd. Luchtraam-automaten, tablettafels, verwarmingstoestellen, gietgoten, etc. behoren alle tot ons leveringsprogramma

Nu op internet:
www.graafland.nl
 Utrechtseweg 37
 3544 NA Utrecht-west
 richting Vleuten

Bezoek onze demonstratietuin

Telefoon: (030) 677 12 67

Documentatie
 op aanvraag
 toegezonden

Eerst zien.
 dan kopen
 Een klasse apart

Graafland
 VLEUTEN

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van
cactussen en andere vetplanten

Succulenta

Augustus 2007

In dit nummer:

Adressen	50
Bestuurlijk	51
Algemene Ledenvergadering oktober 2007	52
Interview winnaar plantenkeuring op 3-6-07	53
In memoriam Alfred B. Lau	55
In memoriam Andries Bongaards	56
Evenementen 2007	57
Instellingen	58
Succulentenkas afdeling West-Brabant	59
Afdelingsactiviteiten	61
Nieuwe leden	62
Advertenties	62 t/m 64

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de
1^e van de oneven maanden zenden naar:
A. van Zuijlen,
Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.
E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

BESTUUR

Voorzitter:

J. A. Schraets, Geuldersedijk 2,
5944 NH Arcen. Tel. 077 - 4732913
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

Secretaris:

W. ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Penningmeester:

J.E.F. Dekeling, Dr. van Ledestraat 67,
2265 BR Leidschendam
Tel. 070 - 3201530
E-mail: j.dekeling@casema.nl

PR & Promotie:

Mevr. M. van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: m.pieterman@wxs.nl

Tweede voorzitter:

A.J. Arens, Dorpsstraat 714,
1566 EP Assendelft
Tel. 075 - 6873062
E-mail: f.arens@hetnet.nl

Bestuurslid

H. Ruinaard, Molenweg 29,
6133 XM Sittard
Tel. 046 - 4525044
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen
lidmaatschap, adreswijzigingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk
bij de ledenadministrateur:
D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld. Tel. 0575 - 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Nederland/België	€ 26,-
Ned./België jeugdleden	€ 13,-
Europa	€ 35,-
Buiten Europa	€ 40,-
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,-
Nieuwe leden ontvangen gratis de "Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten" door Ton Pullen ter waarde van € 5,-	

FINANCIËLE ZAKEN

Betaling via de bankrekening van
Succulenta te Leidschendam:

Nederland:

Postbank : 680596,
IBAN : NL80PSTB0000680596
BIC : PSTBNL21

België:

Postgiro : 000.1141809-22

INFOMAP

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties
voor de infomap zenden naar:
Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss, Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8 pag	€ 29,50
1/4 pag	€ 45,50
1/2 pag	€ 72,50
1/1 pag	€ 125,00

BESTUURLIJK

Hoewel het weer de laatste weken niet echt meewerkt, hebben we dit seizoen toch al vele fraaie momenten beleefd in de kas. Ook na tientallen jaren slagen onze succulente vrienden erin om ons te verrassen door zich plotseling anders te gedragen dan we verwachten, of door toch eindelijk bloei te vertonen. Op een rustige manier vind ik dat spannend. De nieuwsgierigheid van de liefhebber wordt op deze manier mondjesmaat bevredigd.

Soms beleeft men dezelfde ervaringen met onze vereniging. Zo was voor de tweede keer de Open Dag bij Ubink een positieve ervaring. Behalve de planten ontmoet men er vele medeliefhebbers. En net als ondergetekende vonden ze het bijna allen een positief gebeuren. Het is een oppepper te ervaren, dat zovelen dezelfde ervaringen hebben. Het is in ieder geval opbeurend te bemerken, dat er velen, evenals jezelf, besmet zijn met het beruchte succulentenvirus en daardoor niet beroerd worden, maar integendeel zich zelfs een beetje gelukkiger voelen.

Voor een bestuurder is het dan ook verheugend te constateren, dat zovelen zich inzetten bij dergelijke gebeurtenissen. Daarom blijf ik ook hopen, dat het Clichéfonds een vervolg zal vinden na het stoppen van de huidige ploeg. Daarom blijf ik hopen, dat de afdelingen en hun besturen steeds vanzelfsprekender de regels, die we gezamenlijk gemaakt hebben (zie de statuten en het huishoudelijk reglement), gaan volgen. En

ik blijf hopen, dat niet de mogelijkheid van sancties, maar het democratische gehalte van de leden ervoor zorgt, dat er in vrede genoten kan worden van de vele geneugten die onze hobby ons kan bieden. Daarbij kan een landelijk bestuur dan steun bieden. En dat kan dan alleen maar met de hulp van vele leden, ieder op hun eigen manier. En gelukkig zijn er op dit moment vele tientallen, zo niet honderden leden, die actief zijn voor de leden. Ik waag me niet aan een opsomming om de doodeenvoudige reden, dat ik dan ongetwijfeld een aantal mensen zou vergeten en dat zou niet goed zijn.

Ten slotte wil ik graag twee namen noemen van liefhebbers die ons in de laatste maanden zijn ontvallen.

De eerste is Andries Bongaards, die tot ongeveer vijftien jaar geleden een kwekerij had in De Lier. Hij was in die tijd een toevlucht voor vele liefhebbers en daarnaast een echte plantenliefhebber. De oudere liefhebbers zullen zich hem zeker herinneren, maar ik krijg de indruk, dat zijn naam jongere liefhebbers weinig zegt, ongetwijfeld een gevolg van de bescheidenheid, die hem steeds kenmerkte.

Voorts overleed Alfred Lau in Mexico. Iedere liefhebber heeft wel planten in zijn verzameling staan met op het etiket een veldnummer van Lau. In de loop der jaren heeft hij vele soorten gevonden, en dat niet alleen in Mexico, maar ook in Zuid Amerika.

Jack Schraets, voorzitter

ALGEMENE LEDENVERGADERING

PROGRAMMA ALGEMENE LEDENVERGADERING (27-10-2007)

Op zaterdag 27 oktober 2007 zal de Algemene Ledenvergadering plaatsvinden in Naaldwijk. De vergadering wordt georganiseerd door de afdeling 's-Gravenhage en zal worden gehouden in partycentrum 'De Binnenhof'.

Het voorlopige programma is als volgt:

09.30 uur	Ontvangst met koffie en thee bij Orchideeënkwekerij Ter Laak, Middenzwet 7, 2291 HM Wateringen.
10.00 uur	Rondleiding door de kwekerij voor belangstellenden.
10.45 uur	Vertrek naar de kas van Aad Vijverberg, Broekpolderlaan 65, 2675 LK Honselersdijk.
12.00 - 13.30 uur	Lunch in partycentrum De Binnenhof, Van der Hoevenstraat 17, 2671 EG Naaldwijk. De kosten voor deelname aan de lunch bedragen € 12,-.
14.00-16.30 uur	Algemene Ledenvergadering.

Het definitieve programma en de agenda voor de Algemene Ledenvergadering zullen in het oktobernummer van Succulenta geplaatst worden.

SUCCULENTADAG 3 JUNI 2007

Uit alle windhoeken zijn we naar Kudelstaart gekomen. We kochten veel plantjes, dronken een kopje koffie en neusden bij de boekenstand van Wim Alsemgeest. We aten een broodje, genoten van vrolijke Mexicaanse liedjes en praten gezellig bij met al onze bekende en nieuwe cactusvrienden. We bezochten een lezing en ook nog een plantenkeuring. We hebben genoten en gingen daarna weer voldaan naar huis.

Namens Succulenta wil ik bedanken; De heer Klaas Edelman Reeuwijk voor zijn bijdrage van 50 euro en de fraaie Klaas Edelman trofee.

Handelskwekerij Ubink b.v. voor de prettige samenwerking, het plaatsen van de tafels, het verduisteren van de dialezingen-ruimte en de gratis koffie en thee.

De heer Gert Ubink voor het sponsoren van de verlotingspanten, de bekertjes voor de winnaars van de plantenkeuring en de helft van de kosten van de Mexicaanse zangeres. Verder wil ik bedanken de afdelingen Amsterdam, Haarlem, Zaanstreek, Gouda, Gooi en Eemland en Den Haag voor de prettige samenwerking en alle vrijwilligers die meegeholpen hebben om van deze dag een succes te maken.

Marja van der Pieterman

DE WINNAAR

Voor mij zit Wim Alsemgees, algemeen kampioen van de plantenkeuring tijdens de succulentendag op 2 juni 2007 bij de firma Ubink. Zijn plant behaalde het hoogste aantal punten. Maar daarnaast is hij ook de glorieuze nummer 1 in de categorieën A en C. Ik ben naar Montfoort gekomen om het geheim van de winnende planten te doorgronden.

Wim is een heel bekende figuur in de cactuswereld. Is het niet door zijn kennis van planten, door zijn interessante lezingen, zijn artikelen in Succulenta, of door het organiseren van cactusreizen naar verre landen, dan is het wel om de boekenbeurs die hij met groot enthousiasme al weer een reeks van jaren voor Succulenta verzorgt. Wanneer je met Wim in gesprek raakt, heb je

snel voldoende stof om een heel boek mee te vullen, maar ik heb twee pagina's toegewezen gekregen. Ik moet me dus beperken tot hetgeen met de keuring te maken heeft. In onderstaand verhaal laat ik Wim aan het woord zoals hij reageerde op mijn vragen.

Mijn liefde voor cactussen is ontstaan uit mijn belangstelling voor planten in het algemeen. Kijk eens naar deze Solanum pyracantha. Dat is geen succulent maar een tomaat met stekels. Dat vindt ik ook erg mooi. Ik begon al op 14-jarige leeftijd met het verzamelen van cactussen. Dat ging eigenlijk vanzelf. Drie ooms van mij waren ook succulenten-liefhebber. Toen ik eens op bezoek was bij een afdelingslid, de Heer Bonefaas, kreeg ik een hele doos stekjes uit zijn kas. Een kas achter zijn huis in de Bunschotensestraat in Den Haag, die zo'n beetje zijn hele (weliswaar niet al te grote) tuin innam. Dat was het begin van iets onomkeerbaars, dat nu al meer dan 40 jaar stand houdt.

Bij de Haagse afdeling is het dus begonnen. Een belangrijke afdeling met grote namen. Toen ik daar voor de eerste keer naar een bijeenkomst ging, constateerde ik dat de heren hevig aan het bekvechten waren. In al die jaren is er dus weinig veranderd. Ik kan daarom makkelijk met conflicten, zoals die er sinds jaar en dag binnen onze hobby gebruikelijk zijn, omgaan.

In die beginperiode was dhr Bonefaas voorzitter. Een man met veel ideeën, die onder andere de aanzet heeft gegeven tot een flinke uitbouw van het clichéfonds. Op zich weer een bron van spanning. Afwijken van gebaande paden roept altijd weerstand op. Dat ruzieachtige begin heeft mij niet weerhouden om op mijn manier met de hobby door te gaan.

Ik ben daarna (tot aan de opheffing) lid geweest van de afdeling Utrecht. Nu (maar ook al daarvoor) ben ik aangesloten bij de

Wim ontvangt de beker voor de eerste prijs uit handen van de heer Ubink senior

afdeling Gouda en Omstreken.

Een aantal jaren heb ik mij ingezet voor de bescherming van succulenten. In de WSB hebben we geijverd voor bewustmaking bij mensen van de kwetsbaarheid van de natuur. Ik denk wel dat het wat heeft geholpen, maar zolang geld een rol speelt zal het altijd moeilijk blijven.

Ik kweek in een kas van 4 bij 2,5 meter. Dat is dus geen kas van 'Belgische' afmetingen, maar groot genoeg om me in de hobby te kunnen uitleven. De agaven, zeker de wat grotere of de hele grote, staan in de tuin en 's winters in huis of in de garage. (Red. Het regent flink en ik zie talloze agaven onder plastic in zijn tuin staan).

Bezig zijn met succulenten is mijn lust en mijn leven. Ik heb niet het gevoel dat ik daarvoor andere dingen heb moeten laten.

De 1e prijs in categorie A is toegekend aan mijn *Mammillaria herrerae*, in 1984 gezaaid. Een jaar waarin ik heel veel heb gezaaid. Deze plant leverde ook het hoogste aantal punten op, heb ik gehoord.

De winnende plant in categorie C is een *Astrophytum asterias* 'Super kabuto'. Die plant heb ik eind tachtiger jaren gekocht bij Edelman. Hij zat op zo'n driehoek. Ik heb hem op eigen wortel gebracht.

Het zijn allebei niet de makkelijkste planten, maar door ze vooral veel liefde te geven hebben ze al die jaren overleefd. Ze worden vertroeteld. Dat is mijn geheim. Ze hangen of staan boven in de kas. Daar is het het warmst en het lichts.

Ik had nog een derde plant als kanshebber voor de keuring, een *Encephalocarpus strobiliformis*, maar die is buitengesloten in verband met de CITES-wetgeving, die op 2 juni ineens weer actueel bleek te zijn.

Ik kweek de meeste planten gewoon in kant en klare cactusgrond, die ik uit het

Westland haal. Ik heb de keuze uit twee adressen. Bij de moeilijker soorten doe ik maar een paar cm potgrond onderin en de rest vul ik dan aan met Bims. Je moet dan wel bijmesten.

De wijze van keuren is goed maar misschien kan dat beter door een buitenstaander gebeuren. Het gevaar bestaat dat jullie planten herkennen van je bezoeken aan de eigenaars. Belangrijk is dat er continuïteit ontstaat. Verder is belangrijk, dat de showtafel een prominente, goed verlichte plek in de verkoopruimte krijgt. En ook heel belangrijk is dat de keuring gebeurt op een plek waar veel mensen komen. De ALV lijkt mij ongeschikt. Met 50 of 60 mensen is het daar meestal wel bekeken.

Je moet een manier vinden om veel meer planten te laten inzenden. Mensen moet er ook aan wennen. Daarvoor zul je weinig beperkingen moeten opleggen aan de inzenders.

Het niveau van de inzendingen was net als vorig jaar nog niet bijzonder hoog op een aantal goede uitzondering na. Ik denk dat het aantal inzendingen vanzelf gaat groeien

Wat ik de mensen wil meegeven is dat je dus ook met deze betrekkelijk kleine planten kunt winnen. Het gaat er om of je ze goed verzorgt en dat in een reeks van jaren. Ik zou dan ook alle succulentenvrienden willen uitnodigen: "Doe allemaal volgende keer mee. Kom er voor uit dat je mooie planten kunt kweken Wees daarin niet te bescheiden Treed naar buiten. Het is de manier om onze hobby uit te dragen.

Joost van Tilborg

ALFRED B. LAU (1928 - 2007)

Op 27 februari 2007 is Alfred Lau, één van de grote ontdekkingsreizigers uit de succulentenwereld, na een hartaanval overleden. Alfred Lau heeft ons een groot aantal nieuwe succulentensoorten geschonken en zijn naam zal blijven voortleven in de naar hem vernoemde planten. Een greep uit die soorten: *Copiapoa laui*, *Coryphantha laui*, *Dudleya laui*, *Echeveria laui*, *Echinocereus laui*, *Echinomastus laui*, *Epiphyllum laui*, *Eriocyce laui*, *Escobaria laui*, *Lobivia laui*, *Mammillaria laui*, *Melocactus laui*, *Neolloydia laui*, *Parodia laui*, *Tillandsia laui*, *Turbinicarpus laui*.

Daarnaast is hij de ontdekker geweest van prachtige soorten als *Graptopetalum bellum* en *Mammillaria carmenae*. De laatste soort was na de beschrijving in 1953 nooit weer teruggevonden, totdat Lau deze soort in 1977 herontdekte en de plant in cultuur gebracht kon worden.

Alfred Lau werd geboren op 5 augustus 1928 in Solingen (Duitsland). In 1948 vertrok hij naar Engeland om een studie te volgen aan het All Nations Bible College in Maidenhead. Die studie werd in 1952 gevolgd door een theologische opleiding aan de Pioneer Theological Academy in Rockford, Illinois, USA. Die opleiding resulteerde in een graad als Doctor of Divinity. Hij ontmoette zijn vrouw Anni in California, USA (haar naam is vereeuwigd in *Mammillaria anniana*). Samen kregen ze 7 kinderen.

Enkele jaren later vertrekt hij naar Mexico om te gaan wonen in Fortín de las Flores in Veracruz. Hij had zich ten doel gesteld om te evangeliseren en om arme Indiaanse kinderen een goede opleiding te geven. Veel van die kinderen zijn later dokters, tandartsen en ingenieurs geworden. De Indiaanse kinderen vergezelden hem vaak op de reizen die hij maakte om op zoek

te gaan naar cactussen en andere planten. Van die reizen verschenen in ettelijke tijdschriften zijn publicaties. Naast reizen in Mexico heeft Alfred Lau ook cactusreizen ondernomen naar Zuid-Amerika. Zijn veldlijst met Mexicaanse planten werd door de 'Arbeitskreis für Mammillarienfreunde' in 1992 gepubliceerd. In de tijd dat het nog toegestaan was, verzamelde hij planten en stuurde zaden naar Europa en de USA. De inkomsten gebruikte hij voor het werk met de Indiaanse kinderen. Om nooit precies duidelijk geworden redenen werd hij in 1995 door Mexico tot persona non grata verklaard en op een vliegtuig naar Duitsland gezet. Vandaar vertrok hij naar Belize waar hij ruim 10 jaar woonde. Zijn eigen botanische verzameling, die hij in plm. 40 jaar had opgebouwd, werd door Mexico in 1998 geconfisqueerd. Pas in 2006 werd het Alfred Lau weer toegestaan om terug te keren naar zijn vrouw en familie in Mexico. Helaas heeft zijn hernieuwd verblijf in Mexico niet lang mogen duren.

Wolter ten Hoeve.

CONTRIBUTIE**Mededeling voor abonnees op Kakteen und andere Sukkulenten 2008**

Hoewel het mogelijk is om zonder extra kosten geld over te maken naar EU-landen, is gebleken, dat veel Nederlandse leden van de DKG het tóch gemakkelijker vinden om als in het verleden via mij hun contributie te blijven betalen.

Indien u dat wenst, wil ik dat ook voor 2007 weer doen.

Als u de rompslomp van IBAN en BIC wilt vermijden, kunt u vóór 15 november € 35,50 overmaken op giro 1401427 t.n.v. J. Theunissen te Oud Gastel.

Ik zorg dan voor tijdige betaling bij de DKG. Wilt u s.v.p. zo vriendelijk zijn om uw lidmaatschapsnummer (te vinden op de adressering) bij de betaling te vermelden? Indien u later wenst te betalen, dient u vóór 31 december 2007 € 40,50 op genoemde rekening over te maken. Ná 31 december kunt u alleen nog zelf rechtstreeks in Duitsland betalen. U ontvangt dan een betalingsherinnering van de DKG.

Indien u voor 15 november met Uu creditkaart betaalt, wordt het bedrag € 36,75.

IN MEMORIAM

Planten en reizen
Dieren en prijzen
Een antwoord voor iedereen
Een goed mens gaat van ons heen

Dit stond bovenaan de brief die ik ontving bij het overlijden van

ANDRIES BONGAARDS

De laatste jaren liet zijn gezondheid hem steeds meer in de steek en op 12 juni j.l. is Andries op 84 jarige leeftijd kalm overleden.

Vooraf de ouderen in Nederland en België herinneren hem als de man van de mooie lezingen en zijn bijzondere planten in het kasje aan het kanaal in De Lier.

Ook mocht hij ons lijfblad Succulenta in vroegere tijden sieren met cartoon's en artikelen, niet wetenschappelijk maar gewoon vanuit het hart en de liefhebberij! Menig liefhebber zal in hun verzameling nog een min of meer speciale plant bezitten die bij Andries het levenslicht zag.

De naar hem vernoemde Echinocactus grusonii bongardianus wordt in het Westland op beperkte schaal gekweekt.

We verliezen bij zijn overlijden een zeer sociaal bewogen man en een groot kenner, dit door zijn gemaakte reizen in het verleden naar de landen van oorsprong van de succulente planten.

Mogen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen de kracht ontvangen dit verlies te dragen.

Jan de Vreede

EVENEMENTEN 2007

10, 11 en 12 augustus

Cactussen- en succulentenshow door Cactusweelde Antwerpen ter gelegenheid van de vijftigste Lichtfeesten.

Locatie: de wijk Kleine Landeigendom (Bibliotheek - Seringenlaan).

Open op vrijdag van 19.00 tot 24.00 uur en op zaterdag en zondag van 15.00 tot 24.00 uur.

Inlichtingen bij G. Geets, tel. 03-3836736 of bij D. DeRaymaker tel. 03-8445176.

11, 12 en 15 augustus

Tentoonstelling ter gelegenheid van het dertigjarig bestaan van Cactusvrienden Haspengouw in het Sint-Aloysiusinstituut, Kasteelstraat te Zeperen.

12 augustus

De jaarlijkse cactus en vetplantenbeurs van afdeling West-Brabant. Let op dit jaar de 2e zondag, dus één week eerder. Opgeven en informatie bij Evert Smienk 06-52314805 of e-mail: evertsmienk@casema.nl

Locatie: café Marktzicht Markt 50 Etten-Leur. Zaal open vanaf 10.00 uur.

26 augustus

De afdeling IJsselstreek - Twente organiseert de 39e Cactus- en Vetplantenbeurs van het Oosten. De beurs is op zondag 26 augustus in het Wijkgebouw 't Hovenhuis aan de Leliestraat 27 in Deventer.

De openingstijden voor belangstellenden zijn van 09.30 tot 16.00 uur. Entree E1,50. Inlichtingen bij F.J.H. Hilge, Stokebrand 257, 7206 EE te Zutphen, tel. 0575-529619, e-mail f.hilge@chello.nl

7, 8 en 9 september

Ook in 2007 is er weer een Europese Landenkonferentie in de Duinse Polders te Blankenberge in België. De beurs is op vrijdagavond, zaterdag en zondagmorgen. Op zaterdag en zondag worden er een viertal lezingen gegeven en op zaterdagmiddag

kan men een bezoek brengen aan de stad Brugge. Voor inlichtingen over deelname weekend en inschrijving voor de beurs van de ELK kunt u terecht bij Jan en Anny Linden, tel: 045-5220966 of per e-mail annyilinden@home.nl

29 en 30 september

De 29e Osnabrücker Cactus- en succulentenbeurs in het Berufsschulzentrum, Natrüperstrasse 50 (ingang Stüvestrasse), D-49076 te Osnabrück. Zaterdag open van 12.00 tot 18.00 uur en zondag van 10.00 tot 16.00 uur. Op beide dagen ook interessante dialezingen.

OPEN-DEUR-DAGEN 2007

Op zaterdag 11 en zondag 12 augustus zijn er opendeurdagen van . Geopend vanaf 09.00 uur bij Maaldonk 7, B-2260 Heultje Westerlo België

Open deur dagen op 22 en 23 september: (Haworthia - asclepiads - Conophytum - Lithops) bij Francois Hoes Begijnenwinning, 6A, B-3980 Tessenderlo België

INSTELLINGEN

VERENIGINGSARTIKELN

- * **Bewaarband voor Succulenta**
Nieuw € 6,75 per stuk.
- * **Wat betekent die naam?**
Een verklarend woordenboek: € 5,-
- * **Beginnersgids**
Tweede geheel herziene druk (2002)
Prijs € 5,-
- * **Oude jaargangen** (backnumbers of Succulenta)
1955 tot 2000 € 5,- per jaargang
2000 t/m 2006 € 9,- per jaargang

Buitenlandse tijdschriften

- * Aloe Zuid-Afrika 1982 t/m 1990
€ 2,50 per nummer
- * C&S Journal USA 1977 t/m 1986
€ 10,- per jaargang
- * Kakteen und andere Sukkulanten
t/m 1995 voor € 9,- per jaargang
- * The National Cactus and Succulent
Journal (Engeland). 1970 t/m 1982
€ 5,- per jaargang
- * Belgisch tijdschrift 1969 t/m 1973,
1978 t/m 1984 en 1988 t/m 1991,
1994, 1996 en 1999 € 5,- per jaargang
- * Informationsbrief DDR, 1980 t/m
1986 voor € 5,- per jaargang
- * Tsjechisch tijdschrift Kaktusy, 1986
t/m 2003 voor € 5,- per jaargang
- * Mexicaans tijdschrift Cactaceae, 1997
t/m 2000 voor € 25,- per jaargang
- * Asclepiadaceae, nummers 9 t/m 46
voor € 2,50 per boekje

CD-Roms

- * Succulenta 1919 t/m 1943 voor € 10,-
- * Lobivimania van Clazien Bouwman,
€ 30,-

Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.
W. Alsemgeest, Succulenta Boekenbeurs.
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.
Gironummer Boekenbeurs:
199176 t.n.v. W.A. Alsemgeest.
Succulenta boeken te Montfoort
Tel. (00 31) (0)348 - 471083
E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

PR, PROMOTIE & EVENEMENTEN

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten. Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie aan:
Marja van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: m.pieterman@wxs.nl

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

Bibliothecaris
J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,
9636 CE Zuidbroek. Tel. 0598-395128
E-mail: anjo.keizer@planet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl
Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen kopij voor de homepage aanleveren bij:
Paul C. Laney, Graaf Floris 37
1276 XA Huizen. Tel. 035 - 5268618
E-mail: info@succulenta.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Hoofdredacteur

Henk Viscaal, Brinklaan 31
7261 JH Ruurlo. Tel. 0573 - 452005
E-mail: hviscaal@hetnet.nl

Redactiesecretariaat

Mevr. J.M. Smit-Reesink
Prins Willem Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom. Tel. 0318 - 430099
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

AFDELING WEST-BRABANT

Officiële opening van de succulentenkas in het Arboretum in Oudenbosch op 26 mei 2007

Na veel voorbereiding en hard werken was het dan eindelijk zo ver dat de kas officieel geopend kan worden. Even teruggrijpen naar ruim een jaar terug. In het najaar van 2005 kreeg ik een seintje van een van de leden van Succulenta afdeling Zeeland dat er in Oudenbosch een succulentenkas stond. Hij vertelde dat hij daar op bezoek geweest was en dat de kas het nodige onderhoud nodig had. Niets voor jullie afdeling zei hij nog.

Pas nadat een Piet Huesman zich bij mij meldde, ben ik daar mee verder gegaan. Piet Huesman wilde wel meedoen en gelijk weer lid worden van onze afdeling. Natuurlijk op zich een mooie gelegenheid om onze planten te promoten en om de cactussen en vetplanten wat meer onder de aandacht van een groter publiek te brengen. In de kas was dus het nodige onderhoud nodig, maar dat wilde ik niet alleen doen. Onze afdeling werd ingeschakeld en het bleek dat er zeven personen aan mee wilde werken, waaronder ondergetekende natuurlijk. De leden van de werkgroep waren Mieke Herijgers, Joke Hillemans, Jack Tak, Teun van Tuyl, Corné Hopstaken en de twee initiatiefnemers Piet Huesman en Evert Smienk.

Na de nodige besprekingen met het bestuur van het arboretum, werd de knoop doorgehakt. Omdat er redelijk veel ongedierte in de kas zat, moesten alle planten er uit en moest alle grond vervangen worden. 15 april 2006 werden de eerste stappen ondernomen, de twee grootste bakken werden eerst onderhanden genomen. De cactussen werden uit de bakken gehaald, de mooie planten werden ontsmet en de zwakke en de lelijke planten werden weggegooid. Op 22 april werd alle grond

Succulentenvoorzitter Jack Schraets opent de kas in Oudenbosch

er uitgereden en de bakken ontsmet. En op 29 april werden de bakken weer gevuld met speciaal voor ons samengestelde grond. We hadden in totaal een hele vrachtwagen besteld, genoeg voor alle bakken. In de weken daarna werden de cactussen weer in de bakken gepoot en werden de bakken gevuld met vele planten die we gekregen hadden onder andere van onze eigen afdeling West-Brabant. Voor de opvulling van de bakken moesten er mooie stenen komen om tussen de planten te leggen en om hoogteverschil te maken. Hiervoor werd een sponsor gezocht. Intratuin Breda bleek bereid om 2 korven maanstenen te leveren. Nu de cactusbakken klaar waren wilde we wachten tot het voorjaar 2007 om de twee vetplantenbakken aan te pakken.

AFDELINGSACTIVITEITEN 2007

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	9 aug	Vakantie	A. Heijnen
	13 sep	Lezing door Gert Ubink	0543-564314
Arnhem	13 sep	Lezing door Paul Shirley	E. van Die
	11 okt	Najaarsverloting	0318-483579
Brabant België	aug	Vakantie	J. Wouters
	28 sep	Lezing door Freddy Lampo	B 016-656485
Dordrecht			S. Storsbergen
Drente	aug	Gezellige middag	010-5060456
	5 sep	Kasbezoek bij P. Ende	H. Mecklenfeld
Flevozoom	aug	Vakantie	0523/683170
	17 sep	Bijeenkomst, eigen avond	B. uit de Bosch
Fryslân	29 sep	Reisje met Friesland + Groningen	0341-420848
			H. Sleifer
Gorinchem- 's Hertogenbosch	13 aug	Open kas bij S. & A.vanm Zuijlen	0512-372750
	10 sep	Avond voor en door de leden	A. van Zuijlen
Gouda	20 sep	Lezing door Els Verwoerd	0412-630733
	18 okt	Lezing door Nico Uittenbroek	J. Schouten
's Gravenhage e.o.	14 aug	Open avond bij de voorzitter	0182-393029
			Th. van 't Walderveen
Groningen en Ommelanden	aug	Vakantie	070-3864916
	20 sep	Lezing door Wim Alsemgeest	W. ten Hoeve
Hoeksche Waard	aug	Vakantie	0592-341660
	13 sep	Bijpraten, dia's en najaarsbeurs	J. Hoogvliet-Blok
Maas en Peel	28 aug	Lezing door Wolter ten Hoeve	0186-617925
	25 sep	Lezing door Jan Lubbers	M. Senders
Nijmegen	7 aug	Kasbezoek Theo Heijnsdijk	0492-546646
	4 sep	Plantenkeuring, verloting, etc.	R. Maessen
Tilburg	aug	Vakantie	024-3440425
	10 sep	Lezing door Martien Senders	F. Thijs
West-Brabant	12 aug	Beurs (zie activiteiten)	013-5352747
	15 sep	Lezing door Jos Huizer	H. Schippers
IJsselstreek-Twente	26 aug	Beurs (zie activiteiten)	0164-257905
	3 sep	Lezing door Wim Alsemgeest	G. Koelemeijer
Zaanstreek- Waterland			0572-301414
			P. Steyn
Zeeland	31 aug	Algemene plantenkeuring	0251-313009
	28 sep	Plantenquiz	H. Weezepeel
Zuid-Limburg	aug	Vakantie	0113-231067
	4 sep	Praatavond met eigen leden	A. van Vlodrop
Zwolle	aug	Vakantie	045-5690266
	11 sep	Kasbezoek bij Gerard Vlutters	H. Huizing
			0522-440717

NIEUWE LEDEN NOV. - DEC. 2006

Nederland

111189	Lang, Simone	Koopweg 5	1402 PA	Bussum
111175	Beishuizen, Mw. G.F.	Plataanlaan 5	1775 GA	Middenmeer
111167	Koops, Ruben	Caninefatenstraat 38	2025 CD	Haarlem
111177	Oskam, Dhr. G.A.	H.Roland Holstlaan 7	2162 JE	Lisse
111169	Evers, Dhr. B.	Rietlanden 28	2451 ZK	Leimuiden
111178	Kleijberg, Dhr. K.C.A.	Populierenstraat 29	2691 TT	's-Gravenzande
111188	Lovell, Dhr. R.S.M.	Carillonstraat 12	2871 GN	Schoonhoven
111184	Tiemes, Dhr. W.	Schinnenbaan 424	3077 JJ	Rotterdam
111166	Beelen, P.J. van	Korte Hoogstraat 20d	3131 BK	Vlaardingen
111187	Rozier, Bram	Fazantplein 118	3334 SL	Zwijndrecht
111186	Loyer, Th. De	Brandenburgstraat 37	5402 KS	Uden
111179	Vorstenbosch, Dhr. J.J.H.	Emmerikstraat 18	5591 HZ	Heeze
111174	Timmermans, M.H.G.	Nieuwpoortstraat 4	5628 NB	Eindhoven
111180	Rooijakkers, Dhr. W.J.T.	Peerke Klinkstraat 6	5701 MB	Helmond
111173	Turck, J. de	Marslaan 45	5702 HB	Helmond
111172	Heinsbergen Mw. M.van	Lijsterlaan 13	5741 KN	Beek en Donk
111171	Niessen, Els	Struikheide 10	5754 ED	Deurne
111170	Wijen-Mennen, Mw.	Karissteeg 2B	6031 PH	Nederweert
111183	Vos, Maarten	Jagersveld 56	8222 AC	Lelystad
111182	Jong, Dhr. A.M.	Punter 1304	8242 DB	Lelystad
111168	Tangenberg, Dhr. L.B.	Bereklaauw 32	8265 GT	Kampen
111185	Bonthuis, W.	Beetke v. Rasquertstr. 25	9351 JB	Leek

Belgie

111176 Pierins, Philip Astridlaan 364 B-8310 Brugge - Assebroek

Duitsland

111181 Zielinski, Hans Gerd Schulte-Marxlohstr. 4 D-47169 Duisburg

Bericht van overlijden ontvangen van:

G. Hagoort te Swifterbant

R. Hoving te Zuidwolde

A.C. de Vries te Utrecht

Internationale Cactusshow 2007

- uitgebreide planten- en materiaal-stand
- zaadlijst met 800 soorten
- vakblad in kleur en kringblad
- informatie en antwoord op al uw vragen
- koffiebar met broodjes en warme en koude dranken

Meer dan 40.000 planten in serre en openlucht

31 aug. - 02 sept.

Van 10 tot 18 uur - gratis inkom

Kastelei 111 te Wijnegem (Antwerpen)

Org.: Cactussen en Vetplanten v.z.w. Inlichtingen : 0032 (0)3.353.72.58
<http://users.online.be/cactusvetplant> e-mail : cactusvetplant@online.be

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen
vetplanten en
hulpmaterialen

Kees de Wolf
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
Fax 0786429791
E-mail: info@kemkas.nl

Zaterdag 25 augustus open kas

Kwekerij: Lindeweg 120
3334 LA Zwijndrecht

Open: 1e zaterdag van de maand van 11.00 tot 16.00 uur
Bezoek kas na afspraak

Vrijdags de gehele dag en 's zaterdags tot 14.00 uur
geopend voor particulieren. Cactussen, euphorbia's en
vetplanten van zeer klein tot nokhoogte. Groot assorti-
ment aardewerk en keramische schalen uit diverse
landen. Er is altijd iets te vinden voor de liefhebber!!

Nietweweg 18
2675 ZH
Honselersdijk
0174-631029
www.cactuskwekerij-
vanderlinden.nl

Heeft u ook zo veel verwernde vrienden, dat
nooit weet wat u moet geven bij een feestje?

Misschien is een boekenbon een goed idee

Aan te vragen en weer in te leveren bij de
boekbeurs.

Wim Alsemgeest

Te koop gevraagd

Bent u genoodzaakt om welke reden dan ook
uw cactusverzameling van de hand te doen,
neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het blad van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat artikelen van allerlei aard, beschrijvingen van planten en hun omgeving, aanwijzingen voor de cultuur, zaadlijsten, verenigingsnieuws en advertenties van kwekers uit de hele wereld.

Eenmaal per jaar wordt *Bradleya* gepubliceerd voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Het complete lidmaatschap inclusief *Bradleya* is 37 pond in de EU en 20 pond exclusief *Bradleya*. Betalingen per cheque of creditkaart.

Verdere informatie bij:
Hon. Membership Secretary
Mr. D. V. Slade, 15 Brenhwood Crescent,
Hull Road, York YO1 5HU England
Tel. 00 44 (0) 1904 410512
E-mail: membership@bcss.org.uk

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
Bundesrepublik Deutschland
Telefon 07151 / 4 18 91 · Fax 07151 / 4 67 28
uhlig-kakteen@t-online.de · www.uhlig-kakteen.com

- meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten
- zeldzame planten en zaden
- verzending over de gehele wereld
- bezoekers en groepen van harte welkom
- onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

ANNY EN BERT VAN DER MEER
CACTUS OASE
EEN UNIEK STUKJE WOESTIJN IN HET ACHTERHOEKSE RUURLO

OPENINGSTIJDEN CACTUS OASE
Het hele jaar geopend
ma t/m vr van 09.00 - 17.00 uur
za en zo van 10.00 - 17.00 uur
Van 1 november tot 28 februari
in het weekend graag vooraf
telefonisch aanmelden.

Jongermanssteeg 6, Ruurlo, Tel. 0573 - 451817, www.cactusoase.nl

Privé broeikassen

DENKT U AAN EEN KAS?
Denk dan eens aan een EUROKAS!

EURO-KASSEN zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en STORMVASTE KASSEN die het aanzien méér dan waard zijn. Het assortiment STANDAARD-KASSEN is groot, MUURKASSEN zijn onze SPECIALITEIT en OP MAAT GEMAAKTE KASSEN worden door ons probleemloos geleverd. Luchtraam-automaten, tablettafels, verwarmingstoestellen, gietgoten, etc. behoren alle tot ons leveringsprogramma

Nu op internet:
www.graafland.nl
Utrechtseweg 37
3544 NA Utrecht-west
richting Vleuten

Bezoek onze demonstratietuin

Telefoon: (030) 677 12 67

Documentatie
op aanvraag
toegezonden

Eerst zien.
dan kopen
Een klasse apart

Graafland
VLEUTEN

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van
cactussen en andere vetplanten

Succulenta

Oktober 2007

In dit nummer:

Adressen	66
Bestuurlijk	67
Algemene Ledenvergadering 27 oktober 2007	68
Fotograferen voor Succulenta	69
Evenementen / Infomap	73
Instellingen	74
Begroting 2008	75
Clichéfonds	75
Ledenbestand Succulenta	76
Afdelingsactiviteiten	77
Nieuwe leden	78
Advertenties	78 t/m 80

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de
1e van de oneven maanden zenden naar:
A. van Zijlen,
Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.
E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

BESTUUR

Voorzitter:

J. A. Schraets, Geuldersedijk 2,
5944 NH Arcen. Tel. 077 - 4732913
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

Secretaris:

W. ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Penningmeester:

J.E.F. Dekeling, Dr. van Ledestraat 67,
2265 BR Leidschendam
Tel. 070 - 3201530
E-mail: j.dekeling@casema.nl

PR & Promotie:

Mevr. M. van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: marjavdp@planet.nl

Tweede voorzitter:

A.J. Arens, Dorpsstraat 714,
1566 EP Assendelft
Tel. 075 - 6873062
E-mail: f.arens@hetnet.nl

Bestuurslid

H. Ruinaard, Molenweg 29,
6133 XM Sittard
Tel. 046 - 4525044
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen
lidmaatschap, adreswijzigingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk
bij de ledenadministrateur:
D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld. Tel. 0575 - 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Nederland/België	€ 26,-
Ned./België jeugdleden	€ 13,-
Europa	€ 35,-
Buiten Europa	€ 40,-
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,-
Nieuwe leden ontvangen gratis de "Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten" door Ton Pullen ter waarde van € 5,-	

FINANCIËLE ZAKEN

Betaling via de bankrekening van
Succulenta te Leidschendam:

Nederland:

Postbank : 680596
IBAN : NL80PSTB0000680596
BIC : PSTBNL21

België:

Postgiro : 000.1141809-22

INFOMAP

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties
voor de infomap zenden naar:
Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss. Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8 pag	€ 29,50
1/4 pag	€ 45,50
1/2 pag	€ 72,50
1/1 pag	€ 125,00

BESTUURLIJK

Als u deze tekst leest is het alweer herfst. De groei en bloei van onze planten is grotendeels voorbij en alleen enkele uitzonderingen als sommige Mesems kunnen ons met hun bloemen naar de kas lokken. De planten die in de zomer buiten hebben gestaan hebt u al een veilig winterverblijf gegeven, of u gaat dat zeer binnenkort doen. En dan breekt er voor onze liefhebberij een tijd van betrekkelijke rust aan. Natuurlijk moet regelmatig gecontroleerd worden of er iets tegen ongedierte gedaan moet worden, of de verwarming behoorlijk functioneert en of er niet een plant via een noodingreep gered moet worden van de ondergang. Maar al met al zijn de praktische werkzaamheden voor de komende maanden toch maar minimaal.

Velen van u gaan dus bijvoorbeeld hun administratie bijwerken, misschien nog wat half gelezen tijdschriften of boeken bestuderen en natuurlijk de in de zomer genomen foto's of dia's rangschikken. Dat kan in alle rust gebeuren en is ook nog een aangenaam werkje. Mogelijk dat een aantal van u zelfs gaat zitten filosoferen over onze hobby en daarbij ideeën ontwikkelt die ook voor anderen interessant kunnen zijn. Mocht dat zo zijn, dan moet u die ideeën vooral niet geheim houden, maar ze laten weten aan mensen die er misschien hun voordeel mee kunnen doen. Als u denkt dat u gedachten nuttig kunnen zijn voor iedere liefhebber, dan is de redactie van Succulenta het aangewezen middel om uw gedachten wereldkundig te maken. Als op

bestuurlijk gebied bijzondere ideeën in u opkomen dan kunt u die kenbaar maken bij het bestuur van uw afdeling of van Succulenta.

Als u in de rustige winterperiode over zoveel tijd beschikt, dat u uw eigen ideeën kunt gaan verwezenlijken dan zou u zich ook tot het bestuur van uw afdeling of van Succulenta kunnen wenden.

Zo kan de redactie nog steeds goede artikelen gebruiken. Organisatorisch blijven vele zaken onderbelicht, omdat het bestuur te weinig tijd of energie heeft om ze aan te pakken. Het Clichéfonds zit steeds verlegen om mensen die mee willen helpen om de zaden (letterlijk het startpunt van onze hobby!) bij onze leden te brengen.

Wat u vooral niet moet vergeten in deze rustige periode is het onderhouden of aangaan van contacten met andere liefhebbers. Want contacten met andere liefhebbers schenkt u andere en nieuwe ideeën over de beleving van onze hobby en meestal leiden ze tot een beter begrip van uw medeleden en soms tot verrassende nieuwe kennissen of vrienden. En ik kan u verzekeren: onze hobby is mooi en leuk voor ons, maar hij wordt dubbel zo aantrekkelijk als je hem samen beleeft.

Ik hoop dat u uit dit verhaaltje kunt afleiden, dat de rustige tijd in onze hobby geen ledige tijd behoeft te zijn!

Jack Schraets

ALGEMENE LEDENVERGADERING

PROGRAMMA ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op zaterdag 27 oktober 2007 zal de Algemene Ledenvergadering plaatsvinden in Naaldwijk. De vergadering wordt georganiseerd door de afdeling 's-Gravenhage en zal worden gehouden in partycentrum De Binnenhof.

Programma:

- 09.30 uur Ontvangst met koffie en thee bij Orchideeënkwekerij Ter Laak, Middenzwet 7, 2291 HM Wateringen.
- 10.00 uur Rondleiding door de kwekerij voor belangstellenden.
- 10.45 uur Vertrek naar de kas van Aad Vijverberg, Broekpolderlaan 65, 2675 LK Honselersdijk.
- 12.00 - 13.30 uur Lunch in partycentrum De Binnenhof, Van der Hoevenstraat 17, 2671 EG Naaldwijk. De kosten voor deelname aan de lunch bedragen €11,50. De leden die gebruik willen maken van de lunch worden verzocht om dit bedrag over te maken op giro 629275 t.n.v. afdeling 's-Gravenhage e.o. Succulenta te Leidschendam onder vermelding van "Lunch ALV".
- 14.00-16.30 uur Algemene Ledenvergadering.
De Succulenta boekenstand zal tijdens de pauzes geopend zijn.

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING

Het bestuur van Succulenta nodigt u hierbij uit voor de Algemene Ledenvergadering op zaterdag 27 oktober 2007 in partycentrum De Binnenhof, Van der Hoevenstraat 17, 2671 EG Naaldwijk. De vergadering begint om 14.00 uur. Er wordt naar gestreefd om de vergadering om 16.30 uur af te sluiten.

De volgende agendapunten komen aan de orde:

1. Opening.
2. Agenda.
3. Mededelingen.
4. Ingekomen en uitgegane stukken.
5. Verslag Algemene Ledenvergadering d.d. 14 april 2007 (zie verenigingsnieuws juni 2007, p. 36 - 39).
6. Begrotingsvoorstel 2008 (verenigingsnieuws oktober 2007).
7. Vaststelling contributie 2008. Het bestuur stelt voor om de contributie voor 2008 te bepalen op € 27,- voor gewone leden en op € 13,50 voor jeugdleden (voor leden in Nederland en België).
8. Bestuursverkiezing. Aftredend en herkiesbaar is de heer J. A. Schraets. Er hebben zich geen tegenkandidaten aangemeld.
9. Pr-activiteiten.
10. Vaststellen datum en plaats Algemene Ledenvergadering voorjaar 2008.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

FOTOGRAFEREN (VOOR SUCCULENTA)

Door u gemaakt foto's zijn niet zo maar direct geschikt om te worden afgedrukt in Succulenta. Dat geldt voor zowel dia's als voor digitale foto's. Dia's moeten eerst worden ingescand en gedigitaliseerd. Hiervoor heeft de hoofdredacteur weliswaar een scanner, maar van de originele kwaliteit van een dia gaat jammer genoeg een deel verloren in het scannen en omzetten naar digitaal. Bovendien is het heel erg moeilijk de juiste kleuren te behouden. Een geprojecteerde dia met doorvallend licht zal er altijd veel beter uitzien dan zijn gescande kopie. Corrigeren op kleuren is wel mogelijk, maar om alle kleuren op het juiste niveau te krijgen heel erg lastig. Het is dan ook bijna altijd duidelijk zichtbaar dat een van een dia gescande foto als afbeelding werd gebruikt.

Voor zowel dia als digitale foto's geldt dat ze aan de drukker moeten worden aangeleverd in 350 dpi (dots per inch) en in vier kleuren (CMYK). Zoals u ongetwijfeld weet maakt uw fotoestel foto's in de drie kleuren rood, blauw en geel (RGB). Verder moet uw foto ook nog eens op het juiste formaat worden ingesteld, zodat deze precies in het artikel in Succulenta past. Al deze bewerkingen moeten tenslotte in een TIFF-bestand worden opgeslagen met de door de drukker vereiste kleurinstellingen, zodat ze op de pers direct zijn af te drukken. De achtereenvolgende veranderingen plus het opslaan van het bestand moet door de computer worden geïnterpreteerd en als regel geldt dat elke verandering ten koste gaat van de kwaliteit. Al met al moet u nu niet gaan denken dat er dus geen goede foto's zijn af te drukken in Succulenta. U hoeft ons blad alleen maar door te bladeren om het tegendeel te zien.

Toch willen we u een aantal tips en aanbevelingen geven waardoor de kwaliteit van de afgedrukte foto's te verbeteren valt. Op de eerste plaats het aanleveren van foto's

en dat eigenlijk alleen voor digitale foto's. Zorg bij digitale fotografie dat uw camera altijd de bestanden opslaat in de hoogst mogelijke resolutie ofwel als de allerhoogste kwaliteit. Het comprimeren van de bestanden of het opslaan in lagere kwaliteit zal altijd ten koste gaan de kwaliteit. Tenzij u precies weet wat u doet, moet u bij het overzetten naar de computer bij voorkeur niet het aantal pixels veranderen. Uw camera slaat de foto's al op in een gecomprimeerd (JPG) bestand. Als u dat opnieuw doet op uw computer wordt er een nieuw (gecomprimeerd) JGP-bestand gemaakt en bij elke keer comprimeren gaan er pixels, en dus kwaliteit, verloren. Als u zelf een uitsnijding van uw foto wilt maken, zorg dan dat dit nieuwe bestand in dezelfde resolutie wordt opgeslagen, zodat niet onnodig op kwaliteit wordt ingeboet. Bent u niet zeker van uw zaak, geef dan bij de foto op hoe u het uitgevoerd wilt hebben en dan zal de hoofdredacteur dit voor u verzorgen. Bij bovenstaand werkwijze zullen de bestanden vaak wel redelijk groot worden. Bij een camera met 5 of meer megapixels zal de grootte al snel 2 Mb of meer zijn. Versturen per e-mail kan dan moeilijk worden, maar natuurlijk is aanlevering op CD of DVD een goed alternatief.

Op de tweede plaats wat tips en aanbevelingen over het onderwerp. Natuurlijk moet de foto het onderwerp goed in beeld brengen. Als u een landschap beschrijft in uw artikel, moet de bijbehorende foto dat landschap ook illustreren.

Kijk goed door de zoeker of op het scherm hoe u het onderwerp het best in kunt kaderen. Als er bij een landschap iets op de voorgrond wordt geplaatst, zal dit de dieptewerking van de foto in hoge mate bevorderen. Zet het onderwerp niet altijd in het midden van het beeld, zeker niet als je een plant in de natuur fotografeert. Door dit soort simpele vuistregels worden foto's

veel sterker. Dit is ook het geval als je eens probeert het onderwerp 'aan' te snijden. Zet niet de hele plant of bloem op de foto, maar probeer eens er wat van af te laten vallen. Kijk eens hoe ze dit bij portretfotografie doen en zie hoe de nadruk meer valt op details van de plant of bloem.

Verwijder storende objecten uit het beeld. Dat is zeker dat etiket wat bij de plant staat, maar zonder de storende potrand wordt de foto ook veel mooier. Graaf de plant desnoods in of verberg de potrand met behulp van stenen. Met een beetje voorbereiding lijkt het net alsof je de plant in de natuur hebt gefotografeerd. Vermijd echter storende elementen, die de nadruk afleiden van je eigenlijke onderwerp, die ene plant of bloem. Zorg dat de achtergrond niet stoort en kies deze zo neutraal mogelijk. Eigenlijk mag de kleur van de achtergrond het onderwerp niet beïnvloeden, maar hierbij speelt de persoonlijke voorkeur wel mee. Harde kleuren als achtergrond zijn echter niet meer van deze tijd.

Op de laatste plaats wat technische aspecten van het fotograferen.

Als u planten of bloemen, of planten met bloemen fotografeert, probeer dan eens een macro-opname te maken. Vaak voldoet het kiezen van het tulpje of bloempje op het programmakeuzewiel al. Voor afdrucken in Succulenta mag de foto van plant of bloem best helemaal scherp zijn. Dit kan door uw camera zo in te stellen dat er meer scherptediepte ontstaat. Ook deze keuze (Av-voorkeur) zit meestal op het programwiel. Probeer eens met een oplopend f-getal een serie opnames te maken en beoordeel het resultaat. Bij de hogere f-getallen zal wel een statief nodig zijn, omdat de sluitertijden dan vaak te lang worden om nog uit de hand te fotograferen. Om bewegingsonscherpte te voorkomen is het bovendien aan te bevelen een zelfontspanner of de timer op de camera te gebruiken.

Deze drie foto's van *Mammillaria theresae* (plant 5 cm hoog) zijn genomen met van boven naar beneden een diafragma $f=8$, $f=13$ en $f=25$. De bovenste opname is verre van scherp, de onderste is helemaal scherp. Wel gaat de sluitertijd bij $f=25$ naar $1/13$ seconde en kan dat niet meer uit de hand.

Kijk in uw handleiding hoe u deze in moet stellen.

Stuur alleen goed en scherpe foto's in. Natuurlijk zijn veel foto's te verbeteren met programma's zoals Photoshop waar uw redactie mee werkt. Maar verbeteren kan slechts in beperkte mate en kost veel tijd. Bovendien is van een slechte foto geen goede meer te maken.

Soms is het moeilijk om het onderwerp goed belicht te krijgen en wordt de foto te donker of te licht. Probeer dan eens een serie opnames te maken, waarbij u de belichting kiest op verschillende punten. In de regel zal er dan wel een foto bijzitten die de gewenste kwaliteit heeft. Bij te weinig licht kun je het ISO-getal van de camera verhogen, hoewel dat bij sommige camera's wel een meer korrelige foto tot gevolg zal hebben. Ook bestaat bij veel camera's de mogelijkheid om één of meerder "stops" onder of over te belichten, afhankelijk van de lichtcondities. Zoek in de handleiding van uw camera op hoe u dat in moet stellen en experimenteer hier eens mee.

Regelmatig worden foto's gemaakt met de verkeerde kleur. Normaal werkt een camera met een automatische witbalans, maar deze is vooral geschikt voor normaal daglicht. Bij veel camera's is de witbalans echter ook in te stellen en dit kan dan voor diverse omstandigheden, variërend van zonlicht tot TLverlichting. Hierdoor blijven de kleuren van de foto veel natuurlijker.

Soms is het mogelijk de camera in te stellen op AdobeRGB. Hierbij is het kleurbereik veel groter dan bij sRGB, wat de automatische instelling van de meeste camera's is. Vermijd in principe direct zonlicht, dit geeft vaak harde schaduwen, onnatuurlijke kleuren en storende weerkaatsingen. Zorg voor diffuus licht. Dit kan heel eenvoudige worden bereikt door bij fel zonlicht een oud laken als scherm te gebruiken. Vallen er nog te harde schaduwen aan één kant van

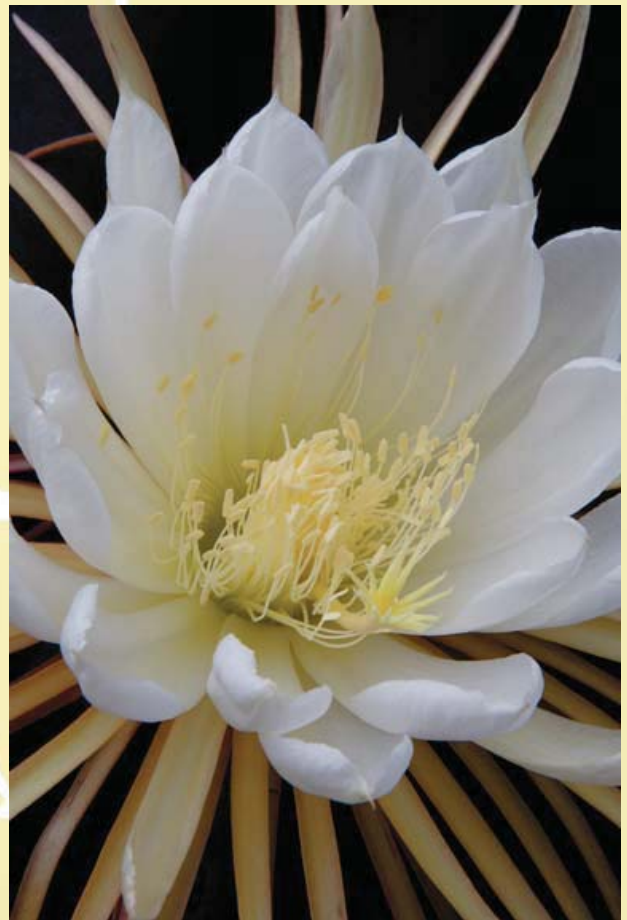

Weer dezelfde *Mammillaria theresae*, waarbij de bovenste foto werd genomen van de plant in de collectie, dus met etiket en met de pot in beeld. Voor de onderste foto is de plant ingegraven, zodat de pot niet meer is te zien en werd het etiket tijdelijk verwijderd. Met wat stenen op de achtergrond, zou dit zo maar een foto uit de natuur kunnen zijn.

je plant of bloem, dan kun je deze eenvoudig wegnemen door een wit stuk piepschuim aan de schaduwkant van de plant te plaatsen. Hetzelfde kan ook worden bereikt door gebruik te maken van de flitser via een zogenaamde invulflits.

Maak voldoende opnames, zeker als u iets persé goed wilt vastleggen. Niets is zo jammer, dan dat u er later achterkomt dat de opname die hebt gemaakt eigenlijk net niet scherp is of net te donker of te licht. Zeker met een digitale camera hebt u de mogelijkheid om vanuit diverse hoeken met verschillende belichtingen voldoende opnames te maken. Zodoende bent u er nagenoeg zeker van dat die ene perfecte foto er bij zit en juist deze willen wij heel graag hebben om in Succulenta te plaatsen.

Henk Viscaal
(hoofdredacteur Succulenta)
Andre van Zuijlen
(redacteur Verenigingsnieuws)

Twee opnames van dezelfde bloem van een Selenicereus. De onderste laat de hele bloem zien en is niet er spannend. Door de bloem aan te snijden zoals op de bovenste foto komen de details van het hart van de bloem veel beter tot hun recht.

EVENEMENTEN

Zaterdag 3 mei 2008

De jaarlijkse cactusbeurs van de afdeling Gorinchem-'s-Hertogenbosch zal volgend jaar niet op de eerste zondag, maar op de eerste zaterdag in mei plaatsvinden.

Locatie Wijkcentrum De Hille,
Looveltlaan 25 te Oss.

Entree gratis

Inlichtingen bij Andre van Zuijlen

E-mail: succulenta@home.nl

Tel. 0412-630733

Zondag 8 juni 2008

Van 10.00 tot 15.30 uur de 31e Internationale cactus- en vetplantenmarkt.

Locatie: Kolpinghuis, Smetiusstraat 1,
6511 ER te Nijmegen.

Entree € 1,-

Inlichtingen bij Theo Heijnsdijk

E-mail: thd@roc.a12.nl

Tel. 0487-880096.

INFOMAP

Aanvullingen/wijzigingen infomap:

Landelijk bestuur en sprekerslijst: wijziging e-mail adres Marja van der Pieterman: marjavdp@planet.nl

Sprekerslijst: wijziging e-mail adres:
L. Bercht: ludwigbercht@hetnet.nl

CORRECTIE

Correctie zaadlijst 2006-2007

Bij het geslacht Anacampseros is een foutieve vermelding gemaakt. AN 14, Anacampseros rufescens is afkomstig van Olifantsberg ten zuiden van Robertson en niet ten zuiden van Pofadder.

J.A. Schraets

TUINFAIR OOSTVOORNE

Op de hofwei van het landgoed Mildenburg te Oostvoorne wordt ieder jaar een tuinfair gehouden. Het is een groots opgezet geheel wat heel veel belangstellenden trekt. Alles wat maar enigszins met het tuingebeuren te maken heeft is er te koop. Van vergeet-me-nietjes tot peperdure kunstvoorwerpen. Dit jaar was de Tuinfair op 26 mei.

Door de organisatie van de fair wordt aan groenverenigingen een gratis kraam ter beschikking gesteld en zo ook aan Succulenta. Net als vorig jaar heeft de afdeling Voorne-Putten en Roozenburg hier dan ook gebruik van gemaakt om reclame voor onze hobby te maken en zo mogelijk nieuwe leden te werven. Steeds meer afdelingen gaan de laatste jaren op deze wijze zich actief bezighouden met ledenwerving en met succes.

Het dieptepunt is voorbij, voor het eerst begint het ledenaantal weer iets te groeien! De Pr kan dit alleen maar toejuichen. Afdelingen die op enigerwijze hierbij ondersteuning nodig hebben kunnen bij de Pr vertegenwoordiger van hun regio terecht.

Marja van der Pieterman, Pr Succulenta.

INSTELLINGEN

VERENIGINGSARTIKELN

- * **Bewaarband voor Succulenta**
Nieuw € 6,75 per stuk.
- * **Wat betekent die naam?**
Een verklarend woordenboek: € 5,-
- * **Beginnersgids**
Tweede geheel herziene druk (2002)
Prijs € 5,-
- * **Oude jaargangen** (backnumbers of Succulenta)
1955 tot 2000 € 5,- per jaargang
2000 t/m 2006 € 9,- per jaargang

Buitenlandse tijdschriften

- * Aloe Zuid-Afrika 1982 t/m 1990
€ 2,50 per nummer
- * C&S Journal USA 1977 t/m 1986
€ 10,- per jaargang
- * Kakteen und andere Sukkulanten
t/m 1995 voor € 9,- per jaargang
- * The National Cactus and Succulent
Journal (Engeland). 1970 t/m 1982
€ 5,- per jaargang
- * Belgisch tijdschrift 1969 t/m 1973,
1978 t/m 1984 en 1988 t/m 1991,
1994, 1996 en 1999 € 5,- per jaargang
- * Informationsbrief DDR, 1980 t/m
1986 voor € 5,- per jaargang
- * Tsjechisch tijdschrift Kaktusy, 1986
t/m 2003 voor € 5,- per jaargang
- * Mexicaans tijdschrift Cactaceae, 1997
t/m 2000 voor € 25,- per jaargang
- * Asclepiadaceae, nummers 9 t/m 46
voor € 2,50 per boekje

CD-Roms

- * Succulenta 1919 t/m 1943 voor € 10,-
- * Lobivimania van Clazien Bouwman,
€ 30,-

Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.
W. Alsemgeest, Succulenta Boekenbeurs.
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Gironummer Boekenbeurs:

199176 t.n.v. W.A. Alsemgeest.

Succulenta boeken te Montfoort

Tel. (00 31) (0)348 - 471083

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

PR, PROMOTIE & EVENEMENTEN

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten. Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie aan:

Marja van der Pieterman - van den Berge

Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht

Tel. 078 - 6178978

E-mail: marjavdp@planet.nl

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

Bibliothecaris

J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,

9636 CE Zuidbroek. Tel. 0598-395128

E-mail: anjo.keizer@planet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl

Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen kopij voor de homepage aanleveren bij:

Paul C. Laney, Graaf Floris 37

1276 XA Huizen. Tel. 035 - 5268618

E-mail: info@succulenta.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Hoofdredacteur

Henk Viscaal, Brinklaan 31

7261 JH Ruurlo. Tel. 0573 - 452005

E-mail: hviscaal@hetnet.nl

Redactiesecretariaat

Mevr. J.M. Smit-Reesink

Prins Willem Alexanderlaan 104

6721 AE Bennekom. Tel. 0318 - 430099

E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

BEGROTING 2008

	Begroting 2008	Begroting 2007	Werkelijk 2006
Inkomsten			
Contributies	€ 45.500,00	€ 46.500,00	€ 47.652,00
Clichéfonds	€ 500,00	€ 2.000,00	€ 1.152,00
Ver.art.+ boekenfonds	€ 700,00	€ 700,00	€ 770,00
Rente	€ 1.200,00	€ 1.000,00	€ 872,00
Diversen			€ 1.077,00
	€ 47.900,00	€ 50.200,00	€ 51.523,00
Uitgaven			
Tijdschrift	€ 39.500,00	€ 39.000,00	€ 38.085,00
Ledenadministratie	€ 800,00	€ 850,00	€ 1.017,00
Bibliotheek	€ 750,00	€ 500,00	€ 977,00
Website	€ 500,00	€ 500,00	€ 367,00
Algemene vergaderingen	€ 2.000,00	€ 2.700,00	€ 2.073,00
Promotie	€ 700,00	€ 500,00	€ 836,00
Bestuurskosten	€ 6.500,00	€ 7.500,00	€ 5.861,00
	€ 50.750,00	€ 51.550,00	€ 49.216,00
Saldo	-€ 2.850,00	-€ 1.350,00	€ 2.307,00

Waar nodig worden de diverse posten ter vergadering toegelicht. De terugloop van het aantal leden blijft voortduren en ook de drukkosten en portokosten worden hoger. We zijn daarom genoodzaakt dit jaar de contributie weer wat te verhogen. Het voorstel is om deze voor Nederland en België te brengen op € 27 (jeugdleden €13,50). Bovengenoemde contributieopbrengst is inclusief de contributieverhoging.

CLICHEFONDS

Het is tijd om u melding te doen omtrent de overname van het Clichéfonds.

Het Clichéfonds zal worden overgenomen door dhr. G.A.P. Rutten, Pr. Hendrikstraat 15, 2641 HK Pijnacker. Dhr. Rutten ziet gaarne door u geogoste zaden tegemoet. Hij kan ze in de zaadlijst verwerken, indien hij ze vóór 20 oktober ontvangen heeft. Voorwaarde is wel dat de zaden goed schoongemaakt worden aangeleverd.

Het bestuur is dhr. Rutten zeer dankbaar voor zijn aanbod om het verspreiden van zaden te gaan verzorgen.

In het volgende Verenigingsnieuws vindt u nadere berichten over de gang van zaken in het komende seizoen.

J.A. Schraets, voorzitter

LEDENBESTAND SUCCULENTA

Verloop ledenbestand SUCCULENTA 1998 – 2006 (aantallen)

Jaar	Neder-land	Belgie	Overige leden	Totaal leden	Gratis oplage	Totaal leden	Afdelings leden	Leden bij	Leden af
1998	1895	299	139	2333	76	2409	1003	104	158
1999	1839	281	130	2250	79	2329	1002	136	219
2000	1795	275	122	2192	80	2272	977	145	203
2001	1772	269	125	2166	78	2244	956	131	157
2002	1732	263	115	2110	77	2187	920	103	159
2003	1664	251	112	2027	71	2098	871	78	161
2004	1543	240	112	1895	69	1964	808	66	198
2005	1482	230	112	1824	68	1892	746	66	137
2006	1425	229	107	1761	68	1829	731	80	143

Verloop ledenbestand SUCCULENTA 1998 – 2006 (procentueel)

Jaar	Neder-land	Belgie	Overige leden	Totaal leden	Gratis oplage	Totaal leden	Afdelings leden	Leden bij	Leden af
1998	81,2	12,8	6,0	100,0	3,3	103,3	43,0	4,5	6,8
1999	81,7	12,5	5,8	100,0	3,5	103,5	44,5	6,0	9,7
2000	81,9	12,5	5,6	100,0	3,6	103,6	44,6	6,6	9,3
2001	81,8	12,4	5,8	100,0	3,6	103,6	44,1	6,0	7,2
2002	82,1	12,5	5,5	100,0	3,6	103,6	43,6	4,9	7,5
2003	82,1	12,4	5,5	100,0	3,5	103,5	43,0	3,8	7,9
2004	81,4	12,7	5,9	100,0	3,6	103,6	42,6	3,5	10,4
2005	81,3	12,6	6,1	100,0	3,7	103,7	40,9	3,6	7,5
2006	80,9	13,0	6,1	100,0	3,8	103,8	41,3	4,5	8,1

Toelichting:

- Het aantal leden in elk jaar is gemeten aan het einde van elk kalenderjaar bij het uitkomen van het decembernummer van Succulenta.
- De gratis leden betreffen de diverse bibliotheken van Succulenta en ruilabonnementen.
- Het aantal afdelingsleden is bij benadering juist omdat niet van alle afdelingen jaarlijks een opgave van het ledenbestand is ontvangen.
- De aantallen leden bij en af in een kalenderjaar zijn resp. de nieuw ingeschreven leden en de uitgeschreven leden door bedanken, overlijden, niet betalen en vertrek met onbekende bestemming.

Henk Roozegaarde, ledenadministratie Succulenta

AFDELINGSACTIVITEITEN 2007

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	11 okt	Gastspreker	A. Heijnen
	8 nov	Gastspreker	0543-564314
Amsterdam	19 okt	Lezing door Chel Jamin	
	16 nov	Mystery guest of eigen leden	
Arnhem	11 okt	Najarsverloting	E. van Die 0318-483579
Brabant België	26 okt	Lezing door Walter Dams	J. Wouters
	30 nov	Lezing door Jan Wouters	B 016-656485
Drenthe	3 okt	Dia/avond door Aaltje Greydanus	H. Mecklenfeld
	14 nov	Lezing door Coby Keizer	0523-683170
Flevozoom	22 okt	Lezing door Chel Jamin	B. uit de Bosch
	19 nov	Lezing door Ben Zonneveld	0341-420848
Gorinchem- `s-Hertogenbosch	8 okt	Lezing door Henk Ruinaard	A. van Zuijlen
	12 nov	Lezing door Bertus Spee	0412-630733
Gooi en Eemland	9 okt	Foto-avond	
	13 nov	Lezing door Wim Alsemgeest	
`s Gravenhage e.o.	9 okt	Lezing door Ludwig Bercht	Th. van `t Walderveen
	13 nov	Lexing door Jan Jaap de Morree	070-3864916
Groningen en Ommelanden	18 okt	Lezing door Anjo en Coby Keizer	W. ten Hoeve
	15 nov	Lezing door externe spreker	0592-341660
Maas en Peel	23 okt	Lezing door Wim Alsemgeest	M. Senders
	27 nov	Lezing door Martien Senders	0492-546646
Nijmegen	2 okt	Planten op naam brengen	R. Maessen
	6 nov		024-3440425
Tilburg	8 okt	Verzorgd door eigen leden	F. Thijs
	12 nov	Lezing door Ludwig Bercht	013-5352747
Voorne-Putten en Rozenburg	10 okt	Geen bijeenkomst	
	8 nov	Presentatie door Johan de Vries	
West-Brabant	13 okt	Lezing door Frank Hoste	H. Schippers
	10 nov	Jaarvergadering en verloting	0164-257905
West-Friesland	26 okt	Lezing Rikus van Veldhuizen	
	30 nov	Lezing door Cor Wonnink	
IJsselstreek-Twente	1 okt	Hoe leden hun hobby beleven	G. Koelemeijer
	5 nov	Lezing door Wolter ten Hoeve	0572-301414
Zeeland	26 okt	Lezing door Marcel Stolk	H. Weezepoel
	30 nov	Bertus Spee en Koos de Meij	0113-231067
Zuid-Limburg	2 okt	Lezing door Frank Hoste	A. van Vlodrop
	6 nov	Lezing door Wolfgang Borgmann	045-5690266
Zwolle	9 okt	Lezing door Jan Lubbers	H. Huizing
	13 nov	Lezing door Geert Bourgogne	0522-440717

NIEUWE LEDEN MEI - JUNI 2007

Nederland

111190	Kammeraat, Mevr. Coby	Watercirkel 79	1186 LP	Amstelveen
111192	Groep, Dhr. W. van de	Kalmoes 4	2771 LG	Boskoop
111191	Bonte, Dhr. C. de	Lepelstraat 13	4354 KH	Vrouwenpolder
111196	Kleine Staarman, Rob	Holtmuhlestraat 5	5932 BA	Tegelen
111195	Roubroeks, Huub	Heerbaan 69	6061 EC	Posterholt
111197	Duuren, Dhr. G.H. van	Bromeliastraat 5	7591 XZ	Denekamp
111194	Franquemont, Dhr. A.R. von	Troelstrastraat 11	8331 AS	Steenwijk
111193	Dost, Mw. B.	Hoofdstraat 20	9982 AG	Uithuizermeeden

Bericht van overlijden ontvangen van:

Eric J.M. Piens	Merelbeke (B)
G. de Niet-Meester	Den Haag
J.M. Perenboom	Nijmegen
J. Wouters	Kampenhout (B)

BERCHT ZAADLIJST 2008

Voor velen van u al een begrip, voor anderen een nieuwe ontdekkingsreis. Vele zaden die u zoekt, zult u in deze zaadlijst vinden, waaronder een groot aantal voorzien van goede bekende vindplaatsen, c.q. onder veldnummer. U vindt soorten uit de geslachten Acanthocalycium, Ariocarpus, Astrophytum, Echinopsis, Frailea, Lobivia, Mammillaria, Medioblobivia, Notocactus, Rebutia, Thelocactus, Turbinicarpus, Weingartia, Wigginsia, enz., enz., maar bovenal een vrijwel volledig assortiment Gymnocalycium. Kortom, meer dan 4000 soorten wachten op u.

Bestel de zaadlijst bij:
 L.Bercht, Veerweg 18, 4024 BP Eck en Wiel.
 Tel.: 0344 - 693321
 E-mail : ludwigbercht@hetnet.nl

Via E-mail kunt u de lijst in Excel- en Accessformaat opvragen. Hebt u vorig jaar ook besteld, dan ontvangt u de lijst automatisch op uw e-mailadres.

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen
vetplanten en
hulpmaterialen

Kees de Wolf
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
Fax 0786429791
E-mail: info@kemkas.nl

Open kas op 31-5 en 3-8-2008

Kwekerij: Lindeweg 120
3334 LA Zwijndrecht

Open: 1e zaterdag van de maand van 11.00 tot 16.00 uur
Bezoek kas na afspraak

Cactussen van a tot z

Cactuskwekerij.eu

Heeft u ook zo veel verwendende vrienden, dat u nooit weet wat u moet geven bij een feestje?

Misschien is een boekenbon een goed idee?

Aanvragen en inleveren bij de boekenbeurs.
Wim Alsemgeest

Boeken en tijdschriften

Te koop gevraagd:

Tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten

Aanbiedingen aan: W. Alsemgeest
Stadhouderslaan 3
3417 TT Montfoort
Tel. 0348 - 471083

Te koop gevraagd

Bent u genooddaakt om welke reden dan ook uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

**British
Cactus &
Succulent
Society**

Het blad van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat artikelen van allerlei aard, beschrijvingen van planten en hun omgeving, aanwijzingen voor de cultuur, zaadlijsten, verenigingsnieuws en advertenties van kwekers uit de hele wereld.

Eenmaal per jaar wordt Bradleya gepubliceerd voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Het complete lidmaatschap inclusief Bradleya is 37 pond in de EU en 20 pond exclusief Bradleya.

Betalingen per cheque of creditkaart.

Verdere informatie bij:
Hon. Membership Secretary
Mr. D. V. Slade, 15 Brenwood Crescent,
Hull Road, York YO1 5HU England
Tel. 00 44 (0) 1904 410512
E-mail: membership@bcss.org.uk

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
Bundesrepublik Deutschland
Telefon 07151 / 4 18 91 · Fax 07151 / 4 67 28
uhlig-kakteen@t-online.de · www.uhlig-kakteen.com

- meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten
- zeldzame planten en zaden
- verzending over de gehele wereld
- bezoekers en groepen van harte welkom
- onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

ANNY EN BERT VAN DER MEER
CACTUS OASE
EEN UNIEK STUKJE WOESTIJN IN HET ACHTERHOEKSE RUURLO

OPENINGSTIJDEN CACTUS OASE
Het hele jaar geopend
ma t/m vr van 09.00 - 17.00 uur
za en zo van 10.00 - 17.00 uur
Van 1 november tot 28 februari
in het weekend graag vooraf
telefonisch aanmelden.

Jongermanssteeg 6, Ruurlo, Tel. 0573 - 451817, www.cactusoase.nl

Privé broeikassen

DENKT U AAN EEN KAS?

Denk dan eens aan een EUROKAS!

EURO-KASSEN zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en STORMVASTE KASSEN die het aanzien méér dan waard zijn. Het assortiment STANDAARD-KASSEN is groot, MUURKASSEN zijn onze SPECIALITEIT en OP MAAT GEMAAKTE KASSEN worden door ons probleemloos geleverd. Luchtraam-automaten, tablettafels, verwarmingstoestellen, gietgoten, etc. behoren alle tot ons leveringsprogramma

Nu op internet:
www.graafland.nl
Utrechtseweg 37
3544 NA Utrecht-west
richting Vleuten

Bezoek onze demonstratietuin

Telefoon: (030) 677 12 67

Documentatie
op aanvraag
toegezonden

Eerst zien.
dan kopen
Een klasse apart

Graafland
VLEUTEN

Nederlands Belgische vereniging van liefhebbers van
cactussen en andere vetplanten

Succulenta

December 2007

In dit nummer:

Adressen	82
Verslag Algemene Ledenvergadering 27-10-2007	83
Succulentenweekend in 2008	87
Boekenbeurs bij Cactus Oase	87
Promotie en ledenwerving	88
Evenementen / Infomap / Vraag & aanbod	89
Instellingen	90
Afdelingsactiviteiten	91
Nieuwe leden en jubilea in 2007	92
Advertenties	93 t/m 96

Kopij voor het verenigingsnieuws voor de
1^e van de oneven maanden zenden naar:
A. van Zijlen,
Hoefstraat 9,
5345 AM Oss.
E-mail: succulenta@home.nl

ADRESSEN

BESTUUR

Voorzitter:

J. A. Schraets, Geuldersedijk 2,
5944 NH Arcen. Tel. 077 - 4732913
E-mail: j.a.schraets@hccnet.nl

Secretaris:

W. ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

Penningmeester:

J.E.F. Dekeling, Dr. van Ledestraat 67,
2265 BR Leidschendam
Tel. 070 - 3201530
E-mail: j.dekeling@casema.nl

PR & Promotie:

Mevr. M. van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: marjavdp@planet.nl

Tweede voorzitter:

A.J. Arens, Dorpsstraat 714,
1566 EP Assendelft
Tel. 075 - 6873062
E-mail: f.arens@hetnet.nl

Bestuurslid

H. Ruinaard, Molenweg 29,
6133 XM Sittard
Tel. 046 - 4525044
E-mail: henk.ruinaard@tiscali.nl

LEDENADMINISTRATIE

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen
lidmaatschap, adreswijzigingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk
bij de ledenadministrateur:
D.H. Roozegaarde, Banninkstraat 5,
7255 AT Hengelo Gld. Tel. 0575 - 465270
E-mail: h.roozegaarde@planet.nl

LIDMAATSCHAP

Nederland/België	€ 26,-
Ned./België jeugdleden	€ 13,-
Europa	€ 35,-
Buiten Europa	€ 40,-
Inschrijfgeld nieuwe leden	€ 3,-
Nieuwe leden ontvangen gratis de "Gids voor de verzorging van cactussen en vetplanten" door Ton Pullen ter waarde van € 5,-	

FINANCIËLE ZAKEN

Betaling via de bankrekening van
Succulenta te Leidschendam:

Nederland:

Postbank : 680596
IBAN : NL80PSTB0000680596
BIC : PSTBNL21

België:

Postgiro : 000.1141809-22

INFOMAP

Aanvullingen, wijzigingen en suggesties
voor de infomap zenden naar:
Wolter ten Hoeve, Vreebergen 2,
9403 ES Assen. Tel. 0592 - 341660
E-mail: woltertenhoeve@hetnet.nl

ADVERTENTIES

Advertenties naar:
Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9,
5345 AM Oss. Tel 0412 - 630733
E-mail: succulenta@home.nl

Tarieven

1/8 pag	€ 29,50
1/4 pag	€ 45,50
1/2 pag	€ 72,50
1/1 pag	€ 125,00

ALGEMENE LEDENVERGADERING

**Verslag Algemene Ledenvergadering
27 oktober 2007.**

1 Opening

Iets na twee uur wordt de ledenvergadering geopend door de voorzitter, de heer Jack Schraets. Hij heet allen welkom op deze door de afdeling Den Haag georganiseerde bijeenkomst. Het ochtendprogramma bestond uit een bezoek aan orchideeën- kwekerij Ter Laak en de cactuskwekerij van Aad Vijverberg. De presentielijst is door 61 personen getekend.

2. Agenda

Er worden geen wijzigingen aangebracht in de gepubliceerde agenda.

3. Mededelingen.

De voorzitter meldt dat het Clichéfonds vanaf komend seizoen beheerd zal worden door de heer Rutten. Dit betekent dat er enige veranderingen zullen optreden en dat het niet vanzelfsprekend is dat het Clichéfonds meteen op rolletjes zal lopen. Het bestuur is blij dat de heer Rutten deze taak op zich wil nemen. De zaal applaudisseert instemmend. Gerard Rutten neemt het woord

en zegt dat hij hoopt de vorige beheerder te kunnen evenaren. Er zijn afmeldingen ontvangen van de afgevaardigden van de afdeling Flevozoom en Gouda.

4. Ingekomen en uitgegane stukken

Er is via e-mail correspondentie gevoerd met de heer Sabelis over zijn voorstellen betreffende een andere opzet van het tijdschrift. Van deze correspondentie hebben de meeste afdelingen al kennis kunnen nemen. Uiteindelijk heeft de heer Sabelis bedankt als lid van Succulenta. De voorstellen van de heer Sabelis zijn niet door het bestuur en redactie overgenomen, maar recent is er wel een nuttig gesprek geweest tussen enkele bestuursleden en de heer Sabelis. Het is nog niet duidelijk hoe zich dit verder zal ontwikkelen. Er zijn berichten van overlijden ontvangen van de heren Wouters (voorzitter van de afdeling Brabant-België) en Piens (auteur van diverse artikelen in Succulenta). De heer Zaunbrecher heeft kort na de voorjaarsvergadering een brief gestuurd waarin hij de suggestie doet om een informatiepunt op te zetten als alternatief voor het Clichéfonds. Deze brief is in een bestuursvergadering

Het voltallige bestuur tijdens de vergadering in Naaldwijk. V.l.n.r. de heer Ruinaard, de heer ten Hoeve, de heer Schraets, de heer Arens, mevrouw v.d. Pieterman en de heer Dekeling

besproken waarbij het bestuur van mening was dat het voorstel van de heer Zaunbrecher enigszins achterhaald was gezien de waarschijnlijke voortzetting van het Clichéfonds. De heer Zaunbrecher geeft aan dat hij op zijn brieven een rechtstreeks antwoord van het bestuur verwacht. Er is aan het ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit een brief gestuurd met een aantal vragen (naar aanleiding van de succulentendag bij Ubink, waar de organisatie besloot om CITES-1 planten niet toe te laten). Een concreet antwoord van het ministerie is nog niet ontvangen.

5. Verslag Algemene Ledenvergadering d.d. 14 april 2007

Deze notulen, welke in het verenigingsnieuws van Succulenta juni 2007 verschenen zijn, geven geen aanleiding tot opmerkingen. De heer Schraets bedankt de secretaris voor het opstellen van de notulen.

6. Begrotingsvoorstel 2008.

Het gepubliceerde begrotingsvoorstel wordt door de penningmeester, de heer Dekeling, toegelicht. De inkomsten uit de contributie zijn lager begroot door het dalende ledenaantal. De inkomsten uit het Clichéfonds zijn voorzichtigheidshalve lager ingeschat gezien alle wijzigingen die hier optreden. Wat de uitgavenkant betreft, zal het duidelijk zijn dat het tijdschrift de grootste uitgavenpost is. Verwacht wordt dat de uitgaven betreffende het tijdschrift iets hoger uit zullen vallen dan in 2007. Om inkomsten en uitgaven met elkaar in de pas te laten lopen, is het nodig om de contributie iets te verhogen. Na de pauze wordt aan de vergadering voorgelegd of men kan instemmen met de begroting. Een ruime meerderheid kan er mee instemmen, er zijn geen tegenstemmers. De heren Dekeling, Roozegaarde en Ruinaard hebben gezamenlijk gediscus-

sieerd over de toekomst van Succulenta. Naar aanleiding hiervan heeft genoemd trio een stuk opgesteld dat, na bespreking binnen het bestuur, op de ledenvergadering in het najaar van 2008 aan de leden voorgelegd zal worden.

7. Vaststelling contributie 2008.

Het bestuur stelt voor om de contributie voor 2008 te bepalen op € 27,- voor gewone leden en op € 13,50 voor jeugdleden (voor leden in Nederland en België). Vanuit de zaal komen enkele reacties op het voorstel. De heer Zonneveld vraagt zich af waarom de contributie niet in 1 keer met meer dan € 1,- verhoogd kan worden. Volgens de heer Pullen is het vanuit psychologisch oogpunt beter om 1 keer een forse verhoging te doen in plaats van meerdere keren een kleine verhoging. De heer Dekeling antwoordt dat het risico van een forse verhoging is dat er groter ledenverlies optreedt. Overigens zijn de lidmaatschapskosten van Succulenta relatief gezien niet hoog. Het is de bedoeling om de contributieverhoging volgend jaar structureel aan te pakken. De heer Bercht vraagt of buitenlandse leden buiten schot blijven. De heer Dekeling antwoordt dat hier volgend jaar naar gekeken zal worden (Noot: Per 1-1-2006 is die contributie met € 5,- verhoogd). De heer Zonneveld vraagt of er wel eens gekeken is naar de redenen van opzegging. De heer Schraets geeft aan dat een vrij hoog percentage van de nieuwe leden na enkele jaren alweer stopt, maar naar redenen is niet gekeken. Door de heer Huijs wordt geopperd om een enquête onder de ex-leden te houden. Ook dit aspect zal meegenomen worden door het groepje dat zich met de toekomst van Succulenta bezig houdt.

Het bestuursvoorstel wordt in stemming gebracht. Er zijn geen tegenstemmers, maar wel veel voorstemmers. Het voorstel is daarmee aangenomen.

De heer Rutten, de nieuwe beheerder van het Clichéfonds, stelt zich voor

8. Bestuursverkiezing

Aftredend en herkiesbaar is de heer J. A. Schraets. Aangezien er geen tegenkandidaten zijn wordt de heer Schraets opnieuw voorzitter voor een periode van 4 jaar. De zaal laat met een duidelijk applaus haar goedkeuring blijken.

9. Pr-activiteiten

Mevrouw Van der Pieterman geeft een overzicht van het pr-werk van dit jaar. De Succulentendag bij Ubink is succesvol verlopen, er zijn veel planten gekocht, de loterij heeft een leuk bedrag opgebracht. Punten die voor verbetering vatbaar zijn, zijn de belangstelling voor de lezingen en de plantenkeuring. Het aantal nieuwe leden is beperkt gebleven. Het bestuur van Succulenta heeft besloten om de Succulentendag niet altijd bij Ubink te houden maar

een landelijke spreiding te geven. Dit zou meer regionale mensen kunnen aantrekken, met meer kans op nieuwe leden. Het ligt in de bedoeling om de Succulentendag in 2008 in Appeltern te houden op 24 en 25 mei (Appeltern heeft zelf een sterke voorkeur voor een heel weekend). Het is de bedoeling om tijdens de Succulentendag een thema te hebben, voor 2008 wordt gedacht aan fotografie. Verdere mededelingen zullen in het februari-nummer van Succulenta geplaatst worden. De heer Heijnsdijk laat weten dat de afdeling Nijmegen niet gelukkig is met de data van de Succulentendagen in Appeltern, omdat 2 weken later de beurs van Nijmegen gepland staat. Het lijkt mevrouw Van der Ven beter om de Succulentendag volgend jaar niet in Appeltern, maar elders te houden. Mevrouw Van der Pieterman ziet Appeltern als een soort tussenstation omdat de faciliteiten in Appeltern voorhanden zijn. Bovendien komt er volgend jaar mogelijk een bestuursverandering op pr-gebied. De heer Huijs vindt dat de afdelingen de mogelijkheden in hun gebied moeten onderzoeken en dit door moeten geven aan het bestuur. De heer Koerhuis doet de suggestie om de Succulentendag in 2012 bij de Floriade in Venlo te houden. De heer Schraets deelt mee dat Succulenta contacten heeft met Ubink over gezamenlijke activiteiten tijdens deze Floriade.

De open dag van Ubink zal gewoon blijven bestaan (eerste zaterdag van juni), deze succulentendag valt in 2008 echter niet onder de hoede van Succulenta, maar zal georganiseerd worden door 6 afdelingen tezamen met Ubink. De heer Zaunbrecher is van mening dat het belangrijk is om te weten wat de leden ervan vinden wanneer besloten wordt om de Succulentendag niet elk jaar bij Ubink te houden. De heer Schraets vindt echter dat je juist de mening van de leden zou moeten peilen wanneer je steeds bij dezelfde kweker zou blijven.

Het bestuur heeft echter besloten om de Succulentendag op wisselende locaties te houden. De algemene indruk is dat de meeste leden hier voorstander van zijn.

Mevrouw Smit-Reesink vindt dat ook de algemene ledenvergadering gespreid over het land gehouden moet worden, bijvoorbeeld in het najaar in het centrum van Nederland, en in het voorjaar daarbuiten.

Mevrouw Van der Pieterman meldt dat er volgend jaar weer een ledenpas komt, deze pas wordt mogelijk met het decembernummer van Succulenta meegezonden. Bij de vlindertuin in Borssele krijgt men met de ledenpas korting, en bij de Cactus-Oase in Ruurlo is de toegang zelfs gratis.

10. Vaststellen datum en plaats Algemene Ledenvergadering voorjaar 2008

Deze vergadering wordt gepland op zaterdag 12 april. Voor de organisatie komen helaas geen spontane aanmeldingen.

11. Rondvraag

De heer Viscaal doet het voorstel om de fotoworkshop die in Appeltern gegeven is, op een wat uitgebreidere schaal te herhalen bij Ubink (begin 2008). Het lijkt mevrouw Van der Pieterman juist een goed idee om deze workshop te houden tijdens de Succulentendagen in Appeltern. Het bestuur zal zich hierover beraden. Ook doet de heer Viscaal de oproep aan de leden om materiaal in te sturen voor het tijdschrift, iets interessants in de eigen kas kan voor de andere leden ook van interesse zijn.

De heer Van Toledo heeft namens de afdeling Voorne/Putten en Rozenburg enkele keren een stand gehad op de drukbezochte Tuinfair in Oostvoorne. Het aantal Succulenta-leden dat deze Tuinfair bezoekt zou veel hoger mogen zijn.

De heer Koerhuis deelt mee dat de belangstelling voor de plantentrale terugloopt. Een mogelijke oorzaak kan zijn dat nieuwe

leden op een afdeling al allerlei plantjes krijgen of bij een kwekerij plantjes kopen. De heer Schraets stelt voor om de plantentrale op te heffen, ook gezien de kosten en het werk dat erin zit. De heer Biewenga is van mening dat de afdelingen ervoor moeten zorgen dat nieuwe leden in hun regio wat plantjes krijgen, dat stimuleert de gang naar een afdeling. De heer Schraets vindt dat afdelingen dit zelf moeten regelen. De heer Zaunbrecher constateert dat de meeste aanwezigen niet tegen het opheffen van de plantentrale lijken te zijn, maar hij vindt wel dat het voorstel tot opheffing eerst in Succulenta geplaatst moet worden.

12. Sluiting

De heer Schraets sluit de vergadering om plm. 16.00 uur en hij bedankt de afdeling 's-Gravenhage voor de organisatie van deze dag en wenst allen een goede thuisreis.

Wolter ten Hoeve, secretaris.

P.S. Van de volgende afdelingen was geen bericht van verhindering ontvangen: Brabant-België, Fryslân, Den Helder, Hoeksche Waard, Tilburg.

Een van de vele mooie orchideeën die te zien waren bij Orchideeënkwekerij Ter Laak

SUCCULENTENWEEKEND 2008

Net als in 2005 zal de pr-groep van Succulenta op 24 en 25 mei 2008 een Succulentenweekend in de Tuinen van Appeltern organiseren.

Aangezien het aantal te plaatsen en te verhuren kramen in "De Tuinen" beperkt is, zal de opzet van dit weekend een andere zijn dan die van de Succulentendag 2006 en van 2007 bij de firma Ubink.

Naast informatie, verkoop van hobbymaterialen en planten zal er een thema gekozen worden met daarbij één of meerdere workshops.

In het weekend van 24/25 mei zullen "De Tuinen" volop in bloei staan en mede daarom, naast de aankoop van wat mooie

plantjes en gezellig bijpraten met succulentenvrienden, zal het zeker de moeite waard zijn om komend Succulentenweekend 2008 te bezoeken. Nadere informatie over dit weekend en verhuur van kramen zult u kunnen vinden in het februarinummer van Succulenta.

Om dit weekend te kunnen organiseren heeft de pr-groep een aantal vrijwilligers nodig om te assisteren. Wanneer u uw medewerking wilt verlenen kunt u zich nu al daartoe opgeven bij:

Marja van der Pieterman, tel: 078-6178978

e-mail : marjavdp@planet.nl

Arend Biewenga, tel: 050-4042754

e-mail: a.w.biewenga@home.nl

BOEKENBEURS BIJ CACTUS OASE

Het beloofde een prachtige warme en zonnige oktoberdag te worden en dat bleek om 9:00 uur al. Toen was ik al aanwezig om de stand op te bouwen en rond half tien kreeg ik versterking van Hans Wessels en Frans Hilge van de afdeling IJsselstreek-Twente. Zij verzorgden de boekenbeurs van Wim Alsemgeest.

Samen hebben we op zes tafels, ongeveer 10 meter, boeken en informatie materiaal uitgelegd en we hadden nog 10 meter kunnen gebruiken, maar tevreden met deze ruimte hebben we de overige boeken in kratten op tafel gezet zodat ook hierin gemakkelijk gesnuffeld kon worden.

Helaas werd het ook een prachtige zonnige en warme dag, hierdoor zijn er maar ruim 100 bezoekers geweest. Maar de naam Succulenta is wel weer verspreid, belangstelling was er voldoende. Enkelen hadden nog nooit van Succulenta gehoord, laat staan wat deze naam betekende. Dit hebben we dan enthousiast uitgelegd met vele voorbeelden uit de boeken om maar veel mooie foto's te kunnen laten zien. Sommige bezoekers waren zelfs meer dan gewoon

geïnteresseerd, maar helaas heeft dit niet tot nieuwe leden geleid, misschien voor de toekomst, wat in het vat zit verzuurt niet.

Anny Cactus had voor de kinderen de heks "De Grote Margaretha" uitgenodigd, een heel vriendelijke heks die ook met de standhouders veel lol kon maken. Zeep, bij één van de stands, werd haar toch te veel. Onze heren van de boekenbeurs kregen ook veel belangstelling. Jammer voor Wim. Al met al, een geslaagde dag, ondanks dat er maar 1 boek verkocht is en geen nieuwe leden bijgeschreven konden worden.

Anny Cactus heeft ons direct weer uitgenodigd voor de boekenbeurs volgend jaar, 1e weekend in de herfstvakantie, met vele ideeën om kinderen te vermaken en Succulenten te promoten, en natuurlijk al die andere activiteiten gedurende het jaar.

Tevens hebben Anny en Bert aangeboden dat leden van Succulenta, op vertoon van de ledenpas, gratis toegang hebben tot het familiepark, dus hou de website van Anny en Bert in de gaten, www.cactusoase.nl.

Namens de pr-werkgroep

Arend Biewenga

PROMOTIE EN LEDENWERVING

Naar aanleiding van de neergaande trend in het ledenbestand van Succulenta, mede veroorzaakt door vergrijzing en de vele mogelijkheden op ander hobbygebied, wil ik wat ideeën opperen opdat we het tij kunnen keren.

Er is geen reden tot paniek. Buiten clubs voor golf, jeu de boules en nordic walking ondervinden alle verenigingen hier hinder van. Omdat de vereniging ook nu weer jezelf is, kunnen we in dit snelle computertijdperk het tij goed keren met de actie OOR (Ogen Oren Reageren) om alles gezellig en betaalbaar te houden.

Ik heb de laatste 5 jaar, samen met clubleden, veel tijd besteed om de hobby en de afdeling 's Gravenhage e.o te promoten. Buiten evenementen als bij Ubink en in Appelters heb ik me in de regio ingezet door de hieronder genoemde activiteiten, die ik hier graag wil aanbevelen.

Maak optimaal gebruik van de al dan niet gratis streek- en huis-aan-huis-bladen. Een goed geschreven verhaal over een interessante plant spreekt de redactie aan. Geef hun wel de gelegenheid het op hun tijd te plaatsen. De weken rond Kerst en Moederdag tijd zijn advertentieweken en dan zitten uitgevers niet op ons artikel te wachten

Gebruik de regionale radio en tv. Om hun subsidie binnen te halen moeten ze een percentage van de zendtijd besteden aan plaatselijk nieuws, sport en cultuur.

Graag belt men u voor een interview en anders is lobbyen ook mogelijk.

Meld of organiseer open dagen. Of je nu een grote of kleine kas hebt maakt niets uit, samen ben je sterk. Organiseer indien mogelijk een fietstocht naar de bezienswaardigheden. Onze laatste open dag was goed voor ruim 180 bezoekers.

Spreek mensen aan met duidelijk meer

succulenten op de vensterbank aan over hun planten. Dikwijls heeft men u iets meer te vertellen. Ook de buitenplanten, zoals yucca's en agaves, maar ook een eventuele rotstuintje verraden al de groene hobby van de eigenaar.

Plaats bloeiende cactussen op bijeenkomsten bij kennissen of familie als u in het bloeiseizoen iets te vieren heeft.

Zaai en stek altijd ruim. Iets weggeven is nooit verkeerd. Voor kinderen maak ik weleens een arrangementje succulentje met beestje. De laatste worden verkregen op de rommelmarkt.

Onze afdeling 's-Gravenhage staat in het voorjaar promotie te maken voor succulente planten in een tuincentrum. De eerste maal vonden we het leuk om te mogen deelnemen, de andere jaren ontvingen we € 50 voor de verenigingskas.

Met wat mailen lukte het ons om gratis deel te nemen aan Kom in de Kas, de landelijke tuinbouwmanifestatie. Het bezoekersaantal was 28.000 en hoewel niet iedereen onze stand bezocht hadden we twee dagen lang een rij mensen aan de stand.

Zorg voor een mooie verzameling als een duidelijk visitekaartje van de hobby. Plaats wat minder mooi is of moet "revalideren" uit het zicht.

Wees een aanspreekpunt voor personen met problemen met hun succulenten. Dikwijls veroorzaken wol- en wortelluis een vroegtijdige ondergang van de hobby.

Er zijn dus legio mogelijkheden om onze hobby te promoten. Hiermee moeten we meer mensen kunnen bereiken en zodoende onze vereniging weer laten groeien.

Jan de Vreede

EVENEMENTEN

Zaterdag 3 mei 2008

De jaarlijkse cactusbeurs van de afdeling Gorinchem-'s-Hertogenbosch zal volgend jaar niet op de eerste zondag, maar op de eerste zaterdag in mei plaatsvinden.

Locatie Wijkcentrum De Hille,
Looveltlaan 25 te Oss. Entree gratis
Inlichtingen bij Andre van Zuijlen
E-mail: succulenta@home.nl
Tel. 0412-630733

8 en 9 mei

Dit jaar is er geen beurs van de afdeling Haarlem

17 mei

Succulentenbeurs van de afdeling Gouda in Reeuwijk. Inlichtingen bij J. van Tilborg
Cronestein 17, 2804 EK Gouda
Tel. 0182-534093

Zondag 15 juni 2008

De 31e Internationale cactus- en vetplantenmarkt vindt plaats op zondag 15 juni van 10.00 tot 15.30 uur.

Locatie: Kolpinghuis, Smetiusstraat 1,
6511 ER te Nijmegen. Entree € 1,-
Inlichtingen bij Theo Heijnsdijk
E-mail: thd@roc.a12.nl
Tel. 0487-880096.

INFOMAP

Aanvullingen/wijzigingen infomap:

Adreswijziging voorzitter Flevozoom:
W. Schipper, van Harenstraat 23
3842 GG Harderwijk

Nieuwe secretaris Gooi en Eemland:
G. H. Veenendaal, Merellaan 43
3738 ED Maartensdijk, tel: 034-6212240,
gh.veenendaal@wanadoo.nl

Nieuw E-mailadres voorzitter Den Helder:
j.h.m.janssen@kpnplanet.nl

Sprekerslijst:

J. Lubbers, twee nieuwe lezingen:
Succulenten in Europa en Afrika (dia's, in de natuur opgenomen) en Succulenten in Noord- en Zuid Amerika (dia's, in de natuur opgenomen).

VRAAG & AANBOD

Te koop:

65 stuks aloës, diverse grote en kleine soorten. Maat van de potten vanaf 9 cm t/m 25 cm.

B. uit de Bosch, tel: 06-12216624

BESTUURSVERKIEZING

Op de voorjaarsvergadering in 2008 (op 12 april) eindigt de eerste zittingsperiode van het bestuurslid pr & promotie, mevrouw Marja van der Pieterman. Zij stelt zich niet herkiesbaar. Het bestuur heeft de heer Arend Biewenga bereid gevonden om de functie pr & promotie op zich te nemen.

Tegenkandidaten kunnen zich tot 12 januari 2008 schriftelijk aanmelden bij de secretaris, de heer Wolter ten Hoeve, met inachtneming van hetgeen in artikel 7 van het huishoudelijk reglement vermeld wordt.

Artikel 7, lid 1 en 2 luiden als volgt: Tot drie maanden voor de Algemene Ledenvergadering kunnen kandidaten voor een bestuursfunctie worden aangemeld. De aanmelding dient te worden ondertekend door de indiener(s) – het bestuur van een Afdeling of tien gewone leden – en de kandidaat als teken dat hij of zij een eventuele benoeming zal aanvaarden.

INSTELLINGEN

VERENIGINGSARTIKELN

- * **Bewaarband voor Succulenta**
Nieuw € 6,75 per stuk.
- * **Wat betekent die naam?**
Een verklarend woordenboek: € 5,-
- * **Beginnersgids**
Tweede geheel herziene druk (2002)
Prijs € 5,-
- * **Oude jaargangen** (backnumbers of Succulenta)
1955 tot 2000 € 5,- per jaargang
2000 t/m 2006 € 9,- per jaargang

Buitenlandse tijdschriften

- * Aloe Zuid-Afrika 1982 t/m 1990
€ 2,50 per nummer
- * C&S Journal USA 1977 t/m 1986
€ 10,- per jaargang
- * Kakteen und andere Sukkulanten
t/m 1995 voor € 9,- per jaargang
- * The National Cactus and Succulent
Journal (Engeland). 1970 t/m 1982
€ 5,- per jaargang
- * Belgisch tijdschrift 1969 t/m 1973,
1978 t/m 1984 en 1988 t/m 1991,
1994, 1996 en 1999 € 5,- per jaargang
- * Informationsbrief DDR, 1980 t/m
1986 voor € 5,- per jaargang
- * Tsjechisch tijdschrift Kaktusy, 1986
t/m 2003 voor € 5,- per jaargang

*CD-Roms

- * Succulenta 1919 t/m 1943 voor € 10,-
- * Lobivimania van Clazien Bouwman,
€ 30,-

Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.

W. Alsemgeest, Succulenta Boekenbeurs.
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Gironummer Boekenbeurs:

199176 t.n.v. W.A. Alsemgeest.

Succulenta boeken te Montfoort

Tel. (00 31) (0)348 - 471083

E-mail: w.a.alsemgeest@hetnet.nl

PR, PROMOTIE & EVENEMENTEN

De werkgroep PR heeft diverse artikelen om u bij evenementen etc. te helpen bij uw promotie-activiteiten. Bestellingen, vragen en suggesties betreffende de promotie aan:
Marja van der Pieterman - van den Berge
Vredenburg 146, 3328 DL Dordrecht
Tel. 078 - 6178978
E-mail: marjavdp@planet.nl

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

Bibliothecaris
J. Keizer-Zinsmeester, Westeind 96,
9636 CE Zuidbroek. Tel. 0598-395128
E-mail: anjo.keizer@planet.nl

SUCCULENTA'S HOMEPAGE

www.succulenta.nl
Dit is het elektronische verenigingsnieuws voor alle liefhebbers van cactussen en vetplanten. De leden en de afdelingen kunnen kopij voor de homepage aanleveren bij:
Paul C. Laney, Graaf Floris 37
1276 XA Huizen. Tel. 035 - 5268618
E-mail: info@succulenta.nl

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Hoofdredacteur

Henk Viscaal, Brinklaan 31
7261 JH Ruurlo. Tel. 0573 - 452005
E-mail: hviscaal@hetnet.nl

Redactiesecretariaat

Mevr. J.M. Smit-Reesink
Prins Willem Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom. Tel. 0318 - 430099
E-mail: j-smit-reesink@hetnet.nl

AFDELINGSACTIVITEITEN 2007/2008

AFDELING	DATUM	ACTIVITEIT	INFORMATIE
De Achterhoek	13 dec	Foto- en praatavond	A. Heijnen 0543-564314
Drenthe	12 dec	Jaarvergadering	H. Mecklenfeld 0523-683170
Fryslan	11 dec 8 jan.08	Lezing door Robert Mayer Jaarvergadering	H. Sleifer 0512-481844
Gorinchem- 's-Hertogenbosch	10 dec 14 jan 08	Eigen leden vertellen Jaarvergadering	A. van Zuijlen 0412-630733
Gouda	13 dec 17 jan 08	Traditionele bingo-avond Een praatje bij een plant	J. Schouten 0182-393029
's Gravenhage e.o.	11 dec 5 jan 08 8 jan 08	Gezellige jaarafsluiting Nieuwjaarsbijeenkomst Lezing door gastspreker	T. v't Walderveen 070-3864916
Groningen en Ommelanden	20 dec	Jaarvergadering en dia's leden	W. ten Hoeve 0592-341660
Maas en Peel	18 dec 22 jan	Dia's van en door de leden Mieke en Rene Goris-Geuens.	M. Senders 0492-546646
Nijmegen	4 dec	Lezing door Andre van Zuijlen	R. Maessen 024-3440425
Tilburg	10 dec	Jaarafsluiting met quiz	H. van Helderer 013-5352747
West-Brabant	8 dec	Lezing door Evert Smienk	H. Schippers 0164-257905
IJsselstreek-Twente	dec 8 jan 08	Geen bijeenkomst ALV en nieuwjaarsreceptie	G. Koelemeijer 0572-301414
Zaanstreek	2 dec 1 feb 08	Lezing door Wim Alsemgeest Jaarvergadering	P. Steyn 0251-313009
Zwolle	11 dec	Lezing door Ludwig Bercht	H. Huizing 0522-440717

NIEUWE LEDEN SEPTEMBER - OKTOBER

Nederland

111204	Rademaker, Hans	Lemenburg 49	2135 DV	Hoofddorp
111203	Leeuwen, Monique van	Sonoystraat 6A	3039 ZT	Rotterdam
111198	Tielenburg, Dhr. J.	Amerstraat 44	4535 CL	Terneuzen
111201	Versluis, Mw. Mieke	Twikkelstraat 11	4834 LL	Breda
111202	Wijdeven-v.d. Heijden, A. v.d.	Waleweinlaan 65	5665 CG	Geldrop
111205	Boer, Mevr. I. de	Binderserf 24	6846 AH	Arnhem
Belgie				
111199	De Cocker, Dhr. Willy	Laubespinastraat 6	B-1020	Brussel
111206	Bussche, Armand van den	Acaciastraat 32	B-9820	Merelbeke

Frankrijk

111200	Vizier, Mw. Jeanne	31 Rue Voltaire	F-60600	Fitz-James
--------	--------------------	-----------------	---------	------------

Bericht van overlijden ontvangen van:

A.F. Braam te Uithoorn

JUBILEA IN 2007

50-jarig jubileum

Bulder, C.J.E.A.	Bennekom
Geurts, J.H.	Utrecht
Damsma, H.	Eindhoven

40-jarig jubileum

Weerd, Drs. P.H.v.d.	Amsterdam
Hoven, .H.M.W. van den	Bentveld
Duin, T. van	Noordwijk
Backhuys, Dr. W.	Oegstgeest
Knoobe, B.E.	Bodegraven
Kurvers, J.W.	Capelle a/d IJssel
Korpel, C.	Maasdam
Geus, J. de	Maasdam
Olyrhook, W.	Bergen op Zoom
Sommen, Th.W. van der	Budel
Maassen, Joh.	Schaesberg
Giepmans, P.J.A.	Wychen
Elk, C.G.M. van	Ewijk
Smit-Reesink, Mevr. J.M.	Bennekom
Leusink, Mevr. M.	De Klomp
Have, J. ten	Apeldoorn
Brugge, A.B. ter	Almelo
Corbier, K.	Joure
Lange, G. de	Joure
Rowley, G.D.	Early Reading GB
Jardin Exotique	Monaco Cedex

25-jarig jubileum

Broek, R. v.d.	Amsterdam
Sonneveld, J.F.M.	Amsterdam
Steenweg, P.B.M.	Nootdorp
Zeitler, O.J.	Delfgauw
Leentjes, E.	Rotterdam
Hoetmer, J.	Vreeland
Schans,Th.D. v.d.	's-Gravenmoer
Klaassen, A.	Eindhoven
Verhaegh, H.	Reuver
Gasteren, L.J. van	Ubachsberg
Hilge, F.J.	Zutphen
Borkent, J.H.	Wierden
Kersten,W.G.L.M.	Dalfsen
Vincentie, D.E.A.	Hardenberg
Heuvel, P.J.F.van den	Gramsbergen
Cappellen, Ir. J. van	Havelte
Mellema, J.	Nes Ameland
Meems, Mevr.. H.	Zuidwolde
Ransbeek, W. van	Merchtem (B)
Hofkens, Frans	Brasschaat (B)
Callebert, Joris	Oostkamp (B)
Albrecht, Klaus	Drongen (B)
Claus, Marcel	Destelbergen (B)
Cooman, Arsene de	Ninove (B)
Schaubroeck, Wilfried	Lierde (B)

Chihuahua

Kakteenreise durchs Tarahumara-Land

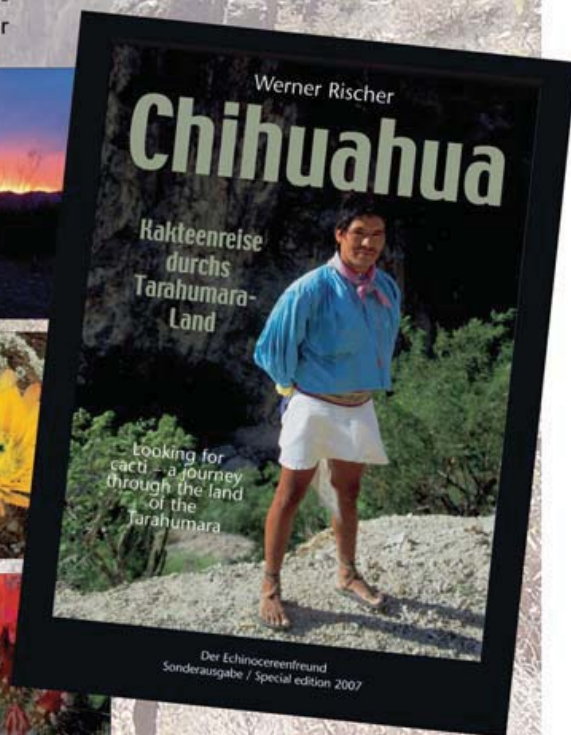
Neu!

Ein Reisebuch über Chihuahua – nicht nur für Echinocereenfreunde

Werner Rischer, ein profunder Kenner Chihuahuas, hat hier in Form von nachvollziehbaren Reiserouten zusammengetragen, was dieses faszinierende Land zu bieten hat. Er berichtet über die herrlichen Landschaften der Canyons und Wüsten und befasst sich dann ebenso ausführlich sowohl mit den Dörfern und Städten wie mit Ihren Bewohnern. Besonders wird dabei auf die Ureinwohner, die Tarahumara, und die später aus Europa zugewanderten Mennoniten mit Ihren ausgefallenen Lebensweisen eingegangen. Darüber hinaus gibt er einen ganz ausführlichen Einblick in die Kakteenflora dieses Landes und zeigt faszinierende Bilder blühender Kakteen und anderer sukkulenter Pflanzen.

**Ein Prachtband
im Format
17x24 cm**
mit 412 Seiten
und mehr als
530 farbigen
Abbildungen und
Karten.
**2-sprachig
deutsch-englisch**

Nur 49,90
plus Porto

Bestellungen an AG-Echinocereus, Gerhard Böhm, Fröbelstr. 2, D-90592 Schwarzenbruck, Germany

Telefon 09128 2890, eMail: echinocereus@boehm-bayern.de oder durch Überweisung des Gesamtbetrages

– Inland: € 54,30, Ausland: € 59,40 – auf Konto 8124000, BLZ: 76052080, Sparkasse Neumarkt,

IBAN: DE92 7605 2080 0008 1240 00, BIC: BYLADEM1NMA

unter Angabe der vollständigen Zustell-Adresse im Verwendungszweck

Bonus für Mitglieder der AG Echinocereus € 5,-

VERENIGUNGSNEUWS

Handelskwekerij
Ubink bv.

Gespecialiseerd in cactussen

Open dag

Zaterdag 7 juni 2008
van 09.00 tot 16.00 uur

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart
Tel. 0297 - 326880
Fax. 0297 - 343089

Tijdens de open dag zal door een aantal afdelingen van Succulenta een succulentendag worden georganiseerd.

Via het Verenigingsnieuws wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

Kwekerij Kemkas

Voor al uw cactussen
vetplanten en
hulpmaterialen

Kees de Wolf
Pieter Zeemanlaan 40
3356 BS Papendrecht

Tel. 0626298345
Fax 0786429791
E-mail: info@kemkas.nl

Open kas op 31-5 en 30-8-2008

Kwekerij: Lindeweg 120
3334 LA Zwijndrecht

Open: 1e zaterdag van de maand van 11.00 tot 16.00 uur
Bezoek kas na afspraak

cactusplaza
cactus plants & seeds

www.cactusplaza.nl

uitgebreide collectie zaden,
planten en accessoires

Cacti, succulenten en andere
exotische planten

Gemakkelijk online
te bestellen

Allard Bax, Groningen
Email: info@cactusplaza.nl

Correctie

De open kas bij
Kemkas is op 30
augustus en NIET
op 3 augustus

Te koop gevraagd

Bent u genoodzaakt om welke reden dan ook
uw cactusverzameling van de hand te doen,
neem dan contact op met

Gerrit Melissen

Korenmolen 9, 3738 WL Maartensdijk
Telefoon: 0346 - 213366

British Cactus & Succulent Society

Het blad van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat artikelen van allerlei aard, beschrijvingen van planten en hun omgeving, aanwijzingen voor de cultuur, zaadlijsten, verenigingsnieuws en advertenties van kwekers uit de hele wereld.

Eenmaal per jaar wordt Bradleya gepubliceerd voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulente planten.

Het complete lidmaatschap inclusief Bradleya is 37 pond in de EU en 20 pond exclusief Bradleya. Betalingen per cheque of creditkaart.

Verdere informatie bij:
 Hon. Membership Secretary
 Mr. D. V. Slade, 15 Brenwood Crescent,
 Hull Road, York YO1 5HU England
 Tel. 00 44 (0) 1904 410512
 E-mail: membership@bcss.org.uk

Postfach 1107 · D-71385 Kernen
 Bundesrepublik Deutschland
 Telefon 07151 / 4 18 91 · Fax 07151 / 4 67 28
 uhlig-kakteen@t-online.de · www.uhlig-kakteen.com

- meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten
- zeldzame planten en zaden
- verzending over de gehele wereld
- bezoekers en groepen van harte welkom
- onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon

ANNY EN BERT VAN DER MEER
CACTUS OASE
 EEN UNIEK STUKJE WOESTIJN IN HET ACHTERHOEKSE RUURLO

OPENINGSTIJDEN CACTUS OASE
 Het hele jaar geopend
 ma t/m vr van 09.00 - 17.00 uur
 za en zo van 10.00 - 17.00 uur
 Van 1 november tot 28 februari
 in het weekend graag vooraf
 telefonisch aanmelden.

Jongermanssteeg 6, Ruurlo, Tel. 0573 - 451817, www.cactusoase.nl

Privé broeikassen

DENKT U AAN EEN KAS?

Denk dan eens aan een EUROKAS!

EURO-KASSEN zijn MOOIE, STERKE, SOLIDE, VEILIGE en STORMVASTE KASSEN die het aanzien méér dan waard zijn. Het assortiment STANDAARD-KASSEN is groot, MUURKASSEN zijn onze SPECIALITEIT en OP MAAT GEMAAKTE KASSEN worden door ons probleemloos geleverd. Luchtraam-automaten, tablettafels, verwarmingstoestellen, gietgoten, etc. behoren alle tot ons leveringsprogramma

Nu op internet:
www.graafland.nl
 Utrechtseweg 37
 3544 NA Utrecht-west
 richting Vleuten

Bezoek onze demonstratietuin

Telefoon: (030) 677 12 67

Documentatie
 op aanvraag
 toegezonden

Eerst zien.
 dan kopen
 Een klasse apart

Graafland
 VLEUTEN

Opuntia versicolor

Astrophytum asterias

Escobaria succedii

Echinocereus reichenbachii

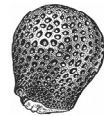
Pediocactus knauttonii

Opuntia phaeacantha lacvii

Roseocactus fissuratus

Mamillaria mainiae

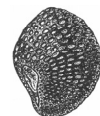
Mamillaria heyderi macedougalii

*Coryphantha scheeri
robustispina*

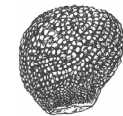
Ancistrocactus scheeri

Mamillaria wrightii wilcoxii

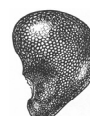
Epithelantha micromeris

Echinocereus viridiflorus

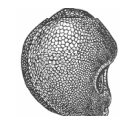
Opuntia erinacea

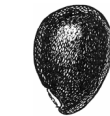
Scleroactus mesae-verdae

Ferocactus wislizenii

Homalocephala texensis

Pereskia grandiflora

Thelocactus bicolor schottii

Clichéfonds

Zaadlijst

2007 – 2008

ZAADAANBIEDING

Nadat jarenlang Jack Schraets beheerder is geweest voor het Clichéfonds heb ik deze taak sinds kort overgenomen.

Voor mij is het bestaan van het Clichéfonds niet nieuw, de eerste bestellingen vonden ongeveer 35 jaar geleden plaats.

Wat er zich achter de schermen precies afspeelde is mij inmiddels duidelijk, het resultaat de zaadlijst van het Clichéfonds 2007-2008 gebruik makend van de nodige adviezen van Jack ligt voor u.

De lijst bevat bijna 800 nummers van zaden van cactussen en, in mindere mate, andere succulenten. Ten opzichte van voorgaande jaren minder soorten omdat, door de korte periode waarin deze lijst is samengesteld nog geen gebruik gemaakt is van het aanbod van andere leveranciers,

Goede nieuws is dat meer dan 40% van de zaden is geschonken door liefhebbers, waaronder ook veel nieuwe.

Ook nu is weer gekozen voor het Kakteenlexikon van Backeberg als basis voor de naamgeving van cactussen. Soorten die in dit werk niet voorkomen worden in het algemeen aangeduid met de naam die de leverancier eraan gaf. In sommige gevallen is aangegeven onder welke naam de soort bij andere auteurs bekend. Voor de andere succulenten wordt het Sukkulentenlexikon van Jacobsen als basis gebruikt.

Aparte vermelding verdient het geslacht Lithops. De soorten met als leverancier HN zijn zaden afkomstig van planten uit de vroegere verzameling van Dr. de Boer. Hierbij is de benaming van Dr. de Boer aangehouden. Hierbij is afgezien van het vermelden van bijzonderheden van de soort.

Bij een aantal soorten zijn veldnummers vermeld. De afkortingen hebben betrekking op de volgende personen (alleen de ons bekende afkortingen zijn hier vermeld). De volgende afkortingen zijn gebruikt:

ABP = A.B. Pullen; B = Frau Muhr; BKS = B. & K. Schweitzer; C = D. Cole; FO = F. Otero; FR = F. Ritter; GN = G. Neuhuber; HDA = H. Damsma; HK = H. Kuenzler; HS = H. Swoboda; HU = Horst & Uebelmann; KK = K. Knize; L = A. Lau; LB = L. Bercht; OF = O. Ferrari; P = P. & J. Piltz; Rep = W. Reppenhagen; Rog = H. Rogozinski; SB = S. Brack; ST = Oostenrijkse groep; WM = W. Mächeler; WP = W. Papsch; WR = W. Rausch.

De volgende symbolen zijn in de tweede kolom van de lijst gebruikt:

E = G. Eerkens, Commewijne, Suriname; H = Gebr. De Herdt, Rijkvorschel, België; HN = H. Nijmeijer, Stadskanaal; JT = J. van Thiel, Beek;

L = Soorten afkomstig van liefhebbers of incidentele leveranciers. Eventueel kunt u hun namen opvragen.

De lijst is verdeeld in de groepen Cactussen, Andere Succulenten (inclusief enkele tuin- en rotsplantensoorten) en Gemengde Zaden. Binnen de groepen zijn de geslachten alfabetisch gerangschikt. Binnen de geslachten zijn de soorten in volgorde van binnenkomst geplaatst.

Aan de geslachten is een eénduidige lettercombinatie gegeven, die in de lijst vóór de naam van het geslacht is vermeld.

Meer dan 40% van de soorten is geschonken door liefhebbers. Deze soorten zijn door de liefhebbers in het algemeen zelf schoongemaakt. Als u beseft hoeveel tijd dit hun alleen al heeft gekost is een woord van dank hiervoor zeker op zijn plaats!

De zaden werden ingezonden door: W. Alsemgeest, Montfoort; G. Eerkens, Commewijne, Suriname; J. Enderink, Borculo; J. Fegers, Dilsestokken (B); Th. Gommans, Venray; D. Houvenaeghel, Oostnieuwkerke (B); R. Mayer, Joure; H. Nijmeijer, Stadskanaal; G. Roest, Reusel; J. van Thiel, Beek; F. Veenman, Naaldwijk; J. de Vreede, Naaldwijk; K. Zondervan, Aduard.

Het tellen van de zaden wordt onder ander gedaan door F. Veenman, en een aantal leden die nog niet bekend waren bij het inleveren van deze kopij. Indien u ook mee wilt tellen, een in ieder geval rustgevende bezigheid, kunt u mij bellen of een e-mail sturen.

De omslag van deze lijst, al eerder gebruikt, werd ontworpen door mw. Schraets.

Waarschijnlijk worden de zaden verzonden vanaf begin januari 2007, dit is mede afhankelijk van de medewerking van leden om ook een aantal uren te willen tellen. Het is mij al langer duidelijk dat tellers van zaden lastig zijn te vinden, reden voor mij om het komende jaar een telmachine te gaan bouwen, een hele uitdaging met de relatief kleine cactuszaden

We wensen u veel genoegen met het selecteren van uw bestelling uit de lijst en daarna veel succes met het zaaien.

Berichten over de zaairesultaten zijn zeer welkom.

Namens het Clichéfonds,
Gerard Rutten

WIJZE VAN BESTELLEN

Bestel bij voorkeur via één van de bijgevoegde bestellijsten. Bestellen is ook mogelijk per e-mail naar gerardrutten51@hotmail.com Bestel de soorten door bij de juiste prijsklasse de soorten te vermelden die u wenst te ontvangen. Geef van deze soorten de geslachtsaanduiding en het nummer van de soort op de volgende wijze: MAL 2, 14, 115; SUL 1 t/m 5, 12; AN 1, 3, 6 enz.

In de derde kolom zijn de bijzonderheden vermeld van de soorten wat betreft prijs en hoeveelheden waarin de soort verkrijgbaar is. De cijfers in deze kolom hebben de betekenis die onder aan deze pagina is aangegeven. Het minimum aantal zaden per portie is bij iedere soort aangegeven.

Het is ook mogelijk om 10 soorten van één geslacht of groep van geslachten te bestellen en de keuze van de soorten aan ons over te laten. In deze gevallen kosten deze 10 porties (verschillend en op naam) € 3,-. Deze pakketjes kunt u bestellen door in de daarvoor bestemde ruimte aan de achterzijde van het bestelformulier de gewenste pakketjes te omcirkelen. **Let op: deze pakketjes zijn alleen verkrijgbaar van de aangegeven geslachten en de keuze van de soorten wordt door ons gedaan!**

Indien u voor uitverkochte soorten vervangers wenst te ontvangen kunt u dat aangeven op de daarvoor bestemde plaatsen.

Leden van Succulenta

Vermeld bij bestellen uw adm. nr. (lidnr.), dat vermeld staat op het adresstrookje van het tijdschrift Succulenta. Wacht met de betaling van de zaden op de rekening, deze ontvangt u tegelijk met de zaden. uw voordeel is, dat u alleen bestelde soorten ontvangt en geen vervangers, tenzij u dat uitdrukkelijk wenst.

Bestellers die geen lid van Succulenta zijn

Op het bestelformulier kunt u aangeven of u direct bij bestellen betaalt en op welke wijze. Geef wel voldoende vervangers op. Op verzoek zenden we u eerst een rekening tegen een vergoeding van € 2,-. In dit geval ontvangt u alleen bestelde soorten en geen vervangers. De zaden worden verzonden na ontvangst van het verschuldigde bedrag.

Minimumbestelling

Voor elke bestelling geldt een minimum bedrag van € 5,- per bestelling, exclusief de portokosten van € 1,20. Op kleinere bestellingen wordt door ons niet gereageerd. u hoort er niets meer over.

Bij een bedrag van de rekening boven € 17,- exclusief verzendkosten nemen wij de verzendkosten voor onze rekening. Indien u bestelt voor een bedrag dat vrijwel gelijk is hieraan, kan het bedrag lager uitkomen door het uitverkocht zijn van enkele soorten, waardoor de verzendkosten alsnog voor uw rekening komen!

Wijze van betaling

In Nederland kunt u betalen door storting van het bedrag onder vermelding van het notanummer op Postrek. 14465 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Pijnacker.

In België kan betaald worden door storting op Rek. Nr. 000.1141809-22 van de Belgische Postgiro t.n.v. Succulenta, Leidschendam, onder vermelding van "**Zaadbestelling en notanummer**" Vergeet deze toevoeging niet, omdat anders de penningmeester de reden van de betaling niet kent.

Andere bestellers binnen de EG kunnen betaling verrichten door over te schrijven naar Portrek. 14465 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Pijnacker met gebruikmaking van het IBAN nr: NL71 PSTB 0000014465 en BIC code PSTBNL21. **Bij andere manieren van betalen uit het buitenland dient u rekening te houden met eventuele bankkosten.** U gelieve zich hiervan zelf op de hoogte te stellen.

Zaadlijst

In de derde kolom van de lijst zijn gegevens vermeld omtrent de prijs van de zaden, waarbij de gebruikte cijfers de hieronder vermelde betekenis hebben.

1 = Prijs per portie € 0,35.

2 = Prijs per portie € 0,55.

3 = Prijs per portie € 1,40.

4 = Prijs per portie € 0,35; prijs per 5 porties € 1,40.

5 = Prijs per portie € 0,55; prijs per 5 porties € 2,20.

6 = Prijs per portie € 1,40; prijs per 5 porties € 5,60.

7 = Prijs per portie € 0,35; per 5 porties € 1,40; per 1000 zaden € 5,60.

Zpp = zaden per portie.

De porties bevatten minimaal het aantal zaden dat bij de soort is aangegeven.

Vergeet niet bij uw bestelling ook geslachtsaanduiding en nummer te vermelden!

ARI ARIOCARPUS

Bizar gevormde planten uit Mexico. De soorten blijven vrij klein en groeien langzaam. Vaak worden deze soorten geënt. Niet kougevoelig, maar door de langzame groei en grote penwortel niet al te gemakkelijk.

- 1 H 2 confusus (10 zpp) van Aramberry/N.L.; meest purperen bloemen, zelden wit
- 2 H 2 furfuraceus (10 zpp) wollige kop; grote witte bloemen
- 3 H 2 retusus (10 zpp) scherpe driekantige tepels; grote bleekroze bloemen
- 4 H 2 trigonus (10 zpp) lange driehoekige tuberkels; grote gele bloemen in de herfst

ARR ARROJADOA

Slanke, klein blijvende zuilen uit noordelijk Brazilië met fraaie wasachtige bloemen. De planten zijn kougevoelig en daarom misschien beter te enten.

- 1 H 1 aureispina (20 zpp) goudgele doorns met bruine punten; bloemen donker roze

AST ASTROPHYTUM

Zeer geliefde Mexicaanse bolcactussen. De planten zijn wat vochtgevoelig en daardoor behoren ze niet tot de gemakkelijkste soorten. Rijke bloeiers in zomer en herfst. Niet kougevoelig.

- 1 L 1 asterias (20 zpp) doornloze plant; 8 vlakke ribben; gele bloemen
- 2 H 1 asterias (20 zpp) doornloze plant; 8 vlakke ribben; gele bloemen
- 3 H 1 asterias X capricorne groen (20 zpp) zaden van puur groene planten; grote areolen
- 4 H 1 asterias X capricorne (20 zpp) zeer mooie vormen; veel grote bloemen
- 5 H 2 capricorne cv "Crassispinoides" (10 zpp) zachte doorns; zuiver gele bloemen; mooi!
- 6 H 1 capricorne major (20 zpp) dicht bevolkt; lange, omhoog gebogen doorns
- 7 H 1 capricorne minor (20 zpp) zachte, lange, gebogen doorns
- 8 H 2 capricorne minor fa. (10 zpp) dicht wit bevolkt; zeer mooi
- 9 H 1 capricorne niveum (20 zpp) dicht, sneeuw wit bevolkt; lange priemende doorns
- 10 H 2 capricorne niveum fa. (10 zpp) vorm met gele doorns
- 11 H 1 capricorne niveum nudum (20 zpp) vorm zonder vlokken; stevige doorns
- 12 H 1 coahuilense (20 zpp) dicht wit bevolkt; gele bloemen met rode keel
- 13 L 1 coahuilense SB1474 (20 zpp) dicht wit bevolkt; gele bloemen met rode keel
- 14 L 2 crassispinoides (10 zpp) dicht bevolkt; lange, omhoog gebogen doorns, bloem geel hart
- 15 H 5 cv "Super Kabuto" (10 zpp) streperige, grote wollige vlokken

- 16 H 2 ASCO F2 (10 zpp) zeer mooie vormen; fraai bevolkt
- 17 H 1 myriostigma columnare (20 zpp) slanke plant, tot 1 m hoog
- 18 H 2 myriostigma cv "Onzuka" (10 zpp) areolen V-vormig gesierd; fraaie vlokken
- 19 H 2 myriostigma fa. (10 zpp) zaad van drieribbige planten
- 20 H 1 myriostigma nudum (20 zpp) geheel groene plant; grote gele bloemen
- 21 H 1 myriostigma quadricostatum (20 zpp) vorm met aanvankelijk steeds 4 ribben
- 22 H 1 myriostigma tulense (20 zpp) dicht wit bevolkt; zeer scherpe ribben
- 23 H 1 myriostigma (20 zpp) de bisschopsmuts
- 24 L 1 myriostigma (20 zpp) de bisschopsmuts
- 25 H 1 ornatum glabrescens (20 zpp) plant later slechts spaarzaam bevolkt
- 26 H 1 ornatum mirbelii (20 zpp) lange, goudgele bedorning; zeer mooi
- 27 H 1 ornatum virens (20 zpp) lichaam volledig groen; fraaie goudgele bedorning
- 28 H 1 senile aureum (20 zpp) plant groen; zeer lange, zachte, gedraaide, goudgele doorns
- 29 L 1 senile aureum P289 (10 zpp) plant groen; zeer lange, zachte, gedraaide, goudgele doorns
- 30 H 1 senile fa. (20 zpp) plant ook later spaarzamer bevolkt
- 31 H 1 senile fa. (20 zpp) bloemen meer roze-achtig
- 32 H 1 senile (20 ZPP) zonder vlokken; lange, zachte, gedraaide, donkere doorns

BLO BLOSSFELDIA

De kleinst blijvende bolcactussen. Bloei is al mogelijk bij minder dan 1 cm doorsnede. De kweek uit zaad is moeilijk en enten is aan te bevelen. Niet kougevoelig.

- 1 L 4 milaflorus (20 zpp) naam mij niet bekend
- 2 L 4 tomimensis (20 zpp) mogelijk B. liliputana

CLE CLEISTOCACTUS

Slanke zuilen, soms kruipend en soms rechtop groeiend. Rijk bloeiend met weinig openende buisvormige bloemen. De kweek is eenvoudig en de planten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 1 strausii (20 zpp) dichte, witte, haarachtige bedorning; bloemen wijnrood
- 2 H 1 X Espostoa Hybride (20 zpp) bloeit rijk karmijnkleurig uit wollige areolen

COA COCHEMIEA

Korte zuiltjes met felrode zygomorfe bloemen, die verwant zijn met Mamillaria. De planten zijn niet kougevoelig en in verzamelingen niet zeer algemeen.

- 1 H 1 halei (20 zpp) roodbruine, rechte doorns; bloemen zygomorf en purper
- 2 H 1 maritima (20 zpp) plant blauwgroen; doorns

- roodbruin; grote scharlaken bloemen
- 3 H 1 pondii (20 zpp) blijft kleiner; dicht bedoord; scharlaken bloemen
- 4 H 1 poselgeri (20 zpp)gehaakte doorns, lange, rode, zygomorfe bloemen
- 5 H 1 setispina (20 zpp)zeer lange, witte haakdoorns; vermiljoenrode bloemen

COP COPIAPOA

- Geel bloeiende, Chileense bolcactussen, die meestal langzaam groeien. Sommige soorten zijn vochtgevoelig door hun penwortel. De epidermis is vaak bijzonder aantrekkelijk van kleur en structuur. De soorten zijn niet kougevoelig.
- 1 H 2 atacamensis fa. KK655 (10 zpp) van Mejillones; bredere en scherpere ribben
- 2 H 1 barquitenis (20 zpp) dwergsoort; witwollige schedel; bloeit rijkelijk
- 3 H 1 calderana (20 zpp) grijsgroene plant; dikwoltige areolen; zware bedoorning
- 4 H 1 cinerascens applanata (20 zpp) koppen iets groter dan type; witgrijze doorns
- 5 H 1 cinerascens (20 zpp) grijswitte schedel; kan rijkelijk spruiten
- 6 H 2 cinerea (10 zpp) later kort zuilvormig; prachtig berijpt
- 7 H 1 esmeraldana (20 zpp) wollige schedel; grote, gele bloemen; dwergsoort
- 8 H 1 fiedleriana (20 zpp) vormt groepjes; plant mat-groen
- 9 H 2 grandiflora (10 zpp) priemende, bruineachtige doorns; grote gele bloemen
- 10 H 1 haseltoniana (20 zpp) plant grijsgroen; schedel wollig en oranjebruin
- 11 H 2 hornilloensis (10 zpp) volgens Hunt C. taltalensis
- 12 H 1 humilis (20 zpp) dwergsoort met penwortel; rijk geel bloeiend
- 13 L 1 humilis (20 zpp) dwergsoort met penwortel; rijk geel bloeiend
- 14 H 2 hypogea (10 zpp) dwergsoort; bruingrijze en rimpelige epidermis
- 15 L 2 hypogea (10 zpp) solitair; meestal doornloos
- 16 H 1 marginata (20 zpp) grote, donkerbruine, viltige areolen; doorns donkerbruin
- 17 H 1 mollicula (20 zpp) klein, grijsgroen lichaam; witwollige schedel
- 18 H 1 montana (20 zpp) bloeit al rijkelijk als kleine plant; grote bloemen
- 19 L 1 montana (20 zpp) bloeit al rijkelijk als kleine plant; grote bloemen
- 20 H 1 tenuissima (20 zpp) dwergsoort; zwartgroene epidermis; nietige bedoorning
- 21 L 1 tenuissima (20 zpp) dwergsoort; zwartgroene epidermis; nietige bedoorning

COY CORYPHANTHA

Noordamerikaanse, niet kougevoelige bolcac-

- tussen. De bloemen verschijnen willig uit een groef boven het areool. Sterke planten die vaak vorst verdragen. Sommige Escobaria's en Lepidocoryphantha zijn hier vermeld.
- 1 H 1 andreae (20 zpp) stevige bruine doorns; witte schedelwol
- 2 H 1 calipensis (20 zpp) wollige schedel; grote gele bloemen
- 3 H 1 cornifera (20 zpp) 1 neerwaarts gebogen, zwarte middendoorn per areool
- 4 H 1 delaetiana v. L1230 (20 zpp) van Ceballos/Dur.; bloeit al klein
- 5 H 1 durangensis (20 zpp) slanke, cilindervormige plant
- 6 H 1 gladiispina (20 zpp) donkergroen; weinig wol in de schedel
- 7 H 1 grandis (20 zpp) donkergroene, grote plant
- 8 H 1 guerkeana (20 zpp) kleine, loofgroene soort
- 9 H 1 indensis (20 zpp) platronde plant; middelgrote citroengele bloemen
- 10 H 1 macromeris (20 zpp) Lepidocoryphantha; bloemen groot en min of meer roze
- 11 H 1 maiz-tablasensis (20 zpp) blauwgroene plant; bloemen geelwit
- 12 L 1 odorata (20 zpp) Cumaria; vorm groepen; bloemen wit roomkleurig
- 13 H 1 pallida (20 zpp) plant blauwgroen; meestal 3 zwarte middendoorns
- 14 H 1 palmeri (20 zpp) gehaakte middendoorn; bloem heldergeel
- 15 H 1 pseudoechinus (20 zpp) vormt groepen; roze bloemen
- 16 H 1 pseudonickelsae (20 zpp) lange ineen gevlochten doorns
- 17 H 1 retusa pallidispina 920 zpp) geen middendoorns; vrij kleine gele bloemen
- 18 H 1 sulcata (20 zpp) spruit niet; bloemen geel met rood hart
- 19 H 1 tripugionachanta (20 zpp) sterk wollige schedel
- 20 H 1 werdermannii (20 zpp) kleinblijvend; zijdoorns talrijk en aanliggend

DEO DENMOZA

- Argentijns geslacht waarvan de soorten later kort zuilvormig worden. Tussen de stevige doorns ontstaan later haarachtige doorns. Niet kougevoelig.
- 1 H 1 rhodacantha (20 zpp) zygomorfe, purperen bloemen; doorns roodachtig

DIC DISCOCACTUS

- Warmteminnende, cephaliumvormende bolcactussen met grote nachtelijke, witte, geurende bloemen. Als ent goed te kweken op voorwaarde dat de temperatuur hoog genoeg is in de winter.
- 1 L 3 alteolensis (10 zpp) ribben 12 - 15; meer dan 5 doorns

- 2 L 3 insignis (20 zpp) forse, vlakke plant, tot ruim 20 cm doorsnee
 3 L 3 mammillosus (20 zpp) ribben tot 22; meer dan 5 doorns

ECA ECHINOCACTUS

Groot wordende bolcactussen met krachtige bedooring. Bloei is in cultuur zeldzaam. De bekendste soorten zijn gemakkelijk te kweken. Niet kougevoelig. Vroeger was dit een verzamelgeslacht van zeer vele bolcactussen.

- 1 H 1 grusonii fa. (20 zpp) zaden van witbedoornde planten
 2 L 4 grusonii (20 zpp) de "schoonmoederstoel"

ECC ECHINOCEREUS

Kort zuilvormige planten uit Mexico en de U.S.A. De planten zijn veelal weekvlezig en een aantal soorten verdraagt vorst. Meest eenvoudig te kweken. De bloemen blijven lang open en zijn bijzonder mooi.

- 1 H 1 amoenus (20 zpp) paarskleurige bloemen
 2 H 2 apachensis (20 zpp) nieuwere soort, ontdekt 1998
 3 H 1 armatus (20 zpp) zwarte doorns; paarse bloemen met witte stamper
 4 H 1 baileyi brunispinus (20 zpp) lange roodbruine doorns
 5 H 1 baileyi caespiticus (20 zpp) kleine blijvend, vormt groepen
 6 H 1 bristolii pseudopectinatus (20 zpp) minder doorns; paarse bloemen
 7 H 2 carmenensis (10 zpp) geel- tot groenbruine bloemen
 8 H 1 chloranthus neocapillus (20 zpp) jonge planten behaard
 9 H 1 chloranthus rhyolitensis (20 zpp) van Lake Valley; strogele en purperen doorns
 10 H 1 chloranthus v. (20 zpp) van Alpine/Tex.; planten kleiner; roodachtige doorns
 11 H 1 chloranthus v. (20 zpp) van Jarilla Mts.; relatief lange, rozerode doorns
 2 L 1 davisii (20 zpp) zeer klein; doorns zwart; bloemen geelgroen
 13 H 1 floresii (20 zpp) plant cilindrisch met penwortel; helder purperen bloemen
 14 H 1 gentryi (20 zpp) vrijwel doorns; lange roze bloemen
 15 H 1 grandis (20 zpp) vorm met roze bloemen
 16 H 1 hempelii (20 zpp) van Buenaventura; donkergroen; grijszwarte doorns
 17 H 1 huitcholensis fa. L768 (20 zpp) van Plomosos. Sin.; kleinere en slankere stam als typeplant
 18 H 1 huitcholensis L1082 (20 zpp) lange, iets zygomorfe, steenrode bloemen
 19 H 1 knippelianus kruegeri (20 zpp) de zachtroze bloemen verschijnen in de schedel
 20 H 1 knippelianus reyesii (20 zpp) stevige, rechte,

- witachtige doorns; grote roze bloemen
 21 H 1 kuenzleri (20 zpp) meest witte doorns; grote purperen bloemen
 22 H 1 lauii (20 zpp) witte zij- en rode middendoorns; dwergsoort; roze bloemen
 23 H 1 ledingii (20 zpp) zuilen tot 50 cm lang; purperrode bloemen
 24 H 1 lindsayi (20 zpp) plant kogelvormig; lange, gekromde, zwarte doorns
 25 H 2 mapimiensis (10 zpp) bloemen geelachtig magenta tot bruinachtig
 26 H 1 melanocentrus (20 zpp) donkere doorns; grote violette bloemen
 27 H 1 metonii (20 zpp) klein en tenger; fijne bedooring; bloemen violet
 28 H 1 nivosus (20 zpp) borstelige, sneeuw witte bedooring; helder purperen bloemen
 29 H 1 ochoteranea LAU624 (20 zpp) korte zwarte doorns
 30 H 1 ochoteranea LAU771 (20 zpp) langere zwarte doorns
 31 H 1 ochoteranea fa. (20 zpp) meestal 4 langere doorns
 32 H 1 palmeri (20 zpp) blijft klein; purperen bloemen
 33 H 1 pamanesiorum (20 zpp) variabele bedooring; grote purperen bloemen
 34 H 1 pectinatus fa. (20 zpp) van San Luis Potosi; compacter als de typeplant
 35 H 1 pectinatus fa. (20 zpp) van Huizache/S.L.P.; veel spuitend
 36 H 2 pectinatus wenigeri fa. (10 zpp) vorm met gele bloemen
 37 H 1 pectinatus. fa. (20 zpp) van San Luis Potosi; gedrongen plant
 38 H 1 pectinatus (20 zpp) van General Trias
 39 H 1 perbellus (20 zpp) fijn en dicht bedoormd; zeer grote purperen bloemen
 40 L 1 poselgeri SB852 (20 zpp) spuitend; bloem paarsachtig magenta
 41 H 1 pulchellussharpii (20 zpp) meer en fijnere doorns; bloemen wit
 42 H 2 pulchellus (10 zpp) kleine plant; weinig nietige bleke doorns; violetrode bloemen
 43 L 1 reichenbachii perbellus (20 zpp) fijne, dichte bedooring
 44 H 1 reichenbachii (20 zpp) doornkleur variabel
 45 H 1 reichenbachii (20 zpp) de Saltillo/Coah
 46 H 1 reichenbachii fa. LAU1061 (20 zpp) de Las Crucitas/Tam
 47 H 1 rigidissimus rubispinus L088 (20 zpp) donker wijnrode doorns
 48 H 1 rigidissimus (20 zpp) de regenboogcactus; mooi!
 49 H 1 roetteri (20 zpp) fraaie bloemen, variërend van roze over oranje tot purper
 50 H 1 rusanthus fa. fiehnii LAU1076 (20 zpp) Santa Clara Canyon/Chih.
 51 H 1 rusanthus (20 zpp) vrn Texas

- 52 H 1 scheerii koehresianus LAU1143 (20 zpp) oranje rode bloemen
- 53 H 1 scheerii obscuriensis LAU091 (20 zpp) oranje abrikoos kleurige bloemen
- 54 L 1 schmollii (20 zpp) tunnelvormige purperen bloemen
- 55 H 1 schwarzii (20 zpp) lange, zwarte midden-doorns; violette bloemen met witte stempels
- 56 H 1 scopulorum (20 zpp) grote, geurende bloemen
- 57 H 1 spinigemmatum (20 zpp) goudgele doorns; bloemen violet
- 58 H 1 stoloniferus (20 zpp) vormt groepen; grote gele bloemen
- 59 H 1 tayopensis LAU779 (20 zpp) extreem grote gele bloemen
- 60 H 1 tayopensis LAU1142 (20 zpp) van Sierra Obscura/Chih; dichter bedoord
- 61 H 1 triglochidiatus gurneyi (20 zpp) lang blijvende, zeer mooie bloemen
- 62 L 1 triglochidiatus inermis FH1113 (20 zpp) bijna doornloos
- 63 H 1 viereckii fa. LAU1295 (20 zpp) korte witte doorns
- 64 H 1 viereckii huastecensis (20 zpp) vrijwel wite doorns; diep purperviolette bloemen
- 65 H 1 viereckii huastecensis (20 zpp) bloemen diep-purper
- 66 H 1 viereckii (20 zpp) grote bloemen violet
- 67 H 1 viridiflorus correllii (20 zpp) wordt groter; dicht, geelachtig bedoord
- 68 H 1 viridiflorus montanus (20 zpp) spruitende dwergsoort; veel groene bloemen
- 69 L 1 viridiflorus (20 zpp) blijft klein; vrje kleine, geel-groene bloemen
- 70 H 1 websterianus (20 zpp) goudgele doorns; bloemen lavendel rose
- 71 H 1 weinbergii (20 zpp) rose doorns; purperode bloemen

ECF ECHINOFOSSULOCACTUS

Veelribbige Mexicaanse bolcactussen met gegolfde ribben. Vroege en rijke bloeiers. De kweek is eenvoudig en de planten zijn niet kougevoelig. Ook wel Stenocactus genoemd.

- 1 H 1 albatius (20 zpp) wollige schedel; geel bedoord
- 2 H 1 anfractuusus (20zpp) klein, kogelvormig; kleine bloemen met karmijnrode middenstreep
- 3 H 1 coptonogonus (20 zpp) enige soort zonder golvende ribben; zware doorns
- 4 L 1 crispatus (20 zpp) bloemen paars violet; bloemen tot 4 cm
- 5 H 1 densispinus (20 zpp) dicht bedoord; witte zijdoorns en lange bruine middendoorns
- 6 H 1 dichroacanthus (20 zpp) de stevige, afgevlakte, bovenste doorns zijn eerst robijnrood
- 7 H 1 guerralianus (20 zpp) kan een doorsnede van 20 cm bereiken

- 8 H 1 lamellosus (20 zpp) tot 10 cm hoog bij 5 cm doorsnee; rode bloemen
- 9 H 1 lloydii (20 zpp) veelribbig; zeer lange, bleke bovenste doorns
- 10 H 1 multicostatus (20 zpp) oudere planten kunnen meer dan 100 smalle, golvende ribben hebben
- 11 H 1 obvallatus (20 zpp) stevige, roodachtige bedooring; bloem purperrood
- 12 H 1 ochoterenaus (20 zpp) transparante, witte zij-en lange gele middendoorns
- 13 H 1 pentacanthus (20 zpp) plant blauwachtig groen; diepviolette bloemen
- 14 H 1 spec. (20 zpp) van San Felipe; 6 kleine zij-doorns onder in het areool
- 15 H 1 spec. L1341 (20 zpp) van Nuncio/Coah.
- 16 H 1 spec. L1362 (20 zpp) van El Salto/Zac.
- 17 H 1 spec. L1092 (20 zpp) van Valparaiso/Zac.; aanvankelijk bruine doorns
- 18 H 1 spec. L1377 (20 zpp) lange, platte, naar beneden gebogen, bruine doorns
- 19 H 1 spec. L751 (20 zpp) van 18 Marzo/N.L.; rood-bruine, afgevlakte bovenste doorns
- 20 H 1 tricuspoidatus (20 zpp) korte doorns; gele bloemen
- 21 H 1 vaupelianus (20 zpp) 1-2 zeer lange midden-doorns
- 22 H 1 violaciflorus (20 zpp) naar boven gebogen bovenste doorns
- 23 H 1 xiphacanthus (20 zpp) misschien E. arrigens
- 24 H 1 zacatecasensis (20 zpp) smalle, golvende ribben; grote roze bloemen

ECN ECHINOPSIS

Veel gekweekte en gemakkelijk te verzorgen planten met fraaie grote bloemen. Ook soorten van Pseudolobivia en Lobivia kunnen hier zijn opgenomen. Niet kougevoelig. Zeer onderschat geslacht.

- 1 L 1 aurea (20 zpp) gele bloemen
- 2 L 4 brasiliensis (20 zpp) blijft vrij klein; bloemen rood
- 3 H 1 subdenudata (20 zpp) vrijwel doornloos; goede entstam voor zaailingen

EPT EPITHELANTHA

Klein blijvende, veelal wit bedoornde bolletjes met zeer kleine maar leuke bloemen. De zaadbessen vormen daarna een sieraad op de plant. Moeilijk op eigen wortel, maar niet kougevoelig.

- 1 L 2 bokei (10 zpp) blijft klein; witbedoord; kleine roze bloemen
- 2 L 2 micromeris (10 zpp) plant verborgen onder fijne witte doorns

ESC ESCOBARIA

Prachtige, klein blijvende bolcactussen die rijkelijk bloeien en niet kougevoelig zijn.

Sommige soorten kunnen voorkomen onder Coryphantha. Ideale planten voor liefhebbers met weinig ruimte.

- 1 H 1 chihuahuensis (20 zpp) dicht bruin bedoordnd; roze bloemen
- 2 H 1 henricksonii (20 zpp) lijkt op M. viperina; bloemen roze
- 3 L 1 hesteri (20 zpp) bloemen bleek rose to licht paars
- 4 L 2 minima (10 zpp) ook wel E. nelliae; klein, spruitend; dieppurperen bloemen
- 5 H 1 muehlbaueriana (20 zpp) witte doorns met bruine punt; groene bloemen met bruine strepen
- 6 L 1 nelliae SB423 (20 zpp) kleine soort; mooi bedoordnd; purperen bloemen
- 7 H 1 tuberculosa (20 zpp) dicht, porseleinwit bedoordnd; roze bloemen
- 8 H 1 varicolor (20 zpp) variabele doornkleur; vrij zeldzaam
- 9 L 1 vivipara curry x laramie (20 zpp) witte doorns; paarse bloemen
- 10 L 1 vivipara laramie SB981 (20 zpp) witte doorns; paarse bloemen
- 11 H 1 zilziana (20 zpp) lange donker gespitste witten doorns; groen bruine bloemen

ESP ESPOSTOA

Prachtige wollige zuilen uit Peru. De planten zijn niet moeilijk te kweken en ze zijn niet kougevoelig. De groei is vrij traag en daarvoor kunnen ze ook in kleine kasjes lang een sieraad vormen.

- 1 H 1 lanata sericata (20 zpp) lange witte haren; korte doorns
- 2 H 1 ritteri (20 zpp) vertakt later, donker purperrood bedoordnd

FER FEROCACTUS

Groot wordende, schitterend bedoornde bolcactussen. Bloei meestal pas op oudere leeftijd, maar zeer aantrekkelijk door de forse bedoorning. Niet kougevoelig en meestal gemakkelijk te kweken. De groei is niet erg snel.

- 1 H 1 echidne (20 zpp) scherpe ribben; rechte, geelbruine doorns
- 2 H 1 fordii (20 zpp) kleurig bedoordnd; violette bloemen al bij vrij kleine planten
- 3 L 4 glaucescens (20 zpp) fraaie, blauwgroene plant; lange goudgele doorns
- 4 H 1 herrerae (20 zpp) bruine, gehaakte doorns
- 5 H 1 schwarzii (20 zpp) weinige geelachtige zijdoorns; villige schedel
- 6 L 1 spec. (20 zpp) Ferocactus spec. Cuicatlan Tomelin Canyon Oax.
- 7 L 1 spec. (20 zpp) Cuicatlan Tomelin Canyon Oax
- 8 H 1 stainesii pilosus (20 zpp) bloedrood bedoordnd;

veel witte haren

- 9 H 1 stainesii (20 zpp) rode of geelrode doorns
- 10 H 1 viridescens (20 zpp) kan al klein bloeien; bloem groengeel

FRA FRAILEA

Kleine Zuidamerikaanse bolcactussen. De meeste soorten zetten zaad zonder dat de bloem open is geweest. Niet kougevoelig, maar door de penwortel wel vochtgevoelig.

- 1 L 4 afilarensis (20 zpp) naam mij niet bekend; korte aanliggende doorns
- 2 L 4 angelesiae (20 zpp) een der mooiste soorten
- 3 L 1 cataphracta (20 zpp) tot 4 cm doorsnee; vrij grote, heldergele bloemen
- 4 L 4 curvispina (20 zpp) pumila vorm; kromme bruin gele doorns
- 5 L 4 gracillima gerloffii PR603 (20 zpp) zuilvormig; bruin witte lange bedoorning
- 6 L 4 horstii fecotrigensis PR186 (20 zpp) gracillima; zuilvormig; grijze bedoorning
- 7 L 4 lepida PR327 (20 zpp) zuilvorm; grijze bedoorning; citroen gele bloem
- 8 L 4 meseta (20 zpp) pumila vorm;bruinbedoordnd
- 9 L 4 perumbilicata PR1385 (20 zpp) donker groene plant; grijze bedoorning
- 10 L 4 piltzii M21 (20 zpp)Chaco uit Paraguay;plant donker groen ; grijze bedoorning
- 11 L 4 pygmaea bagensis (20 zpp) wit bruine lange bedoorning; zuilvormig
- 12 L 4 pygmaea curvispina FR1371 (20 zpp) witte gekerfde bedoorning;
- 13 L 4 pygmaea grandiflora SCH64 (20 zpp) korte grijze bedoorning; grote gele bloemen
- 14 L 4 pygmaea major PR837 (20 zpp) witte gekerfde bedoorning;spruitend
- 15 L 4 schlosseri SCH60 (20 zpp) korte grijze aanliggende bedoorning
- 16 L 4 spec. PR602 (20 zpp) pygmaea vorm
- 17 L 4 spec. UN625A (20 zpp) geel bruin bedoordnd; gele bloemen
- 18 L 4 spec. 27-sep (20 zpp)

GLA GLANDULICACTUS

Klein blijvende verwanten van Ferocactus. De planten bloeien in het vroege voorjaar. De planten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 1 uncinatus wrightii (20 zpp) smallere ribben dan typeplant; lange, gehaakte middendoorns

GYC GYMNOCACTUS

Mooie, kleine en gemakkelijk bloeiende bolcactussen. Niet kougevoelig. Sommige soorten zijn op eigen wortel moeilijk door hun vochtgevoeligheid. Bloei kan de hele zomer door plaatsvinden.

- 1 H 1 aguirreanus (20 zpp) kleine geelachtige bloemen

- 2 H 2 beguinii v. L1035 (10 zpp) van Sierra de la Paila; verwant met *G. mandragora*
- 3 H 1 beguinii (20 zpp) witte zij- en zwarte middendoorns; bloemen violet
- 4 L 1 beguinii (20 zpp) witte zij- en zwarte middendoorns; bloemen violet
- 5 H 3 booleanus (20 zpp) lijkt op *G. beguinii*
- 6 H 1 gielsdorfianus (20 zpp) plant blauwgroen; wolvige schedel; zwarte doorns
- 7 H 1 horripilus (20 zpp) lichtgekleurde doorns met donkere punten; violette bloemen
- 8 H 1 knuthianus (20 zpp) witte zij- en gele middendoorns; bloemen roze
- 9 L 1 knuthianus L732 (20 zpp) witte zij- en gele middendoorns; bloemen roze
- 10 H 1 roseanus (20 zpp) klein; strokleurige doorns; geelachtige bloemen
- 11 L 1 roseanus SB277 (20 zpp) klein; strokleurige doorns; geelachtige bloemen
- 12 H 1 saueri (20) vlakke, blauwgroene plant; wollige schedel; bloemen purper
- 13 H 2 subterraneus zaragossae (10 zpp) bloemen groengeel tot roze
- 14 H 2 subterraneus zaragozae (10 zpp) lichaam langwerpig, knotsvormig; bloemen purperroze
- 15 H 2 subterraneus (10 zpp) klein; met wortelknol; purperen bloem
- 16 H 1 viereckii major (20 zpp) zware middendoorn, witte bloemen
- 17 H 1 viereckii (20 zpp) lange witte zij- en zwarte middendoorns; purperen bloemen
- 18 H 2 ysabellae (10 zpp) platronde plant; witte bloemen

GYM GYMNOCALYCIUM

Groot Zuidamerikaans geslacht van bolcactus-
sen die rijk en langdurig bloeien. De planten
gedijen ook goed bij iets minder licht. Niet
kougevoelig en in het algemeen gemakkelijk.
De bloemknoppen zijn onbedoornd.

- 1 L 1 brachypetalum (20 zpp) sterke harde zwarte doorns
- 2 L 1 bruchii (20 zpp) dwergsoort vormt groepen; rose bloemen
- 3 H 1 castellanosii (20 zpp) donkergroene of grijs-
groene plant; witte rose bloemen
- 4 H 1 castellanosii P217 (20 zpp) van Sa. De Ulapes; blauw groen; doorns grijs violet
- 5 L 1 gibbosum nigrum (20 zpp) wordt later hoog; donkere epidermus
- 6 L 1 vatteri (20 zpp) witte bloemen

HAM HAMATOCACTUS

Aan *Ferocactus* verwante bolcactus-
sen. Ze worden minder groot en bloeien zeer gemakke-
lijk met grote gele bloemen. Kweek is eenvou-
dig en ze zijn niet kougevoelig.

- 1 H 4 hamatacanthus (20 zpp) één van de midden-

- doorns tot 12 cm lang en gehaakt
- 2 H 1 setispinus orcuttii (20 zpp) lange, goudgele doorns; gemakkelijke bloeier
- 3 L 1 setispinus (20 zpp) gehaakte middendoorns; grote gele bloemen met rode keel

HIL HILDEWINTERA

Kleine kruipende en/of hangende zuilen die ook wel bij *Borzicactus* worden ingedeeld. Bloeit rijk gedurende de hele zomer. De planten zijn niet kougevoelig en worden niet zeer groot.

- 1 H 1 aureispina (20 zpp) dicht, zacht, goudgeel bedoornd; oranjerode bloemen
- 2 L 2 colademononis (10 zpp) hangende soort, dicht wit behaard, zacht, rode bloemen

HOR HORRIDOCACTUS

Zie ook *Neochilena*, *Neoporteria* of *Pyrrhocactus*. De soorten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 1 choapensis (20 zpp) platronde; bloemen geel tot olijfgel
- 2 H 1 horridus (20 zpp) = *H. tuberisulcatus*
- 3 H 1 marksianus (20 zpp) vrij grote geelachtige bloemen

LER LEUCHTENBERGIA

Monotypisch geslacht van planten met penwortel en driekantige tepels. Zeer grote gele bloemen, die willig verschijnen bij oudere planten. In de zomer houden ze van veel water en in de winter van volkomen droogte. Niet kougevoelig.

- 1 L 1 principis (20 zpp) lange papierachtige doorns; enorme bloemen

LOB LOBIVIA

Zie ook *Echinopsis*. *Pseudolobivia* is deels hier en deels bij *Echinopsis* ondergebracht. Schitterende bloei-ers, maar helaas slechts enkele uren per bloem. De kweek is eenvoudig en de planten zijn niet kougevoelig. Voor mij de mooiste cactusbloemen!

- 1 L 1 akersii (20 zpp) platronde plant; violet rose bloemen
- 2 H 1 jajoiana (20 zpp) oranje bloemen
- 3 L 1 leucantha (20 zpp) lange witte bloemen
- 4 L 1 longispina (20 zpp) *Pslob.*; lange witte bloemen
- 5 L 1 sublimiflora (20 zpp) *L. rebutioide*; var. *Sublimiflora*

LOP LOPHOPHORA

Kleine, soms groepen vormende bolcactus-
sen. In de natuur bevat de wortelhalms *mescaline*. De planten zijn onbedoornd en bezitten viltige areolen. Niet kou-, maar wel vochtgevoelig.

- 1 H 2 *echinata diffusa* (10 zpp) plant helder grijs-groen; vlakke ribben; witachtige bloemen
- 2 H 2 *echinata koehresiana* (10 zpp)
- 3 H 2 *williamsii decipiens* (10 zpp) grotere, langere, violette bloemen
- 4 L 2 *williamsii texensis* (10 zpp)
- 5 H 2 *williamsii* (10 zpp) doornloos; dikke viltige areolen
- 6 L 2 *williamsii* (10 zpp) doornloos; dikke viltige areolen

MAL MAMMILLARIA

Grootste en meest gekweekte geslacht van cactussen. Binnen het geslacht bestaat een grote schakering in vorm, grootte en bloemen. Bloei meestal in een krans om de schedel. Kweek bij veel soorten eenvoudig. Niet kougevoelig.

- 1 L 4 *angelensis* (20 zpp) witte zij- en bruine midden-doorns; grote bleekroze bloemen
- 2 L 1 *anniani* (20 zpp) zodevormend; middendoorn later gehaakt
- 3 L 1 *baumii* (20 zpp) Dol.; zwavelgele, geurende bloemen
- 4 H 1 *bella* (20 zpp) lang, dicht, wit bedoord; bloemen karmijnkleurig
- 5 L 2 *bocasana eschauzieri* (15 zpp) minder borstelig; bloemen geel wit variabele rose middenstreep
- 6 L 4 *bocasana roseiflora* (20 zpp) roze bloemen.
- 7 L 1 *bombicina* (20 zpp) glazig witt zij- en rode, gehaakte middendoorns
- 8 L 4 *boolii* (20 zpp) dwergsoort met grote roze bloemen
- 9 H 1 *caerulea* (20 zpp) plant blauwgroen; fijne witte zij- en donkere middendoorns
- 10 H 1 *capensis* (20 zpp) 1 gehaakte middendoorn; grote roze bloemen
- 11 L 1 *carmenae* (20 zpp) veel randoorns; geen middendoorns
- 12 L 2 *chionocephala* SB890 (15 zpp) veel witte harige borstels; bloemen rose paars tot wit
- 13 L 2 *crinita wildii* (15 zpp) zodevormend; bloemen bruinachtig geel
- 14 H 2 *deherdtiana* (10 zpp) grote, purperviolette bloemen; schitterende planten
- 15 L 1 *densispina* (20 zpp) bloemen vaal geel
- 16 L 1 *dioica* (20 zpp) grote crêmekleurige bloemen
- 17 L 1 *dumetorum* (20 zpp) dwergsoort; dunne, geel-witte doorns
- 18 H 1 *duwei* (20 zpp) witte, gevederde zij- en gele, gehaakte middendoorns
- 19 L 4 *duwei* (20 zpp) witte, gevederde zij- en gele, gehaakte middendoorns
- 20 L 1 *estebanensis* (20 zpp) bloemen wit; stamper geel groen
- 21 L 4 *evermanniana* (20 zpp) wollige axillen; geelachtige bloemen
- 22 L 4 *fraileana* (20 zpp) vormt clusters; grote roze bloemen
- 23 L 1 *glassii* (20 zpp) vormt groepen; plant sneeuw-wit bedoord; roze bloemen
- 24 L 1 *goodridgei* (20 zpp) roomkleurige bloemen; stamper olijfgroen
- 25 L 1 *grahamii* (20 zpp) doorns naaldachtig wit of licht bruin tot rood
- 26 L 2 *guillauminiana* (15 zpp) bloem wit met rose middenstreep
- 27 L 1 *haniana albiflora* (20 zpp) veel witte, harige borstels, purperen bloemen
- 28 L 1 *insularis* (20 zpp) dwergsoort; zwarte gehaakte middendoorns; grote roze bloemen
- 29 L 1 *jalscana zacatecasensis* (20 zpp) bloem wit met roze middenstreep
- 30 H 2 *kraehenbuehlii* (10 zpp) mooie, kleinhoofdige groepjes; witte doorns; bloemen purper
- 31 H 1 *lloydii* (20 zpp) wollige axillen; tot 4 middendoorns; bleke bloemen
- 32 L 1 *longimamma* (10 zpp) Dol.; zeer lange tepels; zeer grote gele bloemen
- 33 L 4 *louisae* (20 zpp) weinig spruitend; zeer grote bloemen
- 34 L 1 *magnimamma* (20 zpp) platronnd; vrij grote witachtige bloemen
- 35 L 1 *mathildae* (20 zpp) spruitend; haarachtige doorns
- 36 L 1 *mazatlanensis* (20 zpp) cilindervormig; grote purperen bloemen
- 37 H 1 *melaleuca* (20 zpp) Dol.; heldere zij- en zwarte middendoorns; gele bloemen
- 38 L 2 *melanocentra linairesensis* (15 zpp) donker groen; bloem wit met bruine middenstreep
- 39 H 1 *melanocentra* (20 zpp) vrij grote roze tot rode bloemen
- 40 L 1 *microhelia* (20 zpp) slanke zuiltjes, vormt groepjes
- 41 L 1 *obscura* RM60 (20 zpp) platronnd; witgele bloemen
- 42 H 1 *parkinsonii* (20 zpp) fraaie, witbedoornde plant die dichotoom deelt
- 43 H 1 *perezdelarosae* (20 zpp) veel witte zij- 1 of 2 gehaakte, zwarte middendoorns
- 44 L 1 *pseudoperbella* (20 zpp) witte zij- en zwarte middendoorns
- 45 H 2 *reppenhagenii* (10 zpp) witte zij- en purperbruine middendoorns
- 46 H 1 *saint-pieana* (20 zpp) wollige axillen; donkere doorns; plant blauwgroen; bloem wit
- 47 L 2 *schiedeana gisela* (10 zpp) randoorns fijn naaldachtig; middendoorns gering of ontbrekend
- 48 L 4 *schumannii* (20 zpp) Bartschella; kleine planten met grote lavendelroze bloemen
- 49 L 2 *schwarzii* (10 zpp) middendoorns witt tot rood en recht tot gehaakt
- 50 H 1 *sempervivi* (20 zpp) weinig nietige zijdoorns en

- 2 zwartachtige middendoorns
- 51 L 4 sheldonii (20 zpp) zwarte, gehaakte middendoorns; grote, purperen, geurende bloemen
- 52 L 2 sphacelata viperina (10 zpp) meer randoorns; smallere bloemen
- 53 H 1 sphaerica (20 zpp) Dol.; lange, vlakke tuberkels; grote bloemen
- 54 L 2 stella de tacubaya (10 zpp) bloem rood-wit met zalmrose tot olijfgroene strepen
- 55 H 2 tegelbergiana (10 zpp) dicht witachtig bedoordnd; mooie, zeldzame soort
- 56 L 2 tepexcensis (15 zpp) bloem licht roze met paars roze streep
- 57 L 5 theresae (15 zpp) dwergsoort; grote roze bloemen
- 58 L 2 thornberi yaquensis (10 zpp) bloem wit rose met rose middenstreep; gehaakte middendoorn
- 59 H 1 zephyranthoides (20 zpp) grote, witachtige bloemen met roze middenstrepen

MAM MAMILLOPSIS

Monotypisch geslacht. Dichte, witte bedooring. Middendoorns gehaakt. Grote roodoranje bloemen, die helaas in cultuur niet al te vaak verschijnen. Niet kougevoelig.

- 1 H 2 senilis fa. (10 zpp) witbloeiende vorm
- 2 H 1 senilis (20 zpp) dicht, sneeuwwit bedoordnd; grote rode bloemen

MAT MATUCANA

Zuidamerikaanse bolcactussen met grote, vaak zygomorfe bloemen. Hier zijn ook Submatucana en Eomatucana geplaatst. In cultuur zijn de meeste soorten niet kougevoelig. Over de naamgeving heerst nogal verwarring.

- 1 L 1 aureiflora (20 zpp) Subm.; lijkt op Oroya; korte, actinomorfe, gele bloemen
- 2 H 1 aureiflora (20 zpp) Subm.; lijkt op een Oroya; korte, rechte, gele bloemen
- 3 H 1 calliantha (20 zpp) Subm.; lange vervlochten doorns; grote bloemen
- 4 H 1 cereoides (20 zpp) veel witte zijdoorns; lange gele, omhoog gerichte middendoorns
- 5 H 1 crinifera (20 zpp) grote, iets zygomorfe bloemen; groeit later wat gerekt
- 6 L 1 haynei (20 zpp) veel fijne witte zij- en lange gele middendoorns
- 7 H 1 herzogiana (20 zpp) borstelige bedooring
- 8 H 1 madisoniorum pujupatii (20 zpp) Subm.; plant grijsgroen; mooie donkerrode bloemen
- 9 H 4 madisoniorum (20 zpp) Subm.; vlakke ribben; vrijwel doornloos; orangerode bloemen
- 10 H 1 purpureoalba (20 zpp) purperroze bloemen
- 11 H 1 varians (20 zpp) variabilus???
- 12 H 1 yangancensis (20 zpp) witachtige zijdoorns; geelbruine middendoorns

MEL MELOCACTUS

Cephalium vormende bolcactussen. In het algemeen zijn de planten willige groeiers, als de temperatuur 's winters voldoende hoog is. De planten bloeien pas na vorming van het cephalium, dus na 10 of meer jaren.

- 1 E 4 acispinosus HU258A (20 zpp) kleine soort; 'korte donkere doorns, niet groot
- 2 E 4 albicephalus HU350 (20 zpp) zaaisel goed uniform; mooie bloem
- 3 L 4 ammatrophus (20 zpp) naam onbekend
- 4 L 1 azulensis (20 zpp) bruine, naaldvormige bedooring
- 5 E 4 azulensis HU168 (20 zpp) Pedra Azul, Minas Gerais; bruine, naaldvormige bedooring
- 6 E 1 azureus (20 zpp) wordt 30 cm hoog; zelfsteriel
- 7 E 1 azureus (20 zpp) plant Ubink 2004; donker blauw; zwarte doorns
- 8 E 4 bahiensis HU388 (20 zpp) van Machado Portella, Bahia; de echte soort
- 9 L 7 bahiensis (20 zpp) middelgroot; laag cephalium met bruine borstels; zelfsteriel
- 10 L 4 bocusus (20 zpp) naam onbekend
- 11 L 4 brederooianus (20 zpp) blijft vrij klein
- 12 L 4 broadwayi (20 zpp) wordt hoger; purperen bloemen
- 13 L 4 brongniartii (20 zpp) oude naam
- 14 L 4 caesius (20 zpp) grijs groene plant
- 15 L 4 canarie (20 zpp) naam onbekend
- 16 E 4 canescens (20 zpp) monte altoi
- 17 E 4 canescens montealtoi FR1437 (20 zpp) monte altoi; robustere vorm
- 18 E 7 canescens FR1333 (20 zpp) van Ourives, Bahia; grote plant
- 19 E 1 concinnus HU214 (20 zpp) W. van Scabra, Bahia; kleine blauwige soort
- 20 E 4 conoideus HU183 (20 zpp) de iets langer bedoornde vorm; bedreigde soort
- 21 L 4 conoideus (20 zpp) platrond; donkergroen
- 22 L 1 curvispinus (20 zpp) mexicaanse soort; kleine bloemen
- 23 E 4 dawsonii WK24 (20 zpp) mooie bedooring
- 24 L 4 depressus (20 zpp) M. violaceus
- 25 L 4 disciformus (20 zpp)
- 26 E 4 ernestii HU745 (20 zpp) bekende soort met zeer lange doorns
- 27 L 4 ernestii (20 zpp) heeft wel de langste bedooring
- 28 E 4 erythracanthus HU220 (20 zpp) W. hellingen Serrado Espiphaco, Bahia; roodbruine bedooring
- 29 L 4 erythracanthus (20 zpp)
- 30 L 4 glauxianus (20 zpp) in de kop mooieode bedooring
- 31 L 4 griseoloviridis (20 zpp) grijs groene plant uit de Minas Gerais
- 32 L 4 guaricensis (20 zpp) kleine Venesolaanse soort; violette bloemen

- 33 L 4 *guitarti* (20 zpp) kleine Cubaanse soort
- 34 L 1 *harlowii* (20 zpp) Cubaanse soort met rose rode bloemen
- 35 L 1 *huallancaensis* (20 zpp) *M.peruvianus*
- 36 E 4 *humilis* (20 zpp) N. van Caracas; groen; ongeveer 15 ribben;
- 37 L 1 *inconcinus* (20 zpp) mooie oranje kleurige bedoorning
- 38 E 4 *interpositus* FR1207 (20 zpp) zeer verschillend van HU166
- 39 L 4 *islayensis* (20 zpp)
- 40 E 4 *lanssensianus* HU474 (20 zpp) bloem komt moeilijk uit cephalium
- 41 L 4 *lensselinkianus* (20 zpp) grote donkergroene plant
- 42 E 4 *lensselinkianus* HU381 (20 zpp) grote donkergroene plant
- 43 E 4 *longispinus* RWB420 (20 zpp) zelfsteriel; roodbruine doorns
- 44 L 1 *mantazanus* (20 zpp) Cuba; kleine soort; oranje rood cephalium
- 45 L 4 *maxonii* (20 zpp) klein; bruin cephalium; rose rode bloemen
- 46 E 4 *mulequensis* HU122 (20 zpp) rode vrucht; zelfsteriel; doorns roodachtig
- 47 E 4 *nagyi* (20 zpp) Cuba; zeer zeldzaam; dicht geelbruin bedoorn
- 48 E 7 *neglectus* FR1334 (20 zpp) niet M. spec. HU174; lijkt op *M.lensselinkianus*
- 49 L 1 *neryi* (20 zpp) Brasiliaanse soort met carmijn rood
- 50 E 7 *oreas* HU300 (20 zpp) dichte, naaldvormige bedoorning
- 51 E 4 *pachyacanthus* HU407-1 (20 zpp) zware lichtbruine doorns; plant 25 cm hoog en 16 cm dik
- 52 E 4 *pachyacanthus* HU407-2 (20 zpp) blauwige plant; jonge doorns pekzwart; vrucht wit
- 53 L 4 *pachyacanthus* (20 zpp) uit Bahi; dikke doorns
- 54 L 4 *peruvianus* (20 zpp) donker rose rode bloemen
- 55 E 4 *pescaderensis* (20 zpp) Columbia; zeer zeldzaam; kale plant; scherpe ribben
- 56 E 4 *queimadag* (20 zpp) Bahia
- 57 L 4 *reuver* (20 zpp)
- 58 E 4 *ruetii* (20 zpp) Honduras; grote witte vruchten
- 59 E 7 *salvadorensis* HU301 (20 zpp) typische beker-vormige bloem
- 60 L 1 *schatzlii* (20 zpp) Venelozaanse soort; wit cephalium
- 61 E 4 *schulzianus* AB1005 (20 zpp) platrond; oranje rood cephalium
- 62 E 1 spec. BB79C (20 zpp) harde naaldvormige bedoorning
- 63 E 1 spec. BB99-388 (20 zpp) Isla Margarita; één van de vele vormen
- 64 E 1 spec. GS31 (20 zpp) Tocuzu-Lara, Ven.; grote bloem
- 65 E 1 spec. GS69 (20 zpp) N. van Churuguara, Ven.; grote bloem
- 66 E 4 spec.GS107 (20 zpp) Buena Viasta, Estado Lara, Ven.; bloem 2,5 cm; 1100 meter
- 67 E 7 spec. Hovens 86-091 (20 zpp) roodbruinige bedoorning
- 68 E 4 spec. HU156-2 (20 zpp) grote plant met harde roodbruine doorns; bloem groter
- 69 E 7 spec. HU166 (20 zpp) tweede soort van lacu; verschillend van FR1207
- 70 E 4 spec. HU736 (20 zpp) Hai. Campina Grande, Paraibe; bolronde soort met naaldvormige doorns
- 71 E 4 spec. HU747 (20 zpp) Porte Alegre, Bahia; grove ribben; groot; zeer mooi
- 72 E 4 spec. HU535 (20 zpp) Jacaraci, Bahia; grote platronde plant
- 73 E 4 spec. GS43 (20 zpp) Maracaibo, Ven.; zeer mooie soort
- 74 E 7 spec. Hovens81-152 (20 zpp) Rui Barbosa; kan uitbundig bloeien
- 75 L 1 spec. HU485 (20 zpp)
- 76 L 4 spec. HU157 (20 zpp)
- 77 L 4 spec. HU576 (20 zpp) kleine grijs groene plant; nietige bedoorning
- 78 E 4 spec. HU768 (20 zpp) zeer mooie rood bruine bedoorning
- 79 E 4 spec. BR390 (20 zpp) zelfsteriel
- 80 E 4 spec. HU606 (20 zpp) zuilvormig; pracht bedoorning; kleine witte vrucht
- 81 L 1 spec. HU483 (20 zpp)
- 82 E 4 spec. (20 zpp) groeit bij *Buiningia purpurea*; mooi bruin bedoorn
- 83 L 4 spec. Aruba (20 zpp)
- 84 E 4 spec. Capitanejo (20 zpp) Columbia; iets zuilvormig; groen, veelribbig
- 85 E 7 spec. Feira de Santana Hovens81-157 (20 zpp) Naaldvormige bedoorning; veel bloeiend
- 86 E 4 spec. Oost van Ipira AH404 (20 zpp) Oost. Van Ipira; lijkt veel op *M.canescens*
- 87 E 4 spec. *peninsulae* Araya (20 zpp) N. Venezuela; grote groene plant; mooie bloem
- 88 L 1 spec. Porto Rico (20 zpp)
- 89 E 4 spec. Barquisimoto AB1005 (20 zpp) Vernezuela; kort dichtbedoorn; zeer mooi
- 90 E 4 spec. Riachao do Jacuibe Bahia JL86025 (20 zpp) platrond; scherpe ribben
- 91 E 1 *violaceus depressus* (20 zpp) niet M. *depressus* Hooker
- 92 L 1 *violaceus* (20 zpp) vrij kleine Brasiliaanse soort; rood bedoorn cephalium
- 93 E 7 *zehntneri* HU165 (20 zpp) grote plant met kromme doorns
- NBE NEOBESSEYA**
Noord-Amerikaanse bolcactussen, die relatief weinig in verzamelingen voorkomen. De planten zijn niet kou-, maar wel vochtgevoelig.
- 1 H 1 *asperispina* (20 zpp) groengele bloemen; kogelvormig; tot 6 cm doorsnede

- 2 H 1 missouriensis (20 zpp) grote geelgroene bloemen met rozebruine middenstrepen
- 3 H 1 similis (20 zpp) geelachtige bloemen; grote rode vruchten
- 4 H 1 wissmannii (20 zpp) grote geelachtige bloemen; rode vruchten

NCH NEOCHILENIA

Zie ook onder *Horridocactus*, *Neoporteria* en *Pyrrhocactus*. Vele van deze Chileense bolcactussen hebben een opvallend gekleurde epidermis. Niet kou-, maar op eigen wortel wel vochtgevoelig.

- 1 H 1 aerocarpa (20 zpp) dwergsoort; nietige, vosrode doorns; grote roodachtige bloemen
- 2 H 1 aspillagai (20 zpp) frisgroene plant; heldere doorns; heldergele bloemen
- 3 H 1 calderana (20 zpp) omhoog gebogen, donkere doorns; geelwitte bloemen
- 4 H 1 crispa (20 zpp) lichaam zwart grijsgroen; fijne, gewonden, pekwarte doorns
- 5 H 1 echinus (20 zpp) = *Pyrrhocactus echinus*
- 6 H 1 esmeraldana (20 zpp) platronde, spruitende plant; donkere epidermis
- 7 H 1 floccosa (20 zpp) dwergsoort; plant verborgen onder wolharen
- 8 H 1 glabrescens (20 zpp) kleine grijsgroene plant; nietige bedoorning
- 9 H 1 huascensis (20 zpp) donkere doorns; karmijnrode bloemen met witte rand
- 10 H 1 intermedia (20 zpp) lichaam donkergroen; zwarte doorns; rijk witachtig bloeiend
- 11 H 1 jussieui spinosior (20 zpp) plant donker grijsgroen; doorns langer en meer omhoog gebogen
- 12 H 1 krausii (20 zpp) dwergsoort; wollige top; dichte, fijne, bruine bedoorning
- 13 H 1 lembckeii (20 zpp) wollige schedel; geen middendoorns
- 14 H 1 neofusca (20 zpp) lijkt op *N. deherdtiana*; gele bloemen
- 15 H 1 neohankeana flaviflora (20 zpp) dunnere doorns en sterker omhoog gebogen
- 16 H 1 neohankeana (20 zpp) plant frisgroen of grijsbruin; zwarte doorns; bleekgele bloemen
- 17 H 1 occulta (20 zpp) kleine, vrijwel doornloos lichaam; fraaie roze bloemen
- 18 H 1 odieri pseudoreichei (20 zpp) zwaarder bedoorned; bleekroze bloemen
- 19 H 1 paucicostata viridis (20 zpp) plant frisgroen; zwarte doorns; bleke lilakleurige bloemen
- 20 H 1 pilispina (20 zpp) lange, zwarte, fijne doorns; bleekgele doorns
- 21 H 1 recondita (20 zpp) witviltige areolen; bloemen wit tot geelachtig
- 22 H 1 residua (20 zpp) kleine, heldergroene plant; bruinachtige doorns; gele bloemen
- 23 H 1 scoparia (20 zpp) kleine planten met zwarte

- doorns; witte bloemen met rode stempels
- 24 H 1 setosiflora intermedia (20 zpp) grote geelroze bloemen
- 25 H 1 simulans (20 zpp) lijkt op *C. pseudocoquimbana*; tweekleurige bloemen
- 26 H 1 taltalensis (20 zpp) lange, zware, zwarte doorns; bloemen violet
- 27 H 1 transitensis (20 zpp) roodbruine, gebogen doorns met zwarte punten
- 28 H 1 vallenarensis (20 zpp) veel gele bloemen met karmijnkleurige strepen
- 29 H 1 vexata (20 zpp) zeer variabele dwergsoort; zeldzaam

NEP NEOPORTERIA

Zie ook *Neochilenia*, *Horridocactus* en *Pyrrhocactus*. Chileense bolcactussen die vaak in de winter bloeien. De planten vallen op door de vaak opvallend gekleurde epidermis en de afwisselende bedoorning. Niet kougevoelig.

- 1 H 1 atrispinosa (20 zpp) fijne, witte zij- en steviger pekwarte middendoorns
- 2 H 1 castaneoides (20 zpp) frisgroene plant; dicht goudgeel bedoorned
- 3 H 1 cephalophora (20 zpp) dwergsoort; dicht, geelachtig en haarachtig bedoorned
- 4 H 1 clavata (20 zpp) frisgroen; stevige doorns; violetrode bloemen
- 5 H 1 coimasensis (20 zpp) van Los Coimas; dicht bedoorned
- 6 H 1 gerocephala (20 zpp) plant verborgen onder fijne, witte, gedraaide doorns
- 7 H 1 laniseps (20 zpp) gele doorns
- 8 H 1 litoralis intermedia (20 zpp) lange gele flexibele doorns; veel bloemen
- 9 H 1 multicolor (20 zpp) zaden van geel bedoornede planten
- 10 H 1 multicolor (20 zpp) zaden van zwart bedoornede planten
- 11 H 1 nigrihorrida (20 zpp) wordt groot; zware donkere doorns; bloemen karmijnkleurig
- 12 H 1 sociabilis (20 zpp) plant verborgen onder donkere doorns
- 13 H 1 villosa (20 zpp) wollige areolen
- 14 H 1 wagenknechtii (20 zpp) stevige geelbruine bedoorning

NOR NORMANBOKEA

Geslacht van kleine, bolvormige cactussen uit Mexico. De soorten worden ook wel ingedeeld bij *Pelecyphora*, *Gymnocactus* of *Turbinicarpus*, zie ook daar. Niet erg gemakkelijk, maar wel erg mooi.

- 1 H 2 pseudopectinata (10 zpp) vorm met grote purperviolette bloemen
- 2 H 2 pseudopectinata (10 zpp) dicht pectinaat bedoorned
- 3 H 2 valdeziana albiflora (10 zpp) witte, gevederde,

- haarachtige doorns; bloemen witachtig
 4 H 2 valdeziana (10 zpp) witte, gevederde, haarachtige doorns; wit tot roze bloemen

NOT NOTOCACTUS

Gemakkelijke en schitterend bloeiende bolcactussen, waarvan de meeste soorten niet erg groot worden. De planten kunnen toe met iets minder licht. Hier zijn ook soorten van *Brasilicactus*, *Eriocactus* en *Wigginsia* vermeld.

- 1 L 1 concinnus (20 zpp) grote gele bloemen
 2 L 4 graesneri (20 zpp) witte doorns; gele bloemen
 3 L 4 linkii (20 zpp) bloemen geel
 4 L 4 mammulosus (20 zpp) bloemen bleek rose tot goud geel; tot 25 ribben
 5 L 4 ottonis (20 zpp) bloemen meestal geel soms oranje rood
 6 L 1 roseoluteus (20 zpp) roze bloemen met een geel hart; zeer mooi!
 7 L 1 rutilans (20 zpp) bloemen rozekarmijnkleurig met gele keel

OBR OBREGONIA

Monotypisch geslacht van platronde planten. De planten zijn gemakkelijker te kweken dan b.v. *Ariocarpus*. Ze zijn niet kougevoelig en bloeien willig uit de wollige schedel.

- 1 H 5 denegrii (10 zpp) eigenaardige, driekantige wratten; zeer wollige schedel

PAR PARODIA

Geslacht van veelal vrij klein blijvende bolcactussen uit Zuid-Amerika. Kleurrijke en afwisselende bedoorning. Bloei gedurende de gehele zomer. Niet kougevoelig. Niet te warm zaaien geeft de beste resultaten.

- 1 H 1 aureicentra omniaurea (20 zpp) lange, dichte, goudgele bedoorning; roodachtige bloemen
 2 H 1 aureicentra (20 zpp) stevige, geelbruine, gebogen middendoorns; bloemen bloedrood
 3 H 4 camargensis camblayana (20 zpp) wollig kroon; roodbruine centrale doorns
 4 H 4 camargensis (20 zpp) roodbruine gehaakte middendoorn
 5 H 4 chrysacanthion (20 zpp) dicht goudgeel bedoord; gele bloemen
 6 H 4 comarapana (20 zpp) slechts een middendoorn
 7 L 4 comarapana (20 zpp) slechts een middendoorn
 8 H 4 culpinensis (20 zpp) sterke meestal donkerzwart gehaakte centrale doorns
 9 H 1 escayachensis (20 zpp) lange, zware, geelachtige haakdoorns; bloem scharlaken
 10 H 4 gracilis (20 zpp) rechte centrale doorn; gele bloemen
 11 H 1 laui (20 zpp) roodbruine, gehaakte doorns; karmijnrode bloemen
 12 L 4 microsperma (20 zpp) gehaakte middendoorns; gele tot oranje bloemen

- 13 H 4 muhrii (20 zpp) sterke rode centrale doorn; oranje bloemen
 14 H 4 multicostata (20 zpp) bloeit de hele zomer met oranje bloemen
 15 H 1 roseoalba (20 zpp) doorns in de schedel roze, later witter; gele bloemen
 16 H 1 spec. L924 (20 zpp) van La Torre-Impora/Bol.; lange, sterke, donkerrode middendoorns
 17 H 4 subterranea (20 zpp) wollig kroon; zwarte doorns
 18 H 4 subtilihamata (20 zpp) een van de centrale doorns licht gehaakt
 19 L 4 tillii (20 zpp) witte doorns; gele bloemen
 20 H 4 varicolor (20 zpp) middendoorns van geelbruin tot zwart variërend
 21 H 1 variicolor (20 zpp) zware middendoorns variërend van geelbruin tot zwart
 22 L 4 werdermannia (20 zpp) van vliettii; bloemen geelachtig wit

PHE PHELLOSPERMA

- 1 H 3 tetrancistra (15 zpp) grote purperen bloemen; op eigen wortel moeilijk

PYG PYGMAEOCEREUS

Geslacht van sterk spuitende en zeer klein blijvende zuilen. De bloemen openen in de nacht en zijn wit. De planten groeien in de natuur in het Peruaanse kustgebied.

- 1 H 1 bylesianus (20 zpp) dwergsoort met penwortel; witte nachtbloeier

PYR PYRRHOCACTUS

Zie ook *Horridocactus*, *Neochilenia* en *Neoporteria*. Mooie zwaar bedoornde planten met fraaie klokvormige bloemen. De soorten zijn niet kougevoelig, maar men ent ze vaak.

- 1 H 1 andreaenus (20 zpp) lange, pekzwarte doorns; rode bloem, van binnen geelachtig
 2 H 1 bulbocalyx (20 zpp) stevige roodbruine doorns, naar boven gebogen
 3 H 1 catamarcensis L505 (20 zpp) van Sierra Mazan/Arg.; donkere, stevige doorns
 4 H 1 dubius (20 zpp) priemende, naar boven gebogen heldere doorns met donkere punten
 5 H 1 megliolii (20 zpp) grijsgroene plant; grijsviolette doorns; roze bloemen
 6 H 1 sanjuanensis (20 zpp) zware, roodbruine, opwaarts gebogen doorns met donkere punten
 7 H 1 strausianus (20 zpp) naar boven gebogen, roestkleurige, priemende doorns
 8 H 1 umadeave marayesensis (20 zpp) priemende, blauwgrijze doorns
 9 H 1 vertongenii (20 zpp) dwergsoort; plant loodgrijs; zwarte doorns; bloemen geelachtig

REB REBUTIA

Hieronder zijn ook de geslachten *Aylostera*

- en *Mediolobivia* geplaatst. De planten bloeien vroeg in het voorjaar met relatief zeer grote bloemen. De soorten zijn zeer bloeiwillig, niet kougervoelig en gemakkelijk te kweken.
- 1 H 1 *albiflora* (20 zpp) Ayl.; bloemen wit met rose middenstreep
- 2 H 1 *archibuiningiana* (20 zpp) Ayl.; fijne geelachtige bedoorning; oranje bloemen
- 3 H 1 *atrovirens rawlii* WR493 (20 zpp) *Mediolob.*; dwergsoort; bruine doorns; donkerrode rode bloemen
- 4 H 1 *atrovirens ritleri* (20 zpp) *Mediolob.*; donkerrode rode bloemen
- 5 H 1 *einsteinii atropina* L477 (20 zpp) *Mediolob.*; lichaam ovaal; zwartachtige borsteldoorns
- 6 H 1 *einsteinii aureiflora* (20 zpp) *Mediolob.*
- 7 L 1 *espinosae* KK1518 (20 zpp) korte witte doorns; bloemen buitenzijde roze, binnen wit
- 8 H 1 *haagei canacruzensis* WR642 (20 zpp) *Mediolob.*; witroze bloemen met roze keel
- 9 H 1 *haagei eos* (20 zpp) *Mediolob.*; plant bruinviolet; doorns bruin; bloemen roze tot rood
- 10 H 1 *haagei orurensis* (20 zpp) *Mediolob.*; paars rode rode bloemen
- 11 H 1 *jujuyana* (20 zpp) Ayl.
- 12 H 1 *kariusiana* fa. (20 zpp) witbloeiend
- 13 H 1 *kariusiana* (20 zpp) witbloeiend
- 14 H 1 *kieslingii* (20 zpp) Ayl.; fijne, witte zij- en sterkere, geelbruine middendoorns
- 15 H 1 *krainziana* fa. (20 zpp) vorm met witte bloemen
- 16 H 1 *krainziana* fa. (20 zpp) zaden van goudgeel bloeiende planten
- 17 H 1 *krainziana* (20 zpp) plant donkergroen; korte witte doorns; bloem scharlaken
- 18 H 1 *marsoneri* (20 zpp) dicht geelbruin bedoorn; grote kanariegele bloemen
- 19 H 1 *minuscula* (20 zpp) zodevormend; bloemen rood
- 20 H 1 *muscula* (20 zpp) Ayl.; verborgen onder zachte, witte borstels; oranje bloemen
- 21 H 1 *narvaecense* (20 zpp) Ayl.; nietige, witte doorns; veel roze-lila bloemen
- 22 H 1 *nigricans* (20 zpp) *Mediolob.*; vuurrode bloemen
- 23 H 1 *pygmaea friedrichiana* (20 zpp) *Mediolob.*; rood oranje bloemen
- 24 H 1 *pygmaea iscayachensis* (20 zpp) *Mediolob.*; bloemen rood, binnenzijde rose
- 25 H 1 *pygmaea* (20 zpp) *Mediolob.*; fijne, aanliggende, heldere doorns met donkere basis
- 26 H 1 *sanguinea* (20 zpp) Ayl.
- 27 H 1 *steinmannii brachyantha* (20 zpp) *Mediolob.*; bloemen oranje
- 28 H 1 *steinmannii eucaliptana* (20 zpp) *Mediolob.*; bloemen helrood
- 29 H 1 *violaciflora* (20 zpp) geelachtige, borstelige bedoorning; bloemen violet
- 30 H 1 *violaciflora* (20 zpp) dichte geelkleurige borstels; bloemen violet
- 31 H 1 *violascens* (20 zpp) *Mediolob.*; plant grijsgroen; bloem roodachtig
- ROC ROSEOCACTUS**
Vaak bij *Ariocarpus* geplaatst geslacht. Beide geslachten zijn zeer nauw verwant. Zie ook bij *Ariocarpus*.
- 1 H 2 *fissuratus hintonii* (10 zpp 0 prachtige miniatuurvorm
- 2 H 2 *fissuratus* (10 zpp) de "levende rots"; wollige schedel; grote violette bloemen
- 3 L 2 *fissuratus* (10 zpp) de "levende rots"; wollige schedel; grote violette bloemen
- 4 H 2 *kotschoubeyanus albiflorus* (10 zpp) vorm met witachtig roze bloemen
- 5 H 2 *kotschoubeyanus macdowellii* (10 zpp) klein; bloemen purper
- 6 H 2 *kotschoubeyanus* (10 zpp) kleine plantjes; grote violette bloemen in de herfst
- 7 H 2 *lloydii* (10 zpp) lijkt een levende rots; veel schedelwol; purperen bloemen
- 8 L 2 *lloydii* (10 zpp) lijkt een levende rots; veel schedelwol; purperen bloemen
- SUL SULCOREBUTIA**
Aan *Rebutia* verwante, klein blijvende bolcactussen. Niet kougervoelig, maar door hun penwortel wel vochtgevoelig. Het zijn prachtige en gemakkelijke bloeiers. Het zaad blijft niet lang kiemkrachtig.
- 1 H 2 *albissima* (10 zpp) dichtbedoorn
- 2 L 2 *arenacea* (10 zpp) fijne aanliggende doorns; gele bloemen
- 3 H 2 *breviflora* fa. L314 (10 zpp) dichtbedoornde vorm met magentarode bloemen
- 4 H 2 *candiae* (10 zpp) dichte goudgele bedoorning; gele bloemen
- 5 H 2 *canigueralii* (10 zpp) nietige, aanliggende bedoorning; rode bloem met gele keel
- 6 H 2 *cylindria cruensis* LAU337 (10 zpp) krachtig kleurig bedoorn; veel gele bloemen
- 7 H 2 *cylindria* HS44A (10 zpp) sterke doorns; veel gele bloemen
- 8 H 2 *flavissima* (10 zpp) dicht, goudgeel bedoorn; purperviolette bloemen
- 9 H 2 *frankiana* (10 zpp) doorns roodbruin; bloemen magentarood
- 10 H 2 *hoffmanniana* fa. (10 zpp) extreem lange areolen
- 11 H 2 *jolantana* n.n. HS68 (10 zpp) de Laguna; doorns goudgeel tot donkerrood
- 12 H 2 *kruegeri* (10 zpp) kamvormige aangedrukte doorns; oranje gele bloemen
- 13 H 2 *menesesii* (10 zpp) dooreen gevlochten doorns
- 14 H 2 *mentosa* HS104 (10 zpp) de Aiquile; donkerrode doorns; bloemen magenta
- 15 H 2 *oenantha* (10 zpp) geelachtige doorns; donker

- wijnrode bloemen
- 16 H 2 polymorpha (10 zpp) stevige, pekwarte doorns; bloemen geel of purper
- 17 H 2 rauschii (10 zpp) epidermis grijsgroen of violet; bloemen purperviolet
- 18 H 2 steinbachii fa. (10 zpp) de Parque Tunari; helder paarse bloemen
- 19 H 2 swobodae (10 zpp) fijne, goudgele doorns; purperen bloemen
- 20 H 2 taratensis (10 zpp) = S. steinbachii?
- 21 H 2 tarijensis (10 zpp) fijne, gele of bruine, gekromde doorns; rode bloemen
- 22 H 2 tiraquensis bicolorispina (10 zpp) doorns zilverwit en roodbruin
- 23 H 2 torotorensis (10 zpp) doorns vaag geel bruin; paarse bloemen
- 24 H 2 tunariensis (10 zpp) kleine groepvormer; rode bloemen met gele keel
- 25 H 2 verticillacantha minima (10 zpp) mini; paarsachtige bloemen
- 26 H 2 xanthoantha (10 zpp) lijkt op S. cabdiae; gele bloemen
- 27 H 2 zavaletae (10 zpp) dwergsoort, nietige bedooring; grote violette bloemen

THE THELOCACTUS

Noordamerikaanse bolcactussen met knobbelige ribben en vaak grote attractieve bloemen. De kweek is meestal gemakkelijk en de meeste soorten bloeien gemakkelijk en langdurig. De soorten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 1 conothele argenteus (20 zpp) veel witte, priemende doorns; bloemen purperviolet
- 2 H 1 conothele aurantiacus (20 zpp) donkerder doorns; donker goudgele bloemen
- 3 H 1 conothele maddockii (20 zpp) dicht, lang, wit bedoord; purperviolette bloemen
- 4 H 1 conothele (20 zpp) witachtige doorns; purperviolette bloemen
- 5 H 1 ehrenbergii (20 zpp) friscgroene, clustervormende plant; bleke doorns; gele bloemen
- 6 H 1 flavidispinus (20 zpp) dicht goudgeel bedoord; grote violette bloemen
- 7 H 2 freudenbergeri (15 zpp) grote tuberkels; lange doorns; violette bloemen
- 8 H 1 heterochromus (20 zpp) stevige, kleurige doorns; grote purperviolette bloemen
- 9 H 1 hexaedrophorus fossulatus (20 zpp) grijsgroen; grote zachtroze bloemen
- 10 L 1 hexaedrophorus fossulatus (20 zpp) grijsgroen; grote zachtroze bloemen
- 11 L 4 hexaedrophorus (20 zpp) plant grijsblauw; zware bedooring; bloemen rozewit
- 12 H 2 lausseri (15 zpp) heeft als Echinofossulocactus gestreepte bloemen
- 13 H 1 leucacanthus schmollii (20 zpp) heldere bedooring; zijdeachtige karmijnviolette bloemen

- 14 H 1 lloydii (20 zpp) ribben verdeeld in tuberkels; zware, kleurige bedooring
- 15 H 1 lophothele (20 zpp) extreem lange doorns; grote geelachtige bloemen
- 16 H 1 matudae (20 zpp) lange, zachte tuberkels; grote diepviolette bloemen
- 17 H 1 nidulans (20 zpp) grijsgroen; zeer lange, asbestachtige doorns
- 18 H 1 panarottoanus (20 zpp) van La Hincada/SLP.; enorme doorns; gele bloemen
- 19 H 1 phymatothelos (20 zpp) grijsgroen; korte doorns; grote roze bloemen
- 20 H 1 rinconensis (20 zpp) donkere doorns; bloemen witachtig
- 21 H 1 saussieri (20 zpp) platronde plant; lange priemende doorns; bloemen purper
- 22 H 1 schwarzii (20 zpp) bloeit de hele zomer met zeer mooie bloemen
- 23 H 1 tulensis (20 zpp) plant donkergroen; lange grijsbruine doorns; bloemen donkerroze
- 24 H 1 wagnerianus (20 zpp) nieuwe doorns rood, later goudgeel

TUR TURBINICARPUS

Kleine, zeer bloeiwillige Mexicaanse bolcactussen. Het geslacht omvat een beperkt aantal soorten. De planten zijn niet kougevoelig, maar vaak is enten gewenst vanwege de vochtgevoeligheid.

- 1 L 1 alonsoi (20 zpp) breed afgevlakte tuberkels; purperen bloemen
- 2 H 1 alonsoi (20 zpp) breed afgevlakte tuberkels; purperen bloemen
- 3 H 1 dickisoniae (20 zpp) verwant met T. gracilis; veel zijdoorns
- 4 H 1 flaviflorus (20 zpp) klein; duidelijke ronde tuberkels; gele bloemen
- 5 L 1 flaviflorus (20 zpp) klein; duidelijke ronde tuberkels; gele bloemen
- 6 L 2 flaviflorus (15 zpp) gebogen doorns; gele bloemen
- 7 H 1 gracilis (20 zpp) vervlochten, lange, zachte, afgevlakte, bruine doorns
- 8 H 1 hoferi (20 zpp) grijsgroen; weinige, zachte doorns; lijkt op Strombocactus
- 9 L 1 hoferi (10 zpp) grijsgroen; weinige, zachte doorns; lijkt op Strombocactus
- 10 H 1 klinkerianus (20 zpp) zeer klein; zwarte, gebogen doorns; witte bloemen
- 11 H 2 krainzianus lausseri (10 zpp) lange in elkaar verwarde doorns; bloem helder purper
- 12 H 1 krainzianus minimus (20 zpp) kleiner; bloemen ook kleiner
- 13 H 1 krainzianus (20 zpp) fijne, krullende bedooring; bleekgele of roze doorns
- 14 L 2 laui (15 zpp) glazig witte doorns met donkere punt; grote roze bloemen
- 15 H 2 lauii (15 zpp) glazig witte doorns met donkere

- punt; grote roze bloemen
- 16 H 1 lophophoroides (20 zpp) dwergsoort; wollige schedel; grote zachtroze bloemen
- 17 L 1 lophophoroides (20zpp) dwergsoort; wollige schedel; grote zachtroze bloemen
- 18 H 1 macrochele (20 zpp) doorns dooreen gevlochten; roze bloemen
- 19 H 1 polaskii (20 zpp) vlakke tuberkels; roze bloemen
- 20 H 1 pseudomacrochele (20 zpp) lange, zachte, geelbruine doorns; grote roze bloemen
- 21 H 2 rioverdensis (10 zpp) grijsgroene plant; weinig, naar boven gekromde doorns
- 22 H 2 roseiflorus (10 zpp) witwollige schedel; zwarte middendoorns; purperroze bloemen
- 23 L 2 schmiedickeanus (10 zpp) dooreen gevlochten, gebogen doorns
- 24 H 1 schwarzii (20 zpp) ribben sterker in knobbels verdeeld; verder net T. polaskii
- 25 L 1 swobodae (20 zpp) zachte, gedraaide, zwartachtige doorns; witachtige bloemen
- 26 H 1 swobodae (20 zpp) zachte, gedraaide, zwartachtige doorns; witachtige bloemen
- 27 L 1 valdezianus (20 zpp) klein, mooie bedoorning, wit tot roze bloemen

WEI WEINGARTIA

Kleine Zuidamerikaanse bolcactussen, die de hele zomer door bloeien. Probleemloze planten, die niet erg groot worden en zeker ook geschikt zijn voor beginners. De bloemen zijn vrijwel steeds geel. De planten zijn niet kougevoelig.

- 1 H 1 corroana (20 zpp) dikwollige areolen en priemende, gele doorns
- 2 H 1 erinacea (20 zpp) vlakke plant; korte, rechte, geelwitte doorns
- 3 H 1 riograndensis (20 zpp) vormt clusters; gele gebogen doorns; veel gele bloemen

AD ADENIUM APOCYNACEAE

Afrikaanse stamsucculenten met zeer giftig melksap. Grote rode of roze bloemen. Kougevoelig.

- 1 JT 2 *obesum* (10 zpp) stamsucculent met fraaie rose bloemen

AG AGAVE AGAVACEAE

Bladsucculenten met eindstandige enorme bloeiwijze. Enkele soorten verdragen nachtvorst. De planten zijn zeer geliefd en meest eenvoudig te kweken, maar ze nemen later veel plaats in. De laatste jaren zijn de zaden snel uitgekocht.

- 1 L 1 *horrida* (10 zpp) ssp. *perotensis* Zacatepec Ver.
 2 L 1 *horrida* (10 zpp) Chila Oax
 3 L 1 *isthmensis* (10 zpp) Santiaco de Laollaga Oaxaca
 4 L 1 *karwinskii* (10 zpp) Miahuatlan oax stamvormend
 5 L 1 *obscura* (10 zpp)
 6 L 1 *potatorum* (10 zpp) Ascuncion Nochixtlan Oax
 7 L 1 *potatorum* (10 zpp)
 8 L 1 *potatorum* (10 zpp) Camaron Oax.
 9 L 1 *potatorum* (10 zpp) Izucar de Matamoros Oax
 10 L 1 spec (10 zpp) tussen Miahuatlan en de kust
 11 L 1 *victoriae reginae* (10 zpp) Huasteca canyon N.L.

AN ANACAMPSEOS PORTULACACEA

Compacte dwergstruikjes met korte, dikke, vertakte stam en groen of rood verkleurd blad. Bloemen relatief groot, 1 dag geopend, kleur wit tot violet. Mits droog niet kougevoelig.

- 1 JT 1 *albidiflora* (20 zpp) Jouberts kop, 25 km. ZO. Laingsburg
 2 JT 1 *arachnoides* (20 zpp) Weltevree
 3 JT 2 *baeseckei* (20 zpp) Aughrabies Hills, O Port Nolloth
 4 JT 2 *crinita* (20 zpp) Eenriet, N. Steinkopf
 5 JT 2 *decapitata* nom. Prov. (20 zpp) Magaliesberg
 6 JT 1 *filamentosa filamentosa* (20 zpp) Oviston
 7 JT 1 *filamentosa tomentosa* (20 zpp) Nauchas, Namibia
 8 JT 1 *karasmontana* (20 zpp) Tatasberg, Richtersveld
 9 JT 1 *kurtzii* (20 zpp) San Antonio de las Cobres, Argentinië
 10 JT 1 *lanceolata* (20 zpp) 1 km. vanaf Ashton
 11 JT 1 *lancifolia* nom. prov (20 zpp) 3 km. N. Clanwilliam
 12 JT 2 *lubbersii* (20 zpp) 6 km. O. Middelburg
 13 JT 2 *marlothii* (20 zpp) Aberdeen
 14 JT 2 *namaquensis* (20 zpp) 13 km. Z. Harras
 15 JT 1 *pisina* (20 zpp) Quaggaskop, Knersvlakte
 16 JT 2 *retusa lanuginosa* (20 zpp) Groot Graafwater
 17 JT 1 *retusa* (20 zpp) Avontuur
 18 JT 1 *rufescens* Sunrise (20 zpp)

- 19 JT 1 *rufescens* (20 zpp) 10 km. Z. Clanwilliam
 20 JT 1 *subnuda* (20 zpp) 65 km. ZO. Bulawayo, Zimbabwe
 21 JT 1 *telephiastrum* (20 zpp) 35 km. Z. Laingsburg
 22 JT 5 *vanthielii* (20 zpp) nabij Steinkopf

AV AVONIA PORTULACACEA

Vielen vroeger onder het geslacht *Anacampseros*

- 1 JT 2 *albissima* (20 zpp) dichtbij Aus, Nabimia
 2 JT 1 *dinteri* (20 zpp) Namibië
 3 JT 1 *herreana* (20 zpp) Numees, Richtersveld
 4 JT 1 *papyracea namaensis* (20 zpp) Eenriet, N. Steinkopf
 5 JT 1 *prominens* (20 zpp) Aughrabies Hills, O Port Nolloth
 6 JT 2 *quinaria alstonii* (20 zpp) Eenriet, N. Steinkopf (witte bloei)
 7 JT 2 *quinaria quinaria* (20 zpp) nabij Platbakkies (rode bloei)
 8 JT 1 *recurvata minuta* (20 zpp) Banksvlei, O. Pofadder
 9 JT 1 *ruschii* (20 zpp) Kangnas, 45 km. O. Sprinkbok
 10 JT 2 sp. *nova* (20 zpp) Houmoedseberge, Z. pofadder
 11 JT 2 sp. *nova* (20 zpp) nabij Platbakkies
 12 JT 2 *ustulata* (20 zpp) 30 km. O. Willowmore

BO BOWIEA LILIACEAE

Ui-achtige planten met lange vertakte ranken en vrijwel geen blad. De planten zijn eenvoudig te kweken en ze zijn niet kougevoelig. In de winter verdwijnen de bovengrondse delen, waarna in de lente nieuwgroei ontstaat.

- 1 L 1 *volubilis* (20 zpp) zelffertil; gemakkelijk en attractief

EU EUPHORBIA EUPHORBIAEAE

Soortrijk geslacht met vele stamsucculente soorten. Het (melk)sap van deze planten is giftig. Vele soorten zijn tweehuizig. De cultuur is niet moeilijk, hoewel sommige soorten wat vochtgevoelig en warmteminnend zijn.

- 1 L 2 *meloformis* (10 zpp) bleekgroen met afgetekende strepen
 2 L 2 *obesa* (10 zpp) zeer symmetrisch gevormd lichaam

GK GRAHAMIA PORTULACACEAE

Vroeger tot de *Talinum* behorend

- 1 L 1 coahuilense RM90 (15 zpp) dikke knolwortels; roze bloemen

GP GRAPTOPETALUM CRASSULACEAE

- 1 L 1 *rusbyi* (10 zpp) kleine blauwige rozetten

LE LEWISIA PORTULACACEAE

Op niet te vochtige plaatsen winterharde

Amerikaanse rozetten met fraaie bloemen. Bij sommige soorten sterven de bladeren na een korte groeiperiode af. Overwinteren in de koude kas voorkomt uitval door vocht in de winter.

- 1 L 1 pygmaea (20 zpp) groene bladeren; roze bloemen

LI LITHOPS AIZOACEAE

Levende steentjes. Deze stamloze bladsucculenten zijn niet kou-, maar wel vochtgevoelig. De meeste soorten bloeien in de late zomer of in de herfst. Soorten afkomstig van HN zijn afkomstig van planten die uit de verz. van Dr. De Boer stammen.

- 1 HN 1 aucampiae euniceae (20 zpp)
 2 HN 1 aucampiae Kuruman (15 zpp)
 3 HN 1 aucampiae (20 zpp)
 4 HN 4 bella eberlanzii (20 zpp)
 5 HN 2 bella ericheana (10 zpp)
 6 HN 2 brevis (20 zpp)
 7 HN 4 christinae (20 zpp)
 8 HN 4 dabneri (20 zpp)
 9 HN 4 deboerii (20 zpp)
 10 HN 1 elisae (15 zpp)
 11 HN 4 erniana (20 zpp)
 12 HN 1 fulleri ochracea (20 zpp)
 13 HN 4 fulviceps lactinea (20 zpp)
 14 HN 4 fulviceps lydia (20 zpp)
 15 HN 1 fulviceps (20 zpp)
 16 HN 1 gesinae (20 zpp)
 17 HN 4 hallii maculata (20 zpp)
 18 HN 1 hallii (15 zpp)
 19 HN 1 helmutii (10 zpp)
 20 HN 1 hookeri (15 zpp)
 21 HN 1 insularis (20 zpp)
 22 HN 4 julii littlewoodii (20 zpp)
 23 HN 4 karasmontana f. Signalberg (20 zpp)
 24 HN 1 karasmontana laterita (10 zpp)
 25 HN 1 karasmontana opalina (20 zpp)
 26 HN 4 karasmontana summitatum (20 zpp)
 27 HN 1 karasmontana tischeri (20 zpp)
 28 HN 1 karasmontana (10 zpp)
 29 HN 1 lesliei albinica (15 zpp)
 30 HN 1 lesliei f. Kimberley (15 zpp)
 31 HN 2 lesliei f. Pietersburg (15 zpp)
 32 HN 1 lesliei f. Warrenton (20 zpp)
 33 HN 4 lesliei hornii (20 zpp)
 34 HN 1 lesliei maraisii (10 zpp)
 35 HN 4 lesliei rubrobrunnea (20 zpp)
 36 HN 1 lesliei venterii (10 zpp)
 37 HN 2 localis (10 zpp)
 38 HN 1 marginata (20 zpp)
 39 HN 4 marmorata diutina (20 zpp)
 40 HN 4 marmorata umdausensis (20 zpp)
 41 HN 4 marmorata (20 zpp)
 42 HN 4 olivacea nebrownii (20 zpp)
 43 HN 4 pseudotruncatella alpina (20 zpp)

- 44 HN 2 pseudotruncatella edihae (10 zpp)
 45 HN 2 pseudotruncatella pulmonuncula (15 zpp)
 46 HN 2 pseudotruncatella volkii (20 zpp)
 47 HN 4 salicola (20 zpp)
 48 HN 2 schwantesii goais (15 zpp)
 49 HN 1 schwantesii rugosa (15 zpp)
 50 HN 1 turbiniformis brunneo-violacea (20 zpp)
 51 HN 1 turbiniformis f. Koegrabi (15 zpp)
 52 HN 1 turbiniformis lutea (20 zpp)
 53 HN 1 turbiniformis subfenestrata (15 zpp)
 54 HN 1 turbiniformis susannae (20 zpp)
 55 HN 1 turbiniformis vermiculata (20 zpp)
 56 HN 4 turbiniformis (20 zpp)
 57 HN 1 villetii kennedyi (20 zpp)
 58 HN 1 villetii (20 zpp)

PP PEPEROMIA PIPERACEAE

- 1 L 1 columella (20 zpp) zeer succulent; vensterbladeren
 2 L 1 monticola (20 zpp) knol tot 4 cm; half bovengronds

RE RECHSTEINERIA GESNERIACEAE

- 1 L 1 leucotricha (20 zpp) knol met moie harige bladeren; oranje rode tunnelvormige bloem

SE SEDUM CRASSULACEAE

Groot geslacht van bladsucculenten verspreid over vrijwel de hele wereld. De meeste soorten zijn niet kougvoelig en sommige zijn winterhard.

- 1 L 1 obtusifolium (20 zpp) rozetjes; roze bloem

SI SINNINGIA GESNERIACEAE

Vermoedelijk is dit Rechsteineria leucotricha.

- 1 L 1 douglasii (20 zpp) knol met 4 bladeren, fraaie bloemen
 2 L 1 leuconeura (20 zpp) dicht behaard; grijs blad; rode bloemen

TA TALINUM PORTULACACEAE

Struikjes met knollige wortels. De bloemen verschijnen aan lange stengels en zijn vaak zelffertil. De meeste bloemen openen slechts op één dag. Niet kougvoelig.

- 1 L 1 caffrum (20 zpp) caudex, veel water tijdens groei
 2 L 1 paniculatum (20 zpp) struikjes met rose rode bloemen

TY TYLECODON CRASSULACEAE

Vormt vaak dikke stammen en heeft vlezige bladeren. Vroeger werden deze planten ingedeeld bij Cotyledon. Van een aantal soorten is het sap giftig.

- 1 L 1 grandiflora (20 zpp) struikje met hoge bloeiwijze; rode zygomorfe bloemen

- XE** **XENIA** **PORTULACACEAE**
De planten verliezen in de winter hun boven-
grondse groei
- 1 L 1 vulcanensis (20 zpp) van Bolivië